A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

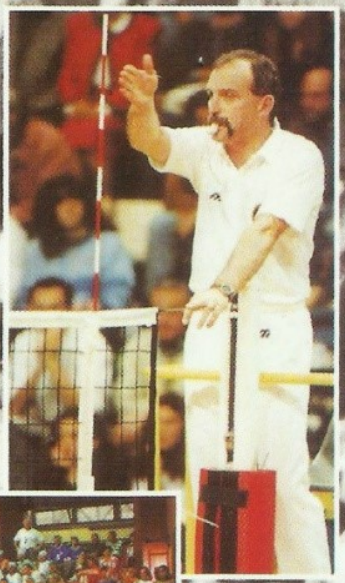

ARÉNA 2000

Egy jó húzás...

Adjon esélyt a szerencséjének!

FORTUNA-REKLÁM

SZERENCSEJÁTÉK RT.

A régi autó és az új Prevent: mindketten ragyogóbbak.

A Prevent régi ismerős az autóbarátok körében: hosszú ideje gondoskodik róla, hogy az autó fénykora a legtovább tartson. Ám a megújult Prevent termékcsalád ezentúl még szebb csomagolásban, még szebb eredményekre képes. A változás ugyanis nem csak a Prevent flakonokon és palackokon, de magán a kocsin is ragyogóan látszik. Hiszen bármelyik Prevent terméket használja, csak ugyanazt mondhatja róla, mint az autójáról: kívül-belül újjászületett.

PREVENT

Ragyogóan megbízható

Fékfolyadékok és szerelési segédanyagok
A közlekedés biztonságát, a gépkocsi megbízható üzemelését segítik.
DOT-3, SUPER DOT-4 fékfolyadékok
Csavarlazító
Féktisztító
Gumiszerelő paszta

Téli termékek
Megkönnyítik, biztonságossá teszik a zord körülmények közötti közlekedést.
Fagyálló hűtőfolyadékok
Jégoldók
Páramentesítők
Téli szélvédőmosók
Motorindítók
Gázolaj dermedéspont csökkentők

Ápolási termékek
Meghosszabbítják a gépkocsi élettartamát, megőrzik esztétikai értékét, kényelmesebbé, örömtelibbé teszik az autózást.
Samponok, waxok
Motor- és karosszéria tisztítók
Szélvédőtisztítók
Polírozószerek, viaszos ápolók
Szilikon, gumi-és műszerfalápoló
Keréktárcsa tisztítók
Festékek

A PREVENT termékeket keresse a MOL 2000-es kutaknál

MEDIKÉMIA *MEDIKÉMIA RT. 6701 Szeged, Pf. 506 Telefon: 62/325-777*

O'NEILL
SPORTSWEAR

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS *50* ÉVE

PIAZZA D'ORO

Un Espresso Particolare

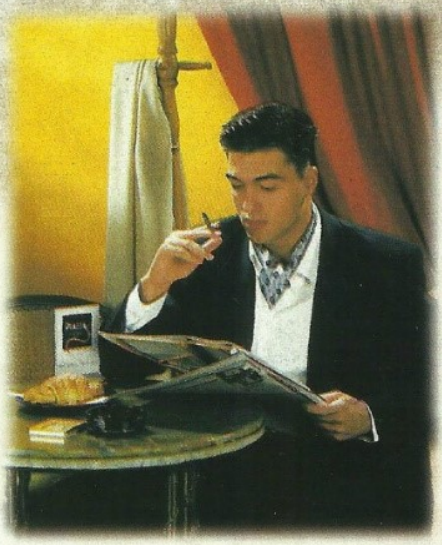

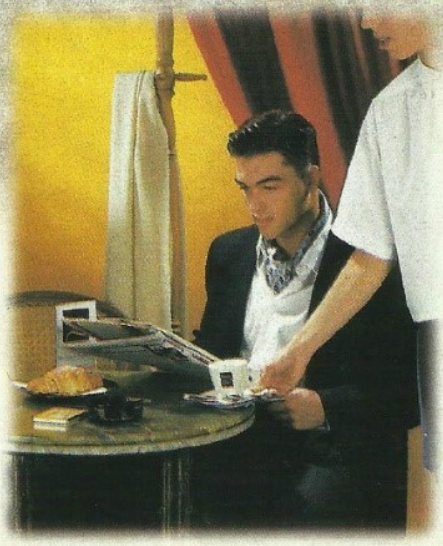

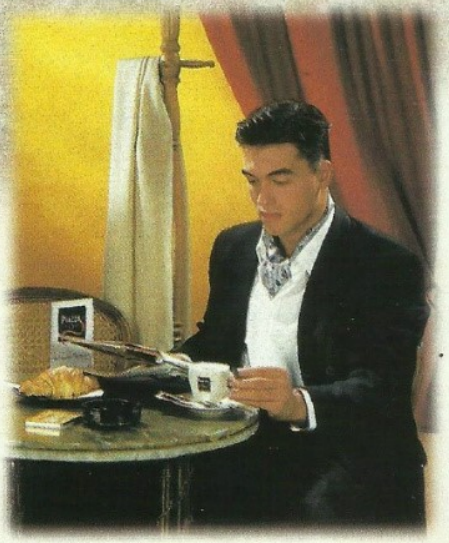

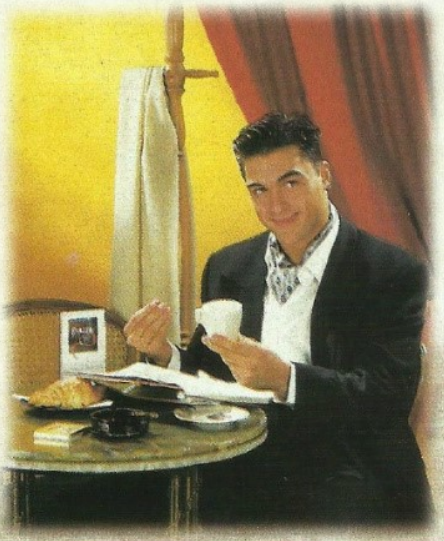

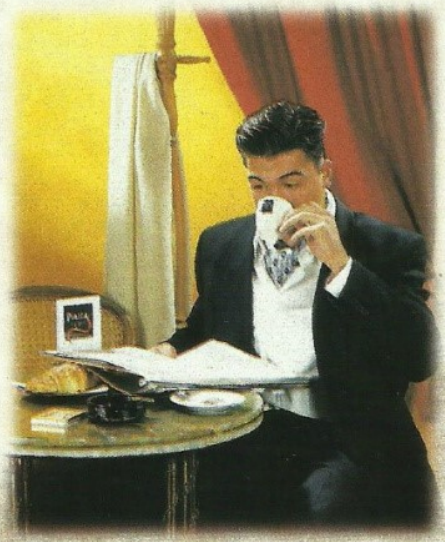

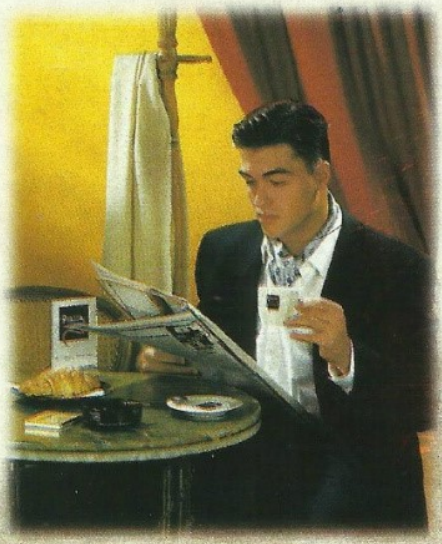

Az őszi reggelek mintha lustábban indulnának. A vendégek álmosak, fáradtak, talán még kicsit közönyösek is a világ dolgai iránt. Ha ilyenkor a megszokottól eltérő kellemes élmény éri őket, arra biztosan felfigyelnek, és egész nap érzik hatását... Majd napról-napra óhatatlanul a reggel, a reggeli részévé válik a közeli kávézóban elfogyasztott Piazza D'oro eszpresszó vagy az igazi olasz, tejhabos, kakaóval megszórt cappuccino. A Douwe Egberts Compack Coffee Service szeretne segíteni abban, hogy aki megízleli a reggeli kávézó hangulatát, ezentúl minden napját így kezdje.

Douwe Egberts Compack Kft. Coffee Service

1078 Budapest, István u. 23-25. Tel.: 321-1520/1500; Fax: 342-5545

Minden egy kézben egy csésze tökéletes kávéhoz!

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

Szerkesztette
Juni György

A szerkesztő munkatársa
Ládonyi László

ARÉNA 2000

A kötet szerzői

Ch. Gáll András, Gallai László, Gy. Szabó Csilla, Juni György, Lukáts György, Nádas Pál, Szabó Gábor, Vad Dezső, Zsolt Róbert

Fotók

Farkas József (Nemzeti Sport Fotóügynökség), Schwerlichovszky Lászlóné, Záhonyi Tamás (Nemzeti Sport Fotóügynökség), FIVB Magazine, Volley World, valamint az MRSZ és a szerzők archívumából

Reklámmenedzser

Bernáth Bea

A KÖTET TÁMOGATÓI

Borsodi Sörgyár Kft., Budai Tégla, Douwe Egberts, Dulőr Kft. (Dunaferr Rt.), Fémmunkás Rt., Infinity (O'Neill), Kaltenberg Bajor Királyi Söröző, 2M Reklám Stúdió, Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft., Medikémia Rt., Strázsa Vagyonvédelmi Kft., Szerencsejáték Rt., Tamati Kft., OTP Bank, Üllői Úti Hirdető

Magyar Röplabda Szövetség (MRSZ), MRSZ NB I-es férfiliga, MRSZ Játékvezetői Testület, A Magyar Röplabdázók Baráti Köre, A Magyar Röplabda Jövőjéért Alapítvány

Területi szövetségek

Budapest, Bács-Kiskun m., Csongrád m., Győr-Moson-Sopron m., Hajdú-Bihar m., Heves m., Jász-Nagykun-Szolnok m., Komárom-Esztergom m., Somogy m.

Szakosztályok

AgriaComputer RC, BSE-CSM, Debreceni EAC, Dunaferr SE, Gödöllői RC, Jászberényi RK, Kaposvári Balatel RC, Kaposvári Női RC, Közgazdasági Egyetem SC, LRI Malév SC, Medikémia-Szeged SC, Tabi RK, TFSE, Vasas SC, Vértes Volán SE

Egyéni támogatók

Baranyai Mihály, Garamvölgyi Mátyás, Németh Lajos, „Sasi", Zöldi László

A kézirat lezárva: 1996. szeptember 30.

© Aréna 2000, 1996
© Juni György, 1996

A kiadásért felel: dr. Ládonyi László
Lektor: Skrapits László
Borítóterv: Harsányi Tamás
Tördelők: Joe és Tsa.
A szöveget szedte: Hamar Ildikó
Korrektor: Sas László
Montír: Tóth Barbara
Elektronikus képfeldolgozás: Robert's & Tocsi
– Bodócs Mihály, Juhász Balázs, Mocsonoki Gábor, Tóth László

ISBN 963 85515 1 8

Tartalom

I. fejezet ..... Krónika 9

Az első tíz év/11 • A második tíz év/17 • A harmadik tíz év/23 • A negyedik tíz év/31 • Az ötödik tíz év/39

II. fejezet ..... Megyéről-megyére 49

III. fejezet ..... Nemzetközi porondon 63

IV. fejezet ..... A legeredményesebb szakosztályok 77

Újpesti Dózsa/78 • Tungsram SC/81 • Vasas SC/83 • Csepel SC/85 • Bp. Honvéd/87 • Medikémia-Szeged/88 • Kaposvári Balatel/89 • KSC/90 • NIM SE/91 • Eger SE/93 • Ganz Villamossági SK/94

V. fejezet ..... Kaleidoszkóp 95

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik 96
Bieliczki és a legendás aktatáska 98
Abád József, a professzor 100
Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyball-nak 102
Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával 104
Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete 106
Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet ... 108
Tatár, a villámkezű világklasszis 110
Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény” 112
Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől 114
Bardi Gyöngyivel az időgépben 116
Kántor megcélozta a holdat 118
Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja 120
Magyar Röplabda Szövetség 1989–1996 122

VI. fejezet ..... A háló két oldalán 125

VII. fejezet ..... Utánpótlás 139

VIII. fejezet ..... Sportdiplomaták, edzők, játékvezetők 143

IX. fejezet ..... Légiósok 151

X. fejezet ..... Almanach 155

XI. fejezet ..... Válogatottak arcképcsarnoka 187

XII. fejezet ..... Ülőröplabda 203

XIII. fejezet ..... Strandröplabda 213

XIV. fejezet ..... Kitekintés: a világ röplabdázása 221

Előszó

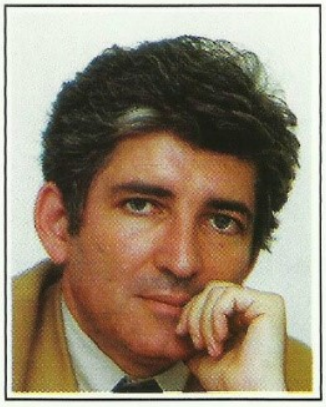

Remélem megbocsát a tisztelt Olvasó, hogy személyes élménnyel kezdem ezt a kis írást, miközben tudom, hogy a kötet az egész röplabdavilágnak szól. Mégis, el kell árulnom, bizony meghatódtam, amikor a szerkesztő felkért az Előszó megírására. Meghatódtam, mivel mindössze egyetlen röpke évtizeden át nevezhettem magam a Népsport, bocsánat: a Nemzeti Sport sportági szakírójának. Ráadásul Juni György barátom, a kötet szerkesztője betartotta ígéretét. A legutóbbi kiadványa, a Röplabda Almanach 1946–86 megjelenése óta nem tágított a képzeletbeli röplabdahálók mellől, és tovább írta, jegyezte a sportági krónikát, miközben jómagam manapság bizony csak nosztalgiával emlékezhetek azon pazar élményekre, amelyekkel ez a csodálatos sportág ajándékozott meg, életem talán legszebb szakaszában.

Juni Gyurinak igaza volt, amikor hűséges maradt. Annak idején, amikor a már említett kötet megjelent, címként inkább az „Ajánlás" kifejezést választottam. Oka volt ennek, hiszen akkortájt kezdődött szerte a világban a röplabdaőrület, miközben nálunk sajnos ajánlani kellett ez a nagyszerű sportágat. Szerettem volna hinni, hogy az évek múltával visszatérhet az „Előszó" titulus, és a röplabda itt, a Kárpát-medencében is az élen lesz a sportágak népszerűségi listáján. Azt hiszem, igazán még nem jött el az idő, így inkább csak megelőlegeztem az Előszó címet. Ez a csodálatos játék azonban garanciát jelent arra, hogy mindez nem könnyelműség a részemről. Bár a nemzetközi élmezőny elsüvített mellettünk, a legutóbbi esztendők eseményei bizonyítják, hogy végre hazánkban is érezhető a népszerűsödés, hogy végre tömegeket hódít meg ez a nagyszerű csapatjáték.

Ebben természetesen csak bízom. Abban viszont biztos vagyok, hogy abban a bizonyos íróasztalban, e kötet megjelenését követően is napról napra gyarapszik majd a krónika, és sok év múlva, ha egy újabb kiadvány összeállítása aktuálissá válik, nyugodtan ráírhatjk majd: ez a könyv nem láthatott volna napvilágot Juni György nélkül. Márpedig a sporttörténeti események, a honi röplabdasport világklasszisai megérdemlik, hogy azok számára is bemutatkozhassanak, akik a pályán nem csodálhatták őket. Ők jól tudják, mekkora élmény ezeken a hasábokon ismét feleleveníteni e legendás élményeket.

Köszönet érte.

Lukáts György
a Sportfogadás
főszerkesztője

Örömmel és tisztelettel üdvözlöm az olvasókat a Magyar Röplabda Szövetség alapításának ötvenedik, jubileumi évfordulója alkalmából, és szívből gratulálok a szerkesztőnek és a szerzőknek az ünnepi könyvhöz, amely szemléletesen mutatja be az elmúlt ötven év küzdelmeit, viszontagságait és sikereit!

Úgy gondolom, két okunk is van a megemlékezésre.

Az első, az alapítás dátuma: 1946. Bizonyítja, hogy hazánkban a második világháború után, még időben felfigyeltek egy – eredetileg nem sok eszközt igénylő, nagy tömegeket vonzó – csapatlabdajátékra, amely rohamosan nagy nemzetközi népszerűségre tett szert. Annak is tudatában voltak az alapítók, hogy egy új sportág fejlődéséhez és elterjedéséhez feltétlenül szükség van egy dinamikus szakmai szervező és irányító szervre, egy nemzeti szövetségre.

A második ok: az MRSZ alapítását követően nyomban megszervezte, széles ifjúsági és felnőtt rétegek bevonásával, a röplabdasport gyakorlásának és fejlesztésének, valamint népszerűségének kereteit: a bajnokságokat. Ezt követően a sportág gyors fejlődésnek indult.

Az alapítók jól látták, hogy a sikeres hazai bajnoki sorozatok mellett célszerű azonnal bekapcsolódni a sportág nemzetközi vérkeringésébe. Így amikor értesültek, hogy sor kerül a Nemzetközi Röplabda Szövetség alapítására, abban is tevékenyen részt vettek. Küldöttet utaztattak az alakuló ülésre Párizsba, s így lett az MRSZ a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) egyik alapító tagja.

Az MRSZ aktívan kapcsolódott be a nemzetközi röplabdaéletbe és hamarosan mind férfi, mind a női válogatott jelentős eredményeket ért el az európai, világ és olimpiai röplabdaeseményeken, jelentősen erősítve ezzel a magyar sport tekintélyét.

Jól tudjuk, sajnos ma nem ezen a magas szinten működik, szerepel a magyar röplabdázás! Remélem, sőt meggyőződésem azonban, hogy éppen az ötvenéves jubileumi évforduló kiváló alkalom arra, hogy – visszatekintve a megtett útra – a magyar röplabdázók társadalma megkeresse, és meg is találja a felfelé vivő utat.

Ehhez a munkához kívánok a magyar röplabádzóknak, az MRSZ-nek összefogását, erőt és sikert a következő évekre!

Gallov Rezső
az Országos Testnevelési
és Sporthivatal elnöke

Köszöntő

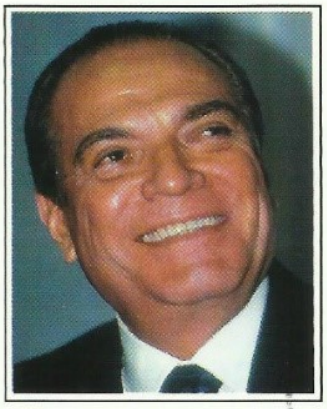

Message from Dr. Rubén Acosta H.
President of the International Volleyball Federation

On behalf of the International Volleyball Federation, I am particularly happy to take the opportunity offered by the Celebration of the 50th Anniversary of the Hungarian Volleyball Federation to pay well deserved homage to the faithful and devoted Hungarian Volleyball Family.

Founded in 1946, one year before the birth of the International Volleyball Federation, the Hungarian Vooleyball Federatio played an important role in the creation of the International Volleyball Federation of which Hungary was one of the 14 founding members.

In the early decades following the 2nd World War, Hungarian Volleyball was one of the most active and successful in Europe and hosted a number of important competitions.

During these 50 years Hungarian personalities have also taken an active part in the life of our International Federation and I would like to particularly mention here the Dean of all our Commission Members, my very dear friend Dr. Endre Holvay, respected President of the FIVB Refereeing Commission, who celebrated in Atlanta his 40 years of activity within the FIVB.

The spectacular progress made by Volleyball particularly during the past 10 years has been made possible thanks to the enthusiasm and competence of many people throughout the world, pioneers who were deeply convinced of the value and future of our sport.

Hungary has always played an important role in this process and I would like to wish all Volleyball fans, players and leaders of this country the best possible success and the achievement of their dearest dreams for the next 50 years.

Dr. Rubén Acosta H.,
a Nemzetközi Röplabda Szövetség elnökének üzenete

Nagy öröm számomra, hogy a Magyar Röplabda Szövetség fennállásának 50. évfordulója alkalmából a Nemzetközi Röplabda Szövetség nevében kifejezhetem tiszteletemet a magyar röplabdázók odaadó családjának.

Az 1946-ban, egy évvel a Nemzetközi Röplabda Szövetség létrejötte előtt alapított Magyar Röplabda Szövetség nagyon fontos szerepet játszott a Nemzetközi Röplabda Szövetség megalakításában, hiszen Magyarország egyike volt a 14 alapító tagnak.

A második világháború utáni korai évtizedekben a magyar röplabda kétségtelenül egyike volt a legaktívabbaknak és legsikeresebbeknek Európában, és számos jelentős versenynek adott otthont.

Ez alatt az ötven év alatt a magyar szakemberek is aktív szerepet játszottak a nemzetközi szövetség életében, és itt szeretném külön megemlíteni minden bizottsági tagunk doyenjét, nagyon kedves barátomat, dr. Holvay Endrét, a FIVB Bírói Bizottság tiszteletreméltó elnökét, aki Atlantában ünnepelte FIVB-beli tevékenységének negyvenedik évét.

Világszerte sokak, a sportág jövőjében és értékeiben nagyon mélyen bízó úttörők kitartó lelkesedésének és hozzáértésének köszönhetően vált lehetővé az a látványos fejlődés, melyet a világ röplabdasportja – különösen az elmúlt tíz év során – elért.

Magyarország mindig fontos szerepet játszott ebben a folyamatban, és én szeretnék az ország minden röplabdaszurkolójának, játékosának és vezetőjének sok sikert kívánni, és azt, hogy legkedvesebb álmaik váljanak valóra a következő ötven évben.

Dr. Rubén Acosta H.
FIVB elnök

OTP BANK

ORSZÁGOS TAKARÉKPÉNZTÁR
ÉS KERESKEDELMI BANK Rt.

AZ OTP BANK ÚJ FORINTKÁRTYÁI:

- EC/MC Standard
- VISA Electron
- VISA Electron Junior
- Cirrus/Maestro Ügyfélkártya

JÖJJÖN BE HOZZÁNK, VÁLTSON KÁRTYÁT!

I. FEJEZET

Krónika

Írta
Gallai László
Juni György

A gyökerek

Aki többé-kevésbé járatos a magyar történelemben, az tudja, hogy népünk története nem a honfoglalással kezdődött, hanem sok ezer évvel ezelőtt az Urál hegység vidékén. Nos, a magyar röplabdasport története sem kizárólag a második világháború befejezése után vált ismertté, mert a gyökerek már jó néhány évvel korábban keresendők. Az azonban kétségtelen tény, hogy országos viszonylatban a „testközelből" a környező országokból, elsősorban a Felvidékről, valamint Lengyelországból hazánkba került szakemberek, továbbá a szovjet katonák ismertettek meg minket a sportággal a háború utáni években.

A gyökereket az 1930-as évekből ismerjük, hiszen a Testnevelési Főiskolán már akkor történt némi tájékoztatás a sportágról, és arról is vannak halvány ismereteink, hogy ebben az időben, valamint később, a negyvenes években is egyes egyetemeken, gimnáziumokban, cserkésztáborokban, munkásüdülőkben, strandokon röplabdáztak már – természetesen nem a mai formában –, elterjedni azonban nem tudott. Azt viszont határozottan tudjuk, hogy a szentesi strandon összemérte tudását Szentes és Hódmezővásárhely csapata.

Az évek múlásával mind többen és többen ismerkedtek meg a röplabdázással, de a sportág tömegméretűvé válásáról természetesen egyáltalán nem beszélhetünk. Ez csak közvetlenül a háború után kezdődött meg. Ekkor Bieliczki István lengyel származású testnevelő tanár az Elektromos-pályán, az amerikai fogságból hazatért Patay D. Zsigmond a budapesti Református Gimnáziumban, Kalán István pedig a kispesti cserkészeknél szervezett röplabdacsapatot. Sokat köszönhetünk a Felvidékről hazánkba került sportembereknek, egyebek közt Spányik Józsefnek és dr. Prohászka Lászlónak, akiknek javaslatára Budapesten a Ganz TE megalakította röplabdaszakosztályát. S ugyanígy nem feledkezhetünk meg azokról a külföldről hozzánk került szakemberekről sem, akik vidéken segítettek a sportág meghonosításában, eleinte főként az iskolákban, majd a sorra alakult szakosztályokban. Jelentős érdemük van abban, hogy hazánkban egyre-másra valóságos vidéki fellegvárak alakultak ki, ahonnan – a fővároshoz hasonlóan – egész sor neves játékos nevével ismerkedhettünk meg. Csakis úgy válhatott lehetővé, hogy Magyarországon is elterjedjen e kis területen játszható, nem túl költséges, nem könnyű, mégis szép, minden testrészt megmozgató sportág.

Az első tíz év

1946–56

1946

ÁPRILIS–AUGUSZTUS. A háború után négy fanatikus, röplabdázást szerető, mindenre elszánt sportember – Bieliczki István, Cséfay Sándor, Siklósi Géza és dr. Simai László – hozzáfog a magyar röplabdasport megszervezéséhez.

SZEPTEMBER. Budapesten, az Elektromos-pályán már lebonyolítják az első nyilvános tornát férficsapatok részére, amelyet a házigazdák nyernek meg a Hasomér és a Cserkészek előtt.

OKTÓBER. A sportág elnyeri végleges nevét, így hazánkban ettől kezdve RÖPLABDA a neve.

NOVEMBER. Budapesten 56 (!) csapat részvételével a Szentkirályi utcában elkezdődik az első terembajnokság, természetesen még csak fővárosi együttesek részvételével, de a bajnokság alatt már érkeznek a híradások az első vidéki kezdeményezésekről is, elsősorban Debrecenből, Kaposvárról, Miskolcról, Szegedről.

DECEMBER. Budapesten megalakul a Magyar Röplabda Szövetség, amelynek elnöke Nonn György, főtitkára dr. Simai László.

1947

JANUÁR. Az év első napjaiban mind női, mind férfiválogatottunk meghívást kap a májusban Tiranában megrendezendő Balkán-bajnokságra.

Felvételüket kérik az MRSZ-be az első vidéki egyesületek: a Debreceni VSC, a Miskolci MTE és a Szegedi AK.

Budapesten megjelenik a Röplabda, a Magyar–Lengyel Kurír című lap különmelléklete, amelynek rovatvezetői: Bieliczki István és dr. Simai László.

ÁPRILIS. Budapesten útjára indul az első – még csak egyfordulós – hivatalos magyar bajnokság, amelyen már csak az MRSZ által elkészített fényképes igazolással lehet játszani.

Az Elektromos-pályán heti három edzéssel – kedden, csütörtökön és

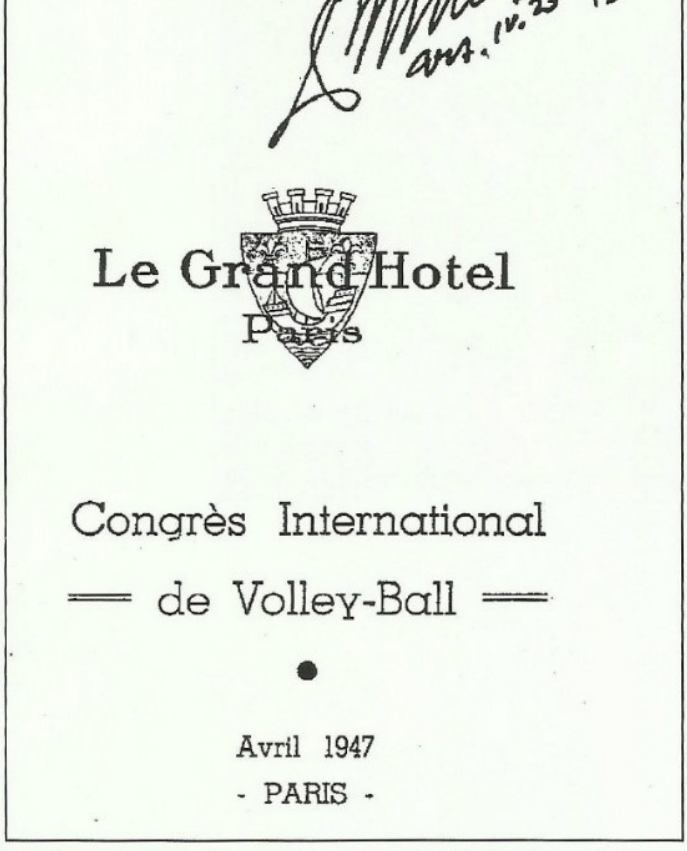

A FIVB alakuló ülésén résztvevő dr. Simai László igazolványa

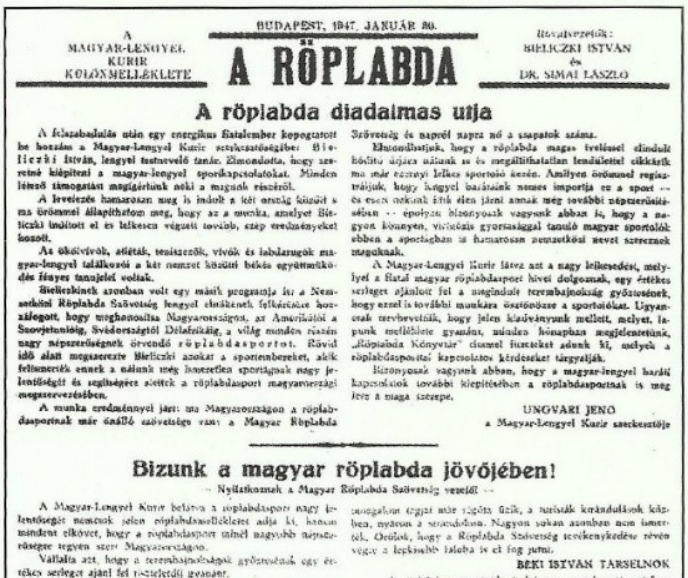

A MAGYAR-LENGYEL KURIR KÜLÖNMELLÉKLETE

BUDAPEST, 1947. JANUÁR 30.

A RÖPLABDA

Rovatvezetők: BIELICZKI ISTVÁN és DR. SIMAI LÁSZLÓ

A röplabda diadalmas útja

A felszabadulás után egy energikus fiatalember kopogtatott be hozzám a Magyar-Lengyel Kurír szerkesztőségében: Bieliczki István, lengyel testnevelő tanár. Elmondotta, hogy szeretné kiépíteni a magyar-lengyel sportkapcsolatokat. Minden lehető támogatást megígértünk neki a magunk részéről.

A levelezés hamarosan meg is indult a két ország között s ma örömmel állapíthatom meg, hogy az a munka, amelyet Bieliczki inaugurált el és lelkesen végzett tovább, szép eredményeket hozott.

Az ökölvívók, atléták, teniszezők, vívók és labdarugók magyar-lengyel találkozói a két nemzet közötti béke együttműködés fényes tanujelei voltak.

Bieliczkinek azonban volt egy másik programja is: a Nemzetközi Röplabda Szövetség lengyel elnökének felkérésére hozzálegott, hogy meghonosítsa Magyarországot, az Amerikától a Szovjetunióig, Svédországtól Délafrikáig, a világ minden részén nagy népszerűségnek örvendő röplabdasportot. Rövid idő alatt megszervezte Bieliczki azokat a sportembereket, akik felismerték ennek a szép és még hozzáadása sportágnak nagy jelentőségét és segítségére siettek a röplabdasport magyarországi megszervezésében.

A munka eredményei jár: ma Magyarországon a röplabdasportnak már családi szövetsége van: a Magyar Röplabda Szövetség és napról napra nő a csapatok száma.

Elmondhatjuk, hogy a röplabda magas évelésével elindult hódító útjára nálunk is és megállíthatatlan lendülettel cikkázik ma már ezernyi lelkes sportoló ésszén. Amilyen örömmel regisztráljuk, hogy lengyel barátaink nemes importja ez a sport — és csak nekünk fáik éden jáni annak még további népszerűsítésében — epolyan bizonyosak vagyunk abban is, hogy a nagyon könnyen, viruózus gyorsasággal tanuló magyar sportolók ebben a sportágban is hamarosan nemzetközi nevet szereznek maguknak.

A Magyar-Lengyel Kurír látva azt a nagy lelkesedést, melyjyel a fiatal magyar röplabdasport hívei dolgoznak, egy évtékes szerlget ajánlott fel a megindulo terembajnokság győztesének, hogy ezzel is további munkára ösztönözze a sportolókat. Ugyancsak tervbevettük, hogy jelen kiadványunk mellett, melyet, lapunk mellékiete gyanánt, minden hónapban megjelentetünk, „Röplabda Könyvtár" címmel füzeteket adunk ki, melyek a röplabdasporttal kapcsolatos kérdéseket tárgyalják.

Bizonyosak vagyunk abban, hogy a magyar-lengyel baráti kapcsolatok további kiépítésében a röplabdasportnak is meg lesz a maga szerepe.

UNGVÁRI JENŐ
a Magyar-Lengyel Kurír szerkesztője

Bizunk a magyar röplabda jövőjében!

— Nyilatkoznak a Magyar Röplabda Szövetség vezetői —

A Magyar-Lengyel Kurír belátva a röplabdasport nagy jelentőségét nemcsak jelen röplabdamellékletét adja ki, hanem mindent elkövet, hogy a röplabdasport minél nagyobb népszerűségre tegyen szert Magyarországon.

Vállalta azt, hogy a terembajnokságok győztesnek egy értékes serleget ajánl fel részletfizetési garanciát.

Vállalta továbbá azt, hogy a röplabdasport színvonalú népszerűsítésén kívül, a minőségi fejlődéshez szükséges segítséget is megadja. Ezért „Röplabda Könyvtár" címmel füzetsort fog kiadni, melyek a röplabdasport szabályait, játéktechnikáját, taktikáját stb. ismertetik.

A Röplabda Könyvtár a magyarországi röplabdasport két lelkes meghonosítója Bieliczki István szám. kapitány is, és Dr. Simai László a Magyar Röplabda Szövetség főtitkára szerkesztik. A legelső szám rövid idő alatt megjelenik. A röplabdázás szabályai. Remeljük, ez a kiadvány végre rendet fog teremteni a röplabdások körében végre hűséges útmutató lesz a röplabdázás elsajátításában.

Egyebkent kérdést intéztunk a röplabdasport vezetőihez: miként látják ennek a sportágnak jövőjét. Alább adjuk a válaszokat:

NONN GYÖRGY ELNÖK

— Bízom abban, hogy a röplabdasport magyarországi meghonosulása nek ilyé számára rossz lehetőve a sportba való bekapcsolódást, hiszen akkor amikor az egyesületek a felszerelési nehézségek miatt nem tudják a jelentkező tömegeket befogadni, a sportszerkenységhez, minden sportolni vágyó számára jut majd hely a röplabdasportban.

VARGA JENŐ II. ELNÖK

— Nagyon sajnálhatjuk mi magyarok, hogy ezt a sportot csaldig nem művelték intenzíven, Ennyi lelkesedés a sportban megvalósulásán kevés sportágban telik.

HIDAS FERENC TÁRSELNÖK

— Határokban nem újkelenű a röplabdasport, a mennyiségben örjait már régóta fizik, a nemzeti kirándulások közben, nyáron a strandokon. Nagyon sokan azonban nem ismerték. Örülök, hogy a Röplabda Szövetség tevékenysége révén végre a legkisebb falaba is el fog jutni.

BÉKI ISTVÁN TÁRSELNÖK

— A röplabdasport rövid pár hónapos munka utáni térfoglalása bizonyítja, hogy ez a sportág igen népszerű hazánkban.

SIKLÓSI GÉZA ÜGYVEZETŐ ELNÖK

— A munkaság sportjának egyik fontos tényezőjét látom ebben a játékban. Hazánkban ugyanis a labdajátékokat jobban kedvelik, mint az egyéni sportokat s ezenfelül ez az egyetlen sportág, melyet minden különösebb felszerelés nélkül mindre és bárki való tekintet nélkül másodéki üzhet.

KLAMÁR SÁNDOR ALELNÖK, SZERV. BIZ. ELNÖKE

— Remélem a magyar sport történelmében jelentős határkő a röplabdasport megkezdődése. Ez a sportág lesz az, melyet minden előnyei kis falubun meg fognak honosítani.

DR. SIMAI LÁSZLÓ FŐTITKÁR

— Mosolygottak rajtunk, amikor két hónapja hozzáfogtunk a szervező munkához, ma már a hivatalos sportlapunk is elismerik sportunk jelentőségét.

CSEFAY SÁNDOR SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

— A röplabdasport nagy fejlődés előtt áll, amikor ennek a sportágnak megkomolyodására vállalkoztunk, még mi magunk sem mertünk gondolni erre, ami ma már élő valóság, hogy ily nagy népszerűségre tesz szert hazánkban ez a sportág.

BIELICZKI ISTVÁN II. SZÖVETSÉGI KAPITÁNY

— A röplabdasport mennyiségi fejlődése meglepő nagy eredményt mutat. Ezzel párhuzamosan azonban fokozatos figyelmet kell fordítanunk a minőségre is. Nemzetközi eredmény szántunkra a minőségi sport lesz.

A Magyar–Lengyel Kurír A Röplabda című különmelléklete

vasárnap – megkezdik a felkészülést válogatott csapataink a Balkán-bajnokságra, Spányik József, illetve Bieliczki István irányításával.

Párizsban megalakul a Nemzetközi Röplabda Szövetség 14 alapító ország – köztük hazánk – részvételével. Magyarországot dr. Simai László főtitkár képviseli.

MÁJUS. Tiranában Balkán-bajnokság, amelyen Magyarország megkezdi nemzetközi szereplését. Férfiválogatottunk első nemzetközi mérkőzését május 26-án Jugoszlávia, női együttesünk pedig egy nappal később Bulgária ellen játssza. Férficsapatunk eredényei sorrendben: Magyarország–Jugoszlávia 0:3, –Albánia 3:1 (az első nemzetközi győzelem), –Románia 0:3, –Bulgária 1:3. A találkozón a következő játékosok kapnak helyet: Gögh II József, Haulik Béla, dr. Prohászka László csapatkapitány, Spányik József (valamennyien Ganz TE), Hennig Ernő, Kilián Árpád (mindkettő Elektromos). Csere: Antalpéter Tibor (Csepel), dr. Mordinyi György (Ganz TE). Nők: Magyarország–Bulgária 0:2, –Jugoszlávia 0:2, –Albánia 2:0 (az első nemzetközi győzelem), –Románia 0:2, (akkor még két nyert játszmáig tartottak a női mérkőzések). A játékosok: Münzler Magda, Varga Jenőné (mindkettő Ganz TE), Szatmáry Szilvia (NTE), B. Polareczky Valéria, Pólya Jolán, Zaffiry Solveig (mindhárom Elektromos), csere: Bán Hedvig (Ganz TE), Zsigmond Veronika (NTE). Mindkét tornát Jugoszlávia nyerte, férfi- és női válogatottunk egyaránt egyedik lett.

JÚNIUS. Budapesten befejeződik az egyfordulós bajnokság. A Magyar Röplabda Szövetség meghirdeti augusztus hóra az első edzői tanfolyamot.

JÚLIUS. Az MRSZ vezetői sorra látogatják az egyes megyéket, hogy a vidék röplabdaéletével kapcsolatos teendőket a helyszínen beszéljék meg a megyei vezetőkkel. A vidékjárásban dr. Simai László főtitkár jár az élen, aki július 1-jén Mátészalkára utazik, 18-án délelőtt Debrecenben, délután Berettyóújfaluban tárgyal, 19-én Püspökladányba, 20-án pedig Törökszentmiklósra utazik.

JÚLIUS–AUGUSZTUS. A bajnokság után a csapatok sorra szervezik a különböző tornákat. Akad köztük olyan, amelyen a résztvevők száma jócskán meghaladja a százat (!).

A tiranai tornán szereplő magyar férfiválogatott. Balról jobbra: dr. Prohászka László, Antalpéter Tibor, Gögh József, Hennig Ernő, Kilián Árpád, Haulik Béla, dr. Mordinyi György, Spányik József

A tornán szereplő magyar női válogatott. Balról jobbra: Pólya Jolán, Bán Hedvig, Zsigmond Veronika, Münzler Magda, Szatmáry Szilvia, Varga Jenőné, Polareczky Valéria. A képről hiányzik Zaffiry Solveig

SZEPTEMBER. Budapesten, a Ganz TE nemzetközi tornáján részt vesz a jugoszláv bajnok belgrádi Partizan és a palesztin bajnok Hapoel.

Indul az első kétfordulós magyar bajnokság, amelyet őszi–tavaszi rendszerben bonyolítanak le. A férfiak mezőnyében egy 12 csapatból álló I. osztály és vele párhuzamosan egy tartalék csoport, egy II. és három III. (!) osztály 12-12 csapattal kezdi meg a küzdelmeket, a női bajnokságban pedig egy-egy I. és II. osztályban 12-12 csapat vesz részt.

DECEMBER. Budapesten Csehszlovákia B válogatott–Magyar válogatott 3:1, Pozsony–Budapest 3:1. Az ellenfél tulajdonképpen a szlovák válogatott. Ez férfiválogatottunk első hazai fellépése, amelyet a Sportcsarnokban 1200 néző szurkol végig.

Az év bajnokai: a Columbia női és a Ganz TE férficsapata.

1948

FEBRUÁR. Budapesten, az MRSZ évi rendes közgyűlésén dr. Simai László főtitkár beszámol az első év munkájáról, ezt követően a közgyűlés több napirendi pont megvitatása után egyhangúlag elfogadja a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) alapszabályait, majd megválasztja az új tisztikart, melynek elnöke Klamár Sándor.

FEBRUÁR–MÁRCIUS. A Ganz TE férficsapatának jugoszláviai túrája. Ennek során a csapat először két négyes tornán vesz részt, s Belgrádban negyedik, Zágrábban pedig második helyezést ér el. Ezt követően Ljubljanában öt együttes között negyedik, majd az utolsó – vajdasági – állomáson egy hármas tornán második.

MÁRCIUS. Budapesten főiskolai férfitorna Bulgária, Jugoszlávia és Románia vendégszereplésével, amelyen az országos válogatottakkal egyenértékű csapatok vesznek részt. A két nyert játszmáig tartó mérkőzéseken a magyarok mindhárom ellenfelüktől vereséget szenvednek. A győzelmet a románok szerzik meg.

JÚNIUS. A magyar fővárosban a csehszlovák válogatott Prága néven méri össze tudását a Budapest néven pályára lépő magyar válogatottal, s a találkozó a vendégek 3:0-s győzelmével végződik.

JÚLIUS. Nemzetközi klubtorna Budapesten a Ganz TE férficsapatának rendezésében, amelyen részt vesz a belgrádi Partizan, az AZS Warszawa és az Állami Kollégium együttese. A tornát a Partizán nyeri. Kellemes színfoltként a dr. Abád József irányította kollégisták 3:2-re legyőzik a lengyel bajnokot. Tirana óta ekkor kap először lehetőséget mérkőzésre a magyar női válogatott, amely 3:0-ra kikap Varsó együttesétől.

SZEPTEMBER. A szófiai Balkán Játékokon férfiválogatottunk a hetes mezőnyben egy győzelmet szerez (Trieszt ellen) és a hatodik helyen végez. Női csapatunk mind a mérkőzések, mind a játszmák tekintetében nyeretlen marad, végül hatodik lesz.

Róma: a sportág első Európa-bajnoksága csak férfiválogatottak részére. Magyarország ezen az Eb-n még nem indul.

SZEPTEMBER–OKTÓBER. Az NB I-es bajnoksággal párhuzamosan több mint 4500 csapat részvételével rendezik meg a népi bajnokságot. Csak Budapestről 1400 csapat jelentkezik, míg a megyék sorában Szabolcs-Szatmár megye kívánkozik az élre 346 együttessel. A fővárosi és vidéki bajnokságok után a Testnevelési Főiskolán rendezik meg a döntőket, amelyekből a Martfűi Cikta férfi- és a Békéscsabai Petőfi SZIT női gárdája kerül ki győztesen.

OKTÓBER. Meghívást kap Varsóba a Csepel férficsapata, ahol magyar klubcsapat először találkozna szovjet együttessel, mégpedig a moszkvai Dinamóval. A magyar és a szovjet szakemberek között tapasztalatcsere alakul ki, amely nagyban hozzájárul hazánkban a sportág további fejlődéséhez.

DECEMBER. Budapesten karácsony első napján a Sportcsarnokban megkezdődnek a férfi I. osztályú terembajnoki mérkőzések, amelyeknek az érdekessége, hogy időre játsszák, tehát döntetlen is lehetséges, ezért néhány mérkőzés a totóban is szerepel.

Az év bajnokai: a Columbia női és a Ganz TE férficsapata.

1949

JÚNIUS. Férfi- és női válogatottunk csehszlovákiai vendégszereplése. Hivatalos, országok közötti találkozón mindkét együttesünk 3:0-ra kikap a vendéglátók legjobbjaitól. A magyar csapatok ezenkívül

A hazai környezetben első ízben pályára lépő magyar válogatott. Balról: Spányik József, dr. Prohászka László, Bizik László, Vad Dezső, Zsolt Róbert, Antalpéter Tibor, Simon Károly

Jelenet a Dinamo Moszkva–Csepel mérkőzésről. Háttal a magyar csapat

két-két nem hivatalos mérkőzést játszanak még Pozsonyban és Kassán a csehszlovákokkal, amelyeken csupán játszmát sikerül nyerni.

Július. Budapesten kettős magyar–román találkozót rendeznek. A nők találkozóján a vendégcsapat biztosan győz a hazai környezetben először pályára lépő magyar csapat ellen. A férfiak mérkőzésén viszont óriási küzdelem után Antalpéter, Bizik és dr. Prohászka vezérletével a magyar csapat első győzelmét aratja a románok ellen lényegében a nagyválogatott játékosokkal. Férficsapatunk negyedik, miután az albánokat 3:0-ra veri meg. Lányaink mérkőzés- és játszmagyőzelem nélkül ötödikek. Mindkét tornát a szovjet csapat nyeri meg.

Júliusban a magyar férfiválogatott (szemben) első győzelmét aratta Románia ellen

Szeptember 11–18. Prága, az első férfi-világbajnokság és az első női Európa-bajnokság tíz, illetve hét csapattal. Férfiválogatottunk ekkor még nem jut a döntőbe, a kisdöntőben azonban minden ellenfelét legyőzve végül hetedik. Tartalékos női válogatottunk a hatodik. A bírók között szerepel Lajos József is, ilyen rangos eseményen első magyar játékvezetőként.

Az év bajnokai: a Ganz TE női és a Csepeli MTK férficsapata.

1950

Június. Bukarestben kettős válogatott találkozón Románia–Magyarország 3:1, férfimérkőzés; Románia–Magyarország 3:0, női mérkőzés.

Augusztus. A magyar fővárosba érkezik a csehszlovák és a bolgár férfi- és női válogatott. Ez a csehszlovák válogatottak első hivatalos magyarországi vendégszereplése, s mindkét együttesünk 3:0-s vereséget szenved. A bolgárok ellen férficsapatunk játszmát nyer, női válogatottunk viszont – Kincsesy, Koska és Kurimayné vezérletével – 3:2-re győz, ami az első, nemzetközileg is jegyzett siker.

Szeptember. Az új versenykiírás rendelkezése alapján ismét egyfordulós bajnokság kezdődik, hogy a következő évben tavaszi–őszi rendszerben küzdhessenek a csapatok.

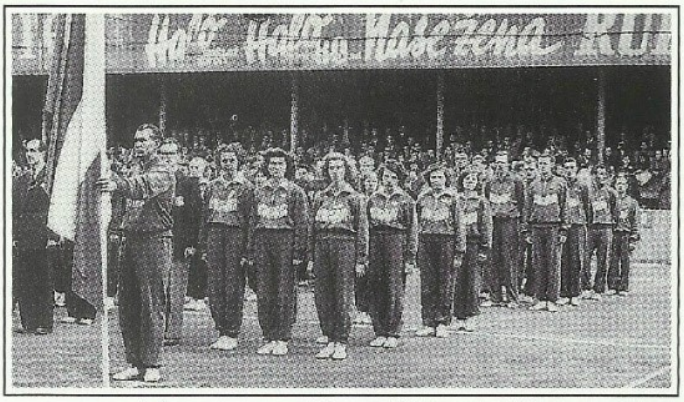

A magyar csapatok a szófiai megnyitón

Október 15–22.: Európa-bajnokság Szófiában: hat-hat férfi- és női csapat részvételével. Ezen a rendezvényen férfiválogatottunk nagy meglepetésre első érmét nyeri harmadik helyezésével, és első győzelmét aratja a bolgárok ellen. Női csapatunk mérkőzés- és játszmagyőzelem nélkül hatodik. Mindkét tornát a Szovjetunió nyeri meg.

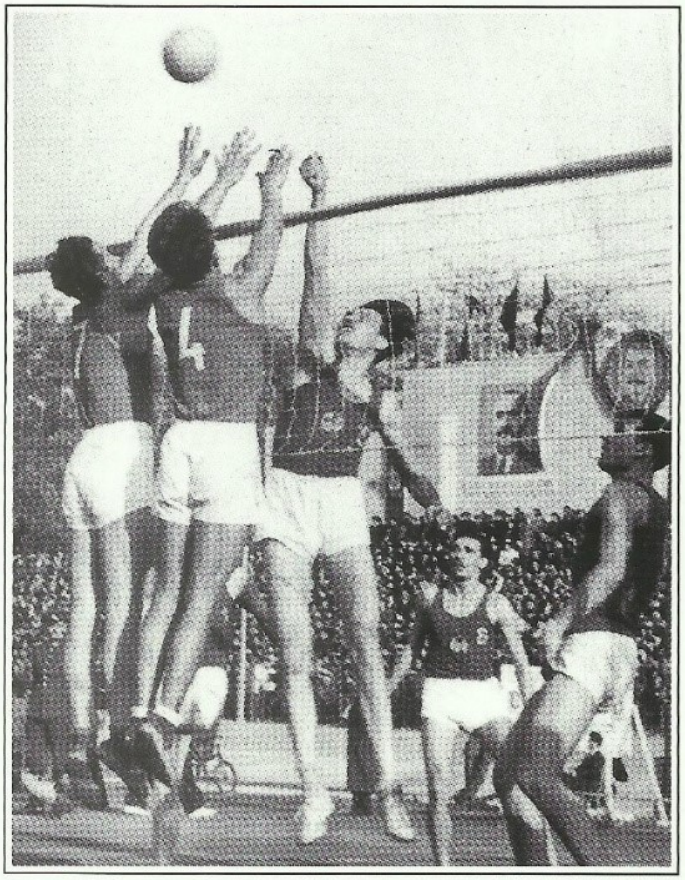

A magyar győzelemmel végződött bolgárok elleni mérkőzésen szemben Bizik ejt, mögötte Hennig figyeli az akciót

Az év bajnokai: a Ganz TE női és a Vasas SE férficsapata (kétfordulós), valamint a BSE női és a Vasas SC férficsapata (egyfordulós).

Halálozás. Huszonkilenc éves korában elhunyt dr. Simai László, a magyar röplabdasport egyik kiemelkedő szervező személyisége, a Magyar Röplabda Szövetség első főtitkára, aki hazánk képviselőjeként részt vett a Nemzetközi Röplabda Szövetség alakuló ülésén.

1951

Január. Megszűnik az MRSZ-ben a főtitkári beosztás. A munkakörhöz tartozó feladatokat a mindenkori állami edzőnek – aki abban az időben Spányik József volt – kell elvégeznie.

ÁPRILIS. Indul az első tavaszi–őszi rendszerű bajnokság, amiben újdonság, hogy területi bajnokságok alapján hat-hat csapat részvételével rendezik meg az országos döntőt, s ez a lebonyolítási forma egészen 1956-ig tart.

MÁJUS. Válogatottjaink a bolgár főváros vendégei. Férfi- és női mérkőzésen egyaránt: Bulgária–Magyarország 3:1. Mindkét válogatottunknak ebben az évben ez az egyetlen mérkőzése.

Tizenkilenc megyében és Budapesten a selejtezőkkel megkezdődnek az első ízben kiírt Magyar Népköztársasági Kupa (MNK) küzdelmei.

SZEPTEMBER. Budapesten játsszák le az MNK döntőit.

SZEPTEMBER 10–20. Párizs, Európa-bajnokság tíz férfi- és hat női csapat részvételével. A győzelmet a Szovjetunió férfi- és női csapata szerzi meg. A magyar válogatottak – a férfiak előző évi szófiai sikere ellenére – nem indulnak. Ennek oka – a visszaemlékezések szerint – a május 27-i szófiai kettős vereségben keresendő, amelyről a „hivatalból" kiküldött és a sportághoz vajmi keveset értő csapatvezető állítólag meglehetősen negatív jelentést írt. Ehhez az is hozzájárulhatott, hogy a magyar csapatok játékosai nem éppen kisasszonystílusban magyarázták meg neki, hogy szoros mérkőzésen Szófiában nem szégyen a vereség.

Az év bajnokai: a Bp. Petőfi VTSK női és a Csepeli Vasas férficsapata.
Az MNK-győztesei: a Ganz Villamossági SK női és a Csepel SC férficsapata.

1952

JÚLIUS. Budapesten kettős magyar–román találkozó keretében a magyar férfiak 3:1-re győznek, női csapatunk viszont 3:0 arányú vereséget szenved.

AUGUSZTUS 18–29. Moszkva, világbajnokság tizenegy férfi- és nyolc női csapat részvételével. Férfiválogatottunk ötödik helyezésével bebizonyítja, hogy már bármelyik együttesnek méltó ellenfele tud lenni. Női válogatottunk hatodik Franciaország és India előtt, az úgynevezett keleti tömb országai azonban még túl nagy falatot jelentenek számára.

Az év bajnokai: a Bp. Haladás női és a Csepeli Vasas férficsapata.
Az MNK-győztesei: a Ganz Villamossági SK női és a Bp. Dózsa férficsapata.

1953

MÁRCIUS. A szovjet férfiválogatott első magyarországi vendégszereplése. A két ország válogatott kerete közös edzőtáborozáson vesz részt. Ennek keretében Budapesten 22-én: Szovjetunió–Magyarország 3:0, majd Hódmezővásárhelyen 25-én nem hivatalos, két nyert játszmáig tartó mérkőzésen: szovjet válogatott–magyar válogatott 2:1.

JÚNIUS. Bukarestben ismét találkoznak a román és a magyar válogatottak: fiaink 3:1-re, lányaink pedig 3:0-ra kapnak ki.

AUGUSZTUS. Bukarestben Világifjúsági Találkozó. Ennek keretében nyolc mérkőzést játszik férfiválogatottunk, és a bolgárok elleni 3:1-es vereségen kívül valamennyin győz, mégpedig Mongólia, Tunisz, India és Kína ellen hivatalos, Libanon, Brazília és a francia UISP ellen nem hivatalos mérkőzésen.

Az év bajnokai: a Vasas Turbó női és a Csepeli Vasas férficsapata.
Az MNK-győztesei: a Bp. Haladás női és a Csepeli Vasas férficsapata.

1954

JANUÁR. Hosszú távra megoldódik válogatottjainknál az edzőkérdés. A női együttesnek 1958-ig dr. Moss László, a férficsapatnak 1962-ig dr. Abád József a szakvezetője.

JÚLIUS. Budapesten a már hagyományosnak számító magyar–román kettős találkozó, mindkettő a margitszigeti Teniszstadionban. Az első napon nagy küzdelemben Románia–Magyarország 3:2, női mérkőzés. Egy nappal később zsúfolt lelátók – ötezer néző (!) – előtt Magyarország–Románia 3:0 (13, 10, 10). A magyar férfiválogatott rendkívül magas színvonalú találkozón, kitűnő játékkal győz nagynevű ellenfelével szemben.

Az „évtized győzelme": a tisztára játszott Hennig leütését tehetetlenül szemlélik a román játékosok

AUGUSZTUS. Budapesten főiskolai világbajnokság, amelyen tizenhárom férfi- és nyolc női csapat méri össze tudását a csepeli stadionban. Férfiegyüttesünk harmadik a győztes bolgárok és – csupán rosszabb játszmaaránnyal – a csehszlovákok mögött. Az átalakulóban lévő szovjet csapat nagy meglepetésre csak hatodik. Női csapatunk csak az osztrákokat tudja megelőzni, a végső győzelem a szovjeteké.

Az év bajnokai: a Pénzügyminisztérium női és a Csepeli Vasas férficsapata.
Az MNK-t ebben az évben nem írták ki.

1955

MÁJUS. Férfiválogatottunk nem hivatalos mérkőzésekre Franciaországba utazik, ahol szakszervezeti és tartományi válogatottak ellen játszik, tekintettel a közelgő Európa-bajnokságra. A négy mérkőzés mérlege: három 3:0-s és egy 3:2-es győzelem.

JÚNIUS 15–26. Bukarest, Európa-bajnokság tizennégy férfi- és hat női csapat részvételével. Férfiválogatottunk ezúttal csak az akkor még nem nagy játékerőt képviselő nyugati országokat és a meghívott Egyiptomot megelőzve hetedik, női együttesünk hatodik.

NOVEMBER. A Nemzetközi Röplabda Szövetség V. kongresszusa Firenzében. Az eseményen dr. Holvay Endrét beválasztják a sportág legmagasabb rangú szervezetének vezérkarába.

Az év bajnokai: a Pénzügyminisztérium női és a Bp. Dózsa férficsapata.
Az MNK-győztesei: a Bástya-VTSK női és a Bp. Dózsa férficsapata.

1956

FEBRUÁR. Röplabdanap Budapesten a Sportcsarnokban. A sportág történetében először lép pályára a fővárosi középiskolás fiúválogatott, mégpedig Budapest utánpótlás-válogatottja ellen. A két csapatban olyan kitűnő játékosok szerepelnek, mint például Farkas, Flórián és Juni, illetve Tatár és Mihályi. Összeméri tudását Budapest és Miskolc felnőttválogatottja is. A két csapatban többek között szerepel Baranyai, Czimre és Koppány, illetve Erdődy, Jánosi és Szlovák. Megmérkőzik egymással a női válogatott A és B csapata is, amelyben a többi között Borbély, Gódor, Havasiné (Kincsesy), Káposztás, Pető és Somogyi is helyet kap. A Téli Kupa döntőjén a Vasast elsősorban Benke, Prouza és Róka, a Csepelt Antalpéter, Havasi és Németh irányítja.

MÁRCIUS. A magyar férfiválogatott a vb helyszínére, Párizsba látogat, ahol barátságos mérkőzésen 3:2-re kikap Franciaországtól.

Augusztus 31.–szeptember 12. Párizs, világbajnokság 24 férfi- és 17 női csapat részvételével. Férfiválogatottunk nem tudja megismételni az előző vb-n elért ötödik helyezését, meg kell elégednie a nyolcadik hellyel. Női válogatottunk nem indul a vb-n. Az aranyérmet Csehszlovákia férfi- és a Szovjetunió női együttese szerzi meg.

Október. A női és a férfiválogatott keret Budapest-válogatott néven Csehszlovákiában vendégszerepel. (A lányok ebben az évben nem játszanak hivatalos mérkőzést.)

A forradalom miatt a bajnokság döntőit nem tudják befejezni, így nem hirdetnek bajnokokat.

Az MNK győztesei: a Bp. VTSK női és a Vasas SC férficsapata.

* * *

A tények ismeretében senki sem állíthatja, hogy a magyaroktól idegen a röplabdázás. Sőt... Ha ugyanis így lenne, akkor a második világháború után alig másfél évvel nem rendezhettek volna csapatok tucatjaival terembajnokságot, aztán a következő év elején már hivatalos egyfordulós, majd még az év őszén kétfordulós bajnokságot. Kezdetben némi fejetlenségnek tűnt a bajnoki rendszer időszakonkénti váltogatása. Ezek a változtatgatások azonban sokkal inkább szakmai megfontolásokat tartalmaztak, s mindenekelőtt a nemzetközi mérkőzésekre, világversenyekre való jobb felkészülést szolgálták. Mivel eleinte főként fővárosi csapatokra számíthattak a sportág vezetői, ezért a vidéki együttesek mielőbbi bekapcsolódása érdekében kezdetben csoportmérkőzések, majd területi döntők előzték meg a legjobbak összecsapását a bajnoki címért.

A viszonylag jó színvonalat elsősorban a férficsapatok képviselték, azoknak a hazánkba került lengyel és szlovák testnevelőknek köszönhetően, edzőknek, játékosoknak, akik a magyarországi röplabdasportot is megalapozták. S minthogy ők főleg a Ganz TE-be és az Elektromosba kerültek, eleinte az ő egymás elleni találkozójuk jelentette a bajnokság krémjét. Az első két év után azonban ennek vége lett, és Csepel–Vasas párharc kezdődött, amelyet csak 1955-ben volt képes megtörni a Bp. Dózsa. Hamarosan ismertté vált a Csepelből többek között Antalpéter Tibor, Havasi Gyula, Németh Zoltán, dr. Moss László és Szabó Lóci, a Vasasból Benke Attila, Bizik László, Imre László, Borsovszky Tibor és Róka Gaszton neve. Ha csupán az aranyérmeket tekintjük, akkor a párharcban a Csepel 5:2-re győzött. Minden elismerés megilleti azonba a vidékiek közül elsősorban a Miskolci Lokomotívot, amely képes volt beékelődni a fővárosiak közé, s 1951-ben bronzérmet nyerni.

A nők vetélkedése jóval szerényebb színvonalú volt. Nem véletlen, hogy az első időszakban csak Kincsesy Gabriella tudása emelkedett az átlag fölé. Különösebb párharcról sem beszélhetünk ebből az időből, hiszen az aranyérmeken hat együttes osztozott.

Az MNK-t csak 1951-től írták ki, s a bajnoki hatos döntővel szemben négyes finálét rendeztek, de az első évtizedben csupán 1956-ban játszottak a harmadik helyért. A férfimezőnyben eddig ugyanaz a három csapat szerzett aranyérmet, mint a bajnokságban, a nőknél pedig öt csapat osztozott az első helyen. A vidéki férficsapatok közül itt is „illik" külön szólni a miskolciakról, akik kétszer is a négy közé jutottak, sőt egyszer ezüstérmet is akasztottak a nyakukba.

Persze a sportág magyarországi „hőskorában" nemcsak a klubcsapatoknak, hanem a válogatottaknak is volt mit tanulni a külföldiektől. Elmarasztalni azonban nincs okunk őket, hiszen a győzelmekhez a vereségeken át vezet az út, a vereségekhez pedig mérkőzések szükségeltetnek, nem is kevés, hogy azokat sikerre válthassák. Márpedig az első években bizony nem dúskálhattak legjobbjaink mérkőzésekben. Férfiválogatottunk tagjai talán maguk is azt hitték, hogy álmodnak, amikor a szófiai Eb után a nyakukba akasztották a bronzérmet. Persze akadt azért néhány más bravúr is, mint például a románok, bolgárok legyőzése, ezzel is bizonyítva, hogy az Eb-bronz nem volt véletlen.

A női gárda még nem tudott a fiúk nyomába eredni, a lányokat még nem jegyezték a nemzetközi porondon. Igaz, ehhez az is hozzájárult, hogy 1946 és 1956 között, szemben a férficsapat 65 mérkőzésével, ők csak 41 hivatalos találkozót vívhattak.

A második tíz év

1957–66

1957

Január. Kovács Endre kap megbízatást a Magyar Röplabda Szövetség irodavezetői teendőinek ellátására.

Január–március. Az NB I. teljes mezőnye részt vesz a női és férfi Téli Kupán.

Április. Az őszi–tavaszi rendszerre való átállás jegyében indul az egyfordulós bajnokság.

Június. Két értékes győzelmet arat férfiválogatottunk Budapesten. Először a franciák legjobbjait veri meg 3:1-re, majd 3:2-re győzi le a jugoszláv válogatottat. Déli szomszédunk ellen visszavágót is rendeznek Pécsett. A nem hivatalos mérkőzésen: Belgrád–Budapest 3:1.

Július. A romániai Orasul Stalinban a hagyományos kettős román–magyar találkozók keretében biztos hazai győzelmek születnek. Csak férficsapatunknak sikerül egy játszmát nyernie. A másnapi visszavágókon, férfiak: Bukarest–Budapest 3:2, nők: Bukarest–Budapest 3:0.

Szeptember. Hazánkban vendégszerepel a lengyel férfi- és női válogatott. A budapesti hivatalos mérkőzéseken férficsapatunk 3:1-re győz, női gárdánk viszont hasonló arányú vereséget szenved. A diósgyőri visszavágókon a férfiak találkozóján Budapest–Varsó 3:0, a női mérkőzésen pedig Varsó–Budapest 3:2.

Indul az 1957–58. évi őszi–tavaszi rendszerű bajnokság.

Az év bajnokai: a Pénzügyminisztérium női és az Ú. Dózsa férficsapata.

Az MNK győztesei: a Bp. Petőfi női és az Ú. Dózsa férficsapata.

1958

Január. Hegyi Mátyás személyében ismét van főtitkára a Magyar Röplabda Szövetségnek.

Torinóban Magyarország–Olaszország 3:0, válogatott férfimérkőzés.

Február. Párizsban férfiválogatottunk 3:1-re győz Franciaország ellen.

Március. Ilmenauban (NDK) nemzetközi négyes tornán férfiválogatottunk Lengyelország mögött második.

Budapest: először rendezünk itthon nemzetközi női tornát, amelyet körbeverések után a magyar csapat nyer meg Jugoszlávia, az NDK és Franciaország előtt.

Június. Belgrádban nemzetközi négyes férfitornán Jugoszlávia mögött a magyar válogatott a második.

Július. Brüsszelben barátságos férfimérkőzések a világkiállítás keretében: Magyarország–Csehszlovákia 0:3, 1:3, 1:3, Magyarország–Jugoszlávia 2:3, 3:1, Magyarország–Lengyelország 2:3, Magyarország–Belgium 3:1.

A csehszlovákok elleni győztes találkozón Pap és Jánosi repül a labdáért

Augusztus. Nemzetek közötti férfiválogatottak mérkőzései Győrött, illetve Budapesten. Szovjetunió–Magyarország mindkétszer 3:2. A kitűnő szovjet együttes csak nagy csatában tudja legyőzni a mindkét találkozón nagyszerűen játszó magyar csapatot.

Augusztus 30.–szeptember 11. Prága, Európa-bajnokság húsz férfi- és tizenkét női csapat részvételével. Férficsapatunk sikeresen veszi a selejtezőt, és a román együttessel bejut a nyolcas döntőbe, ahol az első mérkőzésen kitűnő játékkal nagy meglepetésre 3:2-re legyőzi a végső győzelemre is esélyes hazai csapatot, melyet még soha nem sikerült megvernie. A jó formában lévő csapatunk a további mérkőzések során háromszor győz, háromszor veszít, és végül az ötödik helyen végez. Az Eb-t Csehszlovákia nyeri meg. Női együttesünk a hatodik úgy, hogy a selejtezők során egy-egy győzelem, illetve vereség, a döntőben pedig egy győzelem és hat vereség a mérlege. A küzdelemsorozat végén az aranyérmet a szovjet játékosok vehetik át.

Az év bajnokai: a Háztartási Bolt női és az Ú. Dózsa férficsapata.

Az MNK győztesei: a Bp. Petőfi női és a Bp. Spartacus férficsapata.

1959

Január. Orbán Gyula veszi át a női válogatott irányítását.

Az első röplabdás televíziós közvetítésen a Vasas NB I-es mérkőzés keretében 3:0-ra győz a Bp. Honvéd ellen.

Január–február. A Téli Kupa-sorozaton dr. Abád József javaslatára elindítják 20 évesek válogatottja néven a férfi utánpótlás-válogatottat, melynek Tarján Sándor az edzője.

Március. Lipcsében nemzetközi női tornán a magyar csapat az ötös mezőnyben harmadik.

Június. A magyar válogatott nyeri meg a bukaresti férfitornát, miután legyőzi az NDK-t és a házigazdák csapatát.

Július. Bukarestben nemzetközi férfi- és női torna. Férfiválogatottunk két győzelemmel és négy vereséggel ötödik. A nők egy győzelemmel és négy vereséggel ugyancsak ötödikek. Csapatunk egyetlen győzelmét a házigazda Románia ellen szerzi, mely győzelem érdekessége, hogy első ízben sikerült győzni ellenük, mégpedig idegenben 3:0-ra.

Budapesten vendégszerepel a csehszlovák férfi- és női válogatott. A férfiak hivatalos találkozóján váratlan eredmény születik. A magyar csapat 0:2-ről megnyeri a mérkőzést. Az előmérkőzésen a nők találkozóján Budapest–Prága 3:1. A visszavágók eredményei: nők Magyarország–Csehszlovákia B 3:0, férfiak Prága–Budapest 3:2.

Augusztus. Hazánkban vendégszerepel a Koreai NDK női válogatottja. A vb hetedik helyezett ellen a magyar csapat háromszor győz, kétszer kikap.

Szeptember. Párizsban Három Kontinens Tornája kilenc indulóval (a Világkupa elődje) férfiválogatottak részére. A magyar együttes a nyolc mérkőzéséből csak háromszor tud győzni – Románia, Lengyelország, Brazília –, és végül a vert mezőnyben végez.

Október. Budapesten ülésezik a FIVB VII. kongresszusa, amelyen eldöntik, hogy a jövőben minden évben kiírják a Bajnokcsapatok Európa-kupája tornáját.

Wroclavban a hivatalos lengyel–magyar mérkőzések során a hazai női csapat biztosan győzi le lányainkat. A férfiak találkozóján viszont a magyar együttes csak óriási küzdelem után veszít 3:2-re.

November. Először indul a Bajnokcsapatok Európa-kupája, egyelőre csak férficsapatokkal, ezen a magyar bajnok még nem vesz részt.

Az év bajnokai: a Ganz Villamossági SK női és az Ú. Dózsa férficsapata.

Az MNK-t nem írták ki.

1960

Január. Bieliczki István az ország első szakfelügyelőjeként megkezdi tevékenységét az MRSZ-ben. A női válogatott új szakvezetője Hennig Ernő.

Április. Pozsonyban, illetve Ostravában városok válogatottjainak tornáján hat férfi- és hét női csapat indul. Férficsapatunk három győzelemmel és két vereséggel harmadik, női együttesünk egy győzelemmel és öt vereséggel hatodik.

Július. Budapesten nemzetközi női négyes tornát rendeznek Bulgária, Csehszlovákia és Románia vendégszereplésével, amelyen

Magyarország veretlenül első. Együttesünk ezen a tornán győz először a csehszlovákok ellen, elsősorban Borbély, Gódor, Rakaczkyné és Nagy Margit nagyszerű játékával.

Constantában nemzetközi négyes férfitornán Magyarország harmadik.

Először írják ki a női Bajnokcsapatok Európa-kupáját, amelyen magyar csapat még nem indul.

AUGUSZTUS. Először rendeznek hazai környezetben nemzetközi férfitornát. Az eseményt Budapesten a Sportcsarnokban bonyolítják le, amelyen Magyarország második Csehszlovákia mögött, megelőzve a bolgár, a jugoszláv és a román válogatottat. A hatodik helyen a magyar B csapat végez.

OKTÓBER 29.–NOVEMBER 13. Brazília, világbajnokság tizennégy férfi- és tíz női csapat részvételével. Hazánkat csak a férfiválogatott képviseli, amely a Sao Pauló-i selejtezőből biztosan kerül be a Rio de Janeiró-i tízes döntőbe, ahol az előkelő 6. helyen végez. A vb győztesei a Szovjetunió férfi- és női csapata.

NOVEMBER. Párizsban nemzetközi négyes tornán Magyarország női válogatottja az első, miután Franciaországot, Hollandiát és Jugoszláviát is legyőzi. A francia fővárosban négyes férfitornát is rendeznek, amelyen a magyar együttes Románia és Lengyelország mögött harmadik.

Az év bajnokai: a Háztartási Bolt női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az MNK-t nem írták ki.

1961

ÁPRILIS. Moszkvában vendégszerepel férfi- és női válogatottunk. Csapataink jó játékkal két-két izgalmas mérkőzést vívnak a szovjet válogatottakkal. A férfiak eredményei: 3:2 és 3:1 a hazaiak javára, a nők találkozóin Szovjetunió–Magyarország kétszer 3:1.

MÁJUS. Zágrábban nemzetközi női ötös tornán a magyar válogatott az NDK és Jugoszlávia mögött harmadik, megelőzve Hollandiát és Franciaországot.

AUGUSZTUS. Budapesten két mérkőzés keretében méri össze tudását a magyar és román női válogatott. Az első találkozón a vendégek bizonyulnak jobbnak 3:1-re, a visszavágón azonban a magyar csapat játszmaveszteség nélküli győzelmet arat.

SZEPTEMBER. A prágai Kontinensek Tornáján férfiválogatottunk csak a románok ellen tud győzni, s ezzel az ötödik helyen végez.

OKTÓBER. Férfiválogatottunk távol-keleti túrára utazik. A túra első állomása Mongólia, ahol Ulánbátorban egy hét alatt négyszer lépnek pályára játékosaink. A hivatalos magyar–mongol találkozón 3:1-re győz csapatunk, majd az azt követő egyéb mérkőzéseket is biztosan nyeri. A küldöttség Mongóliából Kínába repül, ahol többmillió lakosú városokban, Tiencsinben, Sanghajban és Pekingben összesen nyolc alkalommal lép pályára a csapat. A két hivatalos kínai–magyar találkozó eredménye : Tiencsinben 3:1-es a magyar, Pekingben viszont – a túra utolsó mérkőzésén – 3:0 arányú kínai győzelem születik. A hat egyéb mérkőzés során a Budapest néven játszó csapatunk öt győzelmet arat, és csak Sanghaj város válogatottjától szenved vereséget.

A távol-keleti túrán szereplő magyar válogatott. Balról jobbra: Molnár István, Flórián Tibor, Kövér György, Gálos László, Tatár Mihály, Jánosi Ferenc, Varga Miklós, Juni György, Mayer József, Kovács Jenő, Blaumann Ferenc, Czafik Béla

NOVEMBER. Női válogatottunk NDK-beli túrája során NDK–Magyarország 3:2, 3:1, 2:3, 3:1.

Az év bajnokai: a Bp. Petőfi női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az MNK-t nem írták ki.

1962

JANUÁR. Hennig Ernő, a női válogatott edzője 1969-ig Tuniszba szerződik. Ő az első magyar röplabdaedző, aki külföldön vállal munkát. Utóda dr. Kohonicz József mesteredző.

MÁRCIUS. Az Ú. Dózsa férficsapata harmadik (!) a Bajnokcsapatok Európa-kupájában. Magyar cspat először vesz részt a kontinens legrangosabb klubeseményén.

Pozsonyban a négyes férfitornát Prága csapata nyeri meg, a magyar együttes – Budapest néven – második.

Háromévi szünet után ismét kiírják az MNK-t.

ÁPRILIS. Budapesten Gálos, Jánosi, Molnár, Tatár és Prouza kitűnő játékával férfiválogatottunk kétszer 3:2-re (!!!) legyőzi a Szovjetunió csapatát. Ezzel első ízben sikerül győzni a vb címvédője ellen.

MÁJUS. A kubai férfiválogatott magyarországi vendégszereplése során az első mérkőzésén 3:0-ra kikap a Vasastól, majd 3:0-ra győz Pest és Fejér megye válogatottjai ellen.

A jugoszláviai Skopjéban Bulgária, Jugoszlávia és Magyarország válogatott csapatának részvételével tornát rendeznek, amelyen férfiegyüttesünk Bulgáriát legyőzve második, míg női gárdánk mindkét mérkőzését elveszti, így harmadik.

JÚNIUS. Budapesten férfiválogatottunk sima 3:0 arányú győzelmet arat a franciák ellen. Ugyancsak a főváros ad otthont egy négyes férfitornának, amelyet Magyarország A csapata biztosan nyer meg Jugoszlávia, az NDK és a magyar B válogatott előtt.

AUGUSZTUS. Két tornát rendeznek Romániában válogatott csapatok részvételével. Férficsapatunk a bukaresti négyes tornán legyőzi az NDK-t, és a harmadik helyen végez. Női együttesünk Constantában lép pályára, ahol az ötös mezőnyben győzelem nélkül az utolsó helyre kerül.

SZEPTEMBER. Újabb átállás miatt háromfordulós (őszi–tavaszi–őszi) rendszerben kezdődik a bajnokság.

OKTÓBER 12–26. Moszkva, világbajnokság húsz férfi- és tizennégy női együttes részvételével. Magyarország férficsapata bejut a tízes döntőbe, ott azonban hullámzó játékot nyújtva csak hetedik. Női együttesünk igen nehéz selejtező csoportba kerül – Csehszlovákia, Bulgária –, ezért nem tud a nyolcas döntőbe jutni, s végül a tizenegyedik helyet szerzi meg. A férfiak mezőnyében a Szovjetunió, a nőiben Japán az első.

Az év bajnokai: a Vasas Turbó női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és férficsapata.

1963

JANUÁR. Új szakvezetőket neveznek ki a válogatott csapatok élére. A férfiaknál Porubszky László lesz az edző, míg a nőknél Havasi Gyulát bízzák meg az edzői teendők ellátásával, aki viszont az első főfoglalkozású edzőként kezdi meg munkáját a szövetségben.

MÁRCIUS. Újjáalakul az MRSZ elnöksége, amelyben az elnöki tisztséget dr. Vörös Balogh István látja el, míg a főtitkári feladatokat továbbra is Hegyi Mátyás végzi.

Franciaországba utazik a férfiválogatott keret. A hivatalos francia–magyar országok közötti mérkőzést Párizsban rendezik, mely találkozón a magyar együttes nagy küzdelem után 3:2-re győz. A mérkőzést követően válogatottunk A és B csapatot alkot, majd kilenc mérkőzést játszanak különböző francia városokban, s valamennyit megnyerik.

ÁPRILIS. Országos röplabda-tanácskozást rendeznek Budapesten. A meghívottak: valamennyi NB-s edző és szakosztályvezető, az MRSZ

elnöksége, a bizottságok tagjai, továbbá nyolc-nyolc férfi- és női válogatott játékos. Az első napon a nagy létszámú edző- és vezetőgárdából mindössze harminckilencen a válogatott játékosok közül pedig egy fő jelenik meg. Szomorú tény, hogy a második napon már az elnökségi tagok is hiányoznak. Ennek ellenére a sportág stagnálásának megszüntetése érdekében sok jó felszólalás hangzik el, egyebek közt az utánpótláskorúak tudásának színvonalasabb megalapozását követelve.

MÁJUS. Megjelenik az MRSZ által szerkesztett Röplabda című folyóirat első száma. Erre az igény már az országos tanácskozáson is elhangzik, ahol a résztvevők kifogásolják, hogy nincs olyan tájékoztató, amely a sportág eredményeivel, hiányosságaival és szakmai problémáival foglalkozna.

Eszéken hármas nemzetközi férfi- és női mérkőzések során férfiválogatottunk legyőzi Bulgáriát, kikap Jugoszláviától, míg női együttesünk diadalmaskodik Jugoszlávia ellen, majd vereséget szenved Bulgáriától. A találkozókat követően a jugoszláv és a magyar csapatok Pélmonostoron mérik össze tudásukat. Mindkét találkozón a magyar csapat bizonyul jobbnak 3:2-re.

JÚNIUS. Női válogatottunk Varsóban vendégeskedik, ahol 3:1-re kikap a vendéglátók legjobbjaitól, és kétszer hasonló arányban legyőzi a lengyel utánpótlás-válogatottat. Egy hét elteltével csehszlovák túrára utaznak lányaink, amelynek során Plzenben 3:1-re kikapnak Csehszlovákiától, majd Budapest-válogatott néven öt mérkőzést játszik a csapat, de csak egyet sikerül megnyernie.

JÚNIUS. Csehszlovákiában vendégszerepel férfiválogatottunk. Prágában Csehszlovákia–Magyarország 3:0. A csapat Budapest néven öt mérkőzést játszik még csehszlovákiai városokban különböző erejű csapatok ellen, s valamennyit megnyeri.

AUGUSZTUS–SZEPTEMBER. A lengyel női válogatott vendégszereplése során nem mutatkozik udvarias vendégnek, mivel Szombathelyen 3:2-re, Budapesten pedig 3:1-re győz Magyarország ellen.

SZEPTEMBER. Férfiválogatottunk már jóval kevésbé volt udvarias a hazánkba látogató japánokkal szemben, akiket Budapesten 3:0-ra, Baján 3:1-re győz le. Nem sok babér termett az őket követő román válogatottaknak sem, mert Budapesten Magyarország–Románia 3:0, előtte a női mérkőzésen is hasonló eredmény születik. Békéscsabán a visszavágókon a férfiak találkozója 2:2-es állásnál sötétedés miatt félbeszakad, a női előmérkőzésen viszont Magyarország–Románia 3:1.

OKTÓBER 22.–NOVEMBER 1. Románia, Európa-bajnokság tizenkét férfi és tizenhárom női csapat részvételével. Ezen a kontinens-

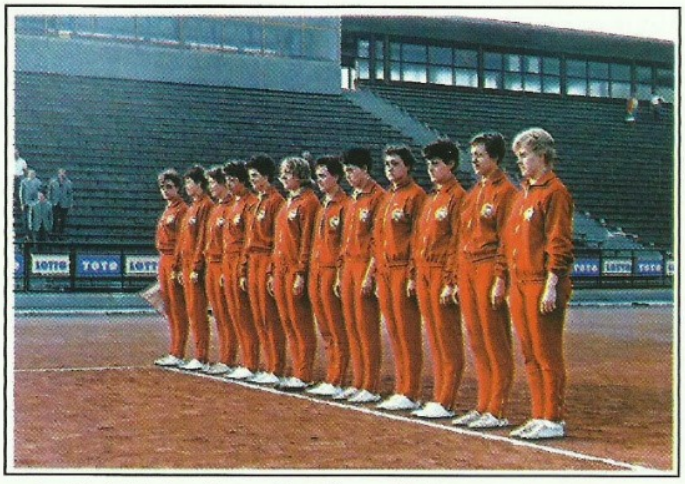

Az előző évi vb után megfiatalított női válogatott. Balról jobbra: Nagy Margit, Gerhardtné Kiss Judit, Dencsiné Medgyesi Julianna, Tatárné Kékesi Éva, Baranyainé Szabó Éva, Várkonyi Erika, Molnárné Káposztás Ilona, Fekete Judit, Szabó Emma, Schlégl Judit, Faragó Csilla, Császár Zsuzsa

Kitűnő játékkal győz a magyar női csapat a románok ellen a Kisstadionban. Nagy leütése elkerüli a sáncot

Az Eb-ezüstérmes férfiválogatottunk. Balról jobbra: Gálos László, Molnár István, Flórián Tibor, Farkas József, Tatár Mihály, Jánosi Ferenc, Lantos Csaba, Tüske Ferenc, Kangyerka Antal, Prouza Ottó, Ivancsó Vilmos, Czafik Béla

viadalon nemcsak Románia férfi- és a Szovjetunió női válogatottja örülhet az aranyéremnek, hanem Magyarország férfiegyüttese is az ezüstnek, hiszen tizenhárom évvel Szófia után végre újabb, ezúttal még csillogóbb érmet akasztanak játékosaink nyakába, ami egyúttal az olimpiai kiküldetést is jelenti. Lányaink a jóval szerényebb hetedik helyet szerzik meg a nyolcas döntőben.

Az európai randevú után idehaza befejeződik az NB I.-ben a „nagy menetelés", azaz a sportág hazai történetének egyetlen háromfordulós bajnoksága.

DECEMBER. Megalakul a Magyar Testnevelési és Sportszövetség, amely első ülésén megválasztja a sportszövetségek elnökségeit, köztük az MRSZ vezérkarát is. Az új elnök Huszár János, a főtitkár Hegyi Mátyás marad.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és férficsapata.
Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és a Bp. Honvéd férficsapata.

1964

MÁRCIUS. Kezdődik az újra tavaszi–őszi rendszerben kiírt bajnokság.

MÁJUS. Válogatottjaink szovjetunióbeli túrája során férfiválogatottunk Kijevben 3:2-re és 3:1-re győz Ukrajna válogatottja ellen. Ukrán győzelem születik viszont a nők mindkét találkozóján 3:0, illetve 3:2 arányban. Ezután mindkét válogatottunk Bakuban és Tbilisziben játszik Budapest néven két-két mérkőzést, amelyek során a két magyar csapat mérlege mindkét városban egy-egy győzelem, illetve vereség.

Bukarestben női válogatottunk gyenge játékkal kétszer 3:0-ra kikap Romániától.

A jövőben Déri Róbert szerkesztésében jelenik meg a Röplabda, az MRSZ hivatalos lapja.

JÚLIUS. Budapesten Japán–Magyarország 3:0, női mérkőzésen. A vendégek ezt megelőzően Almásfüzitőn, Diósgyőrben és Szolnokon mérték össze tudásukat a Budapest néven pályára lépő együttesünkkel, s mindhárom találkozón 3:0-ra győztek. A hazánkban először vendégszereplő világbajnok csapat mérkőzéseit nagy érdeklődés kíséri.

Férfiválogatottunk a lengyeleket fogadja. A budapesti, illetve székesfehérvári találkozókon: Magyarország–Lengyelország 3:2 és 3:1.

SZEPTEMBER. Budapesten nemzetközi négyes férfitornán a magyar csapat a bolgárok mögött második, megelőzve az NDK-t és Franciaországot.

Veszprémben két nem hivatalos mérkőzést játszik a lengyel és a magyar női válogatott. Mindkét találkozót a vendégek nyerik meg úgy, hogy csak egy játszmát veszítenek.

OKTÓBER 13–23. Tokió, nyári olimpiai játékok: a sportág első olimpiáján tíz férfi- és hat női csapat szerzett jogot az indulásra. Az első győztesek: a Szovjetunió férfi- és Japán női csapata. A magyar férfiválogatott a hatodik helyen végez, amihez hozzájárul néhány játékosunk sérülése, köztük a világ egyik legjobbjának számító Tatáré, aki az ötödik mérkőzésen pályára sem tudott lépni, és a többi találkozón is bokasérüléssel játszott.

DECEMBER. Az MTI sportszerkesztőségének felkérésére a szövetség jelölése alapján először adják ki hazánkban az év röplabdázója címet.

Először rendezik meg az utánpótláskorúak országos kupáját, a későbbi Országos Ifjúsági Kupa elődjét. Az első győztesek: a Bajai Honvéd fiú- és a Jedlik Ányos Gimnázium leánycsapata.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Bp. Honvéd férficsapata.
Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és férficsapata.
Az év röplabdázói: Fekete Judit (Ú. Dózsa) és Tatár Mihály (Bp. Honvéd).

1965

ÁPRILIS–MÁJUS. Isztambulban nemzetközi hatos férfitornán a magyar együttes Lengyelország mögött második. A torna után Budapest néven még három győzelmet érünk el különböző török csapatok ellen.

MÁJUS. Gdanskban Magyarország–Lengyelország 3:2, női válogatottunk első győzelme a lengyelek ellen. Az újjáalakuló magyar csapat elsősorban Blaumann-né, Dencsiné és Fekete vezérletével éri el idegenbeli szép győzelmét.

JÚNIUS. Nemzetközi női négyes torna Budapesten. A válogatottunk az NDK mögött második, megelőzve Bulgáriát.

Lipcse: nemzetközi férfitalálkozók. Kísérlet a négyjátszmás mérkőzésekre. Eredményeink: Magyarország–NDK 1:3, Magyarország–Románia 2:2, Magyarország–Lengyelország 2:2.

AUGUSZTUS. Budapesten Nyári Universiade nyolc-nyolc férfi- és női csapat részvételével. A győztes a Szovjetunió férfi- és női együttese. A magyar férficsapat második, a női ötödik.

SZEPTEMBER. A FIVB európai bizottsága varsói ülésén a magyar szövetséget bízza meg az 1966. évi első ifjúsági Európa-bajnokság megrendezésével.

Lengyelország: Világkupa 11 férfiválogatott részvételével. A győzelmet a Szovjetunió szerzi meg, a magyar válogatott a kisdöntő megnyerésével hetedik.

NOVEMBER. Női válogatottunk mongóliai túráján Magyarország–Mongólia kétszer 3:0, a legjobb mongol klubcsapat, az Aldar ellen 3:1. Hazautazás közben Moszkvában Magyarország–Szpartak Moszkva 3:2, Dinamo Moszkva–Magyarország 3:1.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Bp. Honvéd férficsapata.
Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.
Az év röplabdázói: Dencsi Imréné (Bp. Vörös Meteor) és Tatár Mihály (Bp. Honvéd).

1966

JANUÁR. Madridban az FIVB adminisztratív bizottságának rendkívüli ülésén Peru hivatalosan bejelenti, hogy nem tudja megrendezni a női vb-t, Mexikó viszont elvállalja a rendezést.

MÁRCIUS. Budapesten országos röplabda-tanácskozás a Testnevelési Főiskolán. A rendezvényt elsősorban az teszi szükségessé, hogy az 1963-ban nyilvántartott csaknem 27 ezer röplabdázó száma 1965-re több mint négyezerrel csökken, s az 1735 szakosztály is 1350-re olvad az országban. Sem a szakmai, sem a szervezőmunkában nem tartunk lépést a világgal, holott ezt egyebek közt az új szabályok is megkövetelik, továbbá jelentős kívánnivalót hagy maga után az új tehetségek kiválasztása is. A felvetett témák alapján érthetetlen, hogy miért hiányoznak az MRSZ elnökségének tagjai, több megye szövetségének elnöke, valamint a keretedzők.

NSZK-túrán férfiválogatottunk mérlege három 3:0-s és egy 3:1-es győzelem a házigazdák legjobbjai ellen.

Indul az 1966. évi magyar bajnokság – ezúttal teremben. Bár jó néhány egyesületnek nincs NB I-es mérkőzésre alkalmas terme, s a pályaválasztói jog feladása szakmai és anyagi hátránnyal jár, az MRSZ döntését általában mégis megértéssel fogadják a világbajnokságra való jobb felkészülés érdekében.

ÁPRILIS. Zakopane: női mérkőzésen Lengyelország–Magyarország kétszer 3:1. Ezt megelőzően együttesünk 3:2-re győz a lengyel utánpótlás-válogatott ellen.

MÁJUS. Pozsonyban városok férfi négyes tornáján – amelyen országos válogatottak szerepelnek – Budapest legyőzi Prága, Varsó és Pozsony csapatát és megnyeri a tornát. Ezt követően Belgrádban női négyes tornán is magyar győzelem születik, miután lányaink legyőzik Jugoszláviát 3:2-re, Bulgáriát 3:0-ra és Romániát 3:1 arányban.

Megjelenik Zsolt Róbert Röplabda ABC című könyve, mely Ezüstgerely-díjat nyer.

JÚNIUS. Női válogatottunk csehszlovákiai túrája során Znojmóban: Csehszlovákia–Magyarország 3:0. Trebicben a visszavágó 2:0-s hazai vezetésnél a hatalmas eső miatt félbeszakad.

JÚLIUS. Budapesten Csehszlovákia–Magyarország 3:1, férfimérkőzés, majd a francia Riviérán férfiválogatottunk újabb tornagyőzelmet arat Belgium, Franciaország és Románia legyőzésével.

JÚLIUS 21–31. Budapesten magyar javaslatra először rendeznek junior Európa-bajnokságot, amelyen 16 fiú- és 12 leánycsapat indul.

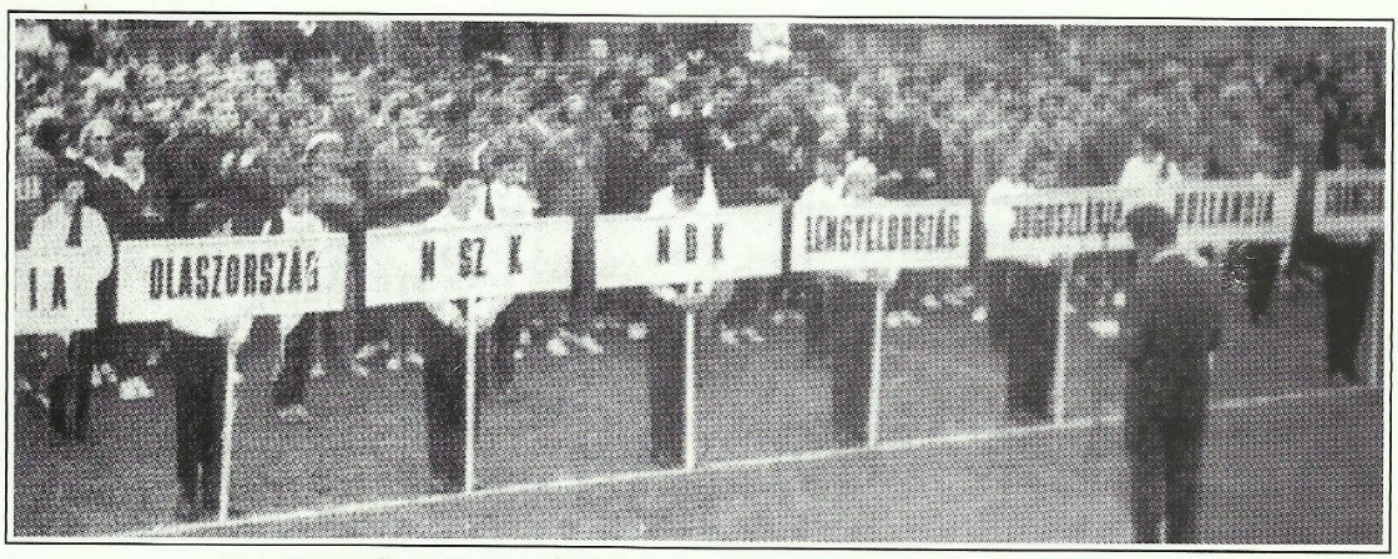

Sportágtörténeti pillanat Budapesten: az első junior Eb ünnepélyes megnyitója

A csoportmérkőzések színhelye: Budapest, Dunaújváros, Szombathely, Veszprém, a döntőket a fővárosban rendezik meg. A tornát mindkét nemnél a Szovjetunió nyeri meg, míg Magyarország a fiúk mezőnyében ötödik, a nőiben pedig hetedik. A fiúk veretlenül jutnak a nyolcas döntőbe, ahol kétszer győznek, ötször vereséget szenvednek. A lányok nem jutnak a hatos döntőbe, a kisdöntőben viszont mind az öt mérkőzésüket megnyerik.

Augusztus. Kolozsvárott Kína–Magyarország 3:1, Románia–Magyarország 3:1 és 3:0 – férfimérkőzések.

Augusztus 30.–szeptember 11. Csehszlovákia: férfivilágbajnokság huszonkét együttes részvételével. A magyar csapat a nyitrai selejtezőben négyszer győz és csak egyszer veszít, de a körbeverések következtében nem kerül be a nyolcas döntőbe. Együttesünk Pardubicében a kisdöntőben második, és ezzel a 10. helyen végez. Az Eb-t Csehszlovákia nyeri meg.

Szeptember. Prágában, az FIVB tizedik kongresszusán Mexikó bejelenti, hogy mégsem tudja vállalni a női vb megrendezését, mert kormánya nem hajlandó Kínának vízumot adni. Ezért a FIVB körlevelet juttat el minden szövetséghez, kérve, hogy legkésőbb október 15-ig jelentkezzen az a szövetség, amely 1967. február 28-ig bezárólag minden feltétel megteremtésével megrendezi a vb-t. Végül Japán az FIVB segítségére siet és bejelenti, hogy Tokió 1967 januárjában lebonyolítja a világbajnokságot.

November. Az MRSZ elnökségi ülésén Porubszky László, a férfiválogatott szakvezetője hivatalosan is bejelenti lemondását. A testület dr. Prohászka Lászlót bízza meg e tisztség ellátásával. Az elnökség jóváhagyja a tokiói világbajnokságra utazó női válogatott programját, a játékosok névsorát. A cél: az olimpiai részvétel biztosítása.

A vb-re készülő női együttesünk utolsó előkészületi mérkőzései a budapesti Sportcsarnokban: Budapest–Belgrád kétszer 3:0.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Bp. Honvéd férficsapata.

Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázói: Dencsi Imréné (Bp. Vörös Meteor) és Tatár Mihály (Bp. Honvéd).

* * *

Amíg az első évtizedre az volt a jellemző, hogy – bár váltakoztak a tavaszi–őszi és az őszi–tavaszi évadok – viszonylagos rendszer mutatkozott a bajnokság lebonyolításában, mert mindannyiszor hatos döntőket rendeztek, amelyeken az út a csoportmérkőzéseken és a területi döntőkön át vezetett, addig ugyanez nem mondható el a második évtizedről. Kezdődött azzal, hogy 1965-ig körmérkőzéses rendszerben játszottak a csapatok, aminek előnye az volt, hogy az országnak szinte minden részében láthatták a legjobb csapatokat, játékosokat, ami a hírverés szempontjából nem közömbös. Hátrányt jelentett viszont a bajnokság bizonyos mértékű felhígulása miatt, mert megszaporodtak a 30-40 perces mérkőzések, amelyek bizony nem álltak arányban az utazási költségekkel sem. Ezt követően aztán az erőviszonyok alapján csoportokra osztották a mezőnyt, azaz játszottak az 1–4., az 5–8. és a 9–14. helyért, ez a válogatott játékosoknak jót tett.

Az Ú. Dózsa – a Bp. Dózsa utódja – férficsapatát azonban cseppet sem zavarta a váltakozó lebonyolítási mód, mert amit elkezdtek még 1955-ben a Csepel–Vasas hegemónia megtörésével, azt elsősorban Gálos László, Jánosi Ferenc és Molnár István vezérletével folytatták 1957-ben (1956-ban nem avattak bajnokot). Ettől kezdve ugyanis 1963-ig „zsinórban" nyerték meg a bajnokságokat, összesen nyolcat. A teljesen rendhagyó sorozatot 1964-ben a Bp. Honvéd törte meg az akkor már a világ legjobbjának számító Tatár Mihály leigazolásával, s a piros-fehérek négy éven át nem engedték ki a kezükből a bajnoki címet. A Bp. Spartacus viszont Tatár kiválásával úgy meggyengült, hogy többé dobogóra sem került.

Amikor azonban a férfiaknál véget ért az újpesti győzelemsorozat, kezdődött a nőknél: az Ú. Dózsa 1963-tól hat éven át elhódította a bajnoki címet. Az 1957–66 közötti időszakban rajtuk kívül a Ganz Villamossági – később Vasas Tubró – és a Háztartási Bolt két-két, a Pénzügyminisztérium és a Bp. Petőfi egy-egy aranyérmet nyert. Erre a mezőnyre nemcsak a férfiakénál alacsonyabb színvonal volt jellemző, hanem az is, hogy ebben az évtizedben az első hat közé egyetlen vidéki együttes sem tudott bekerülni.

Változások történtek az MNK-ban is. Az egyik: 1959 és 1961 között nem írták ki a kupát. A másik: 1964-től már itt is hatos döntőket rendeztek, méghozzá központi pályán. A harmadik: 1957 és 1966 között megrendezett hét kupa közül a férfiak mezőnyében az Ú. Dózsa – ellentétben a bajnoki sorozattal – csak három első helyet szerzett, a Bp. Honvéd ugyancsak hármat, a Bp. Spartacus pedig egyet. Ugyanakkor a nőknél az Ú. Dózsa 1962-től itt is verhetetlen volt, előtte a Bp. Petőfi végzett még kétszer az első helyen.

Ebben az időszakban olyan játékosegyéniségek tűntek fel, mint Tatár Mihály, Gálos László, Jánosi Ferenc, Molnár István, Pap István, Buzek László, Czafik Béla, Flórián Tibor, illetve Nagy Margit, Dencsi Imréné, a három Jutka – Kiss, Fekete, Schlégl –, Makláry Ilona, Radó Lúcia.

Az első BEK-siker, a bronzérem is az Ú. Dózsa nevéhez fűződik. Meg kell azonban jegyezni, hogy a tavaszi–őszi lebonyolítási rendszer a BEK szempontjából nem tett nekünk jót, hiszen tavaszra az őszi–téli átigazolások miatt megváltoztak az erőviszonyok, és nem biztos, hogy utána a BEK-ben a valóban legjobb magyar csapat indult.

A világversenyek közül férfiválogatottunk elsősorban az Eb-ken szerepelt jól, hiszen a prágai ötödik helyet „megfejelte" a bukaresti ezüstéremmel, de a tokiói olimpián elért hatodik helyezése is elismerésre méltó. A feljövőben lévő női válogatott – az egyre erősödő nemzetközi mezőnyben – is a kontinenstalálkozókon szerepelt jobban, egy hatodik és egy hetedik hely megszerzésével.

A harmadik tíz év

1967–76

1967

JANUÁR. Női válogatottunk – a szovjet fővároson keresztül – elindul ugyan a világbajnokságra, Tokióba azonban mégsem jut el, mert tíznapi moszkvai tartózkodás után hazajön. Közben ugyanis az MRSZ elnöksége rendkívüli ülésen hivatalosan is lemondja a tokiói vb-n való részvételt az NDK és a KNDK ellen hozott diszkriminációs intézkedések miatt. S mivel valamennyi szocialista ország hasonlóan cselekszik, ezért a vb-n mindössze négy csapat – Dél-Korea, az Egyesült Államok, Japán és Peru – képviselteti magát, s amely végül a vendéglátók sikerét hozza.

A válogatottakat adó fővárosi férficsapatok – a Csepel, az Ú. Dózsa és a Vasas – a budapesti Sportcsarnokban közös alapozáson vesznek részt a válogatott edzőjének kezdeményezésére és irányításával, az érintett egyesületek szakembereinek egyetértésével. Ez az első ilyen kezdeményezés, amelyről a Bp. Honvéd együttese távol marad nemzetközi kötelezettségei miatt.

Budapesten női válogatottunk kétszer 3:0-ra legyőzi Mexikó együttesét.

ÁPRILIS. Pozsonyban férfiválogatottunk harmadik egy négyes tornán, amelyen Csehszlovákia A válogatottja szerzi meg az első helyet. Innen hazajövet, Budapesten kétszer megmérkőzik az egy hétig itt tartózkodó Mexikóval, amelyet 3:0-ra és 3:1-re győz le. A két mérkőzés közötti időszakban 3:1-re nyer az ugyancsak a magyar fővárosban vendégeskedő KNDK B válogatottja ellen is. A hazai eseményeket követően a férfiválogatott a hónap folyamán részt vesz még egy varsói négyes tornán is, amelyen Lengyelország A válogatottja mögött második.

MÁJUS. Ezúttal női válogatottunk látogat Lengyelországba, s Poznanban három nap alatt 3:1-re és kétszer 3:0-ra győz a vendéglátók ellen. A három eredményt azonban nem lehet egyszerűen a többi közé sorolni, hiszen a lengyel válogatott ilyen biztos, sorozatos legyőzése – méghozzá idegenben – nagyszerű fegyvertény. Az ellenfél immár két évtizede Európa, sőt a világ élvonalához tartozik, lásd az Európa-bajnokságon és az olimpián elért harmadik helyét, amelyet világbajnokságokon sem adott alább.

JÚNIUS. A magyar női válogatott mexikói túrája, ami a csapat eddigi legnagyobb „kirándulása", két okból is rendkívüli. Egyrészt, mert az ott-tartózkodás tizenhat napja alatt tizenkét mérkőzést játszik, valamennyit a vendéglátó nagyválogatottja ellen, amelyet tizenegyszer legyőz. Másrészt a csapat fényesen bebizonyítja, hogy nem tart hetekig a szokatlan klimatikus körülményekhez való alkalmazkodás, csak kellő küzdeni tudás szükséges. Mexikóból a lányok egyenesen Magdeburgba repülnek, ahol egy négyes tornán másodikok lesznek a vendéglátó NDK mögött.

A magyar férfiválogatott ezalatt szovjet és Koreai NDK-beli túrán szerepel, jóval szerényebb eredményekkel. Belorussziában először 3:1-re kikap a szövetségi köztársaság válogatottjától, majd a visszavágón 3:0-s győzelemmel vesz elégtételt. A KNDK-ban Budapest válogatott néven két-két találkozó következik az ország B, illetve ifjúsági válogatottja ellen, a mérleg: egy győzelem, három vereség.

A mexikói túrán szereplő magyar női válogatott. Balról jobbra: Nagyné Medgyesi Mária, Papp Katalin, Blaumann-né Schlégl Judit, Fekete Judit, Papp Mária, Bokros Zsuzsa, Juniné Nagy Margit, Baranyainé Szabó Éva, Gerhardtné Kiss Judit, Gál Mária, Dencsiné Medgyesi Julianna

JÚLIUS. Az NDK a házigazdája a szocialista országok férfi utánpótláskorú csapatai részére első alkalommal kiírt Olimpiai Reménységek elnevezésű tornájának. A nyolc együttest két selejtező csoportba osztják, s a mieink csoportjukból másodikként jutnak a négyes döntőbe, itt bronzérmet nyernek. Az aranyérem Bulgáriáé. A nők hasonló versenyét szintén nyolc résztvevővel Bulgária rendezi, ahol szovjet győzelem születik, a magyar együttes hetedik. E versenysorozatot 1970-ben Ifjúsági Barátság Verseny (IBV) névre keresztelik.

AUGUSZTUS. Ezúttal a belgiumi Ostendében lép pályára férfiválogatottunk, és negyedik helyet szerez egy hatos tornán, melynek győztese Bulgária.

SZEPTEMBER. Két tornának is színhelye a magyar főváros. Magyarország női csapata játszmaveszteség nélkül nyer a román, a bolgár és a jugoszláv együttessel szemben, a férfiak küzdelmében csehszlovák győzelem születik, a magyar csapat harmadik.

A jugoszláviai Slavonski Brodban női olimpiai selejtezőn a magyar válogatott győz Bulgária és Jugoszlávia ellen, vereséget szenved Csehszlovákiától, Lengyelországtól és az NDK-tól, s – csalódást okozva – a negyedik. A továbbjutó helyeken Csehszlovákia és Lengyelország végez.

OKTÓBER. Ankarában amolyan Eb-erőpróbaként vendégszerepel a magyar férfiválogatott, amely kétszer 3:0-ra nyer a vendéglátók ellen.

OKTÓBER 26.–NOVEMBER 8. Törökország: Európa-bajnokság húsz férfi- és tizenöt női csapat részvételével, amelyen férfiegyüttesünk hatodik, női válogatottunk ötödik, ez az eddigi legjobb helyezése az Eb-k történetében. A két szovjet csapat lényegében papírformagyőzelmet arat.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Bp. Honvéd férficsapata.

Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázói: Buzek László (Csepel SC). A nőire nem jelölt a szövetség.

1968

JANUÁR. Új héttagú elnökség kezdi meg munkáját az MRSZ-ben. Az elnöki tisztségre dr. Abád Józsefet, míg főtitkárnak Kaplony Miklóst választják.

ÁPRILIS. Férfi és női négyes nemzetközi tornát rendez két csehszlovákiai város. Pozsonyban az országos válogatottak fővárosaik nevén indulnak, s ebben Prága bizonyul a legjobbnak, Budapest negyedik. Ostravában Magyarország női válogatottja hasonló helyen végez, itt az NDK a győztes.

MÁJUS. Szolnokon és Budapesten férfimérkőzésen Magyarország– Észt SZSZK mindkétszer 3:1.

MÁJUS–JÚNIUS. Két tornát rendez a jugoszláviai Zenica. Férfiválogatottunk három csapat közül második a vendéglátók mögött, női együttesünk négy csapat közül harmadik, a győztes a Szovjetunió.

JÚNIUS. Budapesten a hatos nemzetközi női tornát Csehszlovákia nyeri meg, megelőzve hazánk és az NDK legjobbjait.

JÚLIUS–AUGUSZTUS. Szófiában női torna a Világifjúsági Találkozó keretében. Válogatottunk szép sikert ér el a nagyszabású tornán a második hely megszerzésével, hiszen legyőzi az NDK és Bulgária legjobbjait, a lengyel utánpótlás-válogatottat, valamint a szovjet és francia egyetemi válogatottat, s csupán a Koreai NDK-tól kap ki.

AUGUSZTUS. Brassóban Románia nyeri a nemzetközi ötös férfitornát. A magyar csapat csak Jugoszláviát tudja legyőzni és negyedik, majd Hollandiába utaznak fiaink, ahol háromszor mérik össze tudásukat a házigazdák válogatottjával, és az első találkozókon kétszer 3:2-re, a harmadikon pedig 3:0-ra győznek.

SZEPTEMBER. Varsóban, illetve Lódzban az erősen tartalékos női válogatottunk mindkétszer 3:0-ra kikap Lengyelországtól.

DECEMBER. Női válogatottunk hollandiai túráján kétszer 3:0-ra, kétszer pedig 3:1-re győz Hollandia ellen.

Budapesten befejeződnek a női MNK hatos döntőjének küzdelmei, meglehetősen furcsa körülmények között. Az első helyen végzett NIM ellen ugyanis az Ú. Dózsa óv Énekes Emőke szabálytalan szerepeltetése miatt. Másnap a versenybíróság helyt ad az óvásnak, amelynek értelmében a lila-fehéreké a győzelem 4:0 (60:0) arányban, és ezzel az első hely is. S mivel a döntő másik négy résztvevője is példát vesz az újpestiektől, s a versenybíróság ezeket az óvásokat is jóváhagyja, így a NIM meg sem áll a hatodik helyig.

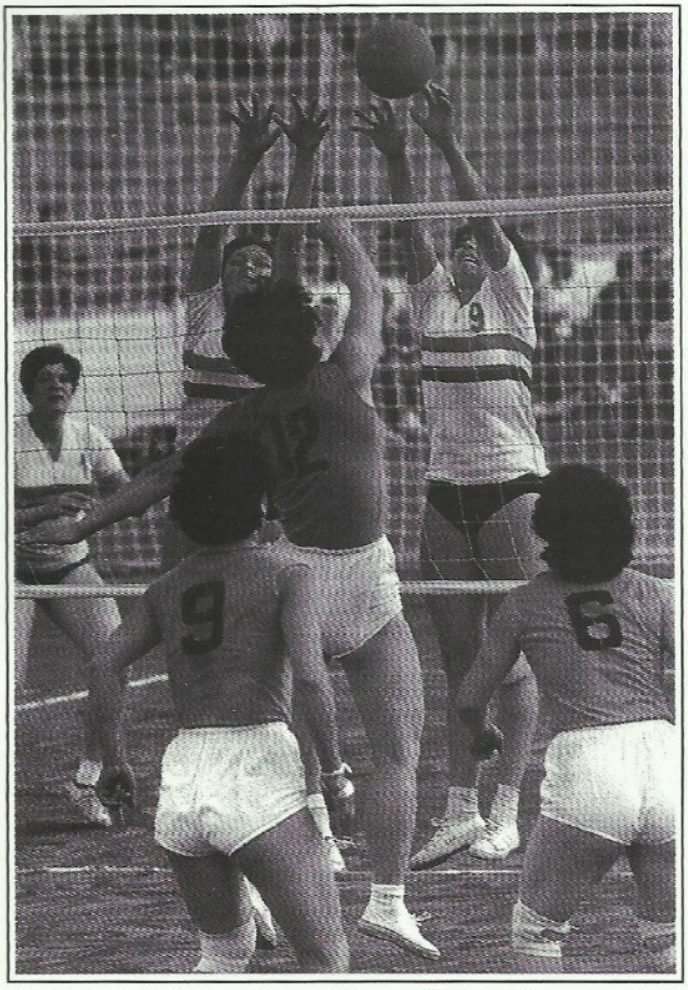

Jelenet a VIT-tornát eldöntő Koreai NDK–Magyarország mérkőzésről

Budapesten, az MRSZ országos értekezletén több szakosztály meghívott vezetői, edzői – köztük élvonalbeliek is – távol maradásukkal „tüntetnek". Pedig a fórumon rendkívül fontos témákat vitattak meg a résztvevők, annál is inkább, mert kiderült, hogy 1964-hez viszonyítva nem csekély mértékben csökkent a szakosztályok, igazolt versenyzők száma. A témák között jelentős helyet foglal el az iskolai röplabdázás, amely – mint a küldöttek felvetik – meglehetősen elmarad a kosár- és kézilabdázás mögött. Az általános iskolákban egyáltalán nem szerepel a tantervben röplabda, a középiskolákban is csak fakultatív módon, a sportiskolákban pedig hiányoznak a röplabdaszakosztályok. A résztvevők kifejezik azt a kívánságukat, hogy hasonló fórumot a jövőben rendszeresen tartsanak.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és a Bp. Honvéd férficsapata.
Az év röplabdázói: Blaumann-né Schlégl Judit (Ú. Dózsa) és Buzek László (Csepel SC).

1969

Április. Bukarestben női válogatottunk kétszer is legyőzi 3:2-re Románia legjobbjait.

Május. Férfiválogatottunk franciaországi túráján Magyarország–Lotaringia válogatottja háromszor 3:0, Magyarország–Lyon válogatottja 3:0, majd országok közötti mérkőzésen: Magyarország–Franciaország 3:2 és kétszer 3:0.

Belgrádban Magyarország–Jugoszlávia kétszer 3:0, női mérkőzések.

Június. Szombathelyen női válogatott mérkőzés: Magyarország–Hollandia 3:0. A két csapat ezután Budapesten négyes tornán vesz részt, amelyet Magyarország nyer meg Hollandia, a magyar ifjúsági válogatott és a Fluminense (brazil klubcsapat) előtt.

Augusztus. Az olaszországi Aquilában tartalékos férfiválogatottunk négyes tornán játszmagyőzelem nélkül utolsó, a tornát Bulgária nyeri meg. Egy héttel később viszont, kiegészülve a sérültekkel, Constantában (Románia) igen erős hatos tornán második az NDK mögött, harmadik Románia.

Szeptember. Berlinbe utazik férfiválogatottunk, ahol: NDK–Magyarország 3:0 és 3:2.

Berlinben megalakul az FIVB nemzetközi edzőbizottsága tizenkét taggal, köztük dr. Abád Józseffel. A testület elnöke az NDK-beli Beacke Horst.

Szeptember–október. Rigában junior Európa-bajnokság 17 férfi- és 12 női csapat részvételével. Együtteseink közül a lányok bejutnak a hatos döntőbe, ott azonban nyeretlenek maradnak. Férficsapatunk a selejtezőt követően csak a 7–12. helyért játszhat, ahol végül tizenegyedik. Mindkét tornát a szovjet fiatalok nyerik játszmaveszteség nélkül.

November. Budapesten vendégszerepel Hollandia férfiválogatottja, kevés sikerrel. Magyarország–Hollandia 3:1 és 3:0.

Lemond Havasi Gyula, a női válogatott edzője, akinek elévülhetetlen érdeme, hogy a keze alatt indult el a fejlődés útján a női válogatott, amely az 1970-es évek elején betört a világ és Európa élvonalába.

December. Távozik a férfiválogatottól a csapat edzője, dr. Prohászka László, aki nem újítja meg szerződését.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.
Az év röplabdázói: Sebők Éva (NIM SE) és Buzek László (Csepel SC).

Halálozás. Hatvannyolc éves korában elhunyt Klamár Sándor, az elsők között megalakult Ganz TE röplabdaszakosztályának vezetője, aki annak megszűnése után a Vasast irányította. Alapító tagja volt az MRSZ-nek, mely testület alakulásakor alelnökévé, két évvel később négy évre szóló megbízatással elnökévé választotta. 1954-től a Veszprém megyei Testnevelési és Sportbizottság, majd a megyei testnevelési és sporttanács elnöke. Veszprém megyében az ő irányítása alatt kezdődött meg a megyei röplabdasport fejlődése. Haláláig nyugdíjas sportvezetőként tevékenykedett a megyében.

1970

Január. Az év elején új szakvezetők kerülnek a válogatott csapatok élére. A férfiaknál Hennig Ernő lesz az edző, aki az előző év végén érkezik haza Tuniszból, míg a női válogatottnál Havasiné Kincsesy Gabriella vállalja el e tisztséget, ő azt megelőzően az NB I-es Vasas Turbót, illetve a női ifjúsági válogatottat irányította.

Február. Az MTS országos tanácsa személyi változásokat határoz el a különböző szövetségek élén. Eszerint az MRSZ elnöke a jövőben Tarnawa Ferdinánd, főtitkára Borovitz Tamás.

Március. Bos László nemzetközi játékvezető és edző két évre Marokkóba ír alá szerződést edzőnek és egyetemi előadónak.

Április. Pozsonyban nemzetközi négyes tornán harmadik a Budapest néven szereplő magyar férfiválogatott, amely legyőzi Pozsonyt, kikap Prágától és Szófiától.

Budapesten országos értekezletet tartanak a megyei szövetségek vezetőinek bevonásával, amelyen csupán Pest megye nem képviselteti magát. A fórumon hangsúlyozottan kerül szóba a bajnoki rendszer, amely – mint a résztvevők egyöntetűen megállapítják – már nem szolgálja a fejlődést, különösen azért nem, mert a legmagasabb osztályba képtelenek bejutni a vidéki csapatok, s így elvész az utánpótlásbázis. A jelenlévők mindenekelőtt a megyei csapatok elsorvadásának veszélyére hívják fel a figyelmet, hiszen ebben a kategóriában 1965 óta a férfiak mezőnye 200-ról 129-re, a nőké 193-ról 118-ra csökkent. Az eszmecsere végén a résztvevők kifejezték azt a kívánságukat, hogy a sportág vezérkara ezentúl évente szervezzen hasonló összejöveteleket, s azok ne csak egy napig tartsanak.

Belgrád mindkét nemben nemzetközi négyes tornát rendez, amelyen Magyarország női válogatottja szép sikert ér el: Bulgária, Jugoszlávia és Olaszország legyőzésével tornagyőztes. Férfiegyüttesünk sem marad szégyenben: kikap a tornagyőztes Bulgáriától, de legyőzi Jugoszláviát és Görögországot, így második.

A bulgáriai világbajnokságon negyedik helyezést kivívott magyar csapat. Balról: Juniné Nagy Margit, Sebők Éva, Énekes Emőke, Gál Mária, Torma Ágnes, Siry Emerencia, Gerhardtné Kiss Judit, Bokros Zsuzsa, Bánhegyiné Radó Lúcia, Hazsikné Fekete Judit, Blaumann-né Schlégl Judit, Nagyné Medgyesi Mária

MÁJUS. Budapesten válogatott férfimérkőzések: Magyarország–NDK 3:2 és 1:3.

Magyar siker a hollandiai négyes női tornán. A részt vevő válogatottak, Lengyelország, Magyarország, Olaszország és Hollandia kétszer játszanak egymás ellen, s együttesünk veretlenül végez az első helyen.

JÚNIUS. Női csapatunk egymást követő harmadik tornagyőzelmét hozza a budapesti nemzetközi tornán. A válogatott körbeverések után jobb játszmaaránnyal szerzi meg az első helyet.

Szófiában nagyszabású nemzetközi férfitornán a magyar válogatott legyőzte Lengyelországot és a Koreai NDK-t, vereséget szenvedett Bulgáriától, Csehszlovákiától és a győztes NKD-tól, s ezzel negyedik.

JÚLIUS. Varsóban újabb nemzetközi férfitornán válogatottunk ismét negyedik, miután legyőzi Csehszlovákiát és a lengyel ifjúsági válogatottat, kikap a Szovjetuniótól, Romániától és Lengyelországtól. Az első helyen Lengyelország végez.

A várnai női tornán válogatottunk két győzelemmel és három vereséggel negyedik, a végső győzelmet Bulgária szerzi meg.

Szalay László veszi át a Röplabda Híradó szerkesztőségének irányítását.

AUGUSZTUS. A hagyományos constantai nemzetközi női hatos tornán együttesünk Lengyelország, Olaszország és az NDK legyőzésével harmadik. Férfiválogatottunk ugyancsak Romániában vendégszerepel nyolcas tornán, mégpedig Temesvárott, ahol hatodik lesz. A női tornán hazai, a férfin NDK-győzelem születik.

SZEPTEMBER. Vb-főpróba Párizsban: férfimérkőzésen Magyarország–Franciaország 3:2, Budapesten női mérkőzésen Magyarország–Hollandia 3:0 és 3:1.

SZEPTEMBER 20.–OKTÓBER 2. Bulgária: világbajnokság huszonnégy férfi- és tizenhat női csapat részvételével. Női válogatottunk nagy sikert ér el negyedik helyezésével, hiszen a Szovjetunió, Japán és a Koreai NDK mögött – tehát európai másodikként (!) kivívja az olimpiai részvétel jogát. Férficsapatunk viszont csalódást okozva csupán a tizenegyedik helyen végez. A győzelmet nem kis meglepetésre az NDK szerzi meg, a Szovjetunió csak hatodik.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az év röplabdázói: Sebők Éva (NIM SE) és Buzek László (Csepel SC).

1971

MÁRCIUS–ÁPRILIS. Budapest és Székesfehérvár közös rendezésében nemzetközi női hatos tornát bonyolítanak le, amelyet Magyarország A válogatottja nyer meg Csehszlovákia, Bulgária, az NDK, Magyarország B válogatottja és Olaszország előtt. Férfiválogatottunk Pozsonyban indul hatos tornán, amelyen negyedik, az első hely Csehszlovákia B válogatottjáé.

MÁJUS: Lezárul a nevezés a Spanyolországban harmadszor megrendezendő férfi junior Európa-bajnokságra, amelyre az MRSZ nem nevezi fiataljainkat.

JÚNIUS: Przemyslben (Lengyelország) nemzetközi négyes férfitornán Magyarország a lengyel A válogatott mögött második. Nem sokkal ezután női válogatottunk szintén Lengyelországba látogat, és Zakopanéban Lengyelországot és Kubát is legyőzve tornagyőztes. Együttesünk ezután Budapesten a Koreai NDK-t fogadja, amelytől először 3:2-re kikap, majd a visszavágón 3:1-re győz.

JÚLIUS. Tornát nyer a magyar férfiválogatott Budapesten, miután legyőzi Mexikót, Leningrád együttesét és a csehszlovák ifjúsági válogatottat.

A női válogatott egyhetes szovjetunióbeli túrán vesz részt, melynek során hat mérkőzést játszik, ebből ötöt megnyer. Először Belorusszia ellen lép pályára, amely ellen kétszer győz, egyszer kikap, majd kétszer Leningrád válogatottját, egyszer pedig Észtországot készteti megadásra. A lányok a hónap folyamán még részt vesznek Várnában egy hatos tornán, amelyen legyőzik Bulgáriát, Franciaországot, az NDK-t és Romániát, s csupán a Koreai NDK-tól kapnak ki öt játszmában, és ezüstérmet nyernek. A tornát az ázsiai csapat nyeri.

AUGUSZTUS. Temesvárott nemzetközi nyolcas férfitornán válogatottunk csupán az NSZK ellen nyer, vereséget szenved Bulgáriától, Csehszlovákiától, a Koreai NDK-tól és Romániától. Végső győztes Lengyelország, a magyar gárda hatodik.

Münchenben Magyarország női csapata az előolimpia elnevezésű nemzetközi tornán győz Lengyelország, az NSZK és Olaszország ellen, kikap a végső győztes Japántól (2:3) és a Szovjetuniótól, s a harmadik helyen végez. Innen a csehszlovákiai Koprivnicébe utazik, ahol nyer Bulgária, Csehszlovákia B válogatottja és Ukrajna ellen, vereséget szenved Csehszlovákia tornagyőztes A válogatottjától és így második.

Budapesten az első Tungsram Kupa férfitornán együttesünk a Szovjetunió B válogatottja mögött négy csapat közül második.

Augusztus–szeptember. Japán női válogatottja magyarországi vendégszereplése során háromszor 3:0-ra, egyszer 3:1-re győz Magyarország ellen.

Szeptember. Az Európai Röplabda Szövetség kongresszusa Milánóban huszonnégy ország – köztük Magyarország – részvételével. A testület több fontos döntést hoz. Ezek között szerepel, hogy 1975-től kétévenként rendeznek Európa-bajnokságot, az 1972–73. évtől kiírják a Kupagyőztesek Európa-kupáját, és jóváhagyják a magyarok kérését az 1979. évi Eb megrendezésére.

Szeptember 23.–október 1. Olaszország: Európa-bajnokság huszonkét férfi- és tizennyolc női csapat részvételével. Az év legnagyobb európai eseményén mindkét válogatottunk ötödik. Ez a lányokat illetően csalódás, mert a kitűnő vb-szereplés és a többi válogatott mérkőzés többségén elért eredmények alapján joggal várták őket a dobogóra. Az önkritikus edzői értékelés szerint ennek a rossz formaidőzítés volt az oka. A fiúk szereplése azonban kellemes meglepetés a legutóbbi világbajnokságon való tizenegyedik helyezés után.

December. Az év végén ünnepli a Magyar Röplabda Szövetség megalakulásának 25. évfordulóját. A jubileumi ülést a BM Zrínyi utcai klubjában tartják meg, ahol az ünnepi megemlékezést dr. Nonn Györgynek, az MRSZ első elnökének megnyitója vezeti be, majd a sportág huszonöt éves hazai múltjáról Borovitz Tamás főtitkár szól. Az ünnepség végén dr. Beckl Sándor, az MTS elnöke kitüntetéseket ad át.

Az év bajnokai: a NIM SE női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az MNK győztesei: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az év röplabdázói: Szalayné Sebők Éva (NIM SE) és Tatár Mihály (Bp. Spartacus).

1972

Január. Molnár Károly elnök irányításával tizenegy tagú új elnökség kezdi meg működését az MRSZ-ben. A főtitkár Borovitz Tamás marad.

Április. Először rendeznek Magyarországon nemzetközi játékvezetői tanfolyamot a sportágban. Az eseményre a hónap első napjaiban, a székesfehérvári nemzetközi női torna keretében kerül sor, amelyen három magyar játékvezető, dr. Tőkészki László, dr. Vaszily Béla és Horváth Gyula tesz sikeres vizsgát. A tornán a magyar válogatott harmadik; a győztes pedig Csehszlovákia. A torna előtt női mérkőzésen: Kuba–Magyarország 3:2.

Május. A pozsonyi férfitornán Magyarország hat csapat közül utolsó, a győzelmet az NDK szerzi meg. Hazaérkezése után a csapat Budapesten és Miskolcon fogadja az NDK-t, s mindkétszer 3:1-es vereséget szenved.

Női válogatottunk franciaországi túrája során hivatalos mérkőzésen 3:0-ra győz Franciaország ellen, majd Budapest néven további három találkozón hasonló győzelmet arat a franciák legjobbjai ellen. A hónap végén az együttes Koprivnicében négyes, kétfordulós tornán a vendéglátók mögött második.

Június. A hónap első hetében férfiválogatottunk szlovákiai túrán vesz részt, amelyen Budapest néven négyszer lép pályára különböző városokban, s mind a négyszer kikap. A hónap végén Szombathelyen, a második Tungsram Kupán is csupán negyedik. A négy csapat küzdelméből az NDK kerül ki győztesen.

Július. Három olimpiai résztvevő, Kuba, Magyarország és Csehszlovákia is pályára lép a lengyelországi Katowicében egy hatos tornán, melyen a magyar együttes kitűnő játékkal veretlenül első, majd hazaérkezése után Veszprémben, az akkor már igen jó játékerőt képviselő NDK ellen is biztosan győz 3:0-ra.

A férfiválogatott Finnországban kétszer 3:0-ra győz a vendéglátók ellen, majd innen a finnekkel együtt Leningrádba utazva harmadik egy négyes tornán, amelyet a Szovjetunió A csapata nyer meg.

Augusztus 27.–szeptember 7. München: nyári olimpiai játékok röplabdatornája tizenkét férfi- és nyolc női csapat részvételével. Hazánkat ezúttal a női csapat képviseli és az értékes ötödik helyen végez úgy, hogy az 1970-es vb-hez hasonlóan ezúttal is európai második. Olimpiai bajnok Japán férfi- és a Szovjetunió női csapata.

Az olimpiai ötödik helyezett magyar csapat. Álló sor balról: Juni György másodedző, Torma Ágnes, Buzekné Makláry Ilona, Törökné Bokros Zsuzsa, Szalayné Sebők Éva, Énekes Emőke, Hazsikné Fekete Judit, Kotsis Attiláné vezetőedző. Guggoló sor balról: Gál Mária, Schadekné Eichler Katalin, Bánhegyiné Radó Lúcia, Gerhardtné Kiss Judit, Királyné Síry Emerencia, Blaumann-né Schlégl Judit

November. A hónap közepén rajtol először a Kupagyőztesek Európa-kupája küzdelemsorozat női és férficsapatok részvételével.

Az év bajnokai: a NIM SE női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az MNK-győztesei: a NIM SE női és a Csepel férficsapata.
Az év röplabdázói: Schadekné Eichler Katalin (Bp. Spartacus) és Kovács Károly (Bp. Honvéd).

1973

Március. Apeldoornban nagy magyar siker születik: a női BEK döntőjében a NIM SE elhódítja a kupát a nyolcszoros győztes Dinamo Moszkvától. Jól szerepel az athéni KEK-döntőben a Csepel férficsapata is, amely a szovjet Zvezda Vorosilovgrád mögött második lesz.

Április. Női válogatottunk a főszereplő ebben a hónapban is: megnyeri a Szombathelyen először kiírt Savaria Kupát, megelőzve a Koreai NDK és Kuba csapatát. E rendezvény hamarosan Európa egyik legnagyobb eseményévé válik.

Férfiválogatottunk Pozsonyban nemzetközi tornán hetedik. Az első helyen Csehszlovákia A csapata végez.

Június. Bieliczki István, az MRSZ szakfelügyelője nyugállományba vonul, helyére Hennig Ernő, a férfiválogatott addigi szakvezetője kerül.

Női válogatottunk háromhetes japán túrája során kilenc mérkőzést játszik különböző csapatok ellen, s kétszer győz. Tokióban hivatalos mérkőzésen: Japán–Magyarország 3:1.

Japánban lányaink 3:1-re kikaptak a házigazdáktól

Magyarország férfiválogatottja Belgrádban négyes tornán vesz részt, ami után győztesen tér haza. Egy hét múlva követi a csapatot a jugoszláv együttes, amely Veszprémben kétszer is összeméri tudását a mieinkkel. Az első találkozón a vendégek, a másikon a magyarok győznek, egyaránt 3:2-re.

Július. Zalaegerszegen rajtol a Göcsej Kupa férfi ifjúsági torna, amely rövidesen olyan népszerű, hogy évente rendszeresen nyolc-tíz csapat részvételével bonyolítják le. Az első győztes Bulgária, Magyarország második.

Férfiválogatottunk a lengyelországi Olsztynban ötödik egy ötös nemzetközi tornán. A győztes Lengyelország.

Annál nagyobb sikert ér el Magyarország női válogatottja, amely Budapesten 3:0-ra, Kecskeméten 3:1-re legyőzi az olimpiai és világbajnok japán válogatottat. A hónap végén azonban egy Donyeckben (Szovjetunió) megkezdődött hatos tornán csak a negyedik helyet tudja megszerezni.

Augusztus. A moszkvai Universiade keretében lebonyolított röplabdatornán női és férficsapatunk egyaránt a tizenegyedik. Mindkét győzelmet a Szovjetunió szerzi meg.

Szeptember. A Hollandiában megrendezett junior Európa-bajnokságról együtteseink igen kellemetlen emlékekkel távoznak, hiszen a fiúk csupán tizenharmadikok, a dobogón végzett női együttesünket pedig utólag törlik egy túlkoros játékos szerepeltetése miatt.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: a NIM SE női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az év röplabdázói: Szalayné Sebők Éva (NIM SE) és Sárossi György (Ú. Dózsa.)

1974

Január. Tarnawa Ferdinánd személyében szövetségi kapitányt neveznek ki a férfiválogatott élére. Mellette az edzői tevékenységet Juni György szövetségi edző látja el.

Március. Rajtol az NB I-es juniorbajnokság, megegyezve a felnőttbajnokság fordulóival.

Zalaegerszegen válogatott női mérkőzésen Koreai NDK–Magyarország 3:1.

Április. Szombathelyen a második Savaria Kupán női válogatottunk ezúttal csak negyedik a hat résztvevő között. A győztes Bulgária.

Pozsonyban Magyarország harmadik egy hatcsapatos nemzetközi férfitornán, amelyet Csehszlovákia A válogatottja nyer meg. A tornának a tv-közvetítésekkel kapcsolatos időkorlátozások miatt kísérleti jellege van: játszmánként hatvan nyitásból állnak a mérkőzések.

Május. Békéscsabán, majd Szolnokon méri össze tudását Magyarország és Románia női válogatottja. A találkozókat a magyar csapat nyeri meg 3:2-re, illetve 3:1-re.

Június. Női válogatottunk Koreai NDK-beli túráján hivatalos mérkőzésen 3:2-re és 3:1-re kikap a KNDK-tól. A lányok ezenkívül további öt – nem hivatalos – találkozón győznek, köztük a koreai katonaválogatott ellen 3:1-re.

A férfiválogatott Belgrádban harmadik egy négyes nemzetközi tornán. Ezt követően hasonló helyezést ér el Budapesten, a Tungsram Kupán. A belgrádi tornát Jugoszlávia, a budapestit Kuba nyeri.

Július. Jászberényben rajtol a Lehel Kupa női ifjúsági torna, amelynek első győztese Magyarország. A rövid időn belül rendkívül népszerűvé vált eseményre mintegy két évtizeden át igen sok csapat jelentkezik Kelet- és Nyugat-Európából egyaránt.

Lengyelországban két nyolcas nemzetközi tornán is szerepelnek válogatottjaink. Sosnowiecben a férfiak ötödikek, Lódzban a nők hatodikok. A győzelmet Csehszlovákia férfi-, illetve Kuba női csapata szerzi meg.

Augusztus. Japán női válogatottja ismét hazánkban vendégszerepel. Ázsia legjobbjai ezúttal visszavágnak az előző évi vereségekért: Budapesten, illetve Jászberényben 3:1-re és 3:0-ra győznek a magyar válogatott ellen.

Constantában Tomis Kupa néven két tornát rendeznek nyolc férfi- és öt női csapat részvételével, amelyen hetedik, illetve ötödik helyen végeznek együtteseink. A győzelmet ezúttal is Csehszlovákia férfi-, illetve Kuba női együttese szerzi meg.

Október 13–26. Mexikó, világbajnokság 24 férfi- és 23 női csapat részvételével. Magyarország női válogatottja sikerrel veszi az akadályokat a selejtezőben és a középdöntőben is, a hatos finálében azonban nem sikerül mérkőzést nyernie, s hatodik lesz. A férfiválogatott nem indul. A világbajnoki cím Lengyelország férfi- és Japán női csapatáé.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és a Csepel férficsapata.
Az év röplabdázói: Schlégl Judit és Czakó Kálmán (mindkettő Ú. Dózsa).

Halálozás. Negyvenhét éves korában elhunyt Nagy József, az Ú. Dózsa 46-szoros volt válogatott játékosa, aki pályafutása során a lilafehér színekben 7 bajnoki és 4 MNK-aranyérmet nyert.

1975

Január. Új vezetők kerülnek az MRSZ élére: dr. Holvay Endre az elnöki, Pergyik József pedig a főtitkári tisztséget látja el.

Február. Változás a férfiválogatottnál is: Juni György az OTSH-n belül más, fontos beosztásba kerül, ezért a jövőben Garamvölgyi Mátyás a szövetségi edző Tarnawa Ferdinánd szövetségi kapitány mellett.

Április. Pozsonyban nagyszabású nemzetközi férfitornán Magyarország tíz csapat közül kilencedik, az első helyet Lengyelország szerzi meg. Ezzel egy időben zajlik Szombathelyen a Savaria Kupa női torna hat csapat részvételével, amelyen a jól játszó magyar csapat Kuba mögött második.

Május–június. A junior Európa-bajnokságon férficsapatunk nem indul, női együttesünk pedig nem jut túl a jugoszláviai selejtezőkön. Az Eb-t a Szovjetunió férfi- és női válogatottja nyeri meg az NSZK-ban lebonyolított döntőben.

Június. Szófiai nemzetközi nyolcas tornán férfiválogatottunk utolsó, a tornát Moszkva válogatottja nyeri. Ezt követően együttesünk megnyeri Budapesten a Tungsram Kupát, igaz, ezen rajta kívül nagyválogatottak nem indulnak.

Női válogatottunk két hét alatt két tornán is pályára lép. Prágában egy ötös, majd Lódzban egy hatos tornán, és mindkét eseményen a negyedik helyen végez. Prágában Kuba, míg Lódzban az NDK nyeri a tornát.

Július. A constantai női Tomis Kupán ötödik Magyarország, a kupagyőztes Románia.

Augusztus. Constanta: a fériválogatottak számára is megrendezik a Tomis Kupát, de ötödik helyezésünkkel – öt együttes közül – itt sem terem számunkra babér, annál inkább a győztes lengyeleknek. A hónap végén a csapat Berlinben (NDK) indul hatos tornán, amelyen szintén utolsó. A serleget a románok viszik haza. Közben a női válogatott negyedik egy várnai ötös tornán, amelyen szovjet győzelem születik.

Szeptember. Női válogatottunk Hollandiában vendégszerepel. Magyarország–Hollandia kétszer 3:0 és 3:1. Majd hazatérve Budapesten: Magyarország–Bulgária 3:0.

Október. Moszkvában négyes férfitornán: első a Szovjetunió, negyedik Magyarország. Goriziában (Olaszország): Magyarország–Olaszország 3:1, női mérkőzés. Mindkét eseményt lényegében az Eb-re való felkészülés jegyében rendezik.

Október 18–25. Jugoszlávia: Európa-bajnokság szép magyar női sikerrel: együttesünk a négyes döntőbe jut, amelyben csak a győztes Szovjetuniótól kap ki, s ezzel ezüstérmet szerez. Szovjet győzelem születik a férfiak mezőnyében is, ahol a mieink csupán Belgiumot tudják megelőzni. Az Eb-döntőt először rendezik 12-12 csapattal.

December. Lemond tisztségéről Tarnawa Ferdinánd férfi szövetségi kapitány.

A női válogatott az Eb-n szerzett második helyével második a csapatok kategóriájában az év sportolója választáson.

Az év bajnokai: a NIM SE női és az Ú. Dózsa férficsapata.
Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és férficsapata.
Az év röplabdázói: Bánhegyiné Radó Lúcia (NIM SE). Férfit nem jelölt a szövetség.

Az Eb-ezüstérmet nyert női válogatottunk. Álló sor, balról: Koloncsák István gyúró, Szögi Ildikó, Kotsis Attiláné vezetőedző, Biszku Éva, Bánhegyiné Radó Lúcia, Hennig Ernő csapatvezető, Hubainé Gajdos Ágnes, Halászné Marczis Katalin, Torma Ágnes. Guggolnak: dr. Bánhegyi Emil orvos, Szalayné Sebők Éva, Feketéné Csapó Gabriella, Schadekné Eichler Katalin, Királyné Siry Emerencia, Juhász Ágnes, Schlégl Judit

1976

JANUÁR. Garamvölgyi Mátyást nevezik ki a férfiválogatott vezetőedzőjévé.

APRILIS. Savaria Kupa női hatos tornán első Kuba, második Kanada (!), harmadik Magyarország. A rendezvény után Salgótarjában, illetve Budapesten: Magyarország–Kuba kétszer 3:0 (!).

Pozsony: nemzetközi férfitornán hét csapat részvételével első Csehszlovákia A válogatottja, hetedik Magyarország.

MÁJUS. Az NDK-beli Schwerinben női hatos tornán Magyarország második az NDK A válogatottja mögött. Gradacsacban (Jugoszlávia) viszont első Magyarország, második Bulgária, harmadik Jugoszlávia. Közben a férfiválogatott ismét indul Berlinben egy hatos tornán, amelyen első a Szovjetunió, hatodik Magyarország.

JÚNIUS. Moszkva, Szavin Kupa nyolcas férfitornán: első a Szovjetunió A válogatottja, hetedik Magyarország. Ennél figyelemreméltóbb a Salgótarjában megrendezett Tungsram Kupán elért eredmény: első Brazília, második Magyarország. A tornát követően Budapesten: Brazília–Magyarország 3:1.

A női válogatott lengyelországi túráján: Magyarország–Lengyelország 3:1, 3:0 és kétszer 3:2.

JÚLIUS 19–30. Montreal: nyári olimpiai játékok röplabdatornája nyolc női és kilenc férficsapat (Egyiptom visszalépett) részvételével. Magyarország női válogatottja nagyszerűen helytállva a negyedik helyet szerzi meg, s akárcsak négy évvel korábban Münchenben, ezúttal is európai második. Az aranyérmet Japán nyeri meg. A férfiak mezőnyében nem kis meglepetésre lengyel győzelem születik.

AUGUSZTUS. Nyíregyháza: női IBV tíz csapat részvételével. A magyar A csapat a második selejtező csoportban játssza mérkőzéseit, ahol legyőzi Lengyelországot és Romániát, majd vereséget szenved a Koreai NDK-tól és Csehszlovákiától és így nem jut a legjobb négy közé. Végül Bulgária legyőzésével az ötödik helyen végez. A tornát a Szovjetunió nyeri meg.

Várnai nemzetközi női hatos tornán: első Bulgária, harmadik Magyarország. Ezalatt Constantában, a Tomis Kupa ötös férfitornán: első Románia, harmadik Magyarország.

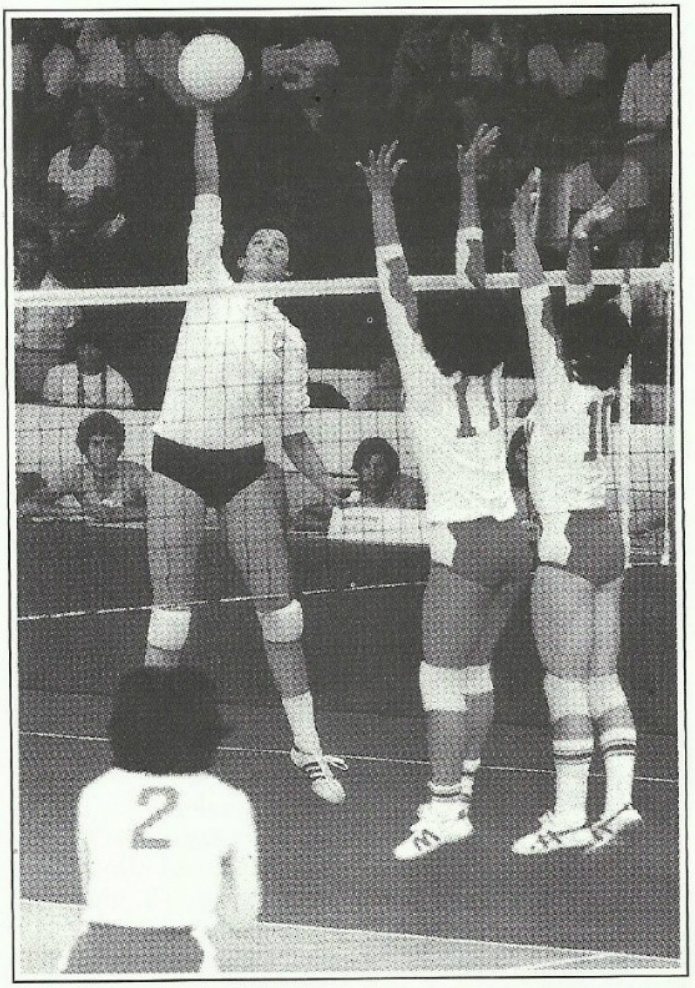

Szalayné ugyan a japánok fölé magasodott, de az aranyérem a távol-keletieké lett Montrealban

SZEPTEMBER. A finnországbeli Turkuban tornát nyer a magyar férfiválogatott a vendéglátók, valamint Franciaország és Olaszország előtt. A hónap folyamán a finnek vendége a női válogatott is, amely kétszer 3:0-ra győz hivatalos mérkőzésen.

Hegyessy László szakedző Kuvaitban vállal edzői munkát.

DECEMBER. Az újságírók szokásos év végi szavazása alapján a csapatok között harmadik helyezésével ismét „dobogós" a női válogatott.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.

Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázója: Torma Ágnes (Bp. Vasas Izzó SK) és Kovács Károly (Csepel SC).

* * *

Ami a Krónika harmadik részének összefoglalóját illeti, akár folytatása lehet az előző részének, hiszen a következő tíz évben is jócskán váltakoztak a bajnoki rendszerek, sőt talán gyakrabban, mint az azt megelőző évtizedben. Hol csoportokra osztották az együtteseket, hol meg körmérkőzés formájában bonyolították le a bajnokságot, úgyhogy a csapatok nem nagyon unhattak meg egy-egy rendszert. Aligha járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk: bizonyos kapkodás volt tapasztalható mindebben, ami talán nem is csoda, hiszen ahogy a női válogatott kezdett felzárkózni a jobbakhoz, a férfiak a lefelé tart páternoszterbe kerültek.

Az évtized első évében a Bp. Honvéd férficsapata még megvédte az előző három évben kivívott bajnoki címét, de aztán következett a Csepel sorozata – 1967 és 1976 között hat bajnoki aranyat gyűjtött –, amely még a következő évtized első éveiben is folytatódott, s ez teljesen érthető annak tudatában, hogy ebben az időszakban tűnt fel Buzek László. Ezt a sorozatot csak az Ú. Dózsa tudta megszakítani, amely három bajnokságot nyert. Mint az az országos értekezleteken is szóba került, a vidéki csapatok jócskán lemaradtak a fővárostól, hiszen ezalatt csak a Zalaegerszegi TE és a Kecskeméti SC volt képes feliratkozni egy-egy hatodik hellyel.

A női mezőnyben eleinte még tartott az Ú. Dózsa lendülete, de 1971-től már csak az „örökös második" cím jutott a lila-fehéreknek a NIM SE mögött, amelyben olyan egyéniségek bontakoztak ki, mint Szalayné Sebők Éva, Buzekné Makláry Ilona, Bánhegyiné Radó Lúcia és Énekes Emőke. A vidékiek közül csak a Lehel SC tudott egy hatodik helyet szerezni.

Az MNK-ban jóval kevesebb változás történt, mindössze annyi, hogy eleinte még hatos, aztán 1971-től újra a klasszikus négyes döntő jellemezte a finálékat. Az erőviszonyok lényegében a bajnokságon tapasztaltakat tükrözték: a férfiak mezőnyében hat csepeli, két-két Honvéd- és Dózsa-győzelem született, a nőknél pedig a NIM 6:4-re nyerte meg az újpestiek elleni párharcot. Érdekességként – vagy inkább szomorúan – még annyit állapíthatunk meg, hogy a négyes döntőkbe már egyik mezőnybe sem tudott vidéki együttes bejutni.

Az 1967 és 1976 közötti időszak fontos jellemzője volt néhány klubcsapatunk igen jó nemzetközi szereplése. Az első helyre a NIM női gárdájának megemlítése kívánkozik, hiszen ez a csapat mindhárom érmet megszerezte a BEK-ben, vagyis a legrangosabb európai kupában. S minden dicséret megilleti a Csepel férficsapatát a KEK-ben kivívott második, valamint az Ú. Dózsa ugyancsak férfiegyüttesét az ugyanitt elért negyedik helyéért.

Férfiválogatottunk ebben az időszakban a három olimpia közül egyiken sem képviselhette eredményei miatt a magyar színeket, a két világbajnokság közül is az egyiken tizenegyedik helyezést szerzett, a másikra nem nevezték. Legjobban az Európa-bajnokságokon szerepelt, mivel 1967-ben hatodik, négy évvel később egy hellyel előbbre lépett.

Nem így a női válogatott, amelynek szakmai alapjait Havasi Gyula rakta le, majd Kotsis Attiláné kapitánysága alatt világklasszissá nőtte ki magát, hiszen a két olimpián elért ötödik, illetve negyedik hely, valamint a vb-n elért ugyancsak negyedik, majd hatodik hely önmagáért beszél, különösen, ha meggondoljuk, hogy ezzel európai másodikként került ki a végküzdelemből. S hogy ez mennyire nem volt véletlen, arra bizonyíték az 1975-ös Eb-n szerzett ezüstérem.

Dunaferr: merészebb tervek

A dunaújvárosi férfi röplabdázás már régóta a magyar élvonalban foglal helyet, csak a kiugró eredmény hiányzik. Most úgy tűnik, a Dunaferr támogatásával és az utánpótlásnevelés következetességével merészebb terveket is szőhetnek a Duna-parton.

A nyolcvanas évtizedet feljutással ünnepelte a Kohász (1989 óta Dunaferr SE), és mindjárt 1981-ben a hetedik helyet szerezte meg az NB I.-ben. Tizenöt évet kellett várni a „csúcsjavításra": 1996-ban Kelemen István keze alatt a bajnokság ötödik helyéig emelkedett a csapat. A háttérben a nagyon jól szervezett utánpótlás-nevelő munka húzódik meg. Még 1986-ban, az Országos Ifjúsági Kupa bronzérmével kezdődött meg a medálgyűjtés, hogy aztán 1993-tól 1995-ig öt arannyal gyarapodjon a gyűjtemény (kettő a juniorbajnokság, kettő az OIK, egy az OSK megnyerése révén). A néhány évvel ezelőtt remeklő fiatalok közül Gelencsér Balázs, Gőczi Roland, Gulbint László, Kiss Tamás, Varga Zoltán a mostani felnőtt keret tagja. Sőt, Gelencsér meghatározó játékos, aki már a válogatottban is kamatoztatta tehetségét – valószínűleg több klub is el szeretné majd csábítani.

Kelemen István Kecskemétről költözött Dunaújvárosba még 1972-ben, előbb játékosként szerepelt, majd

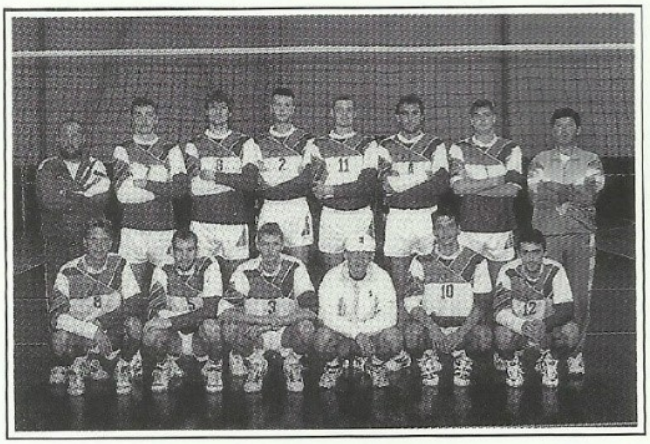

1979-től kezdett edzősködni. Volt játékostársaival, Ruffing Péterrel és Laszczik Ivánnal kezdett az utánpótlással foglalkozni, 1994-ben és 1995-ben a legjobb utánpótlás edzőnek választották. A felnőttek mellett most is van kezdő csoportja.

A szakmai háttér és a Dunaferr által biztosított ideális körülmények (kiváló létesítményhelyzet) lehetővé teszik, hogy – a fokozatos előrelépésnek megfelelően – az első négy hely valamelyikét célozza meg az együttes.

A negyedik tíz év

1977–86

1977

JANUÁR. Új tisztségviselők az MRSZ-ben: Hennig Ernő a női válogatott vezetőedzője, Juni György pedig a szövetség szakfelügyelője.

ÁPRILIS. Férfiválogatottunk franciaországi túráján: Magyarország–Franciaország 3:0, 3:1, 1:3. Néhány nappal később a belgiumi Eb-selejtezőn a csapat Csehszlovákia mögött második, s ezzel bejut a döntőbe. Hasonló helyezést ér el női válogatottunk a Savaria Kupán, amelyet ezúttal is Kuba nyer meg.

ÁPRILIS–MÁJUS. Junior Eb-selejtezőn a lányok Annecyben (Franciaország) elsők, a fiúk Budapesten másodikok, s mindkét csapatunk bejut a döntőbe.

MÁJUS. Pozsonyban nemzetközi férfitornán Magyarország tizenegy csapat közül a hetedik. Első Kuba.

JÚNIUS. Nemzetközi női tornán Constantában, a Tomis Kupán a magyar női válogatott hat csapat közül harmadik, Lódzban pedig egy hetes tornán hatodik. A győzelmeket Kuba, illetve a Koreai NDK szerzi meg.

JÚLIUS. Berlinben hatos tornán férfiválogatottunk harmadik, első az NDK A válogatottja.

San Pellegrinóban (Olaszország): férfimérkőzések, Magyarország–Olaszország kétszer 3:2. Ugyanitt női együttesünk hármas nemzetközi tornán vesz részt, amelyről győztesen tér haza.

JÚLIUS–AUGUSZTUS. Ifjúsági Eb-döntőben női együttesünk Jugoszláviában ötödik, férficsapatunk Franciaországban kilencedik. Mindkét tornát a Szovjetunió nyeri meg.

Bulgáriában a Várnai Nyár elnevezésű női tornán Magyarország tíz csapat közül hatodik, a győzelmet a Koreai NDK szerzi meg. Együttesünk most győz először a hetedik helyezett, megfiatalított szovjet válogatott ellen. Az eredmény 3:0 (17, 10, 12). Ez a szovjet csapat az 1978-as vb-n már harmadik, újabb egy év múlva pedig Eb-t nyer.

SZEPTEMBER. Zakopane: női válogatottunk kétszer 3:1-re kikap a vendéglátóktól. A férfiak a constantai Tomis Kupán indulnak, amelyen hét csapat közül az NDK-val holtversenyben negyedikek. A kupa Romániában marad.

Rajtol az Országos Serdülő Kupa, amelynek első győztese Bács-Kiskun megye fiú- és Budapest leány C válogatottja. Az első két évben megyei és fővárosi együttesek küzdenek a trófeáért, azt követően viszont – az OIK-hoz hasonlóan – klubcsapatok indulnak.

SZEPTEMBER 25.–OKTÓBER 2. Finnország: férfi- és női Európa-bajnokság 12-12 csapattal. Válogatottjaink előkelő helyezést érnek el: a nők bronzérmesek, a férfiak negyedikek. Mindkét mezőnyben a Szovjetunió végez az élen.

NOVEMBER. A Japán által rendezett női Világkupán a magyar válogatott a nyolcas mezőnyben hatodik, míg az első három sorrendje: Japán, Kuba, Dél-Korea.

DECEMBER. Az év ifjúsági sportolója az újságírók szavazata alapján Bardi Gyöngyi (NIM SE).

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: a NIM SE női és a Bp. Spartacus férficsapata.
Az év röplabdázói: Feketéné Csapó Gabriella (Ú. Dózsa), Mondi József (Vasas SC).

1978

JANUÁR. Női válogatottunk havannai vendégszereplésén: Kuba–Magyarország 3:1 és 3:0.

MÁRCIUS. Ismét új tisztségviselőket választanak az MRSZ-ben: Junj György főtitkár, Őryné Merő Nóra pedig szakfelügyelő lesz.

ÁPRILIS. Hat csapat részvételével bonyolítják le a Savaria Kupa küzdelmeit. A kupát az előző évekhez hasonlóan Kuba nyeri. Lányaink csak az NDK-t tudják legyőzni és ezzel ötödikek.

MÁJUS. Tungsram Kupa Budapesten négy férfiválogatott részvételével. A kupát körbeverések után Románia nyeri meg, második Csehszlovákia, harmadik a magyar együttes. Egy hét elteltével a hagyományos pozsonyi tornán lépnek pályára fiaink, ahol szintén körbeverések után dől el a sorrend a részt vevő öt csapat között. Első Csehszlovákia, harmadik Magyarország.

Női válogatottunk Prágában indul egy ötös viadara, ahol a tornagyőztes Kuba utáni helyezések ismét körbeverések után dőlnek el. Együttesünk két győzelemmel – NDK, csehszlovák ifiválogatott – a harmadik.

JÚNIUS. Férfiválogatottunk Szófiába utazik, ahol részt vesz egy nagyszabású – tíz induló – tornán, és végül az előkelő ötödik helyen végez. Az első hely a hazai gárdáé.

JÚLIUS. Berlin a színhelye a következő nemzetközi férfitornának. A magyar csapat a hatos mezőnyben bronzérmet nyer. Első az NDK A csapata, második Románia.

Tíz csapat részvételével rendezik meg a hagyományos várnai női tornát. A magyar együttes kitűnő játékkal lepi meg ellenfeleit és veretlenül nyeri meg a B csoport küzdelmeit, így döntőt játszhat az A csoport élén végző Japán ellen. A találkozót óriási küzdelem után 3:2-re az ázsiai csapat nyeri meg.

AUGUSZTUS. Ismét hazánkba látogat a japán női válogatott. A vendégek Budapesten, majd Salgótarjánban lépnek pályára a magyar együttes ellen, és az első találkozón 3:0-ra, a visszavágón pedig 3:1-re győznek.

AUGUSZTUS–SZEPTEMBER. A constantai Tomis Kupán megtörik férfiválogatottunk idei eredményes – három bronzérem a korábbi tornákon – szereplése. A nyolcas mezőnyben csak a kubai B csapatot tudja legyőzni, és rosszabb játszmaarányával az utolsó helyen végez. A kupán a Kínai NK győz, második Brazília.

AUGUSZTUS 25.–SZEPTEMBER 6. Szovjetunió: női világbajnokság huszonhárom csapat részvételével. A magyar együttes meglepetésre csoportjában Kína és Lengyelország mögött harmadik, így nem jut a legjobb tizenkettő közé. Együttesünk a további mérkőzéseken valamennyi ellenfelét fölényes biztonsággal veri, és végül a 13. helyen végez. A vb győztese a kubai gárda.

A szovjetunióbeli Vinnicában, a férfi IBV-n kilenc csapat közül Magyarország második a Szovjetunió mögött.

Néhány nappal a vb előtt férfiválogatottunk harmadik egy párizsi négyes tornán, amelyet Kína nyert meg.

SZEPTEMBER 20.–OKTÓBER 1. Olaszország: férfi-világbajnokság huszonnégy csapat részvételével. Női válogatottunkkal ellentétben a magyar férficsapatnak nincs reális esélye a 12-es döntőbe jutásra, ennek megfelelően együttesünk a tizennegyedik helyen végez. A vb győztese a Szovjetunió.

OKTÓBER. Hústagú elnökség, ezen belül héttagú intézőbizottság kerül az MRSZ élére. A testület elnöke dr. Holvay Endre, főtitkára Juni György.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.
Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.
Az év röplabdázói: Torma Ágnes (Bp. Vasas Izzó SK) és Buzek László (Csepel SC).

Halálozás. Hatvannyolc éves korában elhunyt dr. Abád József mesteredző, sportvezető, tudományos kutató, szakíró, a sportág hazai meghonosítóinak egyike. Szakvezetője volt az '50-es és a '60-as években a többszörös bajnok Csepel, majd pedig az Ú. Dózsa férficsapatának, és ezen időszakban rövid megszakításokkal a férfiválogatottnak. A férfiszakág legeredményesebb hazai edzője volt. Számtalan szakcikke és elemző írása nagy segítséget nyújtott a sportág szakembereinek.

Ötvenéves korában elhunyt Havasi Gyula, a Csepel ötvenes évekbeli ötszörös bajnokcsapatának tagja, 49-szeres volt válogatott játékosa, aki sportolói pályafutását befejezve a Csepel SC-nél sportvezetőként dolgozott, és ezzel párhuzamosan eredményes edzői munkát is végzett a Ganz Villamossági női csapatánál. 1963-tól hét évig a női válogatott szakvezetője volt, amely ezen időszak alatt indult el a fejlődés útján.

1979

JANUÁR. Bécs: hármas nemzetközi kétfordulós férfitornán Magyarország veretlenül utasítja maga mögé Ausztriát és Spanyolországot.

FEBRUÁR. A Tungsram Rt. és a röplabdaszakosztály vezetői vélt sérelmek miatt még az előző év végén lemondják a már többször megrendezett és ezúttal is már előkészített Tungsram Kupa férfitornát. Az MRSZ vezetőinek a Székesfehérvári Volán Vállalat és a megyei szövetség vezetőivel történt tárgyalás eredményeképpen a nem-

zetközi tornát – ettől kezdve minden évben – a megyeszékhelyen rendezik meg Alba Volán Kupa néven.

Válogatott férfimérkőzések a csehszlovákiai Besztercebányán, illetve Rózsahegyen: Magyarország–Csehszlovákia 3:2 és 0:3, majd Budapesten 3:2 és 1:3.

Március. Női válogatottunk Havannában vendégszerepel, ahol Kuba–Magyarország háromszor 3:0, egyszer 3:1. Ezalatt férficsapatunk Ausztria legjobbjait fogadja, s Körmenden mindjárt kellemetlen meglepetés éri: Ausztria–Magyarország 3:2. A répcelaki visszavágón a magyar csapat 3:0-ra győz.

A budapesti Testnevelési Főiskolán minibemutatót rendez az MRSZ és a BRSZ a nemzetközi gyermekév keretében. Az első ilyen honi rendezvényre sok érdeklődő volt kíváncsi, melynek eredményeként hamarosan bajnokságokat szerveznek ebben a korcsoportban is.

Április. A Savaria Kupa női tornán nyolc csapat részvételével első Kuba, negyedik Magyarország. Budapesten: Magyarország–Egyiptom 3:0, férfimérkőzés.

Május. Székesfehérvárott hat csapat részvételével először rendezik meg az Alba Volán Kupa férfitornát, melyet Románia nyer meg Magyarország előtt.

Június. Szófia Kupa férfitornán kilenc résztvevő közül első Bulgária, hetedik Magyarország.

Pécs: Kuba–Magyarország 3:0, női mérkőzés. A hónap végén női válogatottunk két tornán indul: Lódzban első Csehszlovákia, ötödik Magyarország (öt induló), Rostockban első az NDK A, harmadik Magyarország (hat induló).

Július. Nemzetközi férfitornák: Pozsonyban hét résztvevővel első Csehszlovákia A, negyedik Magyarország. Berlinben hatos tornán első Románia, ötödik Magyarország.

Japán női válogatottja magyarországi vendégszereplésén Szegeden, Szolnokon, illetve Budapesten háromszor 3:0-ra, egyszer pedig 3:1-re győz a mieink ellen.

Madrid: a női junior Európa-bajnokságon a magyar csapat a csoportmérkőzéseken nem tudja kiharcolni a hatos döntőbe jutást, így csak a 7–12. helyezettek csoportjába kerül, ahol valamennyi ellenfelét legyőzve szerzi meg a hetedik helyet.

Augusztus. A constantai hagyományos Tomis Kupa női hatos tornán első Kína, ötödik Magyarország. Válogatott férfimérkőzések Nagybányán (Románia), illetve Nyíregyházán: Magyarország–Románia 0:3, 1:3, majd Olaszország különböző városaiban: Magyarország–Olaszország 3:0, 3:1, 0:3.

Augusztus–szeptember. A Várnai Nyár elnevezésű tízcsapatos női tornán első az NDK, negyedik Magyarország.

Szeptember. A férfiak részére is hat csapattal megrendezett constantai Tomis Kupán román siker születik, a magyar válogatott ötödik.

Szolnokon háromnapos szimpóziumot tartanak a miniröplabdával foglalkozó szakemberek részére az MRSZ rendezésében. A téma: hogyan tanulhatják meg a gyerekek 9–12 éves korban a röplabdázást.

Október 5–13. Franciaország: férfi és női Európa-bajnokság 12-12 csapat részvételével. Női válogatottunkat a szakemberek dobogóra várják, de csak a negyedik helyet sikerül elcsípnie. Férficsapatunknak az igen erős csoportból nem sikerül bejutnia a hatos döntőbe, s végül a kisdöntőben jó játékkal a második, összességében a nyolcadik helyet szerzi meg. Az aranyérem a Szovjetunió két válogatottjáé.

November. Először rendezik vidéken – Pécsett, illetve Debrecenben – a férfi és női MNK döntőjét, amelybe négy-négy csapat jut be. Az MRSZ korábbi döntésének megfelelően ezt követően a sportág népszerűsítése érdekében a döntőket kétévenként vidéken rendezik meg.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Csepel SC férficsapata.

Az MNK győztesei: a Bp. Vasas Izzó SK női és a Csepel SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Feketéné Csapó Gabriella (Ú. Dózsa) és Buzek László (Csepel SC).

1980

Január. Az osztrák fővárosban a magyar férfiválogatott megnyeri a Bécsi Nagydíjat négy klubcsapattal szemben.

A moszkvai olimpián negyedik helyezést szerzett női válogatott. Álló sor, balról: Torma Ágnes, Balajczáné Juhász Ágnes, dr. Bánhegyiné Radó Lúcia, dr. Kotsis Attiláné vezetőedző, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Feketéné Csapó Gabriella, Lengyel Gabriella. Ülnek: Simonné Szalonna Júlia, Királyné Siry Emerencia, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Kőszegi Bernadett, Vargáné Pálinkás Erzsébet

Férfi és női olimpiai selejtező a bulgáriai Pernikben, illetve Pazardzsikban. Férfiválogatottunk csoportjában ötödik, ezzel kiesik a további küzdelmekből. Női válogatottunk hat együttes közül ötödik. Innen csak az első helyezett juthat az olimpiára, de mivel a moszkvai olimpiát később a nyugati országok bojkottálják, korábbi eredményei alapján a csapatot mégis meghívják.

Február. A női válogatott szakvezetői tisztségében Hennig Ernőt Kotsis Attiláné váltja fel.

Március. Nagyszerű magyar sikerrel zárul a hollandiai Voorburgban a KEK női döntő. A Bp. Vasas Izzó csapata fölényes biztonsággal nyeri el a KEK-trófeát az NSZK-beli Münster és az olasz Catania előtt.

Április. Válogatott férfimérkőzésen Zalaegerszegen: Magyarország–Ausztria 3:0. A csapat ezután Tuniszba utazik, ahol kétszer 3:2-re kikap a CSZKA Moszkvától, kétszer 3:0-ra győz Tunézia B válogatottja ellen, majd hivatalos találkozón: Magyarország–Tunézia 3:0. Az együttes közvetlenül ez után részt vesz a pozsonyi tornán, amelyen öt csapat közül negyedik, az első helyen Kuba végez.

Női válogatottunk közben nagyszerű teljesítményt nyújt a Savaria Kupán, ahol Kuba mögött – hat résztvevő közül – második. A kupát megelőzően Zalaegerszegen: Kuba–Magyarország 3:1.

Május. Az Alba Volán Kupa hatos férfitornán válogatottunk Románia és Lengyelország mögött harmadik. Női együttesünk a csehszlovákiai Most városában szintén nemzetközi tornán vesz részt, ahol nyolc résztvevő közül hetedik. Ezen a tornán is kubai siker születik.

Június. Berlinben hatos nemzetközi tornán férfiválogatottunk első Románia B válogatottja előtt.

A női csapat Iasiban (Románia) a Tomis Kupa kilences tornán hatodik, Lódzban pedig öt induló közül harmadik. A két rendezvényen szovjet, illetve bolgár siker születik.

Július 19–augusztus 3. Moszkva: nyári olimpiai játékok röplabdatornája tíz férfi- és nyolc női csapat részvételével. (Egyiptom férficsapata visszalépett.) Kitűnő szerepléssel női válogatottunk negyedik, megelőzve Kubát, Perut, Brazíliát és Romániát. Az aranyérmet a Szovjetunió férfi- és női válogatottja nyeri meg.

Augusztus. Férfiválogatottunk NSZK-beli túráján: Magyarország–NSZK 2:3, 3:1, 3:1.

Szeptember. Az MRSZ elnökségi ülésén dr. Holvay Endre elnök bejelenti, hogy Juni György főtitkár labilis egészségi állapotára való tekintettel, lemond, de utódjának megtalálásáig hivatalában marad.

November–december. Röpsuli sorozat a Magyar Televízióban. A sorozat szakmai szerzője Őryné Merő Nóra, segítői Beregszászi Szabolcs és Dunszt Ferenc.

December. Az NSZK-beli Hagenben ötcsapatos női nemzetközi tornán a magyar válogatott második Kína mögött.

A Bp. Spartacus megszünteti a több mint húsz évig eredményesen működő férfiröplabda-szakosztályát.

Az év bajnokai: a Bp. Vasas Izzó SK női és a Bp. Honvéd férficsapata.

Az MNK győztesei: a Bp. Vasas Izzó SK női és a Csepel férficsapata.

Az év röplabdázói: Szalayné Sebők Éva (Bp. Vasas Izzó SK) és Buzek László (Csepel SC).

Halálozás. Nyolcvanhárom éves korában elhunyt Witámer Imre, a Bp. Spartacus női csapatának intézője, aki hosszú éveken át az MRSZ igazolóbizottsága vezetőjeként nélkülözhetetlen társadalmi munkát végzett.

1981

Január. A tisztségváltás továbbra sem szünetel: az MRSZ új elnöke Antalpéter Tibor, új főtitkára Mandula László. A különbség csupán annyi, hogy ezúttal csak őket nevezik ki, az elnökséget később nekik kell kialakítaniuk.

Bécsben válogatott férfimérkőzéseken Magyarország–Luxemburg 3:0, Magyarország–Ausztria 3:1, 2:3, 2:3.

Február. A belgiumi Roeselare-ban a női KEK-döntőben a Bp. Vasas Izzó megismétli egy évvel korábbi bravúrját: ismét elnyeri a rangos trófeát, méghozzá a Szpartak Leningrád és a CSZKA Szófia előtt.

Március. Férfi válogatott mérkőzések Tatabányán, illetve Kecskeméten: Magyarország–Ausztria kétszer 3:0.

Április. Női válogatott mérkőzés Répcelakon: Kuba–Magyarország 3:1. Közvetlenül ezután a Savaria Kupán Kuba bebizonyítja, hogy a világ egyik legjobb női csapata: első helyet szerez, második a Szovjetunió, harmadik Magyarország.

Magyarország első helyével zárul az Alba Volán Kupa férfitorna, majd közvetlenül utána Budapesten: Kuba–Magyarország 3:2. A hónap végén Borovóban hasonló arányban kap ki férfiválogatottunk Jugoszláviától.

Testületi ülést tart az MRSZ új, négy évre megválasztott 25 tagú elnöksége, melyen belül héttagú intézőbizottságot választanak.

Május. Férfi Eb-selejtező Jerez de la Fronterában (Spanyolország): első az NDK, második Spanyolország, harmadik Magyarország. Az első két helyezett jut a bulgáriai döntőbe.

Nemzetközi női torna Novy Jicinben (Csehszlovákia): nyolc csapat közül első Kuba, ötödik Magyarország. Közvetlenül az esemény után három csehszlovákiai városban: Csehszlovákia–Magyarország 3:2, 1:3, 3:1.

Június. Erősen tartalékos férfiválogatottunk Szófiában hetedik, Berlinben negyedik egy nemzetközi tornán, amelyen bolgár, illetve kubai győzelem születik. Jobban szerepel női csapatunk, amely Lódzban második a Szovjetunió B válogatottja mögött.

Július. Megszűnik a NIM SE női röplabdaszakosztálya, amelyet a Vasas SC vesz át.

A romániai Besztercén megrendezett Tomis Kupa női hatos tornán Magyarország második Románia mögött.

Augusztus. A tengerentúliak előretörésének bizonyítékaként Szolnokon, Túrkevén és Budapesten: Egyesült Államok–Magyarország háromszor 3:1, női mérkőzések. A Várnai Nyár elnevezésű tornán viszont az amerikaiaknak meg kell elégedniük a második hellyel a Szovjetunió mögött, Magyarország ötödik a tizenkettes mezőnyben.

A Zalaegerszegen tíz férficsapattal lebonyolított IBV-n szovjet győzelem születik, a magyar válogatott negyedik. Hasonló helyezést ér el felnőttegyüttesünk a romániai Galati-ban megrendezett Duna Kupa '81 elnevezésű hetes tornán. Az eseményen Románia szerzi meg a győzelmet.

Szeptember. Női válogatottunk NSZK-beli túráján: Magyarország–Japán 3:2 (!), 0:3, Magyarország–NSZK 3:1.

Bánhegyiné Radó Lúcia, a magyar csapat kapitánya az Eb dobogó harmadik fokán

Az elkövetkező két versenyidényben Givi Ahvlediani, a szovjet női válogatott volt mestere irányítja a Tungsram SC női röplabdacsapatának munkáját.

SZEPTEMBER 19–27. Szófia: férfi és női Európa-bajnokság 12-12 csapat részvételével. Magyarország női válogatottja jó teljesítményt nyújt harmadik helyezésével, hiszen a győztes Bulgáriától és az ezüstérmes Szovjetuniótól is csak hatalmas küzdelemben, a döntő játszmában kap ki. A férfiak mezőnyében az aranyérmet a Szovjetunió nyeri.

NOVEMBER. Miután az MNK női döntőjébe csak fővárosi csapatok kerülnek, kérésükre – a korábbi döntéssel ellentétben – a döntőt vidék helyett Budapesten rendezik meg. A férfiak döntőjét az eredetileg tervezett színhelyen, Salgótarjánban bonyolítják le.

DECEMBER. Közvetlen karácsony előtt négyes férfitornán Hamburgban a magyar együttes második Franciaország mögött.

Az év bajnokai: a NIM SE női és a Bp. Honvéd férficsapata.

Az MNK győztesei: a Vasas SC női és a Csepel SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Gerevichné Bardi Gyöngyi (Vasas SC) és Buzek László (Csepel SC).

Halálozás. Hatvanéves korában elhunyt Bizik László 24-szeres válogatott játékos, edző, aki Csehszlovákiában tanulta meg a röplabdajátékot. 1947-ben települt át Magyarországra és a Ganz TE játékos-edzője lett. Később játszott a Postásban, a Vasasban és a Dózsában. Tagja volt 1950-ben az Eb-n bronzérmet nyert válogatottnak. Rövid ideig szakvezetője volt előbb a férfi-, majd pedig a női válogatottnak. 1947-től 1968-ig több NB I-es csapatnál végzett edzői munkát.

1982

FEBRUÁR. Edzőtáborozással egybekötött egyesült államokbeli túrára utazik női válogatottunk, ahol három hivatalos mérkőzést játszik: Egyesült Államok–Magyarország kétszer 3:1, egyszer 3:0.

MÁRCIUS. Dr. Holvay Endre vezetésével Budapesten ülésezik az FIVB játékvezetői bizottsága, amely kijelöli a soron következő férfi- és női vb játékvezetőit.

Sportszerűségi díjat kap Börcsök Csaba, a Bp. Honvéd válogatott játékosa, mert a Vasas Izzó elleni rangadón sorsdöntő játszmaállásnál jelezte, hogy sáncolás közben a keze a hálót érte.

Volgográdban nemzetközi tornán öt résztvevő közül negyedik Magyarország női válogatottja. Az első helyet a Szovjetunió szerzi meg.

ÁPRILIS. A Savaria Kupa női tornán nyolc csapat közül Magyarország harmadik a győztes Kuba, valamint a Szovjetunió mögött. Egy másik tornán, Plzenben negyedikek a lányok, itt Peru győz, megelőzve Kubát és a Szovjetuniót. Férfiválogatottunk az Alba Volán Kupán a hatos mezőnyben harmadik. A kupagyőztes Bulgária.

A hónap fontos eseménye a Las Palmas-i férfi és a lille-i női junior Eb-selejtező, amelyen együtteseink az első, illetve a második helyet szerzik meg, s továbbjutnak.

MÁJUS. Ebben a hónapban csak férfiválogatottunk szerepel rangos eseményeken. A csapat először Rózsahegyen (Csehszlovákia) kilenc csapat közül negyedik, majd a több jugoszláv városban lebonyolított Jugoszláv Trófea '82 elnevezésű négyes tornán negyedik. A két eseményen az NDK, illetve Kína győz. Együttesünk ezenkívül egy öt mérkőzésből álló franciaországi túrán is részt vesz: Franciaország–Magyarország háromszor 3:2, kétszer 0:3.

JÚNIUS. Ez a hónap viszont a női válogatotté, amely Phenjanban ötös tornán ötödik – a győzelmet a Koreai NDK szerzi meg –, majd egy budapesti négyes tornán első az Egyesült Államok, második a Szovjetunió, harmadik Japán, negyedik Magyarország.

JÚLIUS. Egerben női mérkőzésen: Magyarország–Egyesült Államok 3:2.

Az NSZK néhány városában rendezik meg a női és férfi junior Európa-bajnokságot, amelyet bizony nem a mieinknek „találtak ki", hiszen fiataljaink nem tudják biztosítani helyüket a hatos döntőben, csupán a 7–12. helyért küzdhetnek, ahol a lányok kilencedikek, a fiúk tizenegyedikek, a végső győzelem a Szovjetunió női és férficsapatáé.

AUGUSZTUS. Első magyar idegenlégiósként Buzek László, a Csepel SC 37 éves, 266-szoros válogatott játékosa az OTSH engedélyével két évre az NSZK-beli SC Norderstadt csapatához szerződik.

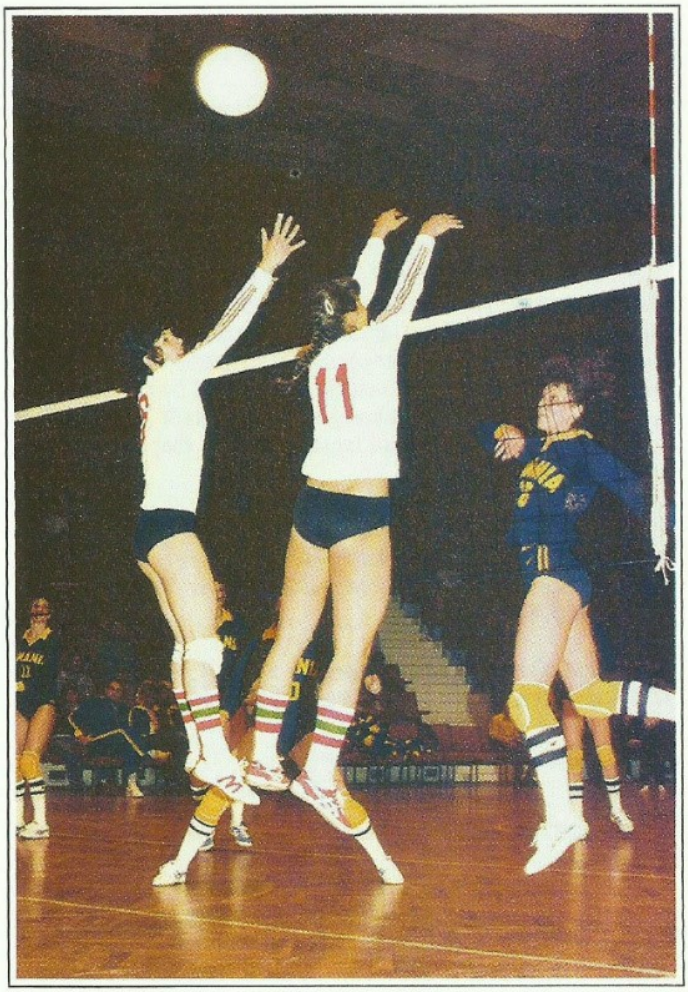

Savaria Kupa 1982. Pillanatkép a magyar–román mérkőzésről

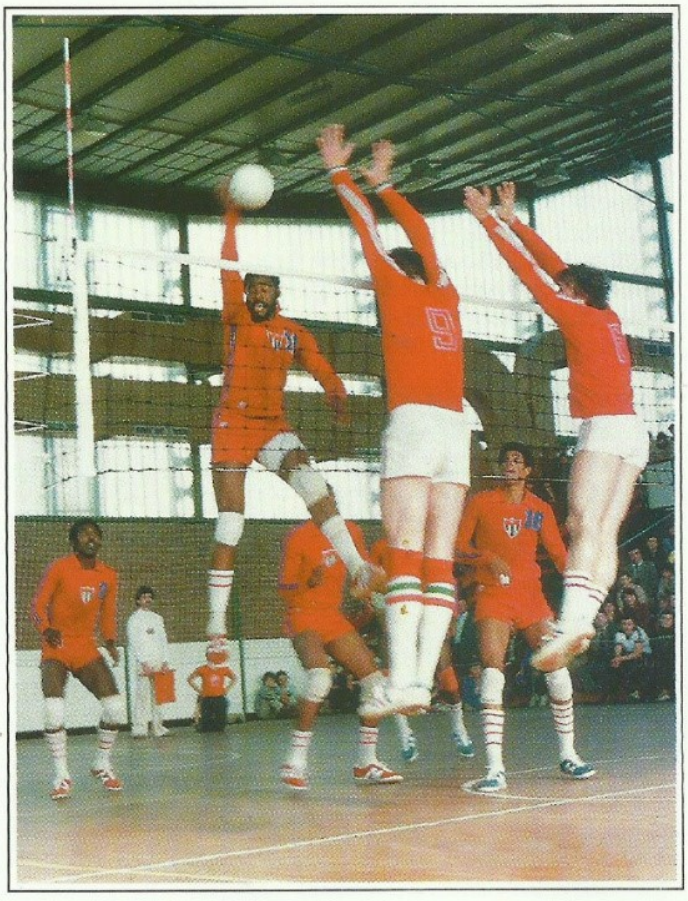

Volán Kupa 1982. Az ezüstéremért: Kuba–Magyarország 3:1

Férfimérkőzésen Budapesten: Japán–Magyarország 3:2 és 3:1, Szolnokon 2:3. Ezenkívül a csapat a romániai Buzauban hatos tornán indul, amelyen ötödik, az első Románia.

Női válogatottunk harmadik a Várnai Nyár nevű tornán, amelyet a Koreai NDK nyer meg.

Szeptember. A hónap első napja két eseménnyel is szolgál: Mandula László betegsége miatt Hennig Ernő mesteredző lesz az MRSZ főtitkára, s ezen a napon alakul meg a KSI-ben a röplabdaszakosztály is az utánpótláskorú lányok és fiúk részére.

Berlin: férfimérkőzésen NDK–Magyarország 3:0.

Szeptember 13–25. Peru: női világbajnokság huszonhárom csapat részvételével. Magyarország válogatottja a csoportmérkőzések alapján bejut a középdöntőbe, ottani eredményeivel viszont csak a 9–12. helyért mérkőzhet, s végül tizedik lesz. A vb legfőbb tanulsága, hogy Európa jócskán lemaradt Amerikától és Ázsiától, hiszen a Szovjetunió legjobb európai csapatként is csak hatodik.

Az év bajnokai: a Bp Vasas Izzó női és a Csepel SC férficsapata.

Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázója: Gerevichné Bardi Gyöngyi (Vasas SC) és Bogár Géza (Bp. Vasas Izzó SK).

Halálozás. Ötvennyolc éves korában meghalt Hegyi Mátyás, az OTSH csoportvezetője, az MRSZ egykori főtitkára.

1983

Február. Szeged: Magyarország–Jugoszlávia 2:3 és 3:0, férfimérkőzés.

Női válogatottunk ázsiai túráján Phenjanban: Koreai NDK–Magyarország 3:2 és 3:0, Pekingben: Kína–Magyarország háromszor 3:0.

Március. Vrbász, illetve Újvidék (Jugoszlávia): Magyarország–Jugoszlávia 3:2 és 3:1, férfimérkőzések.

Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország képviselői Bécsben elhatározzák, hogy klubcsapatok részvételével létrehozzák a Duna Kupa elnevezésű tornát az úgynevezett második vonal – tehát a nemzetközi kupákban nem szereplő – együttesek részére.

Április. Elit mezőny a Savaria Kupa női tornán, ahol a helyezési sorrend: Egyesült Államok, Kuba, Szovjetunió, Koreai NDK, Magyarország, NSZK.

Női válogatott mérkőzésen Budapesten: Egyesült Államok–Magyarország 3:1, Muraszombatban (Jugoszlávia): Jugoszlávia–Magyarország 3:0 és 2:3.

Április–május. Az Alba Volán Kupa férfitornán a hatos mezőnyben válogatottunk második Bulgária mögött.

Május. Debrecenben Eb-selejtezőn férfiválogatottunk Franciaország mögött másodikként továbbjut.

A továbbjutást eldöntő Eb-selejtező mérkőzésen Debrecenben a magyar csapat 3:0-ra győz az NSZK ellen

Június. A hónap első napjaiban megkapja a magyar állampolgárságot Gállné Raquel Chumpitaz, akit akkoriban a világ második legjobb feladójaként tartottak számon, és ettől kezdve ő is magára ölthette a magyar címeres mezt. Az esemény előzménye, hogy az előző évi, perui női világbajnokság után Gáll András, az MTI sportújságírója feleségül vette a perui válogatott kitűnőségét. Lám, így is lehet kiváló játékost szerezni. Igaz, Chumpitaz első magyar válogatottbeli szereplésére nem tiszta örömmel tekintett vissza, mivel a Szovjetunió népeinek nyári szpartakiádján – ahol először volt kénytelen egykori csapata ellen játszani – a magyar válogatott csupán tizedik, első Kuba.

Június. Csak a hetedik helyet tudja megszerezni férficsapatunk a nyolcas Szófia Kupán, ahol hazai győzelem születik. Tíz nap múlva NSZK-beli túrára utazik a magyar együttes és négyszer legyőzi a házigazdák legjobbjait 3:0, 3:1, 3:1, 3:2 arányban.

Július. Lódzban női ötös tornán a magyar válogatott negyedik, első a vendéglátó Lengyelország.

Augusztus. A férfiválogatott a romániai Zalauban rendezett négyes tornán utolsó, a győztes Csehszlovákia. Ezalatt a női csapat a Várnai Nyár tornán indul, ahol tizenegy csapat közül a hetedik helyen köt ki. A torna győztese az Egyesült Államok csapata.

A hónap folyamán hazánkban vendégszerepel Kína férfi- és női válogatottja. Férfimérkőzések Budapesten: Kína–Magyarország 3:0 és 1:3. Női mérkőzések Egerben: Kína–Magyarország 3:1, Budapesten: kétszer 3:0.

A csehszlovák és a magyar csapatok találkozóival megkezdődnek az első Duna Kupa küzdelmei, melynek magyar résztvevői a férfiak mezőnyében a Komép SC és a Nyíregyházi VSSC, a nőknél pedig a Debreceni MVSC, valamint a Szolnoki Vegyiművek.

Szeptember. Első női idegenlégiósként Radnainé Schlégl Judit az osztrák Post SV Wienhez szerződik két évre.

A női válogatott egymás után négyszer méri össze tudását a románokkal. Debrecenben: Magyarország–Románia 3:1 és 2:3, Nagyváradon: 2:3 és 3:2.

Mérkőzés az Eb-n a harmadik helyért. A magyar csapat biztosan győz a bolgár csapat ellen

Szeptember 17–25. NDK: férfi és női Európa-bajnokság 12-12 csapat részvételével. Magyarország női válogatottja sikerrel veszi az akadályt a csoportmérkőzéseken, majd a hatos döntőben az NDK és a Szovjetunió mögött bronzérmet nyer. Férfiválogatottunk csak a 7–12. helyért játszhat, s végül tizenegyedik. Az aranyérmet a Szovjetunió nyeri.

Október. Megválik az MRSZ szakfelügyelői tisztségétől Őryné Merő Nóra, aki 1978 óta látja el ezt a feladatot. Utódlásáról csak később döntenek.

Az év folyamán aláírt magas szintű magyar–kínai kapcsolatokról szóló egyezmény alapján Kínából hazánkba érkezik Sun De-li edző, aki a Vasas női utánpótláscsapatát veszi át.

November. Sportdiplomáciai siker: a Münchenben ülésező Európai Röplabda Szövetség (CEV) tanácsa döntésének eredményeként

dr. Prohászka Lászlót, az MRSZ alelnökét az Európa-kupa Bizottság, míg Szalay Lászlót, az MRSZ ib tagját a játékvezetői bizottság tagjai sorába választják.

Kilenc év után megválik tisztségétől Garamvölgyi Mátyás, a férfiválogatott szakvezetője, és a Vasas Sc női csapatát veszi át. Helyére a válogatottnál Róka Gaszton kerül.

Az év bajnokai: a Tungsram SC női és a Kecskeméti SC férficsapata. Az MNK győztesei: a Vasas SC női és a Kecskeméti SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Gerevichné Bardi Gyöngyi (Vasas SC) és Szabó Kálmán (Bp. Honvéd).

Halálozás. Hatvanhárom éves korában elhunyt dr. Kohonicz József testnevelő tanár, mesteredző, aki 1950-től hosszú évekig tanított a TF-en, majd 1962-től haláláig az ELTE testnevelés tanszékének tanára volt. Oktatói munkássága alatt a tanárok és edzők minél jobb felkészítését tartotta szem előtt. Dr. Abád József, majd Patay D. Zsigmond mellett társszerzője volt a Magyarországon megjelent első két szakkönyvnek.

1984

Március. Cegléden: Magyarország–Koreai NDK 3:0, női mérkőzés.

Április. Női válogatottunk zsúfolt programja közül kiemelkedik a Savaria Kupa, amelyet a megszokott helyszín helyett másutt bonyolítanak le – még Győr is besegít –, mert a Szombathelyi Művelődési Házat átépítik. Együttesünk a hatos mezőnyben negyedik, a győzelem a Szovjetunióé. Közvetlenül a torna előtt és után a válogatott négy mérkőzést játszik Kubával Szombathelyen, Ajkán, Egerben és Kaposvárott, amelyeken Kuba–Magyarország 3:1, 3:0, 3:2, 3:2. A csapat ezután részt vesz egy volgográdi nemzetközi ötös tornán is, amelyen utolsó, s győztes itt is a Szovjetunió.

A férfiválogatott osztrák és NSZK-beli túrán szerepel: Magyarország–Ausztria 3:1 és kétszer 3:0, Magyarország–NSZK 3:1, 3:0, 3:2, továbbá Magyar válogatott–Passau 3:0.

Május. A leány junior-válogatott Szolnokon, a fiúcsapat az ausztriai Klagenfurtban vesz részt Eb-selejtezőn. A lányok veretlenül elsők, ezzel bejutnak az Eb-döntőbe, a fiúk azonban körbeverés után csak negyedikek, így búcsúra kényszerülnek.

Férfiválogatottunk az Alba Volán Kupa négyes tornán Jugoszlávia mögött második.

A franciaországi Saint-Louisban, illetve Lyonban: Magyarország–Franciaország 2:3 és 3:1, női mérkőzés.

Június. A női válogatott a KNDK-beli Vonszan városában hétcsapatos nemzetközi tornán szerepel, ahol hatodik, elsők a vendéglátók. A férfiválogatott ezalatt a Szófia Kupán indul, és a hazaiak mögött – hét csapat közül – második.

Az először megrendezett Vértes Kupa (a Göcsej Kupa utódja) férfi ifjúsági hatos tornán Tatabányán: első a Szovjetunió, hatodik Magyarország.

Július. Az MRSZ új szakfelügyelőjévé Botos Ferencet nevezik ki.

A bulgáriai Várnai Nyár elnevezésű A kategóriás női tízcsapatos nyílt tornán: első Kuba, második a Szovjetunió, harmadik az NDK, hatodik Magyarország.

Los Angelesben, az FIVB kongresszusán az alapító elnök, a francia Paul Libaud nem jelölteti magát újra, helyére a mexikói Ruben Acostát választja meg a testület.

Augusztus. Havannában női kétfordulós négyes tornán a tartalékos magyar csapat negyedik. A kubai fővárosban ezzel párhuzamosan A kategóriás férfitornát is rendeznek hat csapat részvételével, amelyen a magyar válogatott játszmagyőzelem nélkül utolsó. A két tornát Kuba női, illetve a Szovjetunió férfiegyüttese nyeri meg.

Augusztus–szeptember. A franciaországi Clermont Ferrand ad otthont a női junior Eb-nek. A magyar fiatalok nem jutnak be a hatos döntőbe, s végül a kisdöntőben elért második helyükkel nyolcadikok.

Szeptember. A kecskeméti Hungavis Kupa hármas tornán: első Magyarország, második Finnország, harmadik a Kecskeméti SC. Ezután a finnek hívják meg férfiválogatottunkat, s a túrán: Magyarország–Finnország 2:3, 3:0, 3:1.

Kétéves időszakra Bronislaw Orlikowski személyében lengyel vendégedző áll a Csepel férficsapata élére, a tizenegy esztendő után távozó Prouza Ottó helyére, aki egy versenyidényre Kuvaitba, a Qadsia együtteséhez szerződik szakvezetőnek.

Október. Megjelenik a Röplabda Mindentudó. A Juni György által szerkesztett első magyar évkönyet még kettő követi 1986. és 1988. évjelzéssel.

A Magyar Testnevelési Főiskolán doktorrá avatják Kotsis Attilánét, aki az első, aki Magyarországon röplabdázásból írta és védte meg disszertációját.

December. Lejár az MRSZ elnökségének négy évre szóló megbízatása. A Sportmúzeumban megtartott testületi ülésen a leköszönő elnökség számot ad a négy esztendő munkájáról.

Bécsben Magyarország–Ausztria kétszer 3:0, férfimérkőzések.

Az év bajnokai: a Tungsram SC női és férficsapata.

Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és a Tungsram SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Torma Ágnes és Grózer György (mindkettő Tungsram SC).

Halálozás. Hatvankét éves korában elhunyt Kaplony Miklós sportvezető, az MRSZ egykori főtitkára.

1985

Január. Nyugdíjba vonul Kotsis Attiláné dr., aki a KSI szakágvezetőjeként tevékenykedik tovább, s az Eb-ig szövetségi kapitányként irányítja a női válogatott keret munkáját. Segítője Kasziba István szövetségi edző.

Február. Athénban kétfordulós hármas férfitornán: első Görögország A-válogatottja, második Magyarország.

Március. Újjáalakul az MRSZ elnöksége, amely megválasztja öttagú intézőbizottságát. Az elnök Antalpéter Tibor, a főtitkár Hennig Ernő. A 24 tagú testület megbízatását 1988-ig kapja.

Április. A Savaria Kupa női hatos tornán Magyarország bronzérmes, a győztes a Koreai NDK együttese.

A férfiválogatott NSZK-beli túráján: Magyarország–NSZK négyszer 3:1. Nem sokkal a férfiak hazaérkezése után rendezik meg az Alba Volán Kupa hatos tornát, amelyet Magyarország játszmaveszteség nélkül nyer meg.

Május. A hónap folyamán a férfiválogatott két nemzetközi eseményen vesz részt. Bécsben válogatott mérkőzések során az osztrákok ellen két győzelem, a belgák ellen egy győzelem és egy vereség a mérleg. A mérkőzések a maribori Eb-selejtezőre való felkészülést szolgálják, ott azonban az együttes öt résztvevő közül csak negyedik, s ezzel nem jut be a kontinens legjobb tizenkét csapata közé.

A maribori kudarc után Róka Gaszton, a férfiválogatott edzője lemond tisztségéről és szerződésének felbontását kéri az MRSZ ib-ülésén. A testület a lemondást elfogadja, és ideiglenesen Tatát Mihályt bízza meg a szakvezetői teendők ellátásával.

Június. Phenjanban nyolccsapatos női tornán Magyarország hatodik, a győztes a Koreai NDK. A csapat NSZK-beli túráján: Magyarország–NSZK kétszer 3:1, egyszer 3:2.

Július. A franciaországi Le Touquet-ben tornagyőztes a magyar női válogatott, megelőzve az Egyesült Államok csapatát. Nem sokkal később Budapest a házigazdája a Taurus Kupa női tornának, amelyre öt ország nevez. Együttesünk ismét legyőzi az Egyesült Államokat 3:0-ra, amely ennek ellenére jobb játszmaarányával elnyeri a kupát a japán csapat előtt. A magyar csapat harmadik.

Augusztus. Zsolnán, nemzetközi férfi hatos tornán a magyar válogatott utolsó, a győztes Csehszlovákia A válogatottja. A következő – négycsapatos – torna színhelye Brassó, ahol a fiúk ismét utolsók, a végső győzelem Csehszlovákiáé.

Az utóbbi évtized legnagyobb magyar tehetsége, Grózer György, a Tungsram SC játékosa „elfelejt" hazajönni az NSZK-ból.

Az Eb-re készülő női válogatott egy hétig az olaszországi Brescia-ban edzőtáborozik, ahol három hivatalos mérkőzést is játszik: Magyarország–Olaszország kétszer 3:1, Magyarország–Svájc 3:0. Ezt követi a Várnai Nyár elnevezésű, nagyszabású női torna, amelyen együttesünk tizenegy csapat közül hatodik, első helyezett Bulgária.

SZEPTEMBER. Nagy István, aki két éve idegenlégiósként Finnországban játszik, a jövőben edzőként tevékenykedik az északi államban. A kínai férfiválogatott vendégszereplése Budapesten: Kína–Magyarország 3:0, Szegeden: 3:2 és 3:1. A válogatott találkozókat követően megrendezett kecskeméti Hungavis Kupa négyes tornán – amelyen Kína a tornagyőztes – a nemzeti együttes negyedik úgy, hogy a magyar válogatottat a Kecskeméti SC is megelőzi.

Az Eb-re való felkészülés utolsó szakaszában Budapesten fogadta női válogatottunk a franciákat: Magyarország–Franciaország 3:2 és 2:3.

SZEPTEMBER 29.–OKTÓBER 6. Hollandia: férfi és női Eb 12-12 csapat részvételével. A selejtezők alapján csak női válogatottunk indulhat, s csupán a kilencedik helyen végez. Az aranyérmeket a Szovjetunió nyeri.

Szöul: pénzdíjas tornán első Peru, negyedik Magyarország, amelynek jutalma négyezer dollár.

OKTÓBER. Hazautazik Sun De-li, a kitűnő kínai edző. A korábbi években a TF-en doktorált vietnami röplabdás szakember, Phan Mong Minh az Eger SE női csapatához szerződik.

NOVEMBER. Új szakvezetők az MRSZ-ben: Botos Ferenc a férfi-, Kasziba István a női válogatott vezetőedzője, míg Sándor Péter a szövetség új szakfelügyelője.

DECEMBER. Az MRSZ rendezésében edzőtovábbképzőt tartanak, amelynek előadói között található Ralph Hyppolit, a francia női válogatott szakvezetője.

Az év bajnokai: a Tungsram SC női és férficsapata.
Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.
Az év röplabdázói: Torma Ágnes (Tungsram SC) és Szabó Kálmán (Bp. Honvéd).

Halálozás. Ötvennégy éves korában elhunyt Nagy Béla, az egykori kitűnő röplabdajátékos, a BKV Előre, majd a Közgáz-Külker SC és a BVSC első osztályú női röplabdacsapatának edzője.

1986

FEBRUÁR. Fair play-díjat kap a Bp. Honvéd férficsapata, amely az elmúlt év februárjában kikapott ugyan a Délép SC-től, ám előzőleg elveszett a szegediek igazolása, akik ezért elvesztették volna a mérkőzést. A fővárosi csapat kérésére azonban a pályán elért eredményt hagyták jóvá.

MÁRCIUS. Athénban nemzetközi négyes férfitornán: első Görögország, negyedik Magyarország.

APRILIS. A csehszlovákiai Rakovnikban nagyszabású nemzetközi nyolcas női tornán első Kína, Magyarország csak hetedik. Pár nappal később a Savaria Kupán együttesünk kitűnő játékkal tizenhárom év után ismét első helyet szerez, jobb játszmaaránnyal megelőzi Kubát.

MÁJUS 2–11. Róma: B világbajnokságon női válogatottunk tizenegy résztvevő közül negyedik, de csak az első három helyezett jut a vb tizenhatos döntőjébe.

Az Alba Volán Kupa nyolccsapatos férfitornáját Kuba nyeri meg Bulgária és Jugoszlávia előtt. A magyar válogatott csak hatodik.

Bécs: nemzetközi férfimérkőzéseken Magyarország–Kuba 2:3, Magyarország–Ausztria 3:1.

Belgiumban férfi, Görögországban női junior Eb-selejtező. A magyar lányok hármas holtverseny után másodikok, ezzel bejutnak a legjobb tizenkettő közé, amihez viszont a fiúk ötödik helye nem elegendő.

JÚLIUS. Pécsen 13 ország részvételével bonyolítják le az ülőröplabda-vb-t, amelyen a magyar csapat a várakozást felülmúlva a második helyen végez, megelőzve a vb-, Eb-, és paralimpiai bajnok Hollandiát.

JÚLIUS–AUGUSZTUS. Férfiválogatottunk a pozsonyi tornán sem tagadja meg magát, mert a hatos mezőnyben ezúttal is utolsó. Brazília nyer.

AUGUSZTUS. A bulgáriai junior Eb-döntőn csak női együttesünk érdekelt, amely a hatos döntőbe nem tudja beverekedni magát, így a kisdöntőben elért második helyével végül nyolcadik. Európa-bajnok a Szovjetunió.

Szovjet győzelemmel ér véget a bulgáriai Várnai Nyár elnevezésű női torna is. A nyolcas mezőnyben a mieink hatodikok.

SZEPTEMBER. Berlin: nemzetközi férfi hatos tornán első Svédország(!), második Kuba, ötödik Magyarország.

Polányi László, aki évek óta légiósként Finnországban játszik, a jövőben edzőként folytatja pályafutását az északi országban.

A Budapesti Röplabda Szövetség először írja ki az Abád Kupát utánpótláscsapatok részére.

Kollégiumi rendszerű röplabdaképzés kezdődik Budaörsön a helyi tanács és az MRSZ támogatásával. Az ötlet dr. Kotsis Attilánétól, a KSI szakágvezetőjétől származik. A gyerekek három függetlenített és négy másodállású szakember irányításával napi két edzésen vesznek részt.

NOVEMBER. Szöulban pénzdíjas, nyolccsapatos nemzetközi női tornán első a Szovjetunió, nyolcadik Magyarország. A mieink tízezer svájci frankban részesülnek.

DECEMBER. Ünnepi közgyűlés az MRSZ megalakulásának negyvenedik évfordulója tiszteletére. Ebből az alkalomból az érdeklődők kiállítást láthatnak a négy évtized legfontosabb eseményeiről. Juni György szerkesztésében megjelenik a Röplabda Almanach 1946–86 című könyv, amely ugyancsak a negyven évről ad történeti áttekintést.

Az NSZK három városában négyes nemzetközi női tornán: első Kuba, harmadik Magyarország.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Tungsram SC férficsapata.
Az MNK győztesei: a bajnokcsapatok.
Az év röplabdázói: Gerevichné Bardi Gyöngyi (Ú. Dózsa) és Szabó Kálmán (Bp. Honvéd).

Halálozás. Hetvennégy éves korában elhunyt Kollár Gyula, a Kecskeméti SC féri röplabdacsapatának technikai vezetője, aki 1952 óta volt tagja a sportág megyei szövetségének, és haláláig harmincnégy éven át töltötte be annak elnöki tisztét.

* * *

Az 1977 és 1986 közötti időszak, pontosabban annak első évei az utolsók a mai napig, amikor még szurkolók és szakemberek egyaránt több-kevesebb örömet leltek a magyar röplabdasportban. Ami szinte egyedüli színfoltját jelentette a bajnokságnak, az a vidéki csapatok előretörése volt. Közülük elsősorban a Kecskeméti SC-t kell kiemelni, amely megkezdte éremgyűjtését, sőt 1983-ban ezek a fiúk lettek az első vidéki bajnokok. A női mezőnyben szintén kezdte mutogatni oroszlánkörmeit a vidék, bár ekkor még bajnokságot egyik vidéki csapat sem tudott nyerni, ám az évtized utolsó évében a székesfehérvári Alba Volán már eljutott a bronzéremig. A vidéki feltörekvésen kívül a legszembetűnőbb az volt, hogy megszakadt a NIM SE hegemóniája. A minisztériumi együttes ugyan még négyszer a tabella élén végzett, de a Vasas Izzó – később Tungsram SC néven – egy bajnoki arannyal megelőzte. Az évtized végén aztán tizenhat évi kihagyás után ismét az Ú. Dózsa villant.

Az MNK-ban továbbra is négyes döntőt játszottak. A fiúknál nagyjából Csepel–Tungsram párharc alakult ki, 5:3-as piros-kék győzelemmel. Rajtuk kívül a Kecskemét és – nem kis meglepetésre – a Bp. Spartacus szerzett egy-egy első helyet. A kecskemétieken kívül még a Nyíregyházi VSSC-nek sikerült egyszer a négyes döntőbe jutnia a vidékiek közül.

A női együttesek közül a NIM SE – később Vasas SC néven – és a Vasas Izzó, illetve Tungsram SC négy-négy, az Ú. Dózsa két alkalommal végzett az első helyen. A vidéki csapatok közül az Almásfüzitői TSC és a Debreceni MVSC jutott be egyszer-egyszer a négyes döntőbe.

Az időszak első felében változatlanul a NIM női gárdája játszotta a főszerepet az európai kupákban klubcsapataink közül. Az együttes három ezüst- és egy bronzéremmel gazdagította értékes gyűjteményét. Később a lámpagyáriak Vasas Izzó, majd Tungsram néven nyertek egy-egy ezüst-, illetve bronzérmet, sőt az együttes ezt megelőzően egymás után kétszer megnyerte a KEK-et, amelyben még az Ú. Dózsa csípett el két harmadik helyet. A férficsapatok közül – ugyancsak ebben a kupában – a Bp. Honvéd iratkozott fel egy negyedik helyezéssel.

Válogatott csapataink közül a férfiak után a nők is megkezdték mélyrepülésüket, igaz, jóval később. A férfiegyüttes 1977-ben villant egy utolsót, amikor Buzek vezérletével negyedik lett az Eb-n. Ám ezt követően két év múlva már csak nyolcadik, majd 1981-ben pedig már a selejtezőn sem jutott túl.

Nem így a lányok, akik a moszkvai olimpián megismételték a négy évvel korábbi kitűnő negyedik helyezésüket, az Eb-ken pedig –1983-ig – három harmadik és egy negyedik helyet szereztek, hogy aztán az 1985-ös kilencedik hellyel megszűnjék egy igazán szenzációs sorozat. A vb-ken egyszer sem találhatók a lányok a nagydöntőben.

Az ötödik tíz év

1987–96

1987

Január. Stockholmban nemzetközi férfitornán első Svédország, harmadik Magyarország.

A hónap közepén indulnak a tévében a tíz héten át tartó, Röplabdapályán maradni elnevezésű vetélkedő végküzdelmei,. Előzőleg tíz héten át kétszáz úttörő-leánycsapat küzdött meg azért, hogy bejusson a tizenötös döntőbe. Örvendetes, hogy szinte az ismeretlenség homályából jelentkeztek olyan vidékekről csapatok, mint Báta, Tarnalelesz, Emőd és Nagybajom. Közülük az első kettő gondoskodott arról, hogy ne legyenek ismeretlenek: kitűnő teljesítménnyel bejutott a tizenötös döntőbe, és ezzel a tévé képernyőjére került.

Március. Athén: Magyarország–Görögország 2:3, 1:3, 3:0, férfimérkőzések.

Április. Női válogatottunk a Savaria Kupa döntőjében csak ötjátszmás küzdelem után adja meg magát Kubának. A részt vevő nyolc együttest előzőleg két négyes csoportba sorolják, és Magyarország csoportjából – Bulgária mögött – másodikként kerül a keresztjátékba, ahol a KNDK 3:0 arányú legyőzésével jut a döntőbe. Sajnos, a csapat az ezt követő ostravai tornára nem tudja átmenteni kitűnő formáját, így az ugyancsak nyolccsapatos tornán csupán hetedik.

Az MRSZ elnökségi ülésén a hivatali elfoglaltsága miatt lemondó Antalpéter Tibor helyett dr. Szilas Ádám kap megbízást az elnöki tisztség betöltésére. Ugyanakkor Hennig Ernő nyugállományba vonulása után Sinka Lászlót választják meg főtitkárnak.

Május. Párizs: Magyarország–Franciaország 3:1 és 3:2, női mérkőzések.

Az Alba Volán Kupa ötös férfitornán válogatottunk második Kuba mögött, majd ugyanez a sorrend ismétlődik meg a salzburgi négyes tornán.

Európa-bajnoki selejtezőn az NSZK-beli Schwertében női válogatottunk második helyezésével kivívja a jogot a döntőbe jutásra. Ugyanez hazai környezetben a férficsapatnak nem sikerül, mert Dunaújvárosban rendkívül erős mezőnyben csak a negyedik helyet tudja megszerezni. A továbbjutó helyeken Hollandia és Bulgária végez.

Férfi Eb-selejtező, Dunaújváros.
A mieink a bolgároktól is vereséget szenvednek

Június. Az NDK-beli Schwerinben megrendezett hatos tornán ötödik az alaposan megfiatalított női válogatott. A győzelmet a házigazdák szerzik meg.

Július. Csehszlovákiában a FIVB nemzetközi edzőtanfolyamán magyar részről elsőnek Buzek László és felesége, Makláry Ilona, valamint Sándor Péter vesz részt A Buzek házaspár német, Sándor Péter pedig angol nyelven tesz sikeres vizsgát.

Augusztus. Salgótarján: női IBV tíz ország részvételével. A tornán Magyarország a rendező jogán két csapatot indít, s az erősebb B válogatott hetedik, míg az egy évvel fiatalabbakból álló A csapat tizedik. A tornát a Szovjetunió nyeri.

Két nyolcas tornán is igen gyengén szerepel női válogatottunk, amely a Várnai Nyár elnevezésű kupán hetedik, az NDK-beli Oldenburgban pedig nyolcadik. A győzelmeket a Szovjetunió, illetve Csehszlovákia szerzi meg.

Szeptember. Ajkán a női Eb-re való felkészülés jegyében: Magyarország–Belgium kétszer 3:0.

Garamvölgyi Mátyás, a Vasas SC női csapatának szakvezetője az őszi versenyidénytől Törökországban folytatja edzői pályafutását.

Szeptember 25.–október 4. Belgium: férfi- és női Európa-bajnokság 12-12 csapat részvételével. A selejtezők után csak női csapatunk vehet részt a küzdelmekben, de a csoportmérkőzések alapján csupán a 9–12. helyért játszhat, s végül a tizedik helyet sikerül megszereznie. Az aranyérmet az NDK nyeri meg. A férfiak mezőnyében a Szovjetunió a győztes.

Az Eb-n szerepelt magyar női válogatott. Álló sor balról jobbra: Fodor Ákos másodedző, Murgerné Szűcs Éva, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Császár Andrea, Kasziba István vezetőedző, Fekete Krisztina, Kastner Veronika, Gállné Raquel Chumpitaz, Sinka László főtitkár. Guggolnak balról jobbra: Grózer Anna, Nyári Virág, Kőrös Mária, Szél Márta, Benkő Krisztina, Benőfi Katalin

December. Az MRSZ elnöksége a következő év január 1-jétől Sándor Pétert bízza meg a férfiválogatott szakmai irányításával.

Sportdiplomáciai siker: az Európai Röplabda Konföderáció (CEV) megerősítette dr. Prohászka Lászlót és Szalay Lászlót az Európa-kupa, illetve a játékvezetői bizottságban addig is betöltött tisztségében, míg dr. Kondorosi Ferenc új jelöltként bekerült a jogi bizottságba.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és a Kecskeméti SC férficsapata.

Az MNK győztesei: az Ú. Dózsa női és a Tungsram SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Gállné Raquel Chumpitaz (Tungsram SC) és Demeter György (TC Ziraat Bank).

Halálozás. Harminckilenc éves korában elhunyt Szegediné Énekes Emőke, aki 115 alkalommal szerepelt a válogatottban, és részt vett két olimpián és két világbajnokságon. Klubjával, a NIM-mel, majd a Vasas Izzóval (később Tungsram) BEK-et, kétszer KEK-et nyert, tizenegy bajnoki és kilenc MNK-aranyérem fűződik a nevéhez.

1988

Január. Hoboth Sándor, a Bp. Honvéd volt válogatott játékosa a szövetség új szakfelügyelője.

Ausztriába kap meghívást Kotsis Attiláné dr., aki egy évig az osztrák női felnőtt- és ifjúsági válogatott kapitánya lesz.

Március. Az MRSZ ib soros ülésén dr. Prohászka László alelnök ismételten javasolja a magyar csapatok CEV-kupában való indulásának engedélyezését.

Athénban válogatott férfimérkőzéseken: Magyarország–Görögország 3:1 és 0:3.

Április. A svájci Montreux-ben hét ország válogatott csapata indul a női tornán, melyen Magyarország az utolsó helyen végez. A döntőben: Kuba–Kínai NK 3:2. Együttesünk ezt követően hazai környezetben a Savaria Kupa hatos tornán lép pályára, amelyen ismét utolsó,

A hazánkba látogató dr. Rubén Acostának, az FIVB elnökének sajtótájékoztatója

s megismétlődik az élmezőny végeredménye is: első Kuba, második a Kínai NK (a döntőben 3:0). A döntőt megtekinti a hazánkban tartózkodó Ruben Acosta, az FIVB mexikói elnöke is. Ezután Brnóban „mesterhármast" ér el a női válogatott, miután az itt megrendezett hatos tornán is a mezőny végén végez. A rendezvény győztese a Szovjetunió.

Luxemburgban tornagyőztes viszont a férfiválogatott, igaz, Európában sem jegyzett csapatok előtt.

MÁJUS. Luxemburg után az utolsó Alba Volán Kupa megnyerésével nem mindennapi fegyvertényt hajt végre a férfiválogatott, hiszen a négyes tornán Kuba és a Koreai NDK előtt szerzi meg a végső győzelmet. S hogy a siker nem véletlen, a torna után Győrben hivatalos mérkőzésen: Magyarország–Kuba 3:2.

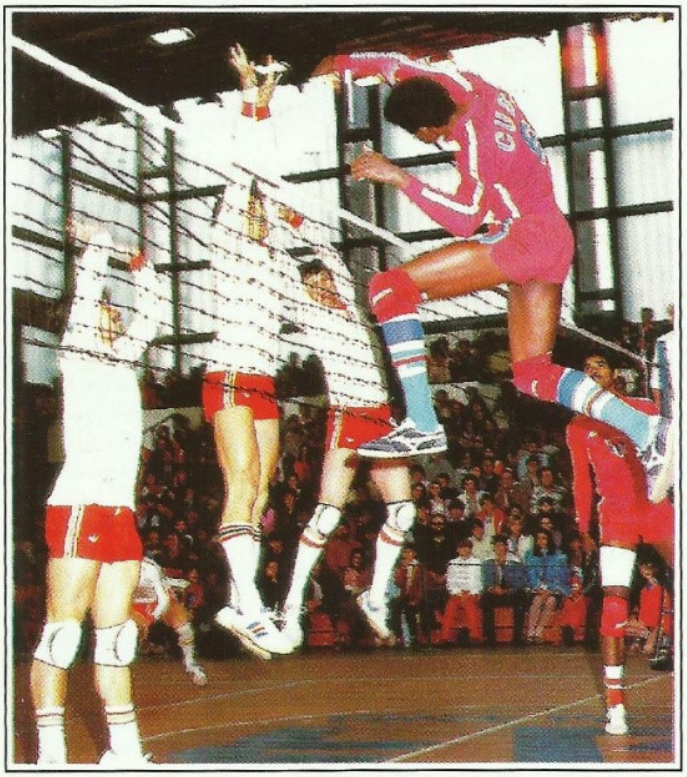

A magyar csapat nyeri az utolsó férfi Volán Kupát úgy, hogy Kubát is legyőzi

A sportág vezetőinek döntése értelmében ez év őszén először indulnak magyar csapatok a CEV-kupában, mégpedig a BVSC és a BSE női, valamint az Ú. Dózsa és a Nyíregyházi VSSC férficsapata.

Az MRSZ elnöksége testületi ülésén határozatot hoz a bajnoki rendszer megváltoztatására. Ennek értelmében az 1988–89-es bajnoki évtől kétszer tíz csapat szerepel az NB I.-ben, és a körmérkőzések után rájátszás, majd – az 1–8. helyért – playoff következik.

Junior Eb-selejtezőn a lengyeloszági Czestochowában a fiúk negyedikek. Esztergomban a lányok harmadikok, így egyik csapatunk sem jut a döntőbe. Különösen a lányok szereplése érthetetlen, mert hazai környezetben biztos továbbjutónak számítottak.

JÚNIUS. Zakopane: Lengyelország–Magyarország 3:0 és 3:1, férfimérkőzés.

JÚLIUS. Berlin: hármas nemzetközi férfitornán a sorrend: Románia, NDK, Magyarország. A lengyelországi Belhatowban négyes nemzetközi női tornán első Csehszlovákia, harmadik Magyarország.

Az MRSZ ib augusztus 1-jétől kezdődően a Finnországból hazatért Nagy Istvánt bízza meg a női válogatott vezetőedzői teendőinek ellátásával.

AUGUSZTUS. Budapesten tartja soros ülését a CEV játékvezetőbizottsága, amelynek Szalay László is tagja.

A spanyolországi Almeriában férfimérkőzésen Spanyolország–Magyarország 3:1 és 3:0.

Dunaújvárosban először rendeznek férfitornát Dunaferr Kupa néven, melynek győztese Lengyelország, Magyarország négy csapat közül utolsó.

SZEPTEMBER. A Várnai Nyár nemzetközi női tornán nyolc csapat közül Magyarország utolsó, a győztes Kuba.

DECEMBER. MRSZ elnökségi ülésén dr. Szilas Ádám bejelenti lemondását, amelyet a testület tudomásul vesz.

Szaloniki (Görögország): ötcsapatos nemzetközi női tornán a győzelmet a bolgár Levszki Szpartak Szófia szerzi meg, második Franciaország, harmadik Magyarország.

Férfiválogatottunk Izraelben zárja az évet. Izrael–Magyarország 3:2, 3:0, és 2:3.

Az év bajnokai: a Tungsram SC női és férficsapata.

Az MNK győztesei: a Tungsram SC női és a Kecskeméti SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Bóta Enikő (Ú. Dózsa) és Novák László (Tungsram SC).

Halálozás. Ötvenhét éves korában elhunyt Németh Zoltán, a magyar röplabdasport kezdeti időszakának egyik legjobb játékosa, aki 47 alkalommal játszott a válogatottban. Tagja volt az 1952. évi vb-n ötödik helyen végzett és az 1950. évi Eb-n bronzérmet nyert magyar csapatnak. A Vasas, majd a Csepel együttesét több ízben segítette a bajnoki cím elnyeréséhez. Fiatalon vonult vissza, s edzőként tevékenykedett a sportágban.

Hatvankét éves korában elhunyt Kovács Endre, a Vasas röplabdabajnokcsapatának tagja, később a Pénzügyminisztérium női, majd a Bp. Spartacus férfi, és a NIM SE BEK-győztes női együttesének sikeres edzője.

1989

FEBRUÁR. A fővárosban tartja alakuló ülését az MRSZ újjászervezett, 15 tagú elnöksége, amelynek megbízatása december 31-ig szól. Elnök dr. Dávid László, főtitkár Sinka László.

A nyíregyházi röpgálán magyar válogatott–külföldi vendégjátékosok válogatottja 3:1. Először rendeznek – férficsapatok részére – ilyen találkozót. Az előmérkőzésen: magyar öregfiúk–szabolcsi öregfiúk 3:0.

Purgstall (Ausztria): Magyarország–Ausztria 3:1, férfimérkőzés.

MÁRCIUS–ÁPRILIS. Montreuxx-ban kilenc csapat részvételével lebonyolított nemzeközi női tornán az A csoportban a végső győzelmet Kuba szerzi meg a Kínai NK előtt, Magyarország a B csoportban harmadik.

ÁPRILIS. A Savaria Kupa női hatos tornán első a Kínai NK, második Kuba, hatodik Magyarország. Brnóban megismétlődik az első két hely sorrendje, míg Magyarország – tíz csapat közül – tizedik.

MÁJUS. Esztergom: az Alba Volán Kupa helyett először írják ki a Mikromed Kupa férfitornát négy csapat részvételével, melynek győztese Kuba, második Magyarország A válogatottja. A tornát követő napon Győrben Magyarország–Kuba 3:1.

Bécsújhely: Magyarország–Ausztria 3:1, férfimérkőzés.

Eger Kupa nemzetközi női hatos tornán a sorrend: Orbita Zaporozsje (szovjet), Eger SE, Jugoszlávia, Magyarország. Ezt követően Mladenovacban (Jugoszlávia) négyes tornán: első Bulgária, harmadik Magyarország.

JÚNIUS. Eb-selejtezőn a férfiválogatott az NSZK-beli Friedrichshafenben, a női csapat pedig Ankarában csoportjában egyaránt harmadik, így nem jutnak a döntőbe.

A Bp. Honvéd megszünteti az elmúlt közel négy évtizedben az NB I.-ben szerepelt csapatát, mely a korábbi évek során hat bajnoki és öt MNK-aranyérmet nyert.

JÚLIUS. Nagy István búcsúzik a női válogatott szövetségi kapitányi tisztségétől és egy évig a dán férfiválogatott edzéseit irányítja.

Slupsk (Lengyelország): nemzetközi ötös női tornán válogatottunk ötödik, első Lengyelország. Ezalatt Alexandrúpoliszban (Görögország) a férficsapat négyes tornán ugyancsak utolsó, itt is hazai győzelem születik.

AUGUSZTUS. Budapest: nyolc csapat részvételével rendezik meg a férfi IBV küzdelemsorozatát, amelynek végén meglepetésre a bolgárok nyakába akasztják az aranyérmet, a magyar fiatalok a rendkívül erős mezőnyben ötödikek.

SZEPTEMBER. Pályázat útján Tatár Mihály lesz a női válogatott új szakvezetője. Ugyanakkor Hoboth Sándor szakfelügyelő a Tungsram SC férficsapatának irányítását vállalja el.

Kasziba István, a Vasas női bajnokcsapatának edzője a katari férfi bajnokcsapat, az Al Arabbi együtteséhez szerződik szakvezetőnek.

Koppenhágában, a World Masters Games (szeniorolimpia) elnevezésű világjátékokon a női röplabdatornán a Biszku Éva, dr. Biszku Zsuzsa, Biszku Judit, Gál Mária, Faragó Mária és Marczis Katalin összetételű magyar csapat az első helyen végez.

Dunaújvárosban az NSZK nyeri a Dunaferr Kupa hatos férfitornát, megelőzve NDK-t és Izraelt. Magyarország csak a Dunaújvárosi Kohászt tudja megelőzni.

OKTÓBER. Az MRSZ elnökségi ülésén megállapodás születik arról, hogy az önállóvá váló szövetség december 11-én tartja meg alakuló közgyűlését.

Budapesten több mint 150 taggal megalakul a Magyar Röplabdázók Baráti Köre, amely elnökének dr. Villányi Miklóst választja meg.

NOVEMBER. Megalakul az edzői kollégium, melynek irányítója Beregszászi Szabolcs mesteredző lesz.

DECEMBER. Budapesten tartja alakuló ülését az MRSZ játékvezető etstülete amely Rádi Gyulának szavaz bizalmat az elnöki tisztség betöltésére.

Ugyancsak ebben a hónapban kelti életre a szabadidő- és strandröplabda-bizottságot, mely Rózsa László vezetésével kezdi meg munkáját.

Megalakul az önálló Magyar Röplabda Szövetség. A közgyűlésen a küldöttek nyílt szavazással dr. Dávid Lászlót választják elnöknek és Sinka Lászlót főtitkárnak, majd titkos szavazással döntenek az elnökség összetételéről.

Gera (NDK): négyes nemzetközi női tornán első Kuba, harmadik Magyarország.

Férfiválogatottunk izraeli túráján: Izrael–Magyarország kétszer 3:0, továbbá Magyarország–Litvánia 3:2.

Az év bajnokai: a Vasas SC női és a Csepel SC férficsapata.

Az MNK győztesei: a Tungsram női és az Ú. Dózsa férficsapata.

Az év röplabdázói: Fellegvári Teodóra (Alba Volán SC) és Király Zsolt (Ú. Dózsa).

Halálozás. Hetvenhat éves korában elhunyt Ormai László, nemzetközi minősítésű játékvezető, aki számos kiemelkedő kontinentális eseményen működött közre. Többek között részt vett az 1964. évi tokiói olimpián, valamint három vb és egy Eb küzdelmein.

Hetvenhét éves korában elhunyt Bieliczki István mesteredző, aki elévülhetetlen érdemeket szerzett a sportág meghonosításában, valamint a magyar szövetség létrehozásában. Ő volt az edzője 1947-ben az első női és az 1950-ben az Eb-n bronzérmet nyert férfiválogatottnak. A későbbi évek során több élvonalbeli NB I-es férfi- és női csapatnál végzett eredményes nevelőmunkát, majd 1960-tól nyugállományba vonulásáig az MRSZ szakfelügyelőjeként dolgozott.

Ötvennyolc éves korában elhunyt Markovics Endre, a Csongrád megyei Röplabda Szövetség elnöke, országos minősítésű játékvezető, aki a sportág népszerűsítésében hosszú évtizedeken keresztül végzett eredményes munkát.

Hatvankilenc éves korában elhunyt Orbán Gyula, a BVSC női szakosztályának alapítója, majd edzője, aki egy évig a női válogatottat is irányította.

1990

JANUÁR. Mindkét csapatunk elbukik a B világbajnokság selejtezőjén. Férfiválogatottunk a spanyolországi Murciában a vendéglátóktól 3:1-re és 3:0-ra, míg női együttesünk Mindenben és Békéscsabán kétszer 3:0 arányban az NSZK-tól szenved vereséget.

FEBRUÁR. A kaposvári röpgálán: idegenlégiós válogatott–magyar válogatott 3:2, férfimérkőzés.

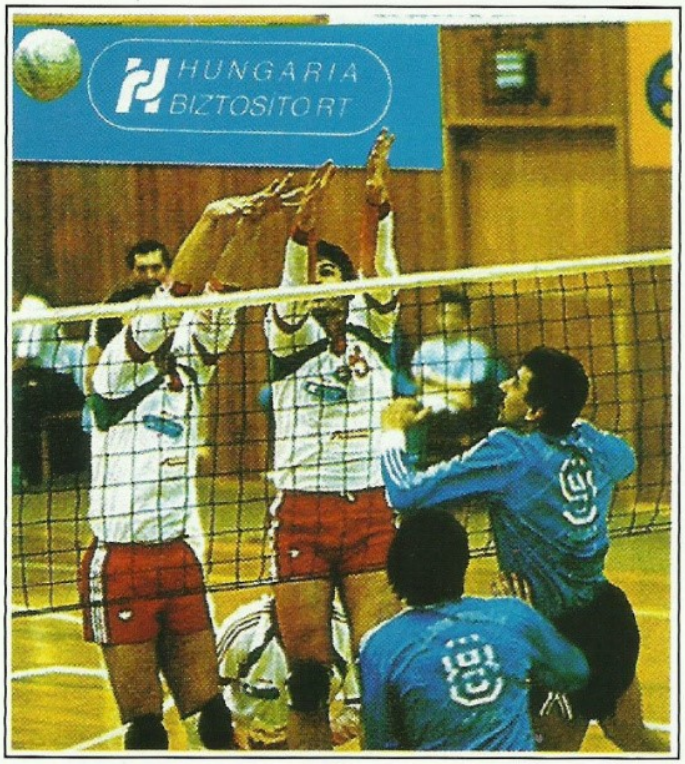

Kaposváron a magyar csapat nem bírt az idegenlégiósokkal

Az MRSZ elnökségi ülésén határozat születik arról, hogy az 1990–91-es idénytől a klubok bármennyi idegenlégiós játékossal szerződést köthetnek, de a mérkőzéseken csak kettő lehet a csapatban.

MÁRCIUS. Mondi József, a Vasas SC volt válogatott játékosa az MRSZ új szakfelügyelője.

Az MRSZ elnöksége véglegesen lemondja az 1991. évi junior-vb megrendezését, elsősorban a tévéközvetítési gondok és az anyagi eszközök nagyfokú bizonytalansága miatt.

ÁPRILIS. Visszapillantó címmel először jelentkezik az új rovat a Röplabda című híradóban, amelyben megszólal az MRSZ főtitkára is. Sinka László mindenekelőtt az anyagi nehézségekről szól, s úgy véli, ennek akár már a közeljövőben is várhatóak a következményei, ezért lehetséges, hogy több programot le kell állítani. Hogy ez minél kevesebb legyen, meg kell tanulni az eddiginél sokkal jobban takarékoskodni a gazdálkodás minden területén.

Montreux-ben a nemzetközi női tornán Magyarország a B-csoportba kap besorolást, ahol a negyedik, azaz az utolsó helyen végez. A csoport győztese Finnország. A hatcsapatos A csoport döntőjében: Kínai NK–Kuba 3:0, ezzel Ázsia legjobbjai nyerik a tornát. Ezután a mezőny legjobbjai Szombathelyre „költöznek", ahol részt vesznek a Savaria Kupán. A hat ország válogatottjának részvételével megrendezett tornán ismét kínai győzelem születik, Magyarország ezúttal is utolsó.

MÁJUS. Esztergomban a Mikromed Kupa négyes férfitornán Magyarország második Kuba mögött. A rendezvényt követően Győrbe utazik a kubai és a magyar csapat, ahol Magyarország–Kuba 3:1.

Az MRSZ elnöksége állást foglal abban, hogy a sorozatos gyenge szereplés miatt a női válogatottat visszalépteti az év hátralévő részében a hivatalos külföldi nemzetközi szerepléstől, s a következő évi Eb-selejtezőitől is.

Junior Eb-selejtezőn a magyar lányok Athénban, a fiúk pedig Szegeden egyaránt a harmadik helyen végeznek csoportjukban, így nem jutnak a döntőbe.

JÚNIUS. Ez évtől kezdődően az MNK név helyett MK, vagyis Magyar Kupa név kerül a serlegre.

A Bp. Spartacus megszünteti a több mint húsz éve a legjobbak között szereplő női röplabdaszakosztályát.

AUGUSZTUS. Utoljára rendezik meg az IBV-t. A férficsapatok tornájának a Koreai NDK ad otthon. Az öt együttes vetélkedésén csehszlovák győzelem születik, a magyar gárda ötödik. A női mezőnyt Románia fogadja, ezen a tornán mieink nem vesznek részt.

Megalakul a Női Liga, amely Nagy Sándort, a Tungsram szakosztályvezetőjét választja elnökéül. A liga célja a sportág válságkezelése, a jó kapcsolat megteremtése a válogatott és a klubok között. A soron következő üléseken az NB I-es csapatok egy-egy képviselője vesz részt.

Százhalombattán bonyolítják le az első magyar strandröplabda-bajnokság döntőit. Az első győztes párok: Király Zsolt, Schildkraut Krisztián (Ú. Dózsa), és Szíjjártó Csilla, Bánhidi Viktória (Vasas SC).

SZEPTEMBER. A Dunaferr Kupa négyes férfitornát Jugoszlávia nyeri Spanyolország előtt, válogatottunk negyedik.

Kasziba István hazatér Katarból és az Eger SE edzője lesz.

Az MRSZ elnöksége elfogadja a férfi ifjúsági válogatott NB I. B csoportjába való indításának javaslatát. A csapat eredménye beszámít a bajnokságba, de nem eshet ki és nem is juthat fel az A csoportba. Az érintettek hozzájárulnak a fiatalok besorolásához.

Az Ú. Dózsa átadja nagy múltú női röplabdaszakosztályát a Tungsram SC-nek.

OKTÓBER. Budapesten ülésezik a CEV jogi bizottsága, amelyen természetesen részt vesz dr. Kondorosi Ferenc, a testület magyar tagja, az MRSZ alelnöke is.

Válogatottjaink az ausztriai St. Pöltenben vendégszerepelnek; a férfiak némi meglepetésre 3:1-re kikapnak, a nők viszont – Budapest válogatottja néven – 3:0-ra győznek Ausztria ellen.

Sándor Péter Portugáliában való szerződése miatt a szövetség elnöksége Botos Ferencet bízza meg a férfi szövetségi kapitányi teendők ellátásával. A szakember emellett továbbra is az Ú. Dózsa férficsapatának vezetőedzője marad.

Az év bajnokai: az Ú. Dózsa női és férficsapata.

Az MK győztesei: a Vasas SC női és a Csepel SC férficsapata.

Az év röplabdázói: Benőfi Katalin (Vasas SC) és Király Zsolt (Ú. Dózsa).

Halálozás. Hetvenegy éves korában elhunyt Vihar Levente, a Vasas SC női szakosztályának utánpótlás-nevelő edzője, aki egész életét a röplabda utánpótlásának áldozta.

Hetvenhárom éves korában elhunyt Haulik Béla, az első magyar röplabda-válogatott tagja, a Ganz TE 1947-ben és 1948-ban bajnokságot nyert csapatának egyik erőssége.

1991

JANUÁR. Baranyai Mihály személyében a jövőben menedzser segíti a női és férfiválogatott munkáját. Feladatai közé tartozik a szponzori lehetőségek felkutatása, valamint a különféle fontos technikai feltételek biztosítása.

Anyagi gondok miatt megszűnik az egyik legrégibb és legpatinásabb női szakosztály, a Ganz Villamossági SK, amelynek csapatai visszalépnek a további bajnoki küzdelmektől.

FEBRUÁR. Kazincbarcika: a harmadik röpgálamérkőzésen magyar válogatott–idegenlégiós válogatott 3:1.

Csepelen rendezik meg a röplabdásbált, amelyen rövid időre egymásra találnak a régi és mai játékosok, vezetők.

MÁRIUS. Váratlanul lemond Tatár Mihály, a női válogatott szövetségi kapitánya. Döntése okaként azt jelöli meg, hogy a klubok akadályozzák a válogatott szakmai munkáját. Utódja Kasziba István, az Eger SE női csapatának vezetőedzője.

ÁPRILIS. A megszokottól eltérően három városban – Szombathely, Felsőörs, Graz – játsszák le a Savaria Kupa nemzetközi négyes női torna mérkőzéseit. A kupát Kuba nyeri meg, megelőzve a Koreai Köztársaság csapatát. A magyar együttes negyedik.

Pozsony–Bécs: a két város közösen rendezi a Spring Kupa férfitornát, melyen Magyarország a tizenhat résztvevő közül a tizenharmadik, a győzelmet Lengyelország szerzi meg.

Csaknem kétéves vajúdás után a hölgyeket követően megalakul az NB I-es csapatok férfiligája is, amelynek elnökévé Somogyi Lászlót, a Csepel SC vezetőedzőjét választják.

MÁJUS. A görögországi Pireuszban férfi Eb-selejtezőn Magyarország a negyedik, így nem jut a döntőbe.

Győr–Felsőőr: magyar–osztrák közös rendezésben a hölgyek mezőnyében is tizenhat csapat indul a Spring Kupán, amelyen válogatottunk szintén a tizenharmadik, miközben a lengyelek itt is elsők.

JÚNIUS. Egerben, illetve Budapesten női válogatottunk kétszer 3:0-ra győz Izrael ellen.

Mielec (Lengyelország): a férfiak után női válogatottunk is elbukik az Eb-selejtezőn, mert csupán a harmadik helyet tudja megszerezni.

Mielecben női juniorválogatottunk 3:1-re, majd Budapesten 3:2-re, Újvidéken pedig férfiegyüttesünk 3:0-ra, majd Szegeden 3:2-re kikap Lengyelországtól, illetve Jugoszláviától, így egyik magyar csapat sem jut a junior vb döntőjébe.

JÚLIUS. Az MRSZ elnökségének Jászberénybe kihelyezett ülésén dr. Dávid László elnök váratlanul bejelenti lemondását.

Húsz év után ismét Magyarország kapja a nemzetközi játékvezetői tanfolyam szervezési jogát, amelyet Jászberényben, az utolsó Lehel Kupa keretében rendeznek meg. A tanfolyamon kilenc ország tizenkilenc játékvezetője vesz részt, köztük négy magyar. Valamennyi jelölt sikeresen vizsgázik és nemzetközi jelöltek lesznek. A magyar végzősök: Babati Ferenc, ifj. Juhász Zoltán, Rádi Gyula és Zsille László.

JÚLIUS–AUGUSZTUS. Szolnok: férfi ifjúsági vb-selejtezőn csak a harmadik helyet tudják megszerezni fiataljaink, ami kevés a döntőbe jutáshoz. Romans (Franciaország): hasonló sors éri a lányokat is, akik ugyancsak vb-selejtezőn vesznek részt, de csak hetedikek, pedig innen az első négy jut tovább a döntőbe.

AUGUSZTUS. A Dunaferr Kupán a magyar férfi B válogatott harmadik, az A csapat negyedik. Az első helyen Jugoszlávia végez.

AUGUSZTUS–SZEPTEMBER. Buenos Airesben rendezik a szenior-világbajnokságot, melyen a harminc év feletti röplabdázók vehetnek részt. A magyar férficsapat nagyszerű játékot nyújtva az első, női gárdánk pedig a harmadik helyen végez. A vb-t nyert férficsapat tagjai: Tatár Mihály, Buzek László, dr. Dávid László, ifj. Kiss Lajos, Lukács György, Mondi József, Nagy István, dr. Petrekanits Máté, Sárossi György, Stevik Péter. A bronzérmes női együttes tagjai: Biszku Éva, dr. Biszku Zsuzsa, Biszku Judit, Marczis Katalin, Pálinkás Éva, Szélesné Szabó Lídia, Lévai Ilona, Gallai Ferencné.

OKTÓBER. Megalakult az NB II-es liga Farnady Ernő vezetésével. Közben lemond Somogyi László, az NB I-es férfiliga elnöke, akinek a helyére egyhangú szavazással Németh Lajost választják.

DECEMBER. Budapest: közgyűlést tart az MRSZ. A fórumon Zöldi László vállalkozót, egykori ifjúsági válogatott kosárlabdázót választják a korábban lemondott dr. Dávid László helyére. A főtitkár továbbra is Sinka László marad.

Athén: ülésezett a CEV vezérkara, amely ismét beválasztja a jogi bizottságba dr. Kondorosi Ferencet. A másik magyar pályázó, Szalay László ezúttal nem kerül be a játékvezetői bizottságba.

Svájc: nemzetközi női négyes tornán Magyarország harmadik, a rendezvény győztese Törökország.

Az év bajnokai: az Eger SE női és az Újpesti TE férficsapata.

Az MK győztesei: a Vasas SC női és a NYVSC férficsapata.

Az év röplabdázói: Vargáné Fésüs Erzsébet (Eger SE) és Kántor Sándor (Kaposvári Somogy SC).

Halálozás. Hatvankét éves korában elhunyt Porubszky László, a Magyar Testnevelési Egyetem docense, mesteredző, a hatvanas évek első felében sikeresen szereplő férfiválogatott edzője. 1962-től tanított a TF sportjáték tanszékén, és több mint harminc éven keresztül végzett eredményes edzői és szaktanácsadói munkát, elsősorban élvonalbeli férficsapatoknál.

Hatvanhat éves korában elhunyt Zentai Ottó, a Röplabda Híradó szerkesztőbizottságának tagja, aki közel harminc éven át az MRSZ sajtó- és propagandabizottságának titkáraként a röplabdasportág sajtóösszekötője volt.

1992

JANUÁR–FEBRUÁR. Az MRSZ elnöksége Németh Lajost bízza meg a férfiválogatott szövetségi kapitányi teendőinek ellátásával, az év közepéig a juniorválogatottat is irányítja. A testület a női válogatott élére nem nevez ki szövetségi kapitány, hanem a munka ellenőrzésére és szakmai felügyeletére Garamvölgyi Mátyás alelnököt kéri fel, az edzői teendők ellátásával pedig a kínai Sun De-lit bízza meg.

FEBRUÁR. A szegedi röpgálán: idegenlégiós válogatott–magyar válogatott 3:2. Az előmérkőzésen: magyar öregfiúk-válogatott–szegedi öregfiúk 2:1.

Az év röplabdásbálját élénk érdeklődés mellett ezúttal a Stadion Szállóban rendezik meg.

ÁPRILIS. Szombathelyen huszadszor rendezik meg a Savaria Kupa női tornát, amelyen a résztvevőket két csoportba sorolják. Magyarország a B csoportba kerül, ahol az első helyen végez, második Finnország. A „nagy", vagyis az A csoportban Kuba győz, megelőzve Kínát, Tajvant és Brazíliát.

ÁPRILIS–MÁJUS. Brnóban a Spring Kupa nemzetközi férfitornán Magyarország tizenhat csapat közül hetedik, a győztes Jugoszlávia.

MÁJUS. Eger és Debrecen közösen ad otthont az első női röpgálának, amelynek keretében a magyar válogatott és az idegenlégiósok válogatottja méri össze tudását. Az első mérkőzést Egerben játsszák, amelyen az idegenlégiósok győznek 3:1-re. A debreceni visszavágón szintén légiössiker születik, 3:0-s eredménnyel.

Sikeresen szerepelnek juniorválogatottjaink az Eb-selejtezőkön, hiszen a fiúk hazai környezetben Pakson, a lányok pedig Firenzében egyaránt másodikok, s bejutnak a döntőbe.

A paksi férfi junior Eb-selejtezőn eredményesen szereplő magyar csapat. Álló sor balról: Vass István, Csíkos Gábor, Zádor Zoltán, Németh Lajos vezetőedző, Járosi János másodedző, Tomanóczy Tibor, Nagy Attila, Jantovics Róbert. Alsó sor, balról: Papp Antal, Szűcs Roland, Gubik János, Kása Róbert, Takács László, Németh Ervin, Zarka Péter

MÁJUS–JÚNIUS. A törökországi Boluban a nők részére megrendezett Spring Kupán tizenöt induló közül Magyarország csak hetedik, a tornát a házigazdák nyerik meg.

JÚNIUS. Nyitra: nemzetközi hatos férfitornán első Oroszország, harmadik Magyarország. Ezután a válogatott Spanyolországban vendégszerepel, ahol egyszer 3:1-re, kétszer 3:0-ra kikap a vendéglátótól.

Megszűnik az Újpesti TE – a korábbi évtizedekben Ú. Dózsa – nagy múltú, sokszoros bajnok férficsapata. A szakosztályt a Tungsram SC veszi át.

AUGUSZTUS–SZEPTEMBER. A junior Eb-döntőben a lányok szerepelnek jobban, akik a tizedik helyen végeznek a görögországi Szidirokasztronban, míg a fiúk nyeretlenül utolsók a tizenkettes mezőnyben. A győzelmet a Független Államok Közössége női és Olaszország férficsapata szerzi meg.

SZEPTEMBER. Novo Mesto (Szlovénia): férfimérkőzésen Magyarország–Szlovénia 0:3 és 3:1.

OKTÓBER. Az Eger és a Tungsram női, valamint a Kaposvár és a Szeged férficsapata is indul az első ízben kiírt Szuperligában.

DECEMBER. Budapesten az MRSZ elnöksége négy év (!) után végre ismét megrendezi a megyei szövetségek vezetőinek értekezletét.

A soros elnökségi ülés határozataiból. A női szakág fejlesztése érdekében az olimpiai ciklus idejére szakágigazgatónak nevezik ki Nagy Sándort, a Tungsram SC szakosztályvezetőjét. A felügyelőbizottság elnöke Czuczor Károlyné, a Dunaferr SE technikai igazgatója lesz, mivel dr. Bay Endre korábban felmentését kérte. A külföldre költözött Rózsa László helyére Kovács Gábort, a Százhalombattai VSE ügyvezető elnökét választják meg a strandröplabdabizottság élére. Az év utolsó testületi ülésén elfogadják az MRSZ kitüntetési rendjét is.

Az év bajnokai: A Tungsram SC női és a Kaposvári Somogy SC férficsapata. Az MK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázói: Fodorné Kastner Veronika (Tungsram SC) és Kántor Sándor (Kaposvári Somogy SC).

Halálozás. Hetvenöt éves korában elhunyt Spányik József testnevelő tanár, röplabda-mesteredző, aki nagy érdemeket szerzett a röplabdázás hazai meghonosításában. Játékosa és edzője volt 1947-ben az első magyar válogatott csapatnak. 1947 és 1950 között a Ganz TE, majd a Vasas csapatával két-két bajnoki címet nyert. 1950-ig több esetben a férfi- és női válogatott szakmai irányítója volt.

Nyolcvankét éves korában elhunyt Dánóczi Rezső nemzetközi minősítésű játékvezető, aki több mint harminc éven keresztül vezetett röplabdamérkőzéseket, és 1947-től haláláig társadalmi munkásként végzett felelősségteljes munkákat a sportág vezetésében.

Hatvanhat éves korában elhunyt Kurimayné Zaffiry Solveig, az első női röplabda-válogatott tagja, 28-szoros válogatott.

1993

JANUÁR. Az NB I-es női liga ülésén Nagy Sándor helyett dr. Sike Józsefet, az Eger SE szakosztályának elnökhelyettesét választják meg a testület vezetőjének.

FEBRUÁR. A kaposvári férfiröpgálán: magyar válogatott–idegenlégiós válogatott 3:1. Az előmérkőzésen: magyar öregfiúk válogatottja–kaposvári öregfiúk 2:1.

MRSZ elnökségi ülésen lemond Sinka László főtitkár, mivel elfogadja a jelöltséget a Magyar Kézilabda Szövetség főtitkári posztjára. Következő ülésén a testület elfogadja a lemondást, és ezzel egy időben március 27-re rendkívüli közgyűlést hív össze.

MÁRCIUS. Budapesten rendezik meg a második női röpgálát, amelyen ismét az idegenlégiósok győznek a magyar válogatott ellen, ezúttal 3:2-re

Az MRSZ-ben várható személyi változások megzavarják a Stadion Szállóba meghirdetett röplabdásbál előkészületeit, ezért az esemény elmarad.

Hosszú huzavona után Botos Ferencet nevezik ki a női válogatott edzőjének.

A női bajnoki döntő harmadik mérkőzésén Egerben, amikor a döntő játszmában a hazaiak már 11:6-ra vezetnek, Nagy Sándor, a Tungsram SC technikai igazgatója – bírói rosszindulatot feltételezve – leparancsolja csapatát a pályáról. Erre a hazai bajnoki mérkőzéseken még nem volt példa.

Budapest: rendkívüli közgyűlést hív össze a szövetség elnöksége a megüresedett főtitkári hely betöltése céljából. A küldöttek élénk vita után úgy döntenek, hogy a főtitkárválasztást elnapolják az év végi rendes közgyűlés idejére. Addig Mondi József kap megbízatást a főtitkári teendők ellátására.

ÁPRILIS. Knézy Jenő levélben értesíti az elnökséget, hogy – mivel a testületben uralkodó kaotikus helyzettel nem kíván azonosulni – lemond elnökségi tagságáról. Egy másik elnökségi hír: Nagy Sándor, a Tungsram SC technikai igazgatója, egyben a magyar női szakágnak is igazgatója, egy évig nem ülhet kispadra, a Tungsram SC női csapatát pedig pénzbüntetésre ítélik, amiért az Eger SE elleni bajnoki döntőn levonult a pályáról.

Vásárosnaményban, majd Nyíregyházán Magyarország–Ukrajna kétszer 3:2, Pozsonyban: Cseh-Szlovákia–Magyarország 3:2, Magyarország–Szlovákia 3:1, valamennyi férfimérkőzés.

Savaria Kupa női négyes tornán Magyarország harmadik, a győztes a Koreai Köztársaság.

MÁJUS–JÚNIUS. Szolnokon Magyarország női juniorválogatottja vb-selejtezőn első, ezzel kiharcolja a döntőbe jutást. Ugyanez nem sikerül a spanyolországi Gijonban a férfi juniorválogatottnak, amely a győztes spanyolok mögött második. Az ifjúságiak vb-selejtezőjén a lányok Brassóban a második, a fiúk Portugáliában a harmadik helyen végeznek, így nekik sem sikerül a döntőbe jutás.

Heteken át játssza ebben az időszakban a magyar női és férfiválogatott az Eb-selejtezőket – nem sok sikerrel. A nők Lettországgal, Franciaországgal és Ausztriával kerülnek egy csoportba, de mivel csak az utóbbit sikerült egyszer – idegenben – legyőzni, harmadikok lesznek és kiesnek.

A férfiválogatott Spanyolországgal, Görögországgal és Svájccal kerül egy csoportba. Az utóbbit ugyan mindkétszer legyőzi, de harmadik helyével szintén kiesik.

JÚNIUS. Az MRSZ elnöksége felülbírálja korábbi döntését, és megszünteti – az egyébként alapszabály-ellenes – női szakágigazgatói tisztséget, s azonnali hatállyal visszaállítja a korábbi rendszert.

JÚLIUS. Az elnökség felszólítja Zöldi László elnököt, hogy miharamabb számoljon be a szövetség többmilliós deficitjének okáról és a megoldásának módjáról, de beszámoló helyett lemondólevél érkezik.

AUGUSZTUS. A Brazíliában megrendezett női junior-vb tizenhatos döntőjében Magyarország a bravúrosnak számító kilencedik helyet szerzi meg Kínával holtversenyben. A világbajnokságot Kuba nyeri, második Ukrajna, harmadik a Koreai Köztársaság csapata.

A brazíliai női junior vb-n kilencedik helyezést szerző válogatottunk. Állnak balról jobbra: Forman József vezetőedző, Schlégl Katalin, Kovács Barbara, Czakó Mária, Kőrösi Miklós technikai vezető, Fekete Krisztina, Polgár Annamária, Dambendzet Nathalia, Farkas Mihály másodedző. Ülnek: Domokos Virág, Battlay Krisztina, Szabó Anita, Szabó Mónika, Nagy Mariann, Pesti Anikó

A hónap egyik nagy témája az MRSZ kontra strandröplabdázók ügy. Utóbbiak ugyanis külön szövetséget kívánnak alakítani, ami nemcsak a magyar, hanem az érvényben lévő nemzetközi szabályzatokkal is ellentétes, ezért illegális. Az MRSZ elnöksége – joggal – különböző szankciókat helyez kilátásba, mert egyre inkább úgy tűnik, hogy néhány ember vállalkozásáról van szó, akik jó üzletet látnak a strandröplabdában.

OKTÓBER. Az MRSZ elnöksége azonnali hatállyal felmenti Kovács Gábort, a strandröplabda-bizottság elnökét, valamint a tagokat, és egyben megbízza Gönczi Józsefet az új bizottság megszervezésével. Ugyancsak azonnali hatállyal felmenti dr. Kondorosi Ferencet, a jogi, etikai és fegyelmi bizottság elnökét, továbbá megszünteti megbízatását a CEV jogi bizottságában.

OKTÓBER–NOVEMBER. Szolnokon a női, a németországi Koblenzben a férfiválogatott egyaránt negyedik a vb-selejtezőn, így kiesnek a további küzdelmekből. A nőknél Hollandia, a férfiaknál Németország a továbbjutó.

NOVEMBER. A sportág évi rendes közgyűlésén újjáalakul az MRSZ vezérkara, melynek elnökéül dr. Bánhegyi Emilt, főtitkárául pedig Mondi Józsefet választják meg.

Az év bajnokai: a Tungsram SC női és a Kaposvári Somogy SC férficsapata.

Az MK győztesei: a Tungsram SC női és a Papiron SC Szeged férficsapata.

Az év röplabdázói: Fodorné Kastner Veronika (Tungsram SC) és Kántor Sándor (Kaposvári Somogy SC).

1994

JANUÁR. Ismét Hoboth Sándor az MRSZ szakfelügyelője.

FEBRUÁR. Budapesten a megyei szövetségek vezetőinek értekezletén a jelen lévő tisztségviselők Háli Józsefet, a Veszprém megyei elnököt delegálták a megyék képviselőjeként az MRSZ elnökségébe.

Mellőzése miatt lemond a szövetség sajtófőnöki tisztségéről Gy. Szabó Csilla.

MÁRCIUS. MRSZ elnökségi ülésen a testület tudomásul veszi A Röplabdázás Jövőjéért elnevezésű alapítvány kuratóriumának új személyi összetételét. Az elnök Róka Gaszton, tagok: dr. Antal Zoltán és Benke Attila.

ÁPRILIS. Két évtized sikere után ezúttal elmarad a Savaria Kupa nemzetközi női torna, a kontinens egyik legnagyobb eseménye. Mondi József főtitkár ezt időpont-egyeztetési és televíziós közvetítési problémákkal magyarázza.

MÁJUS. Marcaliban, illetve Veszprémben Magyarország–Izrael 3:2 és 3:2, férfimérkőzések. Együttesünk ezután Brnóba utazik a Spring Kupára, ahol csoportjában „csak" második, ezért a 16-os mezőnyben – a torna sajátos kiemelési formulája miatt – csupán a kilencedik helyért mérkőzhet, ahol viszont játszmaveszteség nélkül veri meg Romániát, Szlovákiát és Azerbajdzsánt. A kupát Spanyolország nyeri.

Brnóban a junior férfi Eb-selejtező hatos mezőnyében a magyar csapat negyedik. A továbbjutó első két helyen Csehország és Horvátország végez.

Az MRSZ elnöksége saját kérésére felmenti Juni Györgyöt, a Röplabda című folyóirat szerkesztőjét, és – ideiglenes jelleggel – Borovitz Tamást bízza meg a feladattal.

AUGUSZTUS. Budapesten az alaposan megváltozott összeállításban pályára lépő férfiválogatott ezúttal 3:0-ra kikap Izraeltől.

Az NB I-es férfiliga ülésén Győri Attilát választják elnökké, miközben megköszönik a leköszönő Róka Gaszton addigi segítőkész, korrekt munkáját.

Garamvölgyi Mátyás, az MRSZ szakmai alelnöke a török Ankara College röplabdaszakosztályának technikai igazgatója lesz.

SZEPTEMBER. Debrecen és Miskolc közösen rendezi a női junior Eb 12-es döntőjének küzdelmeit. A magyar csapat a csoportjából nem tud a legjobbak közé kerülni, és végül a kilencedik helyen végez. Az Eb győztese az orosz válogatott, megelőzve az olasz és a német csapatot.

SZEPTEMBER–OKTÓBER. Az ausztráliai Brisbane--ben bonyolítják le a World Masters Games elnevezésű világjátékokat. Az esemény röplabdatornáján a magyar férficsapat veretlenül végez az első helyen, a női gárda pedig egy vereséggel a második helyet szerzi meg. A magyar csapatok tagjai, férfiak: Buzek László, dr. Dávid László, Demeter György, Fodor Ákos, Győri Attila, Hoboth Sándor, Lukáts György, Mondi József, Nagy István, Policsányi István, Stevik Péter és Tatár Mihály; nők: Anker Irma, Biszku Éva, dr. Biszku Zsuzsa, Kiss Andrásné, Lengyel Gabriella, Lévai Ilona és Szelesné Szabó Lídia.

OKTÓBER. Elnökségi ülésen felovassák az NB I-es női liga dr. Bánhegyi Emil elnökhöz intézett levelét, amelyben egyrészt hiányolják a közgyűlésen elfogadott szakmai és szervezeti munkával kapcsolatos intézkedések megvalósítását, másrészt felvetik az MRSZ-iroda munkájának szervezetlenségét.

Október–november. Marcaliban barátságos mérkőzésen férfiválogatottunk 3:1-re győz Ausztria ellen, majd ugyanott Eb-selejtezőn 3:0-ra kikap Szlovákiától, így a visszavágó Pozsonyban már csak formalitás, ahol a csapat szintén 3:0-ra vereséget szenved.

November. Genserdorfban, illetve Bécsben Magyarország–Ausztria 3:0 és 3:2, férfimérkőzések.

A szövetség elnöksége pályázatot írt ki a női szövetségi kapitányi tisztség betöltésére, ami azt jelenti, hogy a csapat egy évvel korábban megválasztott szakvezetője, a kínai Sun De-li anélkül „bukik meg", hogy a válogatott egyetlen mérkőzést is játszott volna az év folyamán.

Öt év után lemond a baráti kör teljes vezérkara. A tagság egyhangú szavazással Kövér Györgyöt választja meg új elnöknek.

December. Elnökségi ülésen váratlanul, indoklás nélkül lemond elnökségi tagságáról Jánosi Ferenc. Az ülésen döntenek arról is, hogy részben anyagi okok, részben a Magyar Kupa zavartalan lebonyolítása érdekében a női válogatott nem vesz részt a Spring Kupán.

Az év bajnokai: a Kordax-Eger SC női és Kaposvár RC férficsapata.

Az MK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázói: Bardi Gyöngyi (Vasas-tutto Mobili SC) és Kántor Sándor (Kaposvári RC, ASV Dachau).

Halálozás. Hatvanhét éves korában elhunyt Szalay László, az MRSZ korábbi alelnöke, a Röplabda című folyóirat főszerkesztője, nemzetközi minősítésű játékvezető, aki az 1967–82 közötti időszakban a legtöbbet foglalkoztatott magyar játékvezető volt a különböző nemzetközi eseményeken és a legmagasabb szintű kontinentális rendezvényeken. 1983 és 1991 közötti időszakban tagja volt az európai konföderáció (CEV) játékvezető-bizottságának.

Nyolcvannyolc éves korában elhunyt Paul Libaud, a Nemzetközi Röplabda Szövetség egykori alapító tagja és elnöke. A kiváló francia sportvezető az 1947-es alapítástól 1984-ig töltötte be a felelős posztot. Elnöksége alatt, 1964-ben a röplabda bekerült az olimpiai játékok programjába.

1995

Január. Az MRSZ elnöksége nem fogadja el a női szövetségi kapitányi tisztségre benyújtott pályázatokat, s elhatározza, hogy későbbi időpontban újabb pályázatot ír ki.

Február. A szövetség elnöksége Hoboth Sándort bízza meg az Eb-selejtezőre készülő női válogatott szakmai irányításával.

Március. A Kordax-Eger SE női röplabdacsapata az első helyen végez az Interligában.

Paks: eltűnik az ország egyik „fehér foltja", megalakul a Tolna Megyei Röplabda Szövetség, melynek elnöke Vajda Andor Endre, főtitkára Gyányi Zsigmond.

Április. Németh Lajos férfi szövetségi kapitány kezdeményezésére nyílt levél érkezik az MRSZ-irodába, amelyben az aláírók rendkívüli közgyűlés összehívását kérik.

A szeged férfiröpgálán: idegenlégiósok válogatottja–magyar válogatott 3:0, az előmérkőzésen: magyar öregfiúk válogatottja–szegedi öregfiúk 2:1.

A csehországi Céske Budejovicében nemzetközi négyes férfitornán harmadik Magyarország, a győztes Csehország A csapata.

Május. Portugáliaban Spring Kupa nemzetközi férfitorna tizenhét csapat részvételével. Magyarország két győzelemmel és négy vereséggel a nyolcadik helyen végez. A torna győztese Csehország.

A szövetség elnöksége tudomásul veszi tagszervezeteinek rendkívüli közgyűlését indítványozó beadványát, és úgy dönt, hogy a fórumot augusztus 12-re hívja össze.

Férfi juniorválogatottunk a nürnbergi vb-selejtező hatos mezőnyében az ötödik helyen végez, és nem jut a 16-os döntőbe. A továbbjutó helyeken Olaszország és Finnország végez.

Május–június. Női válogatottunk Eb-selejtezőkön oda-vissza mérkőzéseken két győzelmet szerez – mindkettőt Litvánia ellen –, négyszer kikap – Lengyelország, Románia –, így nem jut a döntőbe.

Június. A Tungsram Rt. megszünteti négy élsportszakosztályát, köztük a női és férfiröplabdát.

Július. A szlovéniai Ljubljanában rendezik az ülőröplabda Eb küzdelemsorozatát. A magyar együttes kitűnő játékot nyújva szerzi meg az aranyérmet Norvégia és Hollandia előtt.

Augusztus. Az összehívott rendkívüli közgyűlésen lemond elnöki tisztségéről dr. Bánhegyi Emil. Ezt követően a küldöttek úgy határoznak, hogy ideiglenesen megszüntetik az elnökséget, s a decemberi közgyűlésig öttagú ügyvezető testület irányítja a sportág ügyeit, melynek vezetője Mondi József, tagjai Németh Lajos, Nyári Sándor, Győri Attila és dr. Sike József.

Szeptember. Az MRSZ, valamint a Testnevelési Egyetem Sportjáték Tanszéke és Továbbképző Központja közösen szervezi és rendezi meg a röplabdaedzők továbbképzését, amely egyben működési engedély kiadására is szolgál.

Október. Az NB I-es férfiliga ülésén lemond elnöki tisztségéről Győri Attila, helyette ideiglenesen Nyári Sándort választják meg.

Öt év után hazatér Portugáliából Sándor Péter, az MRSZ korábbi szakfelügyelője.

December. A hónap 18. napjára hívják össze az MRSZ közgyűlését, melyen a küldötteknek meg kell választaniuk az új vezető tisztségviselőket és az elnökséget. Az elnöki címre eredetileg ketten pályáztak: Bernáth Bea 205-szörös válogatott és dr. Vermes Péter. A küldöttek azonban egy harmadik személyt is javasolnak a listára: Meleghegyi Tamás Józsefet, a MAFC szakosztályelnökét, aki egyben a Price Waterhouse nemzetközi pénzügyi tanácsadó cég budapesti vezetője. Végül – nem kis meglepetésre – a közgyűlés őt választja meg az MRSZ elnökének. A főtitkári cím megszűnik, létrehozzák viszont az ügyvezető elnöki posztot, s ezt a szerepkört a jövőben Németh Lajos, a férfiválogatott addigi szövetségi kapitánya látja el. Az elnök és ügyvezető elnök munkáját a jövőben további tizenöt elnökségi tag segíti.

Az újonnan megválasztott elnökség öt nappal később megtartja első ülését, amelyen több fontos határozatot hoz. Ezek közé tartozik, hogy a testület egyhangúlag elfogadja Hoboth Sándort az MRSZ titkárának. Döntenek arról is, hogy az Eb-selejtezőre csak a férfiválogatottat nevezik, valamint arról, hogy a szövetségi kapitányok kijelölésének határideje az elkövetkező év első hónapjának utolsó napja.

Az év bajnokai: a Kordax-Eger SC női és a Medikémia-Szeged férficsapata.

Az MK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázói: Voith Ildikó (Kordax-Eger SC) és Hulmann Zsolt (Medikémia-Szeged).

Halálozás. Ötvennyolc éves korában elhunyt Kovács Jenő tizennégyszeres válogatott, az Ú. Dózsa többszörös bajnoka és MNK-győztes csapatának egykori tagja, az egyik legsikeresebb hazai edző. Legjobb eredményeit – bajnoki és MNK-győzelmek, BEK- bronz- és ezüstérmek – az Ú. Dózsa és a NIM SE női csapatával érte el.

Hatvanhárom éves korában elhunyt Rókáné Kassay Márta, aki az ötvenes években a BSE, illetve a BP VTSK NB I-es játékosa volt, öt alkalommal a válogatott csapatban is pályára lépett. Soha nem volt hűtlen a főváros csapatához, hiszen játékos-pályafutása után eredményes utánpótlásedzőként dolgozott, majd hosszú évekig az NB I-es csapat szakvezetője is volt.

Ötvenöt éves korában elhunyt Békevári György, a Csepel SC többszörös bajnok, tizenkétszeres válogatott játékosa, aki tagja volt 1971-ben az Eb-n ötödik helyen végzett magyar csapatnak.

1996

Január. Az MRSZ elnöksége újabb ülésén arról dönt, hogy a jövőben Forman József a női, Garamvölgyi Mátyás a férfi felnőttválogatott vezetőedzője, a szakfelügyelői feladatot pedig Őryné Merő Nóra látja el, aki a hetvenes évek végétől több éven keresztül már betöltötte ezt a pozíciót. A testület megbízza Hoboth Sándort az MRSZ 50 éves fennállásával kapcsolatos szervezési feladatok összefogásával.

Február. Az MRSZ Szabó Gábort, a Nemzeti Sport szakíróját bízza meg a Röplabda című újság szerkesztői feladatainak ellátására.

Március. A szövetség elnökségi ülésen határozatot hoz arról, hogy – az FIVB javaslata alapján – a strandröplabdaszakág elnöki posztját Meleghegyi Tamás József, az MRSZ elnöke tölti be, ügyvezető elnök Jo Lamson. Elhatározzák, hogy a Magyar Kupában nem játszanak mérkőzést a harmadik helyért, hanem az elődöntő mindkét vesztese bronzérmet kap. Fontos döntés az is, hogy az 1996–97. évi bajnokságban nyílt gyermekbajnokságot írnak ki, amelyben az NB I-es szakosztályok kötelesek csapatot indítani.

Az előző évhez hasonlóan a Kordax-Eger SE nyeri meg a női Interligа küzdelemsorozatát.

Április. Lemond dr. Sike József, az NB I-es női liga elnöke, helyette a következő ligaülésen Sárváry Lászlót, a Jászberényi RK elnökét választják meg.

Luxembourgban megtörténik az Eb-selejtezők sorsolása, melynek értelmében férfiválogatottunk a D csoportba kerül Dánia, Horvátország, Portugália és Ukrajna társaságában. A mérkőzéseket 1997. április 30-ig kell lejátszani.

Május. A Kordax megvonja támogatását az Eger női csapatától, ráadásul Kasziba István is távozik sikereinek színhelyéről és a Vértes Volán SE edzője lesz.

Junior női válogatottunk a spanyolországi Monfortéban negyedik, a férficsapat a portugáliai Portóban ötödik csoportjában, így egyik együttesünk sem jut a junior Eb tizenkettes döntőjébe.

Férfi felnőttválogatottunk előkészületi mérkőzésen az ausztriai Fürstenfeldben először 3:0-ra kikap, majd a visszavágón 3:1-re győz Ausztria ellen. Az együttes a hónap végén Pozsonyban ugyancsak előkészületi találkozón 3:0 arányú vereséget szenved a szlovák válogatottól. Kántor Sándor, a csapat kulcsjátékosa németországi kötelezettségei miatt csak az osztrákok elleni második mérkőzésen állhatott az együttes rendelkezésére.

Június. A férfiválogatott igen kellemes meglepetésre Eb-selejtezőbeli első ellenfelét, Horvátországot Splitben 3:1-re, Szegeden pedig 3:0-ra legyőzi, elsősorban Kántor Sándor nagyszerű teljesítményével.

Forman József női felnőtt válogatott vezetőedzője összehívja a keretet, majd amolyan ellenőrzési céllal különböző erejű NB I-es együttesek ellen mérkőzéseket játszanak jelöltjei.

A női válogatott több mint két év után nemzetközi tornára utazik. Az átalakulóban lévő csapat Constantában, a Tomis Kupán a harmadik helyen végez. A négycsapatos tornát a házigazdák első csapata nyeri meg, második Olaszország.

Július. A magyar férfiválogatott Tuniszban a vendéglátók és Egyiptom tásaságában kétfordulós hármas tornán vesz részt, és ötvenszázalékos teljesítménnyel második az olimpiára készülő Tunézia mögött. A tornát követően még egy hivatalos mérkőzést játszik együttesünk a hazaiak ellen, és 3:0-ra elveszti a találkozót. Ezalatt a női válogatott Olaszországban edzőtáborozik, és közben hét mérkőzést játszik az olasz juniorválogatottal, melyekből ötöt megnyer.

Augusztus. Garamvölgyi Mátyás, a férfiválogatott vezetőedzője a hónap elejétől immár harmadszor szerződik edzőnek Törökországba az MRSZ elnökének szóbeli engedélyével, olyan kikötéssel, hogy a magyar válogatottal kapcsolatos munkáját a szükséges időszakokban hazautazva, tovább végzi.

Harmincadikán a Nemzeti Sportban olvassuk: „Még mielőtt nagyobb vihart kavart volna az ügy, csütörtökön átvágta a gordiuszi csomót a röplabdaszövetség ügyvezető elnöksége: a török Emlakbank Ankara férficsapatához szerződött Garamvölgyi Mátyást – az edzőbizottság szakmai kifogásait figyelembe véve – felmentette a válogatott vezetőedzői tisztéből. Egyúttal a szakvezetői teendők ellátására Nyári Sándort, az eddigi másodedzőt kérte fel." (A felkérést Nyári Sándor elfogadja – a szerk.)

Szeptember. Csehország válogatottja nyeri meg a szegedi Medikémia Kupa nemzetközi négyes férfitornát. Második Magyarország, harmadik a Medikémia-Szeged együttese, megelőzve Ausztria legjobbjait.

Az előző évhez hasonlóan az MRSZ, valamint a Testnevelési Egyetem Sportjáték Tanszéke és Továbbképző Központja közösen rendezi meg az NB I- és NB II-es röplabdaedzők kétnapos továbbképzését.

Férfiválogatottunk a dániai Aarhusban Eb-selejtező mérkőzésen nagy küzdelem után 3:2-re legyőzi Dániát, és így három mérkőzés után veretlen a csoportjában.

Az év bajnokai: a Kordax-Eger SC női és a Medikémia-Szeged férficsapata.

Az MK győztesei: a bajnokcsapatok.

Az év röplabdázóit decemberben választják meg.

* * *

A sors úgy rendelkezett, hogy az elmúlt ötven év utolsó évtizedében gyökeres változás történjék a magyar bajnokságban, azaz megszűnjék a főváros egyeduralma. Ha végigtekintünk négy évtized NB I-es végeredményein, akkor azt látjuk, hogy annak csupán a vége felé tört be vidéki férfiegyüttes a budapestiek közé – a Kecskemét jóvoltából –, addig azonban a bajnoki cím kérdésébe a vidék nem tudott beleszólni. A nyolcvanas évek elejéig tanúi lehettünk rövidebbhosszabb korszakoknak, azok azonban kizárólag fővárosi csapatok nevéhez fűződnek, s ez vonatkozik a női NB I.-re is.

A férfiak mezőnyében a kecskemétiek voltak az elsők, akik megtörték ezt a hegemóniát. Ezek a fiúk bebizonyították, hogy első bajnokságuk nem a véletlennek volt köszönhető, s három ezüstérmet követően, 1987-ben megismételték bravúrjukat. Igaz, hogy a KSC aranya után háromszor újra a főváros következett, de aztán jött az anyagilag legjobban támogatott, s ebből adódóan viszonylag jó külföldi játékosokkal megerősített két másik vidéki gárda, a Kaposvár és a Szeged látványos párharca. Rajtuk kívül elsősorban a Nyíregyháza, valamint a Zalaegerszeg és a Kazincbarcika hallatott magáról az élvonalban. S hogy azért a Kaposvár és a Szeged öröme ne legyen felhőtlen, párharcukba beleszólt a főváros is a Vasas és a Csepel jóvoltából. Az előbbi éppen a somogyiakat fosztotta meg attól, hogy bajnoki döntőt vívjanak riválisukkal.

A női mezőnyben még később történt némi változás, hiszen 1986-ig kellett várni arra, hogy vidéki csapat érmet nyerjen, ami először a székesfehérvári Alba Volánnak sikerült a harmadik hely megszerzésével. Ezt 1989-ben és 1990-ben az Eger megismételte, aztán egy évvel később már bajnoki arannyal örvendeztette meg szépszámú hívét. Az Egernek az ezt követő négy évben a Tungsrammal kezdődött élvezetes, ám nem éppen barátságos versengése a bajnoki címért. Az első egri aranyat követő négy évben a két együttes megosztozott mind az arany-, mind az ezüstérmen, majd a lámpagyár megszüntette röplabdaszakosztályait, így megszűnt kettejük párharca is. Az idegenlégiósok vezérelte, két kiemelkedő tudású együttes versengése közepette a Vasas, a BVSC és az Extrade tudott bronzérmet nyerni, míg a vidékiek közül a Debrecen és a Lehel ért el figyelemre méltó helyezést.

A Magyar Kupában azonban más volt a helyzet, mert itt már több csapat osztozott a sikerekben. Ez különösen a férfimezőnyre vonatkozik, ahol az utolsó tíz esztendőben nem kevesebb, mint hét együttes szerzett aranyérmet: a Szeged hármat, a Kaposvár kettőt, a Tungsram, a Kecskemét, az Ú. Dózsa, a Csepel és a Nyíregyháza egyet-egyet. Rajtuk kívül a Malév és a Vasas nyert még ezüst-, illetve bronzérmet.

A női mezőnyben viszont a főváros vitte a prímet. Igaz, az utolsó három esztendőben az Eger nyert, de előtte a Tungsram négyszer, a Vasas kétszer, az Ú. Dózsa pedig egyszer végzett az élen. Ezenkívül a BVSC, a BSE, az Extrade, a Bp. Spartacus és – a vidékiek képviseletében – a Lehel nyert még érmet.

Klubcsapataink nemzetközi kupaszereplésének élére a Vasas-Budai Tégla szereplése kívánkozik, amely a CEV-kupában beverekedte magát a négyes döntőbe, így megtört egy átok: tíz év után magyar csapat szerepelt egy EK-döntő mezőnyében.

Dicséret illeti az egri lányokat is, akik kétszer is megnyerték az Interligát, bár hozzátesszük, ez nem európai szintű sorozat.

Felnőttválogatottjaink hallatlanul gyengén zárták e fél évszázad utolsó tíz évét, időnként a férficsapat villantott fel valamit a régi dicsőségből. Nem véletlen, hogy az 1996–97. évi Eb-selejtezőn csak ezt a gárdát indították, amelyben eddig nem csalódtunk. Csoportbeli négy ellenfele közül – nem csekély meglepetésre – a horvátokat idegenben és itthon is magabiztosan győzte le, a dánok ellen pedig az első idegenben játszott mérkőzésen papírforma-győzelmeket aratott. Várjuk a folytatást Portugália és Ukrajna ellen.

Fémmunkás Rt.

Építőipari
Mesterdíj
1995

Korszerű alumínium ajtók, ablakok, üvegfalak, üvegtetők választott színű beégetett porszórásos festésű felülettel

ESZTÉTIKUS KIVITEL!

ELÉRHETŐ ÁR!

KEDVEZŐ HATÁRIDŐ!

Az ergonometriai és
hőtechnikai követelményeknek
megfelelő üvegezéssel,
szervizszolgálattal.
Mindezt ajánlja Önnek
a Fémmunkás Ipari
és Kereskedelmi Rt.

H-1139 Budapest, Frangepán u. 11.,
H-1386 Budapest, Pf. 983.
Telefon: 149-0570, 149-6365,
140-8055, 270-3349
Telefax: 149-9332, 140-1340

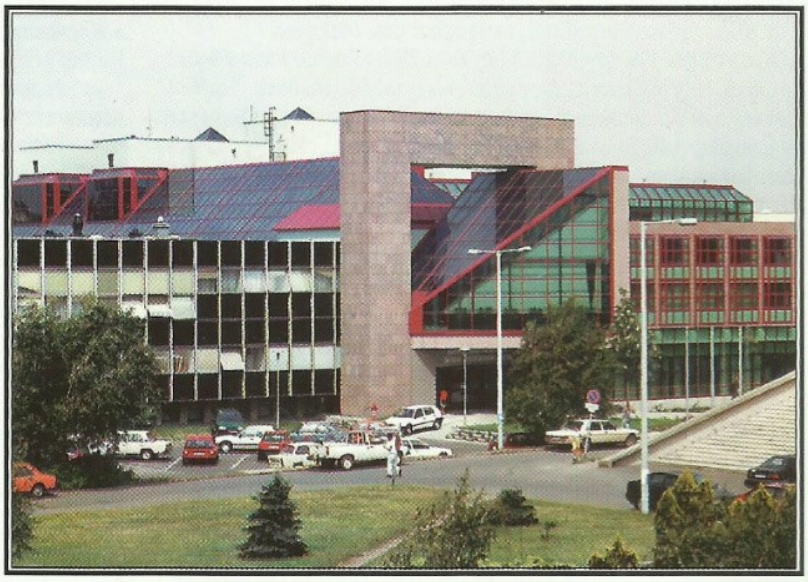

2500 Ft

errea

A magyar
női röplabdaválogatott
1996. évi támogatója:

ERREA SPORT

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

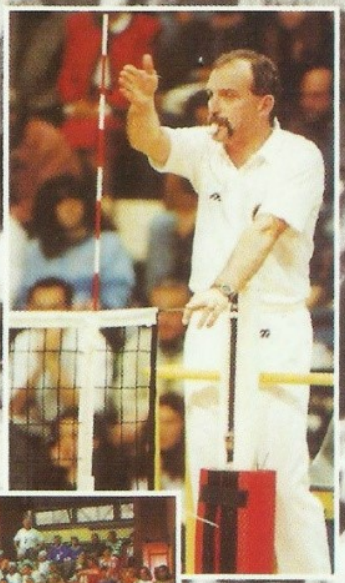

ARÉNA 2000

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

Szerkesztette
Juni György

A szerkesztő munkatársa
Ládonyi László

ARÉNA 2000

A kötet szerzői

Ch. Gáll András, Gallai László, Gy. Szabó Csilla, Juni György, Lukáts György, Nádas Pál, Szabó Gábor, Vad Dezső, Zsolt Róbert

Fotók

Farkas József (Nemzeti Sport Fotóügynökség), Schwerlichovszky Lászlóné, Záhonyi Tamás (Nemzeti Sport Fotóügynökség), FIVB Magazine, Volley World, valamint az MRSZ és a szerzők archívumából

Reklámmenedzser

Bernáth Bea

A KÖTET TÁMOGATÓI

Borsodi Sörgyár Kft., Budai Tégla, Douwe Egberts, Dulőr Kft. (Dunaferr Rt.), Fémmunkás Rt., Infinity (O'Neill), Kaltenberg Bajor Királyi Söröző, 2M Reklám Stúdió, Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft., Medikémia Rt., Strázsa Vagyonvédelmi Kft., Szerencsejáték Rt., Tamati Kft., OTP Bank, Üllői Úti Hirdető

Magyar Röplabda Szövetség (MRSZ), MRSZ NB I-es férfiliga, MRSZ Játékvezetői Testület, A Magyar Röplabdázók Baráti Köre, A Magyar Röplabda Jövőjéért Alapítvány

Területi szövetségek

Budapest, Bács-Kiskun m., Csongrád m., Győr-Moson-Sopron m., Hajdú-Bihar m., Heves m., Jász-Nagykun-Szolnok m., Komárom-Esztergom m., Somogy m.

Szakosztályok

AgriaComputer RC, BSE-CSM, Debreceni EAC, Dunaferr SE, Gödöllői RC, Jászberényi RK, Kaposvári Balatel RC, Kaposvári Női RC, Közgazdasági Egyetem SC, LRI Malév SC, Medikémia-Szeged SC, Tabi RK, TFSE, Vasas SC, Vértes Volán SE

Egyéni támogatók

Baranyai Mihály, Garamvölgyi Mátyás, Németh Lajos, „Sasi", Zöldi László

A kézirat lezárva: 1996. szeptember 30.

© Aréna 2000, 1996
© Juni György, 1996

A kiadásért felel: dr. Ládonyi László
Lektor: Skrapits László
Borítóterv: Harsányi Tamás
Tördelők: Joe és Tsa.
A szöveget szedte: Hamar Ildikó
Korrektor: Sas László
Montír: Tóth Barbara
Elektronikus képfeldolgozás: Robert's & Tocsi
– Bodócs Mihály, Juhász Balázs, Mocsonoki Gábor, Tóth László

ISBN 963 85515 1 8

Tartalom

I. fejezet ..... Krónika 9

Az első tíz év/11 • A második tíz év/17 • A harmadik tíz év/23 • A negyedik tíz év/31 • Az ötödik tíz év/39

II. fejezet ..... Megyéről-megyére 49

III. fejezet ..... Nemzetközi porondon 63

IV. fejezet ..... A legeredményesebb szakosztályok 77

Újpesti Dózsa/78 • Tungsram SC/81 • Vasas SC/83 • Csepel SC/85 • Bp. Honvéd/87 • Medikémia-Szeged/88 • Kaposvári Balatel/89 • KSC/90 • NIM SE/91 • Eger SE/93 • Ganz Villamossági SK/94

V. fejezet ..... Kaleidoszkóp 95

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik 96
Bieliczki és a legendás aktatáska 98
Abád József, a professzor 100
Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyball-nak 102
Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával 104
Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete 106
Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet ... 108
Tatár, a villámkezű világklasszis 110
Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény” 112
Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől 114
Bardi Gyöngyivel az időgépben 116
Kántor megcélozta a holdat 118
Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja 120
Magyar Röplabda Szövetség 1989–1996 122

VI. fejezet ..... A háló két oldalán 125

VII. fejezet ..... Utánpótlás 139

VIII. fejezet ..... Sportdiplomaták, edzők, játékvezetők 143

IX. fejezet ..... Légiósok 151

X. fejezet ..... Almanach 155

XI. fejezet ..... Válogatottak arcképcsarnoka 187

XII. fejezet ..... Ülőröplabda 203

XIII. fejezet ..... Strandröplabda 213

XIV. fejezet ..... Kitekintés: a világ röplabdázása 221

II. FEJEZET

Megyéről-megyére

Írta

Gallai László

Juni György

A vidék röplabdázása

Mielőtt a rendelkezésünkre álló és kapott forrásanyagok alapján áttekintést igyekeznénk adni a vidék és a főváros röplabdasportjának fél évszázadáról, leszögezzük: nagy tévedés, hogy – többek szerint – kizárólag Budapest volt honi röplabdasportunk elindítója, megalapítója. Tény, hogy a háború után ide került a környező országokból a legjobb szakemberek többsége, így itt szerveződött a legtöbb és legerősebb csapat, amelyekből kialakult a korabeli női és férfiválogatott. Ugyanakkor azonban az is tény, hogy vizsgálódásaink során nem találtunk egyetlen olyan megyét sem, ahol közvetlenül a háború után szintén ne kezdődtek volna el valamilyen formában a röplabdacsaták.

Az is tévedés, hogy mindenütt a szovjet katonák ismertettek meg bennünket a röplabdázással. Persze akadtak ilyen helyek is. A jellemző azonban inkább az volt, hogy többségében a Felvidékről, kisebb részben pedig Lengyelországból, sőt Romániából idetelepült szakemberek, testnevelők rakták le Magyarországon a sportág alapjait.

A régiókat vizsgálva több közös vonás is tapasztalható. Ezek közé tartozik, hogy még az ötvenes éveket sem írták, amikor már szinte mindenütt megalakultak a megyei szövetségek, s szervezett keretek között megkezdődtek a megyei, városi, járási, sőt egyik-másik helyen a községi bajnokságok is. A hatalmas lendület körülbelül a magyar röplabdasport első negyedszázadára volt jellemző, azt követően viszont mindjobban előtérbe kerültek a sportággal szembeni téves előítéletek – szovjet sport –, a pénzügyi problémák, mindezek hatására hazánkban sorvadni kezdett az oly szép napokat megért sportág.

A megyék vezetői nem titkolják, hogy az anyagiakon kívül szakmai okokban is látják a hanyatlást. Szerintük ezek közé tartozik az NB és a hozzá tartozó teljes utánpótlás terembe kényszerítése, ami a termek számát tekintve indokolatlan volt, ráadásul a magas terembérleti díjakat sem tudták mindenütt megfizetni. Közvetve a szakmai okok közé tartozónak ítélik az MRSZ vezérkarának közömbösségét a megyék többsége iránt, mondván: azokkal tartják a kapcsolatot, azokat látogatják viszonylag rendszeresen, amelyek valamilyen okból közel állnak hozzájuk. S azt a legkevesebbnek tartják, hogy az új elnökség legalább ezt az okot megszünteti.

Kár, hogy megyei sorozatunkban Békés, Heves, Nógrád és Zala megyével kissé kurtán-furcsán voltunk kénytelenek „elbánni", mert erről a négy megyéről, pontosabban némely időszakról nem álltak rendelkezésünkre megfelelő adatok. Az összeállítás elkészítésénél mindent elkövettünk ugyan, hogy összegyűjtsük az anyagot, de akadtak olyan speciális, helyi jellegű, mégis az egész megye röplabdasportjának teljes áttekintése szempontjából rendkívül fontos adatok, amelyeket csak a helyi szövetségek tudtak volna biztosítani. Feltételezzük, hogy nem felületességből adódott a közlékenység hiánya, hiszen ennyi évtized alatt több dokumentum elveszhetett, bár az elgondolkoztató, hogy a négy megye vezetői legalább azt közölhették volna velünk, hogy nincs mit közölniük. Reméljük azonban, hogy kiadványunknak ez a fejezete is kielégíti az olvasói igényeket.

BARANYA. Gyakran mondják, hogy Magyarország a szélsőségek országa, ami különösen a sportra nézve igaz, mert valamely területet, sportágat vagy az egekig magasztalnak, vagy szinte pejoratív jelzőkkel látnak el, attól függően, hogy halad a karaván, vagy kátyúba ragadt a szóban forgó sportág szekere. A mi esetünkben így van ez a megyék viszonylatában is, s ennek megfelelően az utóbbi kategóriában van Baranya, amelyet amolyan fekete bárányként emlegetnek, jelezve, hogy ettől a területtől hiába várják a röplabdasport fellendítését az országban. Pedig Pécsett már 1945-ben több kollégium és iskola szervezett röplabdacsapatot. Később, elsősorban az '50-es és '60-as években igen sok helyen – többek között Keszűn, Bükkösdön, Berkesden, Szigetvárott – működtek szakosztályok és indultak a megyei bajnokságban. Ebben az időszakban a megye legismertebb csapata a Pécsi Dózsa volt. A megyei vezetők sorából itt kell megemlékezni Balázs Lajosról, aki 1960-tól elnökként több mint tíz évig irányította a szövetséget. Nyugodtan állíthatjuk, hogy a röplabdázás a labdarúgás népszerűségével vetekedett Baranyában. Ma pedig szomorúan kell megállapítani, hogy olyan nagyvárosnak, mint Pécs, nincs NB I-es csapata, s egy osztállyal lejjebb is csak a JPTE SDE PEAC férfi- és a Pécsi Vörös Meteor női csapata, valamint az egykori Honvéd Steinmetz SE neve ismert.

Persze ahhoz, hogy legyenek NB-s csapatok, szervezett megyei bajnokságra lenne szükség. Ez azonban csak a férfiaknak létezik – az is olyan-amilyen –, a nők meg mehetnek sportolni, ahová akarnak.

A megye röplabdasportját ismerő bennfentesek Pécs legnagyobb egyesületét, a PMSC-t tartják a bajok okozójának, amelynek nemhogy röplabdaszakosztálya nincs, de ráadásul magába olvasztotta a megyeszékhely kisegyesületeit, amelyek korábban otthont adtak a sportágnak. Erre a legszemléltetőbb példa, hogy az ötvenes években minden üzemnek volt röplabdacsapata, egy-egy tornán pedig 40-50 együttes is részt vett.

A mélypontra a nyolcvanas években jutott a megye, bár később – a középiskoláknak köszönhetően – némi fénysugár mutatkozott az alagút végén. A diáksportkörök keretében ugyanis meglehetősen mozgalmas élet kezdődött a sportágon belül, elsősorban természetesen a nagyobb megyei városokban, mint Pécs, Komló és Mohács. Kiemelkedik közülük a pécsi Széchenyi Gimnázium, Mohácson a Kisfaludy Gimnázium és a Marek József Szakközépiskola, Komlón a Kun Béla Gimnázium és az 501-es Szakmunkásképző Intézet. Különösen ezeken a helyeken fogadták a testnevelők rokonszenvvel a sportág újbóli meghonosításának szándékát. Csak az a baj, hogy ott nem fogadják rokonszenvvel, ahol a lehetőség meglenne a tehetségekkel való szakszerű foglalkozásra. Nem egy helyen ugyanis vagy zárva van a röplabdázók előtt a tornaterem, vagy ha nem, egy diáksportkör manapság aligha tud fizetni óránként két-háromezer forintos terembért.

S mindez egy olyan megyében, amely már MNK-döntőnek is otthont adott, sőt 1979-ben a megyeszékhely látta vendégül Kuba női válogatottját, és Közép-Amerika legkiválóbb röplabdázói itt mérték össze tudásukat a magyar csapattal.

Elcsépelt gondolat az, hogy a reményt sosem szabad feladni, meg hogy a kapukat addig kell döngetni, amíg ki nem nyílnak. Sajnos a fiatalok tehetsége, lelkesedése, a testnevelők szaktudása, odaadása ma már kevés. A kapuk túloldalán lévőknek is hasonlóan kellene gondolkodni ahhoz, hogy a Baranya röplabdasportjával foglalkozó írásunk elején emlegetett fekete bárány színe mind világosabbá váljék.

Szerencsére van néhány lelkes, kitartó edző és vezető, így Pető Imre, dr. Tóth Julianna, Szegedi József, Szuchowszky Tamás és dr. Hartmann Géza, akik hosszú évek óta azért dolgoznak, hogy életben maradjon a sportág legalább a Mecsek lábainál fekvő megyeszékhelyen. Végül meg kell említeni, hogy 1965–1975 között Pécsett dolgozott edzőként Sándor Péter, aki a nyolcvanas években az MRSZ szakfelügyelője, majd 1988 és 1990 között a férfiválogatott edzője volt, 1991-től öt évig pedig Portugáliában, Villa Realban edzősködött és tanított a helyi egyetemen.

BÁCS-KISKUN. Ez a megye az országban azokhoz a területekhez tartozik, ahol – egyértelmű állítások szerint – a szovjet katonáktól les-

ték el a röplabdázás tudományát, főként a megye nagyobb városaiban. Közülük Baja kapott észbe először, ahol már 1946-ban városi bajnokságot szerveztek az üzemek és iskolák között, s az első bajnoki címet a később főleg utánpótlásvonalon országosan is híressé vált III. Béla Gimnázium szerezte meg. A jó példa ragadós volt, s hamarosan más városokban is hasonló kezdeményezések születtek, elsősorban Kecskeméten, Kalocsán és Tiszakécskén. A sportág egyre inkább terjedt szinte az egész megye területén, úgyhogy 1948-ban, az akkor meghirdetett népi bajnokság hatására száznál is több csapat vett részt a városi, illetve üzemi bajnokságokon, pedig ekkor még nem is volt megyei irányító szerv.

A megyei szövetség érdekes módon csak 1952-ben alakult meg, de mintha csak érezte volna a késést, annál nagyobb lendülettel látott munkához. A testület első elnöke Kollár Gyula lett, aki 34 éven át irányította rendíthetetlen energiával a szövetséget. A kiváló szakember 1973 és 1986 között a KSC röplabdaszakosztályának technikai vezetője is volt. Kezdetben részint a sok csapat, részint a megye nagy kiterjedése miatt külön-külön északi és déli területi elosztásban szervezték a megyei bajnokságokat, majd – egészen 1963-ig – a csoportgyőztesek küzdöttek meg a bajnoki címért. Ebben az időszakban 600-650 igazolt játékosa volt a megyének, s ha ehhez hozzáadjuk a nem igazolt üzemi és diáksportolókat, el tudjuk képzelni, hogy milyen sokan röplabdáztak az első 17-18 évben.

Az első országos siker Baja nevéhez fűződik. Ebben igen nagy szerepe volt Rácz Sándor testnevelő tanárnak, aki 1955-ben, a TF elvégzése után került a III. Béla Gimnáziumba. Kiváló nevelőmunkája eredményeként a gimnázium fiúcsapata az ország legjobbja lett. Erre épült a Bajai Honvéd férfiegyüttese, amely 1966-tól az NB I.-ben szerepelt. Amikor Rácz Sándor néhány évvel később külföldre távozott, megszűnt az utánpótlás-nevelés, aminek következtében a csapat újra NB II-es lett, majd a hetvenes évek első felében meg is szűnt. Pedig Bajáról olyan válogatott játékosok kerültek ki, mint Gálos László, Lantos Csaba, Tüske Ferenc, Kasziba István és még több jó nevű NB I-es játékos.

A hatvanas évek második felétől aztán már Kecskemét nevétől lett mind hangosabb az ország. Ekkor került a városba Dunszt Ferenc testnevelő tanár, és miután olyan társakra – ugyancsak testnevelőkre – talált, mint Beregszászi Szabolcs és Czagány Károly, a férfiröplabdázás rohamos fejlődésnek indult. Ők hárman alkották egyébként a Kecskeméti Szállítók néven NB II.-be jutott együttes gerincét. Szervező- és nevelőmunkájuk eredményeként további férficsapatok kerültek az NB II.-be, a többi közt a Kecskeméti SC, amely 1976-ban már az NB I. hatodik helyén végzett, 1983-ban bajnoki címet szerzett, amelyet négy évvel később megismételt. Ebben már jelentős szerepe volt Karagics Mátyás szakedzőnek is. Innen kerültek ki a '80-as években olyan válogatott játékosok, mint Börcsök Csaba, Demeter György, Járosi János, Konyári Antal, Lantos Győző, Nagy Péter és Szabó Zoltán. A nagyszerű eredmények szinte kizárólag a sportiskolai rendszerre és a diáksportra épült utánpótlás-nevelésnek köszönhető, hasonlóra az idő tájt az országban nem volt példa. A megyében csaknem ötven csapat vesz részt a diákolimpiai vetélkedésben, s félezernél több diák röplabdázik manapság is.

Tervszerű az utánpótlás-nevelés a nőknél is, elsősorban – a már felsoroltakon kívül – Dunszt Ferencné, Faragóné Magyar Edit, Rapcsányi István és Szappanos Tibor jóvoltából. Ennek eredményeként a Bácsép női csapata is feljutott az NB I.-be, 1979-től tizennégy évig szerepelt ott, akkor kiesett, majd egy év múlva visszakerült, s jelenleg Kecskeméti Női Röplabda Club néven szerepel. Ebből a megyéből – Tiszakécskéről – indult el a sokszoros válogatott Kiss Jutka.

Az NB II.-ben a Kalocsai SE női és az Épkert (volt Tűzoltók) férficsapata szerepel. A megyei bajnokságban jelenleg nyolc férfi- és négy női csapat vesz részt.

A minőséggel ellentétben azonban a röplabdázás tömegjellege erősen visszaesett, hiszen az ötvenes-hatvanas évek 600-650 igazolt játékosával szemben ez a szám ma már alig 250. Ez a visszaesés azonban nem vonatkozik a diáksportra, amely jelenleg is – csak Kecskeméten – százakat mozgat meg. Aligha véletlen, hogy a kecskeméti Katona József Gimnázium fiúcsapata 1970-től napjainkig huszonegyszer (!) nyert középiskolai bajnokságot.

A megyeszékhely eredményei – és létesítményei – alapján megérdemelte, hogy 1986-ban rábízták a magyar–francia női mérkőzés lebonyolítását, ezenkívül különböző nemzetközi kupafordulók, valamint hosszú éveken át az OIK- és OSK-döntők megrendezését.

Békés. A felszabadulás után közvetlenül a békéscsabai Petőfi SZIT vállalkozott a röplabdázás beindításának úttörő szerepére. Akadt egy lelkes, hozzáértő edző is Lipták András személyében, aki kitűnő csapatot kovácsolt össze. Szakmai munkájának eredményeként nem sokkal később a Galambos nővérek, őket követően Terpitkóné Bócsik Judit, majd az ötvenes években Pataki Rózsa is a válogatott keretbe került.

A megyében 1950 és 1958 között élte első virágzását a sportág. Ekkor a járási bajnokságokban huszonnégy férfi-, illetve női csapat indult, a járási és megyei spartakiádon induló együttesek száma a százat is elérte, továbbá rendszeresen megrendezték az általános és középiskolai bajnokságot.

A látványos visszaesés a hatvanas években következett be. Békéscsabán ugyan még 1963-ban megrendezték a Magyarország–Románia válogatott férfi- és női mérkőzést, ám a következő évben már különböző személyi torzsalkodások következményeként egyszerűen szétthullott a megyei szövetség. Emiatt a csapatok száma annyira megcsappant, hogy az évtized közepén már a megyei bajnokság megrendezése is veszélybe került. Ezután a megyei szövetséget Gyulára helyezték át, és a „levegőváltozás", úgy látszik, jót tett, mert valamennyire talpra állt a szövetség. A fellendülés egy lelkes sportembernek, Faragó Bélának is köszönhető, aki elvégezve a TF-et, Sarkadra került, ahol munkája nyomán hamarosan pezsegni kezdett a sportág, majd ennek hatására Gyomán, Szarvason és Gyulán is. A női csapatok közül a Gyoma, a Békéscsabai Kötött, a Gyulai Lendület, a Szarvasi Óvónőképző és a Sarkadi Kinizsi is NB II-es lett 1968-ra, míg a Gyulai Medosz férficsapata a megyei bajnokság megnyerése után az osztályozón keresztül jutott a második vonalba.

Már a sportág reneszánszáról beszéltek, amit az is jelképezett, hogy a szövetség is visszatérhetett a megyeszékhelyre. Faragó Bélán kívül Buzási Béla, Filippinyi Sándor és Regős Dénes is alaposan hozzájárult a sorok rendezéséhez, aminek eredményeképpen a megyében a csapatok száma elérte a harmincat. Tizenkét csapattal megrendezhették a megyei női bajnokságot, ahová az ifjúságiakat is besorolták, de egymás elleni eredményeik alapján a végén külön bajnoki táblázatot is készítettek. A leány-serdülőbajnokságot külön rendezték meg öt csapattal. A férfiaknál nem volt ekkora tolongás, de a felnőttbajnokságba azért tíz együttes nevezett.

Jó úton haladt az utánpótlás-nevelés is. Sarkadra például végre szakképzett testnevelő került Negru György személyében. A másik testnevelő, egykori békéscsabai játékos a csabai új gimnáziumban szervezett egy jó kis együttest, sőt a megyei sporthivatal évről évre megrendezte utánpótlástáborát a serdülő- és ifjúsági játékosok részére. Az eredményes utánpótlás-nevelés ékes bizonyítéka a Gyomai TK női gárdája. Ezek a lányok elsős gimnazista koruk ellenére beküzdötték magukat az NB II.-be Szmolnik Lajos edző szakszerű irányításával.

A felfelé vezető út azonban nem volt akadálytalan. Egy 1984-es adat szerint a megyei női bajnokságot hat, az ifjúsági és serdülőt pedig öt-öt csapattal rendezték meg, s ez már valamelyest alulmúlta a másfél évtizeddel korábbi reneszánszot. Sajnos ez az adat az utolsó, amelyhez hozzá tudtunk jutni.

Borsod-Abaúj-Zemplén. Akik ma élnek Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, és a röplabdázás volt a kedvenc sportáguk, s esetleg ma is van hozzá közük, bizonyára félig büszkén, ugyanakkor félig szomorú nosztalgiával gondolnak jelenlegi, illetve hajdani szűkebb pátriájukra. Mert nagyon régen volt, amikor az ország legnagyobb megyéjét a sportág berkeiben úgy emlegették, mint a röplabdázás első számú vidéki fellegvárát, amiben oroszlánrészt vállalt a háború után a Felvidékről hazánkba került dr. Smiák Lajos és Záhony László, továbbá dr. Gönczy Sándor, dr. Sömjén Miklós és Bodonyi László. Ma már legfeljebb a sportág hazai történetét alaposan ismerők tudják, hogy csupán Miskolc város bajnokságában ötvennél több csapat indult, majd ez a szám szép lassan csökkent, hogy ma már ilyen versenyről ne is beszéljünk.

És a minőségi sport? Évtizedekkel ezelőtt a Miskolci VSC, a Diósgyőri VTK és a Farkaslyuki Bányász az NB I.-ben keserítette még az élvonalbeli fővárosi csapatok életét is. Azok az együttesek, amelyek még a szabadtéri időszakban ellátogattak a farkaslyuki „ketrecbe" vagy a miskolci „gödörbe", maradandó élményekkel távoztak, elsősorban a szurkolók túláradó „szeretete" következtében, amely persze nem a vendégcsapatnak szólt. Ezek az élmények aztán az ózdi, illetve a miskolci teremben sem változtak jelentősen.

A közép- és idősebb korúak fülében az élvonalbeli csapatokon kívül bizonyára még ma is jól cseng a sokszoros válogatottságig eljutott Nagy József, Nagy Jenő, Békevári György, Jánosi Ferenc, Erdődy László, Czakó Kálmán, illetve Schulcz Ildikó, Sebők Éva, Marczis Katalin és Bernáth Beáta, a kiváló szakemberek közül pedig Homola György, dr. Gönczy Sándor, Szlovák Auréll, Radicsai Gyula, Záhony László és mások neve.

Persze lehetett minőséget produkálni akkor, amikor még a hatvanas években is 12-14 férfi- és 8-10 női csapat részére írhatták ki a megyei bajnokságot. Tartott mindez a hetvenes években is, amelyek vége felé azonban egyre jobban kezdett omladozni a hajdani fellegvár. Jelenleg pedig mindössze három férfi- és hat női csapat küzd a bajnoki címért.

Nem jobb a kép az NB-s csapatokat illetően sem, amelyek, ugye, a minőségi röplabdát hivatottak képviselni. Az itt szereplő csapatok száma ugyanis a kezdetektől napjainkig tizenegy férfi- és hat női együttes, ami azonban mára úgy alakult, hogy a megyét csupán az MVSC női és a Kazincbarcika férficsapata képviseli az NB I.-ben. Pedig amikor a Miskolci Lokomotív 1951-ben bronzérmet nyert az NB I.-ben, továbbá Miskolcnak és Diósgyőrnek is volt egy-egy, nem is rossz gárdája szintén a legjobban között, aligha gondolhattak ekkora visszaesésre.

A megye igazi bázisát tulajdonképpen a megyei jogú város, Miskolc biztosíthatná, ott is elsősorban az iskolák, de a megyét és benne Miskolcot eléggé elkerülték a röplabda szakos testnevelők. Az az oka annak, hogy olyan, cseppet sem kis településeken, mint Tiszaújváros, Edelény, Szerencs, Mezőcsát, egyáltalán nem beszélhetünk röplabdasportról. Ki kell emelni viszont eredményes nevelőmunkájáért a miskolci Killián és Herman Gimnáziumot, a Fáy András Szakközépiskolát, a mezőkövesdi Szent László Gimnáziumot, az ózdi József Attila Gimnáziumot és a sátoraljaújhelyi Kertészeti és Szakmunkásképző Intézetet. A gondok ellenére – főként a felsoroltak jóvoltából – 18 leány- és 15 fiúcsapat részére kiírhatják a középiskolai bajnokságot.

Az általános iskolák közül mindenekelőtt Emődön, Kazincbarcikán, Edelényben, Taktaharkányban és Miskolcon folyik eredményes munka. Így azután 14 leány- és 15 fiúcsapat részére megrendezhették a helyi diákolimpia küzdelmeit.

Pontos adat nincs arról, hogy hányan röplabdáznak a megyében, hiszen sok munkahelyen, iskolában nem szövetségi igazolásokkal mennek a csapatok a mérkőzésekre. A megyei szövetség vezetői úgy tájékoztattak, hogy az igazolt játékosok 350-en, az általános iskolákban pedig körülbelül 300-an igyekeznek rendszeresen hódolni ennek a sportágnak.

A megyei rendezvények sorából kiemelkedik a Japán–Magyarország női mérkőzés, a mini- és a diáktalálkozók, továbbá a pénzdíjas Rákóczi Kupa ifjúsági torna.

Jelentős hátránynak tekintik, hogy a megyei szövetség több korábbi lelkes munkatársa idősebb korára és nem megfelelő egészségi állapotára hivatkozva nem vállal már munkát, ráadásul évekig az országos szövetséggel sem volt felhőtlen a kapcsolat. Azt remélik, hogy a jövőben ez is másként lesz.

Budapest. Aligha vitatható, hogy a főváros röplabdaélete egyidős a magyar röplabdasporttal. Sőt meg is haladja a fél évszázadot, hiszen már jóval a szövetség megalakulása előtt rendeztek Budapesten tornákat – köztük nemzetközit is –, s ugyancsak itt léptek pályára az első terembajnokság résztvevői, fővárosi csapatokkal. Igaz, nem sokkal ezután vidéken is egyre többet pattogott a labda, részben a főváros példája, részben saját elismerésre méltó kezdeményezőkészségük eredményeképpen, az első mondatban leírtak azonban nem vonhatók kétségbe.

Mivel ötven év nem kis idő, ez megmutatkozik abban is, hogy az első évek írásos dokumentumaiban kisebb-nagyobb hézagok vannak.

Több mint tíz éve rendezik meg Budapesten a Dr. Abád József-emlékversenyt

A rendelkezésre álló anyag alapján azonban a Budapesti Röplabda Szövetség alapszabályába – az MRSZ alapszabályához hasonlóan – 1946 szerepel az alapítás éveként. A visszaemlékezések szerint ez azért lehetséges, mert az 1946. december 19-én megalakult országos szövetség nem választotta külön az országos és a fővárosi hatáskört, nyilván azért, mert a munkát szinte teljes egészében a budapesti feladatok tették ki. Ebből kiindulva a BRSZ jelenlegi vezetői találóan úgy jellemzik a kezdeti időszakot, hogy az MRSZ elnöke volt egyben a BRSZ első elnöke, s az első megrendezett bajnokság egyúttal a Budapest-bajnokságok nyitánya is.

Az országostól elkülönült budapesti szövetségről 1951-től beszélhetünk, amikor létrejött a Budapesti Testnevelési és Sporthivatal, amelynek egyik speciális szakigazgatási szerveként kezdett működni. Ennek az MRSZ-től lényegében független, ám a BTSH-tól függő szövetségnek első elnöke Lajos József lett, aki 1955-ig töltötte be e tisztséget, majd 1973-tól 1989-ig megszakítás nélkül újra a BRSZ élére került, miközben az MRSZ-nek is elnökségi tagja lett. A tapasztalt szakember, aki a röplabdázás magyarországi meghonosodása óta játékos, majd nemzetközi játékvezető is volt hosszú éveken át, nem kis nosztalgiával emlékszik vissza azokra a hősi időkre, amikor a fővárosban nemcsak Budapest-bajnokságokat rendeztek három (!) osztályban is, hanem önálló kerületi szövetségek is működtek, amelyek ugyancsak többosztályos bajnokságokat szerveztek, s csak azokon át vezetett az út a Budapest III. osztályba. Szükség is volt erre, hiszen minden szövetség munkájának, tevékenységének sava-borsát az általuk szervezett bajnokságok adják, amelynek egyik értékmérője a csapatok megfelelő létszáma.

Nos, az említett úgynevezett hősi időkben a létszámot tekintve – mint láthattuk – nem volt gond. Ugyanez mondható el még a hatvanas évekre is, amikor a Budapest-bajnokság női és férfimezőnyében egyaránt három osztályban vetélkedtek a bajnoki címért, a kiesésért és feljutásért, amelyért évről évre igen nagy küzdelmet vívtak a résztvevők. Ugyancsak fennállt az, hogy valamennyi kerületben működött szövetség és az általuk szervezett bajnokságok.

A első gondok hetvenes évek közepe táján kezdett fújni, ekkor kezdődött meg a létszámcsökkenés. Igaz, akkor még kevéssé volt érzékelhető, hiszen csupán a harmadosztály szűnt meg. Egy 1975-ös adat szerint a nőknél 14, a férfiaknál 23 csapat indult. Mára a női mezőny már csak egy osztályból áll, a férfiak még mindig kettőben küzdenek.

A hatvanas-hetvenes években több száz csapat résztvételével zajlottak a középiskolai bajnokságok, majd rendszeressé váltak a serdülő- és ifjúsági bajnokságok is, amelyeket eleinte két osztályban bonyolítottak le, míg a hetvenes évek második felétől az úttörő-, az évtized végén pedig a minibajnokság is beindult.

A létszámcsökkenés és a vele járó gondok a felnőttmezőnyben mutatkoznak ma is a legkevésbé, hiszen az elmúlt évek adatai szerint a férfimezőnyben évről évre 20-22 csapat küzd két osztályban, a női bajnokságot pedig egy osztályban, 10-12 együttessel rendezik meg. Annál nagyobb a gond az utánpótlás-korosztályoknál. A lányoknál az elmúlt évben korosztályonként általában 8-8, a fiúknál 5-7 együttes vett részt a bajnoki küzdelmekben. Ez nem csekély leépülést jelent, mivel né-

hány évvel ezelőtt a fiúk mezőnyében mintegy kétszer annyi csapat indult, a lányoknál pedig korosztályonként két csoportba kellett osztani az együtteseket, ha a tanév végéig be akarták fejezni a bajnokságokat.

Közben a szövetség életében is jelentős változás állt be: az 1989 decemberében megtartott újjáalakuló közgyűlés óta a BRSZ önálló jogi személyként, azaz függetlenül végzi munkáját. Vasák Bertalan elnök és Borbély Péter főtitkár 11 tagú elnökséget irányít, melynek tagjai elsősorban a bizottságok vezetői.

Miután az MRSZ-szel való tevékenység sokáig közös mederben folyt, a budapesti szövetség hosszú ideig nem rendezett önálló versenyt, tornát. E tekintetben fordulat 1985-ben következett be, amikor a BRSZ megrendezte az ifjúsági Budapest Kupát, amelyet a következő évtől Dr. Abád József-emlékverseny néven írtak ki, ekkor már a neves szakember özvegye vállalt védnökséget a torna felett, s az évek során mind több külföldi csapat is ellátogatott a magyar fővárosba. Ehhez a gondolathoz tartozik az a nagyszerű kezdeményezés, amelynek értelmében a BRSZ alapítványt hozott létre, s amely ugyancsak dr. Abád József nevét viseli. Célja a sportág tömegsportversenyeinek, továbbá a diáksport és az utánpótlásversenyek támogatása.

A szövetség más szervezetekkel közösen is szervez tornákat, ezek közé tartozik a XV. Kerületi Polgármesteri Hivatallal szervezett Palota Kupa vagy a XIX. Kerületi Polgármesteri Hivatal közreműködésével rendezett strandröplabda-bajnokság, amelyen vidéki csapatok is szívesen részt vesznek.

A BRSZ vezetői annak idején létrehozták a leány és fiú Budapest-válogatottat, amelyek rendszeres résztvevői az Abád Kupának, és külföldre is többször ellátogattak, így többek közt Moszkvába, Pisába és Varsóba.

Csongrád. Ma már csak az idősebbek emlékeznek arra, hogy közvetlenül a háború után Csongrád megye volt a vidék egyik legerősebb fellegvára, s ahol az elsők között kezdődött meg a sportág magyarországi meghonosítása. Bár a megye a déli „végeken" helyezkedik el, az első honosítók északról, a Felvidékről kerültek oda. Elsőként dr. Palásthy Pál neve kívánkozik ide, akit „minden szegedi röplabdázó atyjaként" emlegetnek. Olyan lelkesedéssel, szakértelemmel rakta le a sportág alapjait a Tisza partján, hogy amikor az MRSZ vezetői megtekintették az egyetem, a MEFESZ gárdáját, egyből beosztották az NB I.-be, amit a játékosok azzal háláltak meg, hogy az élcsoportban végeztek. Munkáját olyan szakemberek segítették, akik szintén a Felvidékről érkeztek: dr. Híres József és Endreffy Lóránt.

Amikor 1946-ban megalakult a megyei szövetség, első elnökének Gecsényi Gyulát választották meg, akinek már ekkor volt teendője bőven, hiszen az egyetemi csapaton kívül Szegeden a Postásnak, a Honvédnak, a Dózsának, a SZEAC-nak és a Lokomotívnak volt együttese. Gecsényi Gyulát sorrendben Kiss Ernő, Mayer Tibor, dr. Bérczy Imre, Hegedűs Ferenc, Markovits Endre és Ribizsár Gyula (a jelenlegi elnök) követte, aki jó nevű nemzetközi játékvezető is volt.

Hamarosan megkezdődött a sportág tömegesítése Csongrádban: az ötvenes években már mintegy száz csapat működött. Minden jelentősebb városnak több csapata is volt, amelyek megyei, városi, sőt községi bajnokságokban szerepeltek. Bár a férficsapatok közül egyik-másik bekerült a legfelsőbb osztályba, ott azonban csak „átszállójegyet" váltott akkoriban. Egy jelentős tehetséget így is adott Szeged a magyar röplabdázásnak Gulyás János személyében, igaz, ő már Csepelen lett neves játékos. A nők közül pedig az ötvenes évek elején Halmosné Peterdi Ildikó és Veszelovszkiné Sztrain Ljubinka lett tagja a válogatottnak.

A hatvanas években újabb lendületet kapott a sportág, elsősorban női vonalon. A húzóerőt először a Szegedi Kender jelentette, amely sokáig szilárdan tartotta magát az NB I.-ben, majd hamarosan csatlakozott mellé a Szegedi Spartacus. A szövetkezetiekről azt kell tudni, hogy tizenhárom éven át tartották magukat a „felsőházban", mégpedig úgy, hogy ezalatt csaknem kizárólag saját nevelésű játékosokra építettek, ami már akkor is nagy szó volt. Főként az utánpótlás jeleskedett tehát, amely olyan tehetséget adott többek között az országnak, mint a később a Vasasban, majd a Bp. Spartacusban játszó Lengyel Gabriella, aki negyvenötször a felnőttválogatottban is helyet kapott. Ez idő tájt nyolc-tíz együttes részvételével már diákbajnokságokat is rendeztek, s ebben az időszakban indult útjára az a nagyszabású torna több korosztályban, amely a Fesztivál Kupa nevet kapta, s egyre több külföldi csapatot is vonzott.

A következő évtizedben, ahogy a képzeletbeli páternoszterben, a nők lefelé mentek, a férfiak felfelé igyekeztek, nem is sikertelenül. A hetvenes évek vége felé a Délép SC koncentrálta elsősorban a megyeszékhely erőit, s előbb erős NB II-es csapattá vált, majd ezt követően az NB I.-ben is megállta a helyét. Az egyesület jószándékúan számyai alá vette a Szegedi Kendert is, amelyet azonban nem tudott megmenteni az NB I.-nek. Az évtizedre az volt a legfőbb jellemző, hogy amilyen mértékben megkezdődött a felnőttcsapatok csökkenése, olyan mértékben vált országos hírűvé az utánpótlás-nevelés. Évente kétszer megrendezték mindkét nemben mini-, úttörő- és serdülőkorcsoportban az ország legnagyobb utánpótlásseregszemléjét, amelyen 600-700 csapat indult.

Sajnos a csapatok számának csökkenése még egy ilyen kitűnő röplabdamúlttal rendelkező megyében sem állt meg. Annál hangosabb lett az ország a szegedi férficsapat NB I-es szereplésétől. Az együttes 1985-ben hatodik, egy évvel később már bronzérmes; 1992-ben és 1993-ban Papiron SC néven, majd két év múlva teljesül a nagy álom: bajnoki cím. Az MRSZ ötvenéves jubileumát pedig úgy ünnepelte a Medikémia-Szeged, hogy az ismét megnyert bajnoki cím mellé az MK-serleget is magánál tartotta.

A sikerek kezdetei a nyolcvanas évek derekáig nyúlnak vissza a kitűnő nevelőmunka, a célirányos erősítés és az erőkoncentrálás eredményeként. Nemcsak neveltek válogatott játékosokat – Csíkos Gábor, Hulmann Zsolt, Petheő Gábor –, hanem igazoltak is, mint például Melkvi Zoltánt és Szabó Kálmánt, s jó képességű idegenlégiósokat is szerződtettek. Így alakult ki a Tisza partján egy igazi proficsapat. Mindemellett továbbra is nagy gondot fordítanak az utánpótlásra, amelyről hosszú évek óta gondoskodik a Nyári Sándor vezette kitűnő szakembergárda, mert jól tudják, hogy csak igazolásokkal nem érhető el tartós siker.

S ami a férfiaknál Nyári Sándor, lényegében az a női szakosztálynál Ducsai Géza, akinek vezetésével ugyancsak az NB I.-ben szerepelnek a szegedi lányok. Igaz, ők – egyelőre – nem értek el olyan eredményeket, mint a fiúk, de a mai anyagi nehézségeket figyelembe véve nem kis teljesítmény az ország élvonalában szerepelni.

S minthogy a rang kötelez, Szeged több nemzetközi esemény színhelye volt, amelyek közül a legrangosabb a férfi felnőtt Eb-selejtező, valamint az ifjúsági Eb- és vb-selejtező megrendezése, a Fesztivál és a Medikémia Kupa, s kétszer helyet adtak a magyar válogatott–idegenlégiós válogatott találkozónak is. S ha még jobban visszamegyünk az időben, akkor meg kell említeni a szovjet férfiválogatott vendégjátékát még szabadtéren, majd már teremben a jugoszláv férfi- és a japán női válogatott vendégszereplését, amelyek a magyar válogatottakkal mérték össze tudásukat.

Fejér. A megyében néhány hónappal a háború után, egy 1945. augusztus 9-én készült jegyzőkönyv szerint már tizenegy csapat létezik. A megyeszékhelyen, Székesfehérvárott két évvel később indult be a röplabdázás, mégpedig úgy, hogy a 2. Sz. Rendőri Osztály Baráti Köre alakított szakosztályt dr. Székely Árpád százados vezetésével. A szövetséghez intézett levelükből az derült ki, hogy mindent elkövetnek a sportág népszerűsítése érdekében, méghozzá nemcsak a városban, hanem megyeszerte. Egyebek közt ennek eredményeként is viszonylag rövid idő alatt sorra alakultak a megyében a csapatok.

Ebben az időszakban az iskolák is egyre jobban népszerűsítették a sportágat. Csupán Székesfehérvárott hét középfokú iskolában pattogott rendszeresen a röplabda, de ugyanez mondható el az általános iskolákról is. Így aztán a szakosztályoknál a bázis biztosított volt, amit nagyban elősegített az, hogy a megyében az általános iskolai tantervben – ez idő tájt nem csupán ebben a megyében – szerepelt a röplabdázás oktatása. Külön ki kell emelni, hogy a hatvanas évek elején megalakult Székesfehérvári Volán SC férfi- és női szakosztályánál sportiskolai rendszert építettek ki, amely segítette a korosztályok egymásra építését.

Ezekben az években Dunaújvárosban is mindjobban hallatott magáról a sportág, s itt alakult ki a megye másik jelentős bázisa. A gyárvárosban a Meszövnek mind a férfi-, mind a női csapata NB II-es lett,

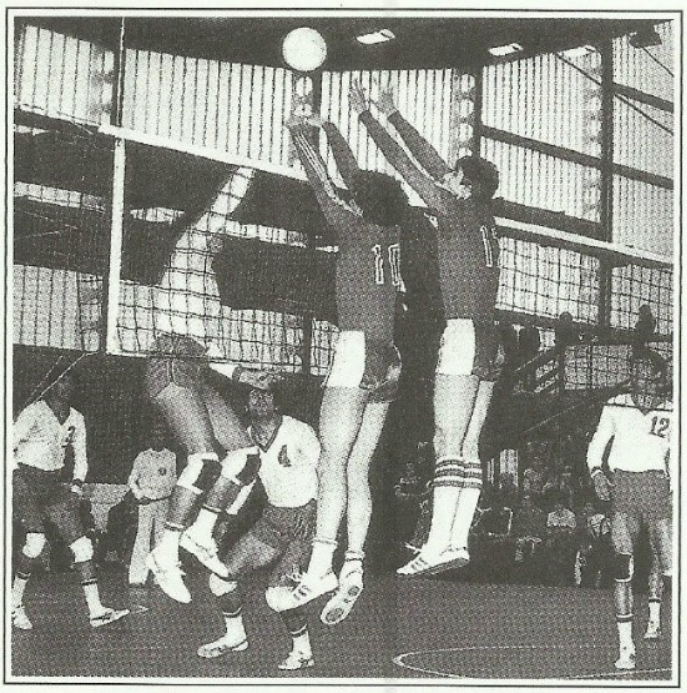

Jelenet az 1980-as Alba Volán Kupán lejátszott Magyarország–Kuba mérkőzésről

rajtuk kívül a Kohásznak szintén férfi- és női, a Volánnak és az Építőknek női szakosztálya működött.

Székesfehérvárott még látványosabb eredménnyel rukkoltak ki: a Székesfehérvári Volán férfiegyüttese 1965-ben bejut az NB II.-be, hét évvel később győztesként végez a Nyugati csoportban, s NB I-es lesz. A lányok 1965-ben szintén bejutottak az NB II.-be. Így ment ez egészen 1987-ig, amikor a Volán férficsapata megszűnt, majd öt év múlva a nők is követték a kényszerű példát. A megszűnés az egyre romló anyagi lehetőségek miatt következett be.

Mialatt azonban e szomorú sorsok beteltek, a megyében nem állt meg az élet, hiszen Móron, Előszálláson, Pákozdon és Kincsesbányán megkezdődött a szervezkedés, és igényt tartottak a különböző bajnokságokon való indulásra. Mindez a megyei szövetség következetes munkájának volt az eredménye. A szövetség a nyolcvanas évek elején újjáalakult, ami nemcsak abban nyilvánult meg, hogy öt helyett hét ember irányította, hanem abban is, hogy a minőségi munkát ettől kezdve szakbizottságok biztosították.

Furcsa, de ennek ellenére megyei felnőttbajnokságot nem tudtak indítani, mivel valamennyi jelentősebb együttes valamelyik NB-s osztályban szerepelt. Annál rendszeresebbek voltak az utánpótlás-bajnokságok mindegyik korcsoportban, s ugyanez mondható el a középiskolai kupa és bajnokság lebonyolításáról. Nemegyszer vállalkoztak az OIK és OSK területi döntőinek megrendezésére. S ha már a rendezvényeknél tartunk, első helyen kell megemlíteni a több éven keresztül megrendezett Alba Volán Kupa A kategóriás és a Dunaferr Kupa nemzetközi férfitornákat, valamint a Dunaújvárosban 1987-ben lebonyolított férfi Eb-selejtezőt. Jelentős volt továbbá az alacsonyabb szintű Alba Regia és a Fehérvár Kupa férfi- és női, a Kohász Kupa férfi-, valamint az Építők Kupa női torna.

A megyét reprezentáló klubcsapatok közül az évek óta élvonalban lévő Dunaferr SE férfigárdája emelkedik ki, amely jelen időszakban az Extraliga tagja. Két csapat található az NB I.-ben, amelyek 1995-ben kerültek az első osztályba, a Székesfehérvári Radiant és a Dunaújvárosi Quittner SK férfiegyüttese, az NB II.-ben pedig egy csapat, a Székesfehérvári FRK férficsapata küzd a bajnoki pontokért.

A megyében nevelkedett játékosok közül a korábbi években a székesfehérvári Fésüs Irén és Fellegvári Teodóra jutott el a válogatottságig. Jelen időszakban a Dunaferr csapatából a fiatal Gelencsér Balázs tagja a válogatott keretnek.

Az edzők sorából név szerint is ki kell emelni a Dunaferr SE szakosztályában tevékenykedő Kelemen Istvánt, aki hosszú évekig az utánpótlás-nevelésben végzett kitűnő munkát. Az utóbbi időben pedig a felnőttek csapatát irányítja egyre jobb eredményekkel.

A megyei szövetség hosszan tartó, sikeres működése után Sárvári László elnök távozása után megszűnt, majd 1995-ben Jaczó Jenő elnök vezetésével újra megalakult.

GYŐR-MOSON-SOPRON. Azok közé a régiók közé tartozik, amelyek már 1995-ben ötvenéves évfordulót ünnepelt. Az első mérkőzést ugyanis 1945-ben a Rendőregyesület – a Győri Dózsa elődje – játszotta. Ráadásul az 1995-ös esztendőben még egy szép dátumra emlékeztek: harmincöt éve, 1960-ban alakult meg a Győri Röplabda Szövetség Farnady Ernő elnökletével, aki ma a megyei szövetség főtitkára.

S mindez úgy kezdődött, hogy a háború után, görögországi és párizsi tanulmányai végeztével hazatért Harnisch László, aki a győrszigeti iskolában franciát kezdett tanítani, s mivel Görögországban is sokat röplabdázott, már ott annyira megkedvelte ezt a sportágat, hogy iskolájában oktatni kezdte. Később ő lett a megyei szövetség első elnöke. Kitűnő társra lelt Zsegora Józsefben, aki Munkácsról jött hazánkba, és orosz szakos tanárként a Tulipános Iskolában tanított. Igaz, a Frigyes laktanyában sok mindent ellestek az állandóan röplabdázó szovjet katonáktól, de mivel már előttük sem volt ismeretlen a sportág, iskoláikban csakhamar népszerű lett. Nem sokkal később Győrött, majd az egész megyében elterjedt.

A már említett Farnady Ernőnek szintén volt kapcsolata a győrszigeti iskolával, hiszen elemi iskoláit ott végezte. A röplabdázást azonban nem itt, hanem – játékosként – Pannonhalmán, a bencéseknél ismerte meg, miután középiskolai tanulmányai során egy évet a pannonhalmi gimnáziumban járt.

A megyében a sportág népszerűsítéséhez nagyban hozzájárult az, hogy nem sokkal a háború után megalakult a megyei-városi szövetség, amely a megyei feladatokon kívül Győr város ügyeit is intézte. Volt is munkája bőven, hiszen 1950–51-re már hatvan csapat játszott a szabadtéri bajnokságokban, s ahol terem volt, ott a téli időszak sem volt holt idény. A bajnokságokon, tornákon csaknem 250 csapat röplabdázott, így alig volt az országnak olyan megyéje, ahol népszerűbb volt a sportág.

Az 1956-os forradalom azonban negatív változást hozott a város röplabdaéletében, mert a szovjetnek kikiáltott sportág majdnem megszűnt a megyében. A Győri Kinizsi női és a Győri Dózsa férficsapatán kívül négy-öt együttes számára lehetett valamit rendezni. Két év múlva ez a szám azért emelkedett, így legalább Győrött lehetett városi bajnokságot szervezni. Itt Farnady Ernő, Sopronban pedig Ferling József irányításával több csapatot sikerült újra életre kelteni, és a még mindig beépítetlen területeken szaporodtak a pályák is, így csakhamar nyolcvan csapat jelentkezett a különböző bajnokságokra. A legna-

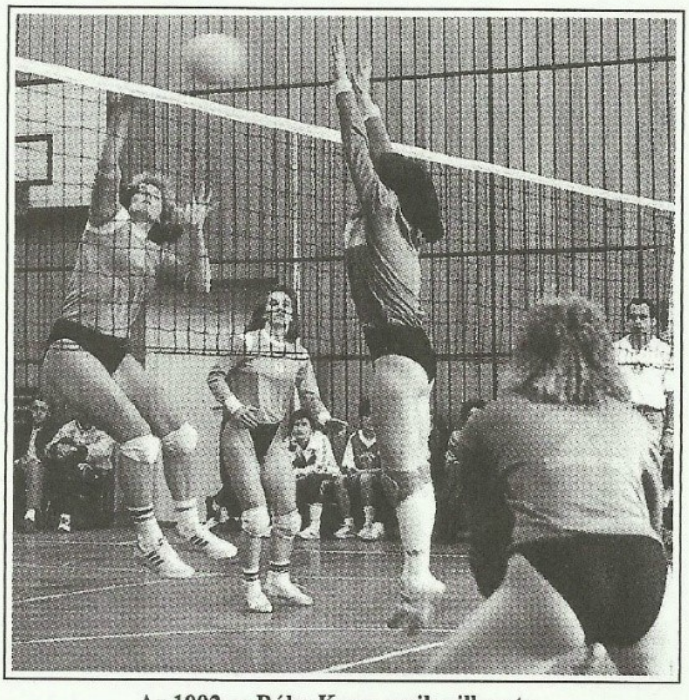

Az 1992-es Rába Kupa egyik pillanata

gyobb röplabdás hagyománya Győrnek volt, ezért nem véletlen, hogy a résztvevőknek legalább a fele innen került ki. Farnady Ernőn kívül még sok lelkes ember vette ki a részét a munkából, egyebek közt Iván Tibor, Tenzel Károly és Szemenkár Mátyás. S nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy a lelkes testnevelőknek köszönhetően Győrött nyolc-tíz általános és tíz-tizenkét középiskolában a forradalom után sem szűnt meg a röplabdázás.

A megyei szövetség természetesen mindent elkövetett annak érdekében, hogy Győrön kívül másutt is rendszeres legyen a röplabdázás. Bár a sportággal szembeni előítéletek miatt ez több településen erős ellenállásba ütközött – itt-ott egyenesen megtiltották a szervezést –, szerencsére ez a törekvés sok helyen, elsősorban Sopronban, Mosonmagyaróvárott és Csornán nem járt sikerrel. A rendkívüli népszerűség megmaradására talán a leglátványosabb példa az, hogy Győrnek sikerült 1963-ban Rába Kupa néven olyan tornát beindítania, amely hamarosan nemzetközivé vált, s a mai napig esztendőről-esztendőre megrendezik.

A megye a népszerűségen kívül arra is méltán büszke, hogy válogatott játékosok is kerültek ki innen. Ebből a régióból indult el ugyanis a címeres mez felé Ecker Márta, Simon György, valamint a Bodó fivérek.

A megyeszékhely jelentős válogatott mérkőzéseknek is otthont adott. A magyar válogatott itt fogadta a Szovjetunió, a Koreai NDK és Kuba legjobbjait, sőt amikor Szombathelyen a művelődési ház átépítés alatt volt, a Savaria Kupa keretén belül is rendezett válogatott mérkőzéseket. Ugyanakkor 1991-ben az osztrákokkal közösen megrendezte a női Spring Kupát is.

A megye igyekszik az új kezdeményezéseket is meghonosítani, így az elsők között szervezte meg Magyarországon a mini- és a vegyes röplabdázást, s csakhamar élénk lett a strandröplabdázás is. A Győri Röplabda Szövetség a sportág centenáriumának tiszteletére megrendezte a 100 év – 100 játszma mozgalmat, amelynek az volt a lényege, hogy a centenárium évében a résztvevők akár csapatban, akár egyénileg száz játszmát játsszanak.

A városnak jelenleg egy nagy bánata van: a Győri Dózsa női és férficsapata csupán átszállót tudott váltani az NB I.-be, mert más sportágak elviszik a pénzes szponzorokat. Ennek ellenére a röplabda népszerűsége töretlen, hiszen most is hatvanhat csapat küzd a megyében a különböző bajnokságokban.

Hajdú-Bihar. Az itteni helyzet a háború utáni kezdeteket illetően nagyon hasonlít a fővárosira, mivel ebben a régióban is Lengyelországból, illetve a Felvidékről idetelepült szakemberek honosították meg a sportágat. Közülük a legjelentősebb Bene György, Simon Tibor, Vieslaw Skiba és Törzsök István. Mindegyikük a debreceni egyetemen tanult, így mondani sem kell, hogy a megyében a sportág ott indult el – túlzás nélkül mondhatni – hódító útjára.

Az első csapatok 1947-ben kezdtek szerveződni, de az úgynevezett nagy áttörés egy évvel később történt, elsősorban az Országos Népi Bajnokság hatására. Debrecenben a DEAC-ban, a DVSC-ben és a DKASE-nél alakult csapat, de a megyeszékhelyhez rövidesen csatlakozott Hajdúszoboszló, Téglás, Hortobágy és Biharnagybajom is.

Az 1948-as esztendő arról is nevezetes Hajdú-Biharban, hogy ekkor alakult meg a megyei szövetség Balogh Endre elnökletével, amely eleinte a kézilabda-szövetség keretén belül működött – akárcsak a fővárosban –, majd nem sokkal később önállósodott. Ez további lökést adott a sportágnak, és az év végére szinte nem volt munkahely röplabdacsapat nélkül, s az iskolákban is valóságos röplabdaláz tört ki. Minden intézmény igyekezett saját pályát építeni, hiszen a népi bajnokságban pályaválasztóként mindenki ott akart játszani. A következő évben pedig 16-16 női, illetve férficsapat részvételével kiírták az első megyei bajnokságot is.

A megye röplabdasportjának fénykorát azonban az ötvenes évek jelentették, amikor az igazolt játékosok száma nyolcszáz körül volt, ebből mintegy háromszázra volt tehető az utánpótláskorúak száma. A hatvanas évektől kezdődően a népszerűség – mint oly sok helyen – fokozatosan csökkent. Ekkor kezdtek elválni egymástól a szervezett bajnokságokban szereplők s a tömegsport, és az utánpótlás-nevelés is háttérbe szorult, holott nyilvánvaló, hogy hosszú távon e nélkül minőségi sport nem képzelhető el. Így azután az igazoltak száma 1960-ban a felére, húsz évvel később a negyedére csökkent, s az 1995-ös „népszámlálás" is csak kétszázat mutatott ki, amelynek a fele utánpótláskorú. A sorvadásra jellemző, hogy amíg az ötvenes években még rendszeresek voltak a megyékkel való rendszeres találkozók – elsősorban Szabolcs-Szatmárral, Borsod-Abaúj-Zemplénnel és Bács-Kiskunnal –, lassan ezek is elhalványultak. Sőt Debrecen válogatottja akkoriban részt vett Veszprémben a nyolc, Győrött pedig a négy város bajnokságán is.

A megye, ezen belül főként Debrecen, mindig jelentős tényező volt a magyar röplabdasportban. Itt mindenekelőtt ismét az ötvenes éveket kell említeni, amikor a Debreceni Dózsa, majd a DEAC férficsapata bekerült az NB I.-be, ahol tizenhét évet töltött. Női NB I-es együttes 1980-tól létezik, amely DMVSC, DVSC, majd DTE-DSI néven ismert.

Az ötvenes években a DVSC-nek és a Téglásnak a női, a Debreceni Petőfinek és a Debreceni Ruhagyárnak a férficsapata játszott az NB II.-ben, hozzájuk csatlakozott később a D. Kinizsi, a D. Volán és a Tanítóképző női, továbbá a Gördülőcsapágygyár és a DASE férfiegyüttese. Jelenleg a D. Biogal s az SDI női, valamint a SEAC, az STE, a D. Brassai és a Berettyóújfalu szerepel a második vonalban.

A háború után nem sokkal már rendszeres bajnokságokat bonyolítottak le az iskolák között is. Kiemelkedő munka folyt a debreceni Tóth Árpád és Fazekas Mihály Gimnáziumban, a Petőfi Sándor és az Arany János Általános Iskolában, akárcsak Berettyóújfaluban, az Arany János Gimnáziumban. Közülük a Tóth Árpád Gimnázium, a Petőfi Sándor és az Arany János Általános Iskola az országos diákversenyeken is győzni tudott. Közben 1961-ben a Tóth Árpád Gimnázium csapata az NDK-ba, 1989-ben pedig Izraelbe is eljutott. Jelenleg huszonhárom iskola vesz részt a diákversenyeken, ami nem rossz arány, csak az a baj, hogy nem az általános, hanem a középiskolák vannak túlsúlyban.

A megyéből olyan kiváló játékosok indultak el a válogatottság útján, mint Bardi Gyöngyi, Rácz Márta, Fehér Anna, Voith Ildikó, Balogh Erika, Molnár István és Szabó Gábor. Persze ilyen játékosok kineveléséhez kitűnő szakember-, illetve vezetői gárda is szükségeltetik, s a megyében jócskán megfordultak közülük. Akik a legtöbbet tették a megye röplabdasportjának felvirágoztatásáért: Bácsi Gábor, Farkas Istvánné, Fogarasi József, Polgár Sándor, Póser Pál, Sorbán László, Szabó László.

A megyeszékhely rangos rendezvények színhelye is volt. Debrecen 1983-ban adott otthont a férfi Európa-bajnokság egyik selejtezőcsoportja küzdelmeinek, 1994-ben a leány ifjúsági Eb-nek, 1995-ben pedig itt játszotta le mindhárom Eb-selejtező mérkőzését női válogatottunk, ezenkívül vendégszerepelt itt a japán női válogatott, és rendeztek itt MNK-döntőt is.

Heves. Röplabdasportjának kezdeti időszakáról – források hiányában – csupán annyit tudunk, hogy abban a régióban is a negyvenes évek második felében ismerkedtek meg alaposabban a sportággal, amikor is más megyékhez hasonlóan több üzemben, iskolában megkezdődött a sportág meghonosítása.

Az első jelentősebb forrás a hatvanas évek elejéről származik, s ebben az időszakban nyolcszáz körül volt az igazolt játékosok száma, mintegy 450 férfi- és 350 női játékos részvételével. Rendszeres nyilvántartást azonban még ekkor sem vezettek arról, valójában hány csapat működik a megyében. Jellemző erre a pétervásári járás példája, ahol egy tucat csapat indult a bajnokságban, játékosaikat viszont nem igazolták le. A járási sporthivatal ugyanis olyan határozatot hozott, hogy minden egyesület, amelynek labdarúgócsapata van, köteles működtetni egy-egy röplabdacsapatot is, amelyek a focimeccs előtt játszanak, ami persze a sportág népszerűsítése érdekében kétségkívül dicséretes.

Az azonban biztos, hogy 1963-ban tizenegy férfi- és kilenc női együttes indult a megyei bajnokságban. Ez nem kevés, csakhogy a bajnokság első felében kiderült, hogy négy férfi- és egy női csapat egyetlenegy mérkőzését sem játszotta le, így ezeket a megyei szövetség értelemszerűen törölte.

Ezekben az években a szövetségnek arra is volt gondja, hogy a bajnokságon kívül is foglalkoztassa a csapatokat, ezért férfi- és női vonalon egyaránt felnőtt- és ifjúsági megyei válogatottat szervezett, ame-

lyek különböző tornákon vettek részt. Járási bajnokság csak a már említett Pétervásáron működött.

Ha a rendelkezésre álló adatok alapján végigkísérjük a megye röplabdasportját, akkor azt találjuk, hogy – legalábbis a minőséget illetően – a női röplabdázás volt lényegesen jobb, amelyet az Eger SE reprezentál jelenleg. Ez a gárda 1983-tól szerepel az NB I.-ben, 1987-ben hetedik, az évtized végén már érmes, majd ezt követően négy bajnoki cím fémjelzi útját. Az egrieken kívül az NB II.-ben a Gyöngyösi SE szerepel s jelenti még a minőséget. A kilencvenes évek elején a Hatvani KVSC-nek is volt NB II-es női együttese, amely azonban anyagiak hiányában megszűnt. Persze az anyagi gondok más szakosztályokat is sújtanak, s közülük több szinte egyik napról a másikra él, de azért igyekeznek fennmaradni. Az igyekezetnek az az eredménye, hogy a megyei bajnokságokban hat korosztályban harminckét csapat vesz részt. Különösen annak örülnek a szövetség vezetői, hogy csaknem tízéves szünet után, ha csupán négy együttessel is, de sikerült újra beindítani a felnőtt női bajnokságot.

Az, hogy az anyagi nehézségek ellenére meglehetősen élénk röplabdaélet zajlik Hevesben, jórészt annak köszönhető, hogy nagy gondot fordítanak az utánpótlásra. Nem véletlen, hogy a jelenleg tizenegy főből álló elnökség java része testnevelő tanár, s így ezekből az iskolákból jócskán kerülnek ki olyan játékosok, akikre hosszú távon számíthatnak. Az utánpótláscsapatok – elsősorban a lányok – jól szerepelnek a különböző országos rendezvényeken is, tehát úgy tűnik, a minőségi sport egyelőre biztosított. A fiatalok részére országos szintű kupákat is szerveznek, amelyek közül kiemelkedik a Mini Eger, a Magyari Kupa és a Bornemissza-emlékverseny.

A megyeszékhelyen női válogatottunk 1982-ben az Egyesült Államok, 1983-ban Kína, 1984-ben pedig Kuba legjobbjait fogadta.

Komárom-Esztergom Ha grafikonnal akarnánk ábrázolni Komárom-Esztergom megye röplabdasportjának történetét, akkor az 1940-es évek második felének kezdetén a grafikon vonala elindulna fölfelé, ez kisebb-nagyobb törésekkel tartana a hetvenes évek végéig, majd jó tíz éven át keletkezne egy nagy hullámvölgy, hogy aztán a kilencvenes évek elejétől újra fölfelé íveljen. Ez azonban inkább a csapatokra, semmint a játékosokra vonatkozik, mert igaz ugyan, hogy az utóbbiak 1950-ben még csak 150-en voltak, s közben elérték a 400-450-es számot, de ma is mintegy 300-ra tehető.

Persze az emelkedő diagramhoz először is az járult hozzá, hogy a háború után Szlovákiából a megyébe, azon belül Esztergomba került testnevelők, Mészáros Ferenc és Porubszky Lajos lerakták a sportág alapjait. Mire ez megtörtént, 1949-ben megalakult a Gröber József elnök vezette megyei szövetség, amely már kiírhatta a régió bajnokságát. Ahogy aztán nőtt a szakemberek száma, úgy szaporodtak a csapatok is, amelyek csakhamar egész jó mérkőzéseket vívtak egymással. Az együttesek száma elsősorban Tatabányán, Esztergomban, Oroszlányban, Almásfüzitőn, Nyergesújfalun, Dorogon, Tokodon, Dágon és Annavölgyön volt jelentős. Közülük a Tatabányai Bányász férficsapata hamarosan az NB II. kapuján is bekopogtatott, s be is bocsátották. Ez a gárda Kálmán József irányításával vált jó együttessé. A gárda utánpótlását az ipari és kereskedelmi szakközépiskola testnevelője, Herczegh Ferenc irányította, aki nem más, mint a megyei szövetség jelenlegi elnöke. Így indult meg a megye az NB felé.

A megyei vezetők a bajnokságokon és a tornákon kívül gyakran rendeztek megyei szintű találkozókat elsősorban Győr-Moson-Sopron megyével, részben megyei válogatottak, részben klubcsapatok szintjén, sőt rendszeresek voltak a szomszédos Komárno, valamint Nyitra csapataival való találkozások is.

A megyének ez a fénykora mintegy két évtizeden át tartott. Igaz – ahogy Herczegh Ferenc fogalmaz –, az iskolákban a testnevelésen kívül a röplabdaoktatásnak is megfelelő tisztelettel adóztak. Mind az általános, mind a középiskolákban virágzott a sportág, s nem véletlen, hogy a diákröplabdázáson belül jól csengett Komárom-Esztergom neve az eredmények alapján. Később aztán fordult a helyzet: nem az egyesületek épültek az iskolákra, hanem megfordítva, vagyis amelyik iskolából kikerültek a röplabdás diákok, ott lassan elsorvadt a sportág.

A sorvadás azonban az egyesületeket is elérte. A Tatabányai Bányász SC-ben például a hatvanas években huszonegy szakosztály működött, s erre a pénzt a bánya sokallotta. Mi történt? Egyedül a röplabdaszakosztályt szüntették meg, mert arra már – úgymond – nem jutott pénz. Szerencsére a röplabdások makacs emberek voltak, mert Komép néven nemhogy újjászerveződtek, hanem 1976-ra képesek voltak az NB I.-be is bekerülni.

Hasonló cipőben járt Almásfüzitő női csapata is, amely, miután a timföldgyár tönkrement, pénz hiányában kiesett az NB I.-ből. Igaz, visszajutni azóta sem tudott, de a szakosztály él, s ha egy szponzor „felfedezné", talán újra visszatérnének a szép napok.

A kilencvenes években azért a megyére újra szebb napok virradtak, elsősorban az iskoláknak köszönhetően. A megyei bajnokság nyolc férficsapata közül négy középiskolai és egy általános iskolás (!) csapat biztosítja a zavartalan lebonyolítást, s a női hatcsapatos mezőnyből négy középiskolai együttes.

Rangos események lebonyolításáért sem mentek a szomszédba a megyei vezetők, hiszen évekig nagy sikerrel rendezték meg a Mikromed és a Vértes Kupát, sőt vállalták a női ifi Eb egyik selejtezőcsoportjának mérkőzéseit is.

A megyében jelenleg a Tatabányai SC és a Dági SE férfi-, valamint a Vértes Volán SE női csapata szerepel az NB I.-ben. Ezenkívül dicsekedhetnek azzal, hogy Jagodics Zsolt, Valics György, Mészáros Péter, Hernádi István, Koch Róbert, Sárik Zoltán és Gubik János a válogatottságig vitte, s arra is, hogy Tatabányán épült meg az ország első strandröplabdapályája.

Nógrád. A megyében 1947-ben még csak nagyon műkedvelő módon ismerték a röplabdázást. Szinte ismeretlenek voltak a pályák. Jellemző, hogy eleinte csupán a majálisokon röplabdáztak úgy, hogy két fa közé kifeszített valamilyen alkalmatosság fölött ütögették a labdát. Ám a következő évben Salgótarjában már villámtornát rendeztek. Híre gyorsan terjedt, s hatására egyre-másra alakultak a csapatok, először csak Salgótarjában, majd a megyeszékhelyhez hamarosan csatlakozott a többi közt Baglyasalja, Somoskőújfalu, Zagyvapátfalva, Mátranovák. Megkezdődhetett a megyei bajnokság, majd több járásban tornákat rendeztek.

Újabb egy esztendő elteltével már minőségi röplabdázásról is beszélhettek a megyében, miután az üveggyári fiúk megnyerték a megyei bajnokságot, s bejutottak az NB II.-be, ahol szintén nem a „futottak még" kategóriába tartoztak. Ehhez jelentősen hozzájárultak a zagyvapátfalvaiak is, akik néhány tehetséges játékossal segítették a magasabb osztályú együttes szereplését.

E két csapaton is túltett a Tűzhelygyár gárdája, amely 1958-ban megnyerte a megyei bajnokságot, a következő évben első helyen végzett az NB II.-ben is, melynek eredményeként 1960-ban már NB I-esként képviselte a megyét. Mind több tehetséges fiatal kezdte bontogatni szárnyait a siker hatására, no meg azért, mert olyan kiválóságok között üthették a labdát, mint Prouza Ottó és Galgóczi Tamás.

A női csapatok ugyan nem értek el ilyen remek eredményeket, de a megyei bajnokságban igen élvezetes csatákat vívtak egymással, elsősorban a baglyasaljai, zagyvapátfalvai, somosi és tűzhelygyári lányok jóvoltából.

A férfiak fölényét bizonyítja, hogy a hatvanas évek közepén a tűzhelygyári ZIM Vasas az NB I.-ben, míg a Salgótarjáni Petőfi, az SBTC, a Zagyvapátfalvai Bányász és Építők a második vonalban küzdött a bajnoki pontokért. Ettől kezdve azonban rohamos hanyatlás indult meg, az NB-s csapatok sorra kiestek, így szereplésüket már egy osztállyal lejjebb folytathatták.

Mivel a sikertelenség miatt a csapatok kénytelenek voltak megválni több jó játékosuktól, ez a megyei bajnokság rovására is ment, amelyben a színvonal alaposan csökkent. A megyei szövetség vezetői a mennyiséggel sem voltak elégedettek, mert már csak tíz női és kilenc férficsapat indult, amelyek közül a Salgói Bányász, illetve az ÖNTE megszűnt. Különösen a Salgói BSE női szakosztályának vezetői keltettek alapos meglepetést, hiszen még anyagi gondok sem vetődtek fel, csupán nem tartották szükségesnek a szakosztály fenntartását.

A megye legfőbb rendezvénye: 1976-ban Salgótarjában rendezték meg a Tungsram Kupa nemzetközi férfitornát és a Magyarország–Ku-

ba női mérkőzést, 1978-ban pedig ugyancsak a megyeszékhelyen találkozott a magyar és a japán női válogatott, és itt bonyolították le az 1987. évi női IBV-t is. A többi rendezvény közül az 1981. évi férfi MNK-döntő és a Karancs Kupa emelkedik ki.

PEST. Az ország egyetlen olyan megyéje, amelynek nincs székhelye. Gyorsan megnyugtatjuk az olvasót, hogy a világért sem akarunk földrajzórát tartani. Csupán azt kívánjuk érzékeltetni mindjárt az elején, hogy mivel a megye megannyi ügyes-bajos dolgát Budapesten intézik, röplabdasportja ebből adódóan szorosan összefügg a fővároséval. Ezt látszik igazolni az is, hogy a Pest Megyei Röplabda Szövetség is Budapesten székel. Így van ez már hosszú évek óta, ezért ha valaki a főváros röplabdasportjáról beszél, kisebb-nagyobb mértékben Pest megye is értendő rajta. Kézzelfogható példát akár a jelenből is vehetünk. A megyében ugyanis elegendő csapat híján nem tudják megrendezni a szövetségi utánpótlás-bajnokságot, tehát mit tehetnek? A válasz: igyekeznek minél többször igénybe venni a BRSZ meghívását a játéklehetőség érdekében. Ezzel mindjárt azt is elárultuk, hogy a két szövetség között meglehetősen jó a kapcsolat, amire további bizonyíték, hogy nem egy Pest megyei felnőttcsapat szereplője a Budapest-bajnokságnak is.

A megyei szövetség tehát ezernyi szállal kapcsolódik – és a múltban is kapcsolódott – a fővárosiakhoz. Bizonyos mértékig ezt jelképezi Járfás Lászlónak, a megyei szövetség elnökének sportpályafutása is, aki korábban megfordult a Bp. Postásnál és az Újpesti Dózsánál, s egykoron szintén fővárosi együttesnek, az MTK-nak volt a játékosa. Járfás László 16 éve a megyei szövetség élén áll.

Tény, hogy manapság egy társadalmi elnökség mind kevesebbet tehet a területéhez tartozó valamely sportág felvirágoztatásáért. Nincs ez másképp itt sem, s bár Pest nem tartozik az ország legnagyobb megyéi közé, azért az NB I.-ben már megismerhették a Pomázi Komplex SE férficsapatának a nevét, s az NB II.-ben is szerepel néhány női és férfiegyüttes, köztük a szigetszentmiklósiak női és férficsapata. Azért említettük külön ezt a két gárdát, mert néhány évvel ezelőtt a Pest megyei szövetség tudta nélkül sorolták be őket az NB II.-be...

Amennyire rossz szájízt okozott ez a váratlan besorolás Járfás Lászlónak, annyira büszke arra, hogy a Dunavarsány női gárdája a megyei bajnokság legjobbja, hiszen „mellékesen" a csapat edzője. Arra viszont már kevésbé büszke, hogy csupán három ellenféllel kell megküzdenie, s a férfimezőnyben is csak eggyel több csapat van.

Annál inkább felderül az elnök arca, amikor a megye középiskolás csoportja kerül szóba, ami érthető. Hiszen évről évre 28-30 csapat szerepel a középiskolai bajnokságban. Különösen Borkovits Józsefnét, a ráckevei gimnázium testnevelőjét dicséri, akinek vezetésével az ország egyik legjobb középiskolai röplabdacsapata nevelődött ki. Válogatott játékosok is kerültek ki innét, például Vámos Ferenc, a Kecskemét bajnokcsapatának a tagja. Hasonló dicséret illeti Körösfői Lászlót, a gödöllői 202-es Szakmunkásképző Intézet igazgatóhelyettesét, a megyei középiskolai bajnokság létrehozóját. A megyei vezetők szándékát dicséri, hogy évente négy női és ugyanannyi férfitornát rendeznek, amelyekre meghívják a középiskolás csapatokat is. Az általános iskolások pedig elsősorban annak örülnek, hogy minden évben megrendezik számukra a Pajtás és a Mikulás Kupát. Ezenkívül – az elnök személyes kapcsolatai révén – szinte minden évben részt vesznek egy-egy tornán a közeli szlovák városok együttesei is.

SOMOGY. Ahhoz, hogy egy megye röplabdaéletének pontos feldolgozása megtörténjék, írásos dokumentum szükségeltetik, hiszen „szájhagyomány" vagy különböző visszaemlékezések pontatlanságra, hiányosságokra vezetnek. Ez a Somogy Megyei Röplabda Szövetség jelenlegi vezetőinek nagy bánata, hiszen – mint mondják – az 1946-ban kezdődő első évtized feldolgozásához nem áll rendelkezésükre eredeti írásos dokumentáció. Abban azonban természetesen biztosak, hogy röplabdaélet már abban az időszakban is volt, mégpedig nem is szegényes, s erre később megjelent újságcikkek is utalnak. Ezek pedig arról szólnak minden kétséget kizáróan, hogy 1945-öt követően a megye számos településén csaknem egy időben kezdték püfölni a röplabdát. Először csak az egyenruhás testületeknél dúltak ádáz csaták, később azonban a munkahelyek, iskolák is bekapcsolódtak a küzdelmekbe.

Két év sem telt el, amikor már helyi bajnokságokat, kupákat rendeztek, majd beindultak a körzeti bajnokságok is. A sportág népszerűsége nemcsak Kaposvárott terjedt, hanem több más településen is, elsősorban Barcson, Nagyatádon, Zamárdiban, Gyékényesen, Siófokon, Csurgón, Fonyódon, Kaposfőn és Nagybajomban. Arról pedig már egészen pontos dokumentáció van, hogy 1951-ben megalakult Kaposvárott a Dózsa röplabdaszakosztálya, majd nem sokkal később követte a jó példát a Kinizsi és a Vörös Meteor is. Ugyanakkor sajnos megint csak a visszaemlékezésekből derül ki, hogy szintén 1951-ben már szervezett megyei bajnokság zajlott, amelyben nem kevés együttes vett részt, s ezekből nőttek ki rövidesen az országos szövetség által rendezett, illetve szervezett területi bajnokságra is alkalmas röplabdacsapatok.

Az első hiteles forrásanyag 1956-ból maradt fenn, amiből viszont már egyértelműen kiderül, hogy a területi bajnokságban a Kaposvári Dózsa női és a Kaposvári Kinizsi férficsapata vett részt, míg a megyei bajnokságban tíz női és tizenhárom férfiegyüttes indult.

Az is biztos, hogy a megyei szövetség 1946-ban alakult meg, első elnöke Kovács Rezső volt, akinek elnöksége a leghosszabb ideig, tíz évig tartott. Őt követte Gyimesi Gyula, Tóth János, Kökényesy Péter, 1993-ban pedig Laszczik Iván.

Mint csaknem mindenütt, ebben a megyében is folyamatosan csökkenő tendenciát mutat a felnőtt játékosok száma. Íme, 1950-től évtizedekre bontva: 680, 651, 481, 205, míg 1995-ben 218. Ugyanakkor érdekes, hogy az utánpótláskorúak éppen 1995-ben érték el a legmagasabb számot: 275-öt. Hasonló tendenciát mutat a felnőttcsapatok számának alakulása az évtizedek alatt: 50, 47, 39, 18, míg 1995-ben 19. Az utánpótláscsapatok szintén 1995-ben érték el a legmagasabb számot: 23-at.

Ebből viszont egyértelműen kiderül, hogy a megyében nagy gondot fordítanak az utánpótlás-nevelésre. Nem véletlen, hogy a jelenben, azaz a kilencvenes években eddig a Kaposvári SSC, illetve RC a legeredményesebb magyar klubcsapat: 1992 és 1994 között egymás után háromszor nyerte meg a magyar bajnokságot. Az együttes azok közé tartozik, amelyek a legtöbb válogatottat adják, s innen került ki Kántor Sándor is, aki ma már németországi csapatában is az egyik meghatározó játékos, továbbá Pásztor Attila. Nem kell szégyenkezniük a kaposvári lányoknak sem, hiszen a Tungsram 1995-ben hatodik helyezést ért el az NB I.-ben. Nos, a lányoknak abban sem kellett szégyenkezniük, hogy nem voltak válogatott játékosok, hiszen ebből a megyéből került ki Anker Irma és Óryné Merő Nóra, az MRSZ szakfelügyelője, továbbá Simonné Kutas Zita, aki az iskolai röplabdázásban szerzett igen nagy érdemeket.

S hogy milyen jó az utánpótlás-nevelés Somogyban, arra példa, hogy 1992-ben a Kaposvári Építők-Épber SC aranyérmet nyert az OSK-ban, majd a következő két évben a Somogy SC nyert ezüst-, illetve bronzérmet.

Az utánpótlás-neveléshez természetesen szorosan hozzátartozik az iskolai sport, ahonnan a legtöbb tehetség kerül ki. Külön ki kell emelni a kaposvári Munkácsy Mihály Gimnáziumot és a Toldi Miklós Utcai Általános Iskolát, ahol Simonné Kutas Zita, illetve Bíró Lajos és Zádor Tibor testnevelők irányítják a fiatalokat. Nem véletlen, hogy ezek az iskolák kitűnően szerepelnek a diákolimpiákon, ezt különböző érmek – köztük a legfényesebbek is – igazolnak.

A megyére méltán bízták a sportág vezetői jelentős nemzetközi események megrendezését is. Az első éppen húsz évvel ezelőtt volt, amikor Jugoszlávia női válogatottját fogadták a magyarok legjobbjai, sőt később Kuba női válogatottja is ellátogatott Kaposvárra. Ám nem csak a megyeszékhelyen játszottak válogatott mérkőzéseket, hiszen például 1994-ben Marcaliba látogatott Izrael és Ausztria férficsapata is, és itt játszották le a Magyarország–Szlovákia férfi Eb-előselejtezőt. S bár nem éppen nemzetközi találkozónak számít, de az idegenlégiós válogatott is szívesen mérkőzött meg a magyar ligaválogatottal Somogyország fővárosában.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG. Kassáról került Nyíregyházára 1939-ben Lovász Mihály. Előző „hazájában" focizott és jégkorongozott, de azért a röplabdázás sem volt ismeretlen számára. Szabolcsból

még labdarúgóként került 1946 nyarán Diósgyőrbe, ahol egy röplabda-bemutatót tartott. Amikor Diósgyőrből visszatért Nyíregyházára, kedvet kapott régi ismereteinek felújítására. Elkezdte járni a munkahelyeket, rávette az embereket röplabdapálya-építésre, amiben természetesen maga is élen járt. Lelkes segítőtársra talált az ugyancsak a Felvidékről idekerült Mándi Antalban, aki a Kossuth Gimnázium testnevelője volt. Lovász Mihály játékos-edzőként megalapította a nyíregyházi VAOSZ női és férficsapatát, de ezenkívül is több más együttes megalapítója és szakmai tanácsadója, nevelője lett. S hogy még nagyobb hasznára váljék szaktudása: amikor 1948-ban megalakult a megyei röplabdaszövetség, Joó Károly elnök mellett ő lett a főtitkár.

Neki és a vele tartó több más lelkes szakember, társadalmi munkás kitartásának eredményeként szinte gomba módra szaporodtak a megyében a csapatok. A mai adatok alapján pontos számot nem lehet adni, hiszen igen sok falusi csapat is alakult, amelyek az NB-s bajnokságokban nem vettek részt ugyan, annál inkább az akkor még létező falusi spartakiádon, ami egyébként országszerte ezerszám vonzotta az embereket. Azt azonban tudják a megye mai vezetői, hogy 1946 és 1970 között 40-50 női és 50-70 férficsapat alakult, amelyekben a játékosok száma 1000–1200 között volt. Mostanra ezek a számok ugyan alaposan megcsappantak, de még így is mintegy 450-en játszanak 30 női és 25 férficsapatban. Ám ez a szám pozitív értelemben csalóka, mert ha figyelembe vesszük a nem igazolt játékosokat – elsősorban az iskolásokat –, akkor ennél többen is röplabdáznak. Ugyanez mondható el az 1946 és 1970 között meglévő csapatok számáról is, hiszen ha a fentebbiekhez hozzávesszük a szövetségi igazolással nem rendelkező falusi és üzemi együtteseket, akkor a csapatok összlétszáma jócskán meghaladja a százat. Ebben az időszakban a már említett falusi spartakiádokon kívül rendszeresek voltak a megyei, járási, városi, sőt községi bajnokságok is, 1957-től pedig megteremtődtek a középiskolás és úttörőbajnokságok feltételei is.

S ha már a szép időkre, azaz az első negyedszázadra emlékezünk, feltétlenül idekívánkozik, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg azon helyek közé tartozik, ahol az MRSZ megalakulása előtt már „hivatalos" mérkőzést játszottak, mégpedig 1946 szeptemberében, amikor is férfitalálkozón VAOSZ–Bp. Ganz-MÁVAG 3:1. Ezt azután sorra követték a különböző megyék és városok közötti mérkőzések, tornák, sőt a megyeszékhelyen rendezték meg 1967-ben az OIK országos leánydöntőjét, 1981-ben pedig az úttörőolimpia országos fináléját.

A megye NB-s csapatokkal is dicsekedhet, hiszen az 1960-as évek elején a Nyíregyházi Spartacus női és férficsapata beverekedte magát a legjobbak közé, majd amikor 1977-ben fúzióval létrejött a Nyíregyházi Vasutas Spartacus SC, öt év múlva már az NB I.-ben szerepelt, s nem is olyan régen a legjobbak közt is az élvonalba küzdötte magát.

A megyéből – elsősorban Nyíregyházáról – kitűnő játékosok egész sora került ki. Közéjük tartozik Csapó Gabriella, Ivancsó Vilmos, Palotásné Priznitz Ilona és Pál László.

Akárcsak a játékosokét, a kiváló szakemberek nevét is szinte lehetetlen felsorolni, akik e fél évszázad alatt hírnevet szereztek. Közülük – a már eddig említetteken kívül – mégis idekívánkozik Balázs István, Branyiczki Mária, Gidófalvi Albert, Góczi Árpád, Járosi János, Kerék Pál – a jelenlegi főtitkár, aki immár huszonhat éve tevékenykedik a megyei szövetségben –, Máthé Dezső, a Moravszki házaspár, Raczkó Tibor és Szekér László neve. Nekik és a többieknek köszönhető az az országos hírű utánpótlás-nevelő munka, amelynek eredményeként az OIK-ban, az OSK-ban és a diákolimpiákon szerzett éremgyűjteményből valóságos kis múzeumot nyithatnának. Kár, hogy munkájuk bizonyos értelemben kárba veszett, mert az utóbbi években csapatok egész sora szűnt meg a megyében, a többi között a Nyíregyházi Tanárképző s a Nyírbátori Bátori női és férfi NB II-es együttese.

A megye nevéhez számos rendezvény fűződik. Közülük is kiemelkedik a magyar–román férfimérkőzés 1979-ben, az 1976-os női IBV, nemzetközi ifjúsági tornák, az idegenlégiósok fellépése, MNK-döntő, továbbá a szomszédos Hajdú-Bihar megyeiekkel való rendszeres találkozók különböző korosztályokban, amelyek szintén a sportág fejlődését szolgálják.

Nem lenne teljes a sor, ha nem említenénk meg Nyíregyháza európai hírű ülőröplabdasportját, valamint élénk strandröplabdaéletét.

SZOLNOK A háború után Szolnok megyében is gomba módra szaporodtak a röplabdapályák – és persze a hazánkban még újnak számító sportággal megismerkedni akarók száma. Kezdetben Szolnok – a megyeszékhely –, Jászberény, Karcag, Kisújszállás, Martfű és Kunmadaras volt a központ, ahol eleinte a katonák, rendőrök és tűzoltók űzték, aztán lassanként bekapcsolódtak a vállalatok, üzemek dolgozói, majd a diákság körében is mind népszerűbb lett ez a játék.

A kibontakozás éve igazából az 1947-es esztendő volt, ekkor érződött először, hogy ebben az alföldi megyében hamarosan szervezett formában pattog majd a labda. A következő évben, akkor még a szakszervezeti mozgalom keretében, megkezdődtek az üzemi bajnokságok. Először Szolnok járt elöl jó példával, mindenekelőtt a Fűtőház, a Kertészet, a Tüdőkórház, a Posta, a Vasutasok és a Tisza Cipőgyár.

Bár még ugyanebben az évben megalakult a Szolnok Megyei Röplabda Szövetség Néder Kálmán elnök vezetésével, a következő két évben továbbra is üzemi szinten folytak a mérkőzések. Egyedül Martfű kapcsolódott be az MRSZ által szervezett területi bajnokságba, igaz, ottani szereplése csupán tiszavirág-életű volt: mindössze egy évig tartott.

Két évig tartó tömegsportjelleg után aztán 1950-ben hivatalosan is megkezdődött a megyei bajnokság tucatnyi csapat részvételével, elsősorban még mindig az üzemek, iskolák jóvoltából. Újabb két esztendő elteltével a rendszer kiterjedt az egész megyére, ami azt jelentette, hogy 1952-től a megyein kívül már járási és városi szövetségek is irányították a helyi bajnokságokat, amelyeken általában tíz-tizenkét csapat indult.

Ettől függetlenül 1956-ig a tömegesítés volt a sportág jellemzője a megyében, amit a járási bajnokságok egyre nagyobb kiterjedése, valamint a falusi spartakiádok rendszeressége bizonyított. A minőségre 1957-től terelődött hangsúly, amikor már a megyei csapatok egyre inkább bekapcsolódtak az országos bajnokságok rendszerébe. Az eredmény hamarosan megmutatkozott, hiszen az NB II.-ben egyre-másra szaporodott a Szolnok megyei csapatok száma: Szolnokon a Dózsa, a Honvéd, a Titász, a MÁV, az MTE, a Húsipar és a Vegyiművek, Jászberényben a Lehel és a Egészségügy, Mezőtúron az AC és a Szabó Lajos SE, továbbá Martfűnek, Jászapátinak és Törökszentmiklósnak volt még egy-egy NB II-es együttese. 1973-ban a Jászberényi Lehel női csapata bejutott az NB I.-be, majd nem sokkal ezután követte a lányokat a Szolnoki Vízügy-Dózsa férfigárdája, illetve annak jogutódja, a Szolnoki Vegyiművek.

A nyolcvanas évek közepén azonban megszűnt a megyei bajnokság addigi rendszere, aminek nemcsak a fokozatosan romló gazdasági helyzet volt az oka, hanem az is, hogy kötelezővé tették az NB-s szakosztályok részére az utánpótláscsapatok indítását, ráadásul a mérkőzéseket teremben kellett játszani, amiből nem volt elegendő és hiányzott a megfelelő anyagi háttér.

Igen rendszeres volt viszont a középiskolai bajnokság, amelynek lebonyolításában a megyei szövetség is jelentős segítséget adott a DSK-knak. A hetvenes években és a nyolcvanas évek első felében elsősorban a megyeszékhelyen, valamint Jászberényben, Karcagon, Törökszentmiklóson, Kunhegyesen és Tiszaföldváron jeleskedett több középfokú iskola, s főként ezeken a helyeken jártak elöl jó példával az úttörő-bajnokságokban részt vevő általános iskolák is. Rózsa Ferenc, a megyei szövetség jelenlegi elnöke arról tájékoztat, hogy ez idő tájt mindenekelőtt a szolnoki Varga Katalin Gimnázium, a Közgazdasági Szakközépiskola és a Gépipari Technikum, a jászberényi Lehel Vezér Gimnázium, valamint a kunhegyesi, kunszentmártoni és jászapáti gimnázium, míg az általános iskolák közül Szolnokon az Ácsim András és a Mátyás király úti, továbbá Kunhegyesen a Kossuth Lajos iskola végez kiemelkedő munkát. Azt is fontosnak tartja az elnök, hogy 1993-ban megalakult a Szolnoki Városi Sportiskola, ahol a röplabdázás is helyet kapott, így attól kezdve a sportág utánpótlás-nevelésének első számú műhelye.

A megyéből több kiemelkedő tudású játékos került a sportág élvonalába, akik közül Rózsa Ferenc elsősorban Szabó Zsuzsát, Körmendi Pált, Mondi Józsefet és Szabó Kálmánt említi, akárcsak Nyári Sándor edzőt, akinek kiemelkedő szakmai teljesítménye nagyban hozzájárult a jó eredményekhez.

S mivel az eredmények köteleztek, Szolnok néhány rangos eseményt is megrendezett, így többek között 1964-ben a Budapest–Japán

női, 1967-ben Szolnok megyei válogatott–Koreai NDK B férfimérkőzést, s ugyancsak Szolnok volt a színhelye 1984-ben a női ifjúsági Eb-, 1993-ban pedig a női junior vb-selejtezőnek. S meg ne feledkezzünk a sok éven át megrendezett és igen népszerű Lehel Kupáról, amelynek szervezője, menedzsere, ha úgy tetszik, atyja, Sárközy László, a hűtőgépgyár egyik vezetője volt. Kár, hogy 1991-ben anyagi gondok miatt megszűnt a torna. Nagy gondot fordítanak a strandröplabdára, amelynek – ezt a résztvevők mondják – a legkitűnőbb körülményeket biztosítják.

Tolna. Ma bárhol szóba kerül Tolna megye röplabdasportja, akkor az esetek döntő többségében az emberek Paksra gondolnak, annak ellenére, hogy a megyében olyan jelentős városok vannak, mint a székhely Szekszárd, továbbá Dunaföldvár, Dombóvár, Bonyhád. Talán azért, mert az itteni 2-es számú általános iskola nebulói évről évre bejárják a fél országot, és szebbnél szebb eredményeket érnek el. Vagy tán azért, mert ez a 12-13 ezres lélekszámú község 1992-ben nagyszerű rendezéssel lebonyolította a férfi junior Eb-selejtezőt? Itt már talán közel járunk az igazsághoz, hiszen a város azelőtt is felhívta magára a figyelmet azzal, hogy – szövetség híján – jelentős feladatokra is vállalkozik.

S ha már a szövetség hiánya szóba került, akkor elmondhatjuk, hogy ez a másik, mégpedig fő gondolat, ami az emberek eszébe jut Tolnával kapcsolatban, mivel ez a megye ebből a szempontból az ország egyik fehér foltja volt hosszú éveken át.

Pedig korábban nagyszerű röplabdaélet zajlott a megyében. Megyei szövetség ugyan nem létezett, de azért az 50-es években Szekszárdnak NB II-es csapata is volt, ezenkívül jó játékosokban sem volt hiány, hogy csak Pap István nevét említsük, aki az Újpesti Dózsában fejlődött klasszissá, olyannyira, hogy pályafutása során sokszoros válogatottságig vitte.

A 60-as években 10-12 csapattal rendezték meg a megyei felnőttbajnokságot, sőt Szekszárd külön városi bajnokságot is szervezett magának 6-8 együttes részvételével. Az évtized második felében mintegy tíz éven át serdülőbajnokságot írhattak ki 10 leány- és 12 fiúcsapattal, elsősorban az általános iskolák jóvoltából, amely a megyeszékhelyen kívül Bonyhádot, Dombóvárt, Bátaszéket, Dunaföldvárt, Paksot, Sióagárdot, Tolnát, Cikót és Gyönköt is megmozgatta.

A visszaesés ugyan a hetvenes évek közepe tájától megkezdődött, némi remény azonban felcsillant, amikor 1976-ban a bonyhádiak felküzdötték magukat az NB II.-be, mert tőlük vártak húzóerőt. Ám a szűkös anyagi lehetőségek miatt az együttes szinte saját zsebből tartotta fenn magát, amit azonban csak 1978-ig bírt, majd amikor véget ért ez az ígéretesnek indult próbálkozás, párhuzamosan befejeződött a szervezett röplabdázás is a megyében.

Nem tört meg azonban az iskolai röplabdázás lendülete, mert néhány helységben – a már említett Pakson, továbbá Dunaföldváron, Bátán és Györkösön – fiatal, lelkes testnevelők láttak munkához, akik igenis találtak fantáziát a sportágban. Így aztán az iskolák részére nemcsak bajnokságot, hanem néhány tornát is sikerült szervezniük. Sőt Báta község serdülői a Röppályán maradni! országos vetélkedőn eljutottak a tizenötös döntőig, s ezzel lehetőséget kaptak arra, hogy a televízió nyilvánossága előtt mutathassák be tudásukat.

Ez természetesen mind szép, de minden megyében az igazi röplabdaéletet a rendszeres felnőttbajnokság jelenti, mert ugyan hol játszhatnának az iskolákból kikerülő fiatalok, ha nem a felnőttcsapatokban. Az igazi vonzerőt ez jelenti számukra. Felnőttszinten azonban megyei bajnokság nincs, aminek az az oka, hogy a hetvenes évek nemzedéke lassan kiöregedett, a helyére pedig senki sem lépett. Ráadásul a főiskolákról szinte csaknem kizárólag kézi- és kosárlabda szakos testnevelők érkeztek, akik saját sportágukkal foglalkoztak, már csak azért is, mert csupán ahhoz értettek.

Most azonban nem csekély remény van a változásra. Tolna ugyanis a legméltóbb módon ünnepli a jubileumi évfordulót: 1995-ben megalakították a megyei szövetséget Vajda Andor Endre elnök és Gyányi Zsigmond főtitkár vezetésével. Van tehát gazda, amelynek szeme hizlalja a jószágot, csak legyenek lelkes szakemberek, s ami manapság nagyon döntő: legyen megfelelő anyagi háttér.

Vas. Ha Savaria Kupa, akkor Szombathely. Ennek a tornának rangja van, az ország legeldugottabb zugában is tudják hová tenni, ahol röplabdával foglalkoznak. Ám ne menjünk ennyire előre az időben, hiszen évtizedek kellettek, mire a város idáig eljutott, évtizedek teltek el azóta, hogy a városi strandon két kifeszített kötél között néhány fiatal elkezdte ütögetni a labdát. Akkor még csak 1946-ot mutatott a naptár, de ezek az ütögetések olyan jól sikerültek, hogy már a következő év tavaszán fővárosi szakembereket hívtak meg Vas megye székhelyére, köztük dr. Abád Józsefet. A neves szakember játékvezetői tanfolyamot tartott, hogy azért tudják, mi fán terem a röplabdázás. Majd bemutatókat is rendeztek, ezeknek aztán olyan hatásuk lett, hogy hamarosan felszökött a röplabdaláz, először Szombathelyen, majd a többi nagyobb megyei városban, hogy végül a legkisebb falvakba is eljusson. Persze ehhez olyan lelkes szervezők kellettek, mint Ávár Ernő, Csató Béla, Ekler Dezső, Jutasi László, Makári Ernő.

S hogy a sportág milyen jó táptalajra talált a megyében, azt bizonyítja, hogy nem sokkal a fővárosiak látogatása után hat csapat részvételével kiírták az első megyei bajnokságot. Közben megkedvelték a sportágat az üzemekben, iskolákban is, és hamarosan egy sem akadt közülük, ahol a dolgozók, diákok ne építettek volna pályát. Így aztán 1948-ban már kiírhatták az első megyei népi bajnokságot, amelyen győzelmével Körmend „történelmet" írt. Ugyanezen a rendezvényen egy évvel később már csaknem félszáz induló vett részt, miközben a közép- és általános iskolákban is megkezdődött a röplabdaoktatás, amely kezdetben Csató Béla, Rajczi István és Jakab Tiborné nevéhez fűződött.

A nagyobb megyei városokon kívül a kisebb településeken is megkezdődött a sportág szervezése, mint például Vasváron, Celldömölkön és Pankaszon. Közülük különösen az utóbbit kell kiemelni, hiszen a néhány száz lakosú kisközségben Kovács Béla tanár munkája nyomán olyan bázis keletkezett, amely nemcsak a megyében, hanem az egész országban is ismertté vált, s amelynek együttese az NB II.-t is megjárta.

Amikor létrejött az Ipari Tanulók Sportközpontja, az ottani röplabdacsapat először megyei bajnokságot nyert, majd 1954-ben – ha rövid időre is – már az NB I.-ben szerepelt, a megyéből elsőként. Sikeresebben szerepelt a Szombathelyi Dózsa, amely négy éven át meg tudott kapaszkodni a legjobbak között. Közben a sportiskolában is zajlott az élet, aminek eredményeként Tóth László, aki a fővárost is megjárta, tagja lett a magyar válogatottnak.

A hatvanas évek elején új egyesület alakult Szombathelyi Spartacus néven, amely meghatározója lett a megye röplabdasportjának, először férfi-, majd nem sokkal később női vonalon is. Megépült a Művelődési és Sportház, amelynek avatója után ott rendezték meg a magyar–lengyel női mérkőzést, amely a szurkolók nagy örömére 3:2-es magyar győzelemmel végződött. A szakosztály férficsapatával 1966-ban már az NB I.-ben találkozhattunk, és a következő évben a lányok is NB II-esek.

A női Savaria Kupa 1973-tól több mint húsz éven át Európa egyik legrangosabb tornája volt

Nagy gondot fordítottak az utánpótlásra is. A 12 csapatos megyei bajnokságon kívül ugyanennyien indulnak az úttörőbajnokságban, s 18 együttes vesz részt a középiskolások vetélkedőjén, miközben a megye három fiatalt ad az ifjúsági válogatottnak. Mindennek elismeréseként Szombathely rendezheti meg az első ifjúsági Eb-selejtező egyik csoportjának mérkőzéseit 1966-ban.

A hetvenes évek legnagyobb slágere: 1973-ban útjára indult Szombathelyen a női Savaria Kupa, amelyet két évtizeden át megrendeztek, s amely Európa egyik legrangosabb tornájává nőtte ki magát. Sőt, amíg az anyagi gondok miatt meg nem szűnt ez a rangos rendezvény, az öreg kontinensen kívül Ázsiából Kína és a Koreai NDK, Amerikából Kuba, Peru, az Egyesült Államok és Kanada is nemegyszer volt a vasi székhely vendége. Ezenkívül Magyarország női válogatottja itt fogadta a japán és a holland együttest is.

A hetvenes évek eseményei közé tartozik az is, hogy a Haladás női csapata bejutott az NB I.-be, s ebből az együttesből indult el a válogatottság felé Kőszegi Bernadett.

A megyei kép nem lenne teljes, ha nem említenénk meg, hogy 16 éven át volt tagja az MRSZ elnökségének Ávár Ernő, a Vas megyei szövetség ma már nyugdíjas elnöke.

Veszprém. Mint általában az ország vidéki régióiban, Veszprém megyében is az ötvenes évek elején honosodott meg igazán a röplabdasport. Ez a honosítás aztán olyan jól sikerült, hogy a Veszprémi Haladás férficsapata hamarosan bejutott az országos bajnokság középdöntőjébe. A minőségi fejlődés, a tömegesítés aztán még tovább fejlődött, amikor Klamár Sándor került a megyei sportvezetés élére.

Persze a háború vége és az ötvenes évek kezdete között azért történt egy s más, hiszen 1945 után már kezdett barátság szövődni ezzel a sokak számára új – és kevesek számára nem is annyira új – sportággal, mindenekelőtt az iskolákban. Arról is tudunk, hogy 1947-ben Ajkán megalakult a Magyar Bauxit, s a csapat vezetését maga a gyár vezető főmérnöke, Begefügi József vállalta.

A ma már élemedett korúak, de a sportágért kezdettől fogva élnihalni tudó emberek még ma is emlékeznek arra az időre, amikor Keszthelyen, a Premontrei Gimnáziumban Bánhidi Károly testnevelő tanár magyarázta a sportág szabályait, majd 1948-ban az iskola A és B csapata lejátszotta első, „történelmi" mérkőzését. Keszthely példáját rövidesen követte Veszprém, Ajka, Zirc, Sümeg és más települések, s a megyében nem feledkeznek meg az ott állomásozó szovjet katonákról sem, akiktől szintén sok mindent ellestek, majd közös tornákat is rendeztek velük. S ha már a településeket említettük, ne feledkezzünk meg olyan lelkes szakemberekről sem, mint a kezdeti időkben Deli László, Mester Gábor, Illés József, Kertész Tibor, Göbölös Sándor, Bakóné Mészáros Mária és mások, akik igen sokat tettek a megye röplabdasportjának fellendüléséért.

Nos, visszatérve az ötvenes évek elejére, ekkor fogadta első diákjait a veszprémi egyetem, ami a röplabdázás szempontjából nemcsak azért nevezetes, mert szinte nyomban kialakult ott egy jó kis férficsapat, hanem mert tagjaiból kelt életre a megyei szövetség, amelynek első elnöke Horváth Gyula lett. Az ő irányításával a szövetség vezetői azt a nemes célt tűzték maguk elé, hogy a megyében alaposan megismertessék a sportágat, s hogy ez minél gyorsabban sikerüljön, megszervezték a megyei bajnokságot, amelybe mindjárt tucatnyi együttes nevezett, köztük az egyetemi, sőt középiskolai csapatok is.

Még az évtized első felében, 1954-ben került a megyei TSB élére a nemsokára népszerű Sanyi bácsi, azaz Klamár Sándor, aki az MRSZ alakulásakor annak ügyvezető alelnöke, majd 1948-ban elnöke lett. Az ő munkálkodása alatt erősödött meg igazán a sportág a megyében. Átszervezte a megyei szövetséget, majd elnökéül fiát, Csabát bízta meg, aki később játékosként, játékvezetőként és edzőként is sokat tett a megye röplabdasportjának felvirágoztatásáért. Ez idő tájt a megyei bajnokságokon kívül Veszprémben, Ajkán és más városokban külön bajnokságokat szerveztek, s ugyanez vonatkozott az iskolákra is.

A sportág számszerű fejlődése 1956-ot követően átmenetileg visszaesett ugyan, de a hatvanas években új lendületet vett: egyre-másra alakultak az új szakosztályok, amelyek elsősorban ipari, intézményi bázisokra épültek. Ekkor már 12-14 csapat részvételével igen erős megyei bajnokság alakult ki, amelyben négy-öt csapat is egyenlő esélyjel pályázott az NB III.-ba (!), majd az NB II.-be való jutásért. Különösen kiemelendő a Veszprémi Haladás, a Péti MTE, az Ajka SE és a KEGAC férfi-, valamint az Ajka SE, a Veszprémi Haladás és a Borsosgyőr női együttese, amelyek egymás elleni – szabadtéri – mérkőzéseire rendszeresen több száz néző látogatott el. Minden dicséret megilleti a megyei ifjúsági és sportbizottságot, amely – sajnálatos megszűnéséig – jól szervezett, színvonalas megyei középiskolás-bajnokságot indított évről évre.

Jelenet az 1975. évi, Keszthelyen rendezett Balaton Kupáról

Rendkívül nagy gondot fordítottak az utánpótlásra. A BVTC megszervezte az egységes utánpótlás-kiválasztó rendszert, amelybe bevonták a megye több mint száz általános iskoláját. Az első kiválasztó rendszer beérésével az NB I.-be került a VRC férficsapata, s valamennyi utánpótláscsapatuk évről évre ott van az ország legjobbjai között. Eközben olyan válogatottakat adott, mint Fogl Csaba, Nagy Gábor és Pásztor Attila, valamint tucatnyi ifjúsági válogatottat is. S ne feledkezzünk meg Háli Józsefről, az MRSZ elnökségi tagjáról, a 19 megyei és budapesti szövetség egyesülésének elnökéről, aki több mint két évtized óta elnöke a Veszprém Megyei Röplabda Szövetségnek, s annak idején a BVTC edzője, valamint a VRC egyik alapítója és elnöke volt. A tudatos utánpótlás-nevelő munka eredményeként került az NB I.-be az Ajka SE is, így a megyét két együttes is képviseli a legmagasabb osztályban. Kár, hogy pénzhiány miatt megszűnt az utánpótlás-nevelésnek ez a rendszere.

A megye 1956-ban rendezte az első Balaton Kupát, amely nemcsak nemzetközivé vált, hanem hamarosan az ország legnagyobb szabású felnőttrendezvényévé nőtte ki magát. A torna Balatontüreden indult útjára, majd Balatonalmádiba került, hogy nemsokára hosszú évekre Keszthely adjon neki otthont. Amikor a várost 1980-ban Zala megyéhez csatolták, egy évig még közösen rendezték a tornát. A szabadtéri pályák a csapatok tucatjait vonzották a Balaton partjára, amikor azonban a bajnoki mérkőzéseket terembe vitték, a Balaton Kupa is terembe – Veszprém – költözött, és azóta a női csapatok teljesen elmaradtak, s a férfiegyüttesek száma is alaposan megcsappant.

A megye rendezvényei közül kiemelkedik még az 1966-os ifi Eb-selejtező megrendezése, továbbá 1972-ben itt játszott az NDK női válogatottja egy, 1973-ban pedig Jugoszlávia férficsapata két mérkőzést a magyar válogatottakkal. A megye vezetői ezenkívül számos utánpótlástornának adnak otthont valamennyi korcsoportban.

Zala. Néhány más megyéhez hasonlóan Zalában is nem sokkal a háború után, még 1945-ben megtették a kezdeti lépéseket, s érdekes módon nem a megyeszékhelyen, Zalaegerszegen, hanem Nagykanizsán, ahol azonnal megalakult az NVTE – később NVSK –, majd a

Bányász és a Vörös Meteor röplabdaszakosztálya is. A csapatok között hamar élvezetes vetélkedés indult. A legjobban és a leggyorsabban a vasutasok kovácsolódtak össze, itt voltak a város legtehetségesebb játékosai, akik nagyon hamar, már 1950-ben az NB II.-be vitték együttesüket.

A kezdeti lobogás azonban utóbb alábbhagyott, amihez döntően a kanizsai csapat kiesése járult hozzá. A kanizsaiak már nem jelentettek igazi példaképet, megszűnt a varázs, így aztán ahelyett, hogy szaporodtak volna a csapatok, a legtöbb helyen inkább csak kedvtelésből röplabdáztak.

Az ötvenes évek vége felé változott a kép. Ekkor a Lenti Traktor nyerte meg a megyei bajnokságot s jutott az NB II.-be, ekkor kezdte a sportág másodvirágzását élni a megyében. Az együttes visszaesésével azonban hamar elhervadt a virág, majd 1964-ben jött a Zalaegerszegi TE s vele a menetrend szerinti NB II.-be jutás és az újabb fellángolás.

Az egerszegi zöld-fehérek végre nem fejlődtek vissza. Már az első NB II-es évükben jól megállták a helyüket. 1967-ben pedig nem csekély meglepetést okozva elsők lettek, aztán irány az NB I., ahol rövidesen az első hat között végeztek. Az NB I-es csapatot tehetséges fiatalok alkották, akik hosszú távon biztosítják – a jelek szerint – együttesük élvonalbeli szereplését. Eredményeik hatására elsősorban a fiatalok körében igencsak megnőtt az érdeklődés a sportág iránt, sajnos csak Zalaegerszegen. Különös, de megyeszerte képtelen volt a sportág kivívni magának az őt megillető helyet. Női bajnokság nincs is a megyében, és a férfibajnokság színvonala, tömegmérete sem az igazi. Pedig a szurkolók részéről kétségtelenül megvan az érdeklődés, amit bizonyít az NB-s együttesek mérkőzéseinek látogatottsága.

A baj az, hogy a helyzet a későbbi években sem változott. Hiába voltak a megyei vezetők erőfeszítései, a lelkes aktívák fáradságot nem ismerő munkája, mert ott, ahol ezt aprópénzre kellett volna váltani, konkrétan: a járásokban nem figyeltek a hívó szóra. A röplabdaélet néhány nagyobb városba koncentrálódott, ott nyolc-tíz női, illetve férficsapattal meg is rendezték a bajnokságot, de a járási sporthivatalok mellett nem működtek megfelelő szintű szövetségek, amelyek összefogták volna a községeket, pedig azokban igenis lett volna igény a röplabdázásra.

Ugyanez vonatkozik az iskolákra is, amelyek bevonásával biztosíthatnák az utánpótlásbázist, s ha az megvan, akkor már hosszabb távra is lehetne tervezni. Sajnos azonban e tekintetben is csak a nagyobb városok – Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Keszthely – jöhettek szóba.

A fentieket igazolja, hogy elsősorban a megyeszékhelyen nevelkedtek NB I-es szintű játékosok, akik közül jól ismert válogatott lett Bokor László, Markolt János, Magyar Zoltán és Tomanóczy Tibor.

Az említett játékosokon túl számos jó nevű szakemberre is büszkék lehetnek a zalaiak. Így Kovács Józsefre, aki országos hírnévre tett szert a gyermekek röplabdaoktatásában, valamint a felnőttek vonalán Markolt Jánosra, Borosnyai Sándorra, a Lengyelországból honosított Zagórski Januszra és Németh Lajosra, az MRSZ jelenlegi ügyvezető elnökére, aki Zalaegerszegről indult el az edzői pályán.

Végül, de nem utolsósorban szót kell ejteni id. Tomanóczy Tiborról, aki edzőként, szövetségi vezetőként és NB I-es játékvezetőként vált ismertté.

A megye – főként Zalaegerszeg – nem szűkölködik jelentős rendezvényekben. A hazai utánpótlástornák sorából ki kell emelni a nagymúltú Killián Kupa gyermek-mini fiútornát, a nemzetközi tornák közül pedig a férfi junior Göcsej Kupát, amelyet a '70-es és '80-as évek során több mint tíz alkalommal rendeztek meg. A felnőttcsapatok részére kiírt tornák közül pedig a Zala Kupa férfi- és az Izzó Kupa női tornát. Ezenkívül a megyeszékhely adott otthont az 1981. évi férfi IBV-nek is. A válogatott mérkőzések sorába tartoztak a magyar–jugoszláv találkozók, ezenkívül 1980-ban férfiválogatottunk Zalaegerszegen fogadta Ausztria legjobbjait.

PERSONAL ESCORT BT.

Személy-, vagyonvédelem és nyomozás

1142 Budapest, Uzsoki u. 49/B. Telefon: 163–5093

- **KINTLÉVŐSÉGEK VISSZAHOZATALA** – hivatalos úton
- **SZEMÉLYVÉDELEM** a nap 24 órájában, képzett biztonsági emberekkel
- **MAGÁNNYOMOZÁS** tapasztalt, szakképzett nyomozókkal
- **!!!CÉGEK KÖZÖTTI NYOMOZÁS!!!**
- Különféle **LÉTESÍTMÉNYEK VAGYONVÉDELMI BIZTOSÍTÁSA** (pl.: irodák, irodaházak, vásárcsarnokok, autótelepek, stb.)
- **ELLOPOTT AUTÓJÁT,** ha azonnal bejelenti, nálunk esélye van arra, hogy megtaláljuk, az egész országra kiterjedő hálózatunk által!

Gyors, pontos ügyintézés!

„Megyei" miniportrék

Farnady Ernő

Farnady Ernő egy esztendő híján fél évszázaddal ezelőtt – játékosként – ott ismerkedett meg a röplabdázással, ahol ezer évvel ezelőtt a magyar iskolatörténet is kezdődött: Pannonhalmán. Így aztán erre a városra kétszeres büszkeséggel is gondol vissza. Pedig 1950-ben még Győr város legjobb kosárlabdázójaként kapott emlékplakettet, ezenkívül az ETO nagy- és kispályás kézilabdacsapatában szerzett játékával osztatlan elismerést. Ám amikor egyetemi évei alatt Miskolcon együtt röplabdázhatott Jánosi Ferenccel, Nagy Jenővel, Erdődy Lászlóval és Ivancsó Vilmossal, végleg úgy döntött, hogy a kosárlabdánál kisebb, de a kézilabdánál nagyobb labda fogja meghatározni sportpályafutását. Mondhatni, „matuzsálemi" kort ért meg a Győri Dózsánál, ahol ötvenkét éves koráig játszott, s amelynek évtizedek óta edzője is. Lehetett is, mert az edzői vizsgáját kiváló eredménnyel tette le. Edzői munkásságára a miskolci egyetem is szívesen emlékezik vissza, amelynek együttese többször is az ezüstéremig jutott az országos egyetemi bajnokságokon. Jelenleg a Győri Dózsa női szakágának edzéseit irányítja.

Sportvezetői tevékenységét a győri Révai Gimnáziumban kezdte, a miskolci egyetemen folytatta, majd visszatérve szülővárosába, 1960-ban megalakította a város röplabdaszövetségét, amelynek elnöke, öt évvel később pedig – napjainkig – a megyei szövetség főtitkára, s 1992-től elnöke az NB II-es Ligának is. Kitüntetései között többször is szerepel a Testnevelés és Sport Érdemes, valamint Kiváló Dolgozója érem.

Háli József

Nem lenne könnyű felsorolni azokat a kitüntetéseket, amelyeket Háli József kapott több évtizedes sportvezetői tevékenysége alatt. Így hát csupán a legújabb medált tesszük közzé: Magyar Sportért kitüntető cím.

Az érmek méltó gazdára találtak, hiszen a sportpályafutás sikerrel övezett megannyi állomását nehéz lenne papírra vetni. Az azonban mindenképpen idekívánkozik, hogy a Veszprém Megyei Röplabda Szövetség elnöke, az MRSZ elnökségi tagja, s a testületben egyúttal a megyéket is képviseli.

Valamikor talán maga sem gondolta, hogy amikor a sakkozástól az ökölvívásig vagy tíz sportágat űzött – nem is eredménytelenül –, éppen a röplabdázásnál köt ki. Régóta tudja, hogy megérte, mert nemcsak ő maga jutott el az utánpótlásválogatottságig, hanem sokan azok közül a fiatalok közül is, akik az ő edzői munkássága alatt bontogatták szárnyaikat, s jutottak el többen is egészen a nagyválogatottságig. Eközben az NB I.-be vezérelte a BVTC gárdáját. A harmincévnyi edzősködés szakmai „ártalmai" azonban, amelyhez hozzájárultak a kilencvenes években bekövetkezett anyagi gondok, kikezdték az egészségét, ezért orvosi tanácsra elhatározta, hogy nem halmozza tovább az „élvezeteket", hanem szakmai tudását kizárólag az ifjúságnak szenteli. S jól tette, mert olyan kiválasztórendszert hozott össze a megyében, amely ma is példaértékű.

Mint ahogy azt is jól tette, hogy annak idején végül is a röplabdázást választotta, mert nélküle szegényebb lenne a magyar röplabdasport.

Markovics Endre

A Fesztivál Kupa nemzetközi röplabdatorna szervezése közben lett rosszul, gyorsan orvosokhoz vitték, akik azonban már csak a halál beálltát állapíthatták meg. Azok az orvosok, akik nem is olyan régen határozottan figyelmeztették, hogy nyugalomra, pihenésre van szüksége, s akikre – sajnos – nem hallgatott, hanem végső energiáját is annak a tornának a szervezésére fordította, amely nélküle talán meg sem születik. Pedig ha hallgat a figyelmeztető szavakra, talán ma is gyönyörködhetne Szegeden a kupáért zajló nagyszerű küzdelmekben, s talán nem csak néhány hónapig élvezte volna a nyugállományba vonulás örömeit a megye, a megyeszékhely egyik legismertebb, legmegbecsültebb polgára. Akik ezt a sportágat igazán ismerik, szeretik, tudják, hogy Markovics Endréről, a Csongrád megyei sportélet egyik kiemelkedő alakjáról van szó.

Játékosként nem volt ismert, annál inkább játékvezetőként. Mindig szívesen emlékezett vissza arra, hogy 1979-ben Szegeden másodbíró volt a magyar–japán női válogatott mérkőzésen. Sportvezetői tevékenysége azonban mindenek felett állt: 1959 óta harminc éven át, haláláig elnöke volt a szegedi szövetségnek, munkásságáért – egyebek közt – a Sportérdemérem arany fokozatának tulajdonosa lett.

A sportág iránti olthatatlan szeretetét az is bizonyítja, hogy soha nem maradt távol a megyei vezetők országos értekezleteiről, amelyen nem lehetett nem odafigyelni lelkesítő hozzászólásaira.

Ki hinné: immár hét éve nincs közöttünk.

III. FEJEZET

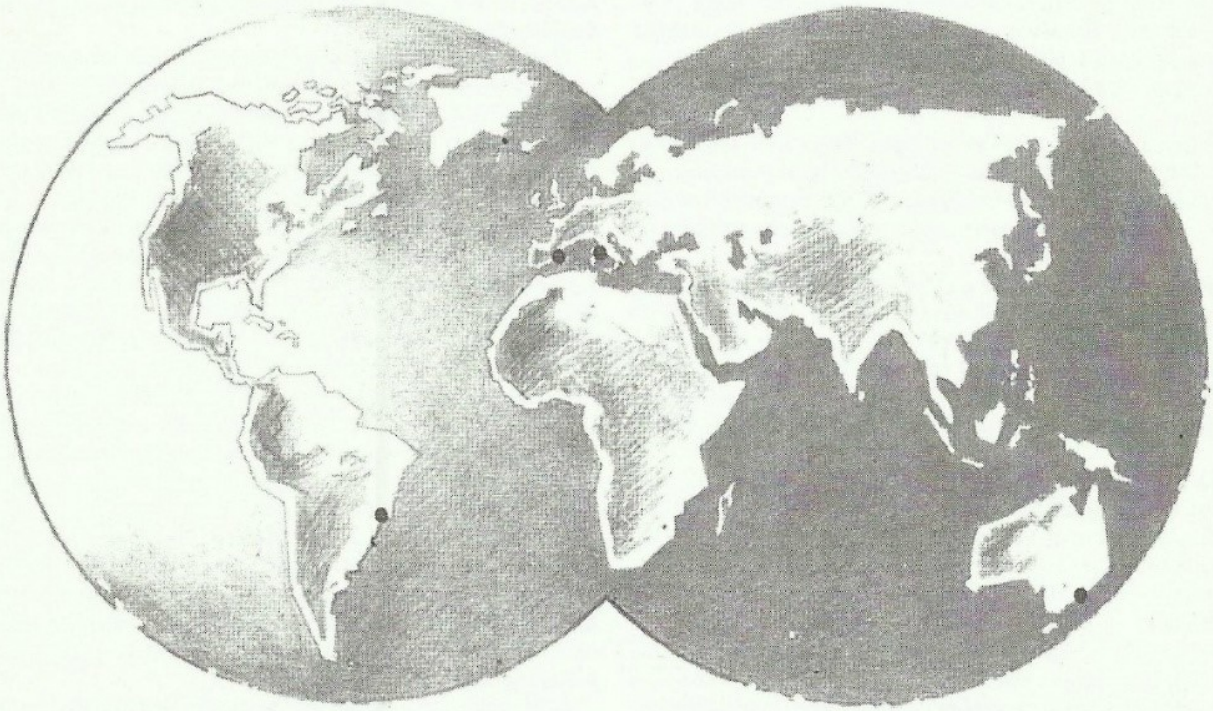

Nemzetközi porondon

Írta

Gallai László

Lukáts György

Zsolt Róbert

Válogatottjaink az olimpián, a világ- és Európa-bajnokságon

1949, Prága, női Európa-bajnokság, férfi-világbajnokság

Kezdetnek hetedik hely

A második világháború előtt röplabdában nem rendeztek sem Eb-t, sem vébét, de ez Magyarországot nem érintette, hiszen nálunk akkor még nem élt a sportág. A háborút követően gyorsan fejlődött idehaza a röplabdázás, a férfiválogatott 1947-ben már nemzetközi tornán vett részt Tiranában, győzött több országok közti találkozón. Játékosaink remélték, hogy 1948-ban részt vehetnek Rómában a sportág első Európa-bajnokságán. Persze, ez naivitás volt: hogyan is lehetett képzelni, hogy azokban az években kijussanak a kapitalista-imperialista világba?! Még megfertőződnének…

Az első röplabda női Európa-bajnokságot, illetve férfivilágbajnokságot azonban már a „béketáborhoz" tartozó Prágában rendezték, így oda kiutazhatott a férfi- és a női válogatott is. Természetesen vonattal, fapadoson – mégis ünnepnek minősült, hogy csapataink egyáltalán ott lehetnek.

Női válogatottunk – mint aztán még jó néhány éven át – a világversenyeken nem tudott számottevő szerepet játszani. Prágában már az is nagy szó volt, hogy játszmát nyert a románok és a franciák ellen, a szovjet csapattal szemben a lányok viszont mindösszesen egy pontot hoztak össze az egész mérkőzés alatt. De szépségtapaszként legyőzték a röplabdával akkortájt ugyan még csak ismerkedő holland válogatottat.

A férfiak derekasan helytálltak, még akkor is, ha nem jutottak a hatos döntőbe. A sportágban a szovjet blokkhoz tartozó országok közül azok vitték a prímet, amelyekben már jóval korábban, a háború előtt is űzték ezt a sportot, és ugyanilyen okok miatt voltak kedvező helyzetben a franciák is. Velük szemben akkor még temészetesen kevés volt az esélyünk.

Prágában, amikor csapatunk megkapta a csoportbeosztást, már tudni lehetett, hogy aligha sikerülhet a továbbjutás. Óriási bravúrra lett volna szükség, hiszen a mieinknél a papírforna alapján lényegesen jobb játékerőt képviselő, a sportágban nagyobb nevet szerzett Romániát vagy a Szovjetuniót kellett volna legyőzni. Mégis közel volt a csoda: a románok ellen legjobbjaink eljutottak a döntő játszmáig, és csak 15:13-ra maradtak alul. A Szovjetunió ellen persze még akkor sem lett volna esély, ha Antalpéter, Bizik, Prohászka, Hennig, Benke és a többiek életük legnagyobb játékát produkálják. Az ellenfél ugyanis az összes többi csapatnál is magasabb osztályt képviselt.

A világ akkori legjobb játékosáról, Reváról mondta Hennig Ernő: „Fölugrottam sáncolni, és azt hittem, hogy most végre betakarom az oroszt. De az csak emelkedett tovább, még magasabbra, mintha liftbe szállt volna, és amikor én már lehullófélben próbáltam blokkolni a jobbkezes ütését, hirtelen váltott, és ballal vágta be a labdát. Jóformán mindegyik orosz jobb és bal kézzel hibátlanul ütött le, ha kellett, horoggal kerülték el a sáncot."

A selejtezőben a belgák ellen nem volt gond, de ez a győzelem már nem hozhatta meg a hatos döntőt. A 7-10. helyért vívott körmérkőzésen már csak nyugati csapatok szerepeltek és ezeknél a mieink lényegesen többet tudtak. Újra kellett játszani a belgákkal, aztán az olaszokkal, végül a hollandokkal. Kétszer 3:0 volt az eredmény, csak a hollandoknak jutott egy játszma. Bár napjainkban is így alakulnának az ellenük vívott meccsek eredményei!

1950, Szófia, Európa-bajnokság

Csodaszámba menő bronzérem

Nem a legjobb előjelekkel utazott férficsapatunk Szófiába, az Eb-re. A Sporthivatal ismeretlen okokból itthon fogta Abád József edzőt, holott ő készítette fel a válogatottat, ő tudta, kik ellen milyen összetételben kell szerepeltetni az együttest, kiket és milyen szituációban lehet becserélni. De hát minek egy edző az Eb-n?! Akkortájt azonban még ilyesmin sem lehetett csodálkozni…

Abád munkájának az eredménye azonban mégis meglátszott a csapaton. Mindjárt az első mérkőzésen a bolgárokkal kellett játszani, akik az előző esztendőben harmadikak lettek a vébén és biztosra vették, hogy hazai környezetben a verhetetlennek számító szovjet csapat mögött elcsípik a második helyet. Az Eb helyszínén, a kerékpáros stadionban győzelemre éhes, tomboló tömeg övezte a játékteret. Úgy is kezdődött a meccs, hogy a hazaiak lesöprik a mieinket. Megnyerték az első két játszmát és a harmadikban is vezettek 7:3-ra, 10:6-ra. Játékosaink ekkor amolyan minden mindegy alapon elvállalták a legkockázatosabb, az ellenfél által kiszámíthatatlan megoldásokat, s csodák csodája, mindegyik bejött. A bolgárok megzavarodtak és 15:17-re elvesztették a játszmát, majd 14:16-ra a negyediket. A döntő szettben őrjítő csata folyt, mindkét csapat önmagát múlta felül. „Szenzációs meccs volt – emlékszik vissza Antalpéter Tibor csapatkapitány. – Hogy miként hárítottuk a kegyetlenül kemény ütéseket, hogyan kerültük el a bolgárok emeletes sáncát, azt ma sem tudom. Arra viszont pontosan emlékszem, hogy 16:15-nél, tehát a mecceslabdánknál Hennig Ernő szervált. A másik oldalon Guderov emelkedett fel, és beleadta minden erejét, minden keservét a leütésbe. Ha a labdája nem süvít el messze a fejünk fölött, vagyis nem megy méterekkel autra, biztosan belenyúlunk, mert abban a fantasztikus hangulatban repültünk minden labda után, szerencsére Guderov ütését nem érhettük el…"

A háromórás, testet-lelket ölő csatát követően másnap reggel Románia volt az ellenfél. A mieink alig tudtak lábra állni, de amint a pályára léptek, minden fáradtság kiszállt az izmaikból, és életük nagy játékát produkálva 3:0-ra győztek. A románok csak egyszer jutottak el 10-ig (az első játszmában), a másodikban ugyan 5:0-ra vezettek, de Borsovszky és Németh becserélésével megújult a csapatunk, 15:7-re nyerte meg a játszmát, majd a harmadikat 15:2 (!)-re. Bámulatos teljesítményt nyújtott a csapat, játékosaink szinte el sem tudták hinni, mekkora csodát műveltek.

Nyilvánvaló volt, hogy a folytatás már nem lehet ilyen parádés, a csehszlovák és főként a szovjet válogatott magasan kiemelkedett a mezőnyből. Persze tőlük kikapott együttesünk, ennek ellenére Európa-bajnoki bronzérmes lett – a röplabdázás hazai bevezetését követő negyedik esztendőben. A kiemelkedő siker Antalpéter, Benke, Bizik, Borsovszky, Havasi, Hennig, Imre, Moss, Németh és Szabó nevéhez fűződik.

Lányaink persze nem jutottak ilyen magasra, hat csapat közül hatodikak lettek, mégis meghódították a közönséget. Ők voltak ugyanis messze a legcsinosabbak. Mikor a játékosok az utolsó napon a stadionból Szófia legszebb terére vonultak eredményhirdetésre, a mi lányainkat tapsolta meg a legjobban a közönség, sőt többüket nevén szólítva köszöntötték. „Veronika… Szilvia…" hallatszott a nézők soraiból, s így a mieink – nők lévén – némileg kárpótolva érezték magukat…

1952, Moszkva, világbajnokság

Hajszálnyira a bronztól

Ezen a világbajnokságon mutatkozott meg, mennyire népszerű a röplabda a Szovjetunióban. A tornát szabadtéren, a Dinamo labdarúgó-stadionjában rendezték, a röplabdapályát az egyik futballkapu mögött állították fel és a közönség minden áldott nap úgy megtöltötte a lelátók karéjait, hogy még a labdarúgó-játéktér felezővonalának magasságában is ültek nézők. Hogy onnan mit láttak, azt nem tudni, de lényeg, hogy jelen lehettek, és ünnepelhették a lenyűgöző fölénnyel győztes férfi-, és női válogatottjukat.

A mieinkre nem lehetett különösebb panasz. Férfiválogatottunk, amelyben többnyire Antalpéter, Benke, Havasi (Szilágyi), Hennig, Németh és Popovics alkotta a kezdő hatost, remek formában vette a selejtezőt. Nyert a finnek, majd a régi vetélytárs bolgár és lengyel válogatott ellen, így veretlenül jutott a hatos döntőbe. Sajnos, ezeket a szép győzelmeket a csapat nem vitte magával a fináléba.

A legjobb hat között az első mérkőzésen a szovjet együttes leiskolázta a mieinket, majd nagy csatában következett egy 3:2-es vereség Csehszlovákiától. A franciák elleni 3:0-t követően jött egy előre várható vereség a nagy formában lévő románoktól, aztán másodszor is meg kellett küzdeni Bulgáriával. Ha csapatunk megismétli a selejtezőbeli 3:1-et, ekkor miénk a bronzérem, a 3:2-es győzelem pedig a negyedik helyet jelentette volna. De sajnos vereség következett.

Kísértetiesen hasonlított ez a meccs a két évvel ezelőtti szófiai összecsapáshoz, csak éppen ellenkező előjellel történt minden. Az első játszma a bolgároké lett, a második a vébé legnagyobb csatáját hozta: háromnegyed órán át gyilkolták egymást a csapatok, és végül a mieink nyertek 22:20-ra. A harmadikban 14:9 után sorozatosan volt játszmalabdájuk a bolgároknak, de a magyarok fokozatosan lendületbe jöttek, és már biztosnak látszott az egyenlítés. Magyar nyitás után Németh ütött le, az ellenfél nagy nehezen összekotorta a labdát, és az szelíden ívelődött át éppen Németh Zoltán keze ügyébe. A bolgárok fél csapata a földön feküdt, a sánc nem tudott felugrani, a magyar játékos azonban autra vágta a labdát. Nagyot akart ütni, nehogy újra háríthasson az ellenfél. A nyitás joga Bulgáriáé lett, és máris megnyerte a játszmát. Németh Zoltán egyetlen szó nélkül levonult a pályáról, egyenesen be az öltözőbe, és napokig egyetlen szót sem lehetett belőle kihúzni.

Miután csapatunk elvesztette a következő játszmát is, az ötödik helyen végzett. Ez az eredmény sem volt éppen lebecsülendő, hiszen a világ legjobbjai között sikerült kivívni.

A női tornán ismét bebizonyosodott, hogy a magyar csapatnál csak az úgynevezett szocialista országok válogatottjai jobbak – de azok aztán jócskán –, más csapatok ellen viszont biztosan nyertek a mieink. Így történt ez Moszkvában is, a vébén. A szovjet, a csehszlovák, a lengyel, a bolgár és a román együttes ellen összesen csak két játszmát sikerült nyerni, Indiát viszont 3:0-ra, Franciaországot 3:1-re legyőzte együttesünk és végül hatodik lett. Jászai Márta, Kaszás Borbála, Kincsesy Gabriella, Koska Anna, Kovács Erzsébet, Kozik Éva, Kubinyi Margit, Kurimay Pálné, Schulz Ildikó, Simó Aranka, Szalay Margit és Sztrain Ljubinka játszott akkor a válogatottban.

1955, Bukarest, Európa-bajnokság

Volt jobb...

Az 1948-ban rendezett római Eb-t követően csak a keleti blokk országai vállalkoztak világ- vagy Európa-bajnokság rendezésére. Érthető, hiszen ők adták a sportág elitjét, a Nyugat akkor még messze elmaradt mögöttük, és értelmetlen lett volna számukra a rendezés. Prága, Szófia és Moszkva után Bukarest volt az új helyszín. Szó, ami szó, ezen az Eb-n a mieink nem jeleskedtek. Sem a férfiak, sem a nők.

Férfiválogatottunk számára nagy hátrányt jelentett, hogy a csapatkapitány, Antalpéter – akit világklasszisnak ismertek el a sportágban – az előző esztendőben súlyos térdsérülést szenvedett. Csapatával, a Csepellel sítáborozáson vett részt a Mátrában. A síelést ritkán lehet megúszni bukás nélkül, és Antalpéter is esett egy jó nagyot. Akkor még nem léteztek olyan kötések, amelyek azonnal oldanak, így a léc kitekerte a játékos lábát, csúnyát roppant a térd. Antalpétert hónapokon át kezelgették, de mindhiába. Nemcsak a lécek, hanem a gyógyító módszerek sem voltak olyan fejlettek, mint manapság. A sérült térd nem is jött teljesen rendbe, a pályán a felugrásokból hiányzott az igazi lendület. Antalpéter akaraterejére jellemző, hogy leütőből átképezte magát feladónak, és ebben a szerepkörben játszott az Eb-n. Ütőereje persze nagyon hiányzott.

A selejtezőben mégis sikerült nyerni nemcsak 3:0-ra a belgák ellen, hanem kellemes meglepetésre 3:2-re a bolgárokkal szemben is, így válogatottunk a 14 európai csapat között beverekedte magát a legjobb nyolc közé, a körmérkőzéses döntőbe. Sajnos a kiírás szerint ott nem voltak érvényesek a selejtezőben elért eredmények, így a bolgárokkal újra kellett játszani. Sima 0:3 lett a meccs vége és ugyanez az eredmény született a Szovjetunió és Csehszlovákia ellen is. A lengyelek 3:1-re, a románok 3:2-re verték meg a mieinket. Nem éppen parádés mérkőzéssorozat... A végén nyert ugyan két meccset a csapatunk – egyaránt 3:2-re a franciák és jugoszlávok ellen –, de a körbeverések miatt ez a két győzelem csak a hetedik hely megszerzéséhez volt elegendő.

Két szenzáció tette emlékezetessé ezt az Európa-bajnoki tornát. Az egyik, hogy visszatérhettek a mezőnybe a jugoszlávok, akik az előző világversenyek helyszínére, vagyis a keleti blokkba nem utazhattak be, mivel ők voltak „az imperializmus láncos kutyái". Sztálin halála után kialakult a megbékélés, és Jugoszlávia nem volt többé persona non grata Moszkvában és csatlós országaiban. A sportbeli szenzációt pedig az jelentette, hogy az előző világversenyeken mindvégig veretlen szovjet együttes ezúttal csak vergődött. Reva, Jakusev, Scsagin, Uljanov, Pimenov és a többi extraklasszis fölött eljárt az idő, a Szovjetunió végül csak negyedik lett az Eb-n, Csehszlovákia, Románia és Bulgária mögött.

Női válogatottunk Bukarestben sem tudott többet nyújtani, mint előzőleg. Az Eb-n ezúttal csak hat csapat indult. A körmérkőzés során lányaink mindössze egyetlenegy játszmát nyertek, a bolgárok kegyelmeztek meg a mieinknek. A román, a csehszlovák, a lengyel és szovjet válogatott nem volt ilyen jóindulatú. Egyébként a Szovjetunió a nők mezőnyében is elvesztette egyeduralmát, bár bukása nem volt olyan látványos, mint a férfiaké. Mindössze egy vereséget szenvedett el, de ezzel lecsúszott a második helyre.

1956, Párizs, világbajnokság

Az első generáció búcsúja

A röplabda ebben az esztendőben végre kilépett a világ porondjára. Először rendeztek Nyugaton világbajnokságot, és a férfiak mezőnyében mindjárt húsz, a nőkében pedig tizenkét csapat gyűlt össze. Megjelentek a távoli országok képviselői, indult az Egyesült Államok, Brazília, Izrael, a Koreai NDK, Kuba és India is. Különleges érdeklődés várta, hogy mire képesek az amerikaiak, a röplabda szülőhazájának játékosai. Teljesítményükön érezni lehetett a nemzetközi tapasztalat hiányát, de látszott, hogy ez a csapat jóval többre lesz képes. Párizsban mindenesete arra már elegendő volt a tudása, hogy a magyarokat megelőzze.

Ezen a vébén csak a férficsapatunk volt jelen. A Sporthivatal úgy látta, hogy női együttesünk nem lenne képes a magyar sport általános nívójához méltó produkciót nyújtani, fölösleges pénzkidobás egy ilyen drága útra elküldeni lányainkat. Igaz, ők valóban aligha játszottak volna jelentősebb szerepet a vébén, de a tapasztalatszerzés a későbbiek során nyilván gyümölcsözött volna.

Sajnos a férfiak sem tudtak felnőni a nagy feladathoz. Ez a világbajnokság volt a hattyúdala annak a generációnak, amely a negyvenes évek második fele óta képviselte hazánkat. A csapat kulcsjátékosai Benke Attilát kivéve úgy döntöttek, hogy a vébét követően visszavonulnak a válogatott szerepléstől. Búcsúzott Antalpéter Tibor és Hennig Ernő, akik 1947-től játszottak a válogatottban. Velük együtt vonult vissza Havasi Gyula és a mindössze 25 éves Németh Zoltán. Mindannyiukból kiváló edző lett. Antalpéter, aki a vébé idején már a londoni kereskedelmi kirendeltség tanácsosa volt, hazatérte után a fiatalok-

ból álló Csepelt hozta fel a hazai élvonalba, Hennig Ernő a női válogatott szakmai irányítását követően négy esztendőn át dolgozott Tuniszban az ottani válogatottal. Havasi Gyula vette át a női csapatot, és keze alatt indult a felfelé ívelés korszaka. Németh Zoltán elsősorban az MTK-val ért el sikereket.

De nemcsak a búcsú jellemezte ekkor a válogatottunkat, hanem megjelentek Párizsban a következő nagy generáció képviselői. Itt mutatkozott be Tatár Mihály, aki később meghatározó egyénisége lett a csapatnak és a világ legjobbjai között tartották számon. Ugyancsak szerepelt Párizsban a később szintén klasszissá nőtt Gálos László, de akkor még nem ők voltak a csapat vezéregyéniségei, hanem a régiek, akik azonban már nem tudták megismételni korábbi teljesítményeiket.

Tízes döntőt írtak ki, és a bejutás nem jelentett gondot. Mindössze Hollandia ellen kellett nyerni és ez sikerült is 3:0 arányban. A Coubertin-csarnokban rendezett döntőn azonban nem csillogott a magyar válogatott. Csupán két mérkőzést sikerült megnyernie: a házigazda franciák ellen 3:2-re és Kína ellen 3:1-re. Kétségkívül értékes volt ez a két eredmény, de a siker fényét alaposan elhomályosította a hét vereség. A Szovjetunió, Csehszlovákia, Lengyelország és Bulgária ellen még játszmát sem sikerült nyerni, az Egyesült Államok és Románia ellen 1:3, Jugoszlávia ellen 2:3 volt az eredmény. Nem a legszebben sikerült tehát a búcsú.

Még annyit erről a vébéről, hogy Csehszlovákia lett a világbajnok, Románia és a megfiatalított szovjet válogatott előtt. A mieinknek meg kellett elégedniük a nyolcadik hellyel.

1958, Prága, Európa-bajnokság

Ezüstérem helyett ötödik hely

Prágában már nem a szovjet blokk országai voltak túlsúlyban, bár kétségtelen, hogy játékerő tekintetében változatlanul ők voltak az élen. De végre valóban a kontinenst átfogó bajnokságra került sor, összejött húsz férfi- és tizenkét női csapat. Ugyanannyi, mint a párizsi vébén. Női válogatottunk a selejtezőben 3:0-ra nyert Hollandia ellen, és bár a lengyelektől vereséget szenvedett, bejutott a nyolcas döntőbe. Ott azonban hagyományaihoz híven ismét jelentéktelen szerepet játszott. Nyert ugyan egy mérkőzést az akkor bemutatkozó NDK ellen, de a többi összecsapáson alulmaradt. Az egyetlen győzelem mégis elegendő volt arra, hogy lányaink – a többi meccs szerencsés alakulása miatt – két csapatot is megelőzzenek: nemcsak az NDK-t, hanem a mieink ellen győztes Jugoszláviát is. Az így kivívott hatodik hely azonban nem elégítette ki a szakembereket, dr. Moss László edző pedig a maga hibájaként könyvelte el az ismételten harmatos játékot, ezért lemondott.

A férficsapat viszont egészen az Eb hajrájáig remekelt, és biztosnak látszott, hogy ezüstéremmel végez. Prágában már az új generáció képviselte a magyar röplabdát, a párizsi vébén bemutatkozott Tatár és Gálos mellett szerepelt a csapatban Berek Károly, Flórián Tibor, Kövér György, Jánosi Ferenc, Mayer József, Náczi József, Pap István, Prouza Ottó, Varga Miklós és az előző generáció megmaradt tagjaként Benke Attila.

A selejtezőben Olaszország és Belgium ellen 3:0-ra győztünk, a románok ellen – mivel az eredmény nem számított a döntőben – Abád József edző pihentette a kezdő hatos néhány tagját, számítva arra, hogy a hollandokkal szemben a csapat amúgy is biztosan kivívja a döntőbe jutás jogát. A románoktól elszenvedett, bekalkulált vereséget követően azonban csaknem baj történt: a hollandok 2:0-ra vezettek, de aztán játékosaink megemberelték magukat, 3-ra, 4-re és 11-re nyerték a hátralévő három játszmát. Jöhetett a finálé.

A házigazdák új, nyolcezres stadiont építettek erre az Eb-re, még mindig szabad téren. Biztosra vették, hogy csapatukat Európa-bajnokként ünnepelheti majd a közönség a torna befejeztével. A csehszlovákok reményei azonban a döntő első meccsén elszállni látszottak, ugyanis vereséget szenvedtek a magyaroktól. Csapatunk bámulatosan jól játszott és fanatikusan küzdött. Megtörtént, hogy Kövér György a pályától tíz méterre felállított zsűriasztal tetejére felugorva mentett meg egy labdát. Mégis úgy lászott, hogy minden erőlködés hiábavaló. A világ- és Európa-bajnoki címet védő hazaiak a döntő, ötödik játszmában 14:9-re vezettek. Játékosaink változatlan hévvel küzdöttek, és sikerült 14:14-re feljönniük. Tatár nyitott, és jókora kockázatot vállalva horoggal, éktelen erővel meghúzta a labdát. Az ellenfél játékosai mozdulni sem tudtak utána. A következő szervára azonban rettenetesen figyeltek, várták az újabb bombát. Tatár viszont pillekönnyen tette át a labdát, és a csehszlovákok földbe gyökerezett lábbal hagyták leesni maguk között. Pár perc múlva Tatár már tréfálkozott: „Átszóltam Paulusnak, hogy hagyd. Nem is tudtam, hogy ilyen jól ért magyarul…"

Ennél szebb kezdésről álmodni sem lehetett. A győzelem szülte euforikus hangulatban röplabdásaink a továbbiakban is remekeltek. A lengyelek ellen 3:1-re, a franciákkal és a bolgárokkal 3:2-re végeztek. Bár az idegileg és fizikailag elfáradt csapatunk kikapott 3:2-re a románoktól, majd 3:0-ra a szovjetektől, mégis állt neki az ezüstérem. Ehhez csak annyi kellett, hogy nyerjen azokkal a jugoszlávokkal szemben, akik már nem mozdulhattak el a hetedik helyről, vagyis számukra nem jelentett tétet a meccs. Ennek megfelelően érdektelenül játszottak. Ám a mieink teljesen lebénultak. Ha csak annyit nyújtanak, mint a Szovjetunió elleni 0:3-nál, akkor is győznek. De bűn rosszul játszottak, képtelenek voltak egy rendes akciót összehozni, és kicsúszott a kezükből a második hely, ötödik lett belőle. Az Európa-bajnoki cím pedig Csehszlovákiának jutott, holott a mutatott formák alapján akár a magyaroké is lehetett volna.

1960, Rio de Janeiro, világbajnokság

Petárdák robbanása között

A Sporthivatal nagyon bízott a magyar férficsapatban, és vállalta ennek a messzi utazásnak a költségeit. Női válogatottunk sajnos itthon maradt. A férfiselejtezők egy részét Sao Paulóban rendezték, Rióból tehát még oda kellett repülni. „Ilyesmit sem azelőtt, sem azután nem éltem át" – emlékszik vissza Jánosi Ferenc erre az útra. „Egy légi Trabantba szálltunk be. Mindjárt a fölszállás után hasogatott a fülünk, mert a fülkében nem volt túlnyomás. De ezt még elviseltük volna, viszont jött egy kegyetlen szélvihar, majd úgy csapkodtak körülöttünk a villámok, mintha a gép szárnyából nőttek volna ki. Dobált kegyetlenül a masina, azt hittük, hogy szétrázódik, amikor az egyik stewardess elkezdett söprögetni, és egész egyszerűen kinyitotta a gép ajtaját, hogy kiszórja a szemetet. Fönn, a magasban, cikázó villámok között, a sötét éjszakában…"

Sao Paulóban mindössze az argentinokat kellett legyőzni a döntőbe jutáshoz – ez persze sikerült –, de a csehszlovákoktól elszenvedett ottani vereséget cipelte magával a csapat a döntőbe, Rio de Janeiróba. Az ottani szállás ugyanolyan megrázó volt, mint a Sao Pauló-i repülőút. A döntők egyik színhelyén, Niteroi stadionjában két nyolcágyas szobában helyezték el a magyarokat, emeletes ágyakon. A szobák felett éjjel kettőig dübörgött a közönség, hajnali hatkor harsány zenével kezdődött egy balettintézet próbája. Az itt elszállásolt többi csapat

A hatodik helyen végzett magyar csapat. Hátsó sor, balról: Flórián Tibor, Gálos László, Molnár István, Tatár Mihály, Jánosi Ferenc, Benke Attila. Első sor: Prouza Ottó, Blaumann Ferenc, Nagy József, Mayer József, Kövér György, Pap István

másnap valamelyik szállóba szökött, de a magyaroknak erre nem volt pénzük. Velük maradt három amerikai röplabdázó is – úgymond kalandvágyból.

A továbbiakról Gálos László beszél: „Niteroiban persze pihenni nem tudtunk, de még rosszabb volt az utazgatás. Meccseink nagyobb részét benn a városban, a híres Maracana-stadion lelátói alatt épült csarnokban játszottuk. Naponta két és fél órán át utaztunk oda, közben hajóztunk háromnegyed órán át egy tengeröblön keresztül, majd éjszaka, hazafelé újabb két és fél órán át zötykölődtünk. De mindez csekélyke megpróbáltatás volt a Maracana hangulatához képest. Mikor a brazilok ellen játszottunk, negyvenezren tomboltak a nézőtéren, peregtek a dobok, vijjogtak a szirénák, robbantak a petárdák. Ha valamelyik bírói ítélet nem tetszett a közönségnek, röpült a pályára a banán, a narancshéj, a sörösüveg dugója, néha maga a palack is. A játékvezetőket persze befolyásolta ez a hangulat, és ennek a légkörnek a szenvedő alanyai voltunk mi is, amikor 3:2-re kikaptunk a braziloktól. De végül is nem hibáztattuk a bírókat, mert joggal tartottak a közönségtől. Egyiküket megverték, egy másikat mi rejtettünk el Niteroiban a nézők dühe elől. A magyar Lajos József a brazil–lengyelt követően hajnalig bujkált a Maracana-stadion útvesztőiben. A sok kínos mellékkörülmény ellenére mégis csodálatos élmény volt ez a vébé, és ha nem is tündökölt csapatunk, a hatodik helyünk nem minősíthető kudarcnak, hiszen klasszis válogatottakat előztünk meg, mögöttünk végzett az Egyesült Államok, Japán, Franciaország és Argentína is."

Az eredmények alakulásáról annyit, hogy a mieink a brazilok mellett kikaptak a megújult, későbbi világbajnok szovjet válogatottól, aztán a lengyelektől és románoktól, viszont győztek Japán, az Egyesült Államok, Franciaország és Venezuela ellen. A legnagyobb csatát az amerikaiak elleni meccs hozta, ezen dőlt el a hatodik hely sorsa. A döntő, ötödik játszmában az ellenfél 13:9-re vezetett. Abád József edző ekkor pályára küldte az addig csaknem végig kispados Blaumann Ferencet, és bevált a meglepő húzása. A kefehajú, nagyra nőtt amerikai legények egyszerűen nem tudták beütni a labdát a magyar térfélre, mert Blaumann mindenütt ott röpködött, Tatár, Jánosi, Kövér és Gálos pedig a hálónál nem tudott hibázni. Sikerült az egyenlítés, aztán a győzelem is 15:13-ra.

Ezen a vébén az ötvenes évek csapatából már csak Benke játszott, a már említettek mellett Flórián Tibor, Mayer József, Molnár István, Nagy József, Pap István és Prouza Ottó is részt vállat a hatodik hely megszerzéséből.

1962, Moszkva, világbajnokság

Egyetlen labdamenet döntött

Mint az előző jó egy évtizedben, a moszkvai világbajnokságon is elsősorban a férficsapatunktól várt sikert a szakértő közvélemény. Női együttesünk még ekkor sem nőtt fel a nemzetközi élvonalhoz. A férfiakkal együtt Leningrádban vívták selejtező mérkőzéseiket a lányok, és furcsa módon itt jobban biztatta őket a közönség, mintha hazai pályán játszottak volna. A Téli Stadionban naponta ötezer néző zsúfolódott össze – előre eladták az összes jegyet –, és a közönség mindvégig a gyengébb, az esélytelenebb csapatnak szurkolt, így persze rendre lányaink mellé állt. Ám mindhiába: a mieink kikaptak a csehszlovákoktól és a bolgároktól, így nem sikerült bejutniuk a nyolcas döntőbe. Az sem vigasztalta válogatottunkat, hogy a legjobb mezőnyjátékosnak járó díjat Molnár Istvánné vehette át.

Férje a férfiválogatottban ugyan nem kapott díjat, de csapatának meghatározó játékosa volt. Az Ú. Dózsára és a Bp. Honvédra épülő válogatott Abád József irányításával egy esztendőn át nagy gonddal készült a vébére. Tudása alapján akár éremre is esélyes volt a csapat, de különös módon egyetlen labdamenet elvesztése miatt elszállt a nagy lehetőség.

Az történt, hogy a selejtezőben válogatottunk biztosan győzte le Olaszországot, Belgiumot és a Koreai NDK-t, s amikor a szintén veretlen románokkal került szembe, már mindkét csapat továbbjutott. Mégis fontos volt az összecsapás, mert az eredményt vitték magukkal a tízes döntőbe. Előzőleg sokszor játszott egymással a két gárda, és az volt a ritkaság, ha a mieink győztek. Leningrádban azonban egész csodálatos formát fogtak ki játékosaink, megnyerték az első két játszmát, és a harmadikban 14:12-re vezettek. „Ezekkel ma nem bírunk" – szólt ki edzőjének Dersi, az ellenfél magyar nemzetiségű játékosa. Látszott a románokon, hogy lélekben már feladták a meccset. A mérkőzéslabdánál a feladás a hármas vonalon kívül találta Jánosit, akinek már lendült a keze a kemény ütésre, amikor a csapaból valaki rákiáltott: „Vigyázz, messze vagy!" Az ütés lendülete megtört, a labda a hálóban kötött ki. „Ha két kézzel egyszerűen csak átteszem a labdát, akkor is nyerünk" – mondta Jánosi a mérkőzés után. A románoknak ugyanis már semmi tartásuk nem volt, csak azt várták, hogy gyorsan eltűnjenek az öltözőben. Biztosan rontottak volna. A hiba azonban felcsillantotta bennük a reményt, ráadásul a következő labdamenetben játékvezetői tévedés miatt ponthoz jutottak, és a vége az lett, hogy megnyerték a játszmát, sőt a hátralévő két szettet is, jóformán ellenállás nélkül. Ugyanis a váratlan fordulat teljesen összetörte a magyar együttest.

Ez a csatavesztés rányomta bélyegét a moszkvai tízes döntő további mérkőzéseire. Miután a mezőny egyik legerősebb csapata ellen elszalasztották játékosaink a győzelmet, a továbbiakban önbizalom és hit nélkül játszottak. Egy-egy alkalommal ugyan felcsillant a tudásuk, legyőzték a brazilokat, a kínaiakat, a lengyeleket, de végül, miután nemcsak a nagyokkal, hanem a nagyon gyenge jugoszlávokkal szemben is alulmaradtak, csak a hetedik helyre kerültek.

1963, Bukarest, Európa-bajnokság

A legragyogóbb fegyvertény

Czafik Béla, Farkas József, Flórián Tibor, Gálos László, Ivancsó Vilmos, Jánosi Ferenc, Kangyerka Antal, Lantos Csaba, Molnár István, Prouza Ottó, Tatár Mihály, Tüske Ferenc... Ez a tizenkét játékos alkotta azt a csapatot, amely a magyar férfi röplabda eddigi legszebb eredményét érte el: Európa-bajnoki ezüstérmet nyert, és egyúttal kivívta azt a jogot, hogy ott lehessen a sportág első olimpiai bajnokságán, a tízes döntőben. (Felettébb szomorú, hogy a következő évtizedekben férfiválogatottunk mind messzebb és messzebb került az ilyen sikerektől.)

A bukaresti selejtezőben a belgák és az olaszok ellen 3:0 volt az eredmény, a kétszeres Európa-bajnok és a volt világbajnok csehszlovákokat is sikerült végre legyőzni. Emlékezetesen nagy csatában! Fontos volt ez a mérkőzés azért is, mert az eredményt magukkal vitték a csapatok a nyolcas döntőbe. A megnyert első két játszma után súlyos veszteség érte csapatunkat: az első ütő helyén játszó Molnár, az egyik kulcsember a lábát törte. Egy ilyen balszerencsés esemény a múltban összeroppantotta a csapatot és úgy tűnt, ezúttal sem lesz másként. A csehszlovákok egyenlítettek, 2:2 után azonban a mieink a csúcsformában játszó Tatár és Gálos vezérletével 15:8-ra megnyerték a döntő játszmát.

A nyolcas döntőben a franciákkal könnyű dolga volt a válogatottnak, a románokkal viszont érthetően nem bírt; ők hazai környezetben az Eb első számú esélyesei voltak, és valóban elsők is lettek. Ezután egy különlegesen alakuló mérkőzés következett az életük legjobb formáját mutató bolgárok ellen. Szinte reménytelennek látszott győzni ellenük. A várakozásnak megfelelően a bolgárok nyerték meg az első játszmát, a mieink egyenlítettek, majd a harmadik játszmában történt egy furcsa eset. Öldöklő küzdelem folyt, félórás játék után mindössze 8:8-ig jutott el a két csapat, amikor a jegyzőkönyvvezető jelezte, hogy a bolgárok felállása nem egyezik a jegyzőkönyvbe írtakkal. Óriási vita keletkezett, a bolgárok a hajukat tépték, cibálták a bírót, ám mindhiába: a szabályok szerint a vétkes csapattól el kellett venni az addig szerzett pontjait. A 8:8-ból tehát 8:0 lett a javunkra! Kész, a bolgárok nem bírták idegekkel a történteket, sorozatosan hibáztak, és 3:1 lett az eredmény a javunkra. A lendületbe jött magyar válogatottat sem a jugoszlávok, sem a lengyelek nem tudták feltartóztatni, 3:1-re és 3:0-ra sikeredett a győzelem.

Miután a Szovjetuniótól kikapott a csapatunk, még nem lehetett tudni, hogy a 2., a 3. vagy a 4. helyen végez-e. Ekkor már a szerencsében kellett reménykedni, a hátralévő két meccs kedvező alakulásában.

Minden a reményeink szerint történt! A csehszlovák együttes legyőzte a szovjet válogatottat, és ez már a 3. helyet jelentette: azt, hogy a mieink az Eb-k, vébék történetében először végeztek a Szovjetunió előtt. A második helyre még Bulgáriának volt esélye, de ehhez nyernie kellett volna a már Európa-bajnokként pályára lépő Románia ellen. A románok az előző éjjel sok-sok pezsgővel ünnepelték az elsőségüket, de becsületükre legyen mondva, az utolsó meccsüket is komolyan vették, győztek, és ezzel hozzásegítették a mieinket az Európa-bajnoki ezüsthöz.

Női csapatunk sajnos ezúttal sem remekelt. Akkortájt a japánok már megmutatták a női röplabdázás új útjait, de a mieink nem követték őket, nem vették át az edzésmódszereiket és még kevésbé azt a villogó, félelmetesen gyors játékstílust, azt az önfeláldozó mezőnymunkát, amely jellemezte a világ élére került japánokat. A magyarok változatlanul egysíkúan, kényelmesen röplabdáztak. Viszont változatlanul a mieink voltak a legcsinosabbak, az Eb-n az újságírók Schlégl Jutkát választották a torna szépségkirálynőjének. A csapat játéka azonban közel sem volt szépségdíjas: a hollandok és a dánok 3:0-s legyőzésével ugyan bejutott a nyolcas döntőbe, de ott csupán a jugoszlávok ellen sikerült nyerni, az NDK-tól, a Szovjetuniótól, Romániától 3:0-ra, Bulgáriától és Lengyelországtól 3:1-re kikapott, így csak hetedik lett.

1964, Tokió, olimpia

Pontszerző helyen

Végre olimpia! A sportág – népszerűségével, elterjedtségével, sok-sok más értékével – kivívta a jogot a szereplésre az ötkarikás játékokon. S az olimpiai premieren, 1964-ben Tokióban ott lehetett a magyar férfiválogatott is! Tisztesen helytállt a csapatunk, a tíz kvalifikált együttes között a hatodik helyet szerezte meg. Vagyis pontot szerzett. Persze a tokiói tíz magyar aranyérem mellett eltörpül ez a helyezés, de a sportágban mégis bekerült az aranykönyvbe. Hiszen a röplabda hazai története során a férfiaknak csak akkor egyszer sikerült kiharcolniuk az olimpiai részvétel jogát, mi több, bekerültek az első hat közé.

Lehetett volna jóval különb ez a helyezés, ha a legtöbb vetélytárshoz hasonlóan a mi válogatottunk is rendelkezik megfelelő cserejátékosokkal. Rendkívül megerőltető volt az olimpiai torna: tizenegy nap alatt kilenc mérkőzést kellett lejátszani. A labdarúgók például panaszkodnak, ha szerda-szombati ritmusban kell mérkőzniük, mert nem tudják magukat kipihenni két meccs között. A tokiói röplabdatornán még a legrövidebb összecsapás is kitett egy futballmérkőzésnyi időt, de volt úgy, hogy két-három órán át csatáztak a csapatok. Ebben a sportágban nincs olyan kikapcsolódási lehetőség, mint a labdarúgásban, nincsenek üresjáratok, nincs békés sétálgatás, hanem minden másodpercben teljes koncentráltsággal kell figyelni és persze küzdeni. Éppen az ilyen fizikai és pszichikai megterhelés miatt vezették be a cseréket a sportágban, s ezzel élnek is a csapatok. Tokióban a csehszlovákok például megengedhették maguknak, hogy a Koreai Köztársaság ellen a cserehatosukat szerepeltessék, és így is nyertek 3:0-ra. A mi együttesünk a dél-koreai csapatot csak 3:2-re tudta legyőzni, 1:2-es játszmaállás után. Nem azért, mert gyengébb lett volna a csehszlovákok cserehatosánál, hanem mert Porubszky László egyetlen meccsen sem nélkülözhette a kulcsjátékosait, Tatárt, Gálost, Molnárt, Jánosit, Flóriánt, s ők érthetően sem fizikailag, sem szellemileg nem bírták a mindennapos megpróbáltatásokat.

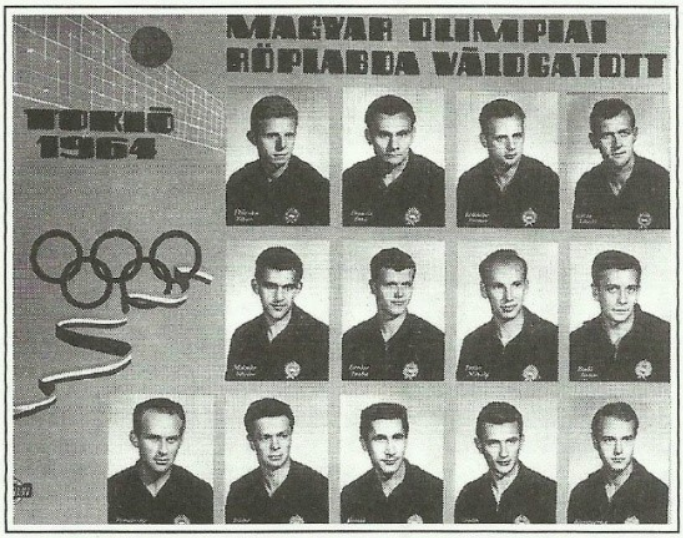

A hatodik helyen végzett magyar csapat. Felső sor, balról: Flórián Tibor, Prouza Ottó, Iváncsó Vilmos, Gálos László. Középső sor: Molnár István, Lantos Csaba, Tatár Mihály, Bodó Gábor. Alsó sor: Porubszky László edző, Tüske Ferenc, Jánosi Ferenc, Czafik Béla, Kagyerka Antal

Ilyen körülmények között is néhány alkalommal ragyogó játékot produkált a válogatottunk. A hazai tízezrek által buzdított Japánt például sikerült 3:0-ra legyőzni. Ennek az eredménynek az értékét jelzi, hogy a hazaiak végül bronzérmesek lettek, az egész torna során a magyarok mellett csupán a csehszlovákokkal szemben maradtak alul, és csak ők tudtak nyerni a későbbi olimpiai bajnok Szovjetunió ellen.

Válogatottunk Tokióban győzött az Egyesült Államok és Hollandia ellen is. Nagy hátrányt jelentett, hogy Tatár megsérült, holott vele biztosan sikerült volna nyerni a brazilok ellen, nélküle azonban 3:2-re elment ez a meccs. Pedig 2:1 volt már a játszmák aránya a javunkra, a negyedik szett azonban 16:14-re, az ötödik 15:12-re elment. A későbbi ezüstérmes csehszlovákokkal is felettébb szoros csatát vívtak a mieink, itt is vezettek 2:1-re, de aztán felülkerekedett az ellenfél. A Szovjetunió 3:0-ra, Bulgária és Románia 3:1-re nyert ellenünk, és így jött össze a hatodik hely.

1966, Csehszlovákia, férfi-világbajnokság

Jogos bosszúság

Az 1966. évi prágai világbajnokság előtt az volt az általános vélemény, hogy lelkiismeretesen, jól felkészült magyar férfiválogatott indul a nagy útra, s hogy a munkának meg kell hoznia a gyümölcsét. Olyan játékosok kerültek a csapatba, akik többször bebizonyították rátermettségüket, illetve tehetségüket. Ott volt a már évek óta nemzetközi hírnévnek örvendő Jánosi, Molnár, Tatár, s köztük volt a még csak 19 esztendős, de oroszlánkörmeit már többször megmutató Buzek Laci is.

Persze a nyitrai nyitány először nem a derülátókat igazolta, mert az NDK ellen sima, 3:0-s vereséggel kezdtek a mieink. Ettől kezdve azonban fordult a kocka. Először az amerikaiakat intézték el a fiúk: Kuba és az Egyesült Államok ellen egyaránt 3:1-es győzelem. Ezután az európaiak következtek: először a franciák, akiknek szintén nem futotta többre egy játszmánál, majd – világ, láss csodát! –: Magyarország–Szovjetunió 3:2 (–6, 13, –13, 11, 13). Igaz, az ellenfél ekkor már biztos tagja volt a nyolcas döntőnek, de a két továbbjutó magával vitte az eredményt, tehát nem volt mindegy, nem beszélve a presztízsről. Sajnos azonban a szovjet csapat legyőzte az NDK-t, így hármas holtverseny alakult ki, és – hagyományos magyar balszerencse – játszmaarányunk miatt nem mi jutottunk tovább.

Prága helyett tehát Pardubice. Kinek nem fordul meg ilyenkor a fejében, hogy mivel a világelső szovjet válogatott legyőzése sem volt elegendő a döntőbe jutásra, összedől a csapat. Ezekben a fiúkban azonban volt tartás, és a kisdöntőben az olaszokat, a brazilokat és a törököket szinte lemosták a pályáról, egy játszmát vesztve biztosan nyertek a hollandok és a belgák ellen, s csak az utolsó mérkőzésen, akkor is csupán az ötödik játszmában maradtak alul a kínaiakkal szemben. S ez akkor is dicséretes, ha tudjuk, hogy az akkori legyőzöttek azért nem azonosak a maiakkal. (Igaz, a jelenlegi magyar válogatott sem azonos az akkorival.)

Ez azonban magyar szempontból mindenképpen a jogos bosszúság világbajnoksága volt. Gondoljuk csak meg: kilenc győzelemmel és mindössze két vereséggel tizedik hely. Négy évvel korábban Moszkvában hat vereséggel hetedik lett az együttes. Ráadásul a vb előtt Pozsonyban négy város tornáján úgy győzött a csapat, hogy Prágát és Varsót is megadásra késztette, amelyek pedig azonosak voltak a csehszlovák, illetve a lengyel válogatottal. Márpedig az 1966-os vb-n: első Csehszlovákia, hatodik Lengyelország…

1967, Törökország, Európa-bajnokság

Banánhéj

A törökországi Eb-n bizonyos tisztelet övezte a magyar férfiválogatottat. Övezhette is, hiszen négy évvel korábban Bukarestben csak a házigazdák előzték meg, miközben a világhírű szovjet és csehszlovák válogatott s a többi nagyság csupán a „hátát" nézhette a döntő után. Együttesünk tiszteletet parancsolóan is kezdett, hiszen az Izmirben lebonyolított selejtezőn veretlenül végzett az első helyen, s vehette át a rendezőktől a csoportgyőztesnek járó kupát. Így aztán serleg nélkül már nem térhettek haza a fiúk. Igaz, akkor még a görög, a belga és a francia válogatott nem jelenthetett – nem is jelentett – komoly akadályt, de a jugoszlávok elleni, viszonylag biztos 3:1-es győzelem már mondott valamit. Ekkor vált igazán élessé az Eb előtt kitűzött cél: az ötödik hely megszerzése, ami az olimpiai kiküldetést jelenthette volna.

Azt a magyar szakberkekben mindenki tudta, hogy a két legfontosabb mérkőzés a lengyelek és a románok elleni lesz, s a papírforma szerint legalább az egyikük legyőzése elérhetővé teszi az áhított ötödik helyet. Ember nem akadt a magyar küldöttségben, akinek eszébe nem jutott a lengyelek ellen, Bukarestben elért 3:0-s győzelem. Sajnos az ellenfél jobban hitt a visszavágás lehetőségében, mint a mieink a duplázásban. Igaz, ehhez kellett az első játszma megnyerése, és a másodikban 13:9-es vezetésünk után a török játékvezető néhány durva hibája, bár talán ez sem lett volna „elegendő", ha nem jönnek közbe az elutazás előtti sorozatos sérülések. A románok ellen csupán annyi volt a változás, hogy ellenük nem az első, hanem a második játszmát nyertük meg, ami pedig az 1:3-on kívül hasonló volt: ezúttal a csehszlovák bíró nem szeretett minket, talán azért, mert hazája válogatottját döntő játszmára mertük kényszeríteni. Végül mindössze három poén különbséggel maradtunk le Románia mögött az ötödik helyről. S mivel Tatár súlyos sérülése miatt szinte nem vállalkozott ütésre, és hasonló okok miatt Nagy Pista ütései ellen jóformán sáncolni sem kellett, ezért az Eb-n szinte Buzek jelentette az ütőerőt, a három pont miatt legfeljebb bosszankodni, nem pedig szégyenkezni kellett.

Ám ami nem sikerült a fiúknak, az sikerült a lányoknak: megszerezték az ötödik helyet. Csakhogy ez nem jelenthetett olimpiai részvételt, mert előzőleg elbuktuk az olimpiai selejtezőn, amihez nagy mértékben hozzájárult Dencsi Imréné sérülése, ami olyan súlyosnak bizonyult, hogy az Európa-bajnokságra sem jött teljesen rendbe. Sajnos a baj nem járt ezúttal sem egyedül, mert Ankarában még egy súlyos sérülés történt: a busz ajtaja rácsapódott Juniné Nagy Margit kezére. A csapat másik kulcsjátékosát azonnal kórházba vitték, ahol le kellett venni a körmét. S aki bármilyen szinten is belekóstolt már ebbe a sportágba, annak nem kell különösebben magyarázni, hogy mit jelent köröm nélkül röplabdázni.

Hogy azonban az ürömbe némi öröm is vegyüljön, szerencsésen alakult számunkra a selejtező végeredménye. Az történt, hogy szegény olaszokat a mieinken kívül az NDK és Románia is biztosan verte, ők hárman viszont úgy körbeverték egymást, hogy még a játszmaarány is egyezett. Megkezdődött hát a poénarány számolgatása, ami alatt izgalmában Nagy Margiton kívül mindenki a körmét rágta. Végre hírnök jő, s lihegve szól: az ankarai csoportban minimális különbséggel első az NDK, második Magyarország, harmadik Románia. (Az első két csapat jutott a nyolcas döntőbe.)

Arra a banánhéjra tehát, amelyen férfiválogatottunk elcsúszott, a román lányok is ráléptek. Szerencsére ebben megelőzték a mieinket.

1970, Bulgária, világbajnokság

Egy elvesztett és egy megtalált lehetőség

Férfiválogatottunknak az előző vb-n elért tizedik helyezését követően joggal vetődött fel a kérdés: vajon lehet-e ennél rosszabb is négy évvel később. A válasz többségében nemleges volt: ennél valóban többet tudunk, ráadásul „kedvenc" városunkba, első nagy sikerünk színhelyére Szófiába utazhatunk. Sajnos az első mondatban feltett kérdésre a válasz mégiscsak igen lett, együttesünk ugyanis egy hellyel alulmúlta önmagát. Így aztán utólag nevetségesnek tűnhet a 4-6. hely megszerzésére irányuló elképzelés. Pedig ha meggondoljuk, nem is volt ez olyan délibábkergetés, annak ellenére sem, hogy csoportunkban ott voltak a csehszlovákok és a lengyelek, akiknek végül is méltó ellenfelei voltak a mieink, olyannyira, hogy csak hajszálon múlt a továbbjutás. S hogy nem sikerült, ez nem elsősorban a játékosokon múlt.

Mi is történt? Következett a – legalábbis a szakvezetés szerint – számunkra legyőzhetetlen csehszlovák válogatott, amelynek legyőzése viszont a játékosok számára egyáltalán nem volt lehetetlen. Száz szónak is egy a vége: a fiúk megnyerték az első játszmát, majd mikor a másodikban is elég jó pozícióban voltak, lecserélték a kulcsjátékosokat, Buzeket, Tatárt és Jánosit, azért mert – úgymond – ha 2:0-ról veszít a csapat – amire kétségkívül volt már példa –, akkor a lengyelek elleni sorsdöntő összecsapásra egy fáradt együttes lép pályára. Nos, válogatottunk a cserék után elvesztette a meccset 3:1-re – majd a pihentetés ellenére 3:2 arányban a lengyelek ellenit is. A „taktika" tehát nem vált be. Persze a csehszlovákok elleni vereség okozta letörtségen kívül hozzájárult ehhez Policsányi doppingügye is, ami – mint később kiderült – félreértésen alapult, ám ez mit sem változtat azon, hogy Buzek megszokott feladója nélkül játszott.

Maradt tehát a kisdöntő, ahol az elérhető kilencedik hely helyett csupán a tizenegyedik jutott, mert itt már a címeres mez viselésének gondolata nem tudott felülemelkedni az egyébként jogos elkeseredésen.

Nagy kár ezért a fiaskóért, mert a csoportmérkőzések során egészen kiváló teljesítményt nyújtottak a játékosok.

Elsősorban Buzek, aki kivételes képességeit bizonyítva nagy közönségsikert aratott kitűnő játékával, valamint a két „öreg", a karmester Tatár és a megbízhatóan játszó Jánosi, akikhez felnőtt a nagyszerűen küzdő Kovács Károly. Ők a többiekkel együtt olyan remek egységet alkottak, hogy ha nem következik az a szerencsétlen cserebere, talán nemcsak a lányok kitűnő helyezésének örülhetünk.

A lányok kétségkívül emelt fővel térhettek haza Várnából, hiszen a Szovjetunió, Japán és a Koreai NDK mögött negyedikek lettek, ami a legközelebbi olimpián való részvételt jelentette. Azt a lehetőséget tehát, amit a fiúk elvesztettek, ők megtalálták.

Pedig az ő csoportjuk sem volt ám sétagalopp. Ott volt az aranyérem egyik várományosa, a Szovjetunió, továbbá a teljesen ismeretlen Brazília és Peru. A latin-amerikaiak híre félelmetes volt, már csak azért is, mert japán edzőik voltak, és nem volt nehéz elképzelni az ázsiai felfogásban játszó, erőteljes néger lányok játékát. A félelem nem volt alaptalan, mert a brazilok ötjátszmás, 130 perces mérkőzésre kényszerítették csapatunkat. Haszna azért ennek is volt, mert a másik dél-amerikai ellenféllel szemben legalább „belőhették" magukat. Ez aztán már biztos, 3:1-es győzelmet eredményezett, ami még simább is lehetett volna, ha lányaink a 15:0-ra megnyert második játszma után nem lazítanak egy kicsit. E két, a továbbjutás szempontjából fontos mérkőzésen sorsdöntő volt, hogy a magyar csapat vezéregyéniségei, Sebők, Gerhardtné és Juniné kitűnő teljesítményükkel szárnyakat adtak társaiknak. A magyar együttes harmadik mérkőzését a szovjetek ellen játszotta, de nem volt esélye a győzelemre, a papírformának megfelelően vesztesen hagyta el a játékteret. Ennek ellenére a szovjetek mögött bejutott a döntőbe.

Együttesünk kitűnő formáját bizonyítja, hogy a legjobb nyolc között sem okozott különösebb gondot a románok és az otthon játszó bolgárok 3:1-es legyőzése, mely mérkőzéseken Hazsikné volt az „ügyeletes" húzóember. A harmadik mérkőzésen nem csekély meglepetés kapujában állt a gárda, amikor az esélyesebb Koreai NDK ellen már 2:0-ra vezetett, ám akkor megtorpant a csapat, és rövid idő alatt egyenlítettek az ázsiaiak. A döntő játszma közepétől ismét nagyszerűen játszottak lányaink és 11:9-re vezettek, amikor az igen jó formában lévő Siry Emerenciát asztmatikus görcs miatt le kellett cserélni, ami annyira megzavarta a csapatot, hogy az ellenfélnek sikerült fordítania és megnyernie a mérkőzést.

A csapat lendülete e drámai mérkőzés után sem tört meg, másnap játszmát nyert a japánok ellen, majd következett a csehszlovákok elleni, a végső helyezés szempontjából sorsdöntő mérkőzés. A KNDK ellenihez hasonlóan 2:0-ra vezetett válogatottunk, s ha a következő játszmát is megnyeri, bronzérmes. Az idegesség azonban 14:16-ot eredményezett, s a gárda anyira gyászba borult, hogy már megismétlődni látszott a KNDK elleni vereség. Ekkor azonban a mieinknek volt szerencséjük: a negyedik játszmában 12:6-os csehszlovák vezetésnél csaknem egyórás áramszünet következett be, amely alatt sikerült őket felrázni. A negye-

dik játszmát ugyan már nem sikerült megnyerni, az ötödikben viszont a Juniné által irányított magyar gárda ismét kitűnően küzdött és játszott, s a csereként beállt Gál Mária hatalmas ütéseivel és a hajrára pályára lépett fiatal Torma okos megoldásaival 3:2-re győztek lányaink.

Az utolsó fordulóban együttesünk egy kis megingástól eltekintve gyakorlatilag lesöpörte a pályáról a kubaiakat, és ezzel bebiztosították a negyedik helyet, amelyet az alábbi játékosok vívtak ki: Bánhegyiné Radó Lúcia, Blaumann-né Schlégl Judit, Bokros Zsuzsa, Énekes Emőke, Gál Mária, Gerhardtné Kiss Judit, Hazsikné Fekete Judit, Juniné Nagy Margit, Nagyné Medgyesi Mária, Sebők Éva, Siry Emerencia, Torma Ágnes. Edző: Havasi Gyuláné.

1971, Olaszország, Európa-bajnokság

Kellemes és kellemetlen meglepetés

Férfiválogatottunk azzal a nem titkolt szándékkal utazott el Milánóba a világ egyik leghíresebb operájának városába, hogy lehetőleg már ott kivívja az olimpiai szereplés jogát. Ehhez azonban meg kellett (volna) előzni a csehszlovák, a lengyel és a román válogatottat, vagyis azt a három riválist, amely egy évvel korábban részese volt a vb nyolcas döntőjének. Nem csekélység. Nos, a helyzet súlyos volt, de nem reménytelen, hiszen a csehszlovákok túl idősek, a lengyelek túl fiatalok voltak, s jó ötven százalékban fiatalítottak délkeleti szomszédaink is.

A selejtező igen sima – talán a kelleténél is simább – volt, hiszen a német ajkúak közül a sógorok még egy játszmára való poént sem tudtak gyűjteni a mieink ellen, biztos 3:0 lett az NSZK ellen, és a döntőbe jutás szempontjából fontos találkozón, a jugoszlávok ellen is csak egy játszmát „szórakoztak" el.

Ám az olimpiai kvalifikáció csak ezután következett. A döntőbeli öt ellenfél közül a Szovjetuniótól és az előző évi világbajnok NDK-tól ki „lehetett" kapni. Igen ám, csakhogy az elején említett három riválisunk bejutott a hatos döntőbe. Itt azonban, úgy látszik, a csehszlovákok ellenünk fiatalodtak meg, a románok pedig szintén ellenünk lettek eléggé tapasztaltak ahhoz, hogy ne sikerüljön az olimpiai kiküldetés. Mindezek ellenére a csapat az utolsó mérkőzésen játszmát sem engedélyezett a lengyeleknek, akik azért mégiscsak bronzérmet nyertek az ezt megelőző Európa-bajnokságon. S ha figyelembe vesszük, hogy ugyanezen az Eb-n válogatottunk hatodik, az egy évvel ezelőtti vb-n pedig tizenegyedik lett, akkor feltétlenül előrelépést, sőt kellemes meglepetést könyvelhetünk el.

S ha már ennél a gondolatnál tartunk, gyorsan leszögezzük, hogy bár női válogatottunk hasonló helyezést ért el ezen a kontinensviadalon, szereplése – a férfiakéval ellentétben – kellemetlen meglepetés. Sokan talán felkapják erre a fejüket, az akkori magyar játékokok azonban bizonyára nem. Mert igaz, hogy az előző Eb-n is hasonló helyezést értek el, tehát ahhoz képest nem estek vissza, csakhogy közben volt egy világbajnokság is 1970-ben Bulgáriában, ahol negyedik helyezésükkel európai másodikok lettek. Itt nemcsak az NDK-t előzték meg, mint most, hanem Csehszlovákiát, Lengyelországot és Bulgáriát is, nem úgy, mint most.

Az imolai selejtező csoportban, Izrael és Anglia ellen csapatunk formájáról nem lehetett reális képet kapni, hiszen ezt a két együttest ma sem igen jegyzik, nemhogy akkor. Jellemző, hogy Izrael húsz, Anglia pedig csupán három pontot ért el ellenünk.

És akkor következett Reggio Emiliában a döntő, annak is első mérkőzése a bolgárok ellen. Azzal a csapattal kezdtek a lányok, amelyet az ezt megelőző tizenöt mérkőzésből tizennégyszer legyőztek. Ennek ellenére: Bulgária–Magyarország 3:2. Belelapozva a mérkőzés tudósításába, azt olvastuk, hogy a csapat lámpalázzal lépett pályára. Hát a csuda tudja. Olyan ellenféllel szemben még csak érhető lenne, amelyik ellen hol győz, hol kikap. De tizenötből tizennégy győzelem után... Ezek után már szinte nem is számított meglepetésnek a lengyelek és a csehszlovákok elleni vereség. Még jó, hogy volt egy szintén formája alatt játszó NDK, amelyet végre legyőztek a mieink. Ebben a tudósításban az olvasható, hogy a lányok időnként felcsillantottak valamit régi erényeikből. Éppen ideje volt, mert az utolsó mérkőzésen, a Szovjetunió ellen még háromnegyed órát sem töltöttek pályán, ami alatt még megizzadni is alig lehet. No de sebaj, az olimpiai kiküldetést egy évvel korábban már kivívták. Lehet, hogy ez volt a „lámpaláz" oka?

1972, München, olimpia

Nem okoztak csalódást a lányok

Münchenben harmadszor találkoztak az olimpiák történetében a röplabdázók. Nyolc ország női válogatottja vívta ki ezt a büszke jogot, köztük a magyar együttes. Az előjelek kedvezőek voltak, hiszen a nagy seregszemle előtt hatos tornát nyert meg a csapat Katowicében, ezen a szovjeteken kívül ott volt Európa élmezőnye, valamint Kuba, a Szovjetuniót pedig a nagyszerű játékerőt jelentő Leningrád válogatottja képviselte.

A sorsoláskor mindenesetre mellénk állt Fortuna, mivel első ellenfélként az NSZK-t szólították pályára ellenünk, s lányaink kitűnő teljesítményt nyújtva, ötvenhárom perc alatt 3:0-ra győztek. Következett a cseppet sem óhajtott Dél-Korea a még az ázsiaiak között is szokatlan stílusával, s mire lányaink hozzászoktak, vége lett a mérkőzésnek, igaz, nem ötvenhárom, hanem hetvenöt perc múltán. Ez azonban nem akadályozta meg a mieinket abban, hogy a Szovjetunió ellen ismét az „NSZK-forma" következzen, és játszmát raboljanak a nagy ellenféltől.

Az 5-8. helyért válogatottunk három perc híján öt órát töltött a pályán, 1 óra 13 perccel többet, mint a selejtezőkön összesen. A csapat bebizonyította, hogy szeret „fórt" adni az ellenfeleknek, hiszen a nagy riválisi csehszlovákok 2:1-re, s az akkor már kiváló játékerőt képviselő kubaiak 2:0-ra (!) vezettek ellenünk, innen fordítottak Sebőkék, s szerezték meg az ötödik helyet. De félre a tréfával, mert együttesünk bebizonyította: akar győzni és tud küzdeni a győzelemért, aminek a tv-közvetítések jóvoltából tanúi lehettek a röplabdát s a sportot szerető hazai nézők is.

Az olimpiai ötödik helyezett válogatott. Álló sor, balról: Torma Ágnes, Szalayné Sebők Éva, Énekes Emőke, Garhardtné Kiss Judit, Gál Mária, Törökné Bokros Zsuzsa. Guggolnak: Schadekné Eichler Katalin, Királyné Siry Emerencia, Blaumann-né Schlégl Judit, Buzekné Makláry Ilona, Hazsikné Fekete Judit, dr. Bánhegyiné Radó Lúcia

1974, Mexikó, világbajnokság

Az olimpia után jobbat vártunk

Két évvel korábban, a müncheni olimpiára való bekerülés a világ női röplabdasportját képviselő nyolc ország válogatottja közé, kétségkívül bizonyos rangot adott női válogatottunknak az 1974. évi mexikói világbajnokság előtt. Ezt bizonyította, hogy az erre az időre elkészült világranglista szerint együttesünket a 3–6. helyre sorolták Dél-Korea, a Koreai NDK és Kuba társaságában. Mivel az első két helyet a Szovjetunió és Japán foglalta el, ez azt jelentette, hogy Európában a második legjobb csapatként értékelték a mieinket, azaz bejött a „papírforma", mert az 1970-es vb-n és a két évvel későbbi olimpián egyaránt európai második volt a gárda.

Más persze a világranglista és más a világbajnokság. Hiába kötelezte a mieinket a rang, az idő közben nem állt meg, így néhányan kiöregedtek, illetve váratlanul kiváltak, tehát fiatalítani kellett. Így aztán – ahogy

Kotsis Attiláné szakvezető akkoriban fogalmazott – a fiatalok még rutintalanok voltak, a csapatban maradt idősebbeknek pedig már nem volt elég átütőerejük. Ez egyben azt is jelentette, hogy az eredetileg kitűzött dobogós célt alább kellett adni, ami – mint kiderült – „sikerült" is.

Mindemellett a kezdés nem mondható éppen rossznak. A Fülöp-szigetek ellen a lányok még be sem tudtak igazán melegedni, mert a mindössze nyolc pontot elérő ellenféllel szemben alig több mint félórát töltöttek a pályán. Már-már azt hittük, a brazilok ellen is 3:0 lesz, de – ki tudja, miért? – 2:0 után sikerült kikapni. Aztán következett a románok elleni sorsdöntő találkozó, amelyen viszont 0:2 után sikerült győzni, s megnyílt az út a középdöntőbe. Itt aztán szerencsére mindjárt az első mérkőzésen túljutottunk azon az egyetlen ellenfélen, amely ellen szinte semmi győzelmi eséllyel nem léphettünk pályára. Nos, Japán efelől nem is hagyott semmi kétséget. Következett Kuba, amely ellen az olimpián 0:2-ről nyertünk. Most azonban csak egy játszmát engedélyeztünk neki. Persze ez csak leírva ilyen egyszerű, mert ez a Kuba később legyőzte Csehszlovákiát, sőt Kínát is.

A döntő aztán valóságos rémálom volt. A csapat egyedül Dél-Korea ellen tudott játszmát nyerni, míg Románia, a Szovjetunió, Japán és az NDK ellen egyet sem, s a négy 0:3-as mérkőzésen átlag alig több mint egy órát töltött a játéktéren. Mert kulcsjátékosok kiesése ide, fiatalítás oda, ennél azért többet vártunk a döntőben, legalábbis játékfelfogásban. Nem vigasztalhat minket az sem, hogy az eddig többnyire dobogón vagy annak közelében végzők közül Lengyelország a kilencedik, Bulgária a tizenharmadik, Csehszlovákia pedig a tizenhetedik helyen végzett.

1975, Jugoszlávia, Európa-bajnokság

Ismét egy „balkáni" ezüst

Ha léteznek igazán rossz előjelek egy nagy kontinensviadal előtt, akkor férfiválogatottunkat ugyancsak elérték az 1975-ös jugoszláviai Európa-bajnokság előtt. Nem elég, hogy az olimpiai kvalifikációhoz a világbajnok Lengyelországon kívül minden más ellenfelet meg kellett volna előzni, ráadásul fegyelmezetlenség miatt néhány játékost ki kellett zárni a keretből. S mert a baj állítólag háromig nem áll meg, következett a csoportbeosztás, amely után az utazó játékosokat és vezetőket valósággal fel kellett locsolni: megkaptuk a vb-aranyérmes lengyeleket, a rendező jugoszlávokat, no meg az olaszokat, akiktől, ugye, nem kell félni. Sajnos azonban ezúttal is bebizonyosodott, miszerint jobb félni, mint megijedni, mert íme: Olaszország–Magyarország 3:0. Az igazsághoz persze az is szorosan hozzátartozik, hogy akkor már túl voltunk a lengyelek elleni meglehetősen sima, és a jugoszlávok elleni viszonylag szorosabb vereségen.

Sajnos, a 7–12. helyért játszott találkozók az olimpia szempontjából már csak a „futottak még" kategóriába tartoztak. Ennek ellenére együttesünk nem adta fel a mérkőzéseket, de az NDK ellen négy, a franciák és a hollandok ellen pedig öt játszmában kapott ki. S hogy azért mégse az utolsó, tizenkettedik helyen végezzen, búcsúzóul a belgákat az első elvesztett játszma után 3:1-re legyőzte. Persze a tizenegyedik helyre ettől még nem lehettünk büszkék.

Könnyebbnek látszott a lányok helyzete. Selejtező csoportjukban ők is megkapták a rendező Jugoszláviát, amely azonban ki sem jutott az előző évi vb-re, s az NSZK is csak tizenkilencedik lett ott. A Mexikóban negyedik és ezzel két hellyel a mieink előtt végzett NDK viszont már rágósabb falat volt. Ám mindjárt az első mérkőzésen a 3:1-es győzelemmel a magyarok nem hagytak kétséget afelől, hogy ki lesz a csoportgyőztes, hiszen az NSZK és Jugoszlávia ellen papírformagyőzelmek születtek.

A döntőben – miután a csoportokból két csapat jutott be – így mindjárt győzelemmel kezdtünk. Az NDK elleni győzelem értékét csak növeli, hogy együttesünk 1975-ben, az Európa-bajnokságot megelőzően háromszor találkozott vele, s mindháromszor vereséget szenvedett tőle. A Szalayné vezérelte, eléggé megfiatalított csapat azonban alaposan megrázta magát, nemcsak a németek, hanem a többi ellenféllel szemben is. Azonkívül, hogy a csapat minden játékosa valamennyi mérkőzésen igyekezett tudása legjavát adni, mindig akadt két-három „ügyeletes", aki még így is kiemelkedett társai közül, s hitet, tartást adott az egész csapatnak, ami bizony nagyon is elkelt a vesztésre álló játszmáknál – mert azért ilyenek is voltak. Hogy mást ne mondjunk: a döntőben a négy győztes mérkőzésen négy olyan játszma is akadt, amely csak minimális különbséggel dőlt el a magyarok javára.

A magyar válogatott ezüstérmet szerzett a jugoszláviai Eb-n

Együttesünk a döntőben csak a Szovjetuniótól kapott ki 3:0-ra, a másik hármat – az NDK-hoz hasonlóan – 3:1-re megnyerte, így az olimpiai kvalifikáció felé való menetelést csak a szovjet lányok törték meg. Pedig az Eb előtt egyáltalán nem tűntek ezek a mérkőzések ilyen biztosnak, hiszen 1975-ben a csehszlovákok ellen ötből hármat, a bolgárok ellen háromból kettőt nyertünk meg, a lengyelek ellen pedig 1:1 volt a mérkőzésarány. A lényeg azonban az, hogy tizenkét évvel a fiúk bukaresti ezüstje után ezúttal a lányok is nyertek egy „balkáni" ezüstöt. Ezek a lányok-asszonyok: Bánhegyiné Radó Lúcia, Biszku Éva, Feketéné Csapó Gabriella, Halászné Marczis Katalin, Hubainé Gajdos Ágnes, Királyné Siry Emerencia, Schadekné Eichler Katalin, Schlégl Judit, Szalayné Sebők Éva, Szilvássyné Juhász Ágnes, Szőnyi Ildikó, Torma Ágnes. Edző: Kotsis Attiláné.

1976, Montreal, olimpia

Negyedik hely, de aranybetűkkel

Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Biszku Éva, Biszku Zsuzsa, Feketéné Csapó Gabriella, Hubainé Gajdos Ágnes, Királyné Siry Emerencia, Schadekné Eichler Katalin, Schlégl Judit, Szalayné Sebők Éva, Szloboda Zsuzsa, Torma Ágnes. Edző: Kotsis Attiláné. Ez a nagyszerű gárda negyedik helyezést szerzett, de úgy véljük, képzeletünkben nyugodtan írhatjuk ezt az eredményt aranybetűkkel. S ami már szinte hagyománnyá vált: akárcsak a müncheni olimpián vagy az 1970-es vb-n, Európában a Szovjetunió után a második legjobb csapat nem hivatalos címét is megszerezték, bebizonyítva ezzel, hogy egy évvel korábban, a jugoszláviai Eb-n nem véletlenül lett – ugyancsak a Szovjetunió mögött – ezüstérmes ez az együttes.

Csoportunkba ezúttal nem került európai csapat, azaz sem a Szovjetunió, sem az NDK – más európai együttes ugyanis nem jutott el a kanadai nagyvárosba. Biztos, hogy a német lányokat szívesen látták volna a mieink. Megkapták viszont a világbajnok Japánt, Perut és a házigazda Kanadát. Nem is voltak nyugodt éjszakáik a lányoknak a mérkőzésekig. A Japán elleni nyitányon viszonylag gyorsan túljutottunk, bár a játszmák alatti számszerű fölény ellenére az ázsiai női röplabdasport legkiválóbb képviselői az esetek többségében csak sok-sok forgás árán érték el pontjaikat. A házigazdák elleni 3:1-es győzelem idegnyugtatóval ért fel, bár ez azt jelentette, hogy mivel Kanadát Peru is legyőzte, Dél-Amerika legjobb csapatával kellett megküzdeni a legjobb négy közé jutásért. A szorongás jogosnak bizonyult, mert 15:7-es első játszmabeli győzelmükkel a peruiak igencsak ráijesztettek lá-

nyainkra. Az ijedtség szerencsére nem tartott sokáig, mert ezt követően magyar szempontból a játszmák alakulása: 8, 3, 14. Ez már mindenképpen azt jelentette, hogy túlszárnyalták a müncheni olimpián elért eredményt.

A csoportmérkőzéseken elért helyezések alapján – a győztesek a második helyezettekkel kerültek szembe – a középdöntő párosítása: Szovjetunió–Magyarország és Japán–Dél-Korea. Nem szaporítjuk a szót: mindkettő 3:0-ra végződött, így hát következett a bronzcsata Dél-Koreával. A több mint másfél órás mérkőzés csata volt a szó igaz értelmében. Eleinte felcsillant a remény, hogy éppen most sikerül elkapni a dél-koreai lányokat, hiszen az első játszmában alaposan meglepte őket a magyar csapat 15:12-es győzelmével. Igazán nagy kár, hogy az óriási lehetőség megbénította a mieinket, s utána nem nyertek több játszmát, annak ellenére, hogy az első harmadban mindannyiszor vezettek. No de ne legyünk telhetetlenek, hiszen ez a csapat évek óta bizonyította – még ha néha volt is kisiklás –, hogy Európában valóban a második legjobb, s a világ bármely válogatottjának számolnia kell vele.

A montreali olimpián szerepelt női röplabda válogatottés kísérői. Felső sor, balról: dr. Kotsis Attiláné vezetőedző, Pergyik József csapatvezető, dr. Holvay Endre az MRSZ elnöke, Szalay László játékvezető. Középső sor: Bardi Gyöngyi, Feketéné Csapó Gabriella, Szalayné Sebők Éva, Torma Ágnes, Schlégl Judit, dr. Bánhegyiné Radó Lúcia. Alsó sor: Szloboda Zsuzsa, Hubai Gyuláné, Biszku Éva, Biszku Zsuzsa, Schadekné Eichler Katalin, Királyné Siry Emerencia

1977, Finnország, Európa-bajnokság

Nagy ugrás és helycsere

Lentopallon EM-kisat 77

Férfiválogatottunk úgy jutott az 1977-es finnországi Eb döntőjébe, hogy a belgiumi selejtezőn 3:1-re kikapott Csehszlovákiától, majd sorrendben Belgium, Spanyolország és Törökország ellen úgy nyert egyaránt öt játszmában, hogy mindegyiket vesztett állásból fordította a maga javára. A tizenkettes mezőnyt két hatos csoportra osztották, és a helsinki csoportban mindjárt a hazaiak ellen kezdett a magyar csapat – 3:1-es vereséggel. Ennyire azért nem kellett volna tisztelni a nyelvrokonságot, bár a „tisztelethez" hozzájárult, hogy Nagy István a második játszmában súlyosan megsérült – Achilles-ín szakadás –, s attól kezdve természetesen nem is léphetett pályára. A helyére beállt Mondi József szerencsére élete legjobb formájában játszott az elkövetkező mérkőzéseken, és kitűnően helyettesítette. Mondani sem kell, mennyire jól jött a jugoszlávok elleni, váratlanul sima 3:0-s győzelem, hogy aztán az olaszok ellen 1:2-ről sikerüljön megfordítani a mérkőzést. Mivel a csapat 3:1-re kikapott Romániától, a magyar-francia találkozón dőlt el az elődöntőbe jutás. A nagy tét először a magyarokat bénította meg, hiszen az ellenfél az első

A negyedik helyen végzett férfiválogatottunk. Álló sor, balról: Bogár Géza, Mondi József, Kovács Lajos, Garamvölgyi Mátyás edző, Buzek László, Kovács Károly, Hoboth Sándor. Guggolnak: Takács Benjámin, Huszár Ferenc, Járosi János, Nagy István, Dévényi László, Börcsök Csaba

játszmában már 8:1-re vezetett, ám innen sikerült fordítani, s ettől kezdve már csak egy csapat volt a játéktéren.

Az elődöntőben következett a Szovjetunió elleni „menetrendszerinti" 0:3, majd a harmadik helyért ismét Románia várt a mieinkre, amely most már játszmát sem engedélyezett. A negyedik hely azonban a négy évvel ezelőtti tizenegyedik helyezés után mégiscsak nagy ugrás volt.

A magyar csapat kiemelkedően legjobb játékosa Buzek László volt, aki nagyszerű játékával bekerült az Eb All Star csapatába.

A női válogatottnak annál több volt a veszítenivalója, hiszen ez a gárda két évvel korábban ezüstérmes volt. A csapat ehhez méltóan kezdte szereplését Turkuban a csoportmérkőzések során. Hollandiát nem egészen egy óra alatt verte 3:0-ra, majd a jugoszlávok elleni hasonló arányú győzelmével még háromnegyed órát sem töltött a pályán. Románia öt játszmára késztette a lányokat, sőt ezen belül 2:1-re vezetett is, de aztán jött a magyar henger. Érdekességként említjük meg, hogy Csehszlovákia ellen a 3:1-es győzelem ellenére is 95 percet, azaz két perccel többet töltött a csapat a játéktéren, mint a románok ellen. Igaz, a játszmák alakulása: 13, –14, 14, 5. Kár, hogy a Szovjetunió ellen megelégedett a csoportbeli második hellyel.

Még nagyobb kár, hogy ezt a formát szinte „átmentette" az NDK elleni elődöntőre. Bár a 3:0-s vereség helyett akár 2:1-re vezethettek volna a mieink, hiszen az első és a harmadik játszma egyaránt 18:16 volt. Csapatunknak legalább akkora esélye volt a döntőbe jutásra, mint ellenfelének. Ha az újabb nagy lehetőség nem bénítja meg ennyire a lányokat, akkor talán megismétlődik a két évvel korábbi 3:1 – ezúttal is a magyarok javára. Az azonban feltétlenül dicséretükre szól, hogy egy nappal a nem kis lelki megrázkódtatás után, szinte tudásuk legjavát adva, ötjátszmás, 106 perces nagy küzdelem árán sikerült megadásra késztetni a bronzcsatában a lengyeleket.

Lányaink egyéni sikere: Bardi Gyöngyit az Európa-bajnokságon nyújtott kitűnő játéka eredményeként beválasztották az All Star csapatba.

Végezetül annyit: az érmesek most is azok lettek, mint két évvel korábban, „csak" ezúttal a Szovjetunió mögött Magyarország és az NDK helyet cserélt.

1978, Szovjetunió, Olaszország, világbajnokság

Átrendeződtek az erőviszonyok

Egy világversenyre való felkészülés közepette sok minden történhet válogatott csapatok életében. Lehetnek sérülések, fegyelmezetlenségek, rossz formaidőzítés, nem megfelelő felkészülési lehetőségek stb. A felsoroltak közül tulajdonképpen egyik sem illik válogatottjainkra, ennek ellenére mind a férfiak, mind a

nők csak a kisdöntőbe jutottak az 1978. évi világbajnokságon. Igaz, az erőviszonyok közben meglehetősen átrendeződtek, hiszen Európa ez idő tájt már régen elvesztette meghatározó szerepét, amely az ötvenes, hatvanas években még jellemezte. Ha csak az előző világbajnoksággal hasonlítunk, akkor azt látjuk, hogy amíg Mexikóban az első hat között a férfiak mezőnyében öt, a nőkében négy európai csapat foglalt helyet, addig ez a szám 1978-ra háromra, illetve egyre változott.

Valljuk meg, a fiúknak a velencei selejtező csoportban nem is volt reális esélyük a továbbjutásra, hiszen ellenfeleik között volt az ázsiai és a közép-amerikai bajnok, s csupán Argentína ellen mehettek biztosra. Ennek ellenére igyekeztek derekasan helytállni, hiszen a Japán elleni első mérkőzésen, a 3:1-es vereség ellenére csak 106 perces kemény küzdelem után engedték a zuhanyzóba az ázsiai bajnokot. Ezután éppen fele ennyi idő alatt verték 3:0-ra Argentínát, majd – amint az mindenki számára várható volt – ugyanennyire kaptak ki Kubától. Így kerültek, illetve maradtak a velencei kisdöntőben, ám a 13-16. helyért még helyt kellett állniuk Venezuela, Finnország, Románia és az Egyesült Államok csapatával szemben, ami sikerült, miután csak az utóbbitól kaptak ki. A 13. helyért aztán legyőzték Hollandiát, vereséget szenvedtek a románoktól, ami a 14. helyet jelentette.

Bár a női válogatott a Szovjetunióban ennél egy helyezéssel jobbat ért el, ennek ellenére a csalódás – érthetően – nagyobb volt, mivel az elmúlt két esztendőben maga mögött tudhatott egy kitűnő olimpiai és egy bronzérmes Eb-szereplést. A mezőny első felébe jutáshoz lényegében a lengyeleket kellett volna legyőzni, amire már csak azért is volt reális lehetőség, mert ebben az évben a várnai nemzetközi tornán biztos, 3:0-s győzelmet aratott ellenük a magyar csapat. Rigában azonban 3:1-re kikapott. A sehol sem jegyzett finnek ellen természetesen nem volt gond, miként a kínaiak ellen sem, csak éppen ellenkező előjellel. Tény, hogy továbbjutás esetén a két csoportra osztott tizenkettes mezőnyben – a lengyelek helyén – nem lett volna könnyű dolgunk Dél-Korea, a Szovjetunió, Kína, Brazília és Bulgária társaságában, de az utóbbi kettő ellen legalább egyenlő esélyünk lett volna, és az esetben mindenképpen a „jegyzett" csapatok között végzünk.

Mivel azonban a négyes selejtező csoportunkban csak az igen gyenge játékerőt képviselő nyelvrokonainkat sikerült legyőzni, csoportharmadikként a mezőny második felében foglalhattunk helyet, a kihagyott lehetőség után jóval szerényebb tudású társaságban: Dominika, Finnország, Kanada, NSZK (ebben a rigai csoportban csak öt csapat szerepelt). Itt a finnek ellen nem kellett még egyszer játszani, a többieket pedig úgy, olyan könnyedén verték meg a lányok 3:0-ra, hogy annyi időt sem töltöttek a pályán összesen, mintha egy jó ötjátszmás mérkőzést játszottak volna. Mindenesetre ezzel megmaradt az esély legalább a tizenharmadik hely megszerzésére, s az ezt eldöntő találkozókon előbb a jugoszlávokat, majd végül Kanadát is fölényes játékkal intézték el. Így sikerült a tizenharmadik hely megszerzése, de az akkori csapat tudását figyelembe véve ez a helyezés gyorsan felejthető.

A bronzérmes női válogatott. Álló sor, balról: Juhász Ágnes, Simonné Kutas Zita, Bardi Gyöngyi, Hennig Ernő edző, Bánhegyiné Radó Lúcia, Feketé Csapó Gabriella, Torma Ágnes. Ülnek: Gálhidi Zsuzsa, Anker Irma, Halászné Marczis Katalin, Kőszegi Bernadett, Szőnyi Ildikó, Schlégl Judit

1979, Franciaország, Európa-bajnokság

A sorsolás ördöge

Az biztos, férfiválogatottunk nem mondhatja el magáról, hogy a sors kegyeltjei közé tartozik. Az 1978-as vb-n két olyan csoportbeli ellenfelet kapott a három közül, amely ellen nem léphetett pályára a győzelem reményében. S egy évvel később, a franciaországi Európa-bajnokságon mi történik? Kifogta a Szovjetuniót és Jugoszláviát. Márpedig a végső elszámolásnál: Európa-bajnok a Szovjetunió, harmadik Jugoszlávia. Női válogatottunk csoportbeosztása lényegesen kedvezőbb volt, ennek megfelelően döntős is lett, ám az előző két Eb-n megszerzett ezüst-, illetve bronzérem után ezúttal csak a negyedik helyre futotta.

A fiúk Nantes-ban, a csoportmérkőzések során először a számukra teljesen ismeretlen görög válogatottat kapták, amelyről szinte senki nem tudott semmit, talán csak azt, hogy második lett a Mediterrán Játékokon. El is úszott az első játszma, pedig az ismeretlenség kölcsönös volt. Együttesünk 3:1-es győzelméhez azonban nem fért kétség, bár az utolsó játékrészt csak 18:16-ra nyerte. Nem lehettek vérmes reményeik a szovjet válogatott ellen – 0:3 –, s bár a jugoszlávok ezen az Eb-n bombaformában játszottak, arra mégsem gondoltak a szakemberek, hogy a továbbjutás szempontjából sorsdöntő találkozón csupán egy ponttal érünk el többet, mint a Szovjetunió ellen.

Szerencsére mindez nem nyomta rá a bélyegét a Nancyban rendezett kisdöntőben való teljesítményre, ahol először a belgákat győzte le a magyar csapat 3:1-re, majd ezt követően a mindig nagy riválisbolgárokat ötjátszmás, óriási mérkőzésen. Ezúttal is lehetett volna 3:1 a javunkra, ha a negyedik játszmában 16:15-ös magyar vezetésnél és mérkőzéslabdánál a másodbíró nem hibázik a terhünkre. A csapat küzdőszelleme azonban ezen a találkozón annyira töretlen volt, hogy a döntő játszmát sikerült megnyernie 16:14-re. Ez a hatalmas küzdelem azonban annyit kivett a játékosokból, hogy másnap a románoktól 3:1-re kikaptak, s bár az utolsó mérkőzésen biztos, 3:0-s győzelem született az NDK ellen, az előző vereség csak a nyolcadik helyet jelentette.

Női válogatottunk Evreux-ben a csoportmérkőzések nyitányán „visszavágott" a jugoszlávoknak, ám másnap a hollandok ellen csaknem kínos meglepetés érte. A tulipánosok, akik a bolgárok elleni Eb-selejtezőn is csak nagy küzdelem árán adták meg megukat, ellenünk is bizonyították a holland röplabdasport feltörekvését: csak az ötödik játszma végén kapituláltak. Ellenfelünk 18:16-ra megnyerte az első játszmát, a másodikban 9:13-ról sikerült fordítania együttesünknek, tehát a meglepetéshez nem sok kellett. Még szerencse, hogy Bánhegyiné oly remek napot fogott ki, hogy a kritikus helyzetekben szinte hátára vette az egész csapatot. A franciák elleni meccs már csak „levezetés" volt.

A lyoni döntő győzelemmel kezdődött, pedig a román válogatott félelmetes ellenfélnek bizonyult ekkor, hiszen a Szovjetunió előtt (!) csoportelsőként jutott a döntőbe. Az első két játszma csaknem egy órát vett igénybe a két kiválóan játszó csapat játékosaitól, ezért, bár mindkettőt a magyarok nyerték, úgy tűnt, mégsem dőlt még el semmi. A harmadik játékrészben azonban egy félig-meddig hitét vesztett román együttes lépett a pályára, s látszott játékosain, tisztában vannak vele: ezen a mérkőzésen nem tudnak mit kezdeni a magyarokkal. Másnap játszmát nyert a csapat a Szovjetuniótól, s akkor még úgy gondoltuk, ismét meglesz az ezüstérem. A nagyszerű napot kifogó NDK ellen azonban elszállt a remény. Akkor talán a bronzérem. A bolgárok elleni mérkőzésen ez már-már biztosnak látszott. Az első két játszmát megnyerte a csapat, a harmadikban azonban kiengedett abban a hitben, hogy az ellenfél beletörődik a vereségbe. Abolgár lányok ezzel szemben hagyták magukat „feltámasztani", s elhalászták az orrunk elől a bronzérmet.

1980, Moszkva, olimpia

Éremközelben

Az ötkarikás játékok körüli, a nagypolitika által diktált hercehurca következtében csak a rajt előtti utolsó pillanatokban dőlt el a csoportbeosztás. A magyar női válogatott Brazília, Bulgária és Románia társaságában kezdte meg a nagy küzdelmet. Aki egy kicsit is ismeri a honi női röplabdasport történetét, annak minden magyarázatnál többet mond a névsor. Nosztalgiázzunk egy kicsit. A nyitómeccsen a következő volt kezdőhatosunk összetétele: Szalayné, Torma, Királyné, Feketéné, Balajczné, Szegediné. Cseréként jutottak szóhoz olyan egyéniségek, mint Gerevichné, Bánhegyiné, Kőszegi és Vargáné. A kispadon pedig – talán felesleges is leírni – Kotsis Attiláné.

És mégis. Az akrobatikus zsonglőrökként számon tartott brazilok ellen a hazai és a nemzetközi szakvélemény nem adott esélyt a mieinknek. Ám annak a csapatnak éppen az volt talán a legnagyobb erénye, hogy világklasszisai közül mindig akadt egy-két, legjobb esetben három olyan egyéniség, aki a legnehezebb helyzetben is kitalált, véghezvitt valami „turpisságot", valami olyan meglepő megoldást, amely akár győzelmet is eredményezhetett. Így történt ezen a mérkőzésen is. Parádés 3:2-es siker, olyan játékkal, amely már-már túl szerénynek minősült a célként kitűzött továbbjutást. A mieinket azonnal éremesélyesnek minősítették.

Ám hölgyeink a folytatásban nem hazudtolták meg korábbi önmagukat, a tulajdonságok sorában ott lapult a rapszodikusság is. Bizony, a következő csoportmeccsen az esélytelenebbnek tartott Románia ellen egy kicsit az elbizakodottság is szerepet játszott, így aztán 3:2-re vesztettek a mieink, ám a továbbjutás esélye még megmaradt, és klasszisaink ezt átérezvén, „hozták" a Bulgária elleni találkozót 3:1 arányban, ráadásul úgy, hogy az első játszmát az ellenfél nyerte.

A rajt előtti cél ezzel teljesült. Négy közé került a magyar válogatott, ám a döntőbe jutásért a végső győzelem abszolút esélyese, a Szovjetunió volt az akadály. Itt nem volt esély, bár dicséretes, hogy az első játszmában 11, a másodikban pedig 12 pontot értek el a mieink. A másik ágon a bolgárok 3:2-re kikaptak az NDK-tól, így aztán másodszor is Bulgáriával kellett mérkőzni, de ezúttal már éremért.

Az ismétlés nem sikerült. Ötjátszmás drámai csatában dőlt el a bronzérem sorsa. Kotsis Attiláné elismerte, hogy ez az ellenfél bizony legyőzhető lett volna, kicsit kiegyensúlyozottabb teljesítménnyel. Külön balszerencse, hogy a „menetrendszerű" hullámvölgy épp a döntő szett kritikus pillanataiban következett be.

Az olimpiai bajnoki címet a szovjet csapat szerezte meg, a mieink pedig elérték a kitűzött célt, bár kissé keserű volt a szánk íze.

Más kérdés, hogy ellennénk manapság az akkori keserű szájízzel...

1981, Szófia, Európa-bajnokság

Amikor még kudarc volt a bronz

Néha nosztalgikus, néha kissé humoros, néha tragikus, de mindenképpen tanulságos, amikor egy-egy régmúlt eseményt úgy elemezgetünk, hogy közben természetesen jól tudjuk, mi minden történt azóta. Mindez a sportéletben különösen igaz, ha pedig az 1981-ben Bulgáriában történteket vizsgáljuk, akkor talán hatványozottan érvényes a megállapítás. A magyar lányok olyan érzésekkel figyelték a Bulgária–Szovjetunió döntőt, hogy egyrészt tudták, most nekik kellene a pályán lenniük, másrészt pedig már az elődöntőben „megpuhított", fáradt szovjet csapatot köszönhet nekünk a házigazda. A bolgárok éltek is ezzel a lehetőséggel, és aranyérmet nyertek. Ők is érezték, sőt tudták, hogy sikerükben részes a Kotsis Attiláné által irányított magyar együttes. Ezért történhetett, hogy a dobogó harmadik fokára álló Torma Ágiékat közel akkora ováció fogadta, mint az Európa-bajnokot. Bizony. Ma már szinte hihetetlen legendának számít, hogy az elődöntőben a mieink csak drámai, ötjátszmás csatában maradtak alul a szovjet válogatottal szemben. Olyan meccsen, amely aztán megkérdőjelezhette, hogy valóban az öreg földrész legjobbjáé lett-e az aranyérem. Aztán, ne feledjük akkor még az öreg földrész kifejezés egyben a világot is jelentette a női röplabdában, hiszen még nem „robbantottak" az amerikaiak, Kuba, Brazília sem játszottak akkora szerepet, legfeljebb Kína és Japán jelentett konkurenciát.

Olimpia után volt a világ. Ez általában a fiatalítás időszaka. Nem véletlen, hogy ezen az Eb-n 23,3 év volt a játékosok átlagéletkora. Az, hogy a magyar válogatotté 25,6 volt, már valamit jelzett a jövőt illetően. No, nem mintha a mi csapatunk öreg lett volna. Csak éppen nemigen volt nálunk bevethető, kipróbálható tizenéves. A rutinos sztároknak kellett vinniük a prímet, és vitték is becsülettel. Nem körvonalazódott még új csapat, a már tapasztalható kisebb ütőerőt pedig sokmozgásos támadójátékkal ellensúlyoztatta Kotsisné. Röviden: már érződött, hogy a világ röplabdasportjában valami megmozdult, nálunk viszont nem biztos, hogy megfelelő a háttér a lépéstartáshoz.

Persze mindez csak utólag ilyen egyszerű és világos. Akkor, ott, Szófiában balszerencsés magyar bronzról beszéltek a szakemberek, a feladatot pedig – természetesen – a feljebb lépésben jelölték meg. A hiányos háttérről akkortájt még nemigen esett szó.

1982, Peru, női világbajnokság

Kína nagyot fal!

Tizedik hely! És micsoda különbség! Mert amíg a szófiai Eb-n peches volt az a bizonyos bronz, addig Peruban bizony teljesen reális a 10. hely. A magyarázatot részben a külföldön, részben pedig az itthon történtek szolgáltatják. Nem csupán a mieinket, hanem szinte egész Európát kellemetlen meglepetés érte. Kína lényegében verhetetlennek bizonyult, berobbantak a világ élmezőnyébe az amerikaiak. Aztán helyet követeltek a dél-amerikaiak, elsősorban a peruiak, a brazilok, no és Kubáról se feledkezzünk meg. Megkezdődött tehát a nagy átrendeződés, amelyből semmiképpen se akart kimaradni néhány feltörekvő európai ország mindenekelőtt az NSZK, Olaszország, Hollandia és Franciaország.

Mindez még nem lett volna olyan tragikus, ha a mieink megfelelően reagálnak. Csakhogy ez nem jött össze. Pedig amikor a szakvezetőség az 5–8. hely megszerzését tűzte ki célul, akkor úgy tűnt, reálisan mérte fel a helyzetet, látta a külföldön lezajló folyamatokat. Azzal azonban nem számolhatott, hogy nem elég, ha ideális felkészülési feltételeket biztosít. Kulcsembereink mögött nem „lihegtek" ott a maguknak helyet követelő fiatalok. Legalábbis olyanok nem, akik hasonló klasszisérényeket csillogtattak volna, mint elődeik. Így aztán, a bérelt helyek tudatában a legjobbakon eluralkodott a csalhatatlan magabiztosság érzete. A perui arénában azután már hiába látták, érezték belülről is, hogy baj van, a világ már mást játszik, nem volt mód, erő, tudás, forma a váltásra. Igazából csak akkor lett volna esély a célok elérésére, ha a három kulcsjátékos valamennyi meccsen egyszerre játszik elfogadhatóan. Torma Áginak ez mindössze két mérkőzésen jött össze, Feketéné Csapó Gabriella is rapszodikus teljesítményt nyújtott, Gerevichné pedig még nem játszott régi formájában. Így aztán, általában igazi vezéregyéniség nélkül léptek pályára a mieink, és nem is lehetett reális esélyük az előkelőbb helyezésre.

Mindent összevetve, Európai női röplabdasportja alapos leckét kapott a távoli Peruban. A győztes kínaiakat lényegében csak egyetlen válogatott közelítette meg, és az az Egyesült Államok gárdája volt. Más kérdés, hogy végül ennek ellenére csak a harmadik helyet tudta megszerezni mivel az elődöntőben a peruiak alaposan meglepték Flo Hymant (195 cm magas, amerikai csodaütő) és társait. Mindebből már következik, az a szomorú tény, hogy Európa meglehetősen alárendelt szerepet játszott ezen a világbajnokságon. Kezdett leszakadni a nemzetközi élmezőnytől. Más kérdés, hogy a magyar válogatott számára ez semmiféle mentséget, vagy éppen vigaszt nem jelenthetett.

1983, NDK, Európa-bajnokság

Csodás feltámadás

Mit lép az öreg földrész? Az európaiak számára oly kiábrándító perui világbajnokság után, ez tűnt a leglényegesebb kérdésnek. Minket persze jobban érdekelt, hogy mit tudunk ehhez tenni mi, magyarok? A szakvezetőség szerencsére tanult a múltból. Most nem írta elő tervként az érmet, lényegében maradt a tisztes helytállás mint cél. Ezek után a magyar női válogatott alaposan kitett magáért. Most, a szerencsén kívül, úgyszólván minden összejött. A rutinos sztárok egymást múlták felül, a Peruban még vb-ezüstérmet nyert Chumpitaz tökéletesen beilleszkedett, és stílusával, gyorsaságával nemcsak a mieink, hanem a konkurensek játékát is közelebb hozta a nemzetközi élvonalhoz. Ami az eredményességet illeti, bizony kísértett a múlt, elsősorban a Szófiában történtek. Ennek bizonyítására engedtessék meg egy személyes emlék.

Rostockban jól tudták a házigazdák, hogy a mieink abban a mezőnyben nagyon veszélyesek. A sorsolás a döntőbe jutásért a szovjet együttessel hozta össze csapatunkat. Késő este került sor az összecsapásra, reménykedtem a gyors meccsben, mivel kegyetlen korlát a lapzárta. És csodát láttam! A mieink már 2:0-ra, és ha jól emlékszem, 10:6-ra vezettek, amikor a sajtóközpontba rohantam, hogy leadjam a tudósításomat. Útközben fogadtam a gratulációkat és örömittasan elkezdtem a diktálást. A sajtóközpontból nem láttam a pályát, és egy idő után gyanússá vált, hogy nincs ováció, és nem jönnek a külföldi kollégák. Nem szaporítom a szót, 3:2-re vesztettünk. Megrettentek a hazaiak. Az NDK-beli vonalbírók(!) bizony ellenünk lengettek, szívesebben látták a döntőben a szovjet gárdát ellenfélül. Igazuk lett, megnyerték a kontinensviadalt. A magyar válogatott fáradtan is kiharcolta a bronzérmet. Ki gondolta volna akkor, hogy ez az érem egy utolsó, bár kétségkívül csodálatos fellángolás? Hiszen amellett, hogy éreztük: ebből akár arany is lehetett volna, nagy volt az öröm. Akkora, hogy annak fényében elhomályosult a jövő bizonytalansága. Hogy néhány kulcsjátékosunk – Torma, dr. Bánhegyiné – pótlásáról kell majd gondoskodni, hogy nagy kérdés még Chumpitaz sorsa, hogy Csapó Gabi számára már nem a válogatottság a fő cél, és Bardi Gyöngyi is vállalni tudja a vezéregyéniség szerepét. Csaknem egy csapatnyi klasszis. 1983-ban az NDK-ban csodálatos bronzot hoztak.

Akkor, ott megérdemelt volt és jogosnak tűnt az öröm, az ünneplés. Nem jutott senkinek sem az eszébe például hirtelen, szinte a semmiből berobbant svéd, olasz vagy éppen francia válogatott. Mint ahogy az sem, hogy mit érhet Európa harmadik helye a nagyvilágban? Ha akkor ott, a záróbanketten valaki kirukkol a kérdéssel: jó, jó, de hogy áll fel majd a magyar válogatott két év múlva, alighanem kinevetik vagy kiközösítik. Pedig nem lett volna hiábavaló a felvetés. Hogy aztán lett volna rá elfogadható válasz, vagy sem, az más kérdés. Mindenesetre a valóságban aztán a hétköznapok nem adtak rá elfogadható megoldást.

A bennfentesek érezték, hogy van fantázia az alakulgató magyar férfiválogatottban. Különösen az ütőerőben bíztak, irányítónak behívták a keretbe a tapasztalt Járosit. A közvélemény azonban érthetően az éremesélyes női csapatra összpontosított, hiszen a fiúk 1981-ben Spanyolországban még a selejtezőből is kiestek.

Most azonban lelkes játékkal bejutott a gárda az Európa-bajnokság 12-es mezőnyébe, és a helytállásban bizakodtunk. Annak ellenére is, hogy Grózer és Melkvi megsérült, Demeter pedig a rajt előtt megbetegedett. A nehéz berlini csoportba került együttesünk, az NDK, Bulgária és Görögország mellé. Tragikus volt a rajt. Az NDK tartott a mieinktől, ám feleslegesen, simán és nagyon gyorsan „elszállt" a meccs. A bolgárok ellen már volt egy-két fellángolás, de még önbizalom nélkül, és ez csak egyetlen játszmára volt elegendő. Az első felszabadult, jó játék a görögökkel szemben mutatkozott meg, és ez 3:1 arányú győzelmet eredményezett. Érvényesült hát a papírforma.

A rapszodikus teljesítmény a kisdöntőben is megmutatkozott. A 7–12. helyért Suhl városában rendezték a mérkőzéseket. Ismét tragikus rajt, és a folytatás sem jobb: 0:3 a hollandokkal, majd jó játék, de 2:3-as vereség Romániától és 1:3-as kudarc Finnországgal szemben, a búcsúmeccsen pedig nagy küzdelem után a franciák ellen 2:3...

Együttesünk a görögök elleni csoportmérkőzés során aratott győzelmével és jobb játszmaarányával végül elkerült a sereghajtó helyről, és a 11. helyen fejezte be a küzdelemsorozatot. Összességében ez megfelelt a várakozásnak, ám akadtak az NDK-ban olyan pillanatok, játszmák, mérkőzések, amelyek azt bizonyították, hogy ebben a gárdában bizony sokkal több volt. Igaz, máskor éppen az ellenkezőjét produkálták a játékosok. Így aztán a korabeli szaksajtó úgy értékelte a magyar férfiválogatott teljesítményét, hogy a lányok árnyékában a magyar fiúk helytálltak, de teljesítményük igen rapszodikusnak mondható.

Manapság legfeljebb annyit tehetünk hozzá mindehhez: szívesen szurkolnánk mostanában is egy ilyen magyar férficsapatnak...

1985, Hollandia, Európa-bajnokság

Új időszámítás kezdődött

A leköszönő szövetségi kapitány, Kotsis Attiláné dr. bizony nem ilyen búcsút érdemelt volna. Hollandiában semmi sem sikerült. Tanulságos vereségek sorát szenvedte el válogatottunk, ráadásul nem elsősorban a korábbi „nagyhatalmaktól", hanem a feltörekvő újaktól. A hollandoktól, az olaszoktól, a franciáktól. Európa megkezdte a felzárkózást, fejlődtek a szovjetek, mögéjük tömörültek a feltörekvő újak, mi pedig egyszeriben a vert sereg útját jártuk. Rossz volt nézni a mieink szenvedését!

Kotsisné dr. elkeseredetten ismerte el, hogy mi mindig kötéltáncot jártunk, hiszen vékony az élvonal, a három klasszisból legalább kettőnek hoznia kellett magát a sikerhez, mert helyettesük nem volt. Nos, a kötéltáncosok Hollandiában lezuhantak.

A három klasszis ezúttal nem segíthetett. Torma ekkor búcsúzott a kontinensviadaloktól, Csapó már külföldön játszott, formájáról információ sem igen akadt, Bardit pedig saját átigazolási problémái foglalkoztatták a rajt előtt. Mindettől függetlenül, ha a nyitómeccsen nem veszítjük el a maratoni ütközetet Olaszország ellen, akkor a hat közé kerül az együttes. Csakhogy elvesztette, a „ha"-nak pedig innen már nincs jelentősége. Új, megfiatalított együtes körvonalai sem mutatkoztak. A győztes szovjet válogatott tudott újítani. Maradt a nagy ütőerő, de sokkal több lett a mozgás, a variáció. A mieink ütőerőben a mezőny egyik leggyengébb csapatának bizonyultak, és ezúttal ezt nem pótolta ötletesség, és küzdenitudás sem.

Figyelmeztetésként könyvelhettük el, hogy a hatos döntőben három nyugati válogatott is ott volt. Erre korábban még sosem volt példa. Ezekben a csapatokban fiatal, atletikus, magas és „éhes" játékosok kaptak helyet, ráadásul, mivel országaikban nemigen volt múltja a röplabdázásnak, azonnal a legkorszerűbb stílust tanulták, a legjobb szakemberektől. Számunkra legfeljebb csak a szovjet és az NDK válogatottjának legyőzése jelentett – akkor még – megoldhatatlan akadályt. Az nem jelenthetett számunkra vigaszt, hogy legyőztük a lengyeleket, a románokat, vagy épp az 1981-es Európa-bajnok Bulgáriát. Ez legföljebb megerősítette, hogy átrendeződött a világ röplabdasportja. A szakemberek rájöttek, hogy ebben a sportban bizony sok pénz van, jól mutatnak a reklámok a televízió képernyőjén. Az utánpótlás-viadalok eredménylistái azt is előrevetítették, hogy még a Hollandiában legyőzötteknél is van kikből válogatni, míg nálunk a „leforgó" klasszisok mögött nem jelentkeztek a megfelelő cserék.

Szomorú Európa-bajnokság volt tehát a hollandiai. Különösen ha arra gondolunk, hogy két óriási egyéniség, Kotsis Attiláné dr. szövetségi kapitány és Torma Ágnes csapatkapitány végleg búcsút intett a nemzetközi szereplésnek. Legfeljebb az a tisztelet, amellyel a nemzetközi élvonal elköszönt tőlük, az jelenthetett némi vigaszt. Csupán ez utalt arra, hogy a magyar női röplabdasportnak helye volt a világ élvonalában, és hogy vissza is várják oda a mieinket. Mert az itt elért kilencedik helyről ők azt hitték, hogy csak egy kisiklás.

1987, Belgium, Európa-bajnokság

Az öreg földrész mélyrepülése

Ezen a kontinensviadalon már nem lehettek illúzióink. Már tudtuk, a múltból aligha lehet megélni, a jelen pedig nem a miénk. Mégis, abban a reményben kelt útra válogatottunk, hogy visszazárkózik az élvonalhoz. Pedig hiú volt ez az ábránd. Hiszen a Hollandiában leszerepelt gárda tovább gyengült. Torma visszavonult, Vargáné, Gálhidi és Bernáth anyai örömök elé nézett, a fiatal reménységek közül Kastner Vera sérüléssel bajlódott, Bóta Enikő pedig el sem utazhatott a kontinensviadalra, ráadásul a régi sztárok közül Bardi és Chumpitaz sem volt teljesen egészséges. Nem csoda hát, ha a szövetségi kapitány, Kasziba István lényegében csak az utolsó pillanatban dolgozhatta ki az optimálisnak hitt elképzelést, amelyből hiányzott egy vérbeli ütőjátékos. Így történhetett az is, hogy a korábban cserejátékosokban is igen gyengén álló magyar válogatottban fix kezdőként kapott helyet az egyébként csereként is újoncnak számító Nyári Virág.

A rajt ezen tényei lényegében megelőlegezték a kudarcot. Ám a sportban éppen az az izgalmas, hogy nincsenek biztos jóslatok. Menet közben ugyanis kiderült, hogy az európai mezőny olyan szinten van, hogy a szovjet és az NDK-válogatotton kívül, még ilyen körülmények között is bármely együttes ellen esélye lehetett a mieinknek. Más kérdés, hogy hiába mutatták meg sorban az ellenfelek sebezhető pontjaikat, a magyar válogatott nem tudott élni a lehetőségekkel. A nyitányon 0:2-ről egyenlítettek a mieink a franciák ellen, mégis vesztettek. Kasziba mester már ekkor megérezte, hogy a vereség lelkileg is visszaveti a társaságot, és már a küzdenitudásra sem lehet számítani. Ez történt. Így aztán a folytatást jobb lenne teljesen törölni a sportág történelemkönyvéből. Szinte tálcán kínálták a mieink a győzelmeket az ellenfeleknek. Egyedül a teljesen amatőr belgák ellen sikerült a diadal. Némi gyógyírt jelentett, hogy a betliző exsztárok mellett néhány fiatal, elsősorban már említett Nyári Virág, mellette pedig Benőfi és Grózer helytállt. Küzdhettünk hát tovább a 9–12. helyért.

Bardi ekkor már egyáltalán nem vállalta a játékot, Kasziba pedig tovább kísérletezgetett. teljesen új együttes lépett pályára a lengyelek ellen, és meglepetésre biztosan nyert. Jól szerepelt a fiatal csapat az NSZK ellen is, ám itt a győzelemre már nem volt esélye. Maradt tehát a tizedik hely.

Akkor azt hittük, az a mélypont. Ma már tudjuk, sajnos tévedtünk. A világ röplabdasportja elszáguldott mellettünk. Nekünk még az sem sikerült, hogy a leszakadt Európa élvonalában maradjunk. Azóta az öreg földrész megkezdte a felzárkózást, és ezt, sajnos, egyelőre nélkülünk teszi.

* * *

Nem létezik olyan sportág, amelyben az eredmények mögött ne lenne lényeges szerepük a közvélemény számára ismeretlen háttérembereknek. A gyúróktól a szertárosokon, segédedzőkön át a csapatorvosokig. Igazságtalanok lennénk, ha megfeledkeznénk az ő áldozatos munkájukról, hiszen az évtizedek során közöttük is akadt legendás egyéniség. A sportág berkeiben jól tudják, hogy elképzelhetetlen lett volna a munka, ha a szövetségi kapitányt nem segítik olyan kiváló pályaedzők, mint például Benke Attila, Beregszászi Szabolcs, vagy éppen e kötet „atyja", Juni György. Az orvosok között nemzetközi tekintélynek örvendő szakembereket találunk, elég ha csak dr. Kovács Árpád, dr. Károly Miklós és dr. Apor Péter nevét említjük. A gyúrók közül pedig a rendkívül népszerű és elismert Koloncsák Istvánt kell feltétlenül megemlítenünk.

Igazságtalanok lennénk akkor is, ha kifelejtenénk a felsorolásból azokat az újságírókat, szakírókat, akik egy-egy időszakban felvállalták a röplabdázást, beszámoltak a sportág valamennyi jelentős eseményéről, és ellátták a szövetség elnökségének sajtófőnöki teendőit. Jelentős időszakokat mondhat magáénak Zsolt Róbert, Gallai László, Vad Dezső, Zentai Ottó, Tölgyes Péter, Lukáts György, Gy. Szabó Csilla, a televíziózás sportági történetében pedig Vitár Róbert, Gulyás László és Knézy Jenő.

Persze a fenti felsorolás természetesen a teljesség igénye nélkül készült. Elnézést kell tehát kérnünk mindazoktól, akik sokat tettek, tesznek a honi röplabdáért, ám itt mégsem szerepelt a nevük.

Szerencsére sokan vannak...

Zippo®

A Zippo márka hivatalos forgalmazója a

TAMATI KFT.

Cégek egyéni megrendelése alapján gravírozva is szállítunk.

Egyéb műszaki apróárukkal is várjuk kedves partnereinket (walkman, zsebrádió, autórádió, CD, fejhallgató stb.)

1022 Budapest, Lövőház u. 2.
Telefon/fax: 325-0142,
06-30-481-600

2500 Ft

errea

A magyar
női röplabdaválogatott
1996. évi támogatója:

ERREA SPORT

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

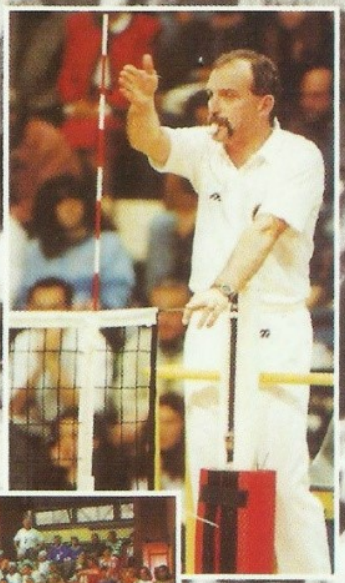

ARÉNA 2000

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

Szerkesztette
Juni György

A szerkesztő munkatársa
Ládonyi László

ARÉNA 2000

A kötet szerzői

Ch. Gáll András, Gallai László, Gy. Szabó Csilla, Juni György, Lukáts György, Nádas Pál, Szabó Gábor, Vad Dezső, Zsolt Róbert

Fotók

Farkas József (Nemzeti Sport Fotóügynökség), Schwerlichovszky Lászlóné, Záhonyi Tamás (Nemzeti Sport Fotóügynökség), FIVB Magazine, Volley World, valamint az MRSZ és a szerzők archívumából

Reklámmenedzser

Bernáth Bea

A KÖTET TÁMOGATÓI

Borsodi Sörgyár Kft., Budai Tégla, Douwe Egberts, Dulőr Kft. (Dunaferr Rt.), Fémmunkás Rt., Infinity (O'Neill), Kaltenberg Bajor Királyi Söröző, 2M Reklám Stúdió, Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft., Medikémia Rt., Strázsa Vagyonvédelmi Kft., Szerencsejáték Rt., Tamati Kft., OTP Bank, Üllői Úti Hirdető

Magyar Röplabda Szövetség (MRSZ), MRSZ NB I-es férfiliga, MRSZ Játékvezetői Testület, A Magyar Röplabdázók Baráti Köre, A Magyar Röplabda Jövőjéért Alapítvány

Területi szövetségek

Budapest, Bács-Kiskun m., Csongrád m., Győr-Moson-Sopron m., Hajdú-Bihar m., Heves m., Jász-Nagykun-Szolnok m., Komárom-Esztergom m., Somogy m.

Szakosztályok

AgriaComputer RC, BSE-CSM, Debreceni EAC, Dunaferr SE, Gödöllői RC, Jászberényi RK, Kaposvári Balatel RC, Kaposvári Női RC, Közgazdasági Egyetem SC, LRI Malév SC, Medikémia-Szeged SC, Tabi RK, TFSE, Vasas SC, Vértes Volán SE

Egyéni támogatók

Baranyai Mihály, Garamvölgyi Mátyás, Németh Lajos, „Sasi", Zöldi László

A kézirat lezárva: 1996. szeptember 30.

© Aréna 2000, 1996
© Juni György, 1996

A kiadásért felel: dr. Ládonyi László
Lektor: Skrapits László
Borítóterv: Harsányi Tamás
Tördelők: Joe és Tsa.
A szöveget szedte: Hamar Ildikó
Korrektor: Sas László
Montír: Tóth Barbara
Elektronikus képfeldolgozás: Robert's & Tocsi
– Bodócs Mihály, Juhász Balázs, Mocsonoki Gábor, Tóth László

ISBN 963 85515 1 8

Tartalom

I. fejezet ..... Krónika 9

Az első tíz év/11 • A második tíz év/17 • A harmadik tíz év/23 • A negyedik tíz év/31 • Az ötödik tíz év/39

II. fejezet ..... Megyéről-megyére 49

III. fejezet ..... Nemzetközi porondon 63

IV. fejezet ..... A legeredményesebb szakosztályok 77

Újpesti Dózsa/78 • Tungsram SC/81 • Vasas SC/83 • Csepel SC/85 • Bp. Honvéd/87 • Medikémia-Szeged/88 • Kaposvári Balatel/89 • KSC/90 • NIM SE/91 • Eger SE/93 • Ganz Villamossági SK/94

V. fejezet ..... Kaleidoszkóp 95

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik 96
Bieliczki és a legendás aktatáska 98
Abád József, a professzor 100
Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyball-nak 102
Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával 104
Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete 106
Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet ... 108
Tatár, a villámkezű világklasszis 110
Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény” 112
Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől 114
Bardi Gyöngyivel az időgépben 116
Kántor megcélozta a holdat 118
Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja 120
Magyar Röplabda Szövetség 1989–1996 122

VI. fejezet ..... A háló két oldalán 125

VII. fejezet ..... Utánpótlás 139

VIII. fejezet ..... Sportdiplomaták, edzők, játékvezetők 143

IX. fejezet ..... Légiósok 151

X. fejezet ..... Almanach 155

XI. fejezet ..... Válogatottak arcképcsarnoka 187

XII. fejezet ..... Ülőröplabda 203

XIII. fejezet ..... Strandröplabda 213

XIV. fejezet ..... Kitekintés: a világ röplabdázása 221

IV. FEJEZET

A legeredményesebb szakosztályok

Összeállította

Juni György

Újpesti Dózsa Sport Club

Az Újpesti Dózsa (1956-ig Bp. Dózsa) röplabdaszakosztályát, férfi- és női szakágat működtetve 1948-ban alapították meg. A szakosztály több mint negyvenéves története során a lila-fehér klub egyik legeredményesebbje volt. Mindkét csapat egy-egy nagyszerű sorozattal büszkélkedhetett. A férfiak 1955–1963, míg a nők 1963–68 közötti időszakban megszakítás nélkül nyerték meg a bajnoki címeket. De a későbbi generációk is többször álltak a bajnoki és MNK-dobogó legmagasabb fokára, és a szakosztály mindig meghatározó szerepet játszott a hazai röplabdázás életében. Ezért volt meglepő, hogy 1990-ben a női, majd 1992-ben a férfiszakosztályt is megszüntették. Mindkét együttest a Tungsram SC vette át.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Férfiak, bajnoki győzelem: 1955, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1971, 1972, 1975, 1990, 1991; **MNK-győzelem:** 1952, 1955, 1957, 1962, 1964, 1973, 1975, 1989.

Nők, bajnoki győzelem: 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1970, 1986, 1987, 1990; **MNK-győzelem:** 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1974, 1975, 1984, 1986, 1987.

A szakosztály legjobb nemzetközi eredményei

Férfiak, a BEK-ben: 1962-ben 3. hely; a KEK-ben: 1975-ben 4. hely.

Nők, a KEK-ben: 1977-ben és 1986-ban 3. hely.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Férfiak: Szilágyi István, Nagy József, Várkonyi Bálint, Mayer József, dr. Pap István, Gálos László, Jánosi Ferenc, Horváth Zoltán, Molnár István, Kovács Jenő, dr. Lantos Csaba, Sárossi György, Tüske Ferenc, Varga Miklós, Bogár Géza, Czakó Kálmán, Nagy István, Farkas József, Takács Benjamin, Melkvi Zoltán, Király Zolt, Glózik János, Schildkraut Krisztián, Karmos Zoltán.

A csapat idegenlégiós játékosa: Wojciech Fabianczyk (1988–89).

Nők: Ádámné Pető Júlia, Juniné Nagy Margit, Hazsikné Fekete Judit, Császár Zsuzsa, Radnainé Schlégl Judit, Nagyné Medgyesi Mária, Királyné Siry Emerencia, Balajczáné Juhász Ágnes, Feketéné Csapó Gabriella, Gállné Raquel Chumpitaz, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Bernáth Beáta, Bóta Enikő, Fekete Krisztina.

A szakosztály legnevesebb edzői

Férfiaknál: dr. Abád József, Zsolt Róbert, Jánosi Ferenc, Botos Ferenc.

Nőknél: Bieliczki István, Metykó Sándor, Gálos László, Kovács Jenő, Stevik Péter, Botos Ferenc.

Az 1990. évi férfi bajnokcsapat

Az 1962. évi férfi bajnokcsapat

Az 1975. évi férfi bajnokcsapat

Az 1970. évi női bajnokcsapat

Az 1986. évi női bajnokcsapat

Tungsram Sport Club

Mind a férfi-, mind a női szakosztályt 1951-ben alapították, és évtizedekig Bp. Vasas Izzó SK néven szerepelt s vált ismertté az NB I.-ben. A Tungsram nevet 1983-tól vehették fel a csapatok. Mindkét együttes az első osztályba kerülés után hosszú évekig középcsapatnak számított, majd a saját nevelésűek – ez elsősorban a női szakosztályra vonatkozik – mellé igazolt jó képességű játékosokkal megerősödve, a hetvenes évek elejétől előbb a nők, majd a hetvenes évek végétől a férfiak is a legjobbak közé kerültek, és 1995-ben történt megszüntetésükig vezető szerepet játszottak. Számtalan bajnoki és kupagyőzelem, ezüst- és bronzérem fémjelzi teljesítményüket. A női csapat a nemzetközi porondon is megállta a helyét. Legjobb eredménye: két KEK-döntő megnyerése.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Férfiak, bajnoki győzelem: 1984, 1985, 1986, 1988; MNK-győzelem: 1984, 1985, 1986, 1987.

Nők, bajnoki győzelem: 1980, 1982, 1983, 1984, 1985, 1988, 1992, 1993; MNK-győzelem: 1979, 1980, 1982, 1985, 1988, 1989, 1992, 1993.

A szakosztály legjobb nemzetközi eredményei

Nők, a BEK-ben: 1983-ban 2., 1985-ben 3. hely; a KEK-ben: 1978-ban 4., 1980 és 1981-ben 1. hely.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Férfiak: Bodrogi Attila, Forgó József, Pothorszky Márton, Bogár Géza, Fodor Ákos, Börcsök Csaba, Huszár Ferenc, Grózer György, Magyar Zoltán, Novák László, Pál László, Glózik János.

A csapat idegenlégiós játékosai: Vlagyimir Poltavszkij (1990–91), Valerij Hvorosztjanov (1990–93), Jevgenyij Lapsin és Pavel Mojszejenko (1993–94), Jurij Gricjuta (1991–92), Anatolij Dolia (1991–93), Sztanyiszlav Rogyin (1992–93).

Nők: Törökné Bokros Zsuzsa, Palotásné Priznitz Ilona, Nagyné Medgyesi Mária, Juniné Nagy Margit, Torma Ágnes, Gálhidi Zsuzsa, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Szíjártóné Kőszegi Bernadett, Vargáné Pálinkás Erzsébet, Gállné Raquel Chumpitaz, Fodorné Kastner Veronika, Valicsné Bóta Enikő, Benőfi Katalin, Szikora Ildikó, Polgár Annamária.

A csapat idegenlégiós játékosai: Irina Zseleznova (1990–92), Natalja Novikova (1992–93), Natalja Papijanszkaja (1992–95), Jelea Borovinszkaja (1993–94), Szvetlana Sijan (1994–95).

A szakosztály legnevesebb edzői

Férfiaknál: Blaumann Ferenc, Tatár Mihály, Bodrogi Attila, Hoboth Sándor, Börcsök Csaba.

Nőknél: Kapuvári Richárd, Déri Rezső, Givi Ahvlediani (szovjet), Fodor Ákos, Nagy István, Botos Ferenc, Alekszej Szolovjov (ukrán).

Az 1973. évi női bajnokcsapat

Az 1981. évi KEK-győztes női csapat

1988. évi férfi bajnokcsapat

Vasas Sport Club

A Vasas férfiszakosztálya valamivel később alakult meg, mint mondjuk a Ganz TE vagy a Csepel, de az 1947-es megalapítása óta napjainkig meghatározója a sportágnak. A csapat egy bajnoki szezont – 1947–48 – kivéve mindig az első osztályban játszott, és kezdettől fogva mindig nagy gondot fordított az utánpótlás-nevelésre, és ennek eredményeként jó néhány válogatottságig jutó játékos nevelkedett a piros-kékeknél. A női szakosztály mindössze tizenöt éves múltra tekinthet vissza: 1981-ben a megszüntetett NIM SE női szakosztályát vette át a Vasas SC. A kezdeti sikerek, bajnoki ezüstök, kupaaranyak után a NIM-ből jött csapat szétesett, de saját erőből rövid idő alatt talpra állt.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Férfiak, bajnoki győzelem: 1949–50, 1950 ősz; **MNK-győzelem:** 1956.

Nők, bajnoki győzelem: 1989; **MNK-, illetve Magyar Kupa-győzelem:** 1981, 1983, 1990, 1991.

A szakosztály legjobb nemzetközi eredménye

A CEV-kupában: 1996-ban 4. hely.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Férfiak: Bizik László, Bots László, Imre László, Borsovszky Tibor, Popovics Deján, Németh Zoltán, Benke Attila, Róka Gaszton, Prouza Ottó, Farkas József, Juni György, Varga Miklós, dr. Lantos Csaba, Kovács Károly, Mondi József, Győri Attila, Szabó Kálmán.

A csapat idegenlégiós játékosai: Andrei Reviakine (1990–95), Viktor Szpacsenko (1991–93), Oleg Smoguljev (1993–96), Valerij Hvorosztjanov (1994–95).

Nők: Bánhegyiné Radó Lucia, Buzekné Makláry Ilona, Bardi Gyöngyi, Benőfi Katalin, Nyári Virág, Pollák Gabriella, Szikora Ildikó, Dambendzet Nathalia, Battlay Krisztina, Polgár Annamária.

A csapat idegenlégiós játékosa: Okszana Zaporozsec (1993–95).

A szakosztály legnevesebb edzői:

Férfiaknál: Spányik József, dr. Prohászka László, Benke Attila, Róka Gaszton, Garamvölgyi Mátyás.

Nőknél: Déri Rezső, Garamvölgyi Mátyás, Kovács Károly, Sun De-li (kínai), Kasziba István, Janda Attila.

Az 1989. évi női bajnokcsapat

Az 1981. évi MNK-győztes női csapat

Az 1956. évi MNK-győztes férficsapat

Csepel Sport Club

A Csepel férfi-röplabdaszakosztálya 1946-ban az elsők között alakult meg. Egyetlen csapat az országban, amely megalakulása óta kizárólag NB I.-ben játszik, és a legeredményesebb a bajnoki és a kupaküzdelmekben. Két nagyszerű generáció, az 1950-es években az Antalpéter Tibor, majd 1968-tól tizenöt éven keresztül a Buzek László által vezérelt gárdák – rövid megszakításokkal – uralták a magyar mezőnyt, és sorra nyerték a bajnoki és kupaaranyérmeket. A közelmúltban a tehetséges fiatalokat jól kiegészítő idegenlégiósokkal a csapat, ha nem is az élen, de az élmezőnyben található. Kevesen tudják, hogy az egyesületnek a negyvenes évek végétől tiszavirág-életű női szakosztálya is volt, s e rövid idő alatt egy ezüst-, illetve bronzérmet nyert a bajnokságban.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1949, 1951, 1952, 1953, 1954, 1968, 1969, 1970, 1973, 1974, 1976, 1977, 1978, 1979, 1982, 1989; **MNK-győzelem:** 1951, 1953, 1969, 1970, 1971, 1972, 1974, 1976, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1990.

A szakosztály legjobb nemzetközi eredményei

A KEK-ben: 1973-ban 2. hely.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Antalpéter Tibor, Havasi Gyula, Hennig Ernő, dr. Moss László, Szabó Lőrinc, Kövér György, Gulyás János, Németh Zoltán, Buzek László, Policsányi István, Csík László, Békevári György, Steiner Gyula, Kovács Károly, Győri Attila, Hemperger László, Oláh János, Tomanóczy Tibor.

A csapat idegenlégiós játékosai: Andrzej Urbanski és Wieslaw Pawlik (1986–89), Jaroslav Nosek (1989–91), Igor Grinyev (1990–91), Oleg Smoguljev (1991–93), Zoran Olajics (1993–94), Plamen Konsztantinov és Radoszlav Arsov (1994–95), Viktor Musinszkij (1995–96).

A szakosztály legnevesebb edzői

Patay D. Zsigmond, a szakosztály alapítója és rövid megszakításokkal több mint két évtizeden át utánpótlás-nevelője. Bieliczki István, dr. Abád József, Antalpéter Tibor, Havasi Gyula, Németh Zoltán, Prouza Ottó, Bronislaw Orlikowski (lengyel), Somogyi László, Oláh János.

Az 1982. évi bajnokcsapat

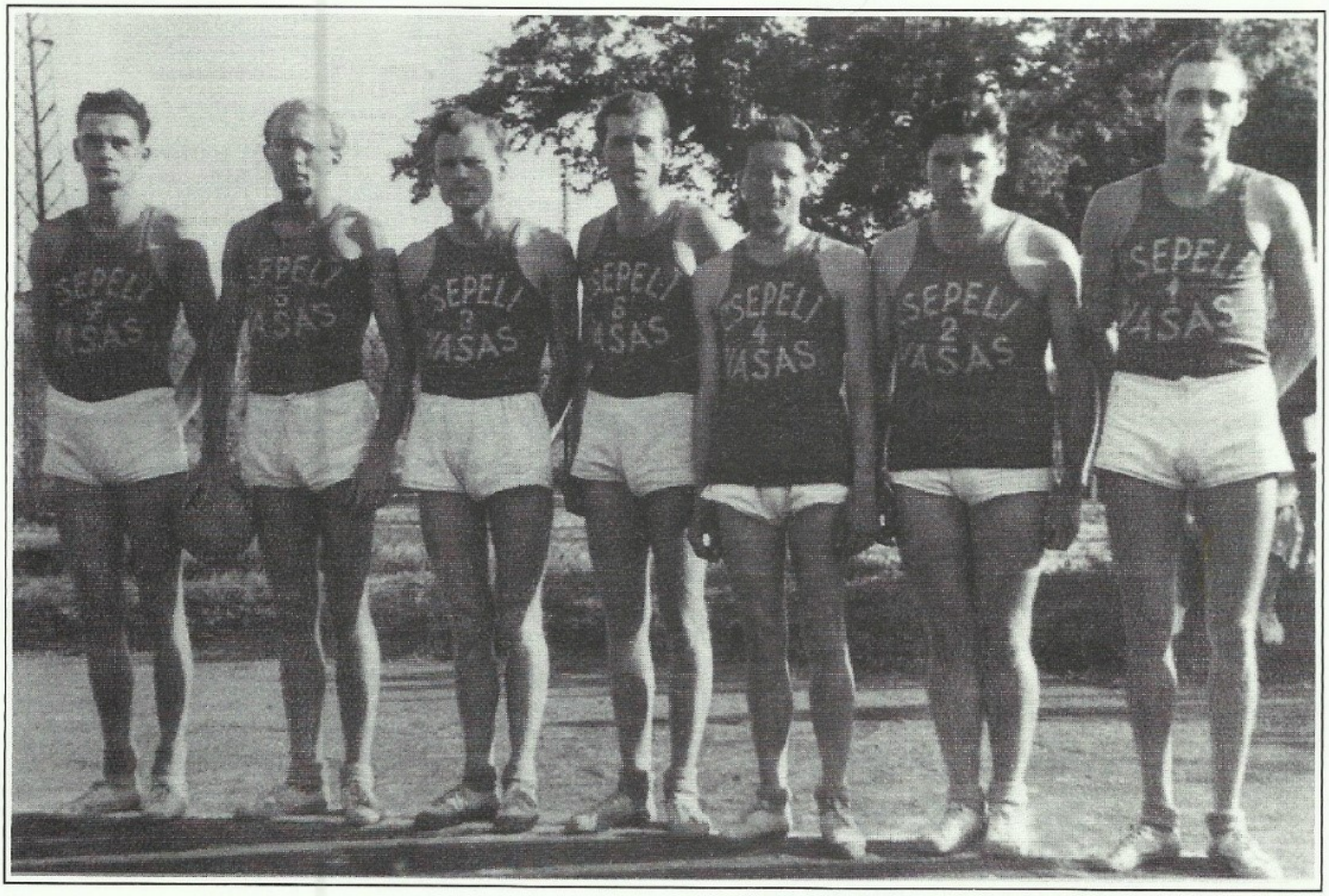

Az 1951. évi bajnokcsapat

Az 1989. évi bajnokcsapat

Budapesti Honvéd SE

A Bp. Honvéd röplabdaszakosztálya 1950-ben alakult meg, kizárólag férficsapattal, melynek elsődleges célja az volt, hogy a tehetséges fiatalok sorkatonai éveik alatt ne veszítsenek tudásukból, legyen lehetőségük továbbra is az élvonalban szerepelni. A szakosztály azonban „nyitott" volt a civilek számára is. Így játszott Tatár Mihály is a csapatban, amely a hatvanas évek közepén megtörte az U. Dózsa nagy sorozatát. A csapat – néhány gyengébb évtől eltekintve – mindig az élmezőnyhöz tartozott. A szakosztályt 1989-ben szüntették meg.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1964, 1965, 1966, 1967, 1980, 1981;
MNK-győzelem: 1963, 1965, 1966, 1967, 1968.

A szakosztály legjobb nemzetközi eredményei

A KEK-ben: 1977-ben 4. hely.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Benke Attila, Róka Gaszton, Németh Zoltán, Flórián Tibor, Czafik Béla, Ivancsó Vilmos, Kangyerka Antal, Bodó Gábor, Tatár Mihály, Czakó Kálmán, Petrenkanits Máté, Polányi László, Börcsök Csaba, Kasziba István, Huszár Ferenc, Kovács Károly, Urbán Vilmos, Hoboth Sándor, Szabó Kálmán.

A szakosztály legnevesebb edzői

Dr. Abád József, Porubszky László, Nagy Jenő, Tatár Mihály, Botos Ferenc, Kovács Károly.

Az 1966. évi bajnokcsapat

Medikémia-Szeged

A szakosztály Délép SC néven 1976-tól szerepelt folyamatosan az NB II.-ben. 1980-ban Nyári Sándor került a csapat élére, s ezt követően megváltozott a férfiszakosztály élete. Két év múlva a csapat felkerült az NB I.-be, és ugyanakkor sportiskolai rendszerű utánpótlásképzés kezdődött el a szakosztályban, amelynek néhány éven belül már „kézzelfogható" eredményei voltak. „Beértek" az első saját nevelésű, igen tehetséges, fiatal, válogatott szintű játékosok. Amikor a csapat az 1990-es évek elején az élmezőnybe került, jól kiválasztott, elsősorban ukrán légiósokkal erősítve, egyre ütőképesebb proficsapattá érett, és az évtized közepére egy tőkeerős szponzorral támogatva a legjobb magyar együttessé nőtte ki magát.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1995, 1996; **Magyar Kupa-győzelem:** 1993, 1995, 1996.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Melkvi Zoltán, Schildkraut Krisztián, Hulmann Zsolt, Csíkos Gábor, Pethcő Gábor, Polgár Gábor, Somodi István, Szabó Kálmán.
A csapat idegenlégiós játékosai: Jevgenyij Lapsin (1991–93), Pavel Voronkov (1991–94), Pricop Radu (1992–93.), Sorin Pop (1993–94), Jurij Melnicsuk és Oleg Belik (1994–96).

A szakosztály legnevesebb edzői:

Nyári Sándor, Nusser Elemér, Titkos Lajos, Lalia András, Katona János.

Az 1996. évi bajnokcsapat

Kaposvári Balatel SC

Az 1990-es évek hazai férfiélmezőnyének egyik legkiválóbb együttese. A szakosztály 1954-ben alakult, és hosszú éveken át Kaposvári Dózsa néven az NB II.-ben szerepelt, mígnem 1987-ben bejutott az NB I.-be, és azóta többszöri névváltozások után – Kaposvári Volán-Dózsa, Kapos Volán SE, Kaposvári Somogy SC –, 1993-ban nyerte el a jelenlegi, a Kaposvári Balatel RC nevet. Az együttes 1990-től igazi proficsapattá vált. A szakosztályvezetői és edzői sikeresen ötvözik a fiatal, tehetséges játékosokat a jól megválasztott külföldi idegenlégiósokkal. Itt nevelődött Kántor Sándor a jelenlegi legjobb magyar játékos, akit 1994 óta légiósként Németországban is a legkiválóbbak közt emlegetnek.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1992, 1993, 1994; **Magyar Kupa-győzelem:** 1992, 1994.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Kántor Sándor, Pásztor Attila, Demeter György, Mészáros Péter, Tomanóczy Tibor, Karmos Zoltán, Mészáros Dömötör.

A csapat idegenlégiós játékosai: Jan Czifra és dr. Vladimir Pridal (1989–90), Nicolae Borus (1991–92), Ricardas Luksys (1991–94), Gabriel Marginean (1992–95), Konsztantyin Szelikov (1993–95), Vadim Ponomarjov (1994–95), Zorán Olajics, Dragan Popovics és Alekszandar Endzin (1995–96).

A szakosztály legnevesebb edzői

Janusz Zagórski, Laszczik Iván, Demeter György.

Az 1994. évi bajnokcsapat

Kecskeméti Sport Club

A KSC férfi-röplabdaszakosztálya 1972 végén alakult meg, amikor a jogelőd Kecskeméti Volán felkerült az első osztályba. A KSC együttesét az ország röplabdás társadalma valósággal megcsodálta. Ez a gárda az egyetlen, amely saját nevelésű játékosokkal jutott fel az NB I. csúcsára. Ebben döntő érdemeket szerzett a Beregszászi Szabolcs, Dunszt Ferenc edzőpáros, amely más kiváló segítőtársakkal együtt az ország egyik legkitűnőbb utánpótlásbázisát teremtette meg. A szakosztály anyagi gondjai az 1990-es években egyre nagyobbak lettek, és csak szponzorok segítségével tudott talpon maradni. A csapat az elmúlt két év során Bácstej RC, majd Bácstej RC-Cooptraverz néven játszott az NB I-ben.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1983, 1987. **MNK-győzelem:** 1983, 1988.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Konyári Antal, Szeghalmi József, Börcsök Csaba, Nagy Péter, Járosi János, Nusser Elemér, Demeter György, Szabó Zoltán, Nyúl Attila, Vámos Ferenc, Somodi István.

A szakosztály idegenlégiós játékosai: Rymas Krickas (1990–91), Rolandas Gilys (1990–93), Pavel Voronkov (1994–95), Alekszandr Latuskin (1994–96), Igor Szlahticsenko (1995–96).

A szakosztály legnevesebb edzői

Dunszt Ferenc, Beregszászi Szabolcs, Kelemen György, Karagics Mátyás.

Az 1987. évi bajnokcsapat

Nehézipari Minisztérium SE

A NIM SE női röplabdaszakosztálya 1952-ben alakult meg, felnőttcsapata végigjárva a kötelező „létrát" – 1964-ben került fel az NB I.-be. Az elkövetkező években, kitűnően sikerült igazolásokkal, a legtehetségesebb fiatal válogatott játékosok sora került a csapathoz, és ennek eredményeként a hetvenes évtizedben nemzetközileg is magasan jegyzett együttes lépett pályára a NIM színeiben. A csapat 1969-től sorra nyeri a bajnoki, valamint kupaaranyérmeket, és a BEK-ben is jó eredményeket ért el. Egy alkalommal az első helyen végez, és további hét esetben kerül az első három közé. 1981 közepén a bázisszerv átszervezésével párhuzamosan az egyesület megszűnt. A női röplabdaszakosztályt a Vasas SC vette át.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1969, 1971, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1981; **MNK-győzelem:** 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1976, 1977, 1978.

A szakosztály legjobb nemzetközi eredményei

A BEK-ben: 1. helyezés: 1973, 2. helyezés: 1970, 1974, 1977, 1978, 1979, 3. helyezés: 1975, 1980.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Gódor Mária, Gerhardtné Kiss Judit, Buzekné Makláry Ilona, Bánhegyiné Radó Lúcia, Szegediné Énekes Emőke, Szalayné Sebők Éva, Steinerné Papp Katalin, Halászné Marczis Katalin, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Bernáth Beáta, Szűcs Éva.

A szakosztály legnevesebb edzői

Elbert György, Kovács Endre, Héra Gábor, Kovács Jenő, Déri Rezső.

Az 1973. évi BEK-győztes csapat

Az 1972. évi bajnokcsapat

Az 1978. évi bajnokcsapat

Kordax-Eger Sport Klub

Az 1977-ben alakult Eger SE női röplabdaszakosztályának felnőttcsapata 1983-tól játszik az NB I.-ben, s az első siker hat évig váratott magára, akkor bajnoki bronzérmet szerzett. Ettől kezdve napjainkig a dobogó valamelyik fokán találjuk az „egri leánykákat". Az együttes a kilencvenes évek első felében az első számú magyar női proficsapat lett, és 1994–1996 között Kordax-Eger SC néven lépett pályára. A csapatban a tehetséges fiatal magyar játékosok mellett jól képzett ukrán légiósok is szerepeltek, a hazai bajnoki és kupasikereken túl a nemzetközi porondon is megállták a helyüket. Az elmúlt két évben az egriek megnyerték az Interliga-sorozatot, és az 1995–96. évi Bajnokok Ligájában is több figyelemre méltó győzelmet arattak.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1991, 1994, 1995, 1996. **Magyar Kupagyőzelem:** 1994, 1995, 1996. **Interliga-győzelem:** 1995, 1996.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Torma Ágnes, Bernáth Beáta, Fésüs Irén, Vargáné Fésüs Erzsébet, Perecsi Jolán, Bardi Gyöngyi, Nagy Mariann, Csakó Mária, Voith Ildikó, Fekete Krisztina, Nemesné Kalotai Rózsa, Dambendzet Nathalia, Tímár Edit.

A szakosztály idegenlégiós játékosai: Alina Nowak (1986–88), Celina Jozwik (1987–88), Ljubov Bukina (1988–90), Tatjana Cserkaszova (1989–93), Su Na (1991), Ljudmila Urvancova (1991–92), Natalja Akimova (1992–96), Larisza Popova (1993–96), Natalja Papijanszkaja (1995–96)

A szakosztály legnevesebb edzői

Bodnár János, dr. Phan Hong Minh (vietnámi), Déri Rezső, Kasziba István.

Az 1996. évi bajnokcsapat

Ganz Villamossági SK

A Ganz Villamossági SK női szakosztályát 1946-ban alapították, és eleinte a gyárban dolgozó nők alkották a csapatot. A későbbiek során a nagyobb célok elérése érdekében válogatott játékosokkal erősítették meg az együttest, amely az 1950-es és az 1960-as években egyes időszakokban Vasas Turbó néven az egyik legjobb és legeredményesebb csapat volt az első osztályban. A szakosztályban az 1960-as években több, válogatott szintre került játékost neveltek, de a legjobbakat nem tudták megtartani. A csapat egyre jobban meggyengült, és 1971-ben kiesett az NB I.-ből, ahova csak 17 év után tudott visszakerülni. A szakosztály 1991-ben szűnt meg, amely történetének első két évtizedében egyik meghatározója volt a női első osztálynak.

A szakosztály legjobb hazai eredményei

Bajnoki győzelem: 1953, 1959, 1962; **MNK-győzelem:** 1951, 1952.

A szakosztály legnevesebb játékosai

Kubinyi Margit, Jászai Márta, Havasiné Kincsesy Gabriella, Kurimayné Zaffiry Solveig, Kovács Erzsébet, Gódor Mária, Faragó Csilla, Szabó Emma, Várkonyi Erika, Radó Lúcia, Makláry Ilona, Eichler Katalin.

A szakosztály legnevesebb edzői:

Kilián Árpád, Mihajlovits Gyula, Hennig Ernő, Bots László, Havasi Gyula, Havasiné Kincsesy Gabriella, dr. Moss László, dr. Kiss László, Németh Lajos.

Az 1962. évi bajnokcsapat

V. FEJEZET

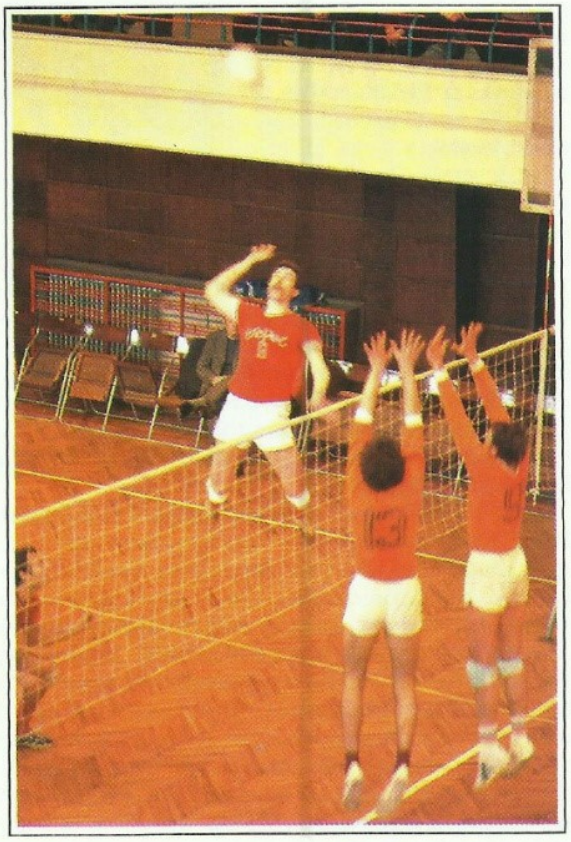

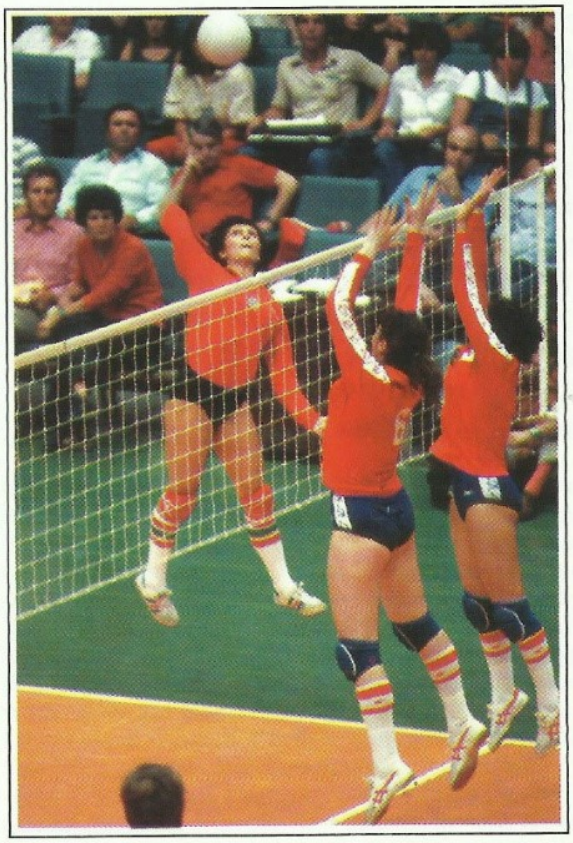

Kaleidoszkóp

Írta

Ch. Gáll András *Lukáts György*

Gallai László *Szabó Gábor*

Gy. Szabó Csilla *Vad Dezső*

Zsolt Róbert

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik

Amikor egy gyermek megszületik, a szülők boldogan, könnyes szemmel állnak a bölcső felett, és büszkén fogadják az odasereglő rokonok, barátok, ismerősök jókívánságait. S amilyen büszke a szülő, ugyanígy érez új felfedezéséről a tudós, találmányáról a mérnök, vagy éppen saját maga megkomponálta remekművéről a zeneszerző. Nekik ezek a gyermekek ringanak a bölcsőjükben, s lelki szemeikkel messze előretekintenek abban a reményben, hogy valami maradandót alkottak az emberiségnek. A felsorolásból nem hagyhatók ki azok a sportemberek, akiknek neveit ugyan nem emlegetik úgy, mint egy újonnan felfedezett kémiai elemet, számítógépet vagy zenei gyöngyszemet, de akik szintén maradandót alkottak azért, hogy új sportágak megteremtésével százezrek, milliók sportolását biztosítsák.

E sportágak közé tartozik a röplabdázás is, amelyet százegy évvel ezelőtt komponált meg Amerikában egy William G. Morgan nevű zseniális testnevelési igazgató, akinek követői fél évszázaddal ezelőtt Magyarországon is megjelentek, s akikre viszont mi vagyunk büszkék, köztük is elsősorban az úttörő munkát vállaló Bieliczki Istvánra, Cséfay Sándorra, Siklósi Gézára, az akkori Munkás Sportközpont főtitkárára és dr. Simai Lászlóra. Ők voltak azok, akik szinte a háborús romok közt bukdácsolva elindították hódító útjára ezt az 1945 előtt alig, de már a háború után nem sokkal nagyon is megismert sportágat. Az ő munkájukat segítették Bieliczki István lengyel honfitársai, a Felvidékről származó magyarok, továbbá azok, akik hazánkban más sportágban tevékenykedtek s lettek ismertek, mégsem volt nehéz őket elcsábítani, mert ráéreztek e sportág minden örömére, szépségére.

Még ma is többen emlékeznek arra, amikor már 1945 nyarán vígan pattogott a labda az Elektromos röplabdapályáján, s az edzésükről éppen hazafelé ballagó kézilabdázók először gyanakodva nézték a hozzájuk hasonló korú fiatalemberek játékát, majd mind közelebb mentek, és fokozódó érdeklődéssel szemlélték a sokáig levegőben repülő labdát. Amikor aztán Bieliczki István kedvesen tört magyarságával velük is megismertette a játék csínját-bínját, valósággal beleszerettek abba, majd a szerelemből házasság lett. A szemlélődők között volt Cséfay Sándor kézilabdaedző és Hennig Ernő, aki NB I-es szinten kézilabdázott, és mint kapus tagja volt a ifjúsági vízilabdaválogatottnak. Nemsokára aztán további remek sportolók „csábultak el", mint többek közt a szintén kézilabdás Antalpéter Tibor, a gyorskorcsolyázó Kovács Árpád, az asztaliteniszező Sidó Ferenc vagy a tenisznek hódoló Vad Dezső.

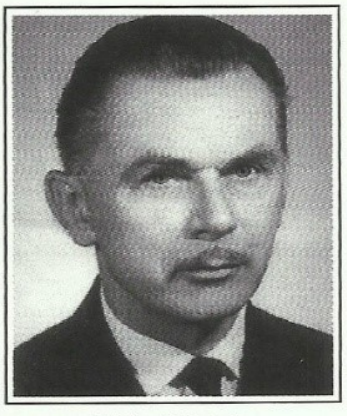

Bieliczki István

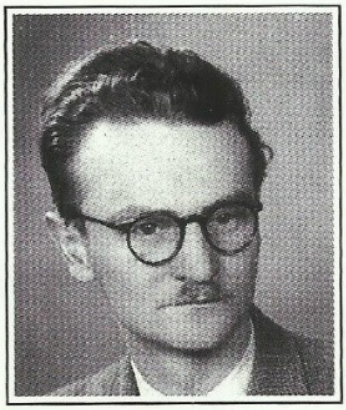

Dr. Simai László

S amíg Bieliczki István tanítványai az Elektromosban, a felvidéki tanítómesterek köré csoportosulók a Ganz TE-ben találtak otthonra s alakították ki az akkori idők másik nagy csapatát. Közülük mindenekelőtt Spányik József és dr. Prohászka László kívánkozik tollhegyre. Spányik József sem röplabdázóként kezdte, ő eleinte kiváló tornász volt, majd a '30-as évek elején Érsekújvárott ismerkedett meg a röplabdázással, s attól kezdve más sportág már nem is létezett számára. Ugyancsak Érsekújvárról származik dr. Prohászka László, aki nagyjából Spányik Józseffel egy időben kötött egy életre barátságot a röplabdázással. S már szinte természetes, hogy ő sem ebben a sportágban szerzett magának először nevet, miután szülővárosában, majd a BEAC-ban jó nevű labdarúgókapus volt.

Ezekkel a kitűnő szakemberekkel dolgozott sokáig párhuzamosan Patay D. Zsigmond is, akinek mestersége testnevelő tanár. A ma már nyolcadik X felett járó sportember a háború alatt amerikai fogságba került, és egy Bajorországban létesült hadifogolytábor „lakójaként" ismerkedett meg a sportággal, nem mindennapi körülmények között. Az ismeretséget a táborparancsnoknak köszönhette, aki civilben kollégája volt. Amikor ugyanis tudomást szerzett Patay mesterségéről, felkérte őt az alakulat atlétikai edzéseinek vezetésére, cserébe a röplabdázás megtanításáért. A kapcsolat aztán oly jól sikerült, hogy a táborban való „marasztalás" végén komplett röplabdafelszereléssel térhetett haza munkahelyére, a budapesti Református Gimnáziumba. S mivel egyesülete a Csepeli Vasas lett, hamarosan ott is elterjedt a sportág.

A Csepel nevéhez különben egy nagyszerű tett kapcsolódik: 1945 tavaszán mintacsapatot alakított azzal a céllal, hogy a létesülő szakosztályoknak bemutassa, milyen is ez a sportág. Hogy miért? Azért, hogy minél előbb legyőzhesse majdani ellenfeleit. Az azonban egyelőre még nem következett be, mert a missziós tevékenységük hatására megrendezett Elektromos-tornán a Ganz TE megelőzte.

Volt már tehát jó néhány remek szakember, minta- és több más csapat, rendeztek tornát is, csak éppen azt „nem tudták", hogy voltaképpen mit is játszanak. A sportágnak ugyanis Magyarországon még nem volt neve. Megkezdődött hát a vita a „gyermek" nevéért. Eleinte kézenfekvőnek látszott az angol volleyball elnevezés, ezt azonban elvetették, mert a nyelvészeket már akkor ismerték és tudták, hogy előbbutóbb úgyis meg kell változtatni, esetleg akkor, amikor már az érdekeltek megszokják a régi nevet. Nem fejezte ki a sportág lényegét a hálólabda név sem, mert ezzel az erővel a teniszt is elnevezhették volna erre. Úgy tudni, a keresztapaságot végül is Feleki László, a háború utáni Népsport főszerkesztője vállalta, aki az új név érdekében sokat

Csütörtökön lesz a Magyar Röplabda Szövetség alakuló közgyűlése

Csütörtökön délután egy érdekes színfolttal lesz gazdagabb a magyar sportélet, megalakul a Magyar Röplabda Szövetség. Alig néhány hónapja kezdett hozzá Bielitzky István lengyel testnevelő tanár, Csáfay Sándor, Siklósi Géza és Simai László dr-ból álló négytagú együttes, hogy Magyarországon is népszerűsítse a röplabdát. Két hónappal ezelőtt még kimosolyogták a sportág szervezőit, de az egészen rövid idő alatt elért hatalmas eredmények bebizonyították, hogy a nép széles rétegeinek bekapcsolásához a tömegspor kiépítésének egyik gyakorlati eszközét sikerült megtalálni.

Több sikertelen próbálkozás után a Nemzeti Sport Bizottság hozzájárult, hogy a Munkás Sport Központban működő röplabda szakbizottság szervezői alakuló közgyűlésre hívják egybe a röplabdázó egyesületeket. Csütörtökön délután 5 órai kezdettel a Szakszervezeti Tanács VIII., Fiumei-út 4 sz. alatti székházának I emeleti tanácstermében lesz a legfiatalabb magyar sportszövetség alakuló ülése.

A Népsport 1948. december 19-i száma, amelyben a Magyar Röplabda Szövetség alakuló közgyűléséről írtak

polemizált dr. Simai Lászlóval, a sportág első hazai rovatvezetőjével. Addig-addig bölcselkedtek, amíg eleinte a kör bezáródni látszott, mert visszatértek a volleyballhoz. Csakhogy úgy okoskodtak, hogy miután a volley egyik angol jelentése a röptc, a ball – magyarul labda – pedig adott, ebből keletkezett aztán a találó röplabda elnevezés, mégpedig 1946 októberében.

Egy hónappal később aztán a nem egy sportágnak otthont adó Szentkirályi utcai tornacsarnokban már nem hálólabdázók, nem „volécók", hanem röplabdázók jelentek meg, nem kevesebb mint ötvennyolc (!) csapat képviseletében. Alig több mint másfél évvel azután, hogy Magyarországon befejeződött a második világháború, ennyi együttes nevezett az első magyar terembajnokságra. Jelenlegi ismereteink alapján ezt megelőzően az Elektromos bemutatót játszott a Kalán István vezette kispesti cserkészek ellen, majd november 4-én, este hét órakor felharsant a játékvezetői sípszó, és – ugyancsak az Elektromos nyitásával – útjára indult a labda, egy olyan sportág eszköze, amelyet addig csak kevesen ismertek hazánkban, de amely ettől kezdve szinte robbanásszerűen hódította meg a fővároson kívül az ország számos más régióját, az elsők között Kaposvárt, Miskolcot, Ózdot, Szegedet és Debrecent.

Ami jó, az persze gyorsan terjed. Csakugyan minden képzeletet felülmúlt a Szentkirály utcában megrendezett első „történelmi" magyar terembajnokság csapatainak száma, ezért a Mafirt úgy gondolta, nem lenne jó propaganda részükre, ha lemaradnának róla. Filmre vették a bemutatót, amelyet rövidesen a Híradó és több Mafirt-mozi is műsorára tűzött. S ha egyszer egy üzlet beindul: csupán a bajnokság harmadik fordulójáig kellett várni arra, hogy a Magyar Rádió képviseletében megjelenjen Szepesi György, hogy az egész ország hallhassa az első magyar röplabdabajnokságról sugárzott beszámolót.

Persze senki ne gondolja, hogy minden olyan simán ment, amint az az eddig leírtakból látszik. Az „új" sportágnak ugyanis voltak ellenzői is, akik komolytalannak ítélték a röplabdázást, miközben nem vették tudomásul, hogy ők maguk a komolytalanok. De hát miért is ne lettek volna ennek a sportágnak is ellenzői, amikor annak idején az asztalitenisz, sőt a labdarúgás elfogadása is évekig tartott. Hiába, ilyenek vagyunk, nehezen fogadjuk be azt, ami nem megszokott. Már ezer évvel ezelőtt is ilyenek voltak elődeink, amikor háromszáz évig az Árpádokon kívül a világért sem akartak királyt választani más uralkodóházból. Bár kétségtelen, akkor azoknak igazuk volt, ellentétben az ötven évvel ezelőttiekkel. Mert ugyan mi kivetnivaló lehet egy olyan sportágban, amely kis területigénye, viszonylagos olcsósága miatt tömegek öröme lehet – és lett is.

Ám vajon mit várhattak a röplabdázás akkori szerelmesei az egyszerű emberek egy részétől, amikor a sportéletünket irányító Nemzeti Sportbizottság is ódzkodott a sportágtól, ezért aztán csak a Magyar Kézilabda Szövetségen belül engedélyezett egy röplabda-szakbizottságot, s bizony nem kis időt s fáradságot emésztett fel, amíg a mind erőteljesebb követelésre belátta, hogy nem lehet tovább halogatni a szervezett forma megteremtését. Ehhez bizonyára hozzájárult, hogy december 9-én röplabda-játékvezetői tanfolyam indult, s nem utolsósorban az, hogy a megalakulni kívánó szövetség megbízta Patay D. Zsigmondot a sportág első alapszabályának elkészítésére.

Mit tehetett az NSB? Kénytelen volt engedni a nagy nyomásnak, amelynek eredményeként 1946. december 19-én a Szakszervezeti Tanács Fiumei út 4. szám alatti dísztermében a jelenlévők újabb történelmi perceket élhettek át, amikor végre megalakíthatták a Magyar Röplabda Szövetséget, amely első elnökéül Nonn Györgyöt választotta meg. A testület főtitkára dr. Simai László lett, aki neves nemzetközi kézilabda-játékvezetőként és -edzőként nyergelt át erre a sportágra. S mivel a röplabdázást ő is Csehszlovákiában ismerte meg, nem véletlen, hogy jó röplabdaedző vált belőle. Sokakkal együtt ő is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a röplabdázás Magyarországon ekkor már ötödik volt a sportágak népszerűségi ranglistáján.

Gallai László

Bieliczki és a legendás aktatáska

Létezett valaha egy legendás aktatáska. Fekete és akkora, mint egy kisebb bőrönd. Bieliczki István sosem vált meg tőle, állítólag még az ágyába is magával vitte. Ez a táska először akkor kapott szerepet, amikor ötven éve megalakult a szövetség, és az alapítók között volt Bieliczki István is. Az újonnan készült iratok számára mi sem volt kedvezőbb hely, mint az a bizonyos, öblös jószág. Ez volt az iroda, s együtt mozgott, járt-kelt a tulajdonosával. Bieliczki bárhol, bármikor azonnal ki tudta teregetni a szükséges papírokat. Nála voltak természetesen azok az okiratok is, amelyek az első magyar röplabda-szakosztályok egyikére, az Elektromosra vonatkoztak.

Ezt a szakosztályt a Budapesten élő lengyelek hozták össze. Maga Bieliczki István 1939 szeptemberében került Magyarországra, a hitleri támadók elől menekült ide sokadmagával. Internálótáborba kényszerült, de egy idő múltán munkavállalási engedélyt kapott, és könyvelőként kezdett dolgozni. Időközben mindjobban megtanult magyarul, olyannyira, hogy az ötvenes-hatvanas években már alig-alig lehetett érezni beszédén az idegen akcentust, írásban pedig hibátlanul, sőt olyan szépen és helyesen fejezte ki magát, mint egy irodalmár.

A háború után a Nemzetközi Kézilabda Szövetség röplabdaalszövetségének lengyel elnöke rábeszélte Bieliczkit, hogy próbálja meghonosítani Magyarországon ezt a sportágat. Azért éppen neki szólt, mert tudta, hogy a lengyelországi Poznanban annak idején jó színvonalon röplabdázott, és ráadásul testnevelő tanári diplomája van. Bieliczkinek nem kellett kétszer mondani. Kopogtatott itt, kilincselt ott, összefogott Cséfay Sándorral, a röplabdások későbbi szövetségi kapitányával, dr. Simai Lászlóval – belőle lett az első főtitkár –, és hamarosan megalakult a szövetség, létrejött az Elektromos férfiszakosztálya. Bieliczki a hazánkba került lengyelek közül meghívta két barátját – Wieromiei Witoldot és Kacharovsky Zsigmondot –, akikről tudta, hogy hazájukban röplabdáztak. A Tromos kézilabdázói közül elkezdtek néhányan játszani a csapatban, még az asztaliteniszvilágbajnok Sidó Ferenc is belekóstolt az új játékba. A lengyelek voltak persze a legaktívabbak. A Magyar–Lengyel Kurír című lap is felkarolta a sportágat, külön mellékletet adott ki róla. Többi között ezt írta: „Bieliczki István rövid idő alatt maga mellé állította azokat a sportembereket, akik felismerték ennek a Magyarországon még ismeretlen sportágnak a nagy jelentőségét... A munka eredménnyel járt: ma Magyarországon a röplabdának önálló szövetsége van, és napról napra nő a csapatok száma."

Bieliczki István a szövetségi kapitány helyettese lett, majd – mivel az Elektromos nem tudta tovább fedezni a bajnokságban szereplő csapat kiadásait – a táskájával együtt Csepelre költözött, s most már a „szigetországi" röplabdások iratai is gazdagították a már amúgy is tömött darab tartalmát. Bieliczki játékosa és edzője lett annak a csepeli gárdának, amelynek fiataljait Patay D. Zsigmond, a Református Gimnázium testnevelő tanára vitte a csapathoz. Jó kedélyű kis társaság gyűlt ott össze. Antalpéter Tibor, a csapatkapitány mesélte, hogy egy ízben fél téglát csempésztek az edző elmaradhatatlan táskájába, és az hosszú napokon át ott maradt. Önmagában is olyan

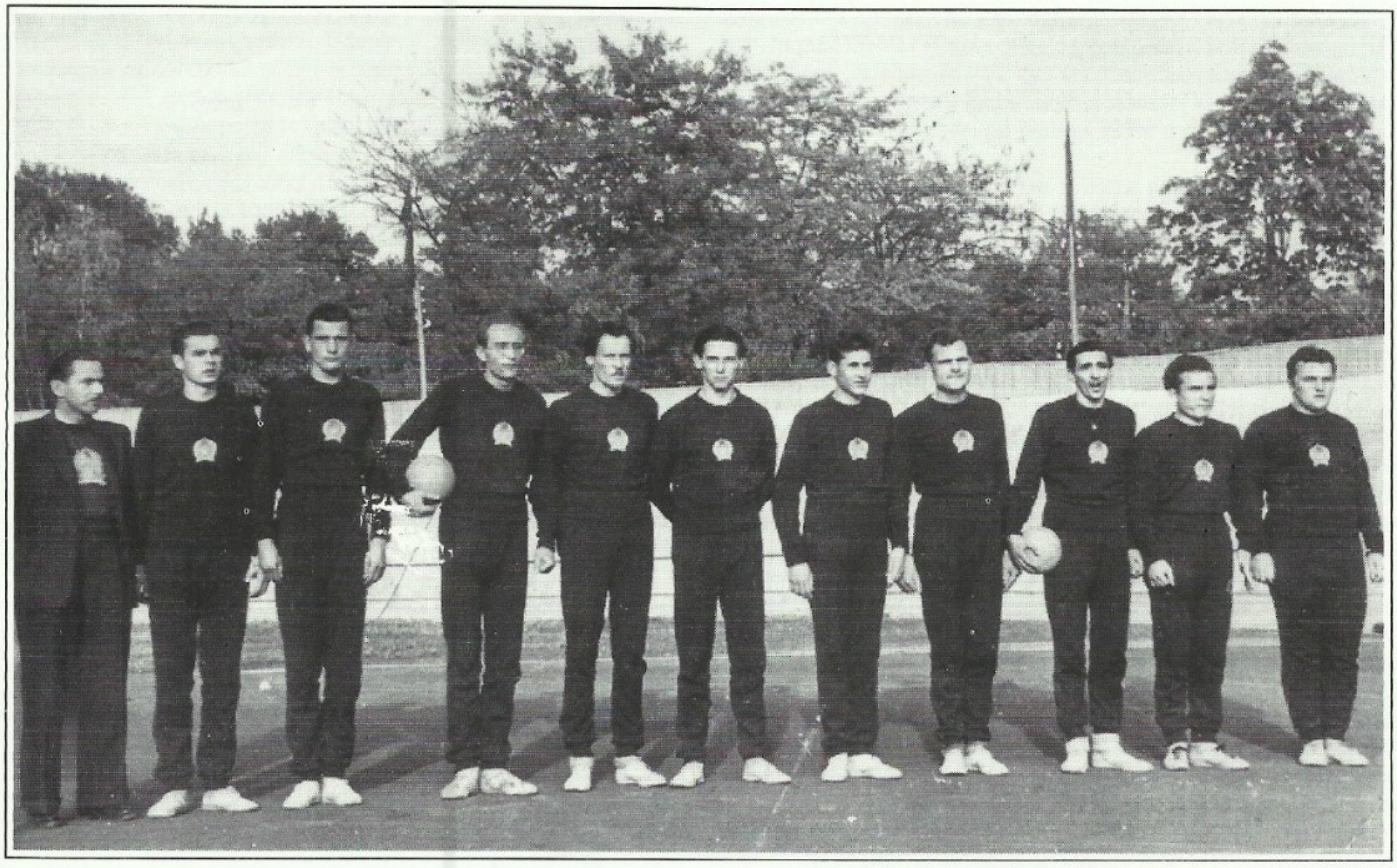

Az Európa-bajnokságon első ízben érmet szerzett csapat élén

Bieliczki röplabdát oktat – többek között a jobbján álló, akkor még csak 17 esztendős Tatár Mihálynak

súlyos volt a kis bőrönd, hogy egy féltéglányi többletet a gazdája már észre sem vett. Egyszer aztán, edzés után, harsány hahota kíséretében a játékosok valahogyan rábeszélték Bieliczkit, nyissa már ki a táskáját, nézzen bele…

A táska – immár a fél tégla nélkül – Bieliczkivel utazott a Csepel első külföldi útjára, Lengyelországba. Az ottani torna meghatározóvá vált a magyar csapat életében. A kontinens akkor két legerősebb klubcsapatával, a prágai Spartával és a moszkvai Dinamóval kellett megmérkőzni. Bieliczki az oroszok játékában megtalálta azt a mintát, amit követni kellett. Igaza lett. A Csepel eltanulta a Dimanótól az „egyből játékot", vagyis a nyitásfogadásból egyenesen a hálóra adták a labdát, s az elöl álló játékos vagy „egyből" ütött, vagy ha sánc tornyosult elébe, akkor a mellette állónak adott fel kis ívben, ő pedig a tehetetlenül lehulló blokk fölött vágta be a labdát. Ezt a játékmódot gyakorolta a Csepel. Természetesen a meccseken seregnyi hiba csúszott a nem egykönnyen megtanulható játékba, kockázatos volt az új stílus alkalmazása. A Csepel azonban nem volt hajlandó az akkor hagyományos feladó-leütő játékot játszani, a csapat tagjai, – edzőjükkel az élen – ragaszkodtak az újhoz, és nekik lett igazuk: a Csepel 1949-ben bajnokságot nyert. Bieliczki István indította útnak azt a csapatot, amely évekig uralta a magyar mezőnyt.

Bieliczki aktatáskájába 1949-ben tehát a bajnoki oklevél is bekerülhetett. Az edző ekkor azonban váltott: átpártolt a röplabdás lányokhoz. Persze a csepeliekhez, és ha már a férfiakat bajnoki elsőségre vezette, irányításával a csepeli lányok megnyerték a terembajnokságot. Feltehetően még különb eredményekkel folytatta volna a munkáját, de sajnos a csapata otthagyta őt. Nem a lányok bűne volt ez, hanem a Csepel elnöksége döntött úgy, hogy a férfiak mellett nem tudja fenntartani a női együttest is.

Így kicsit több ideje maradt egy sajátos szenvedélyének kiélésére. Bieliczki István ugyanis a röplabda mellett a zenének is elkötelezettje volt. Remekül zongorázott, a konzervatóriumban megismerkedett a zeneszerzéshez szükséges tudnivalókkal. Sosem akart Bartók vagy Kodály versenytársává válni, ő a könnyűzene, a táncdal felé orientálódott. Nem éppen tehetségtelenül, amit bizonyít, hogy dalait nemcsak nívós budapesti éttermekben adták elő, hanem a Magyar Rádióban is hallhatók voltak. A krakkói Rádió és Filharmónia tánczenekara szintén műsorára tűzte Bieliczki fülbemászó szerzeményeit. Több művét a Zeneműkiadó is megjelentette.

Persze azért a röplabda volt mindig az első az életében. Az a bizonyos aktatáska egyre súlyosabb lett. A háború után megalakult szövetség szerény iratanyaga és a csepeli klub néhány okmánya után az egész ország röplabdázóinak felmérése is belekerült. Bieliczki ugyanis 1960-ban a szövetség szakfelügyelője lett, és egészen 1973-ig, nyugdíjba vonulásáig járta a vidéket, felkereste nemcsak a nagy, hanem a legkisebb klubokat is. Bár sok értékes fiatalt fedezett fel, mégis szomorúan beszélt erről a vidékjárásról. Persze csak szűk baráti körben, hiszen nyilvánosan ilyesmiről veszedelmes lett volna szólni.

– Amikor megkezdődött minálunk a röplabdaélet – mondta –, úgy tűnt, hogy felfelé ívelő pályát fut be, mert mind népszerűbbé vált. Aztán az ötvenes évek második felében kezdett csökkenni a népszerűsége. Ennek a ténynek elég különleges a magyarázata. Az ember sosem szereti, amit rá akarnak erőszakolni. Márpedig a röplabdát politikai üggyé tették Magyarországon, kitalálván, hogy ez a sport a nagy Szovjetunióból ered. S ezért aztán röplabdázni kellett az üzemekben, a termelőszövetkezetekben, a párt- és szakszervezeti iskolákban, röplabdázniuk kellett a diákoknak, kezdve a kisiskolásoktól az egyetemistákig. Persze az átlagember úgy kezdett nézni a röplabdára, mint sok minden másra, amit muszájból kellett minálunk csinálni, mert a szovjet példa ezt írja elő…

Ha Bieliczki Istvántól függött volna, a röplabda első számú sportággá vált volna Magyarországon. Hogy nem így történt, az nem az ő hibája. Ő mindent megtett a sportágért. Még szakfelügyelőként is vállalt edzői munkát, hogy átadja tudását a fiataloknak. Nagy szerepe volt többi között abban, hogy az Ú. Dózsa női csapata nagyszerűen helytállt a hazai élvonalban, és több más klubban is hozzájárult az eredményekhez.

Nyugdíjba vonulása után is a röplabda foglalta el a központi helyet az életében. Rendszeresen bejárt a szövetségbe, többi között ifjúsági táborokat szervezett. Amíg élt, maximális energiával dolgozott kedves sportágáért.

Aztán 1989. április végén a fekete aktatáska hiába kereste gazdáját…

Zsolt Róbert

Abád József, a professzor

A magyar edzői garnitúra eddig élt talán legnagyobbja. Tudós professzorként és közvetlen, segítőkész emberként ismerték a sportágban. Erdélyben született 1910-ben, de aztán átkerült Csehszlovákiába, ott élt a második világháború befejezéséig. Prágában szerzett tanári diplomát, majd az akkor még Csehszlovákiához tartozó Kárpátalján tanított matematikát. A háború után Kárpátalját a Szovjetunióhoz, Ukrajnához csatolták, és ezt az országot Abád József már semmiképpen sem vállalta hazájának. Magyarországon akart élni, mert magyar volt.

Amikor Kárpátaljáról nem éppen legálisan Budapestre költözött, az volt a szerencséje, hogy az Állami Kollégiumban jutott felügyelő tanári álláshoz, mert ez lakást és ellátást jelentett – még ha nem is éppen első osztályút. Erről a kollégiumról annyit érdemes tudni, hogy az Üllői úti Killián laktanyában kapott helyet. A laktanya 1956-ban a forradalom egyik központjává vált, de miután a szovjet tankok alaposan megsebezték, akkor sem nyújtott olyan riasztó képet, mint amikor még az Állami Kollégiumnak adott otthont. Az ablaküvegeket újságpapír helyettesítette, fűtés egyáltalán nem volt az épületben, a szobák berendezése vaságyakból és néhány székből állt, a kollégisták az ágyak lábát vízzel telt cipőpasztadobozokba állították, remélve, hogy a poloskák hada így nem mászik fel az alvókra…

Egy ilyen nyomorúságosan tengődő intézetben csak egy Abád Józsefnek juthatott eszébe, hogy sportolni hívja a diákokat: nekiállt röplabdacsapatot szervezni. Hamarosan megalakult az Állami Kollégium csapata, és egy év múltán már az első osztályban játszott. A pályát a kollégium udvarán állították fel, Abád József kilincselt a vezetőknél, érvelt, vitatkozott a csapat érdekében, lekötötte a mérkőzéseket a szövetségben, az edzések, a meccsek előtt felfestette a vonalakat, kifeszítette a hálót, előkészítette a jegyzőkönyvet, edzőként tanította a játékosokat, és a meccseken beállt játszani. Jól képzett röplabdás volt, hiszen prágai egyetemistaként rendszeresen játszott és a tudását magával hozta. Harminchat évesen is frissen mozgott, előkészítő, feladói szerepet töltött be a hatosban. Több játékosa bekerült a válogatottba, csapata pedig a legjobbak között végzett a magyar bajnokságban. Hogy honnan szerzett felszerelést, az rejtély, de tény, hogy a kollégisták tornacipőben, egyforma kék mezben léptek pályára. Ez nagy szó volt akkoriban: az ellenfelek közül például a cserkészszövetség játékosai bakancsban, a Kispest 87 röplabdásai utcai ingben, mezítláb vagy félcipőben vonultak ki a meccsekre. De a lényeg mégis az volt, hogy folyt röplabdában a magyar bajnokság, s egyre emelkedett a színvonal.

Amint valamennyire is konszolidálódott az élet, az Állami Kollégium szétolvadt, a játékosok olyan klubokhoz igazoltak, ahol nemcsak tornacipőt, hanem még melegítőt is adtak. Persze pénzről, jutalomról

Abád József az 1960-as Rio de Janeiró-i világbajnokságon szerepelt csapattal

akkor még szó sem volt. Dr. Abád József is megtalálta helyét a Csepelnél, és irányítása alatt új csapata az ötvenes években négyszer megnyerte a magyar bajnokságot, két ízben kupagyőztes lett. Abád József nemcsak kemény edzéseket tartott, hanem szakmailag, taktikailag is sorra vezette be az újításokat. A Csepel azért lett az ország legjobb csapata, mert mestere folytatta az előző edző, Bieliczki István által elkezdett „egyből játék" oktatását, melyet az együttes rövid idő alatt tökéletesen elsajátított és a mérkőzéseken eredményesen alkalmazott.

Az „egyből játékot" ekkortájt azért lehetett alkalmazni, mert a nyitások közel sem voltak olyan erősek és veszélyesek, mint manapság, és a bírók megengedték, hogy a szervát kosárérintéssel lehessen fogadni. Ez az Abád József által oktatott játékmodor hozta meg 1950-ben férfi-válogatottunknak az Európa-bajnoki bronzérmet.

A sikeres edzőt megnyerte magának a bajnoki győzelemre törekvő Ú. Dózsa, és nem is csalódott reményeiben. Abád vezetésével az újpestiek 1958-tól háromszor nyertek magyar bajnokságot.

Nem is tudni, hogy az ötvenes-hatvanas években hányszor bízták meg a szövetségi kapitányi, vezetőedzői tiszttel, ugyanis szinte minden évben leváltották, de aztán gyorsan újra felkérték arra, hogy irányítsa a legjobbak felkészülését. „Nem tudtam soha dörgölődzni a sporthivatal urainál, és nem volt piros párttagsági könyv a birtokomban" – magyarázta a vele kapcsolatos bánásmódot. Amikor felkérték a kapitányi szerepre, olyan remek és szakmailag annyira gazdag felkészülési terveket adott be, amelyekből akár szakkönyvet is lehetett volna írni. De jól tudta, hogy ezeket a magasságos hivatalban a kutya sem olvassa el. Egyik tervezetében, valahol a tanulmány közepe táján, beírta azt a mondatot, hogy „aki idáig eljut az olvasásban, az hívjon fel telefonon, értékes jutalmat kap…". Senki sem hívta föl. Többnyire azt is előre tudta, hogy a felkészülési terve alapján másvalaki dolgozik majd a válogatottal. De nem bánta, újra meg újra elvállalta a tisztet. Hiúsági kérdés nem foglalkoztatta, neki a röplabda volt a fontos. Persze nem volt könnyű ember – ki is lenne ilyen a vérbeli tehetségek, a nagy tudású emberek között?! –, kivételes képességei miatt azonban nem nélkülözhették a legjobbak nevelésében.

Ő készítette fel a válogatottat a bronzérmet hozó 1950. évi Eb-re, de a csapattal már nem utazhatott a helyszínre. Ő volt a szakvezetője annak a magyar válogatottnak, amely 1958-ban, a prágai Európa-bajnokságon húsz csapat közül bejutott a nyolcas döntőbe, és végül az előkelőnek számító ötödik helyet szerezte meg. Ugyancsak ő irányította legjobbjainkat, amikor azok az 1960. évi világbajnokságon Brazíliában a hatodik helyen végeztek. (Bár ma lenne olyan válogatott együttesünk, amelyik belefér a földkerekség legeredményesebb hat csapata közé!)

Abád Józsefről nem lehet anélkül szólni, hogy sportvezetői, illetve tudományos munkásságát ne méltatnánk. Hosszabb-rövidebb ideig betöltötte a szövetségben az elnöki pozíciót, illetve az edzőbizottság vezetőjének tisztét. A hetvenes években már a Testnevelési Főiskola Kutatóintézetének tudományos főmunkatársaként, majd módszertani osztályvezetőjeként dolgozott, és a tudományos felkészítés elméletének kidolgozásában nemzetközileg is értékelt eredményeket mutatott fel.

A röplabdáról több szakkönyvet írt, és elévülhetetlen érdeme, hogy ő teremtette meg a sportág hazai szaknyelvét. Munkássága előtt angol, orosz és cseh szavakat használtak, Abád József magyarrá formálta az idegen hangzású szavakat.

Mondják, hogy senki sem próféta a maga hazájában. Dr. Abád Józsefet is sok-sok megpróbáltatás érte az életben, itthon nem mindig és mindenütt ismerték el képességeit, nem honorálták kellően a tevékenységét, a nemzetközi szövetség viszont a legjobb szakemberek között tartotta számon, bevonta a nemzetközi edzőbizottságba. Abád József 1978-ban bekövetkezett halála után itthon is próféta lett, még ma is hivatkoznak a könyveire, oktatnak belőlük. Emlékének tiszteletére 1985 óta nemzetközi ifjúsági tornát rendeznek a fővárosban, a budapesti szövetség pedig létrehozta a Dr. Abád József Alapítványt, amelynek célja a főváros röplabdasportjának fejlesztése.

A sportág legnagyszerűbb oktatója, a tudós sportpedagógus meg is érdemli, hogy méltó emléket állítsanak neki.

Zsolt Róbert

Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyballnak

Amikor Barcelonában, a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) kongresszusán közel négy évtizedes, általános elismeréssel kísért munkássága után leköszönt az adminisztratív tanácsban betöltött tagságáról, a jelenlévők helyükről felállva hosszú perceken át visszhangzó vastapssal köszöntötték. A közelmúltban Atlantában, midőn ugyancsak a kongresszuson Ruben Acosta elnöktől ünnepélyes keretek között vette át a Wilson-díjat, a nemzetközi röplabdasport legmagasabb kitüntetését, hasonló volt az ünneplés. Így hát dr. Holvay Endre, a magyar röplabdasport kiemelkedő egyénisége méltán érdemli ki a Mr. Volleyball elnevezést.

A legkisebb túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a világ 210 országában – a nemzetközi szövetség valamennyi tagszövetségében – ismerik nevét, tisztelik személyét. („Az idő múlása egyrészt nem éppen örömteli körülmény, de másrészt hasznos is, hiszen így ma már azt mondhatom, mindenkit ismerek a sportágban. Így, ha Acosta elnökünknek is valamilyen információra van szüksége, csak hozzám fordul. Igaz, régi ismerősök, lényegében barátok vagyunk, hiszen annak idején nálam szerezte meg a nemzetközi játékvezetői minősítést" – mondta a 78 évesen is fiatalos, fantasztikus munkabírású Holvay Endre.)

Felvidéki rokonsága révén a harmincas években ismerkedett meg a röplabdázással. Rendszeresen csak a világháború után, a Kispesti Elektromos csapatában kezdett játszani. Rövidesen edzői megbízatást vállalt, játékvezetőként tevékenykedett, majd a röplabdasport szervezésében, vezetésében kapott egyre komolyabb feladatokat. Szakmai jártassága, hozzáértése mellett nyelvtudásának és nem utolsósorban kapcsolatteremtő készségének, nyíltságának köszönhetően már 1955-ben beválasztották a nemzetközi szövetség vezérkarába. Az 1947-ben alakult FIVB adminisztratív tanácsának tagja lett. Az általában négyévenként tartott kongresszusok során kiírt tisztújítások alkalmával titkos szavazással erősítették meg tisztségében, méghozzá oly módon, hogy általában a legtöbb szavazatot kapta. Barcelonában azután már nem vállalt további megbízatást, „csak" a játékvezetői bizottság elnöke immár 1961 óta. Egyéb nemzetközi és hazai tisztségeinek felsorolásától hely hiányában el is kellene tekintenünk. Azt azonban mindenképpen meg kell említeni, hogy két időszakban – 1955 és 1961, valamint 1974 és 1980 között – a magyar szövetség elnöke is volt.

A röplabda nemzetközi diadalútjának egyik nagyra becsült személyisége, ha úgy tetszik, szürke eminenciása. Ennek az említett diadalútnak az első, jelentős állomását mindenképpen Tokió, az olimpiai bemutatkozás jelentette. Az ötvenes évek végétől a röplabda egyre nagyobb népszerűségnek örvendett Japánban, s főleg a nőknél a távol-keleti ország válogatottja vitte a prímet. Hirofumi Daimacu mester az egykor sokat emlegetett jutasi kiképző őrmestereket túlszárnya-

A számtalan elismerés egyike: a thaiföldi hercegnő 1985-ben Bangkokban emlékplakettet nyújt át Holvay doktornak

ló fegyelmet, rendet követelt, kíméletlennek ítélt edzésmódszerekkel emelte a világ legjobbjaivá a Maszae Kaszai nevével fémjelzett csapatot. S már ennek az első olimpiai röplabdatornának is Holvay Endre volt a technikai delegátusa, minden technikai, rendezési kérdés legfőbb felelőse. S ezt a feladatot látta el később, az egyetlen barcelonai kivétellel, ahol csak helyettes volt, de ő csinált mindent, egészen Atlantáig. („A röplabda nemzetközi vezérkara szerencsére idejében felismerte, hogy a fejlődéshez közönség kell a lelátón és a televíziós képernyők előtt egyaránt. Közönséget pedig látványos, változatos, élvezetes, izgalmas teljesítménnyel, igazán jó sporttal lehet szerezni. Ennek érdekében egyszerűsítettük a játékszabályokat. Amíg korábban elsősorban a nyitásfogadásoknál a labdakezelést, valamint a sáncoláskor a háló fölötti átnyúlásokat szigorúan bíráltuk, bíráltattuk felül, addig ezzel szemben egyre inkább a játék folyamatosságát igyekszünk biztosítani. De egyszerűsítettük a számolást is, ami bizonyos értelemben korlátozza a mérkőzések időtartamát. Ezek a reformok sikerrel jártak, amit végső soron egyrészt a jelenlegi kétszáztíz tagszövetség, másrészt a mérkőzések rendkívül magas színvonala, amint azt egyébként Atalantában is láthattuk, minden szónál jobban bizonyít" – mondta minderről Holvay Endre.)

Arról viszont nem beszélt, hogy e reformok többségét a játékvezetői bizottság elnökeként maga dolgozta ki, és végrehajtásukat személyesen irányította. Világszerte vezeti a játékvezetői tanfolyamokat és továbbképzéseket. Vizsgáztatja a bírókat, irányítja a játékvezetői küldést a hivatalos világversenyeken. Mostanában, ahogyan mondta, 3-4 hónapnál nem tölt egy évben többet külföldön. Előre pontosan kidolgozott tervek szerint dolgozik, csak a legfontosabb eseményeken vállal személyes részvételt. Érthetően, hiszen mindez jórészt fizetség nélküli munka. A nyugdíjasoknak viszont – legyenek akár számítógépes rendszerszervező cégek egykori igazgatói, mint Holvay Endre – mellékjövedelemre is szükségük van a megélhetéshez. S Holvay dr. ma is rendszeresen vállal hazai megbízatásokat. S közben havonta 250-300, faxon érkezett kérdésre, levélre válaszol. („Ebben a korban az embernek már kevesebb alvásra van szüksége. Így korán kelő vagyok. Hét óra előtt, mikor még gyér a forgalom, negyedóra alatt kiérek a Tigris utcából a szövetségbe, ahonnan a kapcsolatot tartom. Ez is rövidesen egyszerűsödik, mert Acosta elnök úr megígérte, hogy lakásomról is hamarosan bekapcsolódhatok az Internet-hálózatba, s ez nagymértékben megkönnyíti majd a dolgomat" – vallotta munkájáról Mr. Volleyball.)

Korunk talán legtöbbet fejlődött, s egyben látványosságban és izgalomban is legnagyobbat előrelépett labdajátéksportja a röplabda. Népszerűségét kétségkívül az is növelte, hogy háló választja el a küzdő feleket, test test elleni közvetlen küzdelemre nincs is lehetőség. („A játék valóban világszerte óriási mértékben fejlődött. A háló előtti kombinációk, az ötletes alakítások száma megsokszorozódott. S egyre több olyan, két méter fölötti, kiváló játékos tűnt fel, akik a talajból szinte vizet fakasztó erővel történt leütések után, valaha álmukban sem remélt, futballkapusokat megszégyenítő vetődésekkel tarkított mentésekre, kiváló mezőnymunkára képesek. Így az igazán nagy mérkőzéseken szinte minden pont sorsa csak remekbe szabott akciók után dől el" – állította a játék fejlődéséről.)

Megbízatását, tevékenységét tekintve a röplabdának köszönhetően, kedvenc sportját szolgálva bejárta a világot. Nincs olyan földrész, ahol ne fordult volna meg több ízben is. Így befejezésül feltétlenül indokolt a kérdés, melyik is a legnagyobb, legkedvesebb élménye, ami a röplabdához fűzi? („Talán Tokió... Nemcsak a röplabda első olimpiai részvétele miatt, hanem azért is, mert akkor még nagyon jó csapatunk volt. Mi győztük le egyedül 3:0-ra a japánokat. Ezt követően azonban Voszkobolnyikov ráesett kiemelkedően legjobb játékosunk, Tatár Misi lábára, aki megsérült, s utána már nem volt teljes értékű harcos. Így végül még a dobogóról is leszorultunk!... – emlékezett Holvay Endre, majd kissé ironikusan tette hozzá: – Az elmúlt másfél-két évtizedben a mi játékosaink sajnos már csak nézők voltak, nézők lehettek a nagy világversenyeken, a jelentős tornákon. El sem tudják képzelni, hogy ez mennyire szomorú tény az én számomra is...")

De ez a tartós visszaesés már egy másik történet. Oka bizony nem is olyan könnyen és egyszerűen nyomon követhető!...

Vad Dezső

Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával

Eseménydús életének fordulatos története akár bestseller, kasszasikert hozó kötet is lehetne – különösen a sportot kedvelők körében. Kotsisné Kincsesy Gabriella, azaz Gabi – az ifjabb nemzedék számára Gabi néni – élete ugyanis a sporttal, pontosabban a röplabdával fonódott össze.

A kezdetről így beszélt:

– A sport nálunk családi hagyomány volt... Édesapám Szatmárnémetiben járt gimnáziumba, több sportba is belekóstolt, s gyerekeiből jó sportolót (is) szeretett volna nevelni. Bátyám azonban inkább a tudományok felé vonzódott, lusta, kényelmes volt, s ezért apám nagyon örült annak, hogy fiús természetem révén e tekintetben jó alanynak bizonyultam. A Wekerle-telepen laktunk, ahol annak idején sok volt a szabad terület. A fiúkkal fociztam, természetesen csak kapus lehettem. De apám megtanított magasat ugrani, két fa közé madzagot feszített ki. A súlylökést nagy kővel gyakoroltatta velem. Fürdeni pedig a Dunára jártunk. A Sacrè Coeurbe, a Szent Szív Társaság apácarend gimnáziumába írattak be, ahol térdig érő nadrágban kellett tornázni. Így nagyon megörültem, amikor a negyvenes évek elején a MAC, az akkori felső tízezer előkelő klubja, a Magyar Atlétikai Club alakuló női atlétikai szakosztálya toborzót szervezett. A gimnáziumból egyedül én mentem ki a híres margitszigeti pályára. Apám edzéseinek köszönhetően a leggyorsabban futottam, a legnagyobbat ugrottam, a legmesszebbre dobtam a súlyt. Így Balogh Lajos bácsi, az ismert, kiváló edző feleségének, Csuri néninek javaslatára azonnal leigazoltak. Így kezdődött versenyzői pályafutásom. A MAC azután női kosárlabdacsapatot is alakított. A nyáron atletizáltam, a gátfutást és súlylökést kedveltem legjobban, télen pedig lelkesen kosaraztam. Annak idején szegény anyám az ismert KAC (Kispesti Atlétikai Club) tenisztelepére is leküldött, ahol ezzel a szép sporttal is megismerkedtem. Nyaranta fivéremmel Szentendrén ütöttük a labdát, néhány teniszversenyen is elindultam. Lovcsányi mester, a szövetség akkori edzője valamilyen ifikeretbe is beszervezett. Mindennek azután a háború véget vetett.

A röplabdával való ismerkedésről a következőket mondta:

– Apámat az orosz frontra vitték, nem is láttuk többé. Hosszú fogsága idején vesztette életét. Bátyám is katona lett, s bennünket anyámmal a főváros kiürítése során Levél községbe vittek. A határhoz közel kerültünk, s az orosz előrenyomulás idején Németországba menekültünk. Hamarosan hazatértünk, de gondolni sem mertem a sport folyta-

A tanítványokkal

tására, hiszen háborús bűnösként tartottak számon bennünket. Nagyon szerény körülmények között, nagymamám segítségével éltünk. A kifosztott Wekerle-telepi házat úgy-ahogy berendeztük, s albérlőket fogadtunk. Később azután előbb a kosaras lányok jelentkeztek, majd Farkas Mátyás, első atlétaedzőm is megkeresett, s lassan újrakezdtem, vagyis folytattam a sportot. Apám egykori rendőrtiszt társai segítségével az 1947 végén szerveződő rendőrtanfolyamra tanítgattam a lányokat. Majd egy szép napon megjelent Prohászka László, a kiváló röplabdás, későbbi kapitány, aki a Partizánszövetség női röplabdacsapatába keresett játékosokat. Végül az alkalmi teszt alapján azt mondta, hogy a százötven hallgatóból is meghívna néhányat, de hozzám feltétlenül ragaszkodik. Hiába tiltakoztam, hivatkoztam arra, hogy atletizálok és kosarazok, napiparancsba adták, hogy röplabdáznom kell a Partizán csapatában. A Felvidékről átkerült, ezt az új sportot úgy-ahogy ismerő játékosok biztattak, hogy ha jön a labda, csak üssek bele jó nagyot, ne hagyjam leesni, és a hálónál is csak ügyeskedjek. Az ellenfelek legtöbbször megdöbbentek, mikor a teniszből hozott tenyeres mozdulattal ütöttem át a labdát a háló felett. Én voltam a legjobban meglepve, amikor Bieliczki István, a szövetség edzője a válogatottba is meghívott. Így azután 1949-ben gátfutóként és röplabdásként kerültem Lillafüredre, a Budapesten rendezett főiskolai világbajnokság előtti edzőtáborba.

A Palota Szálló udvarán szervezett tüdőszűrés során azután Kiss Istvánnal, a dekatlonbajnokkal együtt „kiszuperálták". A tízpróbás később csak építészként tért vissza a sporthoz. Többek között részt vett a Budapest Sportcsarnok építésében és kivitelezésében, míg Gabi (néni) néhány hét múlva otthon találta magát. A szanatóriumban közölték vele, hogy téves volt a lelet!...

De ettől kezdve egyre inkább a röplabdához kapcsolódott az élete. Különösen azok után, hogy első férjét, akit azzal gyanúsítottak, hogy horogkeresztet rajzolt munkahelye mellékhelyiségének falára, letartóztatták, őt pedig természetesen elbocsátották a rendőrségtől. A sport volt az egyetlen remény. Akkoriban már a Vasasban atletizált, s klubtársa, az olimpiai bajnok kalapácsvető Németh Imre révén került a Ganz Villanyba, ahol a röplabdacsapatot is erősíteni kellett. A fiatalokkal is foglalkozott. Olyan játékosokat nevelt, vett szárnyai alá, mint Radó Lúcia és Makláry Ilona, akik később már az általa vezetett válogatottnak is erősségei lettek. Sikeres edzői tevékenységének egyes állomásait a Lendület NB II-es csapata (1951–), a Vasas Turbó ifi, majd felnőtt (1957–), az ifjúsági válogatott (1959–), a válogatott (1970–), a Bp. Spartacus (1976–), a válogatott (1980–), a KSI (1985–), a Budaörs (1985–), a BVSC (1992–) jelentette. Közben nemcsak a Testnevelési Főiskolát végezte el, hanem a tudományegyetemen pedagógiából és pszichológiából is diplomát szerzett, szakedző lett, németből és angolból középfokú nyelvvizsgán állta meg a helyét, és hazánkban elsőként írta és védte meg doktori disszertációját röplabdázásból.

Játékosként és edzőként elért eredményei, sikerei önmagukért beszélnek, minden szónál többet mondanak. Nem is kellene a három olimpiai részvételt, vagy éppen az Európa-bajnokságokon szerzett érmes helyezéseket említeni.

Edzői munkásságának alapelveit, ha úgy tetszik, hitvallását, így foglalta össze:

– Sportolóként sokat tanultam, tapasztaltam. A fizikai és technikai képzés fontosságáról az atlétika győzött meg. A csapatjáték összhangjának elengedhetetlen volta kosárlabdásként tudatosodott bennem. A labdához történő alkalmazkodás, a helyezkedés, a taktika szerepét pedig a teniszben ismertem fel. Sokat tanultam edzőimtől, főiskolai tanáraimtól. Többek között Koltai Jenőtől, a TF egykori rektorától, aki a formaidőzítés tudományába avatott be. Végül, de nem utolsósorban a pszichológia tanított meg arra, hogy az emberek nem csak külsőben különböznek, hiszen az egyik alacsony és szőke, a másik magas és barna, hadd ne folytassam. Belső énjük, lelki alkatuk ugyanígy különböző. Minden játékos más és más lelkületű, akiket meg kell érteni, és ha megértjük őket, akkor meg lehet értetni velük, hogy közös célt kell szolgálniuk, mindent meg kell tenniük a csapat sikereiért. Eredményeinket jórészt ennek a felfogásnak s e felfogás érvényre juttatásának köszönhetjük. Nem hiszem, hogy jobb, jobban felkészült edző lettem volna, mint férfi kollégáim. Mégis csaknem azonos összetételű csapattal sem tudtak hasonló eredményeket elérni. A másik fontos tényező az egyén alkotókészségének felszabadítása, a kreativitás ösztönzése. A

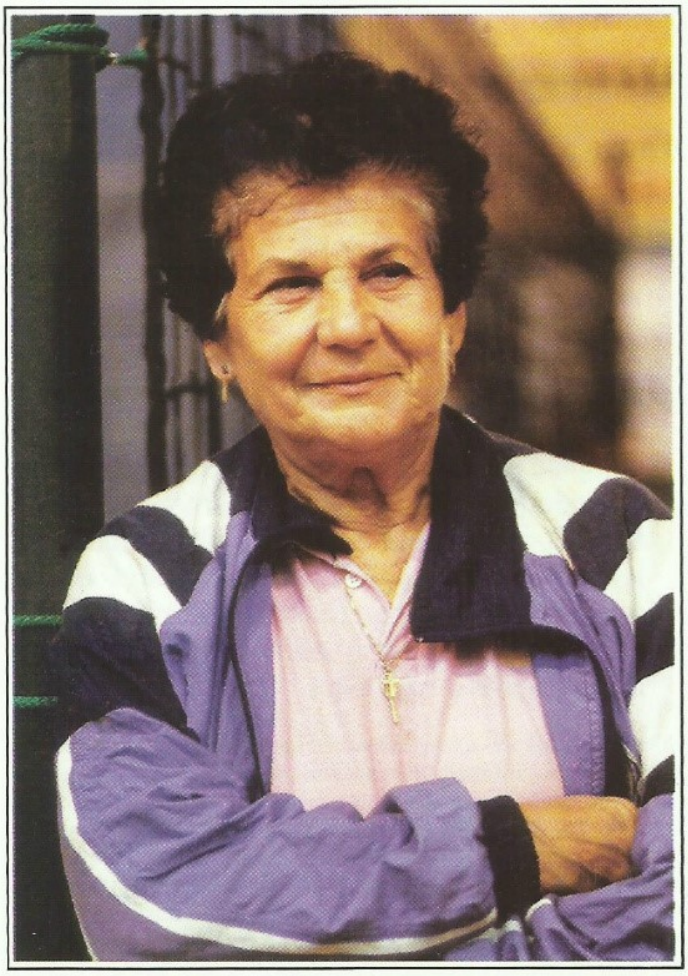

Gabi néni napjainkban

magyar röplabdás lányok nem voltak olyan erősek, magasak, fegyelmezettek, mint az oroszok vagy a keletnémetek, de a technika kihasználásával, egészséges rögtönzési készséggel egyenlő ellenfelek, olykor még jobbak is voltunk.

Befejezésül néhány villámkérdésre kértük válaszát...

– Volt kedvenc játékosa?

– Természetesen... Elsősorban Radó Lúcia, akit minden tekintetben szinte én neveltem. Később együtt, egy csapatban is játszottunk, és a válogatottban is meghatározó kulcsember lett. Csaknem ilyen szálak fűznek „Makihoz", Buzekné Makláry Ilonához.

–Közismerten szigorú, következetes volt. Szerették a játékosai?

– A sikerek, a győzelmek után két hétig biztosan... De talán nem is gyűlöltek, hiszen az edzéseken magam is mindent megcsináltam, jó példával igyekeztem elöljárni. Nem csak tőlük követeltem meg a munkát.

– Honnan ez a fantasztikus akaraterő, tennivágyás?

– Nemcsak a nulláról, hanem jelentős hátrányból kellett indulnom. Háborús bűnös gyereke, később fasiszta egyén felesége voltam, olykor útlevelet sem kaptam. Nekem mindig maximális teljesítményt kellett nyújtanom ahhoz, hogy elfogadjanak, hogy megfeleljek, hogy legyen belőlem valaki. Így lassan rájöttem, hogy akaraterővel mindent el lehet érni, hiszen a TF-en még tornából is elfogadhatót tudtam nyújtani a sok egyes osztályzat után.

– Hálás a sportnak?

– Feltétlenül hálásnak kell lennem. Mindent a sportnak köszönhetek, hiszen a sport nélkül bizonyára kitelepítettek volna, s talán már nem is élnék. A sportnak köszönhetem, hogy az életben is megálltam a helyem...

S Gabi néni újra dolgozik, hiszen 1996 ősze óta a BSE utánpótlásának megszervezésére kérték fel. A sportot, a röplabdát igyekszik megszerettetni a tizenévesek újabb tucatjaival, s közben az Erdért-pályán meg a veteránok versenyein fáradhatatlanul üti a labdát; hihetetlenül szeret ugyanis teniszezni!...

Vad Dezső

Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete

A hír 1994 tavaszán valósággal megrázta a hazai röplabdás társadalmat: Szalay László, a szövetség korábbi alelnöke, az ismert, több olimpián és hivatalos világversenyen közreműködött kiváló játékvezető alkotóereje teljében, 67 évesen eltávozott az élők sorából... Két dolog éltette, jelentette életét. A hivatása, a nyomda, a komputerizált, okos számítógépekkel irányított fényszedés előtti korszak ólomvilága és a röplabda.

Hivatását szeretett és tisztelt édesapjától örökölte, akinek kis nyomdája volt a Ferencvárosban. A nyomdászmesterség olyan szakma volt annak idején, aminek tudománya és egyben elhivatott szeretete apáról fiúra szállt. Így történt ez a Szalay családban is. Az egykori nyomdászból lett tulajdonos fia a családfő kis üzemében inaskodott, tanulta meg ennek a valaha csodálatos mesterségnek minden csínját-bínját. A szakma igazi mestere lett, s így az államosítások után hamarosan megbocsátották „bűneit". Elfelejtették „kapitalistának" bélyegzett származását. Igaz, a nyomda, a cicerók, a pontrendszer, a betűtípusok világában csak igazi szakértelemmel, olyan jártassággal lehetett eligazodni, mint amilyet Szalay László egykor az édesapja kis üzemében elsajátított. Így került azután a Fővárosi Nyomda 10-es üzemének élére, az akkor Majakovszkijnak keresztelt Király utcában, s volt nagyra becsült, tisztelt „Főnök" évtizedeken át. A szakmához, a nyomdászhivatáshoz nyugdíjba vonulása után is hű maradt. Édesapja példáját követve önálló kis nyomdát nyitott – a röplabda iránt érzett szeretetének újabb bizonyítékaként Volleypress néven – Zuglóban, ahol igazán nagy örömmel, töretlen ügybuzgalommal tevékenykedett.

A röplabda volt másik életeleme, ha úgy tetszik, sírig tartó nagy szerelme. Érdekes módon ezzel az új sporttal a világháború után meghonosodott, az akkori propaganda szerint a felszabadító hős szovjet harcosoktól ellesett röplabdával is a nyomda révén ismerkedett meg. Szalay László ugyanis az akkoriban megalakított Szikra Betű NB II-es csapatában ütötte a labdát. Hamarosan kiderült, hogy élvonalbeli játékos, sokszoros válogatott, afféle sztár nem válik belőle. Mégis a rövid idő alatt megkedvelt játék közelében, annak aktív részese kívánt maradni. Ezért azután előbb edzősködött, és már 1950-ben elvégezte a játékvezetői tanfolyamot is. Egyre többet és jobban, mondhatni általános megelégedésre fújta a sípot, és hamarosan a nemzetközi minősítést is megszerezte. Közel két évtizeden át a világ legtöbbet foglalkoztatott és egyben legjobb bírója volt. Akkoriban egyetlen világbajnokságról, kontinensviadalról, olimpiáról sem hiányzott. Ha pontos a statisztika, akkor összesen tizenhat világeseményen működött közre. Tárgyilagosságát, szakértelmét ismerve, elismerve általában a legrázósabb, legnehezebb mérkőzéseket dirigálta. Mindkét fél elfogadta ítéleteit, ami a röplabdában is ritkaság.

Számtalan emlékezetes, személyes találkozásunk közül kettő is nagy eseményhez, olimpiához kapcsolódik...

Szalay László (jobbról) sokszor vezetett zsúfolt lelátók előtt sorsdöntő mérkőzéseket

Az egyik még Montrealban történt... Látásom a kanadai olimpia előtti esztendőben kezdett gyengülni, s bár elengedhetetlenül szükséges, de akkoriban frissiben mégis szokatlan volt a szemüveg, amit azután egy szép napon a sajtóközpont hatalmas épületében annak rendje és módja szerint elvesztettem. Tudósítói munkám további zavartalan ellátása érdekében szemüveget kellett volna vásárolnom, ami bizony szerény napidíjam összegének csaknem felét felemésztette volna. Szerencsémre még a vásárlás előtt találkoztam Laci barátommal, aki panaszomat meghallva, szó nélkül a zsebébe nyúlt, a kezembe nyomta saját szemüvegét és barátságosan mondta:

– Vedd csak el nyugodtan, majd otthon visszaadod, hiszen most nagyobb szükséged van rá, én meg majd csak elboldogulok valahogy szemüveg nélkül is...!

Ilyen ember volt, mindenkinek csak segített, méghozzá igazán önzetlenül...

Négy évvel később azután természetesen Moszkvában is találkoztunk, bár ez a találkozás kissé nehezen jött létre. Balszerencsémre éppen a mérkőzések szünetében érkeztem a Luzsnyiki stadion termébe. Szerény orosztudásommal a játékvezetők iránt érdeklődtem. A fegyveres őr mint valami gyanús személyt, a biztonsági szolgálat marcona főnökéhez vezetett. Már tolmács segítségével faggattak: Mit akarok?... Miért keresem tovaris Szalajt?... Miért akarok vele feltétlenül beszélni?... Ki vagyok egyáltalán?... Ezt ugyan kérdezni sem kellett volna, hiszen nyakamban lógott akkreditációs igazolványom. Elszántságomat látva, végül nagy nehezen engedtek. Azért még vagy jó tíz percet várattak, majd végre egy másik fegyveres kíséretében megjelent az ajtóban Laci.

– A fene egyen meg!... Alaposan rám ijesztettél, el sem tudtam képzelni, hogy miért kísért ide ez a fegyveres – bosszankodott. Később, amikor a főnök meglátta, hogy megöleljük, megcsókoljuk egymást, megenyhült arccal legyintett egyet. Laci pedig később a protokollszobába invitált, ami az akkori és a mai orosz helyzet ismeretében tejjel-mézzel folyó Kánaánnak tűnt, hiszen korlátlan mennyiségben ettük a kaviárt, a heringet meg a lazacot, s természetesen vodkával koccintottunk a viszontlátás örömére.

– Köszönöm, igazán jólesik, hogy meglátogattál és elbeszélgettünk egy kicsit!... – mondta búcsúzóul, bár igazán nekem lett volna okom köszönetre a baráti fogadtatásért és vendéglátásért...

Különben természetesen nemcsak külhonban tevékenykedett, vállalt tagságot bírói működése befejezése után az Európai Konföderáció Játékvezetői Bizottságában, hanem a honi röplabdasportnak is fáradhatatlan motorja volt évtizedeken át. A versenybizottságot vezette, a bírók patrónusa, tanfolyamok, továbbképzések irányítója volt. Éveken át töltötte be az alelnöki tisztséget. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy vagy a nyomda vezetésével, vagy a röplabdával foglalkozott. A hivatása mellett kedvenc szórakozása, ha úgy tetszik, hobbija töltötte ki minden szabad percét. A szövetség hivatalos kiadványát, a Röplabda című lapot is az ő nyomdájában állították elő, majd profi újságíró híján, a lap főszerkesztői teendőit is magára vállalta, hogy kedvenc sportjának hírei, eseményei időben, kulturált köntösben jussanak el a röplabdás családhoz.

Alig fél esztendővel fájdalmas búcsúja előtt panaszkodott első alkalommal. Legújabb szenvedélyének hódolva teniszezett a Római Teniszakadémián, Márky Jenő paradicsomában, amikor – amint később elmondta – megszédült, s abba kellett hagynia a játékot. A tüzetes orvosi vizsgálat megállapítása szerint ez volt a gyógyíthatatlan kór első, de már szomorú végzetet előrevetítő jelzése. Minden kétséget kizáróan tisztában volt betegségével. De még a többszöri, csaknem teljes vércsere után sem adta fel a reményt. Bizakodott. Néhány hónap elmúltával örömmel újságolta, hogy már mindenféle gyógyszer nélkül is jól van. Felszedett néhány kilót, s igazán kiváló a közérzete. Mindez sajnos csak afféle fellángolás volt. A gyilkos kórt nem tudta leküzdeni. S szomorúan, nagyon-nagyon szomorúan búcsúztattuk a Rákoskeresztúri temetőben.

Nagyszerű sportembert, igazán kiváló barátot vesztettünk el. Olyan embert, akinek életében talán nem is volt ellensége. Legfeljebb irigye lehetett. Ám munkabírásának, sokoldalú tudásának és felkészültségének, önzetlen tevékenységének, emberi tulajdonságainak köszönhetően közszeretetnek, általános tiszteletnek örvendett.

Vad Dezső

Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet

A mai napig csak Tita néven szólított Antalpéter Tibor röplabdás pályafutása kezdetének a következő a hiteles története. Az egyik nagyszünetben kedves testnevelőnk, Zsiga bácsi hivatott bennünket. Patay D. Zsigmond szokása szerint tőmondatokban, pattogó hangon szólt hozzánk. A lényeg az volt, hogy valamilyen új, a szovjet katonáktól ellesett labdajátékot akarnak meghonosítani Magyarországon. A Csepeli Munkás Torna Körnek is indítani kell csapatot. Ki kell segítenünk a Vörös Csepelt, már csak azért is, hiszen Zsiga bácsi fivére a gyár sportirodáján dolgozott. Mielőtt becsengettek volna, a Tanár úr határozottan kijelentette: – Gyerekek, ti lesztek a CSAPAT!...

Mindennek idestova ötven éve, de az emlék úgy él bennem, mintha csak tegnap hangzott volna el Zsiga bácsi kijelentése, ott, kedves alma materünk, a Lónyai utcai Református Gimnázium tornaterme előtt az udvaron, a távol- és magasugrógödör mellett.

Egy szó mint száz: mi lettünk a csapat!... Antalpéter Tibor, Szász Árpád, Sebők Lajos, Havasi Gyula, a szőke, vékony Fejes és szerény személyem összeállításban néhány hetes edzés után Csepel néven be is mutatkoztunk a Szentkirályi utcai tornacsarnokban.

* * *

Az akkor tizenhat éves, később 193 centi magasra nőtt sportemberből a magyar röplabdasport első, külföldön is elismert, komoly tekintélynek örvendő játékosa lett. Sokoldalúságára jellemző, hogy addig a kisebb labdával is jól bánt. Számolatlanul dobta a gólokat a röplabdát tekintve egyébként vetélytárs Elektromos kézilabdacsapatának középcsatáraként, de előtte még pólózott, sőt futballmérkőzéseken is rendszeresen szereplője, különféle csapatok igazolt játékosa volt. Végül a röplabdát választota. A Csepel, majd a válogatott kapitánya lett. Labdaérzéke, minden vonatkozásban kiváló technikai felkészültsége nagyszerű helyzetfelismeréssel, kivételes játékintelligenciával párosult. A Csepel azután olyan játékosokkal kiegészülve, mint Léber László, Pergyik József, Szabó Lőrinc és Zsolt Róbert, már 1949-ben az ország legjobb csapata lett, s később sorra nyerte a bajnokságokat – Tita vezérletével. A válogatottban is kulcsemberré nőtte ki magát, s egyedülálló rekordként a hőskortól kezdve az 1956 szeptemberében Párizsban rendezett világbajnokságig egyetlen mérkőzésről sem hiányzott. Sorozatban 64 alkalommal erősítette a címeres mezben játszó magyar együttest.

* * *

Játékosként egyébként csak makacs térdsérülése, no meg tartós külföldi kiküldetése miatt búcsúzott. Eredetileg Bombayba jelölték, de azután az ifjú külkeres-közgazdász mégis Londonba került a kereskedelmi kirendeltségre. Mindezt egyrészt az Importex Textilnyersanyag Külkereskedelmi Vállalatnál végzett munkájának és tapasztalatainak, no meg szeretett osztályfőnökének, Tarján Jenő tanár úrnak köszönhette, aki annak idején a gimnáziumban megalapozta angolnyelvtudását. Az első négyéves kiküldetés után 1973-ban már tanácsosként, a kirendeltség vezetőjeként tért vissza az angol fővárosba. Majd 1988-ban ismét rá esett a választás. Hosszú, több mint másfél évtizedes angliai tevékenységét 1990 és 1995 között hazánk nagyköveteként fejezte be. Az itthon eltöltött évek alatt azon a bizonyos szamárlétrán is mind feljebb kapaszkodott a Külkereskedelmi Minisztériumban. Hosszú évek munkájával készítette elő közös piaci tagságunkat, de közben a röplabdához is hű maradt. Edzőként is bajnoki címre vezette a Csepel csapatát. Buzek László, a magyar röplabdasport utolsó világklasszisa kedvenc tanítványa volt. Később a szövetségben vállalt különböző megbízatásokat. A nyolcvanas években az elnöki teendőket is ellátta.

* * *

Azon magyar sportemberek egyike, akik a pályán, a versenyeken nyújtott kiváló, igazi klasszisteljesítményük mellett az életben is minden tekintetben megállták a helyüket. Tudása, felkészültsége és nem utolsósorban kivételes emberi tulajdonságai, korrekt becsületessége révén a második világháború utáni időszak magyar társadalmának kiemelkedő egyénisége lett. Bár baráti körben a mai napig csak Tita maradt.

A minap az egyik szokásos vasárnap délelőtti teniszparti után nevetve elevenítette fel eseménydús pályafutása egyik kedves történetét:

– Szilágyi Jánossal, az ismert, kiváló riporterrel is találkoztam egyszer Londonban valamilyen sportesemény kapcsán. A versenyzők rövidre szabott pályafutásáról, az életbe való, bizony nem mindig sima és könnyű beilleszkedéséről is elvitatkoztunk. S akkor váratlanul édesapját idézte, aki a hazai közélet egyik ismert személyisége volt, s külkeres pályám elindításában is szerepet játszott. Nos, János barátunk életutamat kezdte példaként emlegetve felidézni. A harmadik mondatnál félbeszakítottam mondván: „Te, János, nem rólam beszélsz?..." Ezen azután jót nevettünk mind a ketten!...

* * *

– Tibor megbízatásának lejárta és végleges hazatérése óriási, állítom, pótolhatatlan veszteség az Angliában letelepedett és itt élő magyarok számára. A rendszerváltást követően személyén keresztül kerültünk ismét közelebb szeretett hazánkhoz – summázta a kint élők véleményét többek között Orosz András, a Magyar Nemzeti Bank egykori főtisztviselőjéből lett üzletember.

Maga az – immár – exnagykövet is büszke arra, hogy az emigrációban élőkkel valóban sikerült kiváló kontaktust kiépítenie. Különösen örül a zenei élet prominens, világhírű egyéniségeihez fűződő kapcsolatainak. Érthető, hiszen amikor még csak jegyben járt az ugyancsak röplabdázó Máté Adéllal, a kedves Csibivel, már bérletük volt az Operába. S londoni emlékei közül is a zenei élet kiválóságaival való találkozásokra emlékezik a legszívesebben.

– Többek között az a kitüntetés ért, hogy világhírű karmesterünk, Solti György nyolcvanadik születésnapi ünnepségein jelen lehettem 1992 őszén a Buckingham-palotában. Akkor tudathattam a Maestróval, hogy magas állami kitüntetésben részesült. Örök élmény marad, amikor a Covent Gardenben rendezett nagy előadás után a királyi palotában világhírű énekesek, köztük a három tenor, Carreras, Domingo és Pavarotti, no meg a többiek elénekelték a „Happy Birthdayt", így köszöntötték a nyolcvanéves Maestrót.

De nem csak a zenei élet világhírű magyarjai fogadták barátságukba az egykori röplabdást. Az angol üzelti világ is mind nagyobb érdeklődést mutatott a megváltozott Magyarország iránt. Nagykövetként igyekezett segíteni, megfelelő, korrekt információkkal szolgálni, összeismertetni az üzletfeleket. Valósággal ostromolták, hogy hazatérte után vállaljon tanácsadói megbízatást. Végül Bernard Schreier felkérését fogadta el, s jelenleg a Danubius Szállodaipari Rt. igazgatótanácsának tagja.

Hálás a sportnak, a röplabdának. Versenyzői múltja kétségkívül segítette életútját, és a pályán hozzászokott a becsületes küzdelemhez, ami napjainkig vezérli tetteit, meghatározza életfelfogását...

Vad Dezső

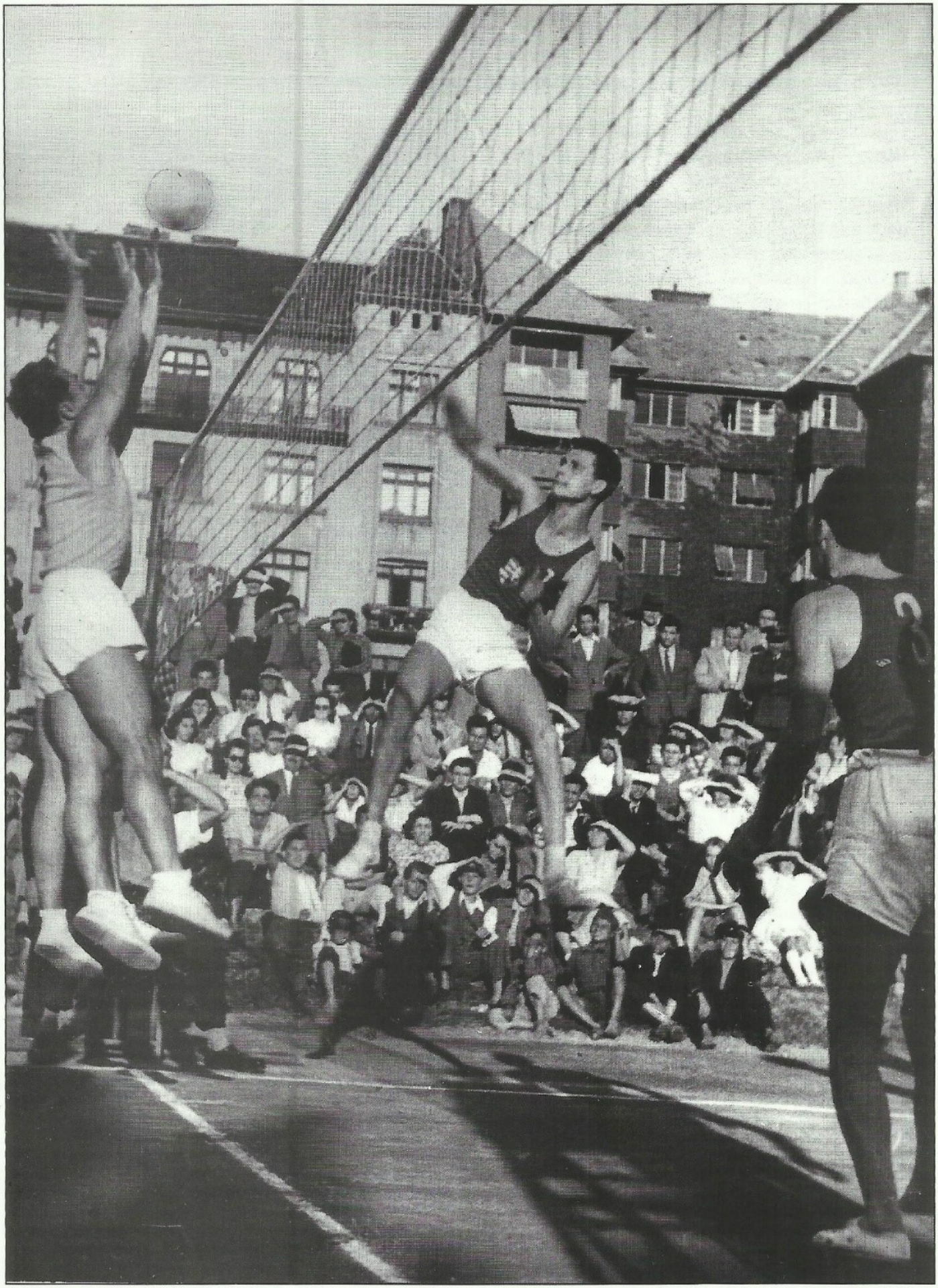

Íme, ilyen volt Tita a hálónál

Tatár, a villámkezű világklasszis

Ugratások, tréfálkozások fogadták a pályaudvaron 1956 szeptemberében az akkor 19 éves Tatár Mihályt, a válogatott újoncát. A párizsi világbajnokságra utazott a csapat, és Tatár a nagy nap tiszteletére gyönyörűen bebodorította az akkor még dús szőke haját. Volt min szórakozni a társaknak... Mikor aztán a párizsi Coubertin-csarnokban Tatár a csapat első meccsén produkált néhány bravúros megoldást, már az elismerés szólt a többiekből. Balszerencséjére ekkor még nem mutathatta meg, mit is tud valójában, mert csak egyetlenegyszer játszhatott. Megbetegedett. A világbajnokságot követően azonban egészen 1973-ig a válogatott majdnem minden meccsén szerepelt, csak néhányszor hiányzott sérülés miatt.

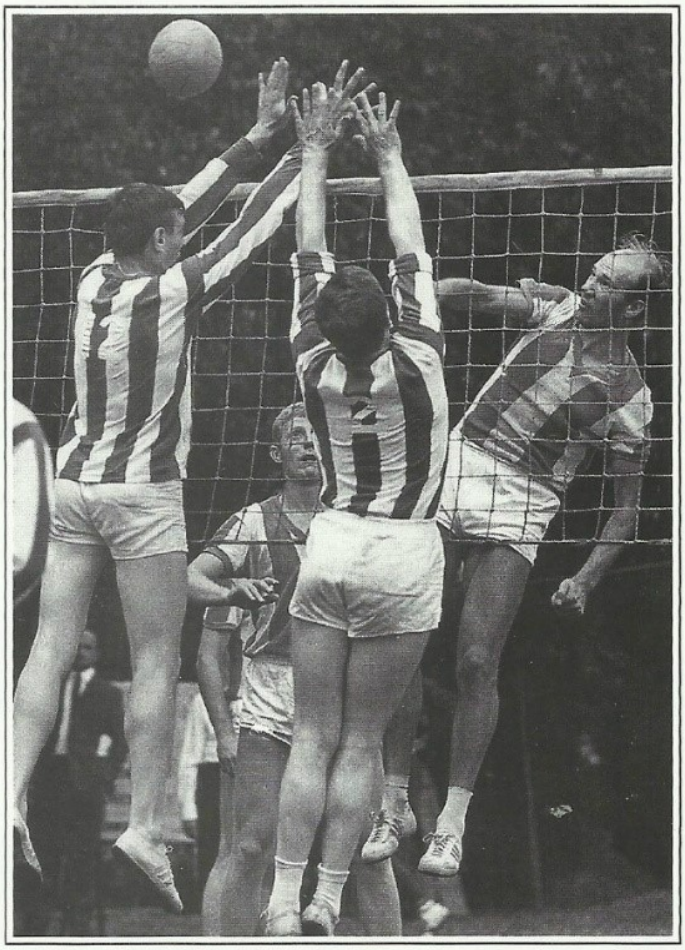

Tatár a legnehezebb helyzeteket is mindig megoldotta

Vezéregyénisége volt az együttesnek, mi több, a magyar röplabdázás eddig élt egyik legnagyobb egyéniségévé nőtte ki magát. Világklasszissá! Előtte Antalpéter Tibort, Tatár időszaka után pedig Buzek Lászlót emlegették a nemzetközi szaktekintélyek a világ legjobbjai között. Tatárt nemegyszer válogatták be a vébék és Eb-k „All Star" csapatába. Az 1958. évi Eb-n ő kapta a legtechnikásabb játékosnak kiírt díjat, az 1962. évi vébén pedig őt minősítették a legjobb támadójátékosnak.

Rendkívül sokoldalú játékos volt. Röplabdás szemmel mérve ugyan nem nyúlt túlságosan magasra, „mindössze" 188 cm-es termetével nem nőtt éppen mások fölé, de tudásával annál inkább. Leütő pozícióban játszott, érvényesítette kivételes ruganyosságát, de még inkább azt, hogy az egész világon talán senkinek nem volt olyan gyors a keze, mint neki. Megtanult mindent, ami szükséges volt ahhoz, hogy extraklasszissá váljon. Milliméteres pontossággal adott föl, hibátlanul fogadta a nyitásokat, és remekül védett a mezőnyben. A kulcsmérkőzéseken úgy helyezkedett, hogy lehetőleg ő fogadja a szervát, ha pedig az első sorban volt, akkor jóformán minden labdát neki adtak föl a társak. Biztosak lehettek benne, hogy megoldja még a legnehezebb helyzeteket is.

A párizsi vébére művészien kibodorított haja erősen megritkult, amikor legnagyobb hazai sikereit érte el a Bp. Honvéd színeiben. Annak idején, tizenöt évesen a Munkaerő Tartalékok Hivatalának együttesében kezdett játszani (akkor még volt ilyen hivatal és csapat), innen igazolta le 17 évesen a Bp. Spartacus. Itt játszott 1954-től egészen 1963-ig, amikor is a Bp. Honvéd játékosa lett. Óriási fordulatot vitt a csapat életébe. A magyar mezőnyt 1955 óta az Ú. Dózsa uralta. Eleinte a Csepel volt az újpestiek legnagyobb vetélytársa, később a Tatárral felálló Spartacus és a mindjobban erősödő Bp. Honvéd. De egyikük sem bírt a Dózsával, amelynek a kispadjára is jutott válogatott játékos. Az 1962–63-as bajnokságot még az újpestiek nyerték, de a Honvéd elleni tavaszi rangadójukon már érezni lehetett, milyen szenzációs ellenfélre találtak a Tatárral megerődösött csapatban. Ez a rangadó a hazai bajnokságok történetének addigi legnagyszerűbb játékát hozta.

A következő esztendőben, 1964-ben Tatár Mihály végre bajnokcsapat tagja lehetett. Az őszi fordulóban ugyan a Dózsa legyőzte 3:2-re a Bp. Honvédet, de a későbbiek során két játszmát vesztett a Vasas ellen. Ez, mint utóbb kiderült, sorsdöntő volt a bajnokság kimenetele szempontjából. Akkoriban a Dózsa és a Honvéd egyaránt 3:0-ra nyerte a többi csapat elleni mérkőzéseit, s a Vasas elleni meglepő 3:2 azt jelentette, hogy az elsőséget eldöntő csatában a jobb játszmaaránnyal rendelkező Honvédnak a bajnoki cím megszerzéséhez elég lehetett a 3:2-es győzelem. Nagy játékot hozott ez a rangadó, mondhatni európai színvonalút, hiszen mindkét oldalon zömmel Eb-ezüstérmesek, a kontinens közvetlen élvonalához tartozó röplabdások játszottak. A Dózsában Gálos László, Jánosi Ferenc, Lantos Csaba, Molnár István, Tüske Ferenc, a Honvédban pedig Czafik Béla, Flórián Tibor, Ivancsó Vilmos, Kangyerka Antal és Tatár Mihály, aki valami egészen csodálatos produkcióval vezette csapatát a 3:2-es győzelemre. Az egyébként kiváló újpesti sánc a legtöbb esetben tehetetlen volt vele szemben, és a mezőnyben is ő hárította a legtöbb labdát. Vezérletével a következő három évben is bajnok lett a Bp. Honvéd, majd 1968-ban a Csepel vette át a domináns szerepet. Ott is egy kivételesen nagy játékos, Buzek László képességei vitték sikerre a csapatot. Tatár Mihály meg is jegyezte, hogy ha Buzek néhány évvel korábban születik, akkor a magyar válogatott 1963-ban az Eb-n nem ezüst-, hanem aranyéremmel végez, és az 1962. évi világbajnokságon, illetve a tokiói olimpián harcban lehetett volna az elsőségért. Abból a különlegesen technikás csapatból éppen egy olyan ütőerejű játékos hiányzott, mint amilyenné Buzek vált a későbbiekben. Csak hát ő nyolc esztendővel volt fiatalabb Tatárnál, a következő generációhoz tartozott, amelyből viszont már a Tatár-féle garnitúra klasszisai hiányoztak.

Tatár Mihály 1973-ban vonult vissza, pedig még 36 évesen is bőven a legjobbak között volt a magyar mezőnyben. A búcsúját így indokolta:

– Amikor a hatvanas években a magyar válogatott ott volt a világ élmezőnyében, a csapat minden tagja csakis a röplabdát tartotta fontosnak. Élt-halt ez a gárda a sportágáért, minden lehetőt megtett a sikerért. Nagyszerű társakkal játszottam együtt, a válogatottban mindannyian elfeledkeztünk a klubszínekről, vállvetve küzdöttünk a győzelemért. Viszont 1973-ban már inkább érdektelenséget éreztem a játékosok között; volt úgy, hogy csak ketten jelentünk meg a válóga-

tott edzésén. Ennél a garnitúránál az anyagi érdekek álltak előtérben, a röplabda inkább csak eszköz volt az érvényesüléshez. Persze voltak kivételek, de egy vagy néhány fecske nem csinál nyarat. Klubszinten is keserű szájízzel búcsúztam. Felejthetetlenül szép két évtized után a Honvédból a Spartacushoz visszatérve fejeztem be a pályafutásomat. Más sportágakban divat a jutalomjáték, én viszont egy köszönő szót sem kaptam.

Játékos-pályafutása után Tatár edzőként folytatta. Nem pénzkereseti okokból, hanem mert rajongásig szereti a sportágát. Segíteni akart:

– Sűrűn váltogattam a csapatokat – mondja –, mert mindig újra és újra reméltem, hogy megtalálom azt a gárdát, amelyik nagyon akarja a sikert és hajlandó is tenni érte. Dolgoztam úgynevezett nagycsapatoknál, de nem találtam megfelelő partnerekre. Hiányzott a játékosokból a kellő akaraterő, nem lehetett rendet, fegyelmet tartani az edzéseken. Ezt a tényt egyetlen példával illusztrálom. A BVSC női együttesével – amely nem sorakoztatott fel igazi klasszisokat – meglepetésre megszereztük a harmadik helyet az NB I.-ben, de a siker nemhogy előrevitte volna a csapatot. A következő esztendőben sorra jöttek a panaszok: „Sok az edzés, minek ezt meg azt csinálni, mire való ez a gyötrődés…" Edzőként egyetlen maradandóan szép élményem volt. Elkerültem Dunavarsányba egy teljesen amatőr női csapathoz. Elfoglaltságuk miatt mindössze heti két alkalommal tudtak edzeni a játékosok, de kiolthatatlan volt bennük az ambíció – szomorúan mondom, több mint a válogatott csapat tagjaiban. Ezzel az amatőr gárdával sikerült is benn maradnunk az első osztályban, mi több, a 12. helyen végeztünk.

Tatár Mihály dolgozott női szövetségi kapitányként is. A szövetség elnöksége 1990 szeptemberében hét pályázat közül választotta ki az övét.

– A válogatottnál sem tudtam megvalósítani az elképzeléseimet – emlékszik vissza erre a nehéz esztendőre. – Keresztbe tettek a klubvezetők, nem engedték el a játékosaikat, mondván: tönkretesszük őket a válogatottban. De az is igaz, hogy a válogatott játékosokból is hiányzott az a mindent legyőző akaraterő, ami nélkül nincs siker. Ráadásul fölkészítetlenül jöttek a válogatottba, az első edzés után már izomlázról panaszkodtak. Vajon milyen edzések folytak a klubokban? Az esztendő őszén minden hónapban módom volt egyhetes edzőtáborozást tartani a lányoknak, és reméltem, sikerül összekovácsolni a csapatot. Sajnos a folytatás elmaradt: a liga a nemzetközi kupaszereplésre és a bajnokságra hivatkozva lesöpörte azt a tervemet, hogy a következő esztendőben legalább minden hétfőn együtt tartsam a csapatot. Odáig jutottunk, hogy az 1991-es év első két és fél hónapjában egyetlen edzést sem tarthattam! Nap mint nap bejártam a szövetségbe, és telefonügyeletet tartottam. Szövetségi kapitányként! A telefonügyeletért nem voltam hajlandó fizetést felvenni, ezért lemondtam a kapitányi tisztről.

Tatár rövid ideig dolgozott a férfiválogatott kapitányaként is, ugyanolyan szenvedéllyel és ambícióval, mint amilyen játékosként is jellemezte őt. Ám mindhiába, ezen a poszton sem járt sikerrel. Edzőként tehát nem találta meg a helyét a magyar röplabdasportban, viszont újra játszott, és világbajnok lett – kétszer is. Az történt, hogy megalakult a magyar szeniorválogatott, újra összeálltak a régi társak, és először 1992-ben Argentínában, majd 1995-ben Ausztráliában a Tatár–Buzekféle magyar együttes megnyerte a vébét, mégpedig a legfiatalabb szeniorok, a 35 éven felüliek korosztályában. Tatár közel hatvanévesen a nála negyedszázaddal fiatalabbak között is remekelt.

Az edzőként ért csalódások visszavezették az eredeti szakmájához. Eredetileg nem is akart főállású edző lenni, de aztán rábeszélésre otthagyta villanyszerelői munkáját. Amikor 1993-ben megvált a Tungsramtól, néhány havi munkanélküliség után a MÁV-egyesületek karbantartó villanyszerelőjeként helyezkedett el. Nem sok hazai élversenyzőről mondható el, hogy válogatottként is dolgozott: Tatár Mihály azonban aktív sportpályafutása alatt is megmaradt az Okisz villanyszerelőjének. Kapott szabadságot az edzőtáborokra, a külföldi utazásokra, de ha Budapesten tartózkodott, ugyanúgy bejárt a munkahelyére, mint a többi szakmunkás. Huszonkilenc éven át (!) villanyszerelőként vállalta a röplabdázással kapcsolatos összes kötelezettséget. Nem akart a sportból élni; nála vérbelibb sportembert nehéz lenne találni.

Zsolt Róbert

Az igényes, sportos ruhák szerelmeseinek: O'Neill

Az Infinity Sport Kft. 1994-ben alakult Budapesten és a Champion, a Converse és az O'Neill sporttermékek kizárólagos magyarországi forgalmazója.

A Converse céget 1908-ban M. Converse alapította az Egyesült Államokban, s az első magasszárú kosárlabdacipőjét – All Star néven – 1917-ben gyártotta. A világsikert a híres kosárlabdázó, Chuck Taylor nevével fémjelzett cipő hozta meg a cégnek. A Champion ugyancsak amerikai cég, amely a '10-es évektől foglalkozik sportruházati cikkek előállításával. Termékei esztétikusak, a legkényesebb ízlést is kielégítik választékos szín- és formagazdagságukkal. A fiatalok igen kedvelt sportmárkája az O'Neill, amely alapítójáról, Jack O'Neill-ről kapta a nevét. A Santa Cruzban élő fiatalember szörfmániás volt, nevéhez fűződik az első neoprén ruha, amely a „felfedezőt" és a márkát is ismertté tette.

Magyarországon több mint száz üzlet forgalmazza az Infinity által importált termékeket. A cég fontosnak tartja a sport támogatását, főleg azon sportágakét, amelyek a márkák megalkotóit is inspirálták tevékenységükben. Így a ZTE és a Körmend férfi kosárlabdacsapata Champion és Converse felszerelésben nyeri a mérkőzéseket, az 1996-os országos strandröplabda Grand Prix fő támogatója az Infinity Sport Kft. volt, három csapat O'Neill szerelésben játszott. A repülő hollandi világbajnokság ezüstérmesét, a Majtényi, Domokos párost és az atlantai olimpia egyetlen magyar szörfözőjét, Gádorfalvi Áront is az Infinity támogatta. A cég által forgalmazott sportruházati cikkek a Budapesti Honvéd Sport Egyesület eredményes tevékenységét is segítik.

Az Infinity Sport Kft. büszke arra, hogy e sportmárkákat forgalmazhatja és népszerűsítheti Magyarországon. Örömmel tölti el, hogy egyre több olyan sportágban sikerül eredményes sportolókat, csapatokat támogatnia, amely sportágak révén világhíresek lettek az általuk forgalmazott termékek, s mára talán e márkák is segítik a sportolókat a világhír megszerzésében.

Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény”

Az ember egy kezén megszámolhatja, hány férfi világklasszissal dicsekedhet a magyar röplabdasport. Az egyik ujjra mutatva biztosan Buzek László neve hangzik el, aki a '70-es évek hazai sportjának vitathatatlanul egyik legnagyobb egyénisége volt. Pechjére tudásával, képességeivel nagyon magára maradt, így csapatban csak az 1977-es finnországi Eb negyedik hellyel „alkotott” maradandót, de akkor be is választották a torna legjobb hatosába. Most, a Magyar Röplabda Szövetség 50. születésnapja okán – no és ne felejtsük el, 1995. október 8-án ő is a félszázadikat hagyta maga mögött – időzzünk el néhány pillanatra pályafutása néhány meghatározó állomásán. (A következő sorok az ő elbeszélése alapján íródtak – a szerk.)

A CSÁBÍTÁS. Gyanútlanul biciklizett Csepel egyik utcáján, amikor megszólította egy fiatalember: „Régóta figyellek már. Gyere le röplabdázni!” Ő pedig tizenhét évesen, ahogyan egy 196 centi magas, mindössze 66 (!) kilós, sovány „emberoszlophoz” illik, nagyokat pislogott. Úgysem tartotta magát ideális alkatnak a futballkapussághoz, így kipróbálta az új játékot, amihez addig annyi köze volt, hogy röplabdameccseken a pálya körül guruló labdák közül egyet megszerzett magának, hogy eljátszadozzon vele – mindig is imádta a „gömböt”.

Azt mondta, nem bánta meg a „profilváltást”.

A CSEPELI TITOK. Jó társaság gyűlt össze a szigeten, kiváló utánpótlás-nevelés dagasztotta a tehetségek számát – Patay Zsiga bácsinak, a Jedlik Ányos Gimnázium tornatanárának köszönhetően. Volt egy szócsöve az „öregnek”, amellyel jó néhányszor rákoppintott a diákok fejére, egy idő után jó pár horpadás díszítette. A feljövő fiatalok nagyon jó „keveréket” alkottak az idősebb (Kövér, Csík, Galgócz) és még idősebb (Káplár) játékosokkal. Káplár Tibor személye azért is érdekes, mert egy Salgótarján elleni mérkőzésen 0:2-es állásnál őt küldte be feladónak az edző, Antalpéter Tibor, aki a következő utasítást adta neki: „Adogasd fel ennek a gyereknek a labdát, majd megoldja!” Buzek pedig szorgalmasan püfölte át a játékszert, de az egyenlítésnél többre nem futotta, kikapott a csapat 3:2-re. Ám az ifjú óriás letette névjegyét. Néhány év alatt egy összeszokott társaság nőtte ki magát, amely sorozatban hódította el a bajnoki címeket. Vele tíz bajnoki és tizenegy kupaelsőségig jutottak a vasgyáriak. Már csak a külföldi utak miatt is nagy értékük volt a trófeáknak.

A FELTALÁLÓ. A világon ő volt az első, aki a hátsó sorból, azaz a hármas vonalon túlról is ütött. Az edzéseken az egymás elleni gyakorlásokhoz nem volt elegendő jó játékos, és úgy 1966–67 környékén az egyik tréningen kitalálta a mester az új módszert. Buzek gyorsan ráérzett a debütáló technikára, ami egy idő után már nem csak az edzések „belügye” maradt – az ellenfelek hosszú ideig nem találták az ellenszert, a sánc azt sem tudta, hol ugorjon fel.

Az 1978-as világbajnokságon is – ahol csak a 14. helyet szerezte meg a válogatott – nyitott szemmel járt-játszott az akkor már 33 éves Buzek. Nagy hatást gyakorolt rá az egyik japán játékos, aki már a felugrásos nyitást alkalmazta – megfogadta: kipróbálja. A hazaérkezés után bőszen nekiállt gyakorolni, és persze hogy ment neki. Igaz, sokan vitatták szabályosságát, amit egy finnországi „vajaskenyér-versenyen” saját bőrén is tapasztalt: a bíró sorozatban fújta le a szerváit. Akkoriban még lehetett blokkolni a nyitásokat, így ez is külön harcokat hozott a meccseken, a kiváló lengyel csapat edzője, Wagner majd megőrült a magyar sztár felugrásos technikájától.

MI TÖRTÉNT? Az 1970-es szófiai vébé történései máig is témát szolgáltatnak. A csehek elleni mérkőzésen a válogatott kiváló játékkal két szettet már megnyert, és a másodikban is tetemes előnyt szerzett, amikor Hennig Ernő szövetségi kapitány érthetetlen módon lehozta a kulcsjátékosokat. A vezetőség úgy indokolta később a lépést, hogy a lengyeleket kell legyőzni, ne fáradjanak ki a játékosok. Nos, a csehektől kikapott a csapat, az öltözőben Czakóval együtt sírtak. Nem értették, miért pont a cseheket nem lehet megverniük. Elmondták véleményüket, de nem tehettek semmit, aztán a lengyelek ellen is kikapott a válogatott. Tévén nézték a Bulgária–NDK döntőt.

Meggyőződése, innen számítható a férfiröplabda zuhanása.

ELTILTÁSOK. Sok mendemonda kering a Buzek-ügyekről, hogy így eltiltották, meg úgy kirúgták. Hol az igazság?

Az 1971-es Európa-bajnokság után kiértékelték a férfiválogatottat. Akkoriban nem ment neki: fájt a lába, az edzővel sem jött ki, egyszóval gödörben volt. Gondolta, lemondja a válogatottságot. Ám mielőtt megtette volna, eltanácsolták a nemzeti együttestől. Gyengébb teljesítménye, szókimondása egyaránt az okok között szerepelhetett. Mindenesetre nem volt igazán elkeseredve.

Majd két esztendő után ismét a legjobbak között találta magát. Valószínűleg egy, a csepeli vezetők és Hennig Ernő között lezajlott beszélgetés „számlájára írható” a visszatérés. Ám még mielőtt kihasználta volna az újabb lehetőséget, kifordult a bokája. Gyógyulása után egy pozsonyi tornára már együtt tarthatott a többiekkel. Valamelyik este éppen tévét nézett többedmagával, amikor Hennig Ernő csapatvezető belépett, és a szobájukba küldte a képernyő előtt ülőket. Buzek ellenállt: csak akkor hagyják abba a tévézést, ha maga az edző (Tarnawa Ferdinánd) szólítja fel erre őket. Hazaküldték a „renitenst” és egy évre eltiltották a nemzetközi szerepléstől. Csakhogy időközben Olaszországba hívták a Csepelt, ám az itáliaiak kizárólag Buzekkel együtt

Feleségével a '70-es években

voltak hajlandók vendégül látni a vasgyarnakat. Kapcsolatai révén szerzett útlevelet, a meccseken pedig csapattársa, Józsa Gábor nevén szerepelt a jegyzőkönyvben. A turpisság így is kitudódott, miután egy olasz játékvezető elújságolta Holvay Endrének, milyen jó ez a Buzek, látta játszani náluk. A következmény: még egy év eltiltás. Ugyanígy járt a Csepel, az edzője és az intéző is.

A HATOSBAN. Nem kellett kitöltenie a büntetését, mert szükség volt rá az 1976-os Eb-selejtezőkön. Senki nem bánta meg. Élete legjobb formájában röpködött a légtérben, a csapat a negyedik helyig menetelt a kontinensvetélkedő finnországi döntőjében.

Garamvölgyi Mátyás dirigálta a legjobbakat, aki nagyon jól összeszedte a játékosokat és vele is megtalálta az összhangot – hiába, egy korosztályt képviseltek. Garamvölgyit másnak tartotta a válogatottnál addig megfordult többi edzőnél: jó meglátásai voltak, higgadt pedagógusalkat. Őt pedig beválasztották az Eb legjobb hatosába.

Az sem mindennapi, hogyan érte el a sikert. Az összes meccset jéghideg középső, gyűrűs- és kisujjal szenvedte végig. Elhaltak bennük a hajszálerek a sok ütés hatására, amikor hideg víz érte őket, elfehéredtek. Régen a mosónők szenvedtek ilyen típusbetegségben. Az orvosok azt tanácsolták, hagyja abba a játékot, ám nem hallgatott rájuk. Segítettek a kezelések, meg aztán sorban érkeztek a külföldi ajánlatok.

MÁS ELBÍRÁLÁS. Az egyik milánói csapat háromezer dollárt ígért havonta, ráadásként még autót és lakást is. Nem engedték. Pedig beadta a kérelmét az OTSH-ban, a válaszlevélben „a mai helyzetben nem lehetséges" indokkal utasították el. Nem adta fel. Órákat várt Greminger Jánosra, hogy személyesen is megvitassa a gondját, hivatkozott a külföldön játszó labdarúgókra is. Az osztályvezető széttárta a karját: „A labdarúgás más elbírálás alá esik." Nem értette, miért létezik két „törvény".

Végül 1982-ben, harminchét (!) évesen csak sikerült megízlelnie a profi röplabdázást is. Az akkori MRSZ-elnök, diplomata, egykori mester, Antalpéter Tibor segített, hogy Németországba költözzön. Ő lett az első olyan sportoló, aki nem labdarúgóként kapta meg az engedélyt – közel a negyvenhez.

REJTETT KINCS. Első német csapatát, a Norderstedtet mindjárt az első esztendőben a második ligából a legfelső osztályba segítette. Aztán 1985-ben, negyvenévesen(!) a Moerser SC tulajdonosa szemelte ki magának. Nem, kérem nem edzőnek – játékosnak! Ha már Moersbe távozott, „örökifjú" játékával ott is az első vonalba „húzta" magával csapatát.

Óriási sikert aratott edzőként: 1991-ben a CEV-kupát hódította el a Moers, ahol akkoriban már Grózer György játszotta a főszerepet. Senki nem tudja, hogy a szép serleg otthonában díszeleg a szekrény tetején és foteljában hátradőlve gyakran gyönyörködik benne. Semmi pénzért nem adná oda senkinek. A trófeát a diadalt követő nagy kavalkádban elveszítette kínai játékosa, ő pedig megtalálta, és már nem engedte ki többet a kezéből. Felesége napi programként tisztogatja gondos kézzel.

SZÁMÍTÓGÉP-URALOM. Két gyönyörű veteránsikerrel tett pontot pályafutása végére. A magyar férfi öregfiúk-válogatott az 1991-es argentínai világbajnokságot és a három évvel később megrendezett ausztráliai világjátékokat is megnyerte. Hogy mi ebben a fantasztikus? A kenguruk földjén a 35–39 éves (!) korosztályban uralkodott a magyar „öregek tanácsa".

Buzek László azóta átnyergelt a számítógépekre. A világ második legnagyobb számítógép-kereskedő cégének, a Computer 2000-nek a részlegét vezeti harmadmagával. Rengeteg és felelősségteljes munka – 10 millió márka értékű áruval dolgoznak –, de szereti. A labdával legutóbb nyáron találkozott, amikor lányával és annak férjével lementek ütögetni egyet a strandra. Kicsit már nehezére esik a mozgás: sajog a térde, nem tud guggolni, a moziban már csak az első sorban bírja ki a film végét, de nem bán semmit: „Nem volt az olyan rossz, ami miatt most fel-felszisszenek egy-egy mozdulatnál."

A MESTER A TANÍTVÁNYRÓL,
AVAGY ANTALPÉTER TIBOR BUZEK LÁSZLÓRÓL

– ...Buzek Laci nem a sok tehetséget kinevelő csepeli Jedlik Ányos Gimnáziumból érkezett hozzám, hanem egyik játékosom „fedezte fel" az utcán. Egyik nap jött Galgócz Anti és izgatottan mondta: Mester! Akkora gyereket láttam... Legközelebb elhívta röplabdázni. Tizenhat

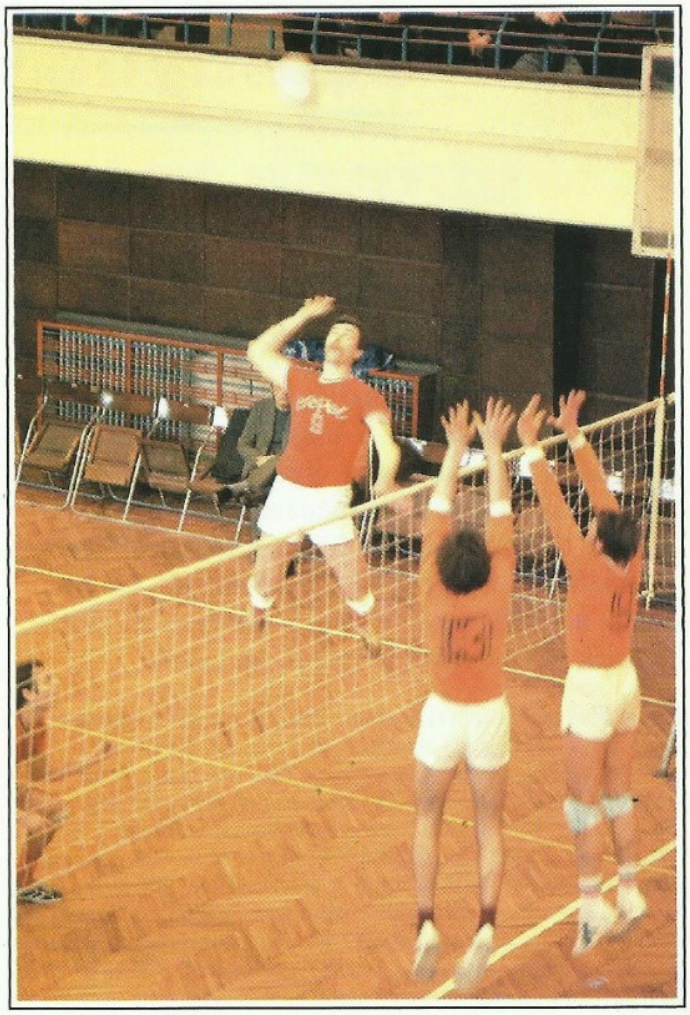

Buzek László az „egekben"

évesen közel két méter magas volt, és kiderült, hogy a Csepel-ifiben kapus. Később kaptam is Keszthelyi Misi bácsitól, az edzőjétől, amiért elcsábítottuk.

...emlékszem, az akkori főtitkár, Hegyi Mátyás szavaira. Azt mondta, hogy már az sokat sejtetett, ahogy Buzek Laci átnyújtotta neki az igazolását. Nagy tehetséggel áldotta meg a sors, mindent gyorsan megtanult, talán csak a szervafogadása volt gyengébb. Ám mivel kapus volt, ügyesnek számított két méter három centije ellenére is, így a mezőnymunkából is kivette a részét. Remek adottságait bizonyítja az is, hogy annyi „ugrálás" után még negyvenéves kora felett is játszott.

...tény, vele másképpen kellett bánni, mint általában a játékosokkal. A válogatott szövetségi kapitányával gyakran összeszólalkozott, ám én mindig megtaláltam vele a közös hangot. Tudta, hogy jobb a többieknél, és ezt néha éreztetni kellett vele. Neki ez volt a „fizetése", mivel akkor még nem volt pénz a röplabdában. Ha fáradtságra panaszkodott, és nem volt kedve dolgozni, nem volt szabad erőltetni. Aki bekeményített nála, annak ellenállt, és azt mondta, akkor ő is csak vizet fog osztogatni az időkérésnél.

...nem tudom, mennyire ismert, de ő kezdett először ütni a világon a hármas vonalon túlról. Ennek az a története, hogy az alacsonyabb Steiner, aki szintén ütő volt, elbátortalanodott attól az elvárástól, hogy neki is olyan eredményesen kell támadnia, mint társának. Ekkor szólalt meg valaki, hogy adjuk fel hátra Buzeknek a labdát. Megszületett az új taktika.

...bohém természet volt, a társakkal gyakran kimaradoztak, jól érezték magukat és lehetőleg nem csendben. Aztán miután megnősült, lehiggadt. Sosem felejtem el, egyszer jelentést kellett írnom, és azt vetettem a papírra, hogy a sikerhez hozzájárult a csapaton végigsöprő nősülési hullám. Meggyőződésem, ha tíz évvel előbb születik, az ötvenes-hatvanas évek nagy válogatottja biztosan nyert volna egy nagy nemzetközi versenyt, mondjuk egy Európa-bajnokságot.

Szabó Gábor

Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől

Milyen szigorúan hangzik: Szalay Béláné Sebők Éva. Akik ismerik, akik szurkoltak neki, akik csodálták a klasszis megoldásokat, azok most bizonyára ilyesmit mormognak magukban: „Mit szórakoznak itt velünk, hiszen Bozsóról van szó!" Igen, Bozsóról, mert mindenki, az egész röplabdavilág így ismerte, így nevezte, így csodálta, a mindenkori ellenfelek így rettegtek ütéseitől, sáncaitól.

Egy személyes élménnyel kezdem. Az olaszországi Ravenna városa a BEK négyes döntőjének adott otthont. Tagja volt a mezőnynek a magyar bajnok Tungsram SC is. Bizony rég volt. Bozsó – maradjunk most már „eredeti" nevénél – azonban ezúttal nem a lámpagyári csapatot, hanem légiósként a házigazda olaszokat erősítette. Parádésan játszott volt csapata ellen, a zsúfolt lelátó a nevétől volt hangos és bizony, ha a másik oldalon püföli a labdát, akkor 1985-ben nem az Olimpia Ravenna nyeri a BEK-ezüstöt és a Tungsram a bronzot, hanem legalábbis fordítva. A döntőt követően kikönyörögtem tőle a sárga Ravenna-mezt, melyet ma is ereklyeként őrzök. Abban az évben egyébként csapatával az olasz bajnokságot is megnyerte. Apropó, érmek. Pillantsuk át Bozsó rövidített eredménylistáját, és ha ezt megtesszük, aligha marad kétségünk afelől, hogy a sportág történetének egyik legsikeresebb pályafutásáról van szó.

Tizenöt esztendő alatt összesen 236 válogatottbeli szereplés. Az olimpiákon 1972-ben 5., 1976-ban és 1980-ban 4. hely, világbajnokságon 1970-ben 4., az Eb-történetben 1971-ben 5., 1975-ben 2., 1979-ben 4., 1981-ben 3. hely. Klubszinten 13 magyar bajnoki cím a NIM, a Bp. Vasas Izzó, illetve a Tungsram SC színeiben, 10 MNK-diadal, a BEK-ben a NIM csapatával 1973-ban, a KEK-ben pedig a Bp. Vasas Izzóval 1980-ban és 1981-ben kupagyőzelem. Emellett öt alkalommal nyerte el az év röplabdázónője címet, az itáliai bajnoki aranyról pedig már esett szó.

Ennyit tehát a szigorú, ám dicsőséges tényekről. Mindez a múlt, ám ha valaki mostanában találkozik Bozsóval, úgy érzi, akár még a jelen is lehetne. Mert a régi tűzzel, lelkesedéssel mesél. Szinte semmit sem változott. Elmondja, hogy Miskolcon, a középiskolában, természetesen testnevelési órán ismerkedett meg a sportággal, és az MVSC azonnal leigazolta. Aztán már a főváros, a főiskola következett, és mellette a legendás NIM együttese. Nem volt könnyű. Hiszen család, gyerek, munka és mellette az ország (a kontinens) legjobb klubcsapata. Ám ennyi teher nem engedte, hogy a szenzációs tehetség megmutatkozhasson. A Tungsram SC viszont sportággal tette lehetővé, hogy csakis a röplabdának élhessen. Parádés sikersorozat következett, majd a már említett Ravenna, és levezetésképpen a török bajnokság, egy ezüstéremmel.

Sokan sajnálták, sajnáltuk a visszavonulását, ám Bozsó végre megvalósíthatta régi álmát. Gyerekekkel foglalkozhatott. A Tungsramnál lett a serdülők mestere. „Gyönyörű volt" – meséli, ám hol van már az az időszak, hol van már a Tungsram SC...

– Hidd el – mondja még ma is keserűen –, mindent megpróbáltam, hogy elszakadjak a röplabádtól, de nem sikerült. Ma már tudom, képtelen is lennék rá.

Kerülte még a pályák környékét is, ám szerencsére a sportág sem akart elszakadni tőle. A XV. kerületi önkormányzat megkereste, és rövidesen megalakult a Palota Röplabda SC. Csodálatos ötlet, nagyszerű kezdeményezés, amit Szalayné neve fémjelez. A minitől a felnőttekig megtalálható itt valamennyi korosztály.

Szalayné (jobbról a második) BEK-et is nyert a NIM-mel

– Naponta három edzés – lelkesedik a régi lendülettel. – Reggel a minikkel kezdünk, így aztán a gyerekeknek, ha kedvük van, ott maradhatnak tanulni az idősebbektől. Csodálatos dolog! Külön örömteli, hogy egyre többen jönnek, és tehetségesek a kicsik. Ilyen szinten, ennyi korosztállyal talán csak Angyalföldön foglalkoznak, legalábbis a fővárosban. Mert nálunk nem az eredményhajszolás a lényeg, hanem az egészséges életmód, a sportolás öröme. Aki pedig valóban nagyon tehetséges, úgyis kiemelkedik a mezőnyből.

Kivár a válasszal, mikor azt kérdezem, hogy beáll-e még az edzéseken.

– Nagyon fáj néha a szívem, de nem teszem. Nincs már annak értelme. Úgy állok be, mint annak idején nálunk Kotsis Attiláné. Szóval megmozgatom a társaságot. De így is nagyon élvezem, hiszen végre hobbiként csinálhatom, amit a legjobban szeretek. Mert szerencsére nem ebből kell megélnem.

No igen. Majd elfelejtettem, hogy Bozsó, bocsánat, ide csak a Szalay Béláné illik, „civilben" egy elismert cég ügyvezető igazgatója. Erről is mesélne, ám én inkább arra kérem, hogy a hajdani nagy meccsek közül emeljen ki, ha lehet, csupán egyetlenegyet.

– A BEK-győzelem a NIM-mel 1973-ban. Hollandiában volt a négyes döntő, Apeldoornban. Ott megtört a jég, bekövetkezett a világszenzáció. Az abszolút esélyes moszkvai Dinamót három nullra vertük. Korábban soha senki még játszmát sem rabolt tőlük. Hogy ez mekkora fegyvertény volt, arra jellemző, hogy a hírügynökségek fordítva adták le az eredményt, nálunk is több lapban az jelent meg, hogy annak rendje és módja szerint kikaptunk három nullra. No de ez már rég volt.

Mesél még az olimpiák varázslatos légköréről, a régi társairól, a legendás egyéniségekről, majd hirtelen, talán egyikünk sem veszi észre, ismét a palotai gyerekek kerülnek a középpontba. Hogy most is akad néhány csodálatos tehetség, akikkel érdemes kiemelten foglalkozni.

Annyit biztosan tudunk, hogy a legjobb kezekben vannak. És ha közülük csak egy marad, akinek pályafutása megközelíti majd Bozsóét, akkor az egész röplabdavilág hálás lehet azért, hogy minden idők egyik legnagyszerűbb játékosa manapság a hobbijának élhet.

Lukáts György

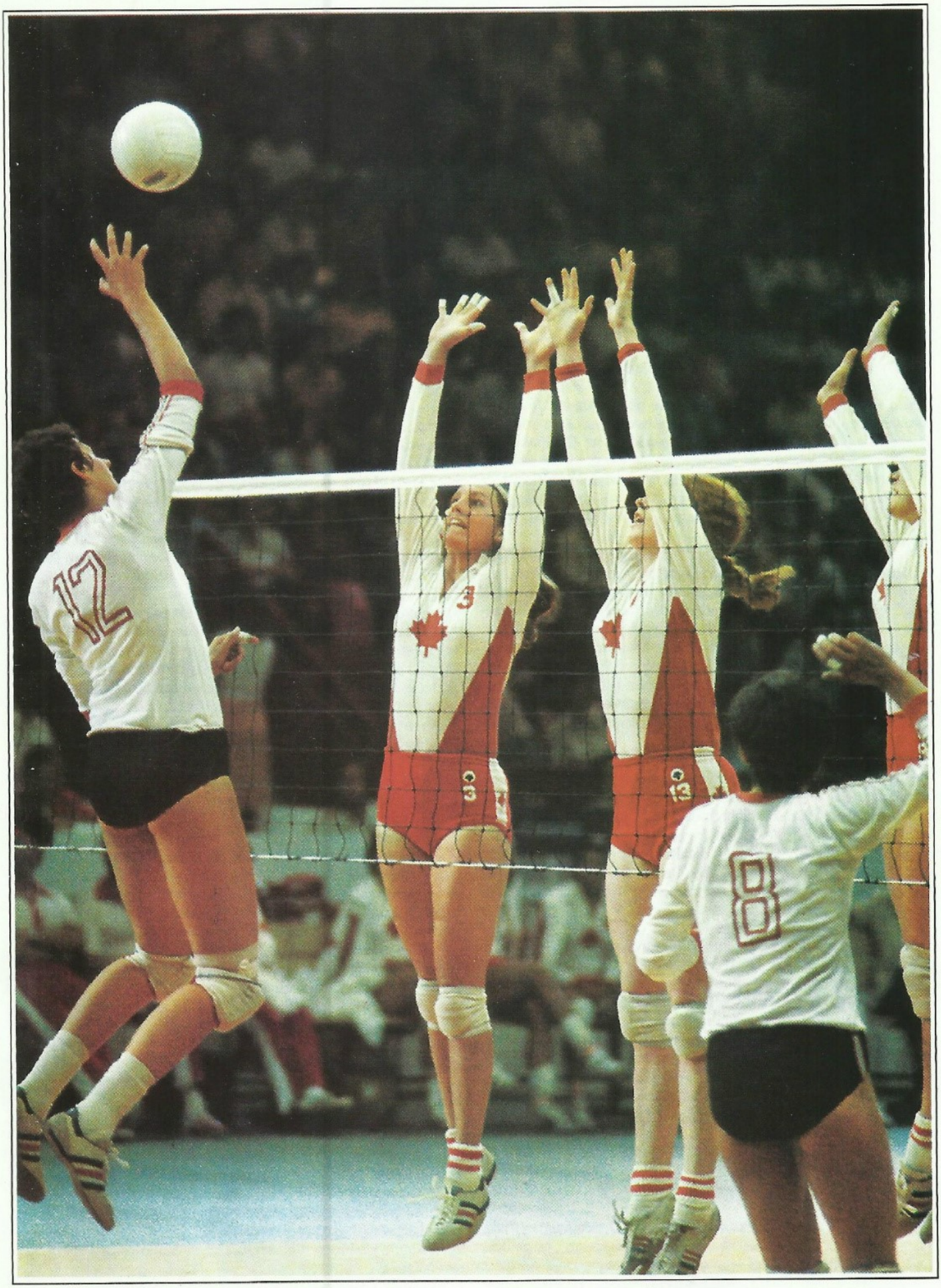

Szalaynéval szemben a sánc legtöbbször hatástalannak bizonyult

Bardi Gyöngyivel az időgépben

Jómagam 1981 és 1988 között kísértem az elvárhatónál is nagyobb figyelemmel Bardi Gyöngyi pályafutását. Azokban az években neve fogalom volt a világ röplabdasportjában, idehaza és külföldön is csodájára jártak pompás megoldásainak, meccseket, bajnokságokat, Európa-bajnoki érmeket nyert mindenkori együttesének – sokszor úgyszólván egymaga, a többi öt játékos helyett is röplabdázva.

Néhány évig – 1982 és 1984 között – „ellenfelek" voltunk, persze csak szigorúan idézőjelbe téve. Családi okok miatt alakult ez így – nejem az Újpestben, Gyöngyi a NIM-ben, majd a jogutód Vasasban játszott, hogy aztán a Vágóhíd utcában a nyolcvanas évek második felének hazai aranycsapatában találkozzon kis időre életútjuk. Nem ezen írás keretei között kell eldöntenünk, melyikük volt a nagyobb röplabdázó – valószínűleg nem is lehet, meg aztán, ha valakinek ez nem illik, akkor az ezen sorok írója –, az viszont tény: valahányszor Gyöngyi került a hálóhoz, és őt üttették, riadtan kaptam a szemem elé a kezem.

Aztán kissé eltávolodtam egykori kedvencemtől, a röplabdától, s nyolcévi szünet után az idei bajnoki döntőt néztem meg újra. Meg kellett dörzsölnöm a szemem, mert azt hittem, rosszul látok, vagy inkább időgépbe kerültem. Ami visszarepített jó tíz évet a múltba: a Kordax-Eger–Vasas-Budai Tégla finálében Gyöngyi ugyanúgy röplabdázott, mint annak idején a világraszóló sikerek esztendeiben. Hallatlan rutinjának köszönhetően, mindig egyetlen pillantással felmérte a helyzetet, már akkor tudta, hová érkezik az ellenfél ütése-ejtése, amikor az illetőnek még halvány fogalma sem volt arról, melyik megoldást választja. Gyöngyi ugyanis pontosan tudta, hogy az ellenfél az adott szituációban nem választhat mást…

Manapság ezt úgy hívjuk: anticipációs készség.

Hogy mégsem működik tökéletesen az időgép, hogy csupán illúzió az egész, arra akkor döbbentem rá, amikor a tekintetem fókuszát ráállítottam a pályán mozgó további tizenegy játékosra. Akik Gyöngyivel egy pályán ütötték a labdát. Bizony, nem Szalaynét, Bánhegyinét, Csapó Gabit, Chumpitazt láttam… Fájdalom, de igaz: Gyöngyi utolsó mohikánként maradt meg a régi idők nagy magyar röplabdázó-generációjából. Aki után – majd egyszer, reméljük, még jó néhány év múlva – betölthetetlen űr marad.

* * *

Talán az egyetlen magyar sportoló, akinek fejből tudom a születési helyét, dátumát. Hosszúpályi, 1958. február 2.

– Kisgyerekként mindent csináltam, ami beleszorítható a sport feliratú skatulyába: szertornáztam, kézilabdáztam, atletizáltam, no és persze röplabdáztam. Jó nagyot ugrottam, meg aztán tetszett is, ennél ragadtam meg – réved el Gyöngyi tekintete, amikor szóba hozom a kezdeteket. – 1972-ben, tizennégy évesen az úttörőolimpián figyeltek fel rám, akkor még ilyen is volt, bizony… Héra Gábor volt az első edzőm, Laklia Tibor és Fogarasi György hozott fel a NIM-be. Ma is emlékszem a dátumra: 1974. január 15. Még nem töltöttem be a tizenhatodik évemet.

– Gyöngyi, elárulnád, hány centi is vagy tulajdonképpen? Én 170-ről, 172-ről tudok…

– Kikérem magamnak! Legalább 174 centi vagyok, de az is lehet, hogy 175.

– Akármennyi is a hivatalos szám, ha felugrottál, minimum egy magasságban volták a 185 centisekkel. Te voltál a legkisebb a csapatban, s a NIM-ben például Kovács Jenő sokáig első ütőt játszatott veled.

– Hát igen, a Jenő. Ő volt a legkedvesebb edzőm, pedig dolgoztam egypár remek szakemberrel: Kotsisné, Kasziba István, Stevik Péter, Nagy István, de egyiküket sem lehetett Jenőhöz hasonlítani. Szegényt tavaly temettük…

– Négy évvel az úttörőolimpia után már az „igazin" is szerepeltél.

– 1976 áprilisában a Savaria Kupán mutatkoztam be a válogatottban, s Kotsisné – nem kis kockázatot vállalva – beállított a montreali olimpiára utazó csapatba. Szalaynéval, Tormával, Bánhegyinével, Királynével és Feketénével alkottuk a kezdőhatost, Biszku Évával játszottunk felváltva, de inkább én. Negyedikek lettünk, miként négy évvel később Moszkvában is. Pedig ott a bronzérem is elérhető közelségbe került, de sajnos egy sportdiplomáciai otrombaság – most ne feszegessük, hogy konkrétan mi történt, akik ott voltak, azok úgyis tudják – miatt a bolgárok lettek a harmadikok, mi pedig maradtunk negyedikek.

– Óriási volt az elkeseredés, főleg közöttetek, akik tudtátok, hogy a harmadik hely illette volna meg a csapatot. Milyen érdekes, mennyire relatív minden: akkor kudarcként éltük meg az olimpiai negyedik helyezést, ma pedig világraszóló diadal lenne, ha egyáltalán kikerültünk volna Atlantába…

– Ez igaz, de azért nem volna tisztességes dolog összehasonlítani a húsz évvel ezelőtti röplabdát a maival. Akkoriban nyolc-tíz országban művelték magas szinten a sportágat – köztük Magyarországon –, ma harminc-negyven országban, és hazánk nincs közöttük.

– Melyik volt a legerősebb csapat, amelyikben játszottál?

– Válogatott vagy klubcsapat? Az előbbi kategóriában az 1976-os olimpiai negyedik helyezett és az 1983-as rostocki Eb-bronzérmes. Utóbbi így állt fel: Torma, Bernáth, Chumpitaz, Feketéné, Vargáné és jómagam. Szóhoz jutott még Szűcs, Kastner, Szíjjártóné és Gálhidi is. Ami a klubcsapatokat illeti: az 1970-es évek végén a NIM – Szalaynéval, Bánhegyinével, Buzeknével, Steinernével – és az 1986-os Újpesti Dózsa. Fekete Kriszta, Szűcs, Chumpitaz, Bernáth Bea, Bóta Enikő és én. Ez a csapat akár BEK-et is nyerhetett volna, pedig akkor már határozottan megindult a magyar női röplabdázás hanyatlása. 1983-ban még azért keseregtünk, mert csak harmadikok lettünk az Eb-n, s 1987 óta esélyünk sincs, hogy bejussunk az Eb tizenkettes döntőjébe…

– Szerinted mi a hanyatlás oka?

– Alig van már játékos… És a szakmai munka is, sajnos, csapnivaló. Az már szinte mellékes, hogy egyetlen labdajáték sem kap olyan kevés pénzt, mint a röplabda.

– 1987-ben Törökországban folytattad…

– Méghozzá Isztambulban, az Eczacibasinál. Kétszer bajnokságot nyertünk, egyszer másodikak voltunk. Apropó, öt csapattal nyertem országos bajnokságot: a NIM-mel, a Vasassal, az Újpesttel, az Eczacibasival és az Egerrel. Ez utóbbi 1994-ben történt. Ilyen közönséggel talán csak Törökországban találkoztam. Gyönyörű év volt.

– Aztán most megint a Vasasban. A szezon végén úgy hírlett, abbahagyod, legalábbis az élvonal szintjén. Amikor leültünk beszélgetni, mégis azt mondtad, nem biztos. Mi történt?

– Úgy néz ki, Luci (Bánhegyiné Radó Lúcia – a szerk.) lesz az edzőnk, így aztán maradok. Azt mondják, még nem lógok ki a csapatból.

– Hogy kilógsz? Csodálom, hogy nem vagy válogatott!

– Hát igen, a válogatott… Nem is tudom, van-e most egyáltalán válogatott…

– Beszéljünk kellemesebb témákról! Mi van például a lányoddal, Beával? Amikor utoljára láttam, kisiskolás volt.

– Az régen lehetett, mert ma már tizenhét éves. A Vasas-juniorban játszik, ha nem vonulok vissza, még azt is megérem, hogy együtt röplabdázik majd az anyjával. 175 centis, állítólag hasonlít az anyjára. Több ismerősöm is mondta, hogy mintha engem látna a pályán. Azt én is tanúsíthatom, hogy képtelen veszíteni.

– Akkor a jövő nagy röplabdázója lehet! Szeret játszani?

– Nagyon!

– Ha csak feleannyira, mint te, akkor már nincs nagy baj.

Ch. Gáll András

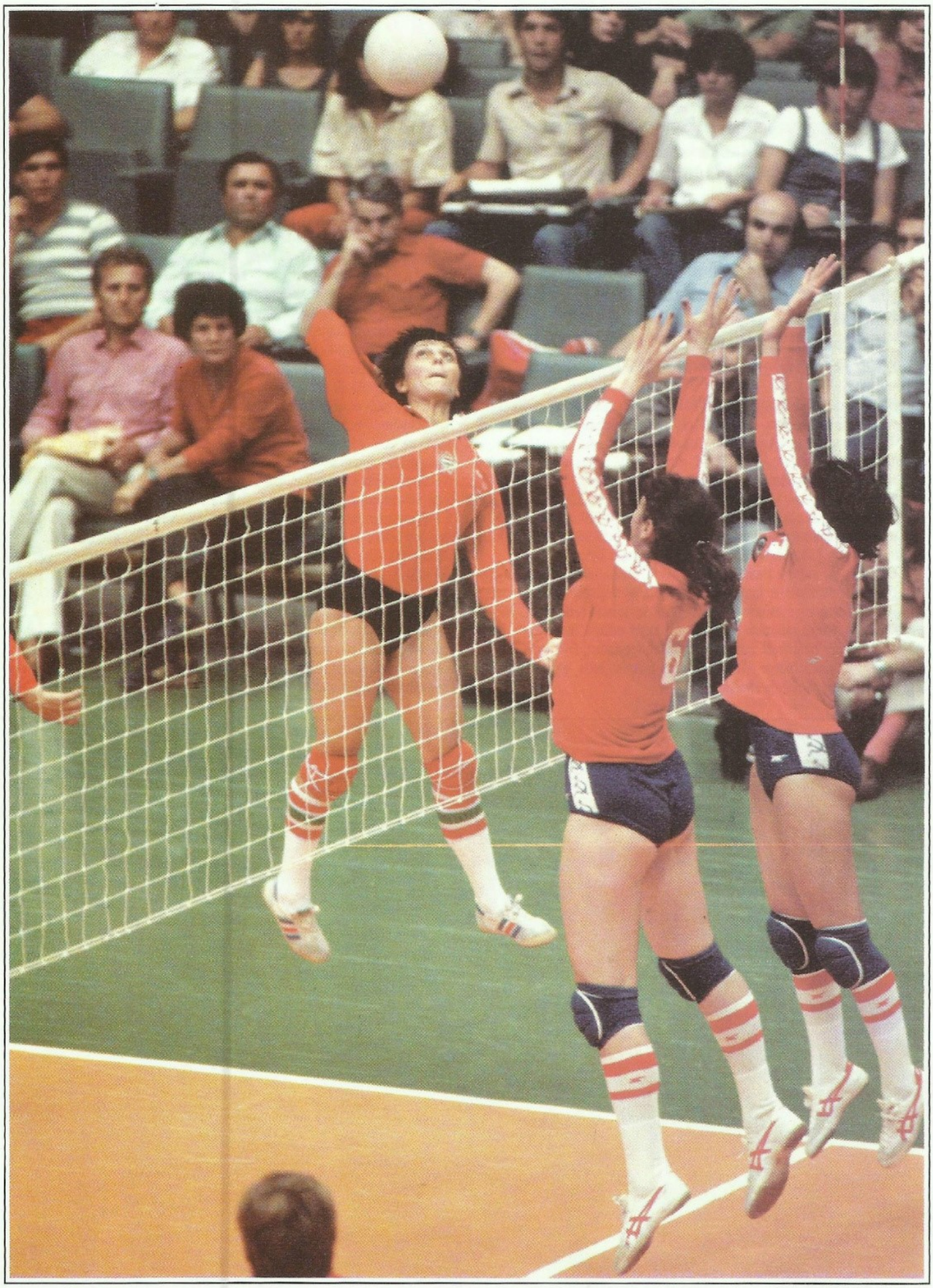

Ha Bardi Gyöngyi felemelkedett a hálónál, az ellenfélnek nem volt orvossága…

Kántor megcélozta a holdat

Lehet, hogy a magyar röplabdázás mélyrepülése tovább tart, mostoha körülmények uralkodnak, a többi labdajáték népszerűbb a szurkolók körében, de Kántor Sándor az élő példa rá, hogy érdemes az elegendőnél többet dolgozni, és akkor a magyar bajnokságból (Kaposvárról) is BEK-döntőbe lehet jutni. Vajon hogyan lett tagja a szűk európai elitnek? Őstehetségnek indult? Született sztár? Szerencséje volt? Íme, néhány „csepp", amellyel kikereked(het)ett a zamatos „Kántor-koktél".

Az ifjú magyar sztár (még csak 25 éves) természetesen Németországban, pontosabb földrajzi megjelöléssel élve Dachauban érhető utol, ahol légiós napjait-hónapjait tölti. A telefon – még ha személytelen is – áthidalja a távolságot, így „két fül közt" zajlik a beszélgetés. Éppen egy barátjával és barátnőjével hármasban falatoznak, kénytelen otthagyni a – gondolom – terített asztalt. A következő félórában az étel mellett pályafutásának rövid története is „megterheli" a gyomrát.

– Fűződik valamilyen érdekes történet röplabda-pályafutásod kezdetéhez? Olyan jó kis sztorik szoktak elhangozni ilyenkor.

– Én is tudok valami hasonlót mesélni. Tizenkét évesen még focizam és röplabdáztam is. Egyik hét végén, péntek-szombat-vasárnap, szerencsétlenségemre mindkét sportágamban tornát rendeztek. Mivel egyik edzőmet sem akartam megsérteni, ezért otthon maradtam. Pénteken este aztán beállított hozzánk a röplabdaedzőm, Burcsa Tibor és mondta, hogy szombaton jelenjek meg a tornán. Nos, ekkor kötelezem el magam a röplabda mellett.

– Már akkor is „mocorgott" benned valami, vagy olyan szürke voltál, mint a nagy átlag?

– Egyáltalán nem számítottam tehetségesnek, és a magasságommal sem dicsekedhettem. Tizenöt évesen még csak százhetvenegy centi voltam, aztán még azon a nyáron hirtelen húsz centit nőttem. A bőröm nem is bírta a gyors változást, még most is több helyen be van csíkozódva, például a térdemnél.

– Nem ijedtél meg attól, hogy hipp-hopp! „óriás" lettél?

– Kicsit meglepődtem, de a szüleim sem kis termetűek. Apu, aki nemrégen halt meg, százkilencvenkettő magas volt, anyu pedig százhetvennégy. Később amúgy sem bántam a dolgot, mert éreztem, hogy jobban odafigyelnek rám.

– Mikor „emeltek ki" a fiatalok közül?

– Nyolcvanhétben, tizenhat évesen kerültem a kaposvári felnőttcsapathoz, amelyik akkor jutott fel az első osztályba, a B csoportba, sőt egy év elteltével már a legjobbak közé került. Általában csereként léptem pályára, ám az edzéseken nagyon igyekeztem, és ebben nagy segítségemre volt a két cseh idegenlégiós. Előfordult, hogy együtt túlóráztunk, és egy kicsit átvettem az agresszív, kemény, elszánt cseh stílust.

– Amit most elmondtál, abból mindjárt kiderül, hogy nagyon komolyan vetted, amit csináltál, már fiatalon megvolt benned az ambíció.

– Nem tagadom, így volt. Még tizenhét évesen a szövetségtől kivettem egy videokazettát, amelyet a szöuli győzelmük után az amerikaiak készítettek. Ezt tanulmányozva gyakoroltam be több mozdulatot és egy idő után – anélkül, hogy mások tudtak volna „különóráimról" – egyre többen mondták, hogy úgy ütök, mint Timmons.

– Tényleg, akartál valakire hasonlítani, volt példaképed?

– Persze. A kezdeti időkben Stefik Csaba, aztán amikor úgy éreztem, hogy már elértem az ő tudását, akkor Grózer Gyuri lett. Most az olaszok kiválósága, Lorenzo Bernardi az etalon előttem. Mert, ugye, megcélzod a holdat és eléred a háztetőt.

Kántor a világ legjobb nyitásfogadói közé tartozik

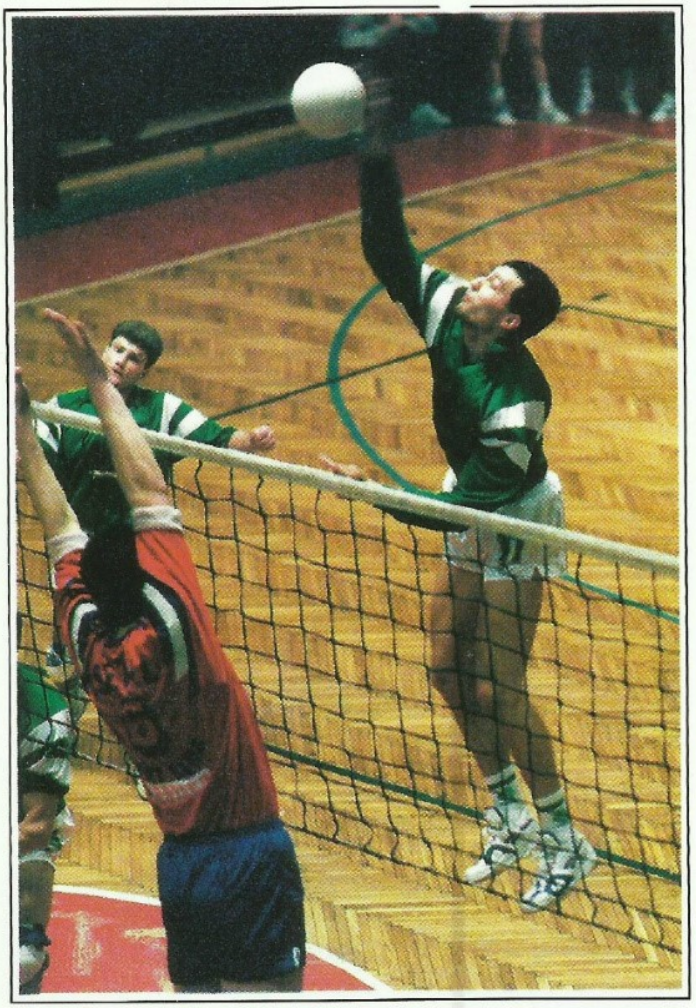

Úgy üt, mint az amerikai Timmons

– Mikor kezdtél araszolni a „háztető" felé?

– Tizenhét évesen a juniorválogatott csapatkapitánya voltam, tizennyolc évesen pedig már a felnőttek között találtam magam. Az igazi kiugrást mégis inkább a kilencvenegyes év jelentette, amikor először megválasztottak az év játékosának – ez még háromszor egymás után megismétlődött, miközben háromszor, ugyancsak zsinórban, bajnokságot nyertünk. Ekkor játszottam el először a gondolattal, hogy majd egyszer külföldi nagycsapatban folytatom a pályafutásomat.

– Gondolom, nem hagytad abba az edzések utáni túlórákat, talán még rá is tettél néhány lapáttal.

– Valóban így volt, de van ennek egy érdekes előzménye is. Kilencvenkettőben Csehországban jártunk a csapattal és megláttam egy különleges, amerikai gyártmányú cipőt az egyik boltban. Négyszáz dollárba került, ami akkor óriási pénznek számított. Elhatároztam, hogy megveszem, és néhány hónapig gyűjtöttem rá. Meg is szereztem. Tudni kell róla, hogy ez kifejezetten edzésekre kifejlesztett cipő, olyan, mintha ráöntötték volna a lábra. A talp speciális belső kialakítása miatt lényegében lábujjhegyen közlekedik benne az ember. Járt hozzá három, eltérő nehézségi fokú programot tartalmazó videokazetta. Az egyes programokat egy hónapig kellett végigcsinálni, és én, amíg a többiek már zuhanyoztak, ott ugráltam, futottam a csarnokban még egy-másfél órán át. Mindenki őrültnek nézett. Talán mondanom sem kell, rendkívül megerősítette az Achilles-ínamat és a vádlimat.

– Akkorra a válogatottságot már elérted, bajnoki címet szereztél, a „csodacipő" is segített – de mikor jöttek az első külföldi kérők?

– Kilencvenháromban Bécsben szerepeltünk egy tornán, ahol a Dachauval is játszottunk. Ott figyelt fel rám az edzőjük, Stelian Mocolescu, ám huszonnégy éves kor alatt nem lehetett még külföldre szerződni. Aztán a következő évben már Olaszországból is megkerestek, sőt, egy hetet kint töltöttem Torinóban. A kaposvári kupadöntőre is eljöttek az itáliaiak, és már ott tartottak, hogy pakoljak és megyünk. Én mégis a bajorokat választottam – egyrészt, mert legfelsőbb osztályú csapatról volt szó, meg Mocolescu hívó szava is erősen hatott rám. Két évre szerződtem le az ASV Dachauhoz.

– Hogy érzed magad Németországban? Úgy mondják, nehéz közel kerülni az ottani emberekhez, meglehetősen hidegek.

– Nincs semmi gondom. Igaz, az elején meglehetősen felszínesek voltak a kapcsolatok a csapaton belül, aztán – talán a sikereknek köszönhetően – elég jól összebarátkoztunk. Ennyit tesz két bajnoki cím és egy BEK-ezüst. Azért a külföldiek így is más elbírálás alá esnek, egy légiósnak legalább kétszer annyit, kell nyújtania ahhoz, hogy stabil maradjon a helye.

– Milyen érdekes különbséget tapasztaltál a hazai viszonyokhoz képest? Bizonyára sokat tanulhatnának belőle az itthoniak.

– Mindjárt a szerződésben kikötötték, hogy mindenfajta veszélyes sportot, hobbit kerülni kell, így például a motorozást, a síelést, a korcsolyázást. Ajánlott étrendünk van: köretként tésztát és rizst fogyaszthatunk, krumplit csak főve. Az olajos és zsíros ételek kerülendők, előnyben kell részesíteni a szárnyashúst. Mérkőzések előtt a klub adja az ebédet, de az olyan, hogy egy ötszettes meccs ideje alatt is elegendő energiát biztosít. Odahaza gyakran előfordult, hogy már két játszma után korgott a gyomrom.

– Edzésmunkában, játékban hol keresendő a magyar röplabda lemaradásának oka?

– Mi kétszer három órát tréningezünk, majd személyre szabott futómennyiséget kell teljesítenünk. Magyarországon ennél jóval kevesebbet edzenek a játékosok, amiben a rossz létesítményhelyzet is ludas. Egy város több csapata is egyetlen tornacsarnokra van utalva. A játékot tekintve óriási a különbség a gyorsaságban. A magyar röplabda halála a lassúság, a magas, ívelt labdák. Erre manapság nincs idő, szinte csak futás közben felugorva lehet ütni. Jó lenne, ha több játékos jutna ki külföldre.

– De hát nincs mit tenni, olyan válogatotthoz kell hazatérned, amelynek tagjai, rajtad kívül, a lassú játékon „edződnek". Miképpen alkalmazkodsz?

– Megpróbálom megértetni magam a többiekkel, hogy gyorsabban játsszanak. Előfordult többször, hogy a lassú labdáknak alafutottam, és nem tudtam rendesen megütni. Szerencsére Krisztián (Schildkraut – a szerk.) igyekszik minél jobban felvenni a ritmusomat, persze én is alkalmazkodom.

– Hogy érzed magad a válogatottnál, mi a feladatod?

– Nagyon jó a társaság, nagyon jó a szakvezető. Úgy vélem, célratörő emberekből áll a gárda, mindannyian akarjuk a sikert, és ezért igyekszünk megtenni mindent. Ahogy azt az Európa-bajnoki selejtezőkön a horvátok elleni két szép győzelem bizonyítja, van fantázia bennünk. Garamvölgyi Mátyás azt várja tőlem, hogy fogjam össze a csapatot. Ez meglehetősen felelősségteljes feladat, hiszen nemcsak a saját teljesítményemre kell figyelnem, hanem a többiekére is. Ha kell, biztatom őket, és úgy látom, elfogadják a tanácsaimat.

– A Dachau és a magyar válogatott – két nagy kihívás. A kemény, dolgos napok közepette jut idő egy kis pihenésre is?

– A barátnőmmel elmegyünk sétálni, kirándulni, felkeressük a nevezetesebb helyeket, sokat fotózok. Gyakran hallgatok zenét is, de a hangulatom, a napi program határozza meg, hogy mit. Az olaszok közül Eros Ramazottit, a magyarok közül a Republic együttest kedvelem, de a meccsek előtt Scatman Johnra „pörgetem fel" magam. Ja és nem mondtam még, hogy imádok bütykörészni, bármit megcsinálok, ami elromlik. Mégiscsak gépgyártó technikus a szakmám. Ha azt mondják, csöpög a csap, már neki is veselkedem…

– Most, hogy mindent kitárgyaltunk, talán illő lenne külön megemlíteni azoknak a nevét, akiknek nagy szerepük van abban, hogy most itt tartasz, akik mindig melletted álltak.

– Burcsa Tibor indított el a pályán, jelenlegi edzőm, Stelian Mocolescu rengeteget segített, csaknem barátomnak mondhatom. Sokat köszönhetek barátnőmnek, aki kitartott és máig kitart mellettem, és sok szeretettel gondolok nagypapámra, aki szakértő kritikusommá vált, és mindig türelmetlenül várja mérkőzéseim videofelvételét.

Hát ennyi fért a „Kántor-koktélból" a pohárba, legközelebb már nagyobb ivóalkalmatosságra lesz szükség. Könnyen lehet, nemsokára új fejezet kezdődik kiváló röplabdázónk életében, amely már Olaszországban íródik…

Szabó Gábor

Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja

A magyar labdarúgásban és a magyar röplabdasportban közös, hogy míg a válogatott és a klubcsapatok kudarcok sorozatát kénytelenek elszenvedni a nemzetközi porondon, addig a játékvezetők mindkét sportágban jelentős sikereket könyvelhetnek el. A focistáknál Puhl Sándoré a dicsőség – világbajnoki döntőt vezetett, s a földkerekség legjobb bírójának választották –, a röplabdásoknál pedig Hóbor Béla az, aki a nemzetközi szövetség játékvezetői közé tartozik.

A párhuzam mégsem tökéletes. Puhl Sándor ugyanis eljutott oda, ahova tehetsége és szorgalma révén juthatott, a világbajnoki döntőig, Hóbor Béla karrierje viszont éppen megtorpanni látszik. Bár az elmúlt esztendőben, a Nemzetközi Röplabda Szövetség 22 hivatalos játékvezetője közül a legtöbb „very good", azaz „nagyon jó" osztályzatot kapta, s az atlantai olimpiára utazó bő keretben is benne volt, végül kimaradt az ötkarikás csapatból.

– Borzasztó érzés volt, amikor megtudtam, hogy nem megyek az olimpiára – idézte fel Hóbor Béla keserűen. – Mintha letaglóztak volna, hirtelen még az is megfordult a fejemben, hogy azonnal abbahagyom a bíráskodást. Azután aludtam néhányat a történtekre, s a folytatás mellett döntöttem. A nemzetközi szövetség jelölését azonban a mai napig sem értem. Bármennyit töröm is rajta a fejem, egyszerűen nem tudok rájönni, mi történhetett. Én ugyanis meg vagyok győződve arról, hogy többet nem tehettem és a jövőben sem tehetek az olimpiai repülőjegyért.

A tények Hóbor Bélát igazolják. A Világligában ő vezette a legtöbb találkozót, s a legjobb minősítéseket is ő kapta. Nem kisebb mérkőzéseket bíztak rá, mint a női Grand Prix és a női junior-világbajnokság döntőjét, miközben a férfi Világliga-meccseken is folyamatosan bíráskodik. A röplabdázás száz évéről készült amerikai filmben is szerepel egy bevágás erejéig. A szerény, lelkiismeretes, megbízható játékvezetőt a nemzetközi szövetség vezetőségben a legjobb sípmesterek között emlegetik. Dacára annak, hol tart pillanatnyilag a magyar röplabdázás. De vajon nem éppen ez nehezíti-e meg most a dolgát? Puhl Sándornak talán könnyebb annyival, hogy labdarúgóberkekben a magyar szó hallatán mindenki az aranycsapatra gondol, s nem a jelenlegi siralmas eredményekre. Vagy egyszerűen csak szerencse kérdése lenne? Aligha. Hóbor Béla abban egészen biztos, hogy egy jó magyar válogatott oldalvizén sokkal könyebben érvényesülhetne. Az olimpiai kiküldetés egy brazil bíró számára például még akkor is holtbiztos, ha mondjuk negyedannyi meccset vezetett, s negyedannyi „nagyon jó" minősítést fújt össze, mint magyar kollégája.

– A sport olyan, mint a kábítószer, aki rászokott, nem tudja abbahagyni – vélekedik Hóbor Béla. – A bírókra ez éppúgy érvényes, mint a játékosokra vagy az edzőkre, úgyhogy én sem tudok szabadulni a röplabdától. Egy szép álommal azonban megint kevesebb. Azok a sportolók érezhettek valami hasonlót, akik négy éven keresztül hiába készültek a Los Angeles-i olimpiára. De beszéljünk inkább a jóról. Merthogy mostanáig csak örömet szerzett a bíráskodás, s rengeteg élménnyel lettem gazdagabb. Azt hiszem, civilként sohasem juthattam volna el a világ huszonkilenc országába. Ráadásul hallatlanul profi, felemelő miliőbe kerültem, ahol remekül érzem magam. A nemzetközi szövetség a tökéletesen profi szemléletet képviseli. A játékosok nagy pénzekért játszanak, s a bíróktól is a maximumot várják el, miközben minden feltételt biztosítanak a kiemelkedő teljesítményhez. A szállodai elhelyezés, a mérkőzések helyszíne és felszereltsége, a munkánkat segítő szervezői gárda egyaránt magas színvonalú. Talán kevesen tudják, de a nemzetközi szövetség minden egyes bíróval külön szerződést köt, amelyben pontosan meghatározzák a feladatainkat, a jogainkat, s természetesen a díjazásunkat is.

– Még sohasem unt rá az állandó készenlétre és utazásra?

– Határozottan állíthatom, hogy nem! Röplabdáról van szó, úgyhogy ez számomra sohasem lehet fárasztó. Talán csak akkor érzem magam kicsit kimerültnek, amikor meccs után lejövök az emelvényről. Vagy például este, a szállodai szobában. Így történt ez tavaly Brazíliában is, ahol a brazil–olasz Világliga-meccset vezettem. Nem kevesebb mint huszonhétezer fanatikus brazil verte a dobokat, fújta a trombitákat. Este, a találkozó után a csöndes szobában még mindig a szamba dübörgött a fülemben, órák múltával tudtam csak nagy nehe-

Atlantáról lemaradt, de mindez nem szegte a kedvét

Hóbor Béla – az álló sorban balról az első – a világ legjobb játékvezetői közé tartozik

zen. elaludni. A mérkőzések előtt inkább izgalmat érzek, összeszorul a gyomrom.

– Itthon is?

– Természetesen itthon is. Számomra a magyar találkozók ugyanolyan fontosak, mint ha a Világligában fújnék. Szerintem ugyanis mindig a következő feladat a fontos, semmi más nem számít. Ez pedig egy Kaposvár–Szeged összecsapásra is igaz, ha éppen az van soron.

– A külföldön megszerzett tekintélyt a hazai mérkőzéseken is érvényesíteni tudja?

– Azt hiszem, igen. De az élet minden területén idő kell ahhoz, hogy valakit elfogadjanak, tiszteljenek. Ez így volt velem is. A tiszteleten túl azonban nem tartok igényt több figyelemre, mert szerintem nem a játékvezető a főszereplő, hanem a játékosok. Az a jó bíró, akit nem lehet észrevenni. Tudomásul kell ugyanis venni, hogy mi vagyunk a játékért és a játékosokért, nem pedig fordítva. S ezt korántsem a szerénység mondatja velem. Komolyan így gondolom.

Persze ha Hóbor Béla másként gondolkodna, most nem a világ legjobb bírói között tartanák számon. Csak ilyen elszánt akarattal és alázattal lehet gyorsan a csúcsra érni. Hóbor Bélával pedig ez történt, hiszen alig múlt el tíz esztendő azóta, hogy 1986-ban nemzetközi játékvezető lett. Szerinte azonban nem volt különösebben nehéz dolga, egyszerűen csak csinálni kellett. Igaz, rengeteg lemondásra volt szükség, magánéletének jelentős részét elvette tőle a röplabda, de megérte. A cserébe kapott élmények ugyanis örökre az övéi maradnak. S bár az olimpia kimaradt a nagy menetelésből, azért az idén is volt bőven munkája. A program több mint irigylésre méltó. Május végén Szófiában vezette a bolgár–holland, majd Rómában és Firenzében az olasz–holland Világliga-meccseket. Nyáron pedig a női Grand Prix-találkozók révén egy igazi egzotikus álomban lehetett része: először Japánban töltött két hetet, majd egyet-egyet Hawaiion, Thaiföldön és Kínában.

Az FIVB 22 bírójának persze korántsem csak luxusutazásból áll az élete. A különböző országokban s városokban csak néhány óra, esetleg egyetlen nap jut arra, hogy a nevezetességekkel és a kultúrával megismerkedhessenek. A szövetség ugyanis feszes programot állít össze sípmesterei számára, amely pályaellenőrzéssel és -hitelesítéssel kezdődik, a labdák bemérésével folytatódik, s a labdaszedők kipróbálásával, a zsűri eligazításával, a bíróknak tartott tanfolyamok levezetésével végződik. Ha a protokolláris eseményeket is figyelembe vesszük, két-három nap alatt nem könnyű mindezt elvégezni. Nem csoda tehát, hogy csupán két-három óra jut városnézésre.

Hóbor Béla sokfelé utazik a világban, a földkerekség legjobb játékosait látja nap mint nap. Véleménye tehát mérvadó lehet abban a kérdésben, amelyet ma már mindenkinek és mindenhol felteszünk:

– Min kellene változtatni ahhoz, hogy a magyar röplabdázás kikerüljön mély hullámvölgyéből?

– Először is szeretném hangsúlyozni, hogy nem vagyok edző, szakmai kérdésekben senkivel sem merek vitába bocsátkozni – mondja a sikeres játékvezető. – Véleményem azonban természetesen van. Szerintem az első és legfontosabb kérdés a hozzáállás. A Világligában olyan alázattal közelítenek a játékosok a sportághoz, amilyet itthon még nem nagyon tapasztaltam. Azt hiszem, pénzről csak ezután lehet beszélni. A világ minden részén először teljesíteni kell, s csak aztán tarthatják a játékosok, az edzők és a vezetők a markukat. Ez persze nemcsak a röplabdára, de minden más sportágra igaz. Pillanatnyilag például a női kézilabdásokat kellene megfizetnünk, mert ők letettek valamit az asztalra. Bíróként megtanultam, s ez mindenhol, mindenkire érvényes: nagyon fontos, hogy jól tűrd a kudarcokat. Aki az első pofontól meghátrál, az sohasem lesz sikeres. A győzelemnek tehát sok áttétele van ugyan, de a kudarc az egyik előfutára is lehet. Ha ezt kibírod, mindent kibírsz, mert a siker újabb győzelmeket hoz, továbblépésre ösztökél. Ez velem is mindig így volt, úgyhogy most a kudarctűrésből kell vizsgáznom. A nyáron vezetett összes csodálatos mérkőzésemet odaadtam volna ugyanis egyetlen találkozóért, ha az Atlantában, az olimpián van. Sajnos nem így történt. Remélem, a bíráskodásomon azonban nem látszik majd a csalódottság. Hiszen nincs rosszabb, mint egy önbizalmát vesztett, határozatlan játékvezető.

Gy. Szabó Csilla

Magyar Röplabda Szövetség

1989–96

I. FEJEZET

Az 1989-es politikai rendszerváltozással együtt természetesen a magyar sport szerkezete is merőben átalakult, és ez alól nem lehetett kivétel a röplabda sem. A Magyar Röplabda Szövetség – a többi sportági irányító szervezethez hasonlóan – azon „vette észre" magát, hogy önállóan működhet, csakhogy egyúttal vége „állam bácsi" oltalmazó tevékenységének, oda az anyagi biztonság.

A régi-új elnök, dr. Dávid László – aki megőrizte funkcióját 1990. január elseje után is – sem volt elragadtatva a nagy szabadságtól. Még azt is megkockáztatta, hogy az önállóság a mélypont a sportág történetében.

Mindenesetre nagy elszántsággal tekintett a jövőbe, tudta, hogy csakis kemény kézzel lehet megállítani a magyar röplabdázás mélyrepülését: megújult munkastílust, az edzésmunkában száznyolcvan fokos fordulatot sürgetett, hiszen – mint mondta – a klubokban dől el minden. Jelszó: csökkenteni kell a szakmai és morális lemaradást! Sinka László főtitkár a liga, a szövetség és a klubok összefogását hangsúlyozta, és rengeteg ötlet megszületését remélte. Az 1996-os állapotokat ismerve a pesszimista Hetyési Istvánnak, a baráti kör titkárának volt igaza, aki azt mondta: „Nagyon rosszak az anyagi körülmények, szerintem szakosztályok fognak megszűnni." (Sajnos igaza lett.) Már 1990-ben egy úgynevezett sportágfejlesztő középtávú terv kidolgozásán gondolkodott a vezetőség, ám az csak 1991 áprilisában valósult meg. A dolgozat reális képet igyekezett festeni a magyar állapotokról, és megállapította, hogy a világban tapasztalt fejlődésnek ellentmondva, hazánkban csak a hanyatlás tapasztalható. Elismerte, hogy egy esetleges (tizenkettes) Eb-döntőbe jutás már nagyszerű teljesítmény lenne; a csapatok és játékosok száma csökken; a röplabda tömegvonzása elmarad a többi labdajátékétól; az utánpótlás-nevelés tervszerűtlen, és megállapította, hogy előretört a vidék. A három évre előretekintő elemzés mindkét válogatott elé a legjobb nyolc közé, az ifik esetében a döntőbe jutást tűzte ki célul. (Nem sikerült.)

1991 áprilisában hosszú vajúdás után megalakult a férfiliga (női már az 1990–91-es szezon előtt). Ugyanakkor a válogatottak elbuktak az Eb-selejtezőkön. A Botos Ferenc edzette férfiaknak még csak-csak volt tartásuk, pedig Kántor sérült volt, Pál a belgák elleni első meccs előtt dőlt ki a sorból, míg Grózert, aki időközben megkapta a német állampolgárságot, nem engedte el klubja, a Moers.

A nők annál fájóbb módon mondtak búcsút az Eb-döntőnek. A franciák ellen a döntő pillanatokban előjöttek a magyar röplabdázás rákfenéi, az amatőr dánok ellen pedig szánalmas módon vergődött a válogatott. Az elnöknél annyira betelt a pohár, hogy – nagy port kavarva – letiltotta a hölgyeket a nemzetközi szereplésről. A kudarcok ismét bebizonyították, hogy rossz a bajnokság, híg a mezőny, nem kell teljes erőbedobással játszani. Jellemző a hazai viszonyokra, hogy előfordulhatott: a TF-en eső esetén nem lehetett edzést tartani, mert az illetékes tanár ott tartotta az óráját, ahol a férfiválogatott tréningezett.

Az elnök feladta a küzdelmet: Dávid László 1991 júliusában lemondott tisztségéről. Távozásakor többek között struktúraváltást emlegetett, véleménye szerint a 21 tagú mamutelnökség munka- és életképtelen, a tagok egy-egy klub érdekeit képviselik, öt-hat tagú, vállalkozásbarát vezető testületnek kellene felállnia. A sportág jottányit sem lépett előre, a klubokban végzett munka minőségét vonta kétségbe a válogatottak edzőtábora, ahol a játékosoknak három nap után már izomlázuk volt.

Az önállóságba nehezen szokott bele a szövetség, de fizetőképes maradt.

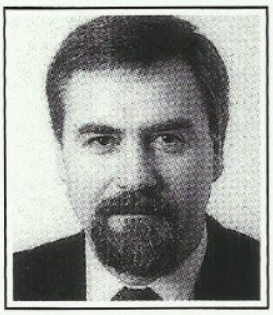

Exelnöki szavak I.

Dr. Dávid László

– Én voltam az egyetlen kinevezett, aztán a változások után meg is választott elnök. Működésem alatt sajnos nem tudtuk elérni azt, hogy olyan tagok üljenek az elnökségben, akik nem csak az egyesületüket képviselik. Persze azóta is vannak ilyenek. Akaratom ellenére sem sikerült a tizenhat csapatos első osztályt leszűkíteni, ellenben az én elnökségem alatt kezdtek beáramlani a külföldi játékosok a hazai bajnokságba, amit megint csak ellenállás kísért. Nagyon csalódott voltam, amikor láttam, hogy az edzők nem igyekeznek az általuk hozott mentalitást átültetni a magyar játékosokba, hanem az idegenlégiósok szürkültek hozzájuk. A lehetőségek nem voltak adottak ahhoz, hogy megfelelő programot biztosítsunk a válogatottaknak, de a fontosabb tornákon még így is részt tudtak venni a legjobbak, nem úgy, mint később. Ugyancsak rossz emlék, hogy az edzőbizottságnak nem volt szava a klubokhoz, igazán nem is működött. Az előbbiekkel szemben pozitívum, hogy a Savaria Kupán még teljes mezőny szerepelt, eljöttek a tengerentúlról is a csapatok, sőt az osztrákokkal közösen szervezett tornán pénzdíjat osztottunk. Mi találtuk ki az idegenlégiósok–magyar válogatott gálát, amit más sportágak is átvettek. Kilencvenben indult el a strandröplabda-bajnokság. Amikor felálltam az elnöki székből, hárommillió forintos aktívummal jöttem el. Félreértés ne essék, nem én vagyok hibátlan, hanem akkor még volt olyan lendülete a sportágnak, amelyet még ki tudtam használni.

II. FEJEZET

Év végén megalakult az új elnökség – már csak – 9 taggal, az elnök nagy meglepetésre a harminchat éves, röplabdás múlt nélküli Zöldi László lett. Egyértelműen meghatározták a feladatát: pénzszerzés, a nyugodt háttér biztosítása a szakmai munkához. A szakmai alelnökké Garamvölgyi Mátyást választották, a gyakorlati munka a bizottságok dolga lett volna – ám nehezen működtek: az edzői bizottság igencsak lassan alakult meg, ráadásul sokáig érdektelenség kísérte munkáját, míg az ifjúsági és utánpótlás-bizottság meg sem alakult.

Egyre több gondot okozott a nagy múltú Savaria Kupa életben tartása. „Nagyítóval" kellett szponzort keresni, kényszerből Ausztriával közösködött Magyarország. Ugyanakkor a közönség is elpártolt a rendezvénytől, amin a női válogatott hosszan tartó sikertelensége miatt nem is lehetett csodálkozni. Enyhe gyógyírt jelentett a juniorválogatottak sikere: a férfiak 10, a nők 6 év után jutottak be ismét az Eb-döntőbe.

Ami örömteli volt: Zöldi László elnöksége alatt megélénkült a sportdiplomácia, 1992-ben nőtt a tévéközvetítések időtartama. Ám továbbra sem volt stabil támogatói háttér, egyszerűen nem volt vonzó a röplabda, a ligákkal többször is vitába került a szövetség. Nem kis (anyagi) kockázattal az elnökség minden korosztályt minden selejtezőre benevezett 1993 januárjában. Az a helyzet állt elő, ha csak egyetlen beígért juttatás is elmarad, vészhelyzet alakul ki.

Exelnöki szavak II.

Zöldi László

– A sikerekkel kezdem. Ha jól tudom, az elnökségem alatti és előtti kétéves periódusban szerepeltek a legtöbb kvalifikációs versenyen a magyar csapatok. Kilencvenháromban nagyon jól sikerült a jubileumi, huszadik Savaria-kupa. És amit nagyon fontosnak tartok, megélénkült a sportdiplomácia: háromszor beszéltem Acostával, a nemzetközi szövetség elnökével, kétszer Nuzman alelnökkel, de az európai szövetség elnöke is járt nálunk. Akkoriban honosodott meg igazán nálunk a strandröplabda, az ábrahámhegyi pályára külön is büszkék lehetünk, hiszen azon két homok egyike a világon, amelyet felszenteltek.

Kudarc, hogy Sinka László főtitkár távozásával összeomlott a szervezet, ami azt bizonyította, hogy csak egy lábon állt addig a szövetség. Én mint elnök és az elnökség sem tudta felszámolni a szövetség, valamint a ligák és klubok közötti ellentétet, a sok lobbyzás miatt lehetetlen helyzet alakult ki. A keletkezett jelentős pénzügyi hiány miatt lemondásom után a szövetség büntetőeljárást kezdeményezett ellenem és két munkatársam ellen. Nos, nemsokára megszüntették a nyomozást, amely megállapította, hogy nem sikkasztottam, és hűtlen kezelést sem fedeztek fel.

A szövetség – mint utóbb kiderült – nagyon megérezte a főtitkár 1993 februári lemondását. Sinka László a kézilabda-szövetségnél ugyanezen a poszton tevékenykedett tovább – máig is sikeres vezető. Az utód megválasztása nem volt mentes a feszültségektől. Ideiglenesen az addigi technikai igazgatót, Mondi Józsefet választották meg, akit Zöldi László felmentett, majd visszavonta döntését. Végül az elnökség megszavazta Mondit, igaz, az elnök tartózkodott. A szomorú valóság: Sinka távozása után nagy fejetlenség támadt a szervezeten belül.

A válságos helyzetet súlyosbította, hogy megint csak Eb-döntő nélkül maradtak felnőttválogatottjaink, ám ami a női szakágat illeti, már-már tűrhetetlen állapotok uralkodtak. Nagy Sándor szakágigazgató nem bízott Botos Ferenc (immár női) szövetségi kapitányban (és ezt lépten-nyomon hangoztatta is), a bajnoki döntőben levonult a Tungsram, a válogatottat bojkottálták, és még lehetne sorolni... Igaz, a szövetség is kapkodott, például az edzőkkel nem egyeztetett válogatottkereteket küldött el a klubokhoz. Az egyetlen, de annál nagyobb siker, hogy junior női válogatottunk – Forman József irányításával – a brazíliai világbajnokságon, Kínával megosztva, a kilencedik helyen végzett.

Újabb „pofon": kilencmilliós hiány halmozódott fel az MRSZ-ben. Az elnököt felszólítják, hogy számoljon be az okokról, ám erre Zöldi László lemondott. A júliusi elnökségi ülésen külső ellenőrzést rendeltek el, mert a felügyelőbizottság vezetője nem jelent meg, akitől a beszámolót várták. A női válogatottról szóló jelentést pedig visszadobta az elnökség annak hányavetisége miatt.

Egyértelműen kudarcév az 1993-as, a lejáró középtávú fejlesztési terv céljaiból szinte semmi sem valósult meg. Ismét bebizonyosodott, hogy erős, keménykezű elnökség kell és jó szabályozók.

III. FEJEZET

A következő elnökválasztásra 1993 novemberében került sor. Lényegében egyetlen számottevő jelölt akadt, dr. Bánhegyi Emil, a XI. kerület polgármestere személyében. Öt-hat szponzortól is ígéretet kapott a támogatásra, többek között ezért is mert belevágni a kevés jóval kecsegtető munkába. A főtitkár Mondi József lett.

A rendkívül rossz gazdasági-pénzügyi helyzetben hat nevezést adott be a szövetség a különböző kvalifikációs versenyekre, az esélytelenség terhe mellett. A tehetségesnek tartott férfiválogatott már az előselejtezőkön elbukott, de 1995 tavaszán a nők sem kvalifikálták magukat az Eb-döntőbe, igaz, ennek is voltak „felfoghatatlan" előzményei: a korábban kinevezett Sun De-lit mérkőzés nélkül buktatták meg 1994 novemberében, és a kiírt pályázat is eredménytelen maradt, így az Eb-selejtezőkre – ideiglenesen – Hoboth Sándor készítette fel a csapatot, akinek mindössze másfél hete maradt az összekovácsolásra. A nők részt sem vettek a hagyományos Spring Kupán, míg a férfiak is csak azért, hogy legalább megmutassák magukat a nemzetközi porondon. Ebben az időszakban a válogatottak versenyeztetése megoldatlan volt, ebben természetesen szerepet játszott a továbbra is „uralkodó" pénzhiány.

Egyértelművé vált, hogy a megelőző években drasztikusan csökkent a játékosok, a csapatok száma, és az utánpótlás hiányát bizonyította, hogy a korábban a fiatalok bajnokságaként elkönyvelt NB II. a kiöregedett játékosok „otthona" lett. Az új elnökség új bajnoki rendszer bevezetését határozta el, amely szerint 1994 őszén az előző bajnokság első nyolc-nyolc gárdája Extraligát alkot, és a második vonal lesz az NB I. Ugyanakkor hosszú vajúdás után „kimúlt" a Savaria Kupa – 21 évet „élt". Csak remélhetjük: sikerül még a közeljövőben feltámasztani.

A röplabdázás sajnos nem vonzotta a televíziót, az írott sajtó is egyre szűkebb terjedelemben foglalkozott vele. Pedig nemzetközi szinten már bebizonyosodott, hogy szponzori támogatásra akkor van igazán remény, ha a képernyőn is szerepel az adott sportág. Nos, a Magyar

Exelnöki szavak III.

Dr. Bánhegyi Emil

– Polgármesterként megkerestek, hiszen – a feleségem révén és sportorvosként is – harminc évet éltem le a röplabdában. Dr. Holvay Endre is bátorított, ám nekem először eszem ágában sem volt elvállalni az elnökséget, tudtam, milyen színvonalesésen és züllésen ment keresztül a sportág. Aztán a koreai világkiállításra több potenciális szponzorral együtt utaztam, akik támogatást ígértek – végül belevágtam. A szponzort viszont egy dolog érdekli: hányszor jelenik meg a televízióban? A szövetségnek élő szerződése volt a közvetítésekre, de – mint kiderült – a támogatókat elsősorban a strandröplabda érdekelte, így például a Martini is csak a strandröplabdára áldozott. A legfőbb nehézséget azonban a főtitkár személye okozta, aki szerintem – és sokak szerint is – alkalmatlan volt feladatának ellátására. Váltani akartam, de nem tudtam véghezvinni az akaratomat, mert a főtitkár foggal-körömmel ragaszkodott a posztjához.

Kiváló szakembert, Sun De-lit választottuk a női válogatott élére, de ő a liga kezdeményezésére egyetlen mérkőzés nélkül távozott! Nevetséges indokkal álltak elő, miszerint őt a szakmai alelnökkel, Garamvölgyi Mátyással együtt nevezték ki, és mivel Garamvölgyi Törökországba szerződött, ezzel neki is mennie kell. Ugyanígy elvesztettem egy bástyát Jánosi Ferenc elnökségi tag személyében, és Holvay Endrének is kevés ideje volt, aki már az olimpia előtti teendőit látta el a nemzetközi szövetség megbízásából. Sikerként könyvelhetem el, hogy a szövetség örökölt deficitjét sikerült nullára csökkenteni, de a debreceni junior Eb megrendezésének kötelezettsége ismét növelte a hiányt. Az eredetileg a főtitkár személye elleni szervezkedés az egész elnökség lemondásához vezetett. Elnökségem idején külön öröm és megtiszteltetés volt számomra, amikor dr. Rubén Acosta úr, a nemzetközi szövetség elnöke másfél órán át tartó, négyszemközti megbeszélésre fogadott Lausanne-ban. A CEV- és FIVB-kongresszuson kiváló kapcsolatokat alakítottam ki, de Acosta úr és a többi elnök számára az itthoni intrikák és azok következményei megmagyarázhatatlanok voltak.

Televízió sportadásaiban – a vezetőség hibájából – a mostohagyerek szerepe jutott a röplabdának.

Az elnökségi üléseken – szokás szerint – személyes ellentétek, klubérdekek kerültek előtérbe, ami gátolta az érdemi munkát. A női vonalon nem csillapodtak a kedélyek, ebben nagy szerepet játszott a női liga önmagát előtérbe helyező, erőfitogtató magatartása is.

Végül augusztusban „fél térdre" rogyott az elnökség. Még májusban Németh Lajos férfi szövetségi kapitány körlevelet küldött a szövetség rendes tagjainak, amelyben az elnökség tehetetlenségére hivatkozva rendkívüli közgyűlés összehívását kezdeményezte. Elegendő támogatót szerzett ahhoz, hogy terve megvalósuljon. Olyannyira, hogy augusztus 12-én felállt az elnökség, lemondott dr. Bánhegyi Emil elnök, és egy öttagú ügyvezető testület vitte tovább a munkát. Élén Mondi József főtitkár állt.

Az MRSZ decemberi közgyűlésén aztán kiderült, zökkenőmentes átmenetnek volt tekinthető ez az időszak, mivel az addig eltelt periódusban majd mindenki által sűrűn bírált főtitkárt nem választották be az új vezető testületbe. Mondhatni: gyökeres átalakulás ment végbe.

KEZDŐDIK A IV. FEJEZET

A hónap 18-án Meleghegyi Tamás József személyében menedzser típusú fiatalember állt a sportág élére. Az ügyvezető elnök a „rendszerváltás" közvetlen kezdeményezője, Németh Lajos lett, a szakfelügyelői teendőket Őryné Merő Nóra látja el. Ez a „trió" alkotja az ügyvezető elnökséget.

Megalakult az elnökség is – biztató, hogy gazdasági és szakmai megfontolások figyelembevételével. Első, vitát keltő döntését már decemberben meghozta: csak a férfiakat nevezte az Eb-selejtezőkre, míg a klubszinten sikeresebb és nemzetközi vonalon több jó játékost felvonultató nők csak itthonról figyelhetik a selejtezőket. Jó példa erre, hogy az idegenlégiósokat nélkülöző Vasas-Budai Tégla a CEV-kupa ankarai négyes döntőjébe jutott – tíz év után először sikerült a fináléba kerülés magyar röplabdacsapatnak.

Annyi igaz: a férfiak egyelőre meghálálták a lehetőséget, és két bravúros győzelemmel mutatkoztak be a horvátok ellen. Még az sem lehetetlen, hogy az ASV Dachauval BEK-ezüstöt szerzett Kántor Sándor vezérletével az Eb tizenkettes döntőjének ajtaján kopogtat majd a válogatott.

Őryné Merő Nóra
szakfelügyelő

– A hosszú távú szakmai programunk elsődleges, általános célja a sportágban tapasztalható visszaesés megállítása. Ennek érdekében több lépcsőt kell végigjárnunk. Ezek a következők: a játékoslétszám növelése, a röplabdázás vonzóvá tétele a közvélemény és a fiatalok körében, a nemzetközi szintű utánpótlás megteremtése, a szakemberképzés fejlesztése, az ifjúsági válogatottak felzárkóztatása az európai középmezőnyhöz. Mindezek megvalósítása érdekében terveink szerint új versenyformákat alakítunk ki, szabadtéri programokat szervezünk, igyekszünk tömegesíteni a strandröplabdázást. Visszanyúlunk az iskolákhoz. A szövetség bemutatókkal, sportszerek beszerzésének segítésével kísérli meg feltámasztani az iskolai röplabdázást. Ugyanez vonatkozik a miniröplabdára is. Így sikerülhet a kiválasztott tehetségeket a bázisokhoz, területi központokhoz irányítani. Nagyon fontos, hogy az utánpótlás-válogatottak azonos koncepció alapján dolgoznak majd, ami elősegíti a zökkenőmentes korosztályváltást. Nagy hangsúlyt fektetünk majd menedzselésükre és külföldi versenyeztetésükre is. Mindezek beteljesülésének egyik nélkülözhetetlen feltétele: a pénz, amiben – sajnos – nem dúskálunk. Amint kitűnik, az utánpótás kerül a fókuszba.

Németh Lajos
ügyvezető elnök

– Kilencvenöt tavaszán körlevelemmel én kezdeményeztem a rendkívüli közgyűlés összehívását, amely aztán a lemondásokhoz vezetett. Ugyanakkor szövetségi kapitányként nem volt szándékom bármilyen funkciót is elvállalni. Ám egyre nagyobb erkölcsi és szakmai nyomás nehezedett rám, miszerint végig kell csinálnom, amit elkezdtem. Miután tizennyolc évet dolgoztam a magyar röplabdában, úgy éreztem, van annyi rálátásom, hogy komolyabb funkcióban tudjam segíteni a sportágat. Két nagy feladat áll előttem és kollégáim előtt: először is meg kell állítani a sportág népszerűségének, a szakosztályok és játékosok számának csökkenését. A másik a válogatott menedzselésének javítása, mert az utóbbi időben ez a nullával volt egyenlő. Már elkészült a sportág közép- és hosszú távú terve, amely kiváló anyag. Az ebben szereplő programot kell megvalósítani. Olyan vezetési gyakorlatot kell bevezetni, amely következetes magához, betart mindent, ami a szövetségre vonatkozik.

Ugyanide kapcsolódik az első olyan probléma, amellyel szembe kellett néznie az új vezetőségnek: a férfi nemzeti együttes vezetőedzője, Garamvölgyi Mátyás augusztus elsejétől a török Emlakbank Ankarához szerződött, és eredetileg megtartotta volna itthoni posztját is. Ám szakmai körökben ez nemtetszést váltott ki, és az edzőbizottság szakmai indokait figyelembe véve, az ügyvezetőség felmentette tisztségéből. Helyére Nyári Sándort, az addigi segítőt szemelték ki, aki el is fogadta a felkérést, így a dánok elleni, szeptember 18-i Eb-selejtezőn már ő ült kispadon.

Folytatás következik...

Szabó Gábor

Szurkolók '95

Szurkolók '95 címen elkészült Magyarország első videokazettája, amely csak és kizárólag a hazai stadionokban folyó „munkát" mutatja be.

A kazettán található felvételeken szinte valamennyi NB I-es labdarúgócsapat szurkolói, ultrái, huligánjai, egyéb nevezetű rajongói helyet kapnak. A százhúsz perces anyag átfogó képet ad arról, hogy hol is tart, hol is tartott 1995-ben a magyar szurkolási kultúra. A honi stadionok lelátóinak képein túl, főszerepet kapnak a különböző szurkolói csoportok koreográfiái, rigmusai és pirotechnikai bemutatói. Kiemelt szerepet kap a két legnagyobb táborral rendelkező honi csapat, a Ferencváros és az Újpest. E két ősi riválisbemutatása közel ötven percet tesz ki. Az ő párharcuk külön érdekessége az összeállításnak. Akik kíváncsiak erre a történelminek nevezhető anyagra, azok megrendelés útján még hozzájuthatnak a **Szurkolók '95** című videokazettához.

Ára: 1990 forint + postaköltség.

A kazetta a következő címen rendelhető meg: Infosport Bt., 1462 Budapest, Pf.: 559.

2500 Ft

errea

A magyar
női röplabdaválogatott
1996. évi támogatója:

ERREA SPORT

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

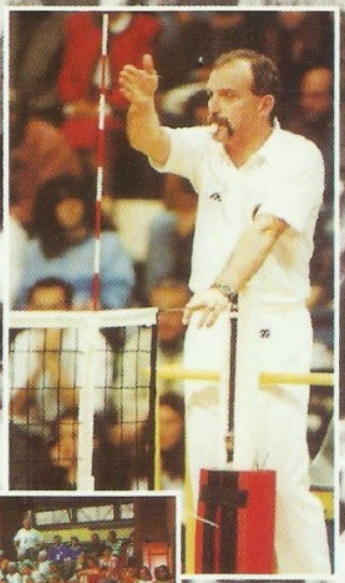

ARÉNA 2000

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

Szerkesztette
Juni György

A szerkesztő munkatársa
Ládonyi László

ARÉNA 2000

A kötet szerzői

Ch. Gáll András, Gallai László, Gy. Szabó Csilla, Juni György, Lukáts György, Nádas Pál, Szabó Gábor, Vad Dezső, Zsolt Róbert

Fotók

Farkas József (Nemzeti Sport Fotóügynökség), Schwerlichovszky Lászlóné, Záhonyi Tamás (Nemzeti Sport Fotóügynökség), FIVB Magazine, Volley World, valamint az MRSZ és a szerzők archívumából

Reklámmenedzser

Bernáth Bea

A KÖTET TÁMOGATÓI

Borsodi Sörgyár Kft., Budai Tégla, Douwe Egberts, Dulőr Kft. (Dunaferr Rt.), Fémmunkás Rt., Infinity (O'Neill), Kaltenberg Bajor Királyi Söröző, 2M Reklám Stúdió, Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft., Medikémia Rt., Strázsa Vagyonvédelmi Kft., Szerencsejáték Rt., Tamati Kft., OTP Bank, Üllői Úti Hirdető

Magyar Röplabda Szövetség (MRSZ), MRSZ NB I-es férfiliga, MRSZ Játékvezetői Testület, A Magyar Röplabdázók Baráti Köre, A Magyar Röplabda Jövőjéért Alapítvány

Területi szövetségek

Budapest, Bács-Kiskun m., Csongrád m., Győr-Moson-Sopron m., Hajdú-Bihar m., Heves m., Jász-Nagykun-Szolnok m., Komárom-Esztergom m., Somogy m.

Szakosztályok

AgriaComputer RC, BSE-CSM, Debreceni EAC, Dunaferr SE, Gödöllői RC, Jászberényi RK, Kaposvári Balatel RC, Kaposvári Női RC, Közgazdasági Egyetem SC, LRI Malév SC, Medikémia-Szeged SC, Tabi RK, TFSE, Vasas SC, Vértes Volán SE

Egyéni támogatók

Baranyai Mihály, Garamvölgyi Mátyás, Németh Lajos, „Sasi", Zöldi László

A kézirat lezárva: 1996. szeptember 30.

© Aréna 2000, 1996
© Juni György, 1996

A kiadásért felel: dr. Ládonyi László
Lektor: Skrapits László
Borítóterv: Harsányi Tamás
Tördelők: Joe és Tsa.
A szöveget szedte: Hamar Ildikó
Korrektor: Sas László
Montír: Tóth Barbara
Elektronikus képfeldolgozás: Robert's & Tocsi
– Bodócs Mihály, Juhász Balázs, Mocsonoki Gábor, Tóth László

ISBN 963 85515 1 8

Tartalom

I. fejezet ..... Krónika 9

Az első tíz év/11 • A második tíz év/17 • A harmadik tíz év/23 • A negyedik tíz év/31 • Az ötödik tíz év/39

II. fejezet ..... Megyéről-megyére 49

III. fejezet ..... Nemzetközi porondon 63

IV. fejezet ..... A legeredményesebb szakosztályok 77

Újpesti Dózsa/78 • Tungsram SC/81 • Vasas SC/83 • Csepel SC/85 • Bp. Honvéd/87 • Medikémia-Szeged/88 • Kaposvári Balatel/89 • KSC/90 • NIM SE/91 • Eger SE/93 • Ganz Villamossági SK/94

V. fejezet ..... Kaleidoszkóp 95

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik 96
Bieliczki és a legendás aktatáska 98
Abád József, a professzor 100
Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyball-nak 102
Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával 104
Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete 106
Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet ... 108
Tatár, a villámkezű világklasszis 110
Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény” 112
Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől 114
Bardi Gyöngyivel az időgépben 116
Kántor megcélozta a holdat 118
Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja 120
Magyar Röplabda Szövetség 1989–1996 122

VI. fejezet ..... A háló két oldalán 125

VII. fejezet ..... Utánpótlás 139

VIII. fejezet ..... Sportdiplomaták, edzők, játékvezetők 143

IX. fejezet ..... Légiósok 151

X. fejezet ..... Almanach 155

XI. fejezet ..... Válogatottak arcképcsarnoka 187

XII. fejezet ..... Ülőröplabda 203

XIII. fejezet ..... Strandröplabda 213

XIV. fejezet ..... Kitekintés: a világ röplabdázása 221

VI. FEJEZET

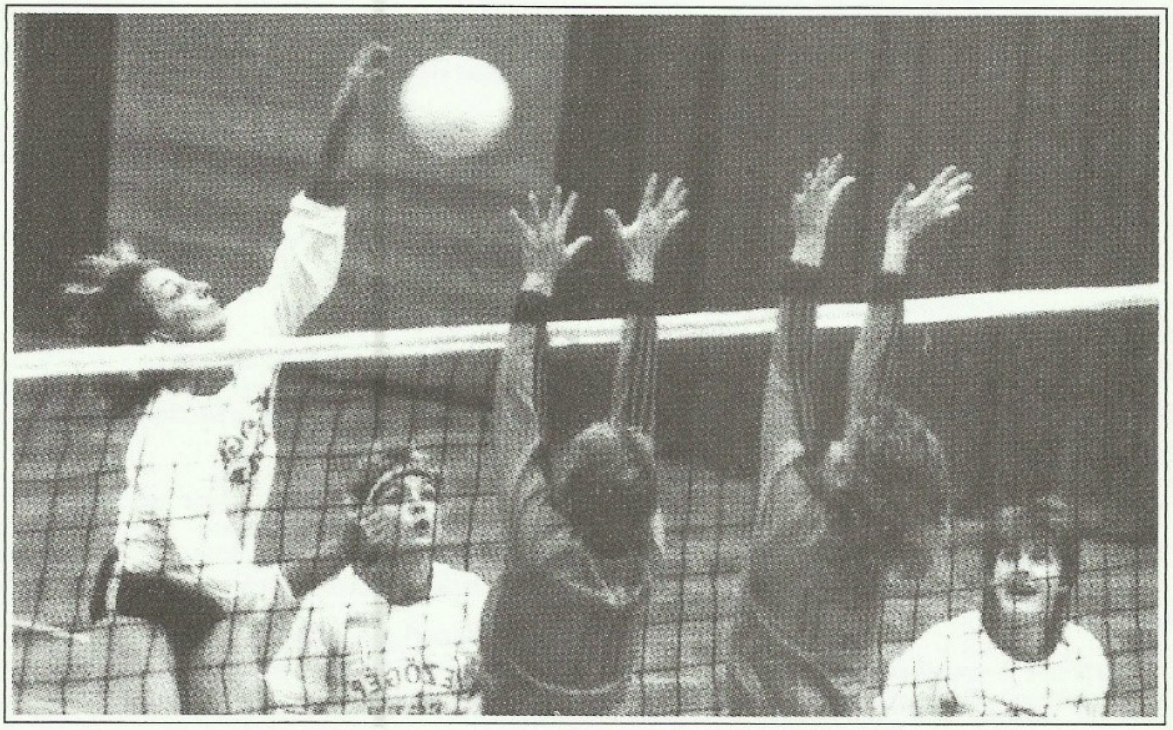

A háló két oldalán

Írta

Gallai László

Juni György

A játék nagy egyéniségei

Most aztán jól nézünk ki! Ez volt az első gondolat, amely átvillant az agyunkon, amikor ezen fejezet írásához kezdtünk. A feladat pedig nem más, mint az, hogy írni kell tizenöt-tizenöt férfi-, illetve női játékosról, akik az elmúlt fél évszázad legjobbjai voltak, valamint megnevezni további harminckettőt, illetve huszonnégyet akik a sorban utánuk következnek. Akárhogy számoljuk, ez nem több, mint negyvenhét férfi, és harminckilenc női röplabdázó. De hát ez a két szám évi átlagban még egyet sem tesz ki! Nem bizony. Így talán érthető az első mondatban érzékeltetett „méltatlankodás".

S valóban, csupán ennyien lennének azok, akiknek oly sok éven át köszönhettük a nemzetközi sikereket? Csupán ennyien lennének azok, akiknek oly sok éven át köszönhettük a magyar bajnokságok akár nemzetközi mércével is mérhető magas színvonalát, több klubcsapatunk kupasikereit? Képtelenség! A felsorolásból olyan egyéniségek maradtak ki, akik nélkül nem biztos, hogy együtteseink elérték volna azokat az eredményeket, amelyekre a mai napig büszkék. Vajon annak idején el lehetett volna képzelni mondjuk a férfiaknál az Ú. Dózsát az örökifjú Nagy J. „Tüzes", a Bp. Honvédot a hallatlanul jól mezőnyöző Blaumann „Öcsi" és a mindig megbízható Ivancsó, a Bp. Spartacust a Tatár mellett játszó Mihályi, a Vasast a tapasztalt játékosok között fiatalos lendületet adó Farkas, Juni kettős, a Csepelt Moss László és Guláy, a Farkaslyuki Bányászt Békevári, a nőknél a DVTK-t nagy ütéseiről híres Schulcz, a Ganz Villanyt Gódor, a BKV Előrét Gál, az Ú Dózsát a megbízható feladó Császár nélkül, továbbá...

...illetve nincs továbbá. Pedig valóban jót akartunk, amikor az alábbiakon kívül szerettünk volna felsorolni egy sereg további nagyszerű játékost, akik ugyancsak szorosan hozzátartoztak, illetve hozzátartoznak ehhez a fél évszázadhoz, s akik nélkül ki tudja, lettek volna-e az elmúlt ötven évben olyan remek korszakok a magyar röplabdasportban, amelyeket tagadni sem lehet, még akkor sem, ha jelenleg éppen mélyrepülésben van a sportág. Sajnos azonban jelen kiadványunk terjedelme nem végtelen, s ha folytatni akarnánk a megkezdett sort a fiúkkal, majd ugyanezt tennénk a gyengébbik nemmel, ki tudja, menynyivel lépnénk túl a megengedett terjedelmet. Ám az engedtessék meg nekünk, hogy három kategóriát kölcsönözzünk a sakkozóktól, s azt mondjuk: a kétszer tizenöt röplabdázó mindegyike nemzetközi nagymester, akik utánuk következnek azok a nagymesterek, és akiket „el kell hallgatnunk" azok a mesterek, a szó igaz értelmében. Most pedig lássuk, mit tudunk felhozni „mentségünkre" a kiválasztott nagymesterekkel kapcsolatban.

Bizik László (Válogatottság: 1947 és 1951 között). Szlovákiából, a Felvidékről került Magyarországra közvetlenül a háború után, már kész játékosként. Erőssége a támadójáték volt. Tapasztalatára igen nagy szükség volt a válogatottban és klubcsapataiban. Ezt a férfi-, majd a női válogatott edzőjeként is kamatoztatta.

Bogár Géza (1970–1983). Kifejezetten támadó típus volt, ha jó labdát kapott, az ellenfélnek nem volt könnyű sáncolni, s a mezőnyben is alig tudták hárítani nagy erejű, helyezett ütéseit.

Borsovszky Tibor (1948–1954). Szerepköre az ütők kiszolgálása volt, de nemcsak jó feladónak, hanem az egyik legönfeláldozóbb mezőnyjátékosnak is ismerték. Kitűnő teljesítményével nagy érdemeket szerzett az 1950-es szófiai Eb-bronzérem megszerzésében.

Börcsök Csaba (1975–1986). Támadójátékos volt, akinek teljesítményét növelte, hogy balkezes, ráadásul főként középről szeretett ütni, igen eredményesen.

Csíkos Gábor (1991–). A mostani modern röplabdázás egyik nagy „bombázója", aki elölről, hátulról egyaránt remekül üt. Nagy jövő előtt áll.

Czafik Béla (1957–1967). Csak gumiemberként ismerték őt, aki képes volt métereket repülni a labdáért. Sokszor egészen lehetetlen helyzetekben mentett. Alacsony termete miatt nem lett belőle igazán nagy játékos.

Czakó Kálmán (1965–1970). Remek támadójátékos volt, elsősorban ütésben nyújtott felejthetetlen teljesítményeket.

Demeter György (1979–1989). Viszonylag későn kezdett röplabdázni, ennek ellenére jó támadójátékos vált belőle. Különös ismertetőjele, hogy rendkívül szerény, jó szellemű játékos volt, s ezt az erényét edzőként is kamatoztatja azzal, hogy Kaposvárott ugyanezt igyekszik elérni játékosainál, sőt a férfiválogatottnál is, amelynek egyik edzője.

Grózer György (1981–1985). Ifjonc korától kezdve nagy ígéret volt. Erőssége a támadójáték, amelyhez minden fizikai adottsága megvan. A röplabdázást Németországban, majd Belgiumban folytatta. Hibája, hogy nehezen kezelhető, amit idegenlégiósként is „bizonyít".

Győri Attila (1976–1988). Neki is a támadó játék volt a legfőbb erénye, kezdettől fogva az úgynevezett nagy ütők közé tartozott.

Hulmann Zsolt (1989–). Főleg a támadójátékban csillogtat jelentős erényeket, de úgyszólván mindent tud, amit a modern röplabdázás megkövetel.

Huszár Ferenc (1974–1985). Igen megbízható, úgynevezett hajtós típus, aki soha nem adta fel, bármennyi is volt az eredmény. Tipikus másodütő volt.

Király Zsolt (1985–1991). Azok közé tartozott, akik szinte mindenhez értettek, de elsősorban a hálónál „élt". Támadó és sáncjátéka olykor élményszámba ment. Amikor elment külföldre profinak, egy igen jó játékossal lettünk szegényebbek.

Kovács Károly (1969–1978). Eleinte kosárlabdázott, és akkor kevesen gondolták volna – talán legkevésbé ő –, hogy ebben a sportágban a válogatottságig viszi. Mindent megtanult, amit megköveteltek tőle, és igen eredményes támadójátékossá nőtte ki magát. Szorgalma nem ismert határt.

Dr. Lantos Csaba (1962–1973). A bajai III. Béla Gimnáziumban tűnt fel átlagon felüli ruganyosságával. Ebből adódott, hogy kiváltképpen a hálónál érezte jól magát, mind az ütést, mind a sáncolást illetően.

Magyar Zoltán (1979–1989). Balszerencséjére alacsony röplabdázónak számított, ebből adódóan viszont kiválóan mezőnyözött, s feladásai is jól hasznosíthatók voltak.

Makláry László (1954–1955). Tatárral együtt a legnagyobb magyar tehetség volt, s ha nem szól közbe súlyos betegsége, minden bizonnyal az ő neve is jóval ismertebb lett volna. Később felgyógyult, majd 1956-ban Ausztráliába ment, s ott lett belőle kiváló játékos.

Mayer József (1953–1963). „Fakezűnek" becézték, mivel kosárérintése nem volt éppen tanítanivaló. Jó szellemű, igazi másodütő volt. Népszerűségére jellemző, hogy századik válogatottsága alkalmából a mérkőzés vége felé a közönség kórusban követelte a pályára. Sánca olyan volt, hogy az ellenfél ütője azt hitte, betonfalról jött vissza a labda.

Nagy István (1966–1977). Hatalmas rugókkal áldotta meg a sors. Támadójátékos volt, de mezőnyben is jó teljesítményre volt képes. Bohém természete miatt általában szerették.

Pap István (1957–1960). Megbízható játékosnak ismerték, aki elsősorban feladóként csillogtatott erényeket, de mezőnybeli játéka is átlagon felüli volt.

PÁSZTOR ATTILA (1989–). A sáncon kívül elsősorban ütésben jeleskedik, de szép kosárérintése miatt feladó szerepkörrel is megbízták néha. A mai modern röplabdázás képviselője.

POLÁNYI LÁSZLÓ (1967–1975). Másodütő, akinek különös ismertetőjele, hogy nagy ugró és jó nyitásfogadó volt.

POLICSÁNYI ISTVÁN (1966–1975). „Csak" világhírűvé vált ütőjét, Buzeket szolgálta ki, de azt rendkívül magas fokon tette.

RÓKA GASZTON (1954–1957). Jó szellemű, kitűnő csapatjátékos, korának nagy balkezes másodütője, főként azzal tűnt ki, hogy az ellenfél a sánc szélére ütött labdáinak ellenszerét többnyire nem találta meg.

SÁROSSI GYÖRGY (1963–1970). Korának nagy irányítókészséggel megáldott egyénisége volt, olykor váratlan balkezes közbeütésekkel hívta fel magára a figyelmet. Mezőnyjátéka jóval átlagon felüli volt.

SCHILDKRAUT KRISZTIÁN (1989–). A jelenkor egyik legjobb irányítójátékosa, aki feladásaival, jó mezőnyjátékával szerez a szurkolóknak kellemes perceket.

SZABÓ KÁLMÁN (1977–1995). Azok közé a ritka kiválóságok közé tartozik, akik nemcsak a hálónál nyújtanak kiemelkedőt, hanem mezőnyjátékukkal is igen hasznos csapattagok.

SZILÁGYI ISTVÁN (1952–1955). Technikailag jól képzett másodütő volt, akit – balkezes lévén – nem túlságosan szerettek az ellenfelek.

TOMANÓCZY TIBOR (1992–). Róla egyelőre „csak" annyit, nagyon tehetséges támadójátékos, akinek még bőven van ideje arra, hogy „neve" legyen.

TÜSKE FERENC (1962–1967). A nagy „hajtós" játékosok közé tartozott, aki mezőnybeli teljesítményével is maradandó emlékeket őriz. Kizárólag feladói szerepkörben játszott.

URBÁN VILMOS (1972–1981). Kiválóan képzett feladó, jó mezőnyjátékos volt, aki alacsony termete ellenére is jól sáncolt, közbeütéseivel pedig gyakran zavart okozott az ellenfél soraiban

VARGA MIKLÓS (1956–1963). A Vasas kőkemény első ütője volt, akinek nem csekélyebb erejű horognyitásait ma is szívesen emlegetik – az ellenfeleket kivéve.

ÁDÁMNÉ PETŐ JÚLIA (1955–1962). Klubjában, az Ú. Dózsában első ütő, a válogatottban viszont irányító szerepkört kapott. A váratlan megoldások mestereként ismerték, amihez nagyban hozzájárult, hogy balkezes volt.

BARANYAINÉ SZABÓ ÉVA (1954–1967). Kifejezett támadójátékos volt, ezért klubjában, a Háztartási Boltban és a válogatottban is első ütőt játszott.

BISZKU ÉVA (1974–1976). Tehetséges ütőjátékos volt, a montreali olimpián igen hasznos tagja a negyedik helyezett magyar válogatottnak.

BÓTA ENIKŐ (1984–95). Kissé merev karral üti meg a labdát, ennek ellenére jó ütőjátékos, s talán még jobban sáncol.

BOTSNÉ KUBINYI MARGIT (1950–1955). A kezdeti időszak egyik nagy tehetsége, aki a Ganz Villanyban bontogatta szárnyait, és nem kis érdeme volt csapata kitűnő szereplésében.

CZAKÓ MÁRIA (1991–). A mai magyar röplabdás nemzedék egyik igen tehetséges játékosa, aki tudását – főleg ütőképességét – Ausztriában kamatoztatja.

DAMBENDZET NATHALIA (1993–). Remélhetőleg senki sem sértődik meg, ha azt mondjuk: korunk legnagyobb magyar tehetsége, aki a nyitástól a támadások befejezéséig mindenben képes kiválót nyújtani.

FEKETE KRISZTINA (1982–1991). Kifejezetten támadójátékos, aki szinte férfias keménységgel üti be a labdákat. Ezt az erényét Olaszországban is kamatoztatta.

FÉSÜS ERZSÉBET (1989–93). Másodütő, aki végighajtja a mérkőzéseket. Igazi csapatjátékos.

JUHÁSZNÉ KOSKA ANNA (1950–1960). Rendkívül megbízható, jó szellemű játékos, aki minden poszton kiemelkedő teljesítményre volt képes. Klubcsapata, a BSE, illetve a VTSK nélküle aligha lett volna élvonalbeli együttes.

KASTNER VERONIKA (1983–93). Kifejezetten ütő típus, a Tungsram (Vasas Izzó) saját nevelésű játékosa.

KASZÁS BORBÁLA (1949–1954). A régi idők egyik jelentős magyar röplabdázója, a BSE, illetve a VTSK első számú ütője, aki sáncban is alaposan kitett magáért.

KIRÁLYNÉ SIRY EMERENCIA (1968–1980). Mindenekelőtt irányítókészségével és kitűnő mezőnybeli játékával tűnt ki.

KURIMAYNÉ ZAFFIRY SOLVEIG (1947–1953). Abszolút univerzális játékosként erőssége volt már az első magyar válogatottnak is.

MOLNÁRNÉ KÁPOSZTÁS ILONA (1955–1963). A Bp. Petőfi egyik nagy egyénisége volt, aki úgy játszott a mezőnyben, hogy vesztésre álló mérkőzéseken is képes volt lelket önteni a társaiba.

NAGYNÉ MEDGYESI MÁRIA (1964–1971). A mezőnyben is jó teljesítményt nyújtó, kifejezetten feladó típusú játékos volt.

NYÁRI VIRÁG (1987–1995) A Vasas saját nevelésű büszkesége, aki jól nyit, ragyogóan üt és sáncol. A franciák nem véletlenül vitték el.

RAKACZKYNÉ BERTÓTI ÉVA (1954–1962). Mindenben átlagon felüli volt, a Háztartási Bolt sokat köszönhet neki, hogy éveken át az élvonalban szerepelhetett, s két bajnokságot is nyert.

STEINERNÉ PAPP KATALIN (1967–1976). Biztos kezű feladó játékos, akinek irányítókészsége átlagon felüli volt.

SCHADEKNÉ EICHLER KATALIN (1971–1977). Kiváló mezőnyjátékos volt, aki – ahogy mondani szokták – ha kellett, összetörte magát a pályán.

SZEGEDINÉ ÉNEKES EMŐKE (1970–1980). A nagy hírű NIM, majd a Tungsram egyik kimagasló tudású röplabdázója volt, aki mint másodütő a hálónál és a mezőnyben egyaránt jóval az átlag felett teljesített. Erénye volt továbbá a kiváló sáncolás.

TATÁRNÉ KÉKESI ÉVA (1958–1967). Úgy ismerték, mint a mezőny egyik nagy balkezes bombázóját, akinek különös képessége az volt, hogy remekül „látott" a pályán.

VARGÁNÉ PÁLINKÁS ERZSÉBET (1977–1985). Kifejezetten támadójátékos volt, s ehhez a jó sáncolás is párosult.

VOITH ILDIKÓ (1991–). Univerzális tehetség, a jelenlegi válogatott egyik erőssége.

E férfi- és női névsor után pedig lássuk a már említett „nemzetközi nagymestereket", akiknek kiválasztásában segítségünkre volt egy, a sportágat évtizedek óta figyelemmel kísérő szakemberekből álló ötventagú zsűri, amelynek szavazatai alapján alakult ki a kétszer tizenöt fős mezőny.

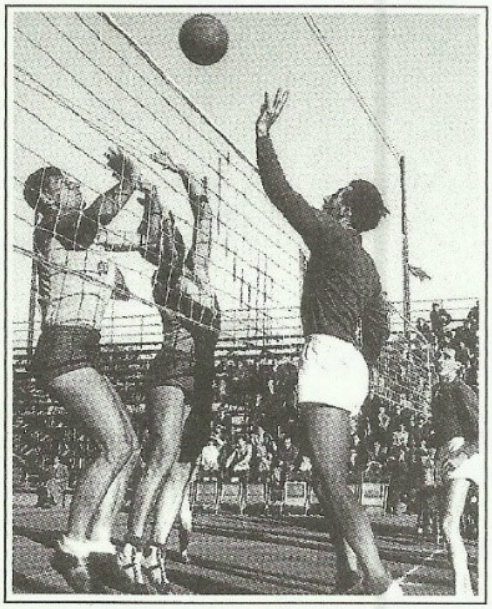

Dr. Prohászka László

Született: Vajk, 1920. október 12.
Magassága: 180 cm.
Egyesületei: Ganz TE, BEAC, MTK, BSE, illetve Bp. VTSK.

A röplabdasporttal 1930-ban Érsekújváron ismerkedett meg. Ő volt a magyar röplabdasport első éveiben szereplő válogatott csapatkapitánya, aki – a korábbi években az Érsekújvári SC, majd pedig a BEAC labdarúgócsapatának kapusa volt, és szerepelt az 1947-es párizsi főiskolai vb-n a labdarúgó-válogatottban – ragyogó mezőnyjátékáról volt híres. Kapuserényeit csillogtatva a legreménytelenebb helyzetekben is hárítani tudta az ütéseket és ejtéseket. Nagyszerű mezőnyjátéka mellett kitűnő feladásaival is jeleskedett. A Ganz TE játékosaként 1947-ben bajnoki aranyérmet nyert, tagja volt az 1949-ben Budapesten megrendezett főiskolai vb-n negyedik helyen végzett magyar csapatnak. 1947 és 1950 között 22 alkalommal szerepelt a magyar válogatottban. Vezéregyénisége volt az első magyar válogatottnak, amely 1947-ben Tiranában lépett pályára.

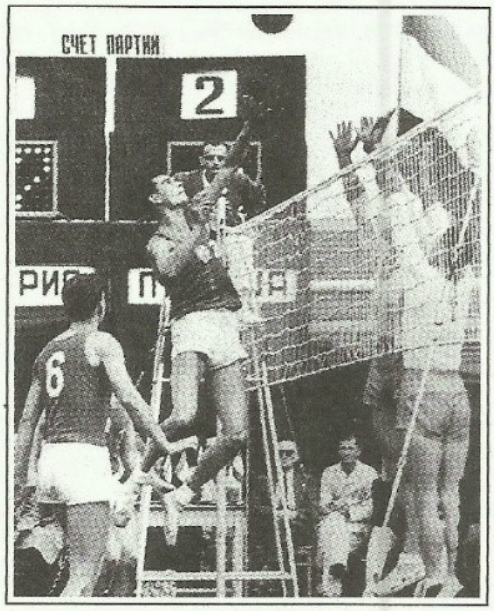

Antalpéter Tibor

Született: Budapest, 1930. február 4.
Magassága: 193 cm.
Egyesülete: Csepel SC.

A Csepel röplabdaszakosztályának alapító tagja, Patay D. Zsigmond tanítványa 16 éves korában kezdett röplabdázni. Mielőtt végleg a röplabdasportot választotta, NB I-es szinten kézilabdázott. A magyar röplabdasport első, külföldön is elismert, világklasszis egyénisége, aki tagja volt már az első válogatottnak. 1947 és 1956 között 64 alkalommal szerepelt a válogatott csapatban, melynek az ötvenes években csapatkapitánya és kulcsjátékosa volt. Legfőbb erénye a támadójátékban mutatkozott meg, de minden vonatkozásban kitűnően képzett röplabdázó volt, és kiváló felkészültsége magas fokú játékintelligenciával párosult. Súlyos térdsérülése miatt korán kényszerült visszavonulni. Ötszörös magyar bajnok és kétszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: 1950-ben Eb-n 3., 1952-ben vb-n 5., főiskolai vb-n 1949-ben 4., 1954-ben 3.

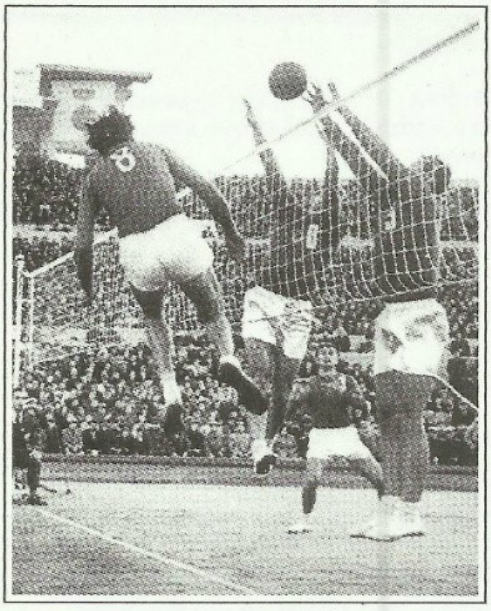

Hennig Ernő

Született: Budapest, 1926. december 7.
Magassága: 184 cm.
Egyesületei: Elektromos, Csepel SC.

Mielőtt röplabdázó lett, NB I-es szinten kézilabdázott, és mint kapus tagja volt az ifjúsági vízilabda-válogatottnak is. A röplabdasporttal a meghonosodás első időszakában, Bieliczki István irányításával ismerkedett meg az Elektromosban. Kiváló labdaérzékű, rendkívül jól képzett, gyors, technikás játékos volt, aki a védekezésben és a támadójátékban kitűnő, megbízható teljesítményre volt képes. Tagja volt az első válogatottnak, 1947 és 1956 között 63 alkalommal játszott a címeres mezben. Ötszörös bajnok és kétszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: 1950-ben Eb-n 3., 1952-ben vb-n 5., főiskolai vb-n 1949-ben 4., 1954-ben 3.

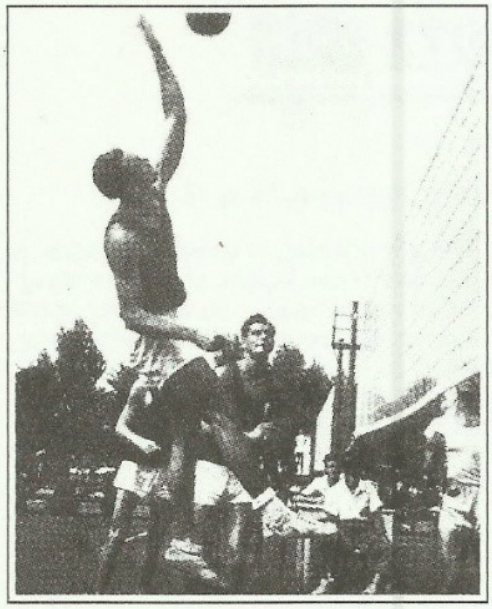

Havasi Gyula

Született: Munkács, 1928. április 23.
Meghalt: Budapest, 1978. április 12.
Magassága: 186 cm.
Egyesülete: Csepel SC

A Csepel röplabdaszakosztályának alapító tagja. Patay D. Zsigmond volt az első edzője. A balkezes feladó játékost a technikai-taktikai érettség és a megbízhatóság jellemezte. Hatásos fegyvere volt a váratlan közbeütés, mely minden esetben zavart okozott az ellenfél soraiban. 1948 és 1956 között 49-szer volt válogatott. Ötszörös bajnok és kétszer MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: 1950-ben Eb-n 3., 1952-ben vb-n 5., főiskolai vb-n 1949-ben 4.

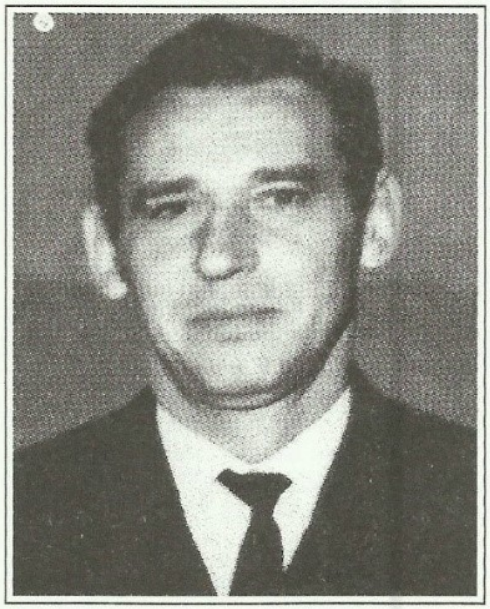

Németh Zoltán

Született: Budapest, 1931. augusztus 27.
Meghalt: Budapest, 1988. március 31.
Magassága: 190 cm.
Egyesületei: Vasas SC, Bp. Honvéd, Csepel SC, Bp. Spartacus.

1948-ban a Vasasban kezdett röplabdázni, Spányik József volt a tanítómestere. Elsősorban a nagy ütőerő jellemezte, de a kemény ütések mellett sikerrel alkalmazta a finom megoldásokat is. Erőssége volt továbbá a sáncolás és a horognyitás. Fiatalon, 25 éves korában saját elhatározásából visszavonult a válogatottól, melyben 1949 és 1956 között 47-szer lépett pályára. Háromszoros bajnok és egyszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: 1950-ben Eb-n 3., 1952-ben vb-n 5., főiskolai vb-n 1954-ben 3.

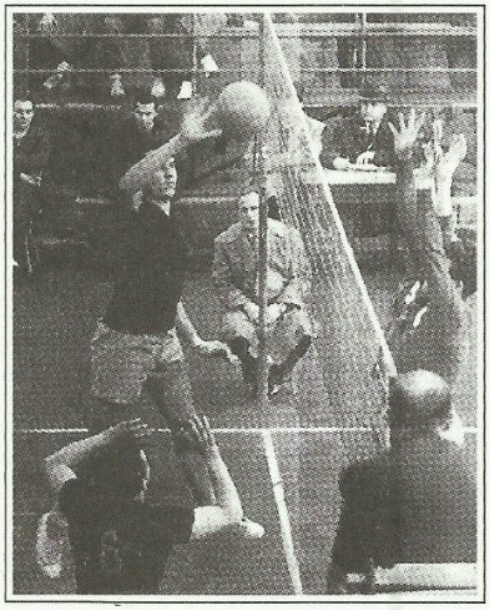

Benke Attila

Született: Budapest, 1930. december 5.
Magassága: 186 cm.
Egyesületei: Elektromos, Bp. Honvéd, Vasas SC.

1947-ben az Elektromosban kezdett röplabdázni, ahol Bieliczki István volt a nevelőedzője. Sokoldalú, technikailag és taktikailag jól képzett röplabdázó volt, akinek a támadójáték volt a fő erőssége, de a mezőnyben is egyenletesen, megbízhatóan játszott. Ő volt az első magyar férfi röplabdázó, aki elérte és túl is szárnyalta a 100. válogatottságot: 1949 és 1960 között 110 alkalommal játszott a címeres mezben. Egyszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: Eb-n 1950-ben 3., 1958-ban 5., vb-n 1952-ben 5., 1960-ban 6., főiskolai vb-n 1949-ben 4.

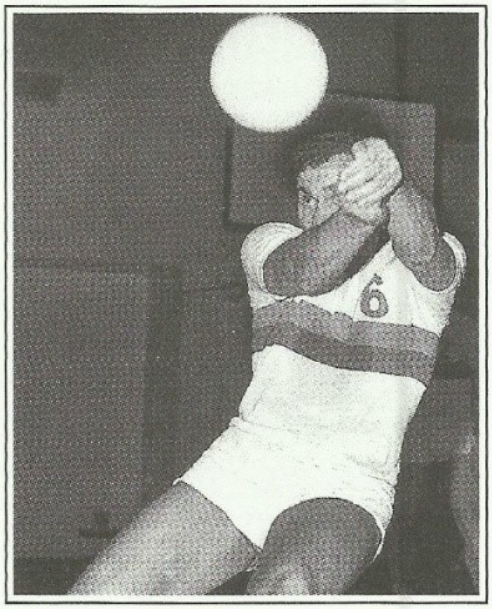

Prouza Ottó

Született: Salgótarján, 1933. június 13.
Magassága: 180 cm.
Egyesületei: Salgótarjáni Vasöntöde és Tűzhelygyár, Vasas SC.

Szatmáry Szilárd irányításával 1949-ben Salgótarjánban kezdett röplabdázni. A kivételes adottságoú, minden tekintetben kiválóan képzett, rendkívül nyugodt, higgadt, kitűnő feladó és mezőnyjátékos viszonylag alacsony termete ellenére a sáncolás egyik legkiválóbb mestere is volt. Minden mérkőzésre céltudatosan készült, szívvel-lélekkel, teljes erőbedobással játszott. A legnagyobb magyar röplabdás egyéniségek közé sorolható. 1953 és 1965 között 154 alkalommal játszott a magyar válogatottban. Egyszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1964-ben 6., vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1958-ban 5., 1963-ban 2., főiskolai vb-n 1954-ben 3.

Kövér György

Született: Kiskőrös, 1932. április 26.
Magassága: 192 cm.
Egyesülete: Csepel SC.

A Csepel saját nevelésű játékosa, 1949-ben dr. Abád József tanítványaként kezdett röplabdázni. Határtalan lelkesedésével és szorgalmával jutott el a sportág legjobbjainak sorába. Kiváló fizikai adottságai révén a támadások befejezésében jeleskedett nagy erejű leütéseivel. Rendkívüli akaraterejére jellemző, hogy amikor 1958-ban egy súlyos vállsérülés következtében hetekre harcképtelenné vált, a „kényszerszünet" alatt megtanult bal kézzel ütni, és ettől kezdve már kétkezes ütőként tartották számon. 1953 és 1962 között 94 alkalommal játszott a válogatott címeres mezében. Háromszoros bajnok és egyszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1958-ban 5., és tagja volt az Eb All Star csapatának. Főiskolai vb-n 1954-ben 3.

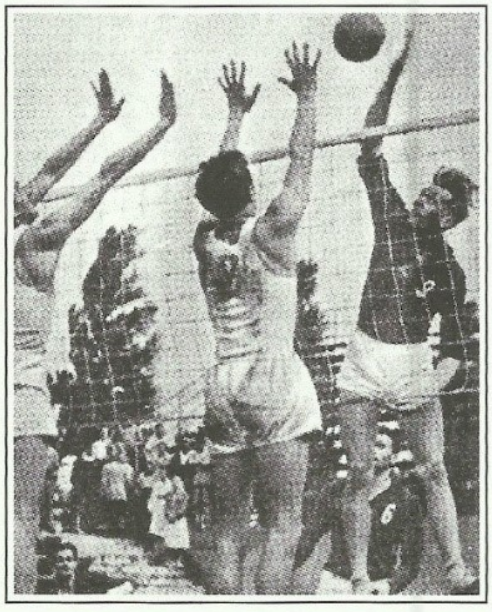

Gálos László

Született: Bátaszék, 1933. április 3.
Magassága: 190 cm.
Egyesületei: Bajai Építők, TFSE, Ú. Dózsa.

1950-ben Baján ismerkedett meg a sportággal. Első edzője dr. Horváth István gimnáziumi testnevelő tanár volt. A magyar röplabdasport egyik kiemelkedő képességű egyénisége. A technikailag és taktikailag kiválóan képzett játékos elsősorban a hálótérben alkalmazott olyan megoldásokat, amilyeneket csak kevesen tudtak a világon hasonlóan végrehajtani. 1956 és 1964 között 132 mérkőzésen lépett pályára a válogatottban, melynek hosszú éveken keresztül csapatkapitánya volt. Hatszoros bajnok és kétszeres MNK-győztes, az Ú. Dózsa örökös bajnoka. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1964-ben 6., vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1958-ban 5., 1963-ban 2., BEK-ben 1962-ben 3.

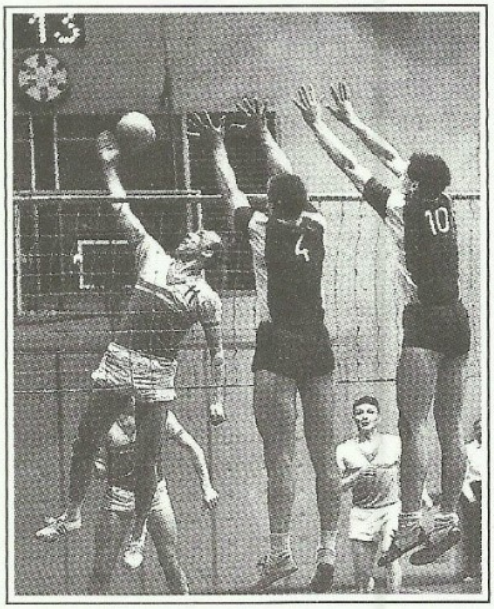

Tatár Mihály

Született: Káloz, 1937. július 4.
Magassága: 189 cm.
Egyesületei: Bp. Spartacus, Bp. Honvéd, Bp. Spartacus.

Az MTH-ban 1952-ben kezdett röplabdázni, ahol Prodovszky Kálmán volt a nevelőedzője. Kiváló versenyzői erényei, magas fokú technikai képzettsége és kivételes taktikai érzéke a magyar röplabdasport kiemelkedő egyéniségei, a világklasszisok sorába emelte. Mestere volt a támadójátéknak és a nagy erejű horognyitásoknak. A karja talán a leggyorsabb volt a világon. Kitűnően helyezkedett, nagyszerűen játszott a mezőnyben, és remekül tudott feladni is. 1956 és 1973 között 265 alkalommal játszott a válogatottban. Négyszeres bajnok és ötszörös MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1964-ben 6., vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1958-ban 5., 1963-ban 2. Legjobb egyéni díjai: az 1958. évi Eb legtechnikásabb játékosa, az 1962. évi vb legjobb támadójátékosa. Négy alkalommal volt az év röplabdázója.

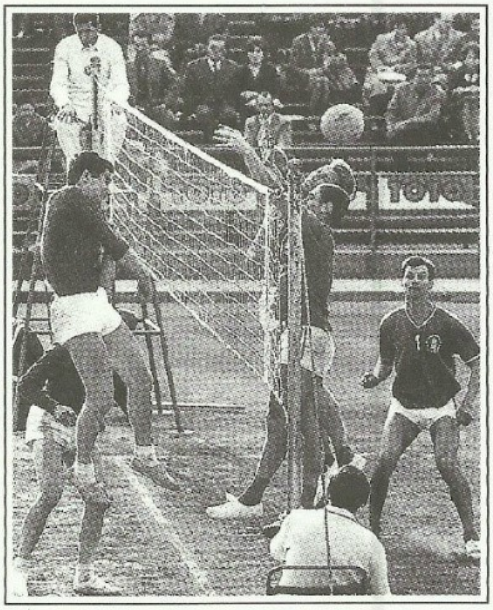

Jánosi Ferenc

Született: Miskolc, 1938. június 17.
Magassága: 190 cm.
Egyesületei: Miskolci VSC, Ú. Dózsa.

1953-ban a miskolci Föld- és Bányamérő Technikumban ismerkedett meg a röplabdasporttal. Nevelőedzője Szádeczky László testnevelő tanár volt. A jól képzett, ruganyos, gyors, remek ritmusérzékkel rendelkező, másodütő típusú játékos kiegyensúlyozott, higgadt teljesítményével több mint tíz éven keresztül volt biztos pontja a válogatott csapatnak. Kitűnő közösségi ember, 1957 és 1970 között 196 alkalommal játszott a válogatottban. Hétszeres bajnok és kétszeres MNK-győztes, az Ú. Dózsa örökös bajnoka. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1964-ben 6., vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1958-ban 5., 1963-ban 2., 1967-ben 6. Universiadén 1965-ben 2., BEK-ben 1962-ben 3.

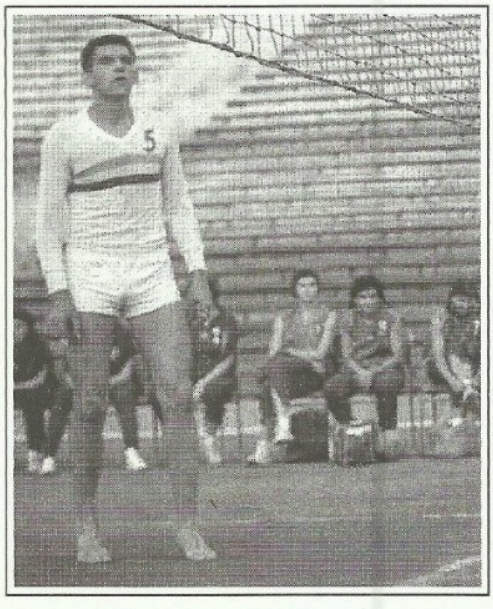

Molnár István

Született: Debrecen, 1937. október 9.
Magassága: 192 cm.
Egyesületei: Debreceni Vasutas, Debreceni EAC, Ú. Dózsa.

Sorbán László irányításával 1953-ban a Debreceni Vasutasban kezdett röplabdázni. Megbízható, korszakának egyik legeredményesebb ütőjátékosa, akit világviszonylatban is a legjobb támadójátékosok között tartottak számon. Erőssége volt továbbá a sáncolás. 1959 és 1967 között 151-szer lépett pályára a válogatott csapatban. Hatszoros bajnok és kétszeres MNK-győztes, az Ú. Dózsa örökös bajnoka. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1964-ben 6., vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1963-ban 2., 1967-ben 6., Universiadén 1965-ben 2., BEK-ben 1962-ben 3.

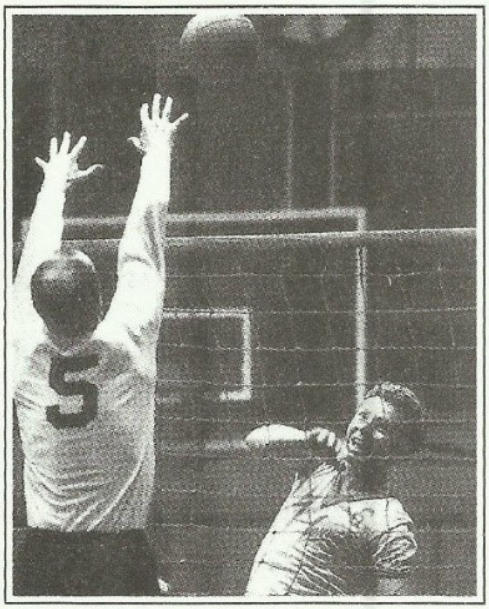

Flórián Tibor

Született: Budapest, 1938. február 4.
Magassága: 192 cm.
Egyesületei: Vasas Alumínium, Bp. Honvéd, NIM SE.

Az Élelmiszeripari Technikumban 1954-ben kezdett röplabdázni, ahol Porubszky László testnevelő tanár volt a nevelőedzője. A technikailag jól képzett, kitűnően ütő és sáncoló játékos megbízható, eredményes játékával biztos tagja volt az 1960-as évek válogatott csapatának. 1958 és 1969 között 170-szer játszott a válogatott címeres mezében. Négyszeres bajnok és ötszörös MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1964-ben 6., vb-n 1960-ban 6., Eb-n 1958-ban 5., 1963-ban 2., 1967-ben 6., Universiadén 1965-ben 2.

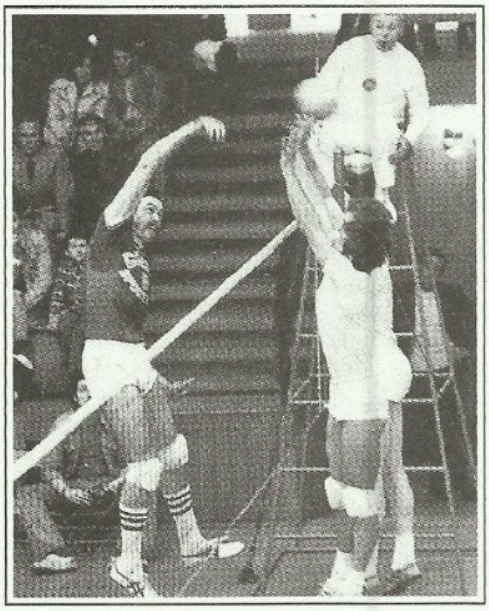

Buzek László

Született: Budapest, 1945. október 8.
Magassága: 203 cm.
Egyesületei: Csepel SC, SC Norderstett, Moers SC.

A Csepelben 1962-ben kezdett röplabdázni. A hetvenes évek egyetlen világklasszis magyar férfi röplabdázója, aki mint első ütő minden idegszálával a támadások eredményes befejezésére törekedett. Rendkívüli ütőerejével szinte demoralizálta ellenfeleit. Az első volt a világon, aki hátsó sorköteles játékosként a hármas vonalon kívülről végrehajtott ütéseivel igen eredményesen vett részt a támadások befejezésében. Technikailag-taktikailag jól képzett, magas termete ellenére a mezőnyben is ügyesen játszott. 1965 és 1982 között 266-szor szerepelt a válogatottban, melynek éveken keresztül csapatkapitánya is volt. Tízszeres bajnok és tizenegyszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: Eb-n 1967-ben 6., 1971-ben 5., 1977-ben 4., KEK-ben 1973-ban 2. Legjobb egyéni eredményei: az 1977. évi Eb All Star válogatottjának tagja. Nyolc alkalommal volt az év férfi röplabdázója.

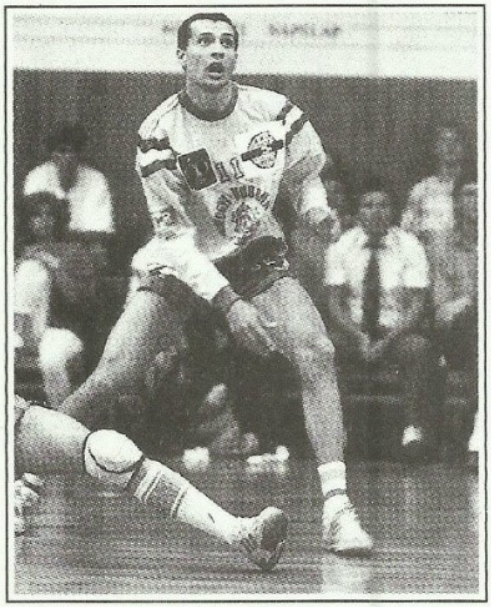

Kántor Sándor

Született: Kaposvár, 1971. február 1.
Magassága: 198 cm.
Egyesületei: Kaposvári Dózsa, majd 1989 óta többszöri névváltozás után Kaposvári Röplabda Club, ASV Dachau.

1982-ben a Kaposvári Sportiskolában ismerkedett meg a röplabdázással. Nevelőedzője Burcsa Tibor és Zádor Tibor volt. Jelenkorunk nemzetközileg is jegyzett, legjobb magyar férfi röplabdázója 1994-ben a németországi ASV Dachau csapatához szerződött. Kiválóan fogja a nyitásokat, és a leütések minden változatát magas szinten tudja végrehajtani. A felugrásos nyitást szintén magas szinten és rendkívül eredményesen tudja alkalmazni. 1989 és 1996 között 68-szor játszott a válogatott címeres mezében. Háromszoros magyar, kétszeres német bajnok és kétszeres MK-győztes. Legjobb nemzetközi eredménye: BEK-ben 1996-ban 2. Legjobb egyéni sikere: 1991–95 között négy alkalommal nyerte el itthon az év játékosa címet. Az 1994–95. évi német bajnokságban elnyerte a legjobb nyitójátékos díját.

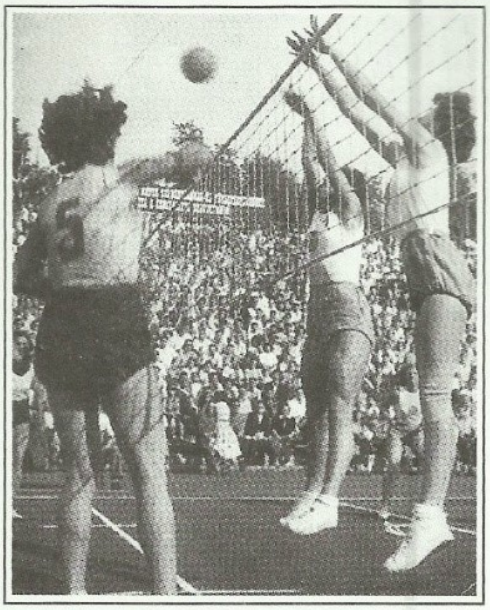

Dr. Kotsis Attiláné

Született: Budapest, 1928. május 31.
Magassága: 172 cm.
Egyesületei: Partizán, BRE, Ganz Villamossági Művek, ill. Vasas Turbó.

Dr. Prohászka László tanítványaként 1948-ban a Partizánban kezdett röplabdázni. Atletikusan képzett, fizikailag kitűnően felkészült, rendkívül jó akarati tényezőkkel rendelkező – több sportágban is első osztályú szinten versenyzett –, szívós, a végsőkig küzdő sportember, akinek a röplabdázásban a támadójáték és a horognyitás volt a fő erőssége. Ő volt az első magyar női röplabdázó, akinek a játéka az ötvenes években megütötte a magasabb nemzetközi mércét. 1949 és 1957 között 26 alkalommal játszott a válogatottban. Háromszoros bajnok és kétszeres MNK-győztes. Nemzetközi eredményei: vb-n 1952-ben 6., Eb-n 1950-ben és 1955-ben 6.

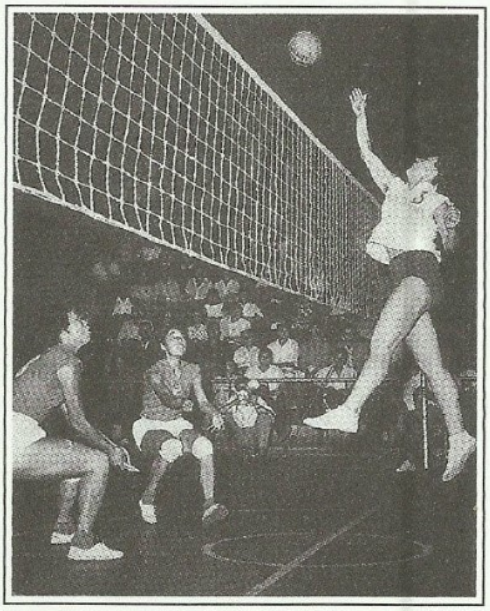

Borbély Vera

Született: Budapest, 1935. július 6.
Magassága: 166 cm.
Egyesületei: Bp. Haladás, Pénzügyminisztérium, Bp. Petőfi.

A Bp. Haladásban 1951-ben ismerkedett meg a sportággal, dr. Moss László volt a nevelőedzője. Az ötvenes évek egyik legképzettebb magyar röplabdázónője volt, aki a válogatottban feladóként, a klubjában pedig – alacsony termete ellenére – ütőként lépett pályára. Klasszikus csapatkapitánytípus volt, aki nemcsak szóval, hanem megbízható és fegyelmezett játékot nyújtva segítette át a csapatot a holtpontokon, minden mérkőzésen a győzelem megszerzésére törekedve. Nagyszerű felkészültségét, akaraterejét és áldozatvállalását bizonyította, hogy ha rövid ideig is, de egyidejűleg tudott tagja lenni a röplabda- és a kosárlabda-válogatottnak. 1953 és 1961 között 53 alkalommal játszott a röplabdázók címeres mezében. Ötszörös bajnok és háromszoros MNK-győztes. Nemzetközi eredményei: Eb-n 1955-ben és 1958-ban 6.

Mossné Somogyi Eszter

Született: Miskolc, 1934. október 14.
Magassága: 180 cm.
Egyesületei: Diósgyőri VTK, Bp Haladás, Bp. Petőfi.

1949-ben a Diósgyőri VTK-ban kezdett röplabdázni, felfedező- és nevelőedzője Balázs István és Záhonyi László volt. Technikailag és taktikailag jól felkészített játékos volt, ütésben és sáncolásban kimagaslót nyújtott. Az 1950-es évek közepétől hosszú időn keresztül egyik első ütője volt a válogatott csapatnak. Edzéseken és a mérkőzéseken egyaránt teljes erőbedobással dolgozott, és erényei közé tartozott, hogy a pályán – minden külső tényezőt kikapcsolva – képes volt csak a játékra, az eredményességre koncentrálni. Kiváló versenyző típus volt. 1954 és 1958 között 20 alkalommal szerepelt a válogatottban. Egyszeres bajnok és kétszeres MNK-győztes. Nemzetközi eredményei: Eb-n 1955-ben és 1958-ban 6.

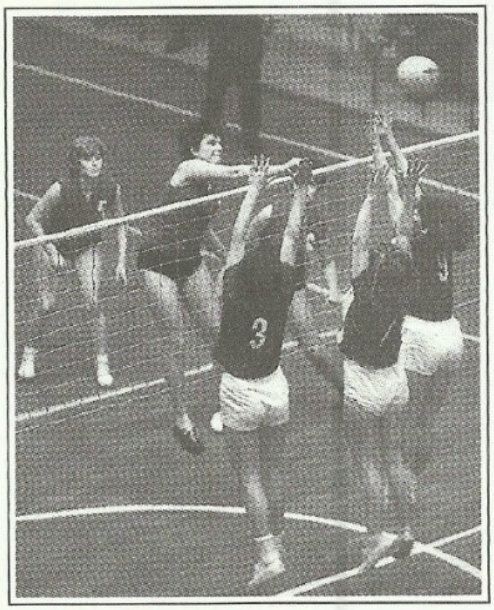

Juniné Nagy Margit

Született: Budapest, 1940. november 12.
Magassága: 172 cm.
Egyesületei: Budai Kinizsi, Ú. Dózsa, Bp. Vasas Izzó SK, Bp. Spartacus.

A Budai Kinizsiben 1955-ben Várkonyi Bálint irányításával kezdett röplabdázni. Szorgalmas, technikailag és taktikailag jól képzett, megbízható játékos volt, kiváló versenyzői erényekkel és irányítókészséggel. Nagyszerű felkészültségének bizonyítéka, hogy minden poszton használható volt. Kiválóan fogadta a nyitásokat, a hálónál mindkét kézzel jól és eredményesen ütött. 1959 és 1970 között 136 alkalommal játszott a válogatottban, melynek az 1960-as években hosszú esztendőkön keresztül csapatkapitánya volt. Hétszeres bajnok és hétszeres MNK-győztes, az Ú. Dózsa örökös bajnoka. Legjobb nemzetközi eredményei: vb-n 1970-ben 4., Eb-n 1967-ben 5.

Dencsiné Medgyesi Julianna

Született: Budapest, 1941. október 13.
Magassága: 174 cm.
Egyesületei: Vasas Dinamó, Bp. Vörös Meteor.

1957-en a Vasas Dinamóban ismerkedett meg a sportággal, Deák László és Kapuvári Richárd volt a nevelőedzője. Tipikus első ütő játékos volt, jó fizikai adottságokkal és rendkívüli ütőerővel. Igen eredményes támadó játéka mellett kiválóan variálta a kemény és a helyezett nyitásokat, de a mezőnyjátékban is megbízható teljesítményre volt képes. 1967-ben elszenvedett térdsérülését követően búcsúzni kényszerült a válogatottól. 1960 és 1967 között 91 alkalommal szerepelt a válogatott csapatban, melynek egy időszakban csapatkapitánya volt. Legjobb nemzetközi eredménye: 1967-ben Eb-n 5. Legnagyobb egyéni sikere: kétszer volt az év röplabdázónője.

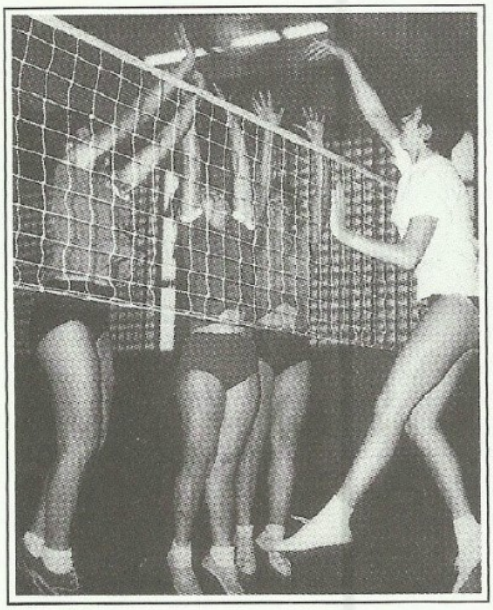

Gerhardtné Kiss Judit

Született: Tiszakécske, 1941. február 1.
Magassága: 172 cm.
Egyesületei: Bp. Építők, NIM SE.

Tiszakécskén 1952-ben Vincze János tanítványaként kezdett röplabdázni. Korának nagy ígéreteként tűnt fel. Technikailag és taktikailag is jól képzett, vékony testalkata ellenére támadó típusú játékos volt, aki a mezőnyben is kiváló játékot tudott produkálni. 1961 és 1974 között 201 alkalommal öltötte magára a címeres mezt. Ő volt az első, aki a nőknél elérte a századik, majd a kétszázadik válogatottságot. Hatszoros bajnok és ötszörös MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., vb-n 1970-ben 4., Eb-n 1967-ben és 1971-ben 5., BEK-ben 1973-ban 1.

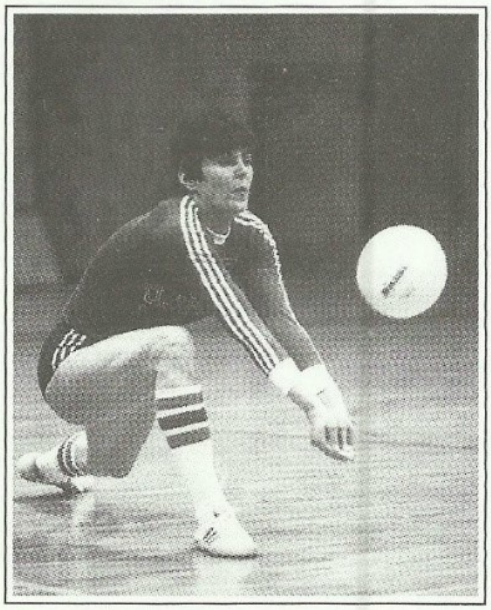

Radnainé Schlégl Judit

Született: Budapest, 1945. január 23.
Magassága: 170 cm.
Egyesületei: Úttörő Stadion SK, Ú. Dózsa, Post SV Wien, Bp. Spartacus, Ganz Danubius, Ú. Dózsa.

Az Úttörő Stadionban 1958-ban kezdett röplabdázni Metykó Sándor irányításával. Nagyszerű karmunkája kitűnő csuklótechnikával párosult, így viszonylag alacsony termete ellenére a támadások befejezésében és kemény nyitásaival is igen eredményes tudott lenni. 1962 és 1979 között 332 mérkőzésen játszott a válogatottban, melynek az 1970-es években csapatkapitánya is volt. A nőknél elsőnek érte el a 300. válogatottságot. Hétszeres magyar, egyszeres osztrák bajnok, és kilencszeres MNK-győztes, az Ú. Dózsa örökös bajnoka. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., 1976-ban 4., vb-n 1970-ben 4., 1974-ben 6., Eb-n 1967-ben és 1971-ben 5., 1975-ben 2., 1977-ben 3., 1979-ben 4. Világkupán 1977-ben 6. Legjobb egyéni sikere: kétszer nyerte el az év röplabdázónője címet.

Hazsikné Fekete Judit

Született: Budapest, 1944. július 2.
Magassága: 170 cm.
Egyesületei: Úttörő Stadion SK, Ú. Dózsa.

1958-ban az Úttörő Stadion SK-ban ismerkedett meg a röplabdasporttal. Vihar Levente és Metykó Sándor volt a nevelőedzője. Fő erénye a rendkívül eredményes támadó játék volt. Nagyszerű ütőtechnikával rendelkezett, és kitűnő érzékkel tudta megválasztani a támadások pontos és eredményes befejezéséhez szükséges ütésfajtákat és ejtéseket. 1962 és 1972 között 162-szer szerepelt a válogatott csapatban. Hétszeres bajnok és hétszeres MNK-győztes, az Ú. Dózsa örökös bajnoka. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., vb-n 1970-ben 4., Eb-n 1967-ben és 1971-ben 5. Legnagyobb egyéni sikere: 1964-ben az év röplabdázónője cím elnyerése.

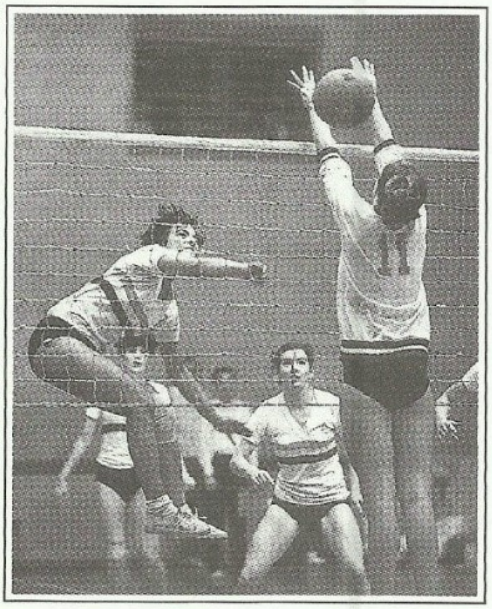

Buzekné Makláry Ilona

Született: Budapest, 1945. augusztus 7.
Magassága: 170 cm.
Egyesületei: Vasas Turbó, NIM SE, Vasas SC.

A Vasas Turbóban 1961-ben a Havasi házaspár irányításával kezdett röplabdázni. Technikailag és taktikailag jól képzett, megbízható, vérbeli irányító játékos volt, aki lelkesedésével és töretlen küzdőszellemével magával ragadta társait a legkritikusabb időszakokban is. 1964 és 1979 között 169-szer lépett pályára a válogatott csapatban. Tizenegyszeres bajnok és kilencszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., vb-n 1974-ben 6., Eb-n 1971-ben 5., 1979-ben 4., BEK-ben 1973-ban 1.

Bánhegyiné Radó Lúcia

Született: Budapest, 1948. április 22.
Magassága: 172 cm.
Egyesületei: Vasas Turbó, NIM SE, Vasas SC, UC Lille, Counieres VC, CMS Volley Marignans, Neuchatel UC.

1961-ben a Vasas Turbóban kezdett röplabdázni. Nevelőedzője a Havasi házaspár volt. A fizikailag és technikailag jól képzett másodütő játékosnak az eredményes támadó játékon túl a mezőnyjáték és a nyitásfogadás volt az erőssége. 1964 és 1983 között 364 alkalommal játszott a válogatott címeres mezében. Tizenegyszeres bajnok és tízszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., 1976-ban és 1980-ban 4., vb-n 1970-ben 4., 1974-ben 6., Eb-n 1971-ben 5., 1975-be 2., 1979-ben 4., 1977-ben és 1981-ben 3., Világkupán 1977-ben 6., BEK-ben 1973-ban 1. Legnagyobb egyéni sikere: 1975-ben elnyerte az év röplabdázónője címet.

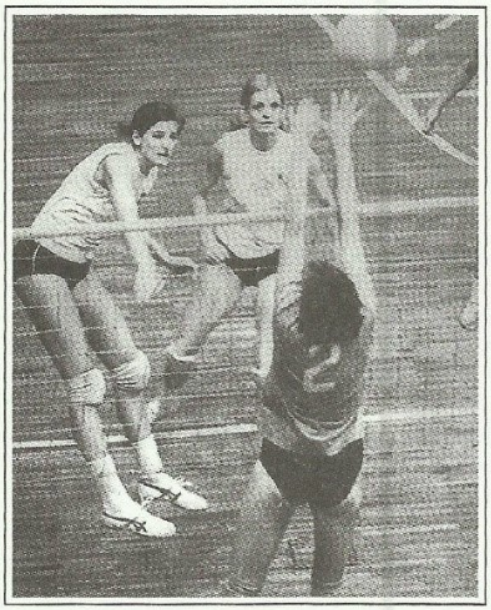

Szalayné Sebők Éva

Született: Halmaj, 1949. március 26.
Magassága: 183 cm.
Egyesületei: Miskolci VSC, NIM SE, Bp. Vasas Izzó SK, illetve Tungsram SC, Olimpia Ravenna, Milangaz Istanbul.

Szlovák Aurél irányításával 1965-ben a Miskolci VSC-ben kezdett röplabdázni. A magyar női röplabdasport egyik kiemelkedő egyénisége, akit világviszonylatban is a legjobb és a legeredményesebb ütőjátékosok közé soroltak. Lelkes, rendkívül szorgalmas játékos volt, aki eredményes támadó játéka mellett kiválóan sáncolt és a mezőnyjátékban is megállta a helyét. 1968 és 1983 között 236-szor szerepelt a válogatottban. Tizenháromszoros magyar és egyszeres olasz bajnok, tízszeres MNK-valamint egyszeres Olasz Kupagyőztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., 1976-ban és 1980-ban 4., vb-n 1970-ben 4., Eb-n 1971-ben 5., 1975-ben 2., 1979-ben 4., 1981-ben 3., BEK-ben 1973-ban 1., KEK-ben 1980-ban és 1981-ben 1. Legnagyobb egyéni sikere: öt alkalommal volt az év röplabdázónője.

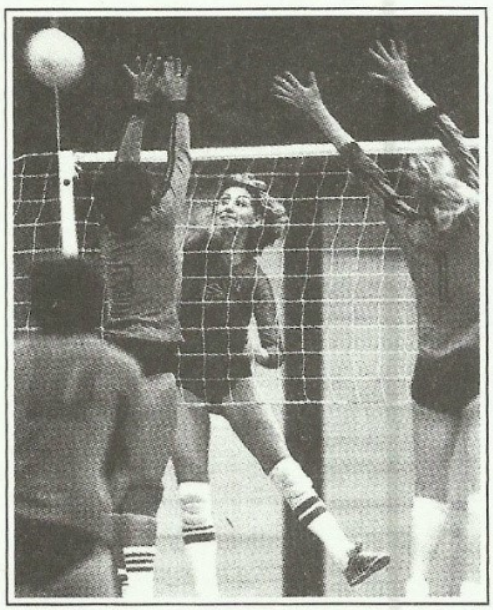

Torma Ágnes

Született: Budapest, 1951. augusztus 5.
Magassága: 180 cm.
Egyesületei: BKV Előre, Bp. Vasas Izzó SK, illetve Tungsram SC, TSV Vilsbiburg, Eger SE.

A Szlovák Gimnáziumban 1966-ban ismerkedett meg a sportággal, és még abban az évben az Előréhez került, ahol Pajdics István volt az első edzője. Rendkívül szorgalmas, lelkiismeretes, jól képzett támadó játékos volt, aki váratlan megoldásaival mindig zavart okozott az ellenfél csapatában. 1970 és 1987 között 407 hivatalos mérkőzésen játszott a válogatottban, ami egyedülálló a magyar röplabdázás történetében. Hatszoros bajnok és négyszeres MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1972-ben 5., 1976-ban és 1980-ban 4., vb-n 1970-ben 4., 1974-ben 6., Eb-n 1971-ben 5., 1975-ben 2., 1977-ben, 1981-ben és 1983-ban 3., 1979-ben 4., Világkupán 1977-ben 6., KEK-ben 1980-ban és 1981-ben 1. Legnagyobb egyéni sikere: négy alkalommal nyerte el az év röplabdázónője címet.

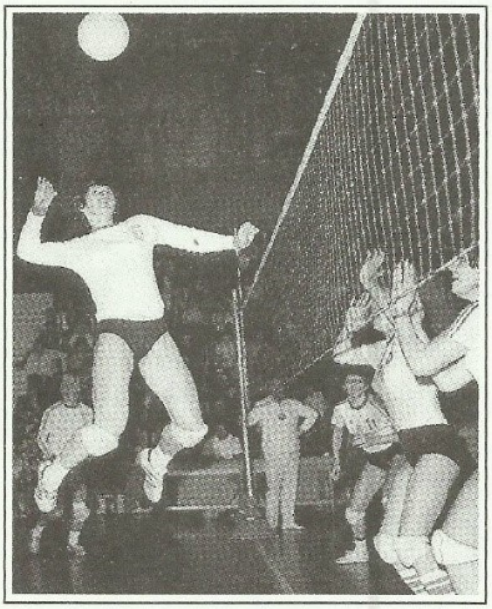

Feketéné Csapó Gabriella

Született: Nyíregyháza, 1954. augusztus 23.
Magassága: 175 cm.
Egyesületei: Nyíregyházi Spartacus, Ú. Dózsa, TSC Viktoria Augsburg.

A Nyíregyházi Spartacusban kezdett röplabdázni, ahol Góczi Árpád volt a nevelőedzője. Kitűnő fizikai adottságú, rendkívül laza izomzatú, átlagon felüli rugalmassággal, gyors, kitűnően képzett, nagyszerű ütőtechnikával rendelkező támadó játékos, aki a mezőnyjátékban is kiemelkedő teljesítményre volt képes. 1972 és 1984 között 282-szer játszott a válogatott csapat címeres mezében. Egyszeres NSZK-bajnok és háromszoros MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1976-ban és 1980-ban 4., vb-n 1974-ben 6., Eb-n 1975-ben 2., 1977-ben, 1981-ben és 1983-ban 3., 1979-ben 4., Világkupán 1977-ben 6. Legnagyobb egyéni sikere: kétszer nyerte el az év röplabdázónője címet.

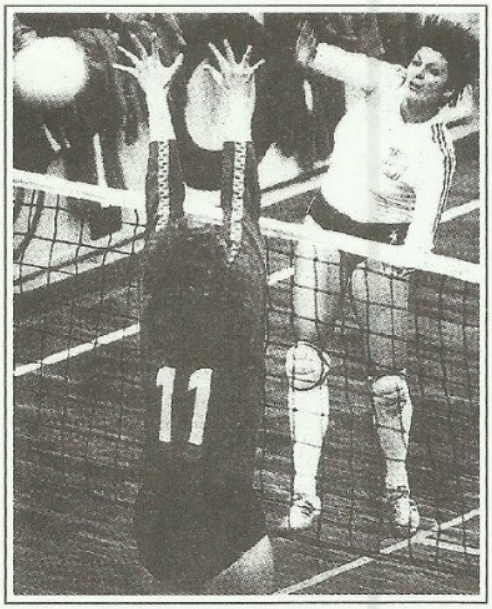

Gerevichné Bardi Gyöngyi

Született: Hosszúpályi, 1958. február 2.
Magassága: 170 cm.
Egyesületei: Debreceni Volán, NIM SE, Vasas SC, Ú. Dózsa, Eczacibasi SC, Kordax-Eger SE, Vasas SC.

1970-ben Debrecenben kezdett röplabdázni Fogarasi József és Farkas Istvánné irányításával. Jól képzett, az utolsó pillanatig teljes erőbedobással küzdő játékos, fénykorában a válogatott egyik erőssége volt. Az önfeláldozó mezőnyjáték mellett a támadások befejezésében is igen eredményes tudott lenni. 1976 és 1989 között 329 hivatalos mérkőzésen játszott a válogatott címeres mezében. Tízszeres magyar, kétszeres török bajnok és nyolcszoros MNK-, háromszoros Török Kupagyőztes. Legjobb nemzetközi eredményei: olimpián 1976-ban és 1980-ban 4., Eb-n 1977-ben, 1981-ben és 1983-ban 3., Világkupán 1977-ben 6. Legjobb egyéni sikerei: 1977-ben beválasztották az Eb All Star csapatába, 1983-ban pedig az Eb legsokoldalúbb játékosa címet nyerte el. Ötször kapta meg az év röplabdázónője címet.

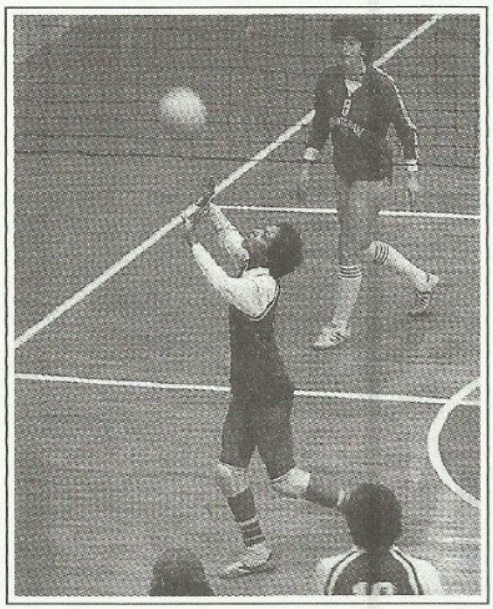

Gállné Raquel Chumpitaz

Született: Lima, 1962. február 11.
Magassága: 172 cm.
Egyesületei: Laboratorio Sanitas, Paramonga, Bancoper, Ú. Dózsa, Tungsram SC.

A limai Sanitas együttesében 1975-ben kezdett röplabdázni, Victor Chara volt a nevelőedzője. A Peruból 1983-ban honosított, minden tekintetben kitűnően képzett vérbeli irányító játékost nemzetközi mércével is a magasan jegyzett röplabdázók között tartották számon. 1983 és 1988 között 141 alkalommal játszott a magyar válogatott színeiben. Egyszeres perui, kétszeres magyar bajnok és háromszoros MNK-győztes. Legjobb nemzetközi eredményei perui színekben: 1979-ben Dél-Amerika bajnoka és a Pánamerikai Játékokon 2., olimpián 1980-ban 5., ifjúsági vb-n 1981-ben 2., felnőtt vb-n 1982-ben 2.; magyar válogatottként: Eb-n 1983-ban 3. Legnagyobb egyéni sikerei: 1981 a dél-amerikai ifjúsági bajnokság legjobb feladója cím. Peruban és hazánkban egy-egy alkalommal volt az év női röplabdázója.

SOFT ART

2M Reklám Stúdió szeretné egy **új reklámhordozóval** segíteni ügyfeleinek reklámtevékenységét.
Idáig a **P.O.S.-reklámhordozók** jelentős részét hasított kartonból vagy hullámkartonból készítették (pl: áruházi reklámtáblák, stb.).
Az új anyag és technológia létrejöttével számtalan tetszetős, és az eddigieknél jóval tartósabb, bármilyen formára stancolható P.O.S.-anyag segítheti ügyfeleink munkáját, számtalan választási lehetőséget kínálva.

A P.O.S.-termékek felhasználásáról:

– **áruházi reklámtáblák** (állítható, függeszthető formában)
– **könyöklők** (naptárak, térképek, stb.)
– **pohár és tányéralátétek**
– **nagyméretű reklámtáblák** (különleges formára stancolhatók)
– **figyelemfelkeltő jelzések** (függesztett, több szintes)
– **termékkínálók**
– **információs táblák** (kereskedelmi egységekben)
– **puzzle kirakós játékok**

Kasírozás:

– maximum 70x100-as méret
– magas technológia
– speciális anyagokból is

Tekintettel a változatok sokféleségére, árajánlatot – 1-2 nap alatt – csak konkrétabb elképzelésre tudunk adni.

Mindenfajta érdeklődésüket várjuk!

2M Reklám Stúdió

1111 Budapest, Lágymányosi u. 5.
Tel./fax:166-5275, 249-3619, 06-30-408-208

Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft.

H-1119 Budapest, Fehérvári u. 63. I/4. Tel./fax: 203–4010

Vámügyintézés ✪ vámügyekben tanácsadás ✪ szállítmányozás ✪ vámáruk/áruk raktározása közvámraktárban ✪ készfizető kezességnyújtás vámkezeléshez ✪ utólagos vámeljárások (helyesbítés, vámkezelés módosítása, vámvisszatérítés, aktív feldolgozás és ideiglenes behozatal elszámolása, jogorvoslati ügyek) lebonyolítása

Kirendeltségeink:

Vámraktár/szállítmányozás
1205 Bp., Helsinki út 105.
Tel./fax: 284–3930, 284–3942
Tel.: 284–3917/329, 456 m.

Postai iroda
1076 Bp., Verseny u. 12. IV. em.
Tel.: 342–8118/379 m.
322–5026/379 m.

VÁMTANÁCSADÓ KOPINT-DATORG KFT

Szolgáltatásaink csak a kereskedelmi áruforgalommal kapcsolatos ügyekre terjednek ki!

Állunk vámoltatásukra!

VII. FEJEZET

Utánpótlás

Írta

Gallai László

Előtérbe a jövő letéteményeseit!

Közhely, hogy minden sportágban a felnőtt- és az utánpótlássport együtt fejlődik – vagy visszafejlődik. Érthető ez, mivel a kettő feltételezi egymást. Ha nincs a felnőttsport, nincs miért utánpótlást nevelni, ha viszont nem megfelelő az utánpótlás-nevelés, előbb-utóbb „kihal" a felnőttsport. Ha végigtekintünk a röplabdasport fél évszázados magyarországi történetén, akkor röviden az alábbiak figyelhetők meg ennek kapcsán.

Amikor a második világháború után, főleg külföldről érkezett mestereknek köszönhetően, hazánkban ismertté vált a röplabdázás, a sportágban nem várt mennyiségi fejlődés következett be. Bár az utánpótlást megelőzte több felnőttcsapat azonnali megszületése, a nagy (mennyiségi) ugrás az iskoláknak volt köszönhető, ahol nyomban felismerték a viszonylag olcsó, kis területen játszható labdajáték előnyeit, így aztán hiába voltak tornatermek, azért az iskolák udvarán, vagy azok közelében egyre-másra épültek a szabadtéri pályák. Az iskolákban valóságos röplabdaláz tört ki.

A sportág újdonságának varázsa mintegy másfél évtizedig tartott. Ettől kezdve azonban úgyszólván az játszódott le, mint ami az emberiség fejlődésének során. Az őskorban még mindenki egyenlő volt, aztán a különböző „izmusokban" mind élesebben elváltak egymástól a társadalmi rétegek. Ez történt a mi sportágunk esetében is az ötvenes évek legvégétől, amikor kiderült, hová kerültek a legkiválóbb szakemberek, hol alakultak ki a legjobb szakmai, technikai és anyagi feltételek. Ennek megfelelően a hatvanas években stagnálás, a hetvenesekben lassú, majd a nyolcvanas évektől napjainkig mind erőteljesebb visszaesés következett be. Így történt, hogy amíg 30–35 évvel ezelőtt még harmincezer igazolt röplabdázót tartottak számon az országban, ma már ennek csupán mintegy harminc százalékát rögzíthetjük. S minthogy – amint már említettük – a tömeget elsősorban az ifjúság jelenti, ebből következik, hogy a fiatalok számának megcsappanása előidézte a fent említett állapotot.

Nostradamusi képességekkel megáldott látnoknak kellett volna lennie annak, aki megjósolja a jelenlegi helyzet bekövetkezését az első tíz-tizenöt év alapján. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az ez időben felfutó sportágban milyen nagy szerepet játszottak a fiatalok, akik természetesen az általános és középiskolákban népszerűsítették a röplabdázást, mégpedig olyan kiváló szakemberek irányításával, mint például Szabolcsban Góczi Árpád, Lovász Mihály, Mándi Antal, Máthé Dezső, Hajdú-Biharban Polgár Sándor, Póser Pál, Szabó László, Veszprémben Deli László, Illés József, Göbölös Sándor, Vas megyében Csató Béla, Rajczi István, Jakab Tiborné, Győrött Harnisch László, Isán Tibor, Farnady Ernő, a fővárosban Patay D. Zsigmond – hogy csupán néhány megyét és szakembert emeljünk ki, hiszen ha valamennyit fel akarnánk sorolni, alighanem két kötetre bővülne jubileumi kiadványunk. A felsoroltak és fel nem soroltak közül sokan évtizedeken át segítették a gyerekek tehetségének kibontakozását, sőt ma is vannak köztük olyanok – mint például Góczi Árpád –, akik idős koruk ellenére azon fáradoznak, hogy amennyire tehetik, talpon tartsák ezt az oly sok magyar sikert hozó sportágat.

Ezek a nagy tudású, lelkes szakemberek, testnevelők nem csekély mértékben járultak hozzá, hogy az első időszakban bajnokságokon, kupákon és más versenyeken belül kialakulhatott az iskolai röplabdázás rendszere. Azt azonban még ők sem voltak képesek megakadályozni, hogy az ötvenes évek végén az általános iskolában, ahová pedig a „legfontosabb" korú gyerekek járnak, többévi megtorpanás ne következzék be, egy rendkívül rossz szemlélet elburjánzása következményeként. Néhány „szakember" ugyanis azt találta ki, hogy a tíz-tizennégy éves gyerekek ujjait tönkreteszi a röplabdázás, azaz – mint oly bölcsen megállapították – fiziológiai károsodást okoz nekik. Több se kellett azoknak, akik amúgy is tűzzel-vassal igyekeztek irtani a szovjet sportnak tartott röplabdázást. Még szerencse, hogy azért akadtak olyan testnevelők – többek között a szombathelyi Kiss József, a bajai Rácz Sándor, a gödöllői Lencsés Dezső, a nyíregyházi Góczi Árpád, a győri Farnady Ernő, a budapesti Patay D. Zsigmond vagy a pankaszi Kovács Béla –, akik fittyet hánytak erre a nyilvánvaló ostobaságra. Ők tudták: ha nem akarunk lemaradni a nemzetközi élvonaltól, akkor nemhogy tíz-tizennégy, hanem már kilenc-tízéves korban meg kell kezdeni az alapfokú oktatást, hiszen a környező országokban is azt vallották, hogy a röplabdázás semmilyen fiziológiai károsodást nem okoz, még ebben a korban sem. Sajnos azonban az igazi szakemberek, testnevelők éveken át kisebbségben maradtak, aminek aztán az lett a következménye, hogy az általános iskolai tantervből egyszerűen kikerült a sportág oktatása – legalábbis hivatalosan.

A visszaesés nem vonatkozott a középfokú iskolákra, amelyek országos jellegű bajnokságban és kupákban vettek részt. Szűnőben volt a bajai és a budapesti iskolák egyeduralma, hiszen már Szombathely, Kisvárda, Debrecen, Szentendre, Békéscsaba, Győr, Szolnok, Kaposvár, Ráckeve, Mezőkövesd, Miskolc, Gyula, Pécs, Szeged, Dunaújváros, Székesfehérvár és Nyíregyháza is büszkélkedhetett ütőképes csapatokkal. A vidéki középiskolás együttesek jelentős része részt vett a megyei felnőttbajnokságok küzdelmeiben is, egyrészt fejlődésük biztosítása érdekében, másrészt pedig azért, hogy – némely megyében – ki lehessen írni a felnőttbajnokságot.

Különösen 1963 volt jelentős esztendő a magyar röplabdázás történtében, amikor újjáalakult az MRSZ elnöksége és ezzel egyidejűleg a szakbizottságok. Hamarosan tanácskozásra gyűltek össze a sportág vezetői, amelyen behatóan foglalkoztak az utánpótlás-nevelés további feladataival. Ehhez járult, hogy az év végén létrejött az MTS, amelynek alakuló kongresszusán határozat született arról, hogy az utánpótlás kiválasztásának rendszerét tovább kell szélesíteni. Ennek szellemében 1964-ben a központi pályákon lebonyolított ifjúsági bajnokságon kívül először írták ki a serdülőcsapatok bajnokságát, mégpedig az NB I-es együttesek részére kötelezően.

A legszervezettebb és legszínvonalasabb utánpótlás-bajnokságok a fővárosban voltak, ami érthető, mivel itt teremtődtek meg először a legjobb feltételek, mint például a szakember-ellátottság, aminek hatására mind több testnevelő tanár kapcsolódott be az edzők munkájába, s az utóbbiak is mind többen „fedezték fel" az iskolákat. Ez azt hozta magával, hogy 1964-ben 88, egy évvel később pedig már 125 csapat indult a főváros utánpótlás-bajnokságaiban. Azt azonban nem hallgathatjuk el, hogy mind Budapesten, mind vidéken a csapatok létszámnövekedéséhez hozzájárult az NB-s együttesek számára előírt kötelező jelleg. Ez aztán olyan következménnyel is járt, hogy sok helyütt kezdő, a sportágban járatlan edzők foglalkoztak a legifjabbakkal, mert a lényeg a pontlevonás elkerülése volt, miközben háttérbe szorult a szakmai munka annál a korosztálynál, amelynél pedig a legfontosabb lett volna.

Az MTS-ben és az MRSZ-ben bekövetkezett változások hatására újra fellendült a röplabdaélet az általános iskolákban, ahol még nagyobb tömegeket mozgatott meg, mint a középiskolákban. Itt is a főváros játszott vezető szerepet, de akkora különbség nem volt, mint általában a serdülő és ifjúsági korcsoportban, beleértve természetesen a középfokú iskolákat is. Szabolcsban például nemcsak megyei szinten csaptak össze az általános iskolás csapatok az úttörőbajnokságon belül, mert Nyíregyházán annyi csapat volt, hogy ott külön városi bajnokságot is szervezhettek.

S hogy milyen népszerű volt hazánkban a sportág, arra jellemző, hogy a hatvanas években az úttörőkorcsoport tovább fejlődött azáltal, hogy az évtized második felében az úttörőszövetség jóvoltából – és persze a már említett rendelkezések hatására – a röplabdázás is úttörőolimpiai szám lett. Néhány évvel ezelőtt tehát hiába „száműzték" a röplabdázást az általános iskolákból, az első hívó szóra sorra jelentkeztek az általános iskolák. S mindez annak az eredménye, hogy a testnevelők jelentős része a „száműzetés" éveiben is dolgozott. A főváros fölénye eleinte ebben a korcsoportban is megmutatkozott, mivel a röplabdázás első úttörő olimpiai bajnoka budapesti csapat volt, mégpedig a Május 1. úti és a Zápor utcai iskola leány-, illetve fiú-

együttese. Ám a bizonyos fölény nemcsak a főváros és a vidék, hanem a lányok és a fiúk között is megmutatkozott – az előbbiek javára. A fiúk részéről ugyanis a labdajátékok között elsősorban a labdarúgás, a kézi- és a kosárlabda hódított. Mutatkozott különbség az iskolák között is, mert közülük elsősorban azok értek el jó eredményt, azok játszottak színvonalas röplabdázást, amelyeket egyesületek támogattak edzővel, felszereléssel, pályával, ha kellett, tornateremmel is.

S ha már lúd, legyen kövér: az úttörők országos bajnokságán és olimpiáján kívül az MRSZ fennállásának huszonötödik évfordulója alkalmából 1971-ben először kiírták a Pajtás Kupát is, amelyre az ország minden régiójából összesen csaknem százötven csapat jelentkezett. Az újszerű versenyforma igen hasznos volt egyrészt a fiatalok nyári foglalkoztatása, másrészt a sportág népszerűsítése szempontjából. Az első tornát a debreceni lányok és a keszthelyi fiúk nyerték meg, ez azt bizonyította egyben, hogy megszűnt a főváros fölénye ebben a korcsoportban, ami nem csekély haszonnal járt a vidéki iskolák fejlődése szempontjából.

Ám miközben eljött eme örömteljes időszak az általános iskolákban, azalatt megszűnt a középiskolai bajnokságok rendszere azzal az indokkal, hogy az ilyen korú fiatalok megtalálhatják helyüket az ifjúsági és serdülőbajnokságokban, kupákban, amelyek rendszere már meglehetős szervezettséggel működött – csakhogy nem mindenütt az országban. Így aztán kimaradt egy fontos láncszem. Majdhogynem olyan volt a helyzet, mintha az egyesületi serdülő- és felnőttbajnokság között nem lett volna ifjúsági bajnokság. Ráadásul mind az általános, mind a középfokú iskolákban választható labdajáték lett a röplabdázás. Tehét többéves megszakítás után ismét győzött a józan ész: 1970-ben újra kiírták a középfokú iskolák országos bajnokságát, sutba dobva azoknak a sportvezetőknek az ostoba elképzelését, akik vagy nem érezték a folyamatosság jelentőségét, vagy – uram bocsá'! – nem értettek a sportághoz. Pedig hogy ez a korosztály is mennyire vágyott röplabdázásra, azt bizonyította, hogy már az első, újra kiírt bajnokságra egy híján háromszáz csapat, csaknem egyenlő számú leány- és fiúegyüttes jelentkezett Igaz, ez a szám jelentősen elmaradt a csaknem hatszáz kézi- és a több mint hétszáz kosárlabdacsapat mögött, de indulásnak nem volt rossz. S bár a középiskolai röplabdázás sosem érte utol, illetve közelítette meg a másik két említett sportágat, a továbbiakban sem tagadható a mennyiségi fejlődés. A seregszemle jelentőségét igazolja, hogy éveken át nem egy iskolaigazgató elkísérte a fiatalokat a mérkőzésekre, továbbá a döntőket megtekintette több MRSZ-vezető és NB I-es edző. Később az érdeklődés jócskán alábbhagyott, mert ugye nálunk a csoda, ha nem is mindig három nap elteltével, de előbb-utóbb véget ér.

Bár a hetvenes években – mint jeleztük – mutatkozott némi visszaesés a sportág tömegesítését illetően, a folyamatot azonban az illetékesek még nem tartották aggasztónak, mivel valóban csekély mértékű volt, éppen ezért volt lehetőség a megállítására, illetve visszafordítására. Olyan jelentős bázisok működtek az országban, mint vidéken Kecskemét, Szeged, Miskolc, Nyíregyháza, Debrecen, Zalaegerszeg; Budapesten a Vasas, az Ú. Dózsa, a Vasas Izzó, a Bp. Spartacus vagy a BSE.

Ráadásul az évtized végén új eseménnyel gazdagodott a magyar röplabdás társadalom: a külföldi példára bevezették a miniröplabdázást a tíz-tizenkét évesek korosztályának. A TF-en 1979. március 28-án nagy sikerű bemutatót tartott háromszáz érdeklődő előtt a KSC, a ZTE, a NIM és a BSE csapata, majd a meghívott testnevelőknek bemutatták az oktatás menetét. Az érdeklődés akkora volt, hogy a szövetség szeptembertől több vidéki városban megismételte a bemutatót, majd a Zalaegerszegen megrendezett első Mini Kupát követően megkezdődtek a korosztály különböző versenyei, bajnokságai, amiben döntő szerepe volt Őryné Merő Nórának, az MRSZ akkori – és 1995-ben újraválasztott – szakfelügyelőjének.

Ugyancsak ehhez az évtizedhez kapcsolódtak az ország reménységeit felkutató ORV-táborok, amelyek szervezése – ki tudja, miért? – a nyolcvanas években abbamaradt. Pedig nem kevés testnevelőt sikerült bevonni a felmérőmunkába, s közöttük többen akadtak olyanok, akik akkor szerették meg igazán a röplabdázást, ám sikerült hamarosan kedvüket szegni.

És hogy még mindig ne lehessen teljesen komolyan venni a gyülekező viharfelhőket, a nyolcvanas évek elején megalakult a KSI röplabdaszakosztálya, amelybe először az 1969 és 1972 között született fiatalokat vették fel. Persze sportiskolai rendszer másutt is működött az országban. Ezzel kapcsolatban Kecskemét kívánkozik az első helyre, ahol a Beregszászi Szabolcs, Dunszt Ferenc kettős vezetésével példamutató utánpótlás-nevelés kezdődött el. Amikor Nyári Sándor Szegedre költözött, a módszert ő is igyekezett átvenni edzőkollektívájával, aminek sikeréhez – rivalizálás ide, rivalizálás oda – a kecskeméti szakemberek önzetlen segítsége is hozzájárult. Veszprémben Háli József irányításával szervezték meg az egységes utánpótlásrendszert, mégpedig úgy, hogy a megye több mint száz iskolájából felmérés alapján kiválasztották a legjobb adottságú nyolcadikos gyerekeket, akik részére kollégiumi elhelyezést biztosítottak. Nem véletlen, hogy a veszprémi fiatalok igen jó eredményeket értek el a különböző utánpótlásversenyeken. Ugyanez vonatkozik a Farkas Istvánné vezette debreceni sportiskolára, amelynek fiataljai sorra szerezték városuknak, megyéjüknek az értékes érmeket, s akikből a felnőttcsapat is sokat profitált.

Tulajdonképpen sportiskolai szinten kezdődött 1988-ban az utánpótlás-nevelés a budaörsi Illyés Gyula Gimnáziumban is Kotsis Attiláné dr. és Bognár Ellák vezetésével, s oda is az ország különböző részeiből verbuválódtak a fiatalok. A kollégium hiánya azonban olyan nehéz, mondhatni lehetetlen helyzetbe hozta a fiatalokat, hogy néhány évvel később dugába dőlt az egyébként jó kezdeményezés.

A zuhanórepülésszerű visszaesést azonban nem lehetett megállítani, ami különösen a nyolcvanas évek végétől bekövetkezett rendszerváltás óta tűnik szinte visszafordíthatatlannak. Az állam úgyszólván teljesen megszüntette az anyagi támogatást, így aztán jobbára azok maradnak életben, akiknek sikerült szponzorokat találni. Tőlük azonban az utánpótlás aligha jutott igazán előre, hiszen a támogatóknak elsősorban a felnőttcsapatok fontosak a minél gyorsabb eredmény elérése érdekében. Nem véletlen, hogy ma már csak vidéken Kecskeméten, Szegeden, Dunaújvárosban, Debrecenben és Kaposvárott, a fővárosban pedig a Vasasnál, a BSE-nél, a BVSC-nél, az Angyalföld SE-nél és a Malévnál beszélhetünk számottevő utánpótlásbázisról. Mindehhez vegyük hozzá, hogy ma már alig vannak olyan megszállott emberek, akik nem pénzért, hanem a sportág szeretetéért foglalkoznak a gyerekekkel, mint akikről már eddig is szó volt és rajtuk kívül még sokan mások. A testnevelők alig érdekeltek ebben. Valamikor olyan anyagi támogatásban részesültek, hogy sok helyen többet kerestek a röplabdázással, mint amennyi a tanári fizetésük volt. A TF-ről évente kikerülő testnevelők nemhogy röplabdát nem oktatnak, hanem a tanári állás helyett lényegesen jobban fizető munkahelyet választanak. Ehhez már csupán ráadás a szülők megváltozott magatartása, akik az igen megromlott közbiztonsági helyzet miatt inkább az önvédelmi sportok elsajátításáért fizetnek havonta akár 1500 forintot, semhogy röplabdázni küldjék csemetéiket. Régen volt már, amikor például a Vasasnál Vihar Levente, a BSE-nél Róka Gasztonné nemcsak kiváló szakmai munkát végzett, hanem a szülőkkel is olyan kapcsolatot tartott, hogy azok szíves-örömest vitték hozzájuk a gyerekeket.

Nem lenne azonban teljes a kép, ha – messze nem a teljesség igényével – nem említenénk meg az eddig felsoroltakon kívül néhány szakembert azok közül, akiknek a visszaesés időszakában és jelenleg is egyik életeleme a fiatalok oktatása: Csongrádból Nusser Elemér, Borsodból Nutz István, Novák Gyula, Fejérből Kelemen István, Homola György, Liszi Ferenc, Szolnokról Vasicsek János, Juhász Katalin, Magyarné Eszenyi Éva, Litkei Gábor, Bács-Kiskunból Rapcsányi István, Dunszt István, Molnár Balázs, Komáromból Nemes József, Bertók Csaba, Hartmann Józsefné, Szabolcsból Járosi János, Branyicki Mária, a Szabó és a Moravszki házaspár, Hajdú-Biharból Szabó László, Zalából Kovács József, Borosnyai Sándor.

Hazai utánpótlás-rendezvényeink között kétségkívül az OIK és az OSK a legrangosabb, az edzők egész éven át ez alá rendelik az összes többi utánpótlásversenyt. Az OIK-ot először 1964-ben rendezték meg, s első győztese a Bajai Honvéd fiúcsapata (a III. Béla Gimnáziumra épült) és a budapesti Jedlik Ányos Gimnázium leánycsapata. A fiúknál a kitűnő nevelőmunka eredményeként a Kecskemét szerezte a legtöbb aranyat, 1972 és 1982 között tízszer végzett az első helyen. Napjainkban elsősorban az ugyancsak kiváló utánpótlással rendelkező Szegeddel és Dunaújvárossal vív nagy csatát. A lányok mezőnyében döntően a fővárosi csapatok végeztek az élen, a vidékiek

közül – még a hatvanas években – a Nyíregyháza szerepelt a legjobban, négy első hellyel. A kilencvenes évek a Vasas fölényének jegyében zajlanak.

Az OSK-t csak 1977-től rendezi a szövetség. Érdekes módon a fiúcsapatok közül egy sem akadt, amelyik az eddigiek során sorozatgyőzelmet tudott volna aratni, a döntő vidéki fölény azonban egyértelmű. Jelenleg főként Kecskemét–Szeged párharcnak lehetünk tanúi. A lányok mezőnyében ugyanekkora a fővárosi fölény, elsősorban a Vasasnak köszönhetően, amely különösen a kilencvenes években (eddig) kiemelkedik a mezőnyből.

Országos jellegű még az 1974-ben bevezetett juniorbajnokság is, amelyet a felnőtt bajnoksággal párhuzamosan bonyolítanak le, ami azt jelenti, hiába nyer közülük valamelyik bajnokságot, ha a felnőttegyüttes kiesik, követi a junior is. Az NB I.-ben az esetek nagy részében a junior- és az OIK-csapat csaknem azonos.

Itt kell megemlíteni, hogy a férfi ifjúsági válogatott évek óta tagja a felnőtt NB I. mezőnyének. Ugyanez sajnos nem mondható el a hasonló korú női együttesről, mivel a női liga a korábbi években nem járult hozzá az indításához.

Legnagyobb hazai rendezvényeink felsorolásából nem maradhat ki az 1970-es évek elején indult nemzetközi ifjúsági Lehel és a Göcsej, később Vértes Kupa, amely rövid idő alatt Európa legnagyobb női, illetve férfitornájává nőtte ki magát. Sajnos az anyagi eszközök hiánya miatt 1991 óta nem rendezik meg egyiket sem.

A nagy nemzetközi versenyek közül elsőként – 1966-ban – a junior Európa-bajnokságot rendezték meg, mégpedig magyar kezdeményezésre. S ha már kezdeményeztük, a nemzetközi szövetség úgy döntött, akkor rendezzük is meg. A Budapesten lebonyolított kontinensbajnokságon nem szerepeltek rosszul a mieink, hiszen a fiúk ötödik, a lányok hetedik helyet szereztek, míg az első győztes mindkét nemnél a Szovjetunió lett. Együtteseink eddig nem tudtak érmet szerezni. Egyetlen érmünket a lányok szerezhették volna 1973-ban Hollandiában harmadik helyezésükkel, de egy túlkoros játékos szerepeltetése miatt a döntőben valamennyi eredményüket törölték. A két csapat közül a lányok szerepeltek jobban, akik többször kerültek az első tízbe és kétszer az első hat közé is bejutottak.

Egy évvel az Eb-t követően megrendezték a szocialista országok utánpótláscsapatai részére az Olimpiai Reménységek Tornáját, amely 1970-től az Ifjúsági Barátság Verseny elnevezést kapta. Első győztese Bulgária férfi- és a Szovjetunió női együttese volt, a magyar férficsapat harmadik lett. A mieink közül magasan a fiúk szerepeltek jobban, akik ezenkívül további három bronzérmet nyertek. Lányaink nem nyertek érmet. Magyarország négyszer – 1976, 1981, 1987 és 1989-ben – rendezett IBV-t. Az utolsót 1990-ben a férfiak részére a Koreai NDK, a nők részére Románia rendezte.

A juniorkorú játékosok részére 1977-ben írták ki az első világbajnokságot, amelyet először a Szovjetunió férfi- és Dél-Korea női válogatottja nyert meg. A magyarok nem indultak. Ezen a nemzetközi megmérettetésen csupán a lányok értek el említésre méltó eredményt az 1993. évi brazíliai vb döntőjében elért kilencedik helyezéssel. E vb egyik selejtezőcsoportjának küzdelmeit mi rendeztük Szolnokon, itt női együttesünk első lett, így jutott be a tizenhatos döntőbe, ahol várakozáson felül szerepelt. Fiataljaink részt vettek a rövid múlttal rendelkező ifjúsági vb küzdelmeiben is, de már a selejtezők során mérsékelten szerepeltek, és nem jutottak döntőbe.

Végül, de nem utolsósorban meg kell említeni azon edzők nevét, akik az elmúlt évtizedek során hosszabb-rövidebb ideig irányították, illetve irányítják az ifjúsági és juniorválogatott keretek munkáit. A fiúknál: Tarján Sándor, Kiss László, dr. Abád József, Serényi Tamás, Németh Zoltán, Botos Ferenc, Nagy István, Müller Ferenc, Kovács Károly, Urbán Vilmos, Németh Lajos, Nusser Elemér, Járosi János, Nagy Péter és Karagics Mátyás. A lányoknál: dr. Moss László, Havasiné Kincsesy Gabriella, Kovács Jenő, Bots László, Őryné Merő Nóra, Zsille Antal, Héra Gábor, Nagy Jenő, Demó Péter, Piukovics Éva, Királyné Siry Emerencia, Vasicsek János, dr. Phan Hong Minh, Nemes József, Molnár Endre, Forman József, Sun De-li, Szabó László, Lengyel Ildikó.

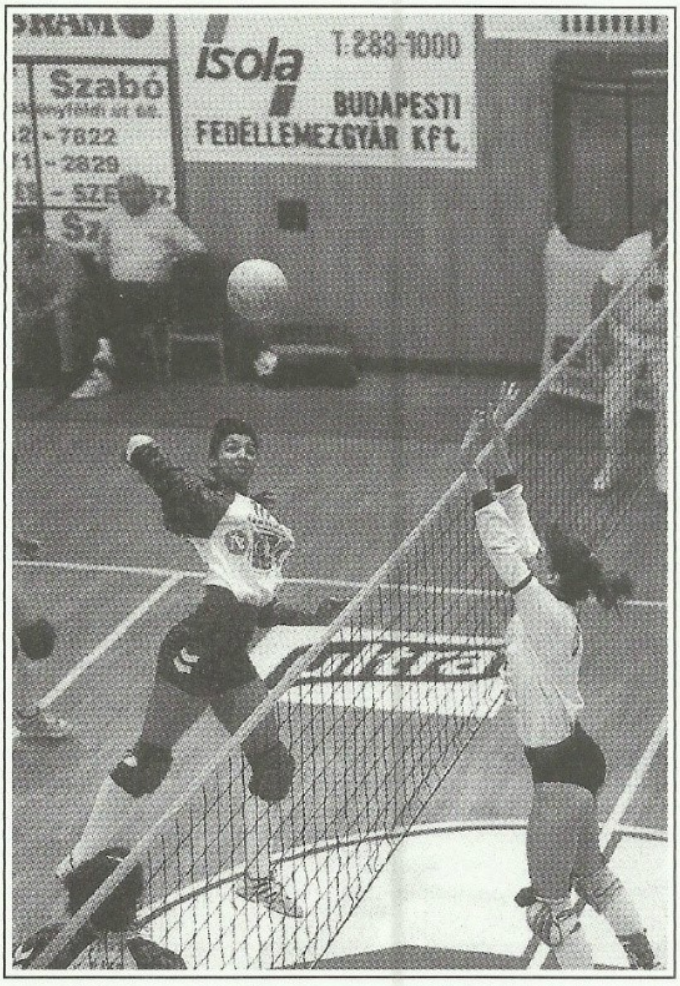

Ketten a legjobb fiatal magyar röplabdázók közül: Dambendzet Nathalia (balról) és Bánhegyi István (jobbról, szemben)

VIII. FEJEZET

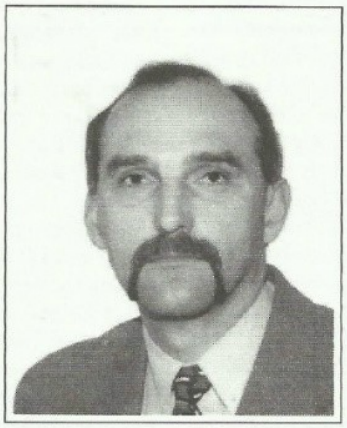

Sportdiplomaták, edzők játékvezetők

Írta

Gy. Szabó Csilla

Reflektorfényben a pályán kívül

A mindenható sportdiplomácia

Ha sport kapcsán merül fel a diplomácia szó, néha pejoratív értelemben is használjuk. A pontozásos sportágaknál ugyanis előszeretettel fedik el ezzel az elegáns megjelöléssel a színfalak mögötti játszmákat. De vajon így van-e ez más sportok esetében is? Ott, ahol nem a bírák felé küldött mosoly, hanem a szerzett pont, a rúgott gól, vagy éppen a két váll dönt. Természetesen nem. De naivság lenne azt hinnünk, hogy a labdajátékokban vagy a küzdősportokban nem számítanak a kapcsolatok, a barátságok, az összeköttetések. A legjobb csapatot felállító nemzet csak akkor állhat a dobogó tetejére, ha a sportdiplomáciában is hasonlóan eredményes.

Ez persze közel sem azt jelenti, hogy a bírák egyszerűen csalnak, sőt. A sportvezetők számára egyenesen megalázó lenne ez a párhuzam. A sportdiplomácia tisztességes eszközei ugyanis mindenki számára adva vannak és elérhetőek. S miként a pályán, a fehér asztal mellett is mindig a jobbik győz...

A röplabdában sem elhanyagolható tehát a sportdiplomácia szerepe. Kérdés azonban, hogy mit érnek önmagukban a kapcsolatok, támogatható válogatott csapatok nélkül? A kérdés persze felesleges, hiszen nyilvánvalóan semmit. Előbb kell az eredmény, aztán jöhet csak a segítség. Magyar szempontból most éppen fordított a helyzet: egy magyar sportdiplomata a nemzetközi szövetség mindenhatói között, a csúcson tevékenykedik, nemzeti együtteseink viszont a határainkon túlra sem igen tévednek. Dr. Holvay Endre – ugyanis róla van szó – azonban még mindig bizakodó, s Herpai László személyében újabb magyart segített a sportdiplomácia korántsem könnyű útjára. Nem is titkolva, hogy a nemrégiben még játékvezetőként tevékenykedő fiatalembert, aki most a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) játékszabály-bizottságába került, egyszer szívesen látná utódjaként. Persze csak ha bírja kitartással és erővel, hiszen az örökség, melynek átvételére készül, riasztóan nagy. A magyar röplabdasport legsikeresebb nemzetközi diplomatája ugyanis vitathatatlanul dr. Holvay Endre, aki 1955-től 1992-ig volt a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) adminisztratív tanácsának tagja, a nemzetközi játékvezetői bizottság titkári tisztét pedig 1957 óta tölti be. Nevéhez egy különös rekord is fűződik. A nemzetközi tisztségviselők egyik rendes, négyévenként sorra kerülő választásán, 1974-ben Mexikóban a sportág csúcsvezetésébe a legtöbb szavazattal került be. Többen voksoltak rá, mint ahányan az akkor hivatalban lévő elnökre... A nemzetközi sportdiplomáciában persze mások is letették névjegyüket.

Dr. Abád József, a sportág magyarországi meghonosítóinak egyike 1969-től hosszú évekig tagja volt az FIVB edzőbizottságának, s leginkább tudományos munkásságával hívta fel magára a figyelmet. Ő még azon nagy edzőegyéniségek egyike volt, akik civil munkájuk mellett nagy áldozatokat hoztak azért, hogy szenvedélyüknek, a röplabdának is hódolhassanak. Már 1952-ben látta, hogy az ütőerő fejlődése a védekezésben a lábhasználat bevezetését fogja eredményezni. S amit ma leginkább irigyelhetünk tőle: annyira szerette a röplabdát, hogy sohasem sértődött meg. Amikor a felnőttválogatottnál Porubszky László vette át a helyét, örömmel kezdett hozzá az ifjúságiak felkészítéséhez.

Dr. Holvay Endre

Dr. Prohászka László, az első magyar férfiválogatott csapatkapitánya, 22-szeres válogatott is kivette részét a nemzetközi munkából. 1983-tól 1991-ig az Európai Röplabda Szövetség (CEV) Európa-kupa bizottságában dolgozott. Dr. Abád Józseffel, „a professzorral" ellentétben ő a gyakorlat embere volt, kitűnő röplabdásból lett még jobb edző és elismert sportdiplomata.

Szalay László személyében 1983-ban egy játékvezető került be a kontinentális diplomácia vérkeringésébe. Nyolc éven át vett részt a CEV játékvezetői testületének munkájában. Remekül értett a kapcsolatok kiépítéséhez, számtalan barátot szerzett a világ szinte minden tájáról. Ezek a barátok pedig egyben a magyar röplabdázás hívei is lettek. Ha ugyanis a bírók jól megértik egymást a pályán kívül, a meccseket is objektívebben vezetik.

A magyar sportdiplomáciáról szólva természetesen dr. Kondorosi Ferenc nevét is meg kell említenünk, aki a CEV jogi bizottságában tevékenykedett 1987 és 1993 között. Az újhullám első képviselője volt mintegy megelőlegezve a mostani nagy reménység, Herpai László fellépését.

Nem kifejezetten a röplabdához kapcsolódó diplomáciai feladatot lát el Rádi Gyula, ám ízig-vérig röpis lévén ehelyütt kell megemlítenünk, hogy ő a Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Szövetségének technikai igazgatója.

Ez a rövid felsorolás is mutatja az utóbbi évek furcsa ellentétét: míg a magyar csapatok egyre inkább statisztaszerepre kényszerülnek a nemzetközi porondon, addig a fehér asztal mellett gyarapszik sportvezetőink száma. Nem hiszem, hogy van valaki, aki erre akárcsak egy apró magyarázatot is tudna adni...

De nézzük csak, hogyan válhat valaki sikeres sportdiplomatává, mely tulajdonságok nélkülözhetetlenek az érvényesüléshez? Dr. Holvay Endre szerint elsőként mindenképpen a nyelvtudást kell említeni. Legalább hármat-négyet kell társalgási szinten beszélni ahhoz, hogy elfogadjon a világ, az alap azonban az angol. De nem volt ez mindig így, korábban franciául társalogtak a röplabdások, csupán tizenkét éve, hogy a dél-amerikai küldöttek kérésére az angol lett a munkanyelv. Számunkra azonban ez nem jelentett sem könnyebbséget, sem nehézséget. Idegen nyelvek terén így is, úgy is rosszul állunk. Szinte lámpással kell keresni az olyan embereket, akik ebben megfelelnek a követelményeknek. Pedig egy nemzetközi vizekre evező sportvezető már akkor jó úton jár, ha beszélgetni tud külföldi kollégáival. A sikerhez persze ennyi nem elég, a diplomáciai érzékét is nap mint nap próbára teszik a nem várt események. Ha vendégül látunk egy befolyásos személyiséget, mondjuk éppen a nemzetközi szövetség elnökét, bizony alaposan tájékozódni kell előtte. Meg kell tudni, mik is a tervei. Dolgozni akar, vagy szórakozni? Ha megszállott munkamániás, mindenképpen tartózkodni kell a Hortobágytól, a paksi halászcsárdától s más látnivalóktól, különben igencsak feldühíthetjük bohémságunkkal. Hasonlóképpen kell eljárni a nagy „fellépések", kongresszusok előtt is. Vannak vezetők, akik nem szeretik, ha nyilvánosan ellentmondanak nekik. Velük érdemes az esemény előtt, személyesen beszélni, s akkor felvetni esetleges ellenvéleményünket. Ha pedig már megszületett a döntés, sohasem szabad hangoztatni, hogy mi épp az ellenkezőjére szavaztunk. Mindenkinek azonosulnia kell azzal a testülettel, amelyben dolgozik, így tehát határozatainak végrehajtásával is. Mindig pontosan tudni kell, mely témák miatt kell a nyilvánossághoz fordulni, s melyeket célszerűbb négyszemközt megtárgyalni. Egy tapintatos, mégis céltudatos kérés a folyosón gyakran előbb célt ér, mint egy, a többség által is támogatott és erőteljes támadás az ülésteremben.

Különösen igaz ez politikai kérdésekben, jóllehet a „nagypolitika" ma már korántsem telepszik rá annyira a sportéletre, mint a hidegháború idején. Akkoriban ugyanis a szocialista és a kapitalista tömb szembenállása a röplabdában is számtalan villongás okozója volt. Az 1962-es világbajnokságon például a kínaiak az amerikaiak kizárását javasolták, amin még a „szocik" is meglepődtek. Addig ugyanis a

Szovjetunió utasításai voltak a mérvadók, az ázsiai vezetők viszont ezúttal önállóan alkottak véleményt. A sport ebben az esetben előbbre járt mint a hivatalos közlemények, s utalt a hamarosan bekövetkező politikai változásra. A kínai keményvonalas politika itt jelent meg először. A szembenállás azonban nem volt teljesen kibékíthetetlen, paktumok is születtek. 1959-ben Magyarország rendezte meg a kongresszust, ezért a szocialista országok dr. Holvay Endrét bízták meg azzal, hogy az elnöknek üzenetet közvetítsen. Ez a következő volt: ha Tajvant felveszik a szövetség tagjainak sorába, Kína, a maga hatalmas röplabdás bázisával, kilép. Nem akarta ezt az elnök, így tehát engedett. Cserébe azonban azt kérte, hogy a szocialista országok támogassák az éppen hivatalában lévő főtitkár leváltását, s helyére egy fiatal, agilis vezető kinevezését. Ezek után Tajvan felvételi kérelmét a kongresszus természetesen elutasította, az új főtitkár pedig 1978-ig végezte munkáját...

Sokaknak bizonyára furcsa, de röplabdában például a magyar–román viszony mindig kiegyensúlyozott, mi több, baráti volt. A környező szláv országok ugyanis mindig saját érdekeiket próbálták érvényesíteni. Az 1963-as férfi Európa-bajnokság után a Szovjetunió nyíltan megfogalmazta a vádat: Románia és Magyarország a szlávok ellenében működik együtt... Ilyen és ehhez hasonló kiélezett helyzetekben kellett helytállniuk az akkori sportdiplomatáknak, úgyhogy annak, aki meg akarta őrizni pozícióját, óvatosan kellett közlekednie a bombaként robbanó politikai petárdák között.

Ezen a téren ma már ugyan könnyebb a helyzet, a diplomáciai érzék azonban mit sem vesztett fontosságából. A kényes kérdésekhez továbbra is nagy tapasztalattal, megfontoltan kell nyúlni. Dr. Holvay Endre szerint ugyanis a mértéktartás legalább olyan fontos tulajdonsága egy sikeres sportvezetőnek, mint bármely más korábban említett. A nemzetközi szövetségekben és bizottságokban ugyanis nem szeretik a kicsapongó embereket. Legyen bár szó alkoholról, dohányzásról, étkezésről vagy akár a szerelemről. Aki érvényesülni akar, annak minden helyzetben tudnia kell, hogy mi illik, s mi nem. Máskülönben igen hamar kívül találja magát a sportág nemzetközi vezetésén.

Herpai László döntött: síp helyett diplomácia

Akik a magyar bajnokságon kívül a külföldi összecsapások iránt is érdeklődnek, jó ideje hiányolhatnak egy kiváló magyar bírót a nemzetközi porondról. Az MRSZ játékvezetői testületének elnökhelyettese, a férfi Világligában korábban három szezonban is bíráskodó Herpai László 1994 ősze óta csak itthon vezethet mérkőzést, külföldön nem. Azt az „eltiltást" azonban nem hibái, éppen ellenkezőleg, erényei miatt „mérte rá" a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) vezérkara. Aki ugyanis a sportdiplomaták nehéz hivatását választja, annak minden másról le kell mondania.

„Borzalmasan nehéz volt szembenézni a tényekkel. Vagy a bíráskodás, vagy a bizottsági tagság. Végül is az észérvek döntöttek az utóbbi mellett. Világosan láttam, hogy a magyar röplabdázás nem olyan erős, hogy két, világviszonylatban is kiemelkedő bírót adjon a sportágnak. Márpedig nekünk van egy Hóbor Bélánk, aki már kivívta a nemzetközi megbecsülést, s vele aligha versenyezhetek. A másik utat kellett választanom az érvényesülés felé!" – emlékezik vissza Herpai László arra a pillanatra, amikor megtudta, hogy beválasztották az FIVB játékszabály-bizottságába, ami egyben nemzetközi játékvezetői pályafutásának feladását is jelentette. Amikor ugyanis a sportág vezetését részben megújító 1994. évi athéni kongresszus előtt dr. Holvay Endre ösztönzésére beadta pályázatát, még nem tudta, mekkora áldozatot várnak majd el tőle. Fájó szívvel vette tudomásul a tényeket, hiszen eddigi életébe, miként minden más ambiciózus bíróéba is, a nemzetközi meccsek hozták az igazi színt. Bár azt is tudta, hogy ezzel a döntéssel olyan távlatok nyílhatnak meg előtte, amilyenekről korábban álmodni sem mert volna. Talán még az olimpiára is eljuthat, még ha nem is játékvezetőként.

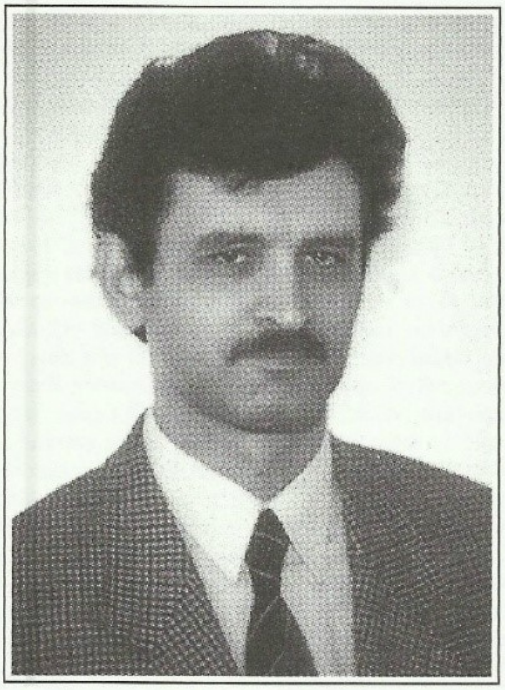

Herpai László

A teljes igazsághoz persze az is hozzátartozik, hogy dr. Holvay Endre, a magyar röplabdasport diplomáciájának nagy tekintélyű reprezentánsa egyengette a negyvenesztendős bíró útját a bizottsági tagságig. Nem titkolva, hogy szívesen látná benne egyszer majd utódját, hiszen értelmes, nyelveket beszélő, számítástechnikához értő, s legfőképpen becsvágyó fiatalemberről van szó. Hasonló erényeket csillogtató, sportdiplomataként is számításba vehető szakembert pedig eddig hiába keresgélt a magyar röplabdások között. Ráadásul most a FIVB adminisztrációja roppant módon fejlődik. A jelenlegi elnök, Ruben Acosta számára is azonmód szimpatikus lett Herpai László, amikor a számítástechnikában szerzett jártasságáról értesült. Az újdonsült sportdiplomata okleveles építőmérnökként utak számítógépes tervezésével foglalkozik az Unitef mérnöki irodánál. Könnyedén eligazodik tehát a „chipek világában" – még ha nem is programozói minőségben, hanem felhasználóként.

„A bizottságban az új játékszabályok előkészítése, kipróbálása a feladatunk. Ezekből a tervekből többnyire csak öt-tíz év múlva lesz valóság, hiszen nagy felelősség átszabni a sportág arculatát. De nézzünk egy példát! Pillanatnyilag a liberójáték van terítéken. Dióhéjban ez annyit jelent, hogy a jövőben egy-két játékost ki lehet jelölni speciális védő szerepkörre, akiket a hátsó sorba korlátozás nélkül lehet majd becserélni. Már az idén szó volt arról, hogy a Világligában kipróbálják ezt az újítást, ám a csapatok az olimpia miatt nemigen érdeklődtek. Majd jövőre. Nagyon remélem, hogy azokat az információkat, amelyekhez én most már hozzá tudok jutni, a hazai játékvezetők felkészítésében is fel tudjuk majd használni. Pontosabban nem is remélem, biztos vagyok benne, hiszen csak rajtam múlik, hogy a tudásomból mennyit adok tovább az itthoniaknak" – bizakodik Herpai László, akinek a hazai bírók egyik vezetőjeként meg is lesz minden lehetősége arra, hogy tapasztalatait itthon is kamatoztassa. A fiatal sportdiplomata tudja, hogy a játékszabály-bizottság nem feltétlenül a végállomás. Ha meg tud felelni a sokrétű feladat elvárásainak, egyszer továbbléphet, magasabb régiókba. S bár hízelgőnek tartja Holvay dr. elismerő szavait, nem lebeg szeme előtt az FIVB játékvezetői bizottságának vezetői tiszte. Szerinte ugyanis dr. Holvay Endre unikum, aligha léphet a helyébe. Ez persze korántsem jelenti azt, hogy nincsenek ambíciói, nem tekint magasabbra. Egyszerűen csak szeret a földön járni, s reálisan gondolkodni.

Passzivitásban a magyar edzők

Az edzők nem tartoznak a sportvilág irigyelt szereplői közé. A reflektor fénye többnyire csak a versenyzőt világítja meg, s igen nagy teljesítmény kell ahhoz, hogy a mester is hírnevet szerezzen. Sok egykori sportoló ennek ellenére szívesen választja ezt a hivatást. Talán mert ők tudják a legjobban, edző nélkül maguk sem jutottak volna olyan messzire.

Amikor sikertelen egy sportág – s jelenleg ez a helyzet a magyar röplabdában –, az edzők azok, akiket nyomban felelősségre lehet vonni. A legkézenfekvőbb őket bűnbaknak kikiáltani, hiszen egyetlen embert könnyebb elküldeni, mint egy egész csapatot. S bár igaz, hogy a sportág eredményességében kulcsszerep az övék, a felelősségen másokkal is osztozniuk kellene. Németh Lajos, a Testnevelési Egyetem egykori tanára, korábbi szövetségi kapitány és klubedző, jelenleg az MRSZ ügyvezető elnöke elismeri, s elítéli a magyar edzői kar passzivitását, ám ebben nem kizárólag a mesterek hibáját látja. Szerinte nemcsak a kispadon ülő szakemberekből hiányzik a profizmus, de a szakosztályvezetésből és a játékosokból is. Miről másról árulkodna különben az a tény, hogy röplabdás edzőt nem szoktak szerződése lejárta előtt a kispadról felállítani. Mindenki elégedett a hazai eredményekkel, a vezetők nem facsarják ki szakembereikből a maximumot, hasonlóképpen tesznek tehát ők is a játékosaikkal kapcsolatban.

Az edzők munkája tehát a teljesítmény alapján ítélhető meg. De vajon mi számít teljesítménynek? Minden évben megnyeri valaki a magyar bajnokságot és a kupát, így ez aligha lehet igazi mérce. A valódi értékmérő a nemzetközi siker lenne, válogatott- és klubszinten egyaránt. Ezen a téren pedig – egy-egy ritka kivételtől eltekintve – visszaesés figyelhető meg, ami egyértelműen jelzi, hogy szakmailag nincs minden rendben. Németh Lajos szerint az utánpótlás-nevelés lenne a legfontosabb kérdés, hiszen a mai tizenévesek képzésekor dől el, milyen válogatottunk lesz tíz esztendő múlva. De ez a munka nehezebb és időigényesebb, mint a felnőttek tréningezése. Ugyanakkor ez a legkevésbé látványos területe a sportágnak, eladni csak a felnőtteket lehet. Márpedig ma Magyarországon a szakosztályok egyik napról a másikra élnek, inkább feláldozzák az utánpótlás-nevelést, hiszen a felnőttek eredménytelensége az egész szakosztály megszüntetését válthatja ki. Az ideális az lenne, ha valamennyi korosztályra jutna elegendő pénz, hiszen mindegyikre szükség van.

Hogy a fejlett nyugati országokban ez másképp van, az nemcsak pénzkérdés. Ott a szülők fizetik gyermekük képzését, ők veszik a mezeket, a labdákat, a cipőket. Ráadásul a testkultúra és a sport alapvető igényként jelenik meg életükben, természetes az áldozatvállalás. Mindezt persze azért tehetik meg, mert van szabadidejük és pénzük ahhoz, hogy sportoljanak, illetve gyermekeiket taníttassák. Nálunk persze egészen más a helyzet, évtizedeken át az állam gondoskodott a sportról, s most, hogy kivonult a sportfinanszírozás területéről, nem találtunk helyére semmi mást. Hogy ilyen körülmények között még mindig létezik a magyar röplabda, az nem kis részben azoknak a lelkes sportembereknek köszönhető, akik szívvel-lélekkel dolgoznak a sportágért – egy „köszönöm" fejében. Nincsenek sokan, csak éppen annyian, hogy még ne kelljen temetni ezt a gyönyörű játékot.

Gyakran felmerülő kérdés: szükség van-e főállású edzőkre? Németh Lajos szerint csak akkor lenne indokolt, ha a játékosok sem dolgoznának, s így több edzést tudnának tartani. Különben értelmetlen dolog, még ha szakmailag indokolt is.

Az edzők esetében kulcskérdés a képzés. Magyarországon a Testnevelési Egyetem jár ebben az élen, s ott úgy tűnik, nincs visszaesés az érdeklődők számában. A leendő testnevelő tanárok kedvelik a röplabdát, s ennek – valamint az iskolai körülményekhez könnyen alakítható tulajdonságának – köszönhetően ma szinte minden suliban tanítják a sportágat. A szakemberképzés azonban nincs összehangolva, a tanárképzőkön nem tudják, mit tanítanak a TF-en és fordítva. A férfiválogatott Portugáliából tavaly hazatért korábbi szövetségi kapitánya, Sándor Péter szerint az Ibériai-félszigeten ezt a problémát úgy oldották meg, hogy az országos szövetség felel mindenért, ami a röplabdapályákon történik. Az edzőknek licenckártyával kell rendelkezniük ahhoz, hogy a kispadra ülhessenek. Ő maga szövetségi kapitány volt itthon, s a Nemzetközi Röplabda Szövetség edzőképzésében a legmagasabb, harmadik fokozatot is megszerezte, mégis vizsgáznia kellett ahhoz, hogy szóba álljanak vele. Ezért jó kezdeményezésnek tartja, hogy tavaly az MRSZ is újraindította a hasonló jellegű továbbképzést, s a tervek szerint itthon is vizsgával megújított fényképes igazolvány kell majd az edzősködéshez. Sándor Péter ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a szövetségnek adnia kell a tekintélyére, s ragaszkodnia ahhoz, hogy a hatalom az ő kezében összpontosuljon. Portugáliában a szövetség felel a nívóért, s azért, hogy az edzők ugyanazon a minőségi szinten oktassanak. De azért is, hogy a szövetségi kapitány hívó szavára mindenki csatasorba álljon. Aki beteget jelent, s kiderül róla, hogy mégis játszik klubcsapatában, azt azonnal eltiltják, egyesülete pedig súlyos százezreket fizet be a központi kasszába. A pénz azonban szerinte egyáltalán nem minden, hiszen Portugáliában az edzők néha hónapokig nem kapnak fizetést.

Dr. Abád József

Ezzel szemben az is tény, hogy az egyetemi évek alatt a röplabdáért még rajongó magyar fiatalok diplomájuk megszerzését követően hiába kopogtatnak a kluboknál. A csapatok száma évről évre csökken, a szakemberek nem tudnak elhelyezkedni. Bár az is igaz, hogy később, a ma már befutott edzők között mentalitásbeli hiányosságok is tapasztalhatók, amelyek alapvetően határozzák meg a magyar röplabda mélyrepülését. Ha ugyanis egy szakembernek nincs meg az igénye arra, hogy nap mint nap fejlessze tudását, megismerkedjen a legfrissebb információkkal, akkor hiába az anyagi biztonság. Erre az apatikus felfogásra utal az a tény, hogy az FIVB nemzetközi minősítést adó iskoláiban mindössze Buzek László és felesége, Makláry Ilona, Bánhegyiné Radó Lúcia, Sándor Péter és Forman József volt tanuló. Dr. Holvay Endre szerint korántsem véletlen, hogy ezek a szakemberek mind dolgoztak vagy dolgozni akarnak külföldön, hiszen más országokban ma már ez is alapkövetelmény. A FIVB vezérkarában például felmerült, hogy a nemzeti válogatottak kispadjára a jövőben csak a tanfolyamot sikeresen elvégző edzők ülhessenek le. Ha a szándékból egyszer valóság lesz, még a mostaninál is nehezebb lesz szövetségi kapitányt találni a magyar csapatokhoz...

A sportág mesteredzői

dr. Abád József, dr. Prohászka László, Spányik József, dr. Kohonicz József, Bieliczki István, dr. Moss László, Porubszky László, Kotsis Attiláné, Hennig Ernő, Dunszt Ferenc és Beregszászi Szabolcs.

Szomorú tény az is, hogy Beregszászi Szabolcs személyében utoljára 1985-ben kapta meg röplabdás szakember a mesteredzői címet.

Németh Lajos szerint azonban ez nemcsak a sportág eredménytelenségére vezethető vissza, hanem arra is, hogy a röplabdának nincs lobbyja a magyar sportéletben. Hiszen Kasziba István is eljutott a Bajnokok Ligájában a legjobb nyolc közé az egri lányokkal, a válogatottal pedig Eb-döntős volt, míg az idén más sportágban mesteredzői címet kapott edzők között van, aki közel sem tud ennyit felmutatni. Vagy itt van Garamvölgyi Mátyás, akinek könyvei jelentek meg, s Törökországban az év külföldi edzője címet is elnyerte. Együtt az eredményesség és a szakirányú publikáció – mégsem mesteredző. Németh Lajos szerint ez súlyos morális kérdés, s mielőbbi orvoslásra vár.

De vajon miért volt ez régebben másképp? Talán azért, mert a sportág felvirágoztatásában kiváló szakemberek, ragyogó egyéniségek segédkeztek. Ilyen volt dr. Abád József, akit minden felsorolásnak az élén kell említenünk. Ő volt a magyar röplabdázás nagy professzora, a „hétköznapi" edzésvezetés mellett többek között a sportág hazai szaknyelvét is ő teremtette meg, nem beszélve számtalan cikkéről és

írásáról, mely mind a játék fellendülését szolgálta. Rögtön utána következhetne a képzeletbeli toplistán dr. Prohászka László, az első magyar férfiválogatott csapatkapitánya, aki edzőként és szövetségi kapitányként is megőrzött egy darabot játékosénjéből. Előbbi szakember az 1958. évi Eb-n 5., az 1960-as vb-n 6., utóbbi pedig az 1952-es vb-n 5., az 1967-es Eb-n pedig 6. helyen végzett a férfiválogatottal. Az első két évtizednek azonban rajtuk kívül sok más kiemelkedő egyénisége volt. Az egyetlen állami edzőként tevékenykedő szakember, Spányik József 1947-ben és 1949-ben a férfiválogatott, 1949 és 1950 között pedig a női válogatott edzője volt. Ekkoriban ugyanis még nem húzódott olyan éles határvonal a női és férfi mesterek között, mint napjainkban. Így edzősködhetett mindkét nem legjobbjainál Bieliczki István, Bizik László és Machacsek László is. 1952-ben Bots László volt az első kifejezetten női szakvezető, majd őt követte 1954-ben dr. Moss László, 1959-ben pedig Orbán Gyula. A későbbiek során Hennig Ernő ugyan férfiakat és nőket egyaránt edzett, ám az efféle polihisztorság már nem volt jellemző. Változott a „szolgálati idő" hosszúsága is, hiszen kezdetben szinte havonta, félévente váltották egymást a mesterek. A kiváló munkát végző dr. Moss László volt az első, aki több mint négy esztendeig ült a női nemzeti együttes kispadján. A hatvanas évek Porubszky Lászlóval köszöntöttek a férfiakra, Hennig Ernővel pedig a hölgyekre. A klubedzőként is sikert sikerre halmozó Hennig Ernő a következő évtizedben is hosszú éveket töltött el a válogatottak irányításával, ráadásul ő volt az első magyar mester, aki külföldön is munkát vállalt. Tunéziában edzősködött, és tanított a francia nyelvű testnevelési főiskolán 1962 és 1969 között. Ekkor dr. Kohonicz József lépett egy évre Hennig Ernő helyébe, majd 1963-tól a magyar női röplabdázás sikeres korszaka következik két kiváló szakember, Havasi Gyula és Kotsis Attiláné dr. révén. Havasi Gyula volt az első függetlenített főfoglalkozású edző, s a női válogatott fejlődését egyértelműen ő indította el. A legjobbak edzései nála már nemcsak összeszoktatást és barátságos játszogatást jelentettek. Céltudatos munkájának eredményeképpen az 1970-es években a magyar válogatott betört a világ élvonalába. Amit ő elkezdett, azt Kotsis Attiláné folytatta nagyszerűen. Gabi néni 1970-től három év megszakítással egészen 1985-ig edzette a csapatot keményen, céltudatosan. Keze alatt a lányok a világversenyek legtöbbjén az élmezőnyben végeztek, olimpiákon és világbajnokságokon a negyedik helyig jutottak, míg az 1975-ös kontinensviadalon ezüstérmet szereztek. Magyarországon ő volt az első, aki röplabdázásból írta és védte meg doktori disszertációját.

A férfiaknál eközben újból a keménységéről ismert Prohászka dr. került a kispadra, majd Hennig Ernő, 1974-ben pedig Juni György következett. Garamvölgyi Mátyás 1975-ös kinevezésével a férfiaknál is nyugodtabb időszak köszöntött be, hiszen a kiváló szakember nyolc esztendeig maradt a csapat mellett. Sikereinek egyik titka bizonyára jó pedagógiai érzéke volt, hiszen azon kevés edzők közé tartozott, akiknek sikerült Buzek Lászlóval tökéletes összhangot találniuk.

A nyolcvanas évek közepétől, de különösen a kilencvenes években újból visszatért az a kezdeti időkre jellemző szokás, hogy a válogatottak kispadján sorra cserélődtek az emberek. Ennek egyik oka bizonyára a kezdődő sikertelenség volt, de az is lehet, hogy a napjainkban jellemző közömbösség vetítette elő árnyékát. A férfiaknál Róka Gaszton, Tatár Mihály, Botos Ferenc, Sándor Péter, Németh Lajos, míg a hölgyeknél Kasziba István, Tatár Mihály, Nagy István, Botos Ferenc és a kínai Sun De-li tevékenykedett. Jelen időszakban a férfiaknál Nyári Sándor, a nőknél pedig Forman József irányítja a válogatottak munkáját. A válogatott kereteknél dolgozó edzők természetesen a különböző első osztályú szakosztályoknál is hosszú ideig végeztek eredményes munkát.

Az első ötven évben persze nem csak a válogatottak mellett is dolgozó szakemberek jelentették a magyar edzőtársadalmat. Kiváló trénerek dolgoztak a klubcsapatoknál is, mint például Kovács Endre, Németh Zoltán, Benke Attila, Tarnawa Ferdinánd, Kovács Jenő, Déri Rezső, Prouza Ottó, Nagy Jenő, Antalpéter Tibor és Beregszászi Szabolcs, hogy csak a legjobbakat említsük. Az utánpótlás-nevelés területén Patay D. Zsigmond, Góczi Árpád, Dunszt Ferenc, Farkas Istvánné, Vihar Levente, Őryné Merő Nóra és Nemes József nevét kell mindenképpen megemlítenünk.

Na és természetesen az új generáció, amelynek a jogosan pesszimista hangulat ellenére is vannak ígéretes tehetségei. Mint amilyen Forman József, Demeter György vagy Janda Attila, de említhetnénk az idősebbek közé tartozó, de mégiscsak friss vérnek számító Kovács Károlyt, Karagits Mátyást, Nusser Elemért, Járosi Jánost, Kelemen Istvánt vagy éppen Oláh Jánost és a két jelenlegi „sztáredzőt", Nyári Sándort és Kasziba Istvánt. A magyar röplabdázás legutolsó reménye bennük van. Jó szakemberek, kemény edzők nélkül ugyanis szó sem lehet felemelkedésről. De talán még szinten tartásról sem.

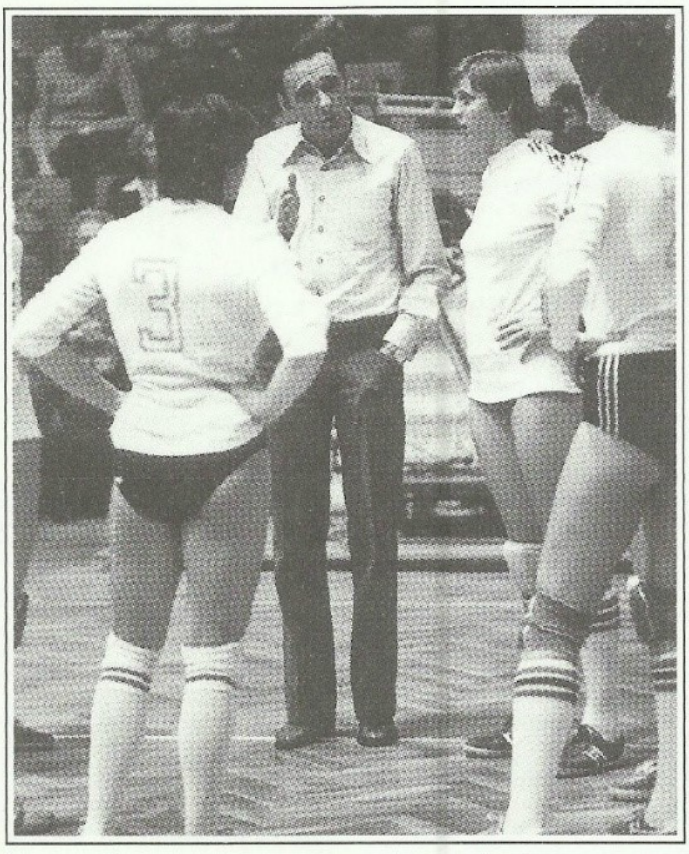

Tanítványok körében: Hennig Ernő és dr. Kotsis Attiláné

A játékvezetés örömei és gondjai

Játékvezetők. A sportvilág legkülönösebb és egyben legtalányosabb szereplői.Ténykedésüket rendszeresen innen is, onnan is bírálják, dicsérő szót csak elvétve kapnak. A szurkolók állandó céltáblái, s néha még a magukról megfeledkező játékosok és sportvezetők is rajtuk töltik ki a dühüket. A sípmesterek azonban állják a sarat. A következő hétvégén újból felkapaszkodnak a bírói emelvényre, s teszik dolgukat a legjobb tudásuk szerint. Merthogy a játékvezetők döntő többsége is becsületes, jól képzett szakember.

A magyar sípmesterek számára már az indulás is nagyon jól sikerült. 1947-ben Tiranában, a Balkán Játékok röplabdatornáján két bírónk képviselte színeinket, s nem is akárhogyan. Ők kapták a legmagasabb osztályzatokat, ráadásul a férfidöntőn Simai László dr., a nőin pedig Kalán István fújta a sípot – közmegelégedésre. A sors keserű fintora, hogy ők ketten későbbi pályafutásuk során nem szerezték meg a nemzetközi minősítést. Márpedig külföldön helytállni, ez akkor is, ma is minden bíró nagy álma. Teljesítményük másképpen aligha mérhető. Nemzetközi játékvezetővé válni azonban nehéz feladat. Persze amikor 1947-ben tizennégy nemzeti röplabdaszövetség megalapította a Nemzetközi Röplabda Szövetséget (FIVB), még másképp volt minden, a tagországok egyszerűen csak javasolták a legjobb bíróikat. 1959-ben azonban már 80-90 nemzeti szövetség próbálta saját játékvezetőit előtérbe állítani, úgyhogy sürgősen tenni kellett valamit. Dr. Holvay Endre a budapesti kongresszuson mint a bizottság titkára javasolta, hogy az FIVB hozzon létre komoly képzési és válogatási rendszert a sípmesterek számára. Két évvel később Párizsban megtartották az első tanfolyamot.

De mi kell ma ahhoz, hogy valaki nemzetközi játékvezető lehessen? Első lépésként az, hogy országa nemzeti bajnokságának első osztályában legalább három esztendeje bíráskodjon, s ezt az FIVB-nek is jelentsék be. Ezután egy nemzetközi játékvezető-jelölti tanfolyamon kell részt venni, ami azt jelenti, hogy az elméleti vizsgán túl gyakorlati próbára is sor kerül: felnőtt nemzeti vagy junior nemzetközi tornán legalább egy-egy mérkőzésen kell első játékvezetőként, második játékvezetőként, jegyzőkönyvvezetőként és vonalbíróként megfelelni. Ekkor azonban még csak FIVB-jelöltté válik a pályázó, jóllehet az európai szövetség már nyugodtan alkalmazhatja. Ezt követően a jelöltnek öt év alatt hét nemzetközi mérkőzést kell vezetnie, ebből hármat vagy kontinentális, vagy regionális tornán. Azokat a bírókat, akik ezután az FIVB hivatalos versenyein, a világbajnokságokon, az olimpiákon vagy olyan kiemelt eseményeken, amelyeken a nemzetközi játékvezetői bizottság képviselteti magát, négy éven belül nyolcszor „very good", azaz „nagyon jó" minősítést szereznek, a játékvezető-bizottság felterjeszti az adminisztratív tanácsnak, amely hivatalos FIVB-játékvezetőnek nevezheti ki. A világon jelenleg mindössze 22 bíró dicsekedhet ezzel a címmel, köztük egy magyar, Hóbor Béla. Egy igen fontos kritériumról nem szabad elfeledkezni, ez pedig a nyelvtudás. 1992 óta az alapfokú angolnyelv-tudás a belépő, hiszen a nagy világversenyek előtti 72 órás tanfolyamokon – a 211 tagországra való tekintettel – igen nehézkes lenne tolmácsokat alkalmazni, hogy a mérkőzésekről már ne is beszéljünk, ahol elengedhetetlen, hogy mindenki egy nyelven beszéljen. De legalábbis értsen.

Amikor a magyar röplabdacsapatok még ott voltak a nagy világversenyeken, természetes volt, hogy a játékvezetők sem maradtak le mögöttük. Lajos József, Ormai László, Szele Dénes, Mészáros László és Szalay László világ- és Európa-bajnokságon egyaránt vezetett mérkőzéseket, míg Nagy József, Bots László, Ribizsár Gyula és ifj. Kiss Lajos a kontinensbajnokságokon, Bogyó Pál és Kiss Kálmán pedig egy-egy világbajnokságon képviselte sikerrel a magyar színeket. Az olimpiai játékokon az 1994-ben elhunyt kiemelkedő játékvezető, Szalay László tartja a csúcsot, hiszen az 1972-es müncheni, az 1976-os montreali és az 1980-as moszkvai ötkarikás játékokon egyaránt bíráskodott. Rajta kívül ez a megtiszteltetés eddig csak Ormai Lászlót érte, aki 1964-ben Tokióban vezethetett olimpiai meccset. Egy hajszálon múlott viszont, hogy napjaink sztárbírója, Hóbor Béla nem iratkozott fel az ötkarikás résztvevők közé, hiszen az 1996-os atlantai bő keretnek még tagja volt, s csupán az adminisztratív tanács váratlan „csapatátalakításának" következtében pottyant ki az utazók közül. Van még bőven ideje azonban a bizonyításra. A mai bíróknak persze jóval nehezebb dolguk van. Nemcsak azért, mert a nemzetközi szövetség tagországainak gyarapodásával egyenesen arányosan növekszik a jó bírók száma, a válogatott csapatok kudarcai is rossz fényt vethetnek rájuk. Dr. Holvay Endre szerint ugyanakkor a bírói karrier sokban függ az egyéni ambícióktól, s egy kisebb, sikertelen ország játékvezetője is sokra viheti kellő kitartással. Ő ebben látja annak a magyarázatát is, hogy a nemzetközi porondokon pillanatnyilag sikeresebbek bíróink, mint a csapataink. Az európai szövetség egyébként szívesen foglalkoztatja a magyar sípmestereket, különösen mostanság, hogy a CEV-kupában évente nem kevesebb mint 300-400 mérkőzést kell lebonyolítani. Persze az is igaz, hogy az FIVB-nél dr. Holvay Endre kezében futnak össze a játékvezető-küldés szálai, úgyhogy a vén kontinensen kívül hajszálnyi

Játékvezetői keretek az 1996–97. évi versenyidényre

Aktív nemzetközi játékvezetők

Békési László, Budapest; Herpai László, Budapest; Hóbor Béla, Budapest; Horváth Gyula, Budapest; Hurák Lajos, Budapest; ifj. Juhász Zoltán, Budapest; ifj. Kiss Lajos, Budapest; Rádi Gyula, Budaörs.

NB I-es keret

Békési László, Budapest; Bodrogi László, Nyírbátor; Csemák József, Miskolc; Csikós Zoltán, Kecskemét; Csizmarik József, Nyíregyháza; Donkó Zoltán, Budapest; Dravecz József, Ajka; Fodor Sándor, Kazincbarcika; Hajdú Béla, Szeged; Hernádi István, Tatabánya; Herpai László, Budapest; Hóbor Béla, Budapest; Horváth Gyula, Budapest; Hurák Lajos, Budapest; Jäger Antal, Budapest; Ifj. Juhász Zoltán, Budapest; Karádi Gábor, Pécs; Kerék Pál, Nyíregyháza; Kisházi Gábor, Zalaegerszeg; Ifj. Kiss Lajos, Budapest; Kovács Gábor, Békéscsaba; Markó Tamás, Budapest; Marót Attila, Szombathely; Mocsnik Lajos, Budapest; Nagyváradi János, Budapest; Ortner Lajos, Székesfehérvár; Pelikán Ferenc, Budapest; Prukner Tibor, Vassurány; Rádi Gyula, Budaörs; Ratkóczai Árpád, Miskolc; Semler László, Budapest; Simai Gábor, Budapest; Szabó Ferenc, Kiskőrös; Szabó Károly, Miskolc; Szalay László, Székesfehérvár; Szekér László, Budapest; Széphalmi László, Salgótarján; dr. Takács Vilmos, Budapest; Tomanóczy Tibor, Zalaegerszeg; Varga Nándor, Salgótarján; Varga Péter, Zalaegerszeg; Vasák Bertalan, Tatabánya.

NB II-es keret

Aranyosi Péter, Tata; Balázs József, Budapest; Balázs Gábor Mihály, Szeged; Id. Beregszászi Szabolcs, Kecskemét; Ifj. Beregszászi Szabolcs, Kecskemét; Bíró Imre, Budapest; Bogyó Pál, Budapest; Dávid Sándor, Sátoraljaújhely; Dömötör László, Nyíregyháza; Éva István, Nyíregyháza; Grabner Jenő, Budapest; Hanyi György, Salgótarján; Hetey Pál, Nyíregyháza; Hódosi Péter, Kaposvár; Horváth Pál, Győr; Horváth János, Szombathely; Huszti Zoltán, Budapest; Janzsó István, Szombathely-Olad; Járfás László, Budapest; Járosi János, Nyíregyháza; Id. Juhász Zoltán, Budapest; Kaposvári György, Kazincbarcika; Kertész Zoltán, Zirc; Kiss Balázs, Székesfehérvár; Kiss Kálmán, Budapest; Kiss László, Szombathely; Korim Ferenc, Salgótarján; Lajos József, Budapest; Maczák György, Kecskemét; Máthé Dezső, Nyíregyháza; Mészáros László, Budapest; Molnár Sándor, Budapest; Németh József, Zalaegerszeg; Pál Károly, Pécs; Papp Lajos, Szeged; Papp Takács Sándor, Szeged; Péterfi József, Budapest; Port Jenő, Tab; Radnai Ernő, Komló; Ribizsár Gyula, Szeged; Róka Gaszton, Budapest; Sas Imre, Dunaföldvár; Seres Henrik, Budapest; Sumacher Károly, Veszprém; Szabó Péter, Nyíregyháza; Szele Dénes, Budapest; Szlovák Aurél, Miskolc; Vigh György, Budapest; Zalánfi Árpád, Salgótarján.

előnyben vannak a magyarok. Hogy a sportdiplomácia ezen a téren milyen fontos, azt méltán példázza az európai helyzet. Amióta ugyanis Szalay László nincs a CEV játékvezetői bizottságában, kissé háttérbe szorultak sípmestereink. A Magyar Röplabda Szövetség játékvezetői testületének elnöke, Rádi Gyula szerint megengedhetetlen, hogy a kontinentális szervezet vérkeringésében pillanatnyilag nincs magyar szakember. A helyzet korrigálására ugyan dr. Holvay Endre vezetésével, Herpai László, Hóbor Béla, Rádi Gyula és Jo Lamson részvételével megalakult az MRSZ nemzetközi bizottsága, a visszatérés egyelőre várat magára.

Rádi Gyula szerint mindezek ellenére tény, hogy a magyar bírók pillanatnyilag mindent megtesznek a fejlődés érdekében, s így a játékosoknál jobban alkalmazkodnak az európai követelményekhez. Nagy gond, hogy a szabályváltozásokat rajtuk kívül szinte mindenki csak megkésve követi, így nemcsak a szurkolók, de néha még a játékosok és az edzők is értetlenül állnak egy-egy újszerű döntés előtt. Nemegyszer előfordult már az is, hogy olyan szabályok miatt reklamáltak, amelyek tíz éve megváltoztak, vagy pedig két-három éve másképpen értelmezik őket. A testülethez érkező panaszok 90-95 százaléka megalapozatlan, s csupán 5-10 százalékban jogos az óvás.

Az 1989-es tisztújítással új irányvonalat hirdető JT igen nagy gondot fordít a játékvezetők folyamatos oktatására. Az első osztályú keretet például évente háromszor-négyszer is összehívják továbbképzésre, a köztes időszakokban pedig otthon kitölthető tesztlapokkal ellenőrzik felkészültségüket. Ám ami a valós teljesítmények, vagyis a mérkőzések ellenőrzését illeti, itt már korántsincs minden rendben. Pillanatnyilag ugyanis csak a playoffra, valamint az alapszakasz valamely okból fontossá váló mérkőzéseire tud a testület ellenőrt küldeni. Pedig valamennyi találkozón szükség lenne egy delegációra, amelyben nemcsak bíró, de a szövetség egy embere is tevékenykedne. A mérkőzések körülményeit illetően ugyanis lenne mit ellenőrizniük! Márpedig amíg lyukas a háló, láthatatlanok a pálya vonalai, balesetveszélyesek a bírói emelvények és a nézőtér – a szponzorok sem szívesen fektetik pénzüket a magyar röplabdába.

Az elmúlt hét esztendőben új alapszabállyal, ügyrenddel, valamint etikai és fegyelmi szabályzattal gazdagodott a bírói testület. Utóbbiról bátran állítható, hogy bármely sportág számára mintául szolgálhat, hiszen, mint ahogyan a neve is elárulja, messze túlmutat a fegyelmi kérdéseken. Abban azonban nem történt változás, hogy a mérkőzések kezdési időpontja jobban alkalmazkodjék a bírók életéhez. A játékvezetők ugyanis dolgoznak, a kikérő-rendszer pedig már nem működik. Hétköznap délután egy négy órakor kezdődő meccsre például alig lehet bírót találni. Pedig Rádi Gyula szerint nem az egzisztenciális kérdéseknek kellene főszerepet játszaniuk a bíróküldésben, hanem a szakmai alkalmasságnak. Jó jel, hogy a szövetség vezetőivel ismét megindult a párbeszéd, így várható, hogy hamarosan nemcsak ebben a kérdésben, de például a szerény költségtérítés szinten tartásában is előbbre léphetnek a pillanatnyilag még vitában álló felek.

Visszatérve a nemzetközi porondra, nem feledkezhetünk meg arról a tényről, hogy az angolnyelv-tudás hiánya a bíróknál is érezteti hatását. Tavaly éppen ezért csak Hóbor Béla, Rádi Gyula és ifj. Juhász Zoltán kapott meccseket az európai szövetségtől. A külföld felé kacsingató magyar játékvezetők ezért kénytelenek lesznek a JT által szervezett angolnyelv-tanfolyamok egyikére beiratkozni. Méghozzá minél előbb. Ötvenöt éves koruk után ugyanis ma már nemcsak külföldön, de itthon sem vezethetnek mérkőzést. Az európai normákhoz ezen a téren is megkezdődött az alkalmazkodás, bár többek számára fájdalmas lesz a döntés. Az új korhatár bevezetése a nemzetközi minősítésű bírók közül elsőként Hurák Lajost és Horváth Gyulát, majd Békési Lászlót és ifj. Kiss Lajost fogja érinteni. A JT alelnöke, Herpai László ugyan még messze van a bűvös kortól, ám az FIVB játékszabály-bizottságában betöltött pozíciója miatt csak itthon vezethet, Ferenczy László pedig elfoglaltságai miatt abbahagyta a bíráskodást, úgyhogy a fiatalítással már nem lehetett tovább várni. Most négy ifjú sípmester, Donkó, Karádi, Csikós és Csizmarik próbálgatja a szárnyait, s vélhetően hamarosan „repülésre" alkalmasnak találják őket a szakemberek.

Lehetőség pedig van bőven. S nemcsak itthon, de külföldön is, hiszen ahhoz az évi 300-400 CEV-kupa-meccshez bíróra is szükség van!

Medikémia: csúcson

A Medikémia Rt. 1967-ben alakult meg ipari szövetkezetként. A '70-es évek elején kezdte meg az autóápolási és autóüzemeltetési termékek gyártását, a '80-as évek elejére már az ország legjelentősebb autóvegyitermék-gyártója lett. Időközben termékpalettája háztartási tisztítószerekkel, aerosolos festékekkel bővült. 1986-ban a cég korszerű, nyugat-európai színvonalú, új telephelyre költözött.

A Medikémia 1992-ben rt.-vé alakult. A társaság jelenleg is száz százalékban magyar magánszemélyek tulajdonában van, a részvények többsége a cég alkalmazottainak a tulajdona.

A Medikémia Rt. jelenleg közel kétszázféle vegyi fogyasztási cikket gyárt. Termékei magas minőségi színvonaluk és közepes árszintjük miatt kedveltek. Márkacsoportjai a következők: Prevent autóápolási, autóüzemeltetési termékek, Maestro aerosolos festékek, Hippolit háztartási tisztítószerek, Profix építési, szerelési termékek, Kampec rovarírtók, -riasztók és a Chip elektronikai tisztítók.

A Medikémia Rt. eredményes gazdálkodása, stabil pénzügyi háttere lehetővé tette, hogy szponzorálási tevékenységében jelentős szerepet szánjon a sport támogatásának. Úgy határozott 1994-ben, hogy felkarolja az akkor szponzor nélkül maradt, anyagi gondokkal küszködő, de szép létesítményekkel bíró Papiron SC férfi röplabdacsapatát.

A Medikémia-Szeged néven szereplő együttes az együttműködés első két éve során meghálálta a támogatást: az 1994-95-ös és az 1995-96-os szezonban egyaránt megnyerte a magyar bajnokságot és a Magyar Kupát.

Nyár, napfény, cola

A Borsodi Sörgyár Rt. 1991. óta belga többségi tulajdonban van, üdítők és sörök gyártásával foglalkozik. Az értékesítés, marketing a Borsodi Sörkereskedelmi Kft. feladata.

A cég legfontosabb terméke az RC Cola, amelyet az amerikai RC Cola Company licensze alapján állítanak elő. A tengerentúli vállalatot 1905-ben alapították, a harmadik legnagyobb kólagyártó és a világ 53 országában van jelen. Székhelye Floridában található, üdítőiből mintegy 20 millió pohárral fogyasztanak naponta az Államokban. A cég mindig is haladónak számított, amit bizonyít, hogy az első dobozos, cukormentes és koffeinmentes üdítő is a nevéhez fűződik.

A Borsodi Sörgyár Rt. az RC Cola és „társai" ismertségét a sport segítségével is igyekszik növelni. Miután Floridához szorosan kapcsolódik a forró tengerpart, a strandröplabdát választotta elsőként és az 1996-os országos Grand Prix-sorozat egyik fő támogatója volt. Ugyanakkor nem feledkezik meg a Miskolc-környéki sport, így a triatlon és a jégkorong támogatásáról sem. Elsősorban a nyárhoz, a fiatalsághoz, a szabadság és gondtalanság érzéséhez kapcsolja termékeit.

Az RC Cola mellett licenszként gyártja az Upper 10 nevű édes-citromos aromájú üdítőt, de választékában megtalálható a Fizz (tonik) és az Orina (narancs) is.

A nemzetközi minősítésű magyar játékvezetők arcképcsarnoka

Lajos József

Röplabdasportunk ötvenéves történetében 31 magyar játékvezető szerezte meg a nemzetközi minősítést, amely lehetővé tette számukra a különböző nemzetközi eseményeken való közreműködést. Közülük többen a legmagasabb szintű versenyekre – olimpiai játékok, világ- és Európa-bajnokságok, Világkupák – is eljutottak, s többször döntő fontosságú mérkőzéseket vezettek. Arcképcsarnokukban a nemzetközi minősítés megszerzésének sorrendjében szerepelnek.

Ormai László

Nagy József

Szele Dénes

Bogyó Pál

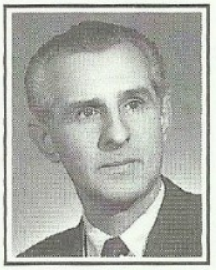

Dánóczi Rezső

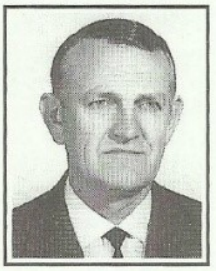

Bots László

Mészáros László

Szalay László

Id. Kiss Lajos

Kiss Kálmán

Sikos Gyula

Juhász Zoltán

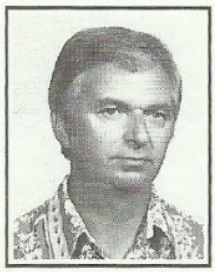

Pécsi Gyula

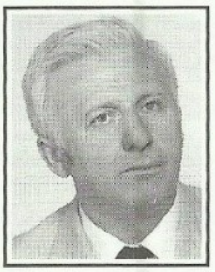

Ribizsár Gyula

Zsille Antal

Zsolcai János

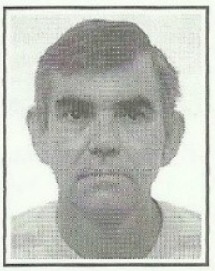

Horváth Gyula

Dr. Tőkészki László

Dr. Vaszily Béla

Hurák Lajos

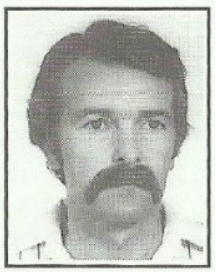

Ifj. Kiss Lajos

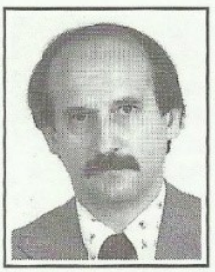

Békési László

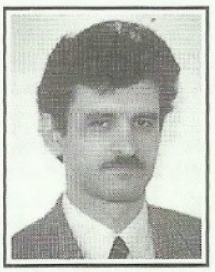

Herpai László

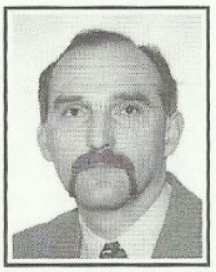

Hóbor Béla

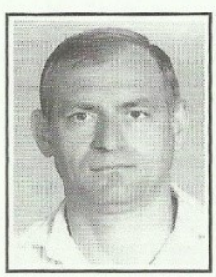

Tirpák József

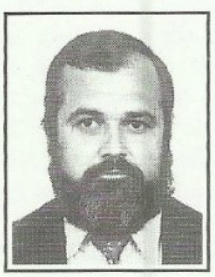

Ferenczy László

Ifj. Juhász Zoltán

Zsille László

Rádi Gyula

Babati Ferenc

IX. FEJEZET

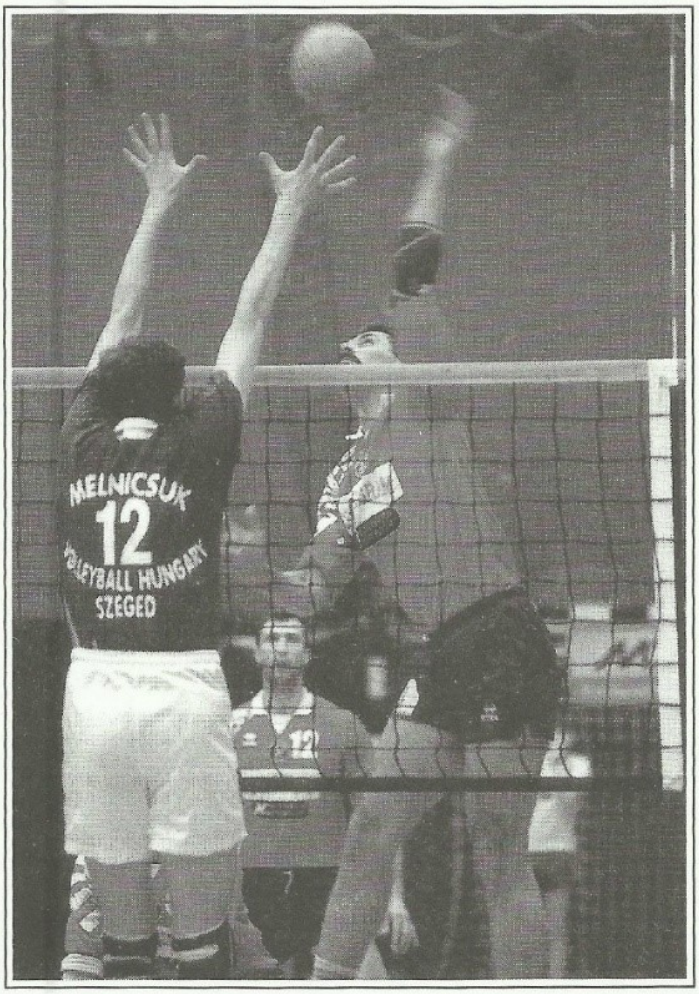

Légiósok

Írta

Gy. Szabó Csilla

Mostmár nem idegen a légió

Amikor a magyar röplabdázás csillaga magasan ragyogott, szó sem esett idegenlégióról. Külföldi játékosok leigazolásáról éppúgy nem, mint a legjobb magyar röplabdázók vendégszerepléséről. A határok csak a nyolcvanas évek közepétől tárultak fel. Ma már szinte mindenki kedvére igazolhat sztárokat, vagy éppen felkerekedhet, hogy maga váljék csillaggá valamelyik nyugati élcsapatnál. Csakhogy az erőviszonyok időközben alaposan megváltoztak. A magyar bajnokság színvonala keveset javul a vendégmunkások szerződtetésével, játékosaink pedig egyre kevésbé reménykedhetnek abban, hogy kapkodni fognak értük a vezető európai klubcsapatok. Az idegenlégió fogalmát mégsem kell kitörölni szótárunkból. Sőt! Ahhoz, hogy a magyar röplabdázás újból régi fényében tündököljön, ez lehetne az egyik, persze korántsem egyetlen célravezető megoldás. Mert légiósokra a határon innen és túl egyaránt szükség van. A kulcskérdés csak az, hol játsszanak legjobbjaink, s megfelelően képzettek-e a hozzánk érkezők? Ha mindkét kérdésre pozitív a válasz, nem kell aggódnunk, az idegenlégió hozzájárul ahhoz, hogy a fejlődés útjára lépjünk.

Magyarországon persze a legtöbb vitát nem a távozó, hanem az érkező játékosok váltják ki. A konkurenciaharcot gyakran önös érdekek s kényelmi szempontok irányítják, számunkra azonban csak egyetlen dolog lehet mérvadó: mit diktál a sportág érdeke? Erre pedig hadd említsek néhány nemzetközi példát. Bizonyára sokan emlékeznek azokra az időkre, amikor az olasz és a francia röplabdázás még a második és harmadik vonalhoz tartozott. Kezdetben egyre-másra szerződtettek az övékénél jóval erősebb bajnokságokban edződött röplabdásokat, és segítségükkel néhány esztendő leforgása alatt a legjobbak közé kapaszkodtak fel. Mindez korántsem volt olcsó mulatság. A szöuli olimpiát követően az amerikai Karch Királyt például évi 500 ezer dollárért szerződtették Olaszországba. A hírek szerint azonban egyik fél sem bánta meg az üzletet... Remek példa Argentína esete is. A dél-amerikai országban 1982-ben világbajnokságot rendeztek, s ennek apropóján röpke egy esztendő alatt nagyszerű válogatottat hoztak össze – bronzérmet nyertek. A nagy viadalt követően nyolc embert szinte azonnal az öreg kontinensre repítettek a menedzserek, s a sikersztori ma is tart.

A nemzetközi tapasztalatok tehát egyértelműen a légiósok létjogosultságát bizonyítják. De vajon mi a helyzet nálunk?

Magyarországra a nyolcvanas évek közepén érkeztek az első fecskék, s érdekes módon a női szakosztályok voltak a vállalkozó kedvűek, hiszen a csehszlovák Ciliaková volt az első 1981-ben az Almásfüzitői TSC csapatánál, majd 1986-tól az egriek csatlakoztak az „úttörőkhöz" a lengyel Nowak, Jozwik, majd a szovjet Bukina és Cserkaszova szerződtetésével. Csak egy pillanattal eszméltek később a fiúk, hiszen ugyanebben az évben már a Csepelnél is két lengyel lett a sztár, Urbanski és Pawlik. Utóbbiak oroszlánrészt vállaltak a piros-kék együttes sikerszériájának beindításából, amely végül is a bajnoki cím elnyerésében érte el tetőpontját.

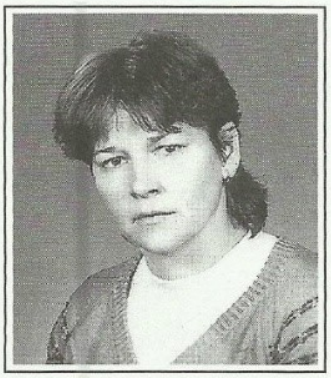

Iveta Ciliaková

A légiósok fogadásában kezdetben ugyan a hölgyek voltak aktívabbak – nem utolsósorban az egrieknek köszönhetően –, később azonban fordult a kocka, s a számok ma már épp az ellenkezőjét mutatják. A hölgyeknél ugyanis 14 első osztályú csapat mintegy negyven külföldi játékost foglalkoztatott, míg az uraknál 16 együttes kis híján éppen kétszerannyi röplabdást igazolt le. Az étvágy még ma sem csitul, újabb és újabb légiósok érkeznek az egyre szorítóbb gazdasági nehézségek ellenére. Vagy éppen ezért?!

Talán meglepő, de a Kordax-Eger SE ügyvezető elnöke, dr. Seress Gábor szerint az egyesület számára sokkal jobban megéri légióst szerződtetni, mint hasonló anyagi feltételek mellett szerényebb képességű magyar játékost. A Keletről, főleg Ukrajnából érkező röplabdások szerződtetése végül mindig kevesebbe került, mint a hazai igazolás. Ez persze csak az anyagi oldal. Dr. Seress Gábor úgy véli, hogy a sportszakmai és emberi szempontok szintén az idegenlégiósok szerződtetése mellett szólnak, a magyar játékosok ugyanis nemcsak a pályán, de azon kívül is sokat tanulnak külföldi társaiktól. Az egykori szovjet csapatoknál jellemző fegyelemhez szokott játékosok ugyanis egészen más mentalitással gyakorolnak az edzéseken s készülnek a mérkőzésekre. Jó technikai alapképzettségük abszolút profi szemlélettel párosul, ami a fiatalabb, fogékonyabb nemzedékek számára gyorsan követendő például szolgálhat. Ugyanakkor a klub számára is nagy előny, hogy gyakran sokkal könnyebben kezelhetőek és szerényebbek, mint az egyik napról a másikra felkapott hazai sztárok.

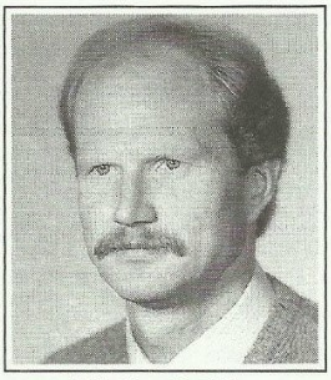

Wieslaw Pawlik

Egerben tehát egyértelműen pozitív folyamatként élték s élik meg még ma is a külföldi játékosok érkezését. Fontos azonban arra is kitérnünk, hogy valójában milyen játékerőt képviselnek ezek a röplabdások. Dr. Holvay Endre szerint például nagy probléma, hogy nem a legjobbak kerülnek Magyarországra, márpedig ennek az egész légiósdinak csak így lenne értelme. Nem az számít, hogy valakit hányszoros válogatottsággal hirdetnek, hanem a tényleges tudás. Ha ugyanis csak a vizet hordta társainak, nem sokat érünk vele... Németh Lajos, az MRSZ ügyvezető elnöke egyértelműen negatívumként értékeli azt a tényt, hogy az egyesületek számára olcsóbb román vagy ukrán játékost igazolni, mint magyart. Így ugyanis könnyen megeshet, hogy a szakmai fejlődés helyett egyszerűen a pénztárca dönt a szerződések mérlegelésekor. Ugyanakkor elismeri azt, hogy sokan voltak olyanok, akik érkezésükkel előbbre vitték a magyar röplabdázás ügyét.

Alina Nowak

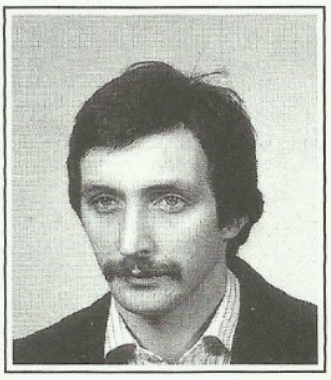

Andrzej Urbanski

Hasonlóképpen vélekedik erről a kérdésről a Portugáliából 1995 őszén hazatért Sándor Péter is, aki kizárólag a legjobbak szerződtetésével ért egyet. Tapasztalatai szerint az önmagukat sztárolókat rövid úton hazaküldik az eredménycentrikus profiklubokból. S ez így van Európában éppúgy, mint bármely más pontján a világnak.

Egészen más, speciális helyzetben vannak azok a röplabdások, akik edzőként érkeznek ha-

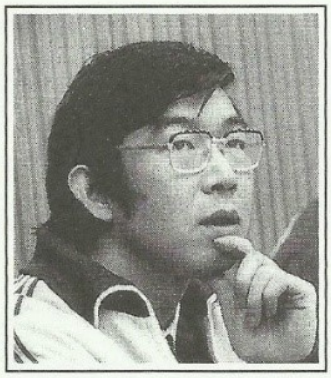

Sun De-li

Givi Ahvlediani

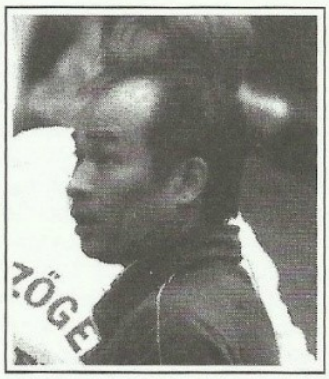

dr. Phan Hong Minh

zánkba. Köztudott, hogy a magyar szakembergárda igen nehezen fogad be bárkit, még ha a világ legnevesebb mesteréről is lenne szó. Érthető a bizalmatlanság, hiszen kenyerüket féltik edzőink, ám a legjobbaktól ők is tanulhatnának, s így nemcsak csapatukat tehetnék eredményesebbé, de önmagukat is sokoldalúbbá. Persze ebben az esetben is különös hangsúlyt kap a legjobb jelző. A mesterek esetében talán még inkább, mint a játékosokkal kapcsolatban. Nagy tehát a klubvezetők felelőssége, amikor kiszemelnek egy külföldi edzőt.

Mindezek az aggodalmak és ellenérzések tükröződnek abban is, hogy az 1981-ben hazánkba szerződött szovjet Givi Ahvlediani, majd az őt 1983-ban követő kínai Sun De-li érkezése óta csak hét mester tudott rövidebb-hosszabb ideig gyökeret verni Magyarországon. Ők sem jöttek túl messziről, hiszen három ukrán, egy cseh és két lengyel edző ülhetett magyar kispadra, leszámítva a vietnami dr. Phan Hong Minht, aki azért mégsem a szomszédból ugrott át Egerbe. A kínai Sun De-li eddigi magyarországi tevékenysége szinte iskolapéldája annak, mit várhatnak Magyarországon a külföldi szakemberek. Rövid és nem túl hangos ünneplést követően gyakran volt része alattomos gáncsoskodásban és igazságtalan támadásokban. Hogy mégis maradt, annak egyetlen magyarázata lehet: fejébe vette, hogy segít a magyar röplabdán. Hogy ezt sokan nem értik meg, mi több, rossz szemmel nézik, az őt sohasem érdekelte. Szerencsére...

A hozzánk érkező játékosoknak van egy apró kis csoportja, akik idegenlégiósként lépik át a határt, nem sokkal később azonban már egészen otthon érezhetik magukat. Utóbbit szó szerint is érthetjük, hiszen ezek a röplabdázók nemcsak új csapatra, de hazára is lelnek nálunk. Ők a honosított játékosok. Beilleszkedésük többnyire gördülékeny folyamat, hiszen javarészt magyar származású, a nyelvünket jól vagy rosszul, de beszélő emberekről van szó, akik valóban hazajönnek. Vagy pedig házastársat lelnek nálunk, ahogyan ez a perui Raquel Chumpitazzal is történt 1982-ben. Ő világbajnoki ezüstérmesként érkezett, s így az egyik leghíresebb „igazolásunk" is volt. Ám sajnos őt is elérték azok a problémák, amelyek általában az idegenlégiósokra leselkednek.

Játékostársai szerint borzalmasan hiányzott neki a családja, s mivel magyarul nem tudott, emberi kapcsolatokra is nehezen tett szert. Stevik Péter szerint, aki egy évig volt edzője, mindig maximálisan elvégezte a feladatát, bár szerinte nálunk nemigen tudott fejlődni: amikor megérkezett, jobban játszott, mint később. S bár stílusa sokban eltért magyar társaiétól, a lányokkal hamar megtalálta a közös hangot. Más kérdés, hogy végül a honvágy bizonyult erősebbnek...

Az idegenlégiósok általában minden országban irigylésre méltó helyzetben vannak. Igazi sztárjaik csapatuknak, és különleges bánásmódban részesülnek. Nem csoda tehát, ha a játékosok többnyire arra vágynak, hogy külföldön fejezhessék be pályafutásukat. Amíg ugyanis nem lépnek maguk is a légiósok sorába, csak a külsőségeket, a csillogást látják. Pedig idegen földön sem pattan kevésbé a labda, a beilleszkedés néhol akár évekbe is telhet. Hogy milyen nehéz is ez az életforma, arról a külföldön dolgozó magyar szakemberek hosszasan tudnak mesélni. A férfiválogatott egykori szövetségi kapitánya, Sándor Péter például öt esztendőt töltött Portugáliában egy államközi kulturális és sportcsereegyezmény keretében, s amikor hazaérkezett, jó és rossz tapasztalatokról egyaránt beszámolhatott. Ami a sportszakmai kérdéseket illeti, soha senkivel nem volt problémája. Tudását, de legfőképpen az Ibériai-félsziget nyugati partvidékén végzett munkáját mindenki elismerte. Ám Sándor Péter emberileg mégis úgy érezte, hogy idegennek tekintik vendéglátói. Úgy gondolja, hogy ha százötven esztendeig élt volna közöttük, ők akkor is magyarként kezelték volna. Talán csak a második vagy harmadik generáció érezheti majd úgy, hogy végérvényesen befogadták. Portugáliában a külföldiek életét szinte nap mint nap bizonytalanság lengi körül, nem egy esetről hallott, amikor valakinél kikapcsolták a fűtést vagy a villanyáramot, arról nem is beszélve, hogy a fizetést igen gyakran csak késéssel vehették kézhez. Ezek a nehézségek többnyire nem veszik el a vállalkozó szellemű sportolók kedvét a szerződéskötéstől, hiszen Sándor Péter is csupán a teljesség kedvéért említette meg őket, s azért, hogy ne legyenek csalóka illúzióink a légiósélettel kapcsolatban.

Az első magyar idegenlégiós ugyan ki is lehetett volna más, mint a ma már élő legendának számító Buzek László. Ő 1982-ben szerződött az NSZK-ba, nem kis hercehurca után. Öcsit ugyanis már az 1977-es finnországi Eb-n mesés ajánlatokkal bombázták a külföldi játékosügynökök, csak hát nem engedték. Sem a válogatott, sem pedig klubcsapata, a Csepel. Mindkét helyen szükség volt rá, ezért csak 37 évesen vághatott neki a Nyugatnak s került az európai középmezőnybe tartozó NSZK bajnokságának második osztályába. Pedig öt évvel korábban még a leghíresebb csapatok versengtek kegyeiért.

Abban az időben azonban még nem lehetett olyan könnyen külföldre, különösképpen Nyugatra szerződni (Keletre nem volt érdemes...), mint manapság. Így történhetett meg, hogy az első hölgy, Radnainé Schlégl Judit is már 38 esztendős volt és 332-szeres válogatott, amikor 1983-ban a Post SV Wien vezetői felfigyeltek rá, s Bécsbe hívták.

Ők ketten voltak az első fecskék, s a hölgyeknél a következő esztendőben mindjárt hárman szerződtek külföldre, Bánhegyiné Radó Lúcia, Csapó Gabriella és Szalayné Sebők Éva. Az 1982 óta eltelt tizennégy esztendő alatt az első osztályból a férfiaknál és a nőknél egyaránt több mint húsz játékos próbált szerencsét külföldön. Ez persze egyik esetben sem túl nagy szám. Ám eddig szigorú szabályok kötötték magyar röghöz a játékosokat, s csak eztán fog kiderülni, hogy a szabályok liberalizálása nagyobb kedvet ébreszt-e a külföldre szerződés iránt. Az MRSZ 1996 márciusi elnökségi ülésén ugyanis úgy döntött a sportág vezérkara, hogy a jövőben nem lesznek megkötések ezen a téren. Kivételt az az egy eset képezne, ha valakinek a Magyar Röplabda Szövetséggel lenne szerződése. Ilyen azonban pillanatnyilag nincs.

Azok közül, akik még a nagy „falbontás" előtt igazoltak külföldre, pillanatnyilag a kaposvári Kántor Sándor a legsikeresebb, legfelkapottabb röplabdázó, hiszen 1994-ben még a német bajnokság hatodik helyezettjéhez szerződött, ám ma már ugyanez a csapat vele bajnok lett, mi több, BEK-döntőt is játszhatott.

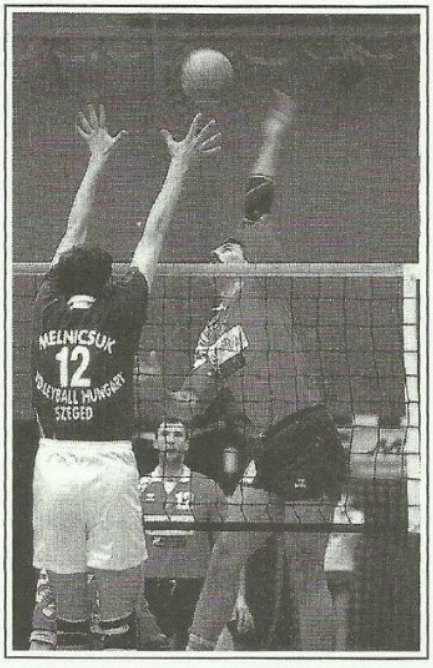

Melnicsuk és Smoguljev egymás ellen

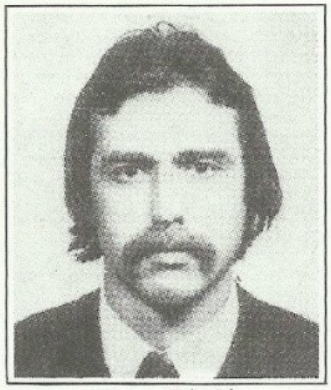

Buzek László

Schlégl Judit

Németh Lajos szerint azonban nemcsak a német együttes járt jól Kántor Sándorral, de a magyar válogatottnak is jócskán lehet haszna ebből a szerződésből. Az elmúlt két esztendőben ugyanis nemcsak szakmailag fejlődött nagyon sokat, de hozzáállása is alapjaiban meg változott. A sportág érdeke azt diktálja, hogy a nemzeti válogatottnál ezentúl követendő példa legyen a kaposvári klasszis profizmusa. Kántor Sándor ma már remekül érzi magát Dachauban, ám a kezdet neki is nehéz volt. Amikor leigazolták, a helyi lapok csak „valami magyar"-ként említették, ám ő két-három hónap alatt a címlapokra verekedte magát. Igaz, ehhez arra is szüksége volt, hogy külön edzéseket tartson magának, fizikálisan ugyanis nehezen érte utol társait, s az itthoni „tempóhoz" képest azt sem volt könnyű megszoknia, hogy új csapatánál naponta nem kevesebb, mint hat és fél órát kell edzéssel töltenie. Kántor Sándor azonban nem azért ment Németországba, hogy az első nehézségek láttán feladja a harcot. Szeme előtt mindvégig az lebegett, hogy minél többet fejlődjön, s mihamarabb befogadják. Mára ő az első külföldi játékos, akit Németországban a hónap játékosának választottak. A kiváló magyar röplabdás beilleszkedését nagyban megkönnyítette, hogy új edzője valaha maga is „idegen"-ként kezdte – Romániából érkezett –, így nemcsak szakmailag, hanem lelkileg is támaszkodhatott rá, megértette helyzetét. Amikor pedig becsukta maga mögött az öltöző ajtaját, barátnője várta, így a légiósokra oly gyakran jellemző magányból fakadó depresszió is elkerülte.

Más időszakban s egészen más körülmények között szerződött külföldre a hetvenes és nyolcvanas évek fordulójának egyik ünnepelt magyar röplabdázónője, Bardi Gyöngyi, ám a tapasztalatai neki is igen kellemesek voltak. Profi körülmények várták Törökországban, így egyszerűen „csak" jól kellett játszania. Még azt a luxust is megengedhette magának, hogy bejárónőt fogadjon, s így házimunkát sem kellett végeznie. S bár az igaz, hogy csapata néha tartozott neki pénzzel, végül mindig tisztességesen kifizették. Törökországról ma csak szép és kellemes emlékeket őriz.

A játékosok többsége előbbi példáinkhoz hasonlóan elégedetten tér haza a légióséveket követően. Javarészt persze levezetni mennek Nyugatra, így a pénzkérdés a meghatározó, s csak kevesen vannak, akik szakmai fejlődésük kulcsát látják az ígéretes szerződésben. De vajon hasonlóképpen jól járnak-e az egyesületek, amelyek a játékosokat nevelték? Úgy tűnik, pillanatnyilag nem igazán. Külföldön ugyanis nem szokás örök időre megvenni egy játékost, általában annyi időre fizetnek, amennyire elviszik őket, s ez is többnyire csupán egyetlen esztendő. Itthon ezzel szemben „szőröstül-bőröstül" adják a röplabdázót, s ennek megfelelően az ára is igen magas. Akinek tehát külföldre szerződik a játékosa, az nehéz helyzetbe kerül, hiszen a kapott pénzen a hazai piacon nem kap olyant, aki pótolni tudná a távozót. S ezen a ponton újból visszakanyarodhatunk a kelet felől Magyarországra érkező légiósok problémáihoz, hiszen ebben a meglehetősen furcsa helyzetben gyakran az ő szerződtetésük jelentheti a megoldást. Márpedig a játékoslétszám ily módon történő felduzzasztása jelenleg csak ártalmas lehet a magyar röplabdázás számára, hiszen az utánpótlás-nevelés háttérbe szorulását vonja maga után. Még akkor is, ha a szakemberek nagyon jól tudják, hogy pillanatnyilag éppen a legkisebbek oktatására kellene a legnagyobb figyelmet fordítani, a sportág felemelkedését csak a mostani kisdiákoktól várhatjuk. Egyszer majd... A magyar röplabdaedzők nem állnak rossz szakemberek hírében, sőt. Külföldre mégis elég kevesen szerződtek mostanáig, számuk alig haladja meg a tízet. Közülük a legsikeresebbeket szeretnénk kiemelni. Elsőként a sort nyitó Hennig Ernőt, aki 1962 és 1969 között edzősködött Tunéziában, miközben az ottani, francia nyelvű testnevelési főiskolán is tanított; Nagy Istvánt, aki előbb Finnországot, majd Dániát választotta szolgálati helyéül. A legsikeresebb azonban vélhetően Garamvölgyi Mátyás, aki Törökországot hódította meg, ahol egy alkalommal az év legjobb külföldi edzőjének is megválasztották, majd hazaérkezése után három évvel, 1994-ben egy évre újra visszament, sőt az idén ismét sikerült őt visszacsábítani sikereinek színhelyére. Végül Sándor Pétert, aki a '90-es évek első felében a portugáliai Vila Real városába szerződött, ahol öt éven keresztül nemcsak edzősködött, hanem szervezte és oktatta a röplabdát a város egyetemén, közmegelégedésre.

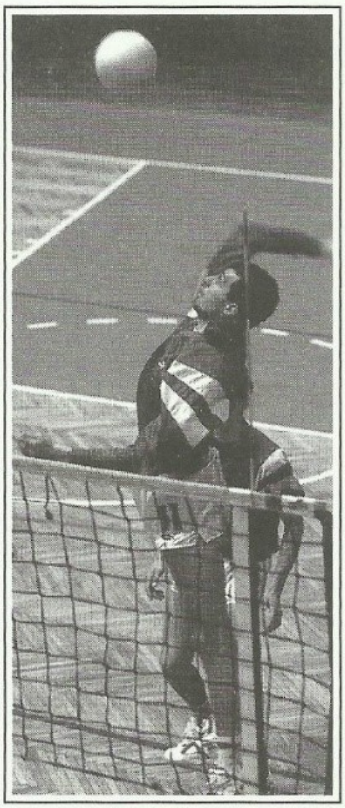

Kántor Sándor

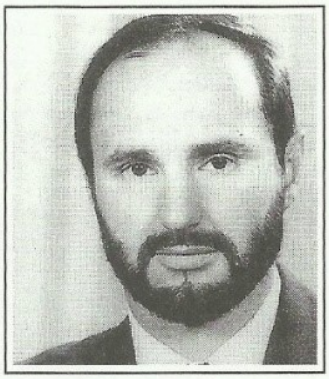

Sándor Péter

Garamvölgyi Mátyás

Hennig Ernő

Nagy István

Az edzők azonban idegen földön, ha lehet, még az itthon megszokottnál is védtelenebbek, esendőbbek. A csapat vártnál rosszabb szereplése az ő esetükben ugyanis súlyos egzisztenciális gondokkal is járhat, amely helyzetből kilábalást gyakran csak a csúfos meghátrálás, vagyis az idő előtti hazatérés jelenthet.

Légiósnak lenni azonban mindezek ellenére is jó. Vagy ha mégsem, hát legalább izgalmas kaland!

2500 Ft

errea

A magyar
női röplabdaválogatott
1996. évi támogatója:

ERREA SPORT

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

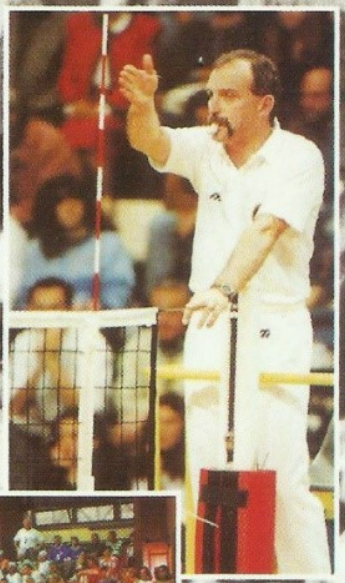

ARÉNA 2000

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

Szerkesztette
Juni György

A szerkesztő munkatársa
Ládonyi László

ARÉNA 2000

A kötet szerzői

Ch. Gáll András, Gallai László, Gy. Szabó Csilla, Juni György, Lukáts György, Nádas Pál, Szabó Gábor, Vad Dezső, Zsolt Róbert

Fotók

Farkas József (Nemzeti Sport Fotóügynökség), Schwerlichovszky Lászlóné, Záhonyi Tamás (Nemzeti Sport Fotóügynökség), FIVB Magazine, Volley World, valamint az MRSZ és a szerzők archívumából

Reklámmenedzser

Bernáth Bea

A KÖTET TÁMOGATÓI

Borsodi Sörgyár Kft., Budai Tégla, Douwe Egberts, Dulőr Kft. (Dunaferr Rt.), Fémmunkás Rt., Infinity (O'Neill), Kaltenberg Bajor Királyi Söröző, 2M Reklám Stúdió, Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft., Medikémia Rt., Strázsa Vagyonvédelmi Kft., Szerencsejáték Rt., Tamati Kft., OTP Bank, Üllői Úti Hirdető

Magyar Röplabda Szövetség (MRSZ), MRSZ NB I-es férfiliga, MRSZ Játékvezetői Testület, A Magyar Röplabdázók Baráti Köre, A Magyar Röplabda Jövőjéért Alapítvány

Területi szövetségek

Budapest, Bács-Kiskun m., Csongrád m., Győr-Moson-Sopron m., Hajdú-Bihar m., Heves m., Jász-Nagykun-Szolnok m., Komárom-Esztergom m., Somogy m.

Szakosztályok

AgriaComputer RC, BSE-CSM, Debreceni EAC, Dunaferr SE, Gödöllői RC, Jászberényi RK, Kaposvári Balatel RC, Kaposvári Női RC, Közgazdasági Egyetem SC, LRI Malév SC, Medikémia-Szeged SC, Tabi RK, TFSE, Vasas SC, Vértes Volán SE

Egyéni támogatók

Baranyai Mihály, Garamvölgyi Mátyás, Németh Lajos, „Sasi", Zöldi László

A kézirat lezárva: 1996. szeptember 30.

© Aréna 2000, 1996
© Juni György, 1996

A kiadásért felel: dr. Ládonyi László
Lektor: Skrapits László
Borítóterv: Harsányi Tamás
Tördelők: Joe és Tsa.
A szöveget szedte: Hamar Ildikó
Korrektor: Sas László
Montír: Tóth Barbara
Elektronikus képfeldolgozás: Robert's & Tocsi
– Bodócs Mihály, Juhász Balázs, Mocsonoki Gábor, Tóth László

ISBN 963 85515 1 8

Tartalom

I. fejezet ..... Krónika 9

Az első tíz év/11 • A második tíz év/17 • A harmadik tíz év/23 • A negyedik tíz év/31 • Az ötödik tíz év/39

II. fejezet ..... Megyéről-megyére 49

III. fejezet ..... Nemzetközi porondon 63

IV. fejezet ..... A legeredményesebb szakosztályok 77

Újpesti Dózsa/78 • Tungsram SC/81 • Vasas SC/83 • Csepel SC/85 • Bp. Honvéd/87 • Medikémia-Szeged/88 • Kaposvári Balatel/89 • KSC/90 • NIM SE/91 • Eger SE/93 • Ganz Villamossági SK/94

V. fejezet ..... Kaleidoszkóp 95

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik 96
Bieliczki és a legendás aktatáska 98
Abád József, a professzor 100
Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyball-nak 102
Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával 104
Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete 106
Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet ... 108
Tatár, a villámkezű világklasszis 110
Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény” 112
Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől 114
Bardi Gyöngyivel az időgépben 116
Kántor megcélozta a holdat 118
Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja 120
Magyar Röplabda Szövetség 1989–1996 122

VI. fejezet ..... A háló két oldalán 125

VII. fejezet ..... Utánpótlás 139

VIII. fejezet ..... Sportdiplomaták, edzők, játékvezetők 143

IX. fejezet ..... Légiósok 151

X. fejezet ..... Almanach 155

XI. fejezet ..... Válogatottak arcképcsarnoka 187

XII. fejezet ..... Ülőröplabda 203

XIII. fejezet ..... Strandröplabda 213

XIV. fejezet ..... Kitekintés: a világ röplabdázása 221

X. FEJEZET

Almanach

Összeállította

Juni György

A Magyar Röplabda Szövetség elnöksége, 1946

Elnök: Nonn György
Helyettes elnök: Varga Jenő
Társelnökök: Béky István, Borsos Sándor, dr. Fogas József, Frankovits István, Hidas Ferenc
Ügyvezető elnök: Siklósi Géza
Alelnökök: Bányász László, Csikós István, Gyalán Győző, Jánosi Sándor, Klamár Sándor, Patay D. Zsigmond
Főtitkár: dr. Simai László
Titkárok: Besnyő Gábor, Takáts István
Pénztáros: Kallós Tamás
Ellenőr: Surányi Miklós
Számvizsgáló bizottság: Lénárd Vilmos (elnök), Hlavnya Ilona, Philip Sándor
Jegyző: Münzler Magda, Pribil Márta
Háznagy: Ligeti Gyula
Sportorvos: dr. Gellmann Miklós
Ügyész: dr. Spinner Sándor
Szövetségi kapitány: Cséfay Sándor
Másodkapitány: Bieliczki István, Spányik József
Tanácstagok: Aradi Jenő, Datimer Miklós, Herczeg Ferenc, Horváth Sándor, Kalán István, Kardos Géza, Kovács József, Kováts Géza, Lesán János, Markovits Jenő, Müller Tibor, Nagy Lajos, Oltványi Ottó, Porubszky Rudolf, Szalay Zoltán, Szórádi Zoltán, Szűcs Ferenc, Terényi Imre, Vándor Ferenc, Zöld Tibor
Póttagok: Bácsfay Lajos, Leipnik Pál, Matisz Mária, Medgyesi Sándor

A Magyar Röplabda Szövetség elnöksége, 1996

Elnök: Meleghegyi Tamás József
Ügyvezető elnök: Németh Lajos
Titkár: Hoboth Sándor
Szakfelügyelő: Őryné Merő Nóra
NB I-es női liga elnöke: Sárközy László
NB I-es férfiliga elnöke: dr. Dávid László
NB II-es liga elnöke: Farnady Ernő
Strandröplabda szakág elnöke: Jo Lamson
JT elnöke: Rádi Gyula
Edzőbizottság elnöke: Karagics Mátyás
Megyei szövetségek képviselője: Háli József
Tagok: Bernáth Beáta, dr. Lamperth Mónika, Nyári Sándor, Fördős László, Enesey Attila, Tóth Imre

Az MRSZ vezető tisztségviselői, 1946–96

Elnökök: Nonn György (1946–47), Klamár Sándor (1948–52), Serczik Károly (1953–54), dr. Holvay Endre (1955–61), dr. Vörös Balogh István (1962–63), Huszár János (1964–67), dr. Abád József (1968–69), Tarnawa Ferdinánd (1970–71), Molnár Károly (1972–74), dr. Holvay Endre (1974–80), Antalpéter Tibor (1981–86), dr. Szilas Ádám (1987–88), dr. Dávid László (1989–91), Zöldi László (1991–93), dr. Bánhegyi Emil (1993–95), Meleghegyi Tamás József (1995–96)

Főtitkárok: dr. Simai László (1946–48), Molnár Lajos (1949), Simon Károly (1950), Hegyi Mátyás (1958–67), Kaplony Miklós (1968–69), Borovitz Tamás (1970–74), Pergyik József (1975–77), Juni György (1978–80), Mandula László (1981–82), Hennig Ernő (1982–86), Sinka László (1987–93), Mondi József (1993–95)

Megjegyzés: Az 1951–57 közötti időszakban nem volt kinevezett főtitkár. 1956-ig a munkakörhöz tartozó feladatokat az állami edző (Spányik József), 1957-ben pedig irodavezetői minőségben Kovács Endre látta el. A főtitkári pozíciót az MRSZ 1995 decemberi közgyűlése megszüntette, és létrehozta a nagyobb hatáskörű ügyvezető elnöki tisztséget.

Ügyvezető elnök: Németh Lajos (1995–)
MRSZ titkára: Hoboth Sándor (1996–)
Szakfelügyelők: Bieliczki István (1960–73), Hennig Ernő (1973–76), Juni György (1977), Őryné Merő Nóra (1978–83), Botos Ferenc (1984–85), Sándor Péter (1985–87), Hoboth Sándor (1988–89), Mondi József (1990–93), Hoboth Sándor (1994–95), Őryné Merő Nóra (1995–)
Állami edző: Spányik József (1951–57)
Szövetségi kapitányok, válogatottak vezetőedzői, edzői
Férfiak: Cséfay Sándor (1946–47), Spányik József (1947), Bizik László (1947), dr. Abád József (1948), Machacsek László (1949), Spányik József (1949), Bieliczki István (1950), dr. Abád József (1951), dr. Prohászka László (1952–53), dr. Abád József (1954–56), dr. Prohászka László (1957), dr. Abád József (1957–62), Porubszky László (1963–66), dr. Prohászka László (1967–69), Hennig Ernő (1970–73), Tarnawa Ferdinánd (1974–75), Juni György (1974), Garamvölgyi Mátás (1975–83), Róka Gaszton (1983–85), Tatár Mihály (1985), Botos Ferenc (1985–87), Sándor Péter (1988–90), Botos Ferenc (1991), Németh Lajos (1992–95), Garamvölgyi Mátyás (1996), Nyári Sándor (1996–)
Nők: Cséfay Sándor (1946–47), Bieliczki István (1947–48), Bizik László (1949), Machacsek László (1949), Spányik József (1949–50), dr. Prohászka László (1951), Bots László (1952–53), dr. Moss László (1954–58), Orbán Gyula (1959), Hennig Ernő (1960–61), dr. Kohonicz József (1962), Havasi Gyula (1963–69), Havasi Gyuláné (1970–71), Kotsis Attiláné (1971–76), Hennig Ernő (1977–80), Kotsis Attiláné (1980–85), Kasziba István (1985–87), Nagy István (1988–89), Tatár Mihály (1989–1991), Kasziba István (1991), Sun De-li (1992), Botos Ferenc (1993), Forman József (1993), Sun De-li (1994), Forman József (1996–)

A sportág mesteredzői

Dr. Abád József (1961), dr. Prohászka László (1961), Spányik József (1961), dr. Kohonicz József (1961), Bieliczki István (1964), dr. Moss László (1964), Porubszky László (1969), Kotsis Attiláné (1977), Hennig Ernő (1977), Dunszt Ferenc (1983), Beregszászi Szabolcs (1985)

Nemzetközi (FIVB) minősítést szerzett edzőink

Sándor Péter (1987 és 1989, angol), Buzek László (1987, német), Buzekné Makláry Ilona (1987, német), Bánhegyiné Radó Lúcia (1988, francia), Forman József (1993, angol)

A Magyar Testnevelési Egyetemen a röplabdasportág témaköréből egyetemi doktori címet szerzett szakvezetők

Kotsisné dr. Kincsesy Gabriella (1984), dr. Kiss László (1985), dr. Tarnawa Ferdinánd (1985), dr. Tóth Julianna (1985), dr. Gergely Gyula (1985), Karcaginé dr. Draspó Etelka (1986)

Magyar edzők külföldön

Hennig Ernő (Tunézia, 1962–69), Bots László (Marokkó, 1970–72), Hegyessy László (Kuvait, 1976–81), Prouza Ottó (Kuvait, 1984–85), Nagy István (Finnország, 1985–88), Polányi László (Finnország, 1986–), Garamvölgyi Mátyás (Törökország, 1987–91), Kotsis Attiláné dr. (Ausztria, 1988), Nagy István (Dánia, 1989–90), Kasziba István (Katar, 1989–90), Sándor Péter (Portugália, 1991–95), Garamvölgyi Mátyás (Törökország, 1994–95 és 1996–)

Külföldi edzők Magyarországon

Machacsek László (csehszlovák), válogatott keretek, 1949; Givi Ahvlediani (szovjet), Bp. Vasas Izzó SK, nők, 1981–83; Sun De-li (kínai), Vasas SC, nők, 1983–85; Bronislaw Orlikowski (lengyel), Csepel SC, 1984–86; Dr. Phan Hong Minh (vietnami), Eger SE, 1985–90; Zagórski Janusz (lengyel), ZTE 1988–89; Kapos Volán-Dózsa, 1989–91; ZTE, 1991–95; Sun De-li (kínai), Vasas SC, nők, 1990–94; Extrade, 1994–95; BVSC, 1995–; Jan Kapera (cseh), NYVSSC, 1992–93; Viktor Szpacsenko (ukrán), Tungsram SC, nők, 1994–95; Alekszandr Gutor (ukrán), Kazincbarcikai VSE, 1995–96

Az első tíz, külföldre szerződött férfi, illetve női játékosunk

Férfiak: Buzek László (NSZK, 1982), Nagy István (Finnország, 1983), Bogár Géza (Belgium, 1984), Hoboth Sándor (Belgium, 1984), Polányi László (Finnország, 1984), Járosi János (Törökország, 1985), Győri Attila (Törökország, 1985), Börcsök Csaba (Belgium, 1986), Nagy Péter (Törökország, 1987), Filipovics Tamás (Törökország, 1988)

Nők: Radnainé Schlégl Judit (Ausztria, 1983), Bánhegyiné Radó Lúcia (Franciaország, 1984), Csapó Gabriella (NSZK, 1984), Szalayné Sebők Éva (Olaszország, 1984), Torma Ágnes (NSZK, 1985), Fésüs Irén (Ausztria, 1987), Gerevichné Bardi Gyöngyi (Törökország, 1987), Szabó Zsuzsa (NSZK, 1988), Murgerné Szűcs Éva (NSZK, 1988), Simonné Szalonna Julianna (NSZK, 1988)

Az első tíz, hazánkba szerződött külföldi férfi, illetve női röplabdázó

Férfiak: Andrzej Urbanski (lengyel, 1986), Wieslaw Pawlik (lengyel, 1986), Pawel Poznar (lengyel, 1987), Jan Kapera (csehszlovák, 1988), Jozef Mikunda (csehszlovák, 1988), Wojciech Fabianczyk (lengyel, 1988), Jan Czifra (csehszlovák, 1989), dr. Vladimir Pridal (csehszlovák, 1989), Miroslav Pavalek (csehszlovák, 1989), Ales Tomis (csehszlovák, 1989)

Nők: Iveta Ciliaková (csehszlovák, 1981), Alina Nowak (lengyel, 1986), Celina Jozwik (lengyel, 1987), Ljuba Bukina (szovjet, 1988), Tatjana Cserkaszova (szovjet, 1989), Irina Zseleznova (szovjet, 1990), Grusz Ibolya (román, 1990), Larisza Doncsenko (szovjet, 1990), Ljudmila Urvancova (szovjet, 1990), Jelena Borovinszkaja (szovjet, 1990)

A Magyarországon 1996-ig szerepelt külföldi játékosok All Star válogatottja

Férfiak: Jan Kapera (csehszlovák), Jevgenyij Lapsin (ukrán), Oleg Smoguiljev (orosz), Jurij Melnicsuk (ukrán), Plamen Konsztantinov (bolgár), Radoszlav Arsov (bolgár)

Nők: Tatjana Cserkaszova (szovjet), Irina Zseleznova (szovjet), Natalja Akimova (ukrán), Larisza Popova (ukrán), Natalja Papijanszkaja (ukrán), Jevgenyija Petljak (ukrán)

Az év röplabdázói 1964–95

	Férfiak	Nők
1964	Tatár Mihály (Bp. Honvéd)	Fekete Judit (Ú. Dózsa)
1965	Tatár Mihály (Bp. Honvéd)	Dencsi Imréné (Bp. Vörös Meteor)
1966	Tatár Mihály (Bp. Honvéd)	Dencsi Imréné (Bp. Vörös Meteor)
1967	Buzek László (Csepel SC)	–
1968	Buzek László (Csepel SC)	Blaumann-né Schlégl Judit (Ú. Dózsa)
1969	Buzek László (Csepel SC)	Sebők Éva (NIM SE)
1970	Buzek László (Csepel SC)	Sebők Éva (NIM SE)
1971	Tatár Mihály (Bp. Spartacus)	Szalayné Sebők Éva (NIM SE)
1972	Kovács Károly (Bp. Honvéd)	Schadekné Eichler Katalin (Bp. Spartacus)
1973	Sárossi György (Ú. Dózsa)	Szalayné Sebők Éva (NIM SE)
1974	Czakó Kálmán (Ú. Dózsa)	Schlégl Judit (Ú. Dózsa)
1975	–	Bánhegyiné Radó Lúcia (NIM SE)
1976	Kovács Károly (Csepel SC)	Torma Ágnes (Bp. Vasas Izzó SK)
1977	Mondi József (Vasas SC)	Feketéné Csapó Gabriella (Ú. Dózsa)
1978	Buzek László (Csepel SC)	Torma Ágnes (Bp. Vasas Izzó SK)
1979	Buzek László (Csepel SC)	Feketéné Csapó Gabriella (Ú. Dózsa)
1980	Buzek László (Csepel SC)	Szalayné Sebők Éva (Bp. Vasas Izzó SK)
1981	Buzek László (Csepel SC)	Gerevichné Bardi Gyöngyi (Vasas SC)
1982	Bogár Géza (Bp. Vasas Izzó SK)	Gerevichné Bardi Gyöngyi (Vasas SC)
1983	Szabó Kálmán (Bp. Honvéd)	Gerevichné Bardi Gyöngyi (Vasas SC)
1984	Grózer György (Tungsram SC)	Torma Ágnes (Tungsram SC)
1985	Szabó Kálmán (Bp. Honvéd)	Torma Ágnes (Tungsram SC)
1986	Szabó Kálmán (Bp. Honvéd)	Gerevichné Bardi Gyöngyi (Ú. Dózsa)
1987	Demeter György (TC Ziraat Bank)	Gállné Raquel Chumpitaz (Tungsram SC)
1988	Novák László (Tungsram SC)	Bóta Enikő (Ú. Dózsa)
1989	Király Zsolt (Ú. Dózsa)	Fellegvári Teodóra (Alba Volán SC)
1990	Király Zsolt (Ú. Dózsa)	Benőfi Katalin (Vasas SC)
1991	Kántor Sándor (Kaposvári Somogy SC)	Vargáné Fésüs Erzsébet (Eger SE)
1992	Kántor Sándor (Kaposvári Somogy SC)	Fodorné Kastner Veronika (Tungsram SC)
1993	Kántor Sándor (Kaposvári Somogy SC)	Fodorné Kastner Veronika (Tungsram SC)
1994	Kántor Sándor (Kvári RC ASV Dachau)	Bardi Gyöngyi (Vasas-tuttoMobili)
1995	Hulmann Zsolt (Medikémia-Szeged)	Voith Ildikó (Kordax-Eger SC)

Megjegyzés: A hiányzó években nem jelöltek legjobbat.

A Nemzeti Bajnokság I. osztálya (NB I.), 1947–96

(Az első hat helyezett feltüntetésével)

Férfiak

1947.*	1. Ganz TE, 2. Elektromos, 3. Csepel, 4. Hapoel, 5. MTK, 6. KPSE
1947–48	1. Ganz TE, 2. Állami Kollégium, 3. Elektromos, 4. Csepel, 5. BEAC, 6. WKM Rákóczi
1948–49	1. Csepeli MTK, 2. Vasas SC, 3. Ganz TE, 4. Mefesz TE, 5. MTK, 6. Mávag
1949–50	1. Vasas SC, 2. Csepeli Vasas, 3. Ganz TE, 4. Bp. Főisk. DISZ, 5. III. ker. Textiles, 6. Dózsa A.
1950.*	1. Vasas SC, 2. Csepeli Vasas, 3. III. ker. Textiles, 4. Ganz Vasas, 5. Dózsa, 6. Bp. Főisk. DISZ
1951	1. Csepeli Vasas, 2. Vasas SC, 3. Miskolci Lokomotív, 4. Bp. Honvéd, 5. Bp. Petőfi VTSK (A Veszprémi Haladás nem érkezett meg az országos döntőre.)
1952	1. Csepeli Vasas, 2. Bp. Honvéd, 3. Bp. Dózsa, 4. Vasas SC, 5. Miskolci Lokomotív, 6. Bp. Bástya
1953	1. Csepeli Vasas, 2. Vasas SC, 3. Bp. Honvéd, 4. Bp. Dózsa, 5. Miskolci Lokomotív, 6. Bp. Bástya
1954	1. Csepeli Vasas, 2. Vasas SC, 3. Bp. Dózsa, 4. Bp. Vörös Lobogó, 5. Miskolci Lokomotív, 6. Bp. Petőfi VTSK
1955	1. Bp. Dózsa, 2. Vasas SC, 3. Csepeli Vasas, 4. Pénzügyminisztérium SC (4-es döntő)
1956	(Az országos döntő elmaradt.)
1957.*	1. Ú. Dózsa, 2. TFSE, 3. Miskolci VSC, 4. Bp. Spartacus, 5. Vasas SC, 6. MÁV VSC
1957–58	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Spartacus, 3. Miskolci VSC, 4. Csepel SC, 5. Vasas SC, 6. MTK
1958–59	1. Ú. Dózsa, 2. Vasas SC, 3. Bp. Spartacus, 4. Csepel SC, 5. MTK, 6. Debreceni EAC
1959–60	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Spartacus, 3. Vasas SC, 4. Bp. Honvéd, 5. Farkaslyuki Bányász, 6. Csepel SC
1960–61	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Honvéd, 3. Bp. Spartacus, 4. Vasas SC, 5. Farkaslyuki Bányász, 6. Csepel SC
1961–62	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Spartacus, 3. Vasas SC, 4. Bp. Honvéd, 5. Farkaslyuki Bányász, 6. Csepel SC
1962–63.**	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Honvéd, 3. Vasas SC, 4. Farkaslyuki Bányász, 5. Bp. Spartacus, 6. Debreceni EAC
1964	1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. Csepel SC, 4. Vasas SC, 5. BM Dózsa, 6. Farkaslyuki Bányász
1965	1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. Csepel SC, 4. Vasas SC, 5. Bp. Spartacus, 6. Erzsébeti VTK
1966	1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. Csepel SC, 4. TFSE, 5. Vasas SC, 6. NIM SE
1967	1. Bp. Honvéd, 2. Csepel SC, 3. Ú. Dózsa, 4. Vasas SC, 5. TFSE, 6. Bp. Spartacus
1968	1. Csepel SC, 2. Bp. Honvéd, 3. Ú. Dózsa, 4. Vasas SC, 5. Bp. Spartacus, 6. TFSE
1969	1. Csepel SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Honvéd, 4. Vasas SC, 5. Bp. Spartacus, 6. TFSE
1970	1. Csepel SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Vasas SC, 4. Bp. Spartacus, 5. Bp. Honvéd, 6. TFSE
1971	1. Ú. Dózsa, 2. Csepel SC, 3. Bp. Honvéd, 4. Bp. Spartacus, 5. Vasas SC, 6. TFSE
1972	1. Ú. Dózsa, 2. Csepel SC, 3. Bp. Spartacus, 4. Bp. Honvéd, 5. TFSE, 6. Zalaegerszegi TE
1973	1. Csepel SC, 2. Bp. Spartacus, 3. Bp. Honvéd, 4. Ú. Dózsa, 5. Bp. Vasas Izzó SK, 6. TFSE
1974	1. Csepel SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus, 4. Bp. Honvéd, 5. Bp. Vasas Izzó SK, 6. Vasas SC
1975	1. Ú. Dózsa, 2. Csepel SC, 3. Bp. Spartacus, 4. Bp. Honvéd, 5. Bp. Vasas Izzó SK, 6. Vasas SC
1976	1. Csepel SC, 2. Bp. Honvéd, 3. Ú. Dózsa, 4. Bp. Spartacus, 5. Bp. Vasas Izzó SK, 6. Kecskeméti SC
1977	1. Csepel SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus, 4. Bp. Honvéd, 5. TFSE, 6. Vasas SC
1978	1. Csepel SC, 2. Bp. Vasas Izzó SK, 3. Bp. Spartacus, 4. Bp. Honvéd, 5. Vasas SC, 6. Kecskeméti SC
1979	1. Csepel SC, 2. Bp. Honvéd, 3. Bp. Vasas Izzó SK, 4. Kecskeméti SC, 5. Zalaegerszegi TE, 6. Bp. Spartacus
1980	1. Bp. Honvéd, 2. Csepel SC, 3. Kecskeméti SC, 4. Bp. Vasas Izzó SK, 5. Ú. Dózsa, 6. Zalaegerszegi TE
1981.*	1. Bp. Honvéd, 2. Csepel SC, 3. Bp. Vasas Izzó SK, 4. Kecskeméti SC, 5. Ú. Dózsa, 6. Zalaegerszegi TE
1981–82	1. Csepel SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Bp. Honvéd, 4. Bp. Vasas Izzó SK, 5. Vasas SC, 6. Zalaegerszegi TE
1982–83	1. Kecskeméti SC, 2. Tungsram SC, 3. Csepel SC, 4. Vasas SC, 5. Bp. Honvéd, 6. Komép SC
1983–84	1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Bp. Honvéd, 4. Ú. Dózsa, 5. Vasas SC, 6. Csepel SC
1984–85	1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Csepel SC, 5. Ú. Dózsa, 5. Bp. Honvéd, 6. Délép SC
1985–86	1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. SZEOL-Délép SE, 4. Bp. Honvéd, 5. Vasas SC, 6. Ú. Dózsa
1986–87	1. Kecskeméti SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Honvéd, 4. BKV Előre, 5. Vasas SC, 6. Tungsram SC
1987–88	1. Tungsram SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Kecskeméti SC, 4. Csepel SC, 5. Malév SC, 6. Szeged SC
1988–89	1. Csepel SC, 2. Tungsram SC, 3. NYVSSC, 4. Ú. Dózsa, 5. Malév SC, 6. Kecskeméti SC
1989–90	1. Ú. Dózsa, 2. NYVSSC, 3. Kecskeméti SC, 4. Szegedi Építők, 5. Kapos Volán SE, 6. Csepel SC
1990–91	1. UTE, 2. Kapos Volán SE, 3. Csepel SC, 4. NYVSC, 5. Tungsram SC, 6. Kazincbarcikai Vegyész
1991–92	1. Kaposvári Somogy SC, 2. Papiron SC-Szeged, 3. NYVSC BIM-Trade, 4. Tungsram SC, 5. Fabulon-Vasas, 6. Csepel SC
1992–93	1. Kaposvári Somogy SC, 2. Papiron SC-Szeged, 3. Tungsram SC-Újpest, 4. Malév SC, 5. Csepel SC, 6. Vasas SC
1993–94	1. Kaposvári Somogy RC, 2. Vasas SC, 3. Papiron SC-Szeged, 4. Tungsram SC-Újpest, 5. Csepel SC, 6. NYVSC
1994–95	1. Medikémia-Szeged, 2. Csepel-Kordax, 3. Vasas-Remia, 4. Kaposvári Balatel RC, 5. Tungsram SC, 6. Zalaegerszegi TE
1995–96	1. Medikémia-Szeged, 2. Vasas SC-Tungsram, 3. Kaposvári Balatel RC, 4. Csepel SC, 5. Dunaferr SE, 6. Kazincbarcikai VSE

Nők

1947.*	1. Columbia SE, 2. Ganz TE, 3. NTE, 4. TF, 5. MTK, 6. Kispest
1947–48	1. Columbia SE, 2. Ganz TE, 3. Polgári Sör
1948–49	1. Ganz TE, 2. Háztartási Bolt, 3. Polgári Sör, 4. BSE, 5. Columbia SE, 6. KACE
1949–50	1. Ganz TE, 2. Csepeli Vasas, 3. BSE, 4. KSDSE, 5. Békéscsabai VSK, 6. Bp. Főisk. DISZ
1950.*	1. BSE, 2. X. Ker. Ědosz, 3. Csepeli Vasas, 4. Ganz Villamossági SK, 5. Ganz Vasas, 6. Szegedi DISZ
1951	1. Bp. Petőfi VTSK, 2. Ganz Villamossági SK, 3. Bp. Haladás, 4. Csepeli Vasas, 5. Kinizsi Sörgyár, 6. Soproni Lokomotív
1952	1. Bp. Haladás, 2. Bp. Petőfi VTSK, 3. Háztartási Bolt, 4. Ganz Villamossági SK, 5. Bp. Postás, 6. Diósgyőri Vasas

1953	1. Vasas Turbó, 2. Bp. Haladás, 3. Háztartási Bolt, 4. Bp. Dózsa, 5. Kinizsi Sörgyár, 6. Miskolci Lokomotív
1954	1. Pénzügyminisztérium SC, 2. Bp. Petőfi VTSK, 3. Bp. Haladás, 4. Háztartási Bolt, 5. Vasas Turbó, 6. Bp. Dózsa
1955	1. Pénzügyinisztérium SC, 2. Vasas Turbó, 3. Háztartási Bolt, 4. Bástya VTSK (4-es döntő)
1956	Az országos döntő elmaradt
1957.*	1. Pénzügyminisztérium SC, 2. Háztartási Bolt, 3. Bp. VTSK, 4. Bp. Vasutas, 5. Ganz Villamossági SK, 6. MTK
1957–58.	1. Háztartási Bolt, 2. Bp. Petőfi, 3. BVSC, 4. Ganz Villamossági SK, 5. Bp. VTSK, 6. Bp. Építők
1958–59	1. Ganz Villamossági SK, 2. Bp. Petőfi, 3. Háztartási Bolt, 4. Bp. VTSK, 5. Bp. Építők, 6. BVSC
1959–60	1. Háztartási Bolt, 2. Bp. Petőfi, 3. Vasas Turbó, 4. Ú. Dózsa, 5. BVSC, 6. Bp. Építők
1960–61	1. Bp. Petőfi, 2. Vasas Turbó, 3. Bp. Vörös Meteor, 4. Bp. Építők, 5. Ú. Dózsa, 6. BVSC
1961–62	1. Vasas Turbó, 2. Bp. Építők, 3. Bp. Petőfi, 4. Ú. Dózsa, 5. BVSC, 6. Utasellátó
1962–63.**	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Petőfi, 3. Bp. Vörös Meteor, 4. Bp. Petőfi, 5. Vasas Turbó, 6. Utasellátó
1964	1. Ú. Dózsa, 2. Vasas Turbó, 3. Bp. Vörös Meteor, 4. Bp. Építők, 5. BVSC, 6. Bp. Petőfi
1965	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Vörös Meteor, 3. Vasas Turbó, 4. TFSE, 5. BVSC, 6. NIM SE
1966	1. Ú. Dózsa, 2. TFSE, 3. NIM SE, 4. Vasas Turbó, 5. Bp. Vörös Meteor, 6. BVSC
1967	1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Vörös Meteor, 3. Bp. Előre, 4. TFSE, 5. NIM SE, 6. BVSC
1968	1. Ú. Dózsa, 2. NIM SE, 3. Bp. Előre, 4. Bp. Vörös Meteor, 5. BVSC, 6. Bp. Spartacus
1969	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. BKV Előre, 4. Bp. Vörös Meteor, 5. Ganz Villamossági SK, 6. Bp. Spartacus
1970	1. Ú. Dózsa, 2. NIM SE, 3. BKV Előre, 4. Bp. Spartacus, 5. Bp. Vörös Meteor, 6. Bp. Vasas Izzó SK
1971	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. BKV Előre, 4. Bp. Spartacus, 5. VM Egyetértés, 6. Bp. Vasas Izzó SK
1972	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. BKV Előre, 4. Bp. Vasas Izzó SK, 5. Közgazdasági Egy. 6. Bp. Spartacus
1973	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus, 4. Bp. Vasas Izzó SK, 5. Közgazdasági Egy., 6. BKV Előre
1974	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus, 4. Vasas Izzó SK, 5. Közgazdasági Egy., 6. BVSC
1975	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus, 4. Vasas Izzó SK, 5. Közgazdasági Egy., 6. BVSC
1976	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp Vasas Izzó SK, 4. Bp. Spartacus, 5. Közgazdasági Egy., 6. Lehel SC
1977	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Vasas Izzó SK, 4. Bp. Spartacus, 5. Közgazdasági Egy., 6. Lehel SC
1978	1. NIM SE, 2. Bp. Vasas Izzó SK, 3. Ú. Dózsa, 4. Bp. Spartacus, 5. TFSE, 6. Külker SC
1979	1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Vasas Izzó SK, 4. TFSE, 5. Külker SC, 6. Bp. Spartacus
1980	1. Bp. Vasas Izzó SK, 2. NIM SE, 3. Ú. Dózsa, 4. Bp. Spartacus, 5. Almásfüzitői TSC, 6. BVSC
1981.*	1. NIM SE, 2. Bp. Vasas Izzó SK, 3. Ú. Dózsa, 4. Bp. Spartacus, 5. Almásfüzitői TSC, 6. Közgazdasági Egy.
1981–82	1. Bp. Vasas Izzó SK, 2. Vasas SC, 3. Ú. Dózsa, 4. Bp. Spartacus, 5. Almásfüzitői TSC, 6. Közgazdasági Egy.
1982–83	1. Tungsram SC, 2. Vasas SC, 3. Ú. Dózsa, 4. Almásfüzitői TSC, 5. Bp. Spartacus, 6. Közgáz-Külker SC
1983–84	1. Tungsram SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Vasas SC, 4. Bp. Spartacus, 5. Közgáz-Külker SC, 6. BSE
1984–85	1. Tungsram SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus, 4. BSE, 5. Debreceni MVSC, 6. Közgáz-Külker SC
1985–86	1. Ú. Dózsa, 2. Tungsram SC, 3. Alba Volán SC, 4. Ganz Danubius, 5. Vasas SC, 6. BSE
1986–87	1. Ú. Dózsa, 2. Tungsram SC, 3. Vasas SC, 4. Alba Volán SC, 5. Hungalu ATSC, 6. DMVSC
1987–88	1. Tungsram SC, 2. Ú. Dózsa, 3. BVSC, 4. Vasas SC, 5. Alba Volán SC, 6. Eger SE
1988–89	1. Vasas SC, 2. Tungsram SC, 3. Eger SE, 4. Ú. Dózsa, 5. Alba Volán SC, 6. BVSC
1989–90	1. Ú. Dózsa, 2. Vasas SC, 3. Eger SE, 4. Alba Volán SC, 5. Tungsram SC, 6. BVSC
1990–91	1. Eger SE, 2. BVSC-Miriad, 3. Tungsram SC, 4. Vasas SC, 5. BSE-Taverna, 6. Proton Ganz Danubius
1991–92	1. Tungsram SC, 2. Eger SE, 3. BVSC, 4. Vasas SC, 5. DVSC, 6. Lehel SC
1992–93	1. Tungsram SC, 2. Eger SE, 3. Vasas tuttoMobili, 4. BVSC, 5. Lehel SC, 6. BSE-Taverna
1993–94	1. Kordax-Eger SC, 2. Tungsram SC, 3. Extrade SC, 4. Vasas tuttoMobili, 5. Debreceni TE-DSI, 6. BSE-CSM
1994–95	1. Kordax-Eger SC, 2. Tungsram SC, 3. Vasas SC, 4. BSE-CSM, 5. Debreceni TE-DSI, 6. MBKE-Tungsram
1995–96	1. Kordax-Eger SC, 2. Vasas-Budai Tégla, 3. BSE-CSM, 4, BVSC-Masped, 5. Vértes Volán SE, 6.Jászberényi RK

*Megjegyzés: A * egyfordulós, a ** háromfordulós bajnokságot jelöl.*

A bajnokcsapatok névsora

Férfiak

1947. Ganz Torna Egylet (Gőgh József, Haulik Béla, Markgráf József, dr. Mordinyi György, dr. Prohászka László, Simon Károly, Spányik József, dr. Schmiedl László. Edző: Spányik József.)

1948. Ganz Torna Egylet (Bizik László, Gőgh József, Haulik Béla, dr. Kurimay Pál, Markgráf József, dr. Mordinyi György, Simon Károly, Spányik József, dr. Schmiedl László. Edző: Bizik László.)

1949. Csepeli Munkás Testedző Kör (Antalpéter Tibor, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Léber László, Pergyik József, Sebők László, Szabó Lőrinc, Zsolt Róbert. Edző: Bieliczki István.)

1950. Vasas Sport Club (Borsovszky Tibor, Bots László, Imre László, Kovács Endre, Németh Zoltán, Popovics Deján, Spányik József, Trausch György. Edző: Spányik József.)

1950 ősz. Vasas Sport Club (Borsovszky Tibor, Bots László, Imre László, Kovács Endre, Németh Zoltán, Popovics Deján, Spányik József, Trausch György. Edző: Spányik József.)

1951. Csepeli Vasas Sport Kör (Antalpéter Tibor, Gyenge Csaba, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Léber László, dr. Moss László, Szabó Lőrinc. Edző: dr. Abád József.)

1952. Csepeli Vasas Sport Kör (Antalpéter Tibor, Gyenge Csaba, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Kövér György, Léber Lászó, dr. Moss László, Somogyi László, Szabó Lőrinc. Edző: dr. Abád József.)

1953. Csepeli Vasas Sport Kör (Antalpéter Tibor, Gyenge Csaba, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Kövér György, Léber László, dr. Moss Lászó, Szabó Lőrinc. Edző: dr. Abád József.)

1954. Csepeli Vasas Sport Kör (Antalpéter Tibor, Gyenge Csaba, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Kövér György, Léber László, Németh Zoltán, dr. Moss László, Somogyi László. Edző: dr. Abád József.)

1955. Bp. Dózsa Sport Kör (Horváth András, Horváth Zoltán, Király László, Mayer József, Medved Gábor, Nagy József, Pap István, Szilágyi Béla, Szilágyi István, Várkonyi Bálint. Edző: Bizik László.)

1957. Újpesti Dózsa Sport Club (Gyimesi György, Horváth András, Horváth Zoltán, Mayer József, Medved Gábor, Nagy József, Pap István, Szilágyi Béla, Várkonyi Bálint. Edző: Hegyi Mátyás.)

1958. Újpesti Dózsa Sport Club (Gálos László, Gyimesi György, Horváth Zoltán, Loreszkó Károly, Mayer József, Nagy József, Pap István, Szilágyi Béla, Tóth Lajos, Várkonyi Bálint. Edző: dr. Abád József.)

1959. Újpesti Dózsa Sport Club (Gálos László, Gyimesi György, Horváth Zoltán, Jánosi Ferenc, Loreszkó Károly, Mayer József, Nagy József, Pap István, Szilágyi István, Tóth Lajos, Várkonyi Bálint. Edző: dr. Abád József.)

1960. Újpesti Dózsa Sport Club (Gálos László, Horváth Zoltán, Jánosi Ferenc, Kovács Jenő, Mayer József, Molnár István, Nagy József, Pap István, Papp Tamás, Szalma Béla, Szilágyi István, Várkonyi Bálint. Edző: dr. Abád József.)

1961. Újpesti Dózsa Sport Club (Gálos László, Horváth Zoltán, Jánosi Ferenc, Kovács Jenő, Mayer József, Molnár István, Nagy II József, Pap István, Szalma Béla, Szilágyi István, Várkonyi Bálint. Edző: Zsolt Róbert.)

1962. Újpesti Dózsa Sport Club (Gálos László, Jánosi Ferenc, Kovács Jenő, Lantos Csaba, Mayer József, Molnár István, Nagy József, Pap István, Sárossi György, Szalma Béla, Tüske Ferenc. Edző: Zsolt Róbert.)

1963. Újpesti Dózsa Sport Club (Gálos László, Jánosi Ferenc, Kovács Jenő, Lantos Csaba, Mayer József, Mészöly István, Molnár István, Nagy József, Pap István, Peczán Antal, Sárossi György, Tüske Ferenc. Edző: Zsolt Róbert.)

1964. Bp. Honvéd Sport Egyesület (Bodó András, Czafik Béla, Czakó Kálmán, Fekete András, Flórián Tibor, Ivancsó Vilmos, Kangyerka Antal, Pető József, Tatár Mihály, Vaskuti Imre. Edző: Nagy Jenő.)

1965. Bp. Honvéd Sport Egyesület (Bodó András, Czafik Béla, Czakó Kálmán, Fekete András, Flórián Tibor, Ivancsó Vilmos, Kangyerka Antal, Tatár Mihály, Varró László, Vaskuti Imre. Edző: Nagy Jenő.)

1966. Bp. Honvéd Sport Egyesület (Bodó András, Bodó Gábor, Czafik Béla, Czakó Kálmán, Csontos István, Flórián Tibor, Ivancsó Vilmos, Kangyerka Antal, Tatár Mihály, Varga László, Varró László, Vaskuti Imre. Edző: Nagy Jenő.)

1967. Bp. Honvéd Sport Egyesület (Bodó András, Bodó Gábor, Czafik Béla, Czakó Kálmán, Csontos István, Flórián Tibor, Forgács Lajos, Ivancsó Vilmos, Kangyerka Antal, Tatár Mihály, Tóth László, Tüske Ferenc, Varró László, Vaskuti Imre. Edző: Porubszky László

1968. Csepel Sport Club (Békésvári György, Buzek László, Csík László, Nagy József, Nyári Sándor, Policsányi István, Simon Attila, Steiner Gyula, Szász Bendegúz, Tóth Tibor. Edző: Antalpéter Tibor.)

1969. Csepel Sport Club (Békevári György, Buzek László, Csík László, Galgóczi Antal, Gelai Miklós, Mészöly István, Pellei László, Policsányi István, Simon Attila, Steiner Gyula, Tóth Tibor. Edző: Antalpéter Tibor.)

1970. Csepel Sport Club (Békevári György, Buzek László, Csík László, Mészöly István, Nyári Sándor, Policsányi István, Pellei László, Simon Attila, Steiner Gyula, Tóth Tibor. Edző: Havasi Gyula.)

1971. Újpesti Dózsa Sport Club (Bogár Géza, Czakó Kálmán, Jánosi Ferenc, Maxim Mátyás, Molnár István, Nagy István, Páncsity István, Sárossi György, Szekeres István, Zsolt György. Edző: dr. Abád József.)

1972. Újpesti Dózsa Sport Club (Czakó Kálmán, Illyés Gábor, Jánosi Ferenc, Kiss László, Maxim Mátyás, Molnár István, Nagy István, Páncsity István, Sárossi György, Szalai Géza, Tamás Zoltán, Zsolt György. Edző: dr. Abád József.)

1973. Csepel Sport Club (Babati Ferenc, Békevári György, Buzek László, Csík László, Daróczi Péter, Mészöly István, Policsányi István, Simon Attila, Somogyi László, Steiner Gyula, Tóth Tibor. Edző: Prouza Ottó.)

1974. Csepel Sport Club (Babati Ferenc, Békevári György, Buzek László, Daróczi Péter, Kovács Károly, Koszt Zsolt, Mészöly István, Policsányi István, Simon Attila, Somogyi László, Steiner Gyula, Tóth Tibor. Edző: Prouza Ottó.)

1975. Újpesti Dózsa Sport Club (Czakó Kálmán, Dvorák Imre, Kiss László, Maxim Mátyás, Nagy István, Sárossi György, Szabó László, Szalai Géza, Takács Benjámin, Varga Gábor. Edző: Jánosi Ferenc.)

1976. Csepel Sport Club (Buzek László, Dégi Jenő, Kovács Károly, Mészöly István, Nagy Lajos, Policsányi István, Somogyi László, Steiner Gyula. Edző: Prouza Ottó.)

1977. Csepel Sport Club (Babati Ferenc, Buzek László, Dégi Jenő, Grill Ferenc, Gulyás János, Kovács Károly, Mészöly István, Nagy Lajos, Oláh János, Somogyi László, Steiner Gyula. Edző: Prouza Ottó.)

1978. Csepel Sport Club (Babati Ferenc, Buzek László, Grill Ferenc, Gulyás János, Koszti Zsolt, Kovács Károly, Mészöly István, Nagy Lajos, Oláh János, Somogyi László, Steiner Gyula, Sudár Pál. Edző: Prouza Ottó.)

1979. Csepel Sport Club (Babati Ferenc, Buzek László, Gulyás János, Kiss Gábor, Koszti Zsolt, Kovács Károly, Mészöly István, Nagy Lajos, Oláh János, Somogyi Lászó, Szép Mihály. Edző: Prouza Ottó.)

1980. Bp. Honvéd Sport Egyesület (Berta András, Börcsök Csaba, Gönczi József, Hoboth Sándor, Huszár Ferenc, Juhász Csaba, Lukács György, Nagy Lajos, Pethő Barnabás, Ruffing Péter, Szabó Kálmán, Urbán Vilmos, Zoufal Nándor. Edző: Porubszky László.)

1981. Bp. Honvéd Sport Egyesület (Berta András, Börcsök Csaba, Földes László, Gönczi József, Hoboth Sándor, Huszár Ferenc, Lajkó Attila, Lukács György, Nagy Lajos, Szabó Kálmán, Urbán Vilmos, Zoufal Nándor. Edző: Botos Ferenc.)

1982. Csepel Sport Club (Babati Ferenc, Buzek László, Dégi Jenő, Gulyás János, Győri Attila, Huszár Ernő, Kovács Károly, Nagy Lajos, Oláh János, Simon György, Somogyi László, Szép Mihály. Edző: Prouza Ottó.)

1983. Kecskeméti Sport Club (Demeter György, Járosi János, Karagics Mátyás, Kocsis Attila, Konyári Antal, Seremet Attila, Szabó István, Szabó Zoltán. Edző: Beregszászi Szabolcs.)

1984. Tungsram Sport Club (Boda László, Bogár Géza, Börcsök Csaba, Fodor Ákos, Gózer György, Horonyi Antal, Huszár Ferenc, Koszti Zsolt, Magyar Zoltán, Neizer Zoltán, Pothorszky Márton. Edző: Bodrogi Attila.)

1985. Tungsram Sport Club (Boda László, Börcsök Csaba, Fejes László, Fodor Ákos, Grózer György, Horonyi Antal, Huszár Ferenc, Kulcsár Tamás, Magyar Zoltán, Pothorszky Márton. Edző: Bodrogi Attila.)

1986. Tungsram Sport Club (Béres Attila, Börcsök Csaba, Fejes László, Horonyi Antal, Huszár Ferenc, Magyar Zoltán, Novák László, Szappanos Tibor. Edző: Bodrogi Attila.)

1987. Kecskeméti Sport Club (Beke Róbert, Cserny Ákos, Gönczi József, Gyapjas János, Király István, Lantos Győző, Nagy Péter, Nyúl

Attila, Sándor Zoltán, Szabó Zoltán, Újhidi Géza, Vámos Ferenc. Edző: Karagics Mátyás.)

1988. Tungsram Sport Club (Fejes László, Horonyi Antal, Huszár Ferenc, Magyar Zoltán, Nagy Lajos, Neizer Zoltán, Novák László, Pál László, Szilágyi Róbert, Tóth Béla. Edző: Bodrogi Attila.)

1989. Csepel Sport Club (Csernyi Ákos, Győri Attila, Huszár Ernő, Lombos Ernő, Nagy Attila, Oláh János, Urfi Csaba, Wieslaw Pawlik, Andrzej Urbanski, Wunderlich Gábor. Edző: Somogyi László.)

1990. Újpesti Dózsa Sport Club (Jagodics Zsolt, Karmos Zoltán, Király Zsolt, Marosvölgyi Zoltán, Oroszi László, Sárközi Zsolt, Schildkraut Krisztián, Szabó László, Tari Zsolt, Tóth Tibor, Valics György. Edző: Botos Ferenc.)

1991. Újpesti Torna Egylet (Glózik János, Jagodics Zsolt, Karmos Zoltán, Király Zsolt, Oroszi László, Sárközi Zsolt, Schildkraut Krisztián, Szabó László, Tari Zsolt, Valics György. Edző: Botos Ferenc.)

1992. Kaposvári Somogy Sport Club (Nicolae Burus, Czolter Csaba, Demeter György, Kántor Sándor, Ricardas Luksys, Mészáros Péter, Pásztor Attila, Radó Gyula, Stefik Csaba, Vörös Károly. Edző: Laszczik Iván.)

1993. Kaposvári Somogy Sport Club (Karmos Zoltán, Kántor Sándor, Kiss Zoltán, Gabriel Marginean, Mészáros Péter, Pásztor Attila, Rácz László, Ricardas Luksys, Stefik Csaba, Vörös Károly, Zarka Péter. Edző: Demeter György.)

1994. Kaposvári Röplabda Club (Karmos Zoltán, Kántor Sándor, Gabriel Marginean, Mészáros Dömötör, Mészáros Péter, Pásztor Attila, Rácz László, Konsztantyin Szelikov, Tomanóczy Tibor, Zarka Péter. Edző: Demeter György.)

1995. Medikémia-Szeged (Csíkos Gábor, Hulmann Zsolt, Jurij Melnicsuk, Kása Róbert, Oleg Belik, Petheő Gábor, Polgár Gábor, Rácz László, Schildkraut Krisztián, Somodi István, Torma Péter, Urfi Csaba. Edző: Nyári Sándor.)

1996. Medikémia-Szeged (Csíkos Gábor, Hulmann Zsolt, Jurij Melnicsuk, Kása Róbert, Oleg Belik, Petheő Gábor, Schildkraut Krisztián, Somodi István, Szabó Kálmán, Takács László, Torma Péter, Urfi Csaba. Edző: Nyári Sándor.)

Nők

1947. Columbia Sport Egyesület (Boszi Mária, Dubecz Józsefné, Kamarás Matild, Keserű Ilona, Kovács Katalin, Kovács Margit, Spielmann Etel. Edző: ?)

1948. Columbia Sport Egyesület (Boszi Mária, Dubecz Józsefné, Kamarás Matild, Keserű Ilona, Kovács Katalin, Kovács Margit, Spielmann Etel. Edző: ?)

1949. Ganz Torna Egylet (Bán Hedvig, Bizikné Kvassay Zsuzsanna, Münczler Magda, Nagy Mária, Oreskovics Éva, Vargáné Bosnyákovits Etelka. Edző: Bizik László.)

1950. Ganz Torna Egylet (Bizikné Kvassay Zsuzsanna, Münczler Magda, Nagy Mária, Oreskovics Éva, Szabó Lőrincné, Tóth Júlia, Szita Júlia. Edző: Bizik László.)

1950 ősz. Budapest Sport Egyesület (Balázs Ágnes, Holik Júlia, Illés Istvánné, Kaszás Borbála, Koska Anna, Kovách Mária, Szita Júlia. Edző: dr. Prohászka László.)

1951. Budapesti Petőfi Városi Tanács Sport Kör (Balázs Ágnes, Holik Júlia, Illés Istvánné, Kaszás Borbála, Koska Anna, Kovács Mária, Szita Júlia. Edző: dr. Prohászka László.)

1952. Budapesti Haladás Sport Kör (Borbély Vera, Holics Klára, Király Judit, Kordics Júlia, Linge Éva, Nagy Mária, Sándor Margit, Szalay Margit, Visi Margit. Edző: dr. Moss László.)

1953. Vasas Turbó Sport Kör (Bodó Mária, Havasiné Kincsesy Gabriella, Jászai Márta, Kovács Erzsébet, Kubinyi Margit, Kurmayné Zaffiry Solveig, Magyar Erzsébet, Mikel Erzsébet. Edző: Hennig Ernő.)

1954. Petőfi Pénzügyminisztérium Sport Kör (Asztalos Etelka, Bertóti Éva, Borbély Vera, Csomor Anna, Fogarasi Györgyné, Kassay Márta, Nagyné Szalay Margit, Straszmann Gizella. Edző: Kovács Endre.)

1955. Bástya Pénzügyminisztérium Sport Kör (Asztalos Etelka, Borbély Vera, Fogarasi Györgyné, Kassay Márta, Nagyné Szalay Margit, Rácz Gizella, Straszmann Gizella. Edző: Kovács Endre.)

1957. Pénzügyminisztérium Sport Club (Asztalos Etelka, Borbély Vera, Csomor Anna, Fogarasi Györgyné, Káposztás Ilona, Nagyné Szalay Margit, Rókáné Kassay Márta, Rottler Mária. Edző: dr. Moss László.)

1958. Háztartási Bolt Sport Kör (Baranyainé Szabó Éva, Kántor Erzsébet, Kovács Hilda, Manneberg Judit, Paulheim Gizella, Rakaczkyné Bertóti Éva, Zelenka Szilvia. Edző: Bots László.)

1959. Ganz Villamossági Sport Kör (Beslityné Kovács Erzsébet, Botsné Kubinyi Margit, Gódor Mária, Havasiné Kincsesy Gabriella, Széplaki Gyuláné, Szilágyi Lászlóné, Sziva Ferencné, Takács Józsefné, Trefilné Jászai Márta. Edző: Hennig Ernő.)

1960. Háztartási Bolt Sport Kör (Baranyainé Szabó Éva, Kántor Erzsébet, Király Miklósné, Koszta Margit, Kovács Hilda, Manneberg Judit, Paulheim Gizella, Rakaczkyné Bertóti Éva. Edző: Hennig Ernő.)

1961. Bp. Petőfi Sport Club (Asztalos Etelka, Bajcsi Zsuzsa, Borbély Vera, Fogarasi Györgyné, Füstös Ildikó, Herner Mihályné, Káposztás Ilona, Mossné Somogyi Eszter, Rókáné Kassay Márta, Szalay Margit. Edző: dr. Moss László.)

1962. Vasas Turbó Sport Kör (Balla Ilona, Beslityné Kovács Erzsébet, Botsné Kubinyi Margit, Faluhelyi Éva, Faragó Csilla, Gódor Mária, Havasiné Kincsesy Gabriella, Horváth Piroska, Pécsi Györgyi, Szabó Emma, Sziva Ferencné. Edző: Havasi Gyula.)

1963. Újpesti Dózsa Sport Club (Ádámné Pető Júlia, Bagdi Mihályné, Császár Zsuzsa, Fekete Judit, Mucska Mária, Nagy Margit, Nyárándi Gizella, Schlégl Gyöngyi, Schlégl Judit. Edző: Metykó Sándor.)

1964. Újpesti Dózsa Sport Club (Ádámné Pető Júlia, Blaumannné Schlégl Judit, Császár Zsuzsa, Fekete Judit, Kökény Éva, Kroll Zsuzsa, Mucska Mária, Nagy Margit, Schlégl Gyöngyi, Szigeti Mária, Vörös-Balogh Zsuzsa. Edző: Metykó Sándor.)

1965. Újpesti Dózsa Sport Club (Ádámné Pető Júlia, Biszku Judit, Blaumann-né Schlégl Judit, Cérna Katalin, Császár Zsuzsa, Fekete Judit, Junine Nagy Margit, Schlégl Gyöngyi, Szigeti Mária. Edző: Gálos László.)

1966. Újpesti Dózsa Sport Club (Ádámné Pető Júlia, Benczurné Tóth Mária, Blaumann-né Schlégl Judit, Blázi Magda, Császár Zsuzsa, Fekete Judit, Junine Nagy Margit, Schlégl Gyöngyi. Edző: Kovács Jenő.)

1967. Újpesti Dózsa Sport Club (Benczurné Tóth Mária, Blaumann-né Schlégl Judit, Blázi Magda, Császár Zsuzsa, Fekete Judit,

Frecska Mária, Gámpé Erika, Juniné Nagy Margit, Schlégl Gyöngyi, Szente Anikó. Edző: Kovács Jenő.)

1968. Újpesti Dózsa Sport Club (Benczurné Tóth Mária, Blaumann-né Schlégl Judit, Blázi Magda, Császár Zsuzsa, Böröczy Márta, Gámpé Erika, Hazsikné Fekete Judit, Hegyi Ágnes, Juniné Nagy Margit, Káposztáné Schlégl Gyöngyi, Pálinkás Jutka, Páncsity Istvánné. Edző: Kovács Jenő.)

1969. NIM Sport Egyesület (Bánhegyiné Radó Lúcia, Buzekné Makláry Ilona, Dancsa Ildikó, Énekes Emőke, Farkas Jolán, Gerhardtné Kiss Judit, Karsai Mária, Lukács Vera, Sebők Éva, Steinerné Papp Katalin. Edző: Kovács Endre.)

1970. Újpesti Dózsa Sport Club (Blaumann-né Schlégl Judit, Budai Éva, Gámpé Erika, Havalda Katalin, Hazsikné Fekete Judit, Juniné Nagy Margit, Nagyné Medgyesi Mária, Páncsity Istvánné, Siry Emerencia, Tarcsai Judit. Edző: Kovács Jenő.)

1971. NIM Sport Egyesület (Bánhegyiné Radó Lúcia, Beck Gabriella, Bodó Andrásné, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Gerhardtné Kiss Judit, Halászné Marczis Katalin, Juhász Ágnes, Karsai Mária, Steinerné Papp Katalin, Szalayné Sebők Éva, Wéber Katalin. Edző: Kovács Endre.)

1972. NIM Sport Egyesület (Bánhegyiné Radó Lúcia, Beck Gabriella, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Farkas Beatrix, Gerhardtné Kiss Judit, Halászné Marczis Katalin, Steinerné Papp Katalin, Szalayné Sebők Éva, Wéber Katalin. Edő: Kovács Endre.)

1973. NIM Sport Egyesület (Bánhegyiné Radó Lúcia, Beck Gabriella, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Farkas Beatrix, Gerhardtné Kiss Judit, Halászné Marczis Katalin, Steinerné Papp Katalin, Szalayné Sebők Éva, Virágh Zsuzsa, Wéber Katalin. Edző: Héra Gábor.)

1974. NIM Sport Egyesület (Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Beck Gabriella, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Farkas Beatrix, Halászné Marczis Katalin, Kiss Judit, Steinerné Papp Katalin, Szalayné Sebők Éva, Szijjártó Ágnes, Wéber Katalin. Edző: Héra Gábor.)

1975. NIM Sport Egyesület (Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Beck Gabriella, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Farkas Beatrix, Halászné Marczis Katalin, Kiss Judit, Steinerné Papp Katalin, Szalayné Sebők Éva, Szalai Margit, Wéber Katalin. Edző: Kovács Jenő.)

1976. NIM Sport Egyesület (Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Bodrács Katalin, Buzekné Makláry Ilona, Halásznė Maczis Katalin, Pajerné Szalai Margit, Steinerné Papp Katalin, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke. Edző: Kovács Jenő.)

1977. NIM Sport Egyesület (Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Bernáth Beáta, Bordács Katalin, Buzekné Maklári Ilona, Halászné Marczis Katalin, Kauzálné Czáh Éva, Pajerné Szalai Margit, Steinerné Papp Katalin, Szabó Zsuzsa, Szalayné Sebők Éva. Edző: Kovács Jenő.)

1978. NIM Sport Egyesület (Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Barna Éva, Bánhegyiné Radó Lúcia, Bernáth Beáta, Buzekné Makláry Ilona, Halászné Marczis Katalin, Kauzálé Czáh Éva, Pajerné Szalai Margit, Szabó Zsuzsa, Szalayné Sebők Éva, Törökné Bordács Katalin. Edző: Kovács Jenő.)

1979. NIM Sport Egyesült (Anker Irma, Barna Éva, Bánhegyiné Radó Lúcia, Bernáth Beáta, Buzekné Makláry Ilona, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Marczis Katalin, Pajerné Szalai Margit, Steinerné Papp Katalin, Szabó Zsuzsa. Edző: Kovács Jenő.)

1980. Vasas Izzó Sport Kör (Fehér Anna, Fodorné Gálhidi Zsuzsa, Illésné Sebők Edit, Kőszegi Bernadett, Lakos Magdolna, Nagyné Medgyesi Mária, Palotásné Priznitz Ilona, Schumann-né Gámpé Gabriella, Szabó Vera, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet, Zima Eszter. Edző: Déri Rezső.)

1981. NIM Sport Egyesület (Bánhegyiné Radó Lúcia, Bernáth Beáta, Buzekné Makláry Ilona, Danada Judit, Diviák Erzsébet, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Hudák Katalin, Kormos Erika, Lankus Magdolna, Pajerné Szalai Margit, Szabó Zsuzsa, Szűcs Éva. Edző: Déri Rezső.)

1982. Bp. Vasas Izzó Sport Kör (Fehér Anna, Gálhidi Zsuzsa, Illésné Sebők Edit, Kastner Veronika, Kőszegi Bernadett, Nagyné Medgyesi Mária, Palotásné Priznitz Ilona, Reisingerné Zima Eszter, Schumann-né Gámpé Gabriella, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Givi Ahvlediani.)

1983. Bp. Vasas Izzó Sport Kör (Fehér Anna, Gálhidi Zsuzsa, Illésné Sebők Edit, Kastner Veronika, Nagyné Medgyesi Mária, Palotásné Priznitz Ilona, Schumann-né Gámpé Gabriella, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Szijjártóné Kőszegi Bernadett, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Givi Ahvlediani.)

1984. Tungsram Sport Club (Fehér Anna, Gálhidi Zsuzsa, Illésné Sebők Edit, Kastner Veronika, Schumann-né Gámpé Gabriella, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Szíjjártóné Kőszegi Bernadett, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Déri Rezső.)

1985. Tungsram Sport Club (Császár Andrea, Fehér Anna, Gálhidi Zsuzsa, Grózer Anna, Illésné Sebők Edit, Kastner Veronika, Molnár Ildikó, Palotásné Priznitz Ilona, Schumann-né Gámpé Gabriella, Szíjjártóné Kőszegi Bernadett, Torma Ágnes, Török Andrea, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Déri Rezső.)

1986. Újpesti Dózsa Sport Club (Bernáth Beáta, Bóta Enikő, Fekete Krisztina, Gállné Raquel Chumpitaz, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Glózikné Kárpáti Andrea, Jock Zsuzsa, Melkvi Csilla, Murgerné Szűcs Éva, Szabó Zsuzsa, Tagáné Lakos Magda, Tatár Anikó. Edző: Stevik Péter.)

1987. Újpesti Dózsa Sport Club (Bernáth Beáta, Bóta Enikő, Császár Andrea, Fekete Krisztina, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Glózikné Kárpáti Andrea, Grózer Anna, Jock Zsuzsa, Murgerné Szűcs Éva, Szabó Zsuzsa, Tatár Anikó. Edző: Stevik Péter.)

1988. Tungsram Sport Club (Bekő Krisztina, Csiba Andrea, Fehér Anna, Gállné Raquel Chumpitaz, Illésné Sebők Edit, Kastner Veronika, Palotásné Priznitz Ilona, Szíjjártóné Kőszegi Bernadett, Sztankó Éva, Vadászné Gálhidi Zsuzsa, Vargáné Pálinkás Erzsébet, Zubovics Eszter. Edző: Fodor Ákos.)

1989. Vasas Sport Club (Andrási Angéla, Bánhidi Viktória, Benőfi Katalin, Csertán Edit, Ivanov Mónika, Kutor Beáta, Nyári Virág, Pollák Gabriella, Szíjjártó Csilla, Szikora Ildikó, Treiber Gabriella, Zabó Eszter. Edző: Kasziba István.)

1990. Újpesti Dózsa Sport Club (Benkő Krisztina, Bezsenyi Gyöngyi, Császár Andrea, Csiba Andrea, Fehér Anna, Fekete Krisztina, Királyné Grózer Anna, Tatár Anikó, Valicsné Bóta Enikő. Edző: Botos Ferenc.)

1991. Eger Sport Egyesület (Fekete Magdolna, Fekete Krisztina, Fésüs Irén, Kovács Éva, Kurucz Mónika, Nemesné Kalotai Rózsa, Perecsi Jolán, Sikéné Gazdag Zsuzsa, Tatjana Cserkaszova, Tímár Edit, Torma Ágnes, Tóth Mónika, Vargáné Fésüs Erzsébet. Edző: Kasziba István.)

1992. Tungsram Sport Club (Benkő Krisztina, Császár Andrea, Fodorné Kastner Veronika, Irina Zseleznova, Lengyel Ildikó, Messzinger Zsuzsa, Nagy Szilvia, Natalja Papijanszkaja, Palotásné Priznitz Ilona, Polgár Annamária, Sztankó Éva, Valicsné Bóta Enikő. Edző: Nagy István.)

1993. Tungsram Sport Club (Battlay Krisztina, Benkő Krisztina, Benőfi Katalin, Fodorné Kastner Veronika, Messzinger Zsuzsa, Natalja Novikova, Natalja Papijanszkaja, Polgár Annamária, Szikora Ildikó, Valicsné Bóta Enikő. Edző: Botos Ferenc.)

1994. Kordax-Eger Sport Club (Bardi Gyöngyi, Czakó Mária, Fekete Krisztina, Kurucz Mónika, Larisza Popova, Nagy Mariann, Natasa Akimova, Nemesné Kalotai Rózsa, Tímár Edit, Vojth Ildikó. Edző: Kasziba István.)

1995. Kordax-Eger Sport Club (Czakó Mária, Dambendzet Nathalie, Fekete Krisztina, Kurucz Mónika, Larisza Popova, Nagy Mariann, Natasa Akimova, Nemesné Kalotai Rózsa, Tímár Edit, Vojth Ildikó. Edző: Kasziba István.)

1996. Kordax-Eger Sport Club (Fekete Krisztina, Fésüs Erzsébet, Helli Hajnalka, Kalotai Rózsa, Larisza Popova, Nagy Mariann, Natalja Papijanszkaja, Natasa Akimova, Tímár Edit, Vojth Ildikó. Edző: Kasziba István.)

Magyar Kupa 1951–96

(1951–90 között Magyar Népköztársasági Kupa)

(A dobogós helyezettek feltüntetésével)

Férfiak

1951 1. Csepeli Vasas, 2. Bp. Petőfi VTSK, 3. Ganzvagon, Kistext.
1952 1. Bp. Dózsa, 2. Csepeli Vasas, 3. Vasas SC, Bp. Honvéd
1953 1. Csepeli Vasas, 2. Bp. Dózsa, 3. Miskolci Lokomotív, Bp. Vörös Lobogó
1954 A kupa nem került kiírásra.
1955 1. Bp. Dózsa, 2. Csepeli Vasas, 3. Vasas SC, Pénzügyminisztérium SC
1956 1. Vasas SC, 2. Miskolci Lokomotív, 3. Csepeli Vasas
1957 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Spartacus, 3. Vasas SC, MTK
1958 1. Bp. Spartacus, 2. Ú. Dózsa, 3. Vasas SC, MTK
1959 A kupa nem került kiírásra
1960 A kupa nem került kiírásra
1961 A kupa nem került kiírásra
1962 1. Ú. Dózsa, 2. Vasas SC, 3. Bp. Honvéd
1963 1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. BM Dózsa
1964 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Honvéd, 3. Vasas SC
1965 1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. Csepel SC
1966 1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus
1967 1. Bp. Honvéd, 2. Ú. Dózsa, 3. Vasas SC
1968 1. Bp. Honvéd, 2. Vasas SC, 3. Csepel SC
1969 1. Csepel SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Honvéd
1970 1. Csepel SC, 2. Bp. Spartacus, 3. Ú. Dózsa
1971 1. Csepel SC, 2. Bp. Spartacus, 3. Ú. Dózsa
1972 1. Csepel SC, 2. Bp. Spartacus, 3. Ú. Dózsa
1973 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Honvéd, 3. Csepel SC
1974 1. Csepel SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus
1975 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Honvéd, 3. Bp. Spartacus
1976 1. Csepel SC, 2. Vasas SC, 3. Bp. Honvéd
1977 1. Bp. Spartacus, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Vasas Izzó SK
1978 1. Csepel SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Bp. Vasas Izzó SK
1979 1. Csepel SC, 2. Bp. Honvéd, 3. Bp. Vasas Izzó SK
1980 1. Csepel SC, 2. Bp. Honvéd, 3. Kecskeméti SC
1981 1. Csepel SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Bp. Honvéd
1982 1. Csepel SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Bp. Honvéd
1983 1. Kecskeméti SC, 2. Bp. Honvéd, 3. Tungsram SC
1984 1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Bp. Honvéd
1985 1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Vasas SC
1986 1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Ú. Dózsa
1987 1. Tungsram SC, 2. Kecskeméti SC, 3. Kaposvári Dózsa
1988 1. Kecskeméti SC, 2. NYVSSC, 3. Csepel SC
1989 1. Ú. Dózsa, 2. NYVSSC, 3. Csepel SC
1990 1. Csepel SC, 2. Szegedi Építők, 3. Kecskeméti SC
1991 1. NYVSC, 2. Malév SC, 3. Tungsram SC
1992 1. Kaposvári Somogy SC, 2. Papiron SC-Szeged, 3. Fabulon-Vasas
1993 1. Papiron SC-Szeged, 2. Kaposvári Somogy SC, 3. Vasas SC
1994 1. Kaposvári RC, 2. Tungsram SC-Újpest, 3. Papiron SC-Szeged
1995 1. Medikémia-Szeged, 2. Csepel-Kordax, 3. Vasas-Remia
1996 1. Medikémia-Szeged, 2. Vasas SC-Tungsram, 3. Kaposvári Balatel RC

Nők

1951 1. Ganz Villamossági SK, 2. Bp. Petőfi VTSK, 3. Ganzvagon, Bp. Haladás
1952 1. Ganz Villamossági SK, 2. Bp. Haladás, 3. Csepeli Vasas, Bp. Petőfi VTSK
1953 1. Bp. Haladás, 2. Vasas Turbó, 3. Bp. Petőfi VTSK, Bp. Vörös Meteor
1954 A kupa nem került kiírásra
1955 1. Bástya VTSK, 2. Háztartási Bolt, 3. Vasas Turbó, Pénzügyminisztérium SC
1956 1. Bp. VTSK, 2. Háztartási Bolt, 3. Pénzügyminisztérium SC
1957 1. Bp. Petőfi, 2. Bp. VTSK, 3. Bp. Előre, Bőripari Spartacus
1958 1. Bp. Petőfi, 2. BVSC, 3. Bp. VTSK, Bp. Spartacus
1959 A kupa nem került kiírásra.
1960 A kupa nem került kiírásra.
1961 A kupa nem került kiírásra.
1962 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Petőfi, 3. Bp. Vörös Meteor
1963 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Petőfi, 3. Bp. Építők
1964 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Vörös Meteor, 3. BVSC
1965 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Vörös Meteor, 3. Vasas Turbó
1966 1. Ú. Dózsa, 2. Bp. Vörös Meteor, 3. Vasas Turbó
1967 1. Ú. Dózsa, 2. NIM SE, 3. BKV Előre
1968 1. Ú. Dózsa, 2. BKV Előre, 3. Bp. Vörös Meteor
1969 1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus
1970 1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Vasas Izzó SK
1971 1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus
1972 1. NIM SE, 2. Bp. Spartacus, 3. Ú. Dózsa
1973 1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Spartacus
1974 1. Ú. Dózsa, 2. NIM SE, 3. Vasas Izzó SK
1975 1. Ú. Dózsa, 2. NIM SE, 3. Vasas Izzó SK
1976 1. NIM SE, 2. Bp. Vasas Izzó SK, 3. Ú. Dózsa
1977 1. NIM SE, 2. Ú. Dózsa, 3. Bp. Vasas Izzó SK
1978 1. NIM SE, 2. Bp. Vasas Izzó, 3. Ú. Dózsa
1979 1. Bp. Vasas Izzó SK, 2. NIM SE, 3. Ú. Dózsa
1980 1. Bp. Vasas Izzó SK, 2. NIM SE, 3. Ú. Dózsa
1981 1. Vasas SC, 2. Bp. Vasas Izzó SK, 3. Ú. Dózsa
1982 1. Bp. Vasas Izzó SK, 2. Vasas SC, 3. Ú. Dózsa
1983 1. Vasas SC, 2. Tungsram SC, 3. Bp. Spartacus
1984 1. Ú. Dózsa, 2. Tungsram SC, 3. Vasas SC
1985 1. Tungsram SC, 2. Ú. Dózsa, 3. BSE
1986 1. Ú. Dózsa, 2. Tungsram SC, 3. Bp. Spartacus
1987 1. Ú. Dózsa, 2. Tungsram SC, 3. Bp. Spartacus
1988 1. Tungsram SC, 2. Ú. Dózsa, 3. BSE
1989 1. Tungsram SC, 2. Eger SE, 3. Vasas SC
1990 1. Vasas SC, 2. Ú. Dózsa, 3. Eger SE
1991 1. Vasas SC, 2. BVSC, 3. BSE-Taverna
1992 1. Tungsram SE, 2. Vasas SC, 3. Lehel SC
1993 1. Tungsram SC, 2. Vasas-tuttoMobili, 3. Lehel SC
1994 1. Kordax-Eger SC, 2. Vasas-tuttoMobili, 3. Extrade SC
1995 1. Kordax-Eger SC, 2. Tungsram SC, 3. Vasas SC
1996 1. Kordax-Eger SC, 2. Vasas-Budai Tégla, 3. BVSC-Masped

Az európai kupák győztesei (BEK, KEK, CEV)
és a magyar csapatok helyezései

BAJNOKCSAPATOK EURÓPA-KUPÁJA (BEK)		
Év	Férfiak	Nők
1960	CSZKA Moszkva (szovjet)	még nem rendezték meg
1961	Rapid Bucuresti (román)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1962	CSZKA Moszkva (szovjet)	Bureveszthnyik Odessza (szovjet) 3. Ú. DÓZSA
1963	Rapid Bucuresti (román)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1964	SC Leipzig (NDK-beli)	Levszki-Szpartak Szófia (bolgár)
1965	Rapid Bucuresti (román)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1966	Dinamo Bucuresti (román)	CSZKA Moszkva (szovjet)
1967	Dinamo Bucuresti (román)	CSZKA Moszkva (szovjet)
1968	Spartak Brno (csehszlovák)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1969	CSZKA Szófia (bolgár)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1970	Bureveszt. Alma-Ata (szovjet)	Dinamo Moszkva (szovjet) 2. NIM SE
1971	Bureveszt. Alma-Ata (szovjet)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1972	Zetor Brno (csehszlovák)	Dinamo Moszkva (szovjet)
1973	CSZKA Moszkva (szovjet)	NIM SE
1974	CSZKA Moszkva (szovjet)	Dinamo Moszkva (szovjet) 2. NIM SE
1975	CSZKA Moszkva (szovjet)	Dinamo Moszkva (szovjet) 3. NIM SE
1976	Duka Liberec (csehszlovák)	Ruda Hvezda Praha (csehszlovák)
1977	CSZKA Moszkva (szovjet)	Dinamo Moszkva (szovjet) 2. NIM SE
1978	Plomien Milowice (lengyel)	Traktor Schwerin (NDK-beli) 2. NIM SE
1979	CH Bratislava (csehszlovák)	CSZKA Szófia (bolgár) 2. NIM SE
1980	Klippan Torino (olasz)	RH Praha (csehszlovák) 3. NIM SE
1981	Dinamo Bucuresti (román)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet)
1982	CSZKA Moszkva (szovjet)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet)
1983	CSZKA Moszkva (szovjet)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet) 2. BP. VASAS IZZÓ SK
1984	Santal Parma (olasz)	CSZKA Szófia (bolgár)
1985	Santal Parma (olasz)	ADK Alma-Ata (szovjet) 3. TUNGSRAM SC
1986	CSZKA Moszkva (szovjet)	CSZKA Moszkva (szovjet)
1987	CSZKA Moszkva (szovjet)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet)
1988	CSZKA Moszkva (szovjet)	Teodora Ravenna (olasz)
1989	CSZKA Moszkva (szovjet)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet)
1990	Philips Modena (olasz)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet)
1991	CSZKA Moszkva (szovjet)	Mladost Zagreb (jugoszláv)
1992	Messaggero Ravenna (olasz)	Olimpia T. Ravenna (olasz)
1993	Messaggero Ravenna (olasz)	Parmalat Matera (olasz)
1994	Messaggero Ravenna (olasz)	Uralocska Jekatyerinburg (orosz)
1995	Sisley Treviso (olasz)	Uralocska Jekatyerinburg (orosz)
1996	Daytona Modena (olasz)	Parmalat Matera (olasz)

KUPAGYŐZTESEK EURÓPA-KUPÁJA (KEK)		
Év	Férfiak	Nők
1973	Zverda Vorosilovgrád (szovjet) 2. CSEPEL SC	CSZKA Moszkva (szovjet)
1974	Elektrotehnik Riga (szovjet)	CSZKA Moszkva (szovjet)
1975	Elektrotehnik Riga (szovjet)	Traktor Schwerin (NDK-beli) 4. Ú. DÓZSA
1976	CSZKA Szófia (bolgár)	UK Bratislava (csehszlovák)
1977	Elektrotehnik Riga (szovjet) 4. BP. HONVÉD	Iszkra Vorosilovgrád (szovjet) 3. Ú. DÓZSA
1978	RH Praha (csehszlovák)	Dynamo Berlin (NDK-beli) 4. BP. VASAS IZZÓ SK
1979	Dinamo Bucuresti (román)	RH Praha (csehszlovák)
1980	Panini Modena (olasz)	BP. VASAS IZZÓ SK
1981	CH Bratislava (csehszlovák)	BP. VASAS IZZÓ SK
1982	Avtomobiliszt Leningrád (szovjet)	CSZKA Szófia (bolgár)
1983	Avtomobiliszt Leningrád (szovjet)	Medina Odessza (szovjet)
1984	Kappa Torino (olasz)	Dynamo Berlin (NDK-beli)
1985	Dinamo Moszkva (szovjet)	Dynamo Berlin (NDK-beli)
1986	Panini Modena (olasz)	Uralocska Szverdlovszk (szovjet) 3. Ú. DÓZSA
1987	Tartarini Bologna (olasz)	Kommunalnyik Minszk (szovjet)
1988	Sental Parma (olasz)	CSZK Moszkva (szovjet)
1989	Maxicono Parma (olasz)	Alma-Ata (szovjet)
1990	Maxicono Parma (olasz)	Alma-Ata (szovjet)
1991	Eurostyle Montichiari (olasz)	Alma-Ata (szovjet)
1992	Gabeca Montichiari (olasz)	USC Münster (német)
1993	Mediolanum Milan (olasz)	CJD Berlin (német)
1994	Sisley Treviso (olasz)	Brummel Ancona (olasz)
1995	Daytona Modena (olasz)	Volley Modena (olasz)
1996	Olympiakosz Pireusz (görög)	Anthesis Modena (olasz)

CEV-KUPA		
Év	Férfiak	Nők
1981	AS Cannes (francia)	SV Lohhof (német)
1982	Starlift Voorburg (holland)	USC Münster (német)
1983	Panini Modena (olasz)	SG JDZ Feuerbach (német)
1984	Panini Modena (olasz)	Victoria Village Bari (olasz)
1985	Panini Modena (olasz)	Victoria Augsburg (német)
1986	Kutiba Falconara (olasz)	Nelsen Reggio Emilia (olasz)
1987	EnerMix Milano (olasz)	CIV & CIV Modena (olasz)
1988	Avtom. Leningrád (szovjet)	Yoghi Ancona (olasz)
1989	Avtom. Leningrád (szovjet)	Bragila C. Reggio Emilia (olasz)
1990	Moerser SC (német)	Orbita Zaporozsje (szovjet)
1991	Sisley Treviso (olasz)	Calia Matera (olasz)
1992	Maxicono Parma (olasz)	Calia Matera (olasz)
1993	Sisley Treviso (olasz)	Colli Aniene Roma (olasz)
1994	Petrarca Padova (olasz)	USC Münster (német)
1995	Cariparma Parma (olasz)	Ecoclear Sumirago (olasz)
1996	Alpitour Cuneo (olasz)	USC Münster (német) 4. VASAS-BUDAI TÉGLA

Duna Kupa

(Osztrák, csehszlovák és magyar csapatok részvételével)

1983

Férfiak

1. C. Budéjovice (csehszlovák), 2. ZB Brno (csehszlovák), 3. Komép SC (magyar), 4. Sokol Wien (osztrák), 5. Tyrolia Wien (osztrák), 6 NYVSSC (magyar).

Nők

1. Lokomotiva Liberec (csehszlovák), 2. LKS Brno (csehszlovák), 3. Post Wien (osztrák), 4. DMVSC (magyar), 5. Szolnoki Vegyiművek (magyar), 6. Sokol Wien (osztrák).

1984

Férfiak

1. C. Budéjovice (csehszlovák), 2. Tyrolia Wien (osztrák), 3. UK Bratislava (csehszlovák), 4 Délép SC (magyar), 5. Vasas SC (magyar), 6. Sokol Wien (osztrák).

Nők

1. Post Wien (osztrák), 2. U. Olomouc (csehszlovák), 3. Közgáz-Külker SC (magyar), 4. KPS Brno (csehszlovák), 5. BSE (magyar), 6. Sokol Wien (osztrák).

1985

Férfiak

1. C. Budéjovice (csehszlovák), 2. UK Bratislava (csehszlovák), 3. Sokol Wien (osztrák), 4. Malév SC (magyar), 5. Csepel SC (magyar), 6. Tyrolia Wien (osztrák).

Nők

1. UK Bratislava (csehszlovák), 2. Post Wien (osztrák), 3. CH Bratislava (csehszlovák), 4. Bp. Spartacus (magyar), 5. DMVSC (magyar), 6. VTC Guntramsdorf (osztrák).

1986

Férfiak

1. VS Praha (csehszlovák), 2. TJ Vitkovics (csehszlovák), 3. SZEOL-Délép SE (magyar), 4. Sokol Wien (osztrák), 5. Bp. Honvéd (magyar), 6. KFF S. Linz (osztrák).

Nők

1. TJ K. Brno (csehszlovák), 2. Vasas SC (magyar), 3. Post Wien (osztrák), 4. Alba Volán (magyar), 5. TJ NHKG Ostrava (csehszlovák), 6. VTC Guntramsdorf (osztrák).

1987

Férfiak

1. TJ Vitkovice (csehszlovák), UK Bratislava (csehszlovák), 3. U. Dózsa (magyar), 4. Sokol Wien (osztrák), 5. Szeged SC (magyar), 6. Wat Kargan (osztrák).

Nők

1. Post Wien (osztrák), 2. TJ Liberec (csehszlovák), 3. KPS Brno (csehszlovák), 4. Alba Volán SC (magyar). 5. Vasas SC (magyar), 6. UWW Wien (osztrák).

1988

Férfiak

1. TJ Gottwaldov (csehszlovák), 2. Sokol Wien (osztrák), 3. TJ Vitkovice (csehszlovák), 4. Wat Kargan (osztrák), 5. Malév SC (magyar), 6. Vasas SC (magyar).

Nők

1. KPS Brno (csehszlovák), 2. Post Wien (osztrák), 3. Vasas SC (magyar), 4. Eger SC (magyar), 5. TJ NHKG Ostrava (csehszlovák), 6. VTC Guntramsdorf (osztrák).

1989

Férfiak A küzdelmek nem fejeződtek be.

Nők TJK Brno (csehszlovák), 2. Post Wien (osztrák), 3. VSTJ U. Olomouc (csehszlovák), 4. Debreceni VSC (magyar), 5. BVSC (magyar), 6. Sokol Wien (osztrák).

1990

Férfiak

1. Dukla Liberec (csehszlovák), 2. Zilina (csehszlovák), 3. TJS Möme Wien (osztrák), 4. Kecskeméti SC (magyar), 5. Dunaferr SE (magyar), 6. TV Gleisdorf (osztrák).

Nők

1. Brno A. (csehszlovák), 2. UVC Wösternot Salzburg (osztrák), 3. Brno B. (csehszlovák), 4. Debreceni VSC (magyar), 5. Alba Volán SC (magyar).

Szuperliga

(Osztrák, magyar, cseh, szlovák, horvát és szlovén csapatok részvételével)

1992–93

Férfiak

1. Odolena Voda (cseh), 2. Mladost Zagreb (horvát), 3. UK Bratislava (szlovák), 4. Donaukraft Wien (osztrák), 5. Dukla Liberec (cseh), 6. Papiron SC-Szeged (magyar), 7. Kaposvári Somogy SC (magyar), 8. Olymp Praha (cseh), 9. Vileda Maribor (szlovén), 10. PL Salzburg (osztrák), 11. Schenk Brno (cseh), 12. SK Zilina (szlovák).

Nők

1. Post T. Wien (osztrák), 2. Mladost Zagreb (horvát), 3. UK Bratislava (szlovák), 4. Eger SE (magyar), 5. Tungsram SC (magyar), 6. Slavia Praha (cseh), 7. KPS Brno (cseh), 8. U. Olomouc (cseh), 9. Olymp Praha (cseh), 10. Paloma B. Maribor (szlovén), 11. W. Salzburg (osztrák), 12. M. B. Bystrica (szlovák).

1993–94

Férfiak

1. Odolena Voda (cseh), 2. Mladost Zagreb (horvát), 3. VKP Bratislava (szlovák), 4. Kaposvári RC (magyar), 5. Donaukraft Wien (osztrák), 6. Dukla Liberec (cseh), 7. Papiron SC-Szeged (magyar), 8. Schenk Brno (cseh), 9. Stavbar Zilina (szlovák), 10. Vileda Maribor (szlovén), 11. PL/ASV Salzburg (osztrák), 12. Salonit Anhovo (szlovén), 13. Vitkovice Ostrava (cseh).

Nők

1. Mladost Zagreb (horvát), 2. SK UP Olomouc (cseh), 3. PSV Teleges Wien (osztrák), 4. Kordax-Eger (magyar), 5. Olymp Praha (cseh), 6. Slavia Praha (cseh), 7. KPS Brno (cseh), 8. Slavia Bratislava (szlovák), 9. Paloma B. Maribor (szlovén), 10. Abes Trade Celje (szlovén), 11. D. Liptovsky Hradok (cseh), 12. OK Rijeka Croatia (horvát).

Interliga

(Osztrák, magyar, szlovák, horvát és szlovén csapatok részvételével)

1994–95

Férfiak

1. VKP Bratislava (szlovák), 2. Donaukraft Wien (osztrák), 3. ASV Salzburg (osztrák), 4. Bella Viola Maribor (szlovén), 5. Salonit Anhovo (szlovén), 6. Vasas-Remia (magyar), 7. Zseljeznicsar Osijek (horvát), 8. O'Brainn Zilina (szlovák), 9. Kaposvári Balatel RC (magyar), 10. Mladost Zagreb (horvát).

Nők

1. Kordax-Eger (magyar), 2. PSV Gulet Wien (osztrák), 3. OK Rijeka Croatia (horvát), 4. Syndipharma Bratislava (szlovák), 5. Spasa Zilina (szlovák), 6. Istarska Banka Pula (horvát), 7. Paloma Branik Maribor (szlovén), 8. Mora Olomouc (cseh), 9. OK Celje (szlovén).

1995–96

Férfiak

1. Mladost Zagreb (horvát), 2. Donaukraft Wien (osztrák), 3. Salonit Anhovo (szlovén), 4. SK Stavbar Zilina (szlovák), 5. VKP Bratislava (szlovák), 6. Medikémia-Szeged (magyar), 7. Detva (szlovák), 8. PLO Salzburg (osztrák), 9. Csepel SC (magyar), 10. P. Murska Sobota (szlovén).

Nők

1. Kordax-Eger (magyar), 2. Post Gulet Wien (osztrák), 3. Slavia UK Bratislava (szlovák), 4. SPA Zilina (szlovák), 5. BSE-CSM (magyar).

Hazai rendezésű nemzetközi tornák és kupák eredményei

Férfiak

NEMZETKÖZI TORNÁK

1960. Budapest: 1. Csehszlovákia, 2. Magyarország A, 3. Románia, 4. Bulgária, 5. Jugoszlávia, 6. Magyarország B.

1962. Budapest: 1. Magyarország A, 2. Jugoszlávia, 3. NDK, 4. Magyarország B.

1964. Budapest: 1. Bulgária, 2. Magyarország, 3. NDK, 4. Franciaország.

1967. Budapest: 1. Csehszlovákia, 2. Lengyelország, 3. Magyarország, 4. Bulgária.

1971. Budapest: 1. Magyarország A, 2. Leningrád, 3. Mexikó, 4. Magyarország B.

HUNGAVIS KUPA

Kecskemét

1984. 1. Magyarország, 2. Finnország, 3. Kecskeméti SC.

1985. 1. Kínai NK, 2. Szovjet hadsereg-válogatott, 3. Kecskeméti SC, 4. Magyarország.

TUNGSRAM KUPA

1971. Budapest: 1. Szovjetunió B, 2. Magyarország, 3. NDK, 4. Magyarország ifjúsági válogatottja.

1972. Szombathely: 1. NDK, 2. Románia, 3. Csehszlovákia, 4. Magyarország.

1974. Budapest: 1. Kuba, 2. Jugoszlávia, 3. Magyarország, 4. Lengyelország B, 5. NDK B, 6. Magyarország ifjúsági válogatottja.

1975. Budapest: 1. Magyarország, 2. NDK B, 3. Csehszlovákia ifjúsági válogatottja, 4. Lengyelország B, 5. Magyarország ifjúsági válogatottja.

1976. Salgótarján: 1. Brazília, 2. Magyarország, 3. NDK B, 4. Jugoszlávia B.

1978. Budapest: 1. Románia, 2. Csehszlovákia, 3. Magyarország, 4. NSZK.

Megjegyzés: 1973-ban és 1977-ben nem került kiírásra a kupa.

ALBA VOLÁN KUPA

Székesfehérvár

1979. 1. Románia, 2. Magyarország, 3. Leningrád válogatottja, 4. Kuba, 5. Franciaország, 6. Jugoszlávia juniorválogatottja.

1980. 1. Románia, 2. Lengyelország, 3. Magyarország, 4. NDK, 5. Bulgária. (A torna hatodik résztvevője a jugoszláv válogatott volt, amely a második mérkőzés után Tito elnök halála miatt visszalépett a további küzdelmektől.)

1981. 1. Magyarország, 2. Románia, 3. Kuba, 4. Spanyolország.

1982. 1. Bulgária, 2. Kuba, 3. Magyarország, 4. Jugoszlávia, 5. Csehszlovákia, 6. Koreai NDK.

1983. 1. Bulgária, 2. Magyarország, 3. Románia, 4. Kuba, 5. NDK, 6. Ausztria.

1984. 1. Jugoszlávia, 2. Magyarország, 3. Dinamo Vorosilovgrád, 4. Ausztria.

1985. 1. Magyarország, 2. Belgium, 3. Kuba, 4. Koreai NDK, 5. Ausztria, 6. NSZK.

1986. 1. Kuba, 2. Bulgária, 3. Jugoszlávia, 4. Koreai NDK, 5. NDK, 6. Magyarország, 7. Románia, 8. Ausztria.

1987. 1. Kuba, 2. Magyarország, 3. Koreai NDK, 4. Bulgária, 5. Ausztria.

1988. 1. Magyarország, 2. Kuba, 3. Koreai NDK, 4. Jugoszlávia ifjúsági válogatottja.

MIKROMED KUPA

Esztergom

1989. 1. Kuba, 2. Magyarország A, 3. Ausztria, 4. Magyarország B.

1990. 1. Kuba, 2. Magyarország, 3. Dánia, 4. Magyar utánpótlás-válogatott.

DUNAFERR KUPA

Dunaújváros

1988. 1. Lengyelország, 2. Görögország, 3. Spanyolország, 4. Magyarország.

1989. 1. NSZK, 2. NDK, 3. Izrael, 4. Spanyolország, 5. Magyarország, 6. Dunaújvárosi Kohász.

1990. 1. Jugoszlávia, 2. Spanyolország, 3. Görögország, 4. Magyarország.

1991. 1. Jugoszlávia, 2. Görögország, 3. Magyarország B, 4. Magyarország A.

Nők

NEMZETKÖZI TORNÁK

1958. Budapest: 1. Magyarország, 2. Jugoszlávia, 3. NDK, 4. Franciaország.

1960. Budapest: 1. Magyarország, 2. Csehszlovákia, 3. Bulgária, 4. Románia.

1965. Budapest: 1. NDK, 2. Magyarország A, 3. Bulgária, 4. Magyarország B.

1967. Budapest: 1. Magyarország, 2. Románia, 3. Bulgária, 4. Jugoszlávia.

1968. Budapest: 1. Csehszlovákia, 2. Magyarország, 3. NDK, 4. Bulgária, 5. Lengyelország, 6. Magyarország utánpótlás-válogatott.

1969. Budapest: 1. Magyarország, 2. Hollandia, 3. Magyarország ifjúsági válogatottja, 4. Fluminense (brazil).

1970. Budapest: 1. Magyarország, 2. Szovjet utánpótlás-válogatott, 3. Bulgária, 4. Magyarország utánpótlás-válogatottja.

1971. Budapest: 1. Magyarország A, 2. Csehszlovákia, 3. Bulgária, 4. NDK, 5. Magyarország B, 6. Olaszország.

1972. Székesfehérvár: 1. Csehszlovákia, 2. NDK, 3. Magyarország, 4. Kuba, 5. Bulgária, 6. NSZK.

1982. Budapest: 1. Egyesült Államok, 2. Szovjetunió, 3. Japán, 4. Magyarország.

TAURUS KUPA

Budapest

1985. 1. Egyesült Államok, 2. Japán, 3. Magyarország, 4. Franciaország, 5. Olaszország.

EGER KUPA

Eger

1989. 1. Orbita Zaporozsje (szovjet), 2. Eger SE, 3. Jugoszlávia, 4. Magyarország, 5. Görögország, 6. Ausztria.

SAVARIA KUPA

Szombathely

1973. 1. Magyarország, 2. Koreai NDK, 3. Kuba, 4. Csehszlovákia, 5. Magyarország ifjúsági válogatottja.

1974. 1. Bulgária, 2. Csehszlovákia, 3. Koreai NDK, 4. Magyarország, 5. NDK, 6. Jugoszlávia.

1975. 1. Kuba, 2. Magyarország, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Románia, 6. Magyarország ifjúsági válogatottja.

1976. 1. Kuba, 2. Kanada, 3. Magyarország, 4. NDK, 5. OSZSZSZK, 6. Bulgária főiskolai válogatottja.

1977. 1. Kuba, 2. Magyarország, 3. OSZSZSZK, 4. Koreai NDK, 5. Jugoszlávia, 6. Bulgária.

1978. 1. Kuba, 2. Koreai NDK, 3. Bulgária, 4. NDK, 5. Magyarország, 6. Alma-Ata (szovjet).

1979. 1. Kuba, 2. Koreai NDK, 3. Szovjetunió, 4. Magyarország, 5. Románia, 6. Bulgária, 7. Kanada, 8. Jugoszlávia.

1980. 1. Kuba, 2. Magyarország, 3. Szovjetunió, 4. Bulgária, 5. NDK B, 6. Magyarország B.

1981. 1. Kuba, 2. Szovjetunió, 3. Magyarország, 4. Koreai NDK, 5. Lengyelország, 6. Románia.

1982. 1. Kuba, 2. Szovjetunió, 3. Magyarország, 4. Peru, 5. Koreai NDK, 6. Csehszlovákia, 7. Románia, 8. Bulgária.

1983. 1. Egyesült Államok, 2. Kuba, 3. Szovjetunió, 4. Koreai NDK, 5. Magyarország, 6. NSZK.

1984. 1. Szovjetunió, 2. Kuba, 3. NDK, 4. Magyarország, 5. Koreai NDK, 6. Franciaország.
1985. 1. Koreai NDK, 2. NDK, 3. Magyarország, 4. Kuba, 5. Franciaország, 6. Románia.
1986. 1. Magyarország, 2. Kuba, 3. Csehszlovákia, 4. Koreai NDK, 5. Franciaország.
1987. 1. Kuba, 2. Magyarország, 3. Koreai NDK, 4. Bulgária, 5. Csehszlovákia, 6. Franciaország, 7. Kanada, 8. NDK.
1988. 1. Kuba, 2. Kínai NK, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Koreai NDK, 6. Magyarország.
1989. 1. Kínai NK, 2. Kuba, 3. Bulgária, 4. Csehszlovákia, 5. Svájc, 6. Magyarország.
1990. 1. Kínai NK, 2. Koreai Köztársaság, 3. Egyesült Államok, 4. Kuba, 5. Svájc, 6. Magyarország.
1991. 1. Kuba, 2. Koreai Köztársaság, 3. Szovjetunió B, 4. Magyarország.
1992. A csoport: 1. Kuba, 2. Kínai NK, 3. Koreai Köztársaság, 4. Brazília. B csoport: 1. Magyarország, 2. Finnország, 3. Svájc, 4. Spanyolország.
1993. 1. Koreai Köztársaság, 2. Ukrajna, 3. Magyarország, 4. Szlovákia.

SPRING KUPA
(Magyar-osztrák közös rendezésben)
Győr, Felsőörs
1991. 1. Csehszlovákia, 2. Törökország, 3. Görögország, 4. Svájc, 5. Finnország, 6. Ausztria, 7. Franciaország, 8. Svédország, 9. Magyarország, 10 Jugoszlávia, 11. Lengyelország, 12. Izrael, 13. Portugália.

Olimpiai játékok, világ- és Európa-bajnokságok végeredménye

(Valamennyi résztvevő helyezésével)

OLIMPIAI JÁTÉKOK

1964, TOKIÓ

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Japán, 4. Románia, 5. Bulgária, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Brazília, 8. Hollandia, 9. Egyesült Államok, 10. Dél-Korea. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bodó Gábor, Czafik Béla, Flórián Tibor, Gálos László, Ivancsó Vilmos, Jánosi Ferenc, Kangyerka Antal, Lantos Csaba, Molnár István, Prouza Ottó, Tatár Mihály, Tüske Ferenc. Edző: Porubszky László.)
Nők: 1. Japán, 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország, 4. Románia, 5. Egyesült Államok, 6. Dél-Korea.

1968, MEXIKÓ

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Japán, 3. Csehszlovákia, 4. NDK, 5. Lengyelország, 6. Bulgária, 7. Egyesült Államok, 8. Belgium, 9. Brazília, 10. Mexikó.
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Japán, 3. Lengyelország, 4. Peru, 5. Dél-Korea, 6. Csehszlovákia, 7. Mexikó, 8. Egyesült Államok. (A magyar csapat nem jutott túl a jugoszláviai selejtezőn.)

1972, MÜNCHEN

Férfiak: 1. Japán, 2. NDK, 3. Szovjetunió, 4. Bulgária, 5. Románia, 6. Csehszlovákia, 7. Dél-Korea, 8. Brazília, 9. Lengyelország, 10. Kuba, 11. NSZK, 12. Tunézia.
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Japán, 3. Koreai NDK, 4. Dél-Korea, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Kuba, 7. Csehszlovákia, 8. NSZK. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bánhegyiné Radó Lúcia, Blaumann-né Schlégl Judit, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Gál Mária, Gerhardtné Kiss Judit, Hazsikné Fekete Judit, Királyné Siry Emerencia, Schadekné Eichler Katalin, Szalayné Sebők Éva, Torma Ágnes, Törökné Bokros Zsuzsa. Edző: Kotsis Attiláné.)

1976, MONTREAL

Férfiak: 1. Lengyelország, 2. Szovjetunió, 3. Kuba, 4. Japán, 5. Csehszlovákia, 6. Dél-Korea, 7. Brazília, 8. Olaszország, 9. Kanada. (Egyiptom visszalépett.)
Nők: 1. Japán, 2. Szovjetunió, 3. Dél-Korea, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Kuba, 6. NDK, 7. Peru, 8. Kanada. (A negyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Biszku Éva, Biszku Zsuzsa, Feketéné Csapó Gabriella, Hubainé Gajdos Ágnes, Királyné Siry Emerencia, Schadekné Eichler Katalin, Schlégl Judit, Szalayné Sebők Éva, Szloboda Zsuzsa, Torma Ágnes. Edző: Kotsis Attiláné.)

1980, MOSZKVA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Románia, 4. Lengyelország, 5. Brazília, 6. Jugoszlávia, 7. Kuba, 8. Csehszlovákia, 9. Olaszország, 10. Líbia. (A magyar csapat nem jutott túl a bulgáriai selejtezőn.)
Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Bulgária, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Kuba, 6. Peru, 7. Brazília, 8. Románia. (A negyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Balajczáné Juhász Ágnes, Bánhegyiné Radó Lúcia, Feketéné Csapó Gabriella, Királyné Siry Emerencia, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Kőszegi Bernadett, Lengyel Gabriella, Simonné Szalonna Júlia, Szalayné Sebők Éva, Szegediné Énekes Emőke, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Kotsis Attiláné.)

1984, LOS ANGELES

Férfiak: 1. Egyesült Államok, 2. Brazília, 3. Olaszország, 4. Kanada, 5. Dél-Korea, 6. Argentína, 7. Japán, 8. Kínai NK, 9. Tunézia, 10. Egyiptom.
Nők: 1. Kínai NK, 2. Egyesült Államok, 3. Japán, 4. Peru, 5. Dél-Korea, 6. NSZK, 7. Brazília, 8. Kanada.

1988, SZÖUL

Férfiak: 1. Egyesült Államok, 2. Szovjetunió, 3. Argentína, 4. Brazília, 5. Hollandia, 6. Bulgária, 7. Svédország, 8. Franciaország, 9. Olaszország, 10. Japán, 11. Koreai Köztársaság, 12. Tunézia.
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Peru, 3. Kínai NK, 4. Japán, 5. NDK, 6. Brazília, 7. Egyesült Államok, 8. Koreai Köztársaság.

1992, BARCELONA

Férfiak: 1. Brazília, 2. Hollandia, 3. Egyesült Államok, 4. Kuba, 5. Olaszország, 6. Japán, 7. FÁK, 8. Spanyolország, 9. Koreai Köztársaság, 10. Kanada, 11. Franciaország, 12. Algéria.
Nők: 1. Kuba, 2. FÁK, 3. Egyesült Államok, 4. Brazília, 5. Japán, 6. Hollandia, 7. Kínai NK, 8. Spanyolország.

1996, ATLANTA

Férfiak: 1. Hollandia, 2. Olaszország, 3. Jugoszlávia, 4. Oroszország, 5. Brazília, 6. Kuba, 7. Bulgária, 8. Argentína, 9. Egyesült Államok és Koreai Köztársaság, 11. Lengyelország és Tunézia.
Nők: 1. Kuba, 2. Kínai NK, 3. Brazília, 4. Oroszország, 5. Hollandia, 6. Koreai Köztársaság, 7. Egyesült Államok, 8. Németország, 9. Japán és Kanada, 11. Ukrajna és Peru.

VILÁGBAJNOKSÁGOK

1949, PRÁGA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Bulgária, 4. Románia, 5. Lengyelország, 6. Franciaország, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Olaszország, 9. Belgium, 10. Hollandia. (Az első vb-t csak férficsapatok részére írták ki.)

(A hetedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Antalpéter Tibor, Benke Attila, Bizik László, Bots László, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Moss László, dr. Prohászka László, Schmiedl László. Edző: Spányik József.)

1952, MOSZKVA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Bulgária, 4. Románia, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Franciaország, 7. Lengyelország, 8. Libanon, 9. India, 10. Izrael, 11. Finnország. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Antalpéter Tibor, Bajnáczky István, Benke Attila, Borsovszky Tibor, Erdődy László, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Moss László, Németh Zoltán, Popovics Deján, Szabó Lőrinc, Szilágyi István. Edző: dr. Prohászka László.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Románia, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Franciaország, 8. India. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Jászai Mária, Kaszás Borbála, Kincsesy Gabriella, Koska Anna, Kovács Erzsébet, Kozik Éva, Kubinyi Margit, Kurimayné Zaffiry Solveig, Schulcz Ildikó, Simó Aranka, Szalay Margit, Sztrain Ljubinka. Edző: Bots László.)

1956, PÁRIZS

Férfiak: 1. Csehszlovákia, 2. Románia, 3. Szovjetunió, 4. Lengyelország, 5. Bulgária, 6. Egyesült Államok, 7. Franciaország, 8. MAGYARORSZÁG, 9. Kínai NK, 10. Jugoszlávia, 11. Brazília, 12. NDK, 13. Hollandia, 14. Olaszország, 15. Portugália, 16. Izrael, 17. Koreai NDK, 18. Belgium, 19. Kuba, 20. Ausztria, 21. India, 22. Törökország, 23. Luxemburg, 24. NSZK. (A nyolcadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Antalpéter Tibor, Benke Attila, Gálos László, Gulyás János, Hennig Ernő, Mayer József, Németh Zoltán, Popovics Deján, Prouza Ottó, Róka Gaszton, Tatár Mihály, Varga Miklós. Edző: dr. Abád József.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Románia, 3. Lengyelország, 4. Csehszlovákia, 5. Bulgária, 6. Kínai NDK, 7. Koreai NDK, 8. NDK, 9. Egyesült Államok, 10. Hollandia, 11. Brazília, 12. Franciaország, 13. Belgium, 14. Izrael, 15. Ausztria, 16. NSZK, 17. Luxemburg. (Magyarország nem indult.)

1960, BRAZÍLIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Románia, 4. Lengyelország, 5. Brazília, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Egyesült Államok, 8. Japán, 9. Franciaország, 10. Venezuela, 11. Argentína, 12. Paraguay, 13. Uruguay, 14. Peru. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Benke Attila, Blaumann Ferenc, Gálos László, Jánosi Ferenc, Flórián Tibor, Kövér György, Mayer József, Molnár István, Nagy József, Pap István, Prouza Ottó, Tatár Mihály. Edző: dr. Abád József.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Japán, 3. Csehszlovákia, 4. Lengyelország, 5. Brazília, 6. Egyesült Államok, 7. Peru, 8. Argentína, 9. Uruguay, 10. NSZK. (Magyarország nem indult.)

1962, SZOVJETUNIÓ

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Románia, 4. Bulgária, 5. Japán, 6. Lengyelország, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Jugoszlávia, 9. Kínai NK, 10. Brazília, 11. NDK, 12. Hollandia, 13. Koreai NDK, 14. Olaszország, 15. Izrael, 16. Albánia, 17. Mongólia, 18. Finnország, 19. Ausztria, 20. Belgium.

(A hetedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Czafik Béla, Farkas József, Flórián Tibor, Gálos László, Ivancsó Vilmos, Jánosi Ferenc, Kövér György, Mayer József, Molnár István, Prouza Ottó, Tatár Mihály, Varga Miklós. Edző: dr. Abád József.)

Nők: 1. Japán, 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország, 4. Románia, 5. Csehszlovákia, 6. Bulgária, 7. NDK, 8. Brazília, 9. Kínai NK, 10. Koreai NDK, 11. MAGYARORSZÁG, 12. Hollandia, 13. NSZK. 14. Ausztria. (A tizenegyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Ádámné Pető Júlia, Baranyainé Szabó Éva, Schlégl Judit, Dencsiné Medgyesi Julianna, Fekete Judit, Gódor Mária, Kiss Judit, Kőrösiné Kátay Éva, Molnárné Káposztás Ilona, Nagy Margit, Rakaczkyné Bertóti Éva, Tatárné Kékesi Éva. Edző: dr. Kohonicz József.)

1966, CSEHSZLOVÁKIA

Férfiak: 1. Csehszlovákia, 2. Románia, 3. Szovjetunió, 4. NDK, 5. Japán, 6. Lengyelország, 7. Bulgária, 8. Jugoszlávia, 9. Kínai NK, 10. MAGYARORSZÁG, 11. Egyesült Államok, 12. Hollandia, 13. Brazília, 14. Belgium, 15. Törökország, 16. Olaszország, 17. Kuba, 18. Franciaország, 19. Finnország, 20. NSZK, 21. Mongólia, 22. Dánia. (A tizedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Buzek László, Czafik Béla, Flórián Tibor, Jánosi Ferenc, Lantos Csaba, Molnár István, Nagy István, Policsányi István, Sárossi György, Tatár Mihály, Tóth László, Tüske Ferenc. Edző: Porubszky László.)

1967, TOKIÓ

Nők: 1. Japán, 2. Egyesült Államok, 3. Dél-Korea, 4. Peru. (Csak négy csapat indult.)

1970, BULGÁRIA

Férfiak: 1. NDK, 2. Bulgária, 3. Japán, 4. Csehszlovákia, 5. Lengyelország, 6. Szovjetunió, 7. Románia, 8. Belgium, 9. Koreai NDK, 10. Jugoszlávia, 11. MAGYARORSZÁG, 12. Brazília, 13. Kuba, 14. Hollandia, 15. Olaszország, 16. Mongólia, 17. Franciaország, 18. Egyesült Államok, 19. Izrael, 20. Finnország, 21. Irán, 22. Tunézia, 23. Venezuela, 24. Guinea. (A tizenegyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bogár Géza, Buzek László, Czakó Kálmán, Jánosi Ferenc, Kovács Károly, Nagy István, Páncsity István, Petrekanits Máté, Polányi László, Policsányi István, Sárossi György, Tatár Mihály. Edző. Hennig Ernő.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Japán, 3. Koreai NDK, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Csehszlovákia, 6. Bulgária, 7. Románia, 8. Kuba, 9. Lengyelország, 10. NDK, 11. Egyesült Államok, 12. Mexikó, 13. Brazília, 14. Peru, 15. Hollandia, 16. Mongólia. (A negyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bánhegyiné Radó Lúcia, Blaumann-né Schlégl Judit, Bokros Zsuzsa, Énekes Emőke, Gál Mária, Gerhardtné Kiss Judit, Hazsikné Fekete Judit, Juniné Nagy Margit, Nagyné Medgyesi Mária, Sebők Éva, Siry Emerencia, Torma Ágnes, Edző: Havasi Gyuláné.)

1974, MEXIKÓ

Férfiak: 1. Lengyelország, 2. Szovjetunió, 3. Japán, 4. NDK, 5. Csehszlovákia, 6. Románia, 7. Bulgária, 8. Kuba, 9. Mexikó, 10. Brazília, 11. Belgium, 12. Hollandia, 13. Dél-Korea, 14. Egyesült Államok, 15. Kínai NK, 16. Franciaország, 17. Egyiptom, 18. Tunézia, 19. Olaszország, 20. Kanada, 21. Venezuela, 22. Dominikai Köztársaság, 23. Puerto Rico, 24. Panama. (Magyarország nem indult.)

Nők: 1. Japán, 2. Szovjetunió, 3. Dél-Korea, 4. NDK, 5. Románia, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Kuba, 8. Peru, 9. Lengyelország, 10. Mexikó, 11. Kanada, 12. Egyesült Államok, 13. Bulgária, 14. Kínai NK, 15. Brazília, 16. Hollandia, 17. Csehszlovákia, 18. Fülöp-szigetek, 19. NSZK, 20. Franciaország, 21. Dominikai Köztársaság, 22. Puerto Rico, 23. Bahama-szigetek. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bánhegyiné Radó Lúcia, Biszku Éva, Buzekné Makláry Ilona, Énekes Emőke, Feketéné Csapó Gabriella, Halászné Marczis Katalin, Hubainé Gajdos Ágnes, Schadekné Eichler Katalin, Schlégl Judit, Szőnyi Ildikó, Torma Ágnes. Edző: Kotsis Attiláné.)

1978, OLASZORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Olaszország, 3. Kuba, 4. Dél-Korea, 5. Csehszlovákia, 6. Brazília, 7. Kínai NK, 8. Lengyelország, 9. NDK, 10. Bulgária, 11. Japán, 12. Mexikó, 13. Románia, 14. MAGYARORSZÁG, 15. Franciaország, 16. Hollandia, 17. Finnország, 18. Belgium, 19. Egyesült Államok, 20. Kanada, 21. Venezuela, 22. Argentína, 23. Egyiptom, 24. Tunézia. (A tizennegyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Babati Ferenc, Bogár Géza, Börcsök Csaba, Buzek László, Fodor Ákos, Győri Attila, Hoboth Sándor, Huszár Ferenc, Konyári Antal, Kovács Károly, Mondi József, Takács Benjámin. Edző: Garamvölgyi Mátyás.)

1978, SZOVJETUNIÓ

Nők: 1. Kuba, 2. Japán, 3. Szovjetunió, 4. Dél-Korea, 5. Egyesült Államok, 6. Kínai NK, 7. Brazília, 8. NDK, 9. Bulgária, 10. Peru, 11. Lengyelország, 12. Csehszlovákia, 13. MAGYARORSZÁG, 14. Kanada, 15. Mexikó, 16. Jugoszlávia, 17. Hollandia, 18. NSZK, 19. Dominikai Köztársaság, 20. Olaszország, 21. Finnország, 22. Belgium, 23. Tunézia. (A Koreai NDK lemondta a részvételt.)

(A tizenharmadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Fodorné Gálhidi Zsuzsa, Halászné Marczis Katalin, Juhász Ágnes, Kőszegi Bernadett, Schlégl Judit, Simonné Kutas Zita, Szabó Zsuzsa, Szalayné Sebők Éva, Szőnyi Ildikó, Torma Ágnes. Edző: Hennig Ernő.)

1982, ARGENTÍNA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Brazília, 3. Argentína, 4. Japán, 5. Bulgária, 6. Lengyelország, 7. Kínai NK, 8. Dél-Korea, 9. Csehszlovákia, 10. Kuba, 11. Kanada, 12. NDK, 13. Egyesült Államok, 14. Olaszország, 15. Románia, 16. Franciaország, 17. Finnország, 18. Mexikó, 19. Venezuela, 20. Irak, 21. Tunézia, 22. Ausztrália, 23. Chile, 24. Líbia.

1982, PERU

Nők: 1. Kínai NK, 2. Peru, 3. Egyesült Államok, 4. Japán, 5. Kuba, 6. Szovjetunió, 7. Dél-Korea, 8. Brazília, 9. Bulgária, 10. MAGYARORSZÁG, 11. Kanada, 12. Ausztrália, 13. Mexikó, 14. NSZK, 15. Olaszország, 16. Hollandia, 17. Puerto Rico, 18. Argentína, 19. Paraguay, 20. Spanyolország, 21. Indonézia, 22. Chile, 23. Nigéria. (Az NDK lemondta a részvételt.)

(A tizedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bánhegyiné Radó Lúcia, Fekete Krisztina, Feketéné Csapó Gabriella, Gálhidi Zsuzsa, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Kőrös Mária, Kőszegi Bernadett, Pomikálszkyné Bernáth Beáta, Szabó Zsuzsa, Szűcs Éva, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Kotsis Attiláné.)

1986, FRANCIAORSZÁG

Férfiak: 1. Egyesült Államok, 2. Szovjetunió, 3. Bulgária, 4. Brazília, 5. Kuba, 6. Franciaország, 7. Argentína, 8. Csehszlovákia, 9. Lengyelország, 10. Japán, 11. Olaszország, 12. Kínai NK, 13. Görögország, 14. Egyiptom, 15. Tajvan, 16. Venezuela.

1986, CSEHSZLOVÁKIA

Nők: 1. Kínai NK, 2. Kuba, 3. Peru, 4. NDK, 5. Brazília, 6. Szovjetunió, 7. Japán, 8. Dél-Korea, 9. Olaszország, 10. Egyesült Államok, 11. Csehszlovákia, 12. Bulgária, 13. NSZK, 14. Koreai NDK, 15. Kanada, 16. Tunézia.

1990, BRAZÍLIA

Férfiak: 1. Olaszország, 2. Kuba, 3. Szovjetunió, 4. Brazília, 5. Bulgária, 6. Argentína, 7. Hollandia, 8. Franciaország, 9. Cseh és Szlovák SZK, 10. Svédország, 11. Japán, 12. Kanada, 13. Egyesült Államok, 14. Koreai Köztársaság, 15. Kamerun, 16. Venezuela.

1990, Kínai NK

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Kínai NK, 3. Egyesült Államok, 4. Kuba, 5. Koreai Köztársaság, 6. Peru, 7. Brazília, 8. Japán, 9. Hollandia, 10. Olaszország, 11. Tajvan, 12. NDK, 13. NSZK, 14. Kanada, 15. Argentína, 16. Egyiptom.

1994, GÖRÖGORSZÁG

Férfiak: 1. Olaszország, 2. Hollandia, 3. Egyesült Államok, 4. Kuba, 5. Brazília, 6. Görögország, 7. Oroszország, 8. Koreai Köztársaság, 9–12. Németország, Bulgária, Kanada, Japán, 13–16. Algéria, Argentína, Kínai NK, Svédország.

1994, BRAZÍLIA

Nők: 1. Kuba, 2. Brazília, 3. Oroszország, 4. Koreai Köztársaság, 5. Németország, 6. Egyesült Államok, 7. Japán, 8. Kínai NK, 9–12. Hollandia, Azerbajdzsán, Ukrajna, Csehország, 13–16. Románia, Peru, Olaszország, Kenya.

EURÓPA-BAJNOKSÁGOK

1948, RÓMA

Férfiak: 1. Csehszlovákia, 2. Franciaország, 3. Olaszország, 4. Portugália, 5. Belgium, 6. Hollandia. (Magyarország nem indult.)

1949, PRÁGA

Nők: 1 Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. Románia, 5. Franciaország, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Hollandia. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bizik Lászlóné, Galambos Lenke, Kaszás Borbála, Kispál Gizella, Kovách Mária, Nagy Mária, Oláh Irén, Oreskovics Éva. Edző: Spányik József.)

1950, SZÓFIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Bulgária, 5. Románia, 6. Lengyelország. (A harmadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Antalpéter Tibor, Benke Attila, Bizik László, Borsovszky Tibor, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Imre László, Moss László, Németh Zoltán, Szabó Lőrinc. Edző: Bieliczki István.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Románia, 6. MAGYARORSZÁG. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bizik Lászlóné, Kassai Márta, Kaszás Borbála, Kárpáti Irén, Kincsesy Gabriella, Koska Anna, Kubinyi Margit, Kurimayné Zaffiry Solveig, Máthé Adél, Peterdi Ildikó, Szalay Margit, Sztrain Ljubinka. Edző: Spányik József.)

1951, PÁRIZS

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Franciaország, 4. Románia, 5. Jugoszlávia, 6. Belgium, 7. Portugália, 8. Olaszország, 9. Hollandia, 10. Izrael.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Jugoszlávia, 4. Franciaország, 5. Hollandia, 6. Olaszország. (A magyar csapatok nem indultak.)

1955, BUKAREST

Férfiak: 1. Csehszlovákia, 2. Románia, 3. Bulgária, 4. Szovjetunió, 5. Jugoszlávia, 6. Lengyelország, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Franciaország, 9. Olaszország, 10. Albánia, 11. Finnország, 12. Belgium, 13. Ausztria, 14. Egyiptom. (A hetedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Antalpéter Tibor, Benke Attila, Havasi Gyula, Hennig Ernő, Kövér György, Makláry László, Mayer József, Nagy József, Németh Zoltán, Prouza Ottó, Róka Gaszton, Szilágyi István. Edző: dr. Abád József.)

Nők: 1. Csehszlovákia, 2. Szovjetunió, 3. Lengyelország, 4. Románia, 5. Bulgária, 6. MAGYARORSZÁG. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Borbély Vera, Gódor Mária, Havasiné Kincsesy Gabriella, Jászai Márta, Kántor Erzsébet, Káposztás Ilona, Kubinyi Margit, Nagyné Szalay Margit, Pető Júlia, Schulcz Ildikó, Simó Aranka, Somogyi Eszter. Edző: dr. Moss László.)

1958, PRÁGA

Férfiak: 1. Csehszlovákia, 2. Románia, 3. Szovjetunió, 4. Bulgária, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Lengyelország, 7. Jugoszlávia, 8. Franciaország, 9. NDK, 10. Olaszország, 11. Albánia, 12. Törökország, 13. Hollandia, 14. Finnország, 15. Egyesült Arab Köztársaság, 16. Tunézia, 17. Belgium, 18. Ausztria, 19. NSZK, 20. Dánia. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Benke Attila, Berek Károly, Flóri-

án Tibor, Gálos László, Jánosi Ferenc, Kövér György, Mayer József, Náczi József, Pap István, Prouza Ottó, Tatár Mihály, Varga Miklós. Edző: dr. Abád József.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. Románia, 5. Bulgária, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Jugoszlávia, 8. NDK, 9. Franciaország, 10. Hollandia, 11. NSZK, 12. Ausztria. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Baranyainé Szabó Éva, Beretzk Mária, Borbély Vera, Gódor Mária, Juhászné Koska Anna, Káposztás Ilona, Kékesi Éva, Kovács Erzsébet, Lázár Éva, Mossné Somogyi Eszter, Nagyné Szalay Margit, Pető Júlia. Edző: dr. Moss László.)

1963, ROMÁNIA

Férfiak: 1. Románia, 2. MAGYARORSZÁG, 3. Szovjetunió, 4. Bulgária, 5. Csehszlovákia, 6. Lengyelország, 7. Jugoszlávia, 8. Franciaország, 9. NDK, 10. Olaszország, 11. Törökország, 12. Hollandia, 13. Belgium, 14. Finnország, 15. NSZK 16. Ausztria, 17. Dánia. (A második helyen végzett magyar csapat tagjai: Czafik Béla, Farkas József, Flórián Tibor, Gálos László, Ivancsó Vilmos, Jánosi Ferenc, Kangyerka Antal, Lantos Csaba, Molnár István, Prouza Ottó, Tatár Mihály, Tüske Ferenc. Edző: Porubszky László.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Románia, 4. NDK, 5. Bulgária, 6. Csehszlovákia, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Jugoszlávia, 9. Hollandia, 10. Törökország, 11. NSZK, 12. Ausztria, 13. Dánia. (A hetedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Baranyiné Szabó Éva, Császár Zsuzsa, Dencsiné Medgyesi Julianna, Faragó Csilla, Fekete Judit, Gerhardtné Kiss Judit, Molnárné Káposztás Ilona, Nagy Margit, Schlégl Judit, Szabó Emma, Tatárné Kékesi Éva, Várkonyi Erika. Edző: Havasi Gyula.)

1967, TÖRÖKORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. NDK, 5. Románia, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Jugoszlávia, 8. Olaszország, 9. Bulgária, 10. Franciaország, 11. Izrael, 12. Belgium, 13. Albánia, 14. Törökország, 15. Hollandia, 16. Svédország, 17. Finnország, 18. NSZK, 19. Ausztria, 20. Görögország. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Buzek László, Czakó Kálmán, Flórián Tibor, Jánosi Ferenc, Lantos Csaba, Molnár István, Nagy István, Polányi László, Policsányi István, Sárossi György, Tatár Mihály, Tüske Ferenc. Edző. dr. Prohászka László.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Csehszlovákia, 4. NDK, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Bulgária, 7. Hollandia, 8. Izrael, 9. Románia, 10. NSZK, 11. Olaszország, 12. Törökország, 13. Svájc, 14. Belgium, 15. Svédország. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Baranyainé Szabó Éva, Blaumann-né Schlégl Judit, Bokros Zsuzsa, Csorbáné Gál Mária, Dencsiné Medgyesi Julianna, Fekete Judit, Gerhardtné Kiss Judit, Junine Nagy Margit, Nagyné Medgyesi Mária, Ősz-Szabóné Makláry Ilona, Papp Katalin, Papp Mária. Edző: Havasi Gyula.)

1971, OLASZORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Románia, 4. NDK, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Lengyelország, 7. Bulgária, 8. Olaszország, 9. Hollandia, 10. Belgium, 11. Jugoszlávia, 12. Izrael, 13. Finnország, 14. Franciaország, 15. Törökország, 16. NSZK, 17. Svédország, 18. Görögország, 19. Svájc, 20. Dánia, 21. Ausztria, 22. Skócia. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Békevári György, Bogár Géza, Buzek László, Kiszelly Gábor, Kovács Károly, dr. Lantos Csaba, Nagy István, Páncsity István, Petrekanits Máté, Polányi László, Policsányi István, Tatár Mihály. Edző: Hennig Ernő.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. Bulgária, 5. MAGYARORSZÁG, 6. NDK, 7. Románia, 8. Olaszország, 9. Hollandia, 10. NSZK, 11. Izrael, 12. Svájc, 13. Franciaország, 14. Jugoszlávia, 15. Svédország, 16. Dánia, 17. Ausztria, 18. Anglia. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bánhegyiné Radó Lúcia, Blaumann-né Schlégl Judit, Buzekné Makláry Ilona, Eichler Katalin, Gál Mária, Gerhardtné Kiss Judit, Halászné Marczis Katalin, Hazsikné Fekete Judit, Sebők Éva, Siry Emerencia, Torma Ágnes, Törökné Bokros Zsuzsa. Edző: Kotsis Attiláné.)

1975, JUGOSZLÁVIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Jugoszlávia, 4. Románia, 5. Bulgária, 6. Csehszlovákia, 7. NDK, 8. Franciaország, 9. Hollandia, 10. Olaszország, 11. MAGYARORSZÁG, 12. Belgium. (A tizenegyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bogár Géza, Dvorák Imre, Huszár Ferenc, Kovács Károly, Kovács Lajos, Mondi József, Nagy István, Petrekanits Máté, Polányi László, Policsányi Isván, Somogyi László, Takács Benjámin. Edző: Tarnawa Ferdinánd.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. MAGYARORSZÁG, 3. NDK, 4. Bulgária, 5. Csehszlovákia, 6. Lengyelország, 7. Románia, 8. Jugoszlávia, 9. Olaszország, 10. NSZK, 11. Hollandia, 12. Belgium. (A második helyen végzett magyar csapat tagjai: Bánhegyiné Radó Lúcia, Biszku Éva, Feketéné Csapó Gabriella, Halászné Marczis Katalin, Hubainé Gajdos Ágnes, Királyné Siry Emerencia, Schadekné Eichler Katalin, Schlégl Judit, Szalayné Sebők Éva, Szilvássyné Juhász Ágnes, Szőnyi Ildikó, Torma Ágnes. Edző: Kotsis Attiláné.)

1977, FINNORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Románia, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Bulgária, 6. Csehszlovákia, 7. Jugoszlávia, 8. Olaszország, 9. NDK, 10. Franciaország, 11. Finnország, 12. Hollandia. (A negyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bogár Géza, Börcsök Csaba, Buzek László, Dévényi László, Hoboth Sándor, Huszár Ferenc, Járosi János, Kovács Károly, Kovács Lajos, Mondi József, Nagy István, Takács Benjámin. Edző: Garamvölgyi Mátyás.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Lengyelország, 5. Csehszlovákia, 6. Románia, 7. Bulgária, 8. NSZK, 9. Jugoszlávia, 10. Hollandia, 11. Olaszország, 12. Finnország. (A harmadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Bánhegyiné Radó Lúcia, Feketéné Csapó Gabriella, Fodorné Gálhidi Zsuzsa, Halászné Marczis Katalin, Juhász Ágnes, Kőszegi Bernadett, Schlégl Judit, Simonné Kutas Zita, Szőnyi Ildikó, Torma Ágnes. Edző: Hennig Ernő.)

1979, FRANCIAORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Jugoszlávia, 4. Franciaország, 5. Olaszország, 6. Csehszlovákia, 7. Románia, 8. MAGYARORSZÁG, 9. NDK, 10. Bulgária, 11. Belgium, 12. Görögország. (A nyolcadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Börcsök Csaba, Buzek László, Demeter György, Fodor Ákos, Győri Attila, Hoboth Sándor, Huszár Ferenc, Magyar Zoltán, Mondi József, Nagy Lajos, Nagy Péter, Szabó Kálmán. Edző: Garamvölgyi Mátyás.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Bulgária, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Románia, 6. Hollandia, 7. Csehszlovákia, 8. Lengyelország, 9. NSZK, 10. Jugoszlávia, 11. Franciaország, 12. Belgium. (A negyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Anker Irma, Bánhegyiné Radó Lúcia, Buzekné Makláry Ilona, Feketéné Csapó Gabriella, Fésüs Irén, Fodorné Gálhidi Zsuzsa, Juhász Ágnes, Kőszegi Bernadett, Radnainé Schlégl Judit, Szalayné Sebők Éva, Vargáné Pálinkás Erzsébet, Torma Ágnes. Edző: Hennig Ernő.)

1981, BULGÁRIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Bulgária, 4. Csehszlovákia, 5. Románia, 6. NDK, 7. Olaszország, 8. Franciaország, 9. Finnország, 10. NSZK, 11. Jugoszlávia, 12. Spanyolország. (A magyar csapat nem jutott túl a spanyolországi selejtezőn.)

Nők: 1. Bulgária, 2. Szovjetunió, 3. MAGYARORSZÁG, 4. NDK, 5. Lengyelország, 6. Csehszlovákia, 7. Románia, 8. Olaszország, 9. Hollandia, 10. NSZK, 11. Jugoszlávia, 12. Törökország. (A harmadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Balajczáné Juhász Ágnes, Bánhegyiné Radó Lúcia, Feketéné Csapó Gabriella, Gálhidi Zsuzsa, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Kőrös Mária, Kőszegi Bernadett, Pomikálszkyné Bernáth Beáta, Szabó Zsuzsa, Szalayné Sebők Éva, Szűcs Éva, Torma Ágnes. Edző: Kotsis Attiláné.)

1983, NDK

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Bulgária, 4. Olaszország, 5. Csehszlovákia, 6. NDK, 7. Finnország, 8. Románia, 9. Görögország, 10. Hollandia, 11. MAGYARORSZÁG, 12. Franciaország. (A tizenegyedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Börcsök Csaba, Demeter György, Filipovics Tamás, Győri Attila, Grózer György, Járosi János, Konyári Antal, Magyar Zoltán, Nagy Lajos, Nagy Péter, Szabó Kálmán, Szabó Zoltán. Edző: Garamvölgyi Mátyás.)

Nők: 1. NDK, 2. Szovjetunió, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Bulgária, 5. NSZK, 6. Románia, 7. Olaszország, 8. Csehszlovákia, 9. Lengyelország, 10. Franciaország, 11. Hollandia, 12. Svédország. (A harmadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Feketéné Csapó Gabriella, Gálhidi Zsuzsa, Gállné Raquel Chumpitaz, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Kastner Veronika, Kőrös Mária, Perecsi Jolán, Pomikálszkyné Bernáth Beáta, Szíjártóné Kőszegi Bernadett, Szűcs Éva, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Kotsis Attiláné.)

1985, HOLLANDIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Franciaország, 4. Lengyelország, 5. Bulgária, 6. Olaszország, 7. Görögország, 8. Románia, 9. Svédország, 10. Hollandia, 11. Jugoszlávia, 12. Spanyolország. (A magyar csapat nem jutott túl a jugoszláviai selejtezőn.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Hollandia, 4. Csehszlovákia, 5. Olaszország, 6. NSZK, 7. Lengyelország, 8. Franciaország, 9. MAGYARORSZÁG, 10. Bulgária, 11. Románia, 12. Görögország. (A kilencedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Bóta Enikő, Fekete Krisztina, Gálhidi Zsuzsa, Gállné Raquel Chumpitaz, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Kastner Veronika, Kőrös Mária, Leisztné Csoborkó Julianna, Pomikálszkyné Bernáth Beáta, Szíjártóné Kőszegi Bernadett, Torma Ágnes, Vargáné Pálinkás Erzsébet. Edző: Kotsis Attiláné dr.)

1987, BELGIUM

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Franciaország, 3. Görögország, 4. Svédország, 5. Hollandia, 6. Csehszlovákia, 7. Belgium, 8. Jugoszlávia, 9. Olaszország, 10. Románia, 11. Bulgária, 12. Spanyolország. (A magyar csapat nem jutott túl a Dunaújvárosban megrendezett selejtezőn.)

Nők: 1. NDK, 2. Szovjetunió, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Hollandia, 6. Olaszország, 7. Franciaország, 8. Románia, 9. NSZK, 10. MAGYARORSZÁG, 11. Lengyelország, 12. Belgium. (A tizedik helyen végzett magyar csapat tagjai: Benkő Krisztina, Benőfi Katalin, Császár Andrea, Fekete Krisztina, Gállné Raquel Chumpitaz, Gerevichné Bardi Gyöngyi, Grózer Anna, Kastner Veronika, Murgerné Szűcs Éva, Kőrös Mária, Nyári Virág, Szél Márta. Edző: Kasziba István.)

1989, SVÉDORSZÁG

Férfiak: 1. Olaszország, 2. Svédország, 3. Hollandia, 4. Szovjetunió, 5. Franciaország, 6. Bulgária, 7. Lengyelország, 8. Jugoszlávia, 9. NDK, 10. Görögország, 11. NSZK, 12. Románia. (A magyar csapat nem jutott túl az NSZK-beli selejtezőn.)

1989, NSZK

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Olaszország, 4. Románia, 5. Csehszlovákia, 6. NSZK, 7. Bulgária, 8. Jugoszlávia, 9. Lengyelország, 10. Franciaország, 11. Törökország, 12. Finnország. (A magyar csapat nem jutott túl a törökországi selejtezőn.)

1991, NÉMETORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Olaszország, 3. Hollandia, 4. Németország, 5. Bulgária, 6. Jugoszlávia, 7. Lengyelország, 8. Finnország, 9–12. Svédország, Görögország, Franciaország, Cseh-Szlovák Szövetségi Köztársaság. (A magyar csapat nem jutott túl a görögországi selejtezőn.)

1991, OLASZORSZÁG

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Hollandia, 3. Németország, 4. Olaszország, 5. CSSZSZK, 6. Románia, 7. Bulgária, 8. Görögország, 9–12. Franciaország, Albánia, Lengyelország, Jugoszlávia. (A magyar csapat nem jutott túl a lengyelországi selejtezőn.)

1993, FINNORSZÁG

Férfiak: 1. Olaszország, 2. Hollandia, 3. Oroszország, 4. Németország, 5. Bulgária, 6. Ukrajna, 7. Lengyelország, 8. Csehország és Szlovákia közös csapata, 9–12. Franciaország, Finnország, Svédország, Spanyolország. (A magyar csapat nem jutott túl a selejtezőn.)

1993, CSEHORSZÁG–SZLOVÁKIA

Nők: 1. Oroszország, 2. Csehország és Szlovákia közös csapata. 3. Ukrajna, 4. Olaszország, 5. Németország, 6. Horvátország, 7. Hollandia, 8. Fehéroroszország, 9–12. Bulgária, Románia, Lettország, Görögország. (A magyar csapat nem jutott túl a selejtezőn.)

1995, GÖRÖGORSZÁG

Férfiak: 1. Olaszország, 2. Hollandia, 3. Jugoszlávia, 4. Bulgária, 5. Oroszország, 6. Lengyelország, 7. Görögország, 8. Németország, 9–12. Ukrajna, Lettország, Csehország, Románia. (A magyar csapat már az előselejtezőn sem jutott túl.)

1995, HOLLANDIA

Nők: 1. Hollandia, 2. Horvátország, 3. Oroszország, 4. Németország, 5. Bulgária, 6. Olaszország, 7. Ukrajna, 8. Fehéroroszország, 9–12. Lengyelország, Lettország, Csehország, Törökország. (A magyar csapat nem jutott túl a selejtezőn.)

Olimpiai, vb- és Eb-selejtezők, valamint B vb és Világkupák magyar vonatkozású eredményei

OLIMPIAI SELEJTEZŐK

1967, SZLAVONSZKI BROD (Jugoszlávia)

Nők: 1. Csehszlovákia, 2. Lengyelország, 3. NDK, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Bulgária, 6. Jugoszlávia. (Az 1–2. helyezett szerzett jogot a mexikói olimpián való szereplésre.)

1980, SZÓFIA, PERNIK (Bulgária)

Férfiak: 1. Bulgária, 2. Románia, 3. Dél-Korea, 4. Egyesült Államok. (A magyar csapat Pernikben a B csoportban az 5. helyen végzett, és nem került be a négyes döntőbe. Az 1–2. helyezett szerzett jogot a moszkvai olimpián való szereplésre.)

PAZARDZSIK (Bulgária)

Nők: 1. Románia, 2. Bulgária, 3. Brazília, 4. Koreai NDK, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Mexikó. (Az 1. helyezett szerzett jogot a moszkvai olimpián való szereplésre.)

VILÁGBAJNOKI SELEJTEZŐK

1993, KOBLENZ (Németország)

Férfiak: 1. Németország, 2. Kanada, 3. Portugália, 4. MAGYARORSZÁG.

SZOLNOK

Nők: 1. Hollandia, 2. Lettország, 3. Lengyelország, 4. MAGYARORSZÁG.

EURÓPA-BAJNOKI SELEJTEZŐK

1977, RUISBROEK (Belgium)
Férfiak: 1. Csehszlovákia, 2. MAGYARORSZÁG, 3. Belgium, 4. Törökország, 5. Spanyolország.

1981, JEREZ DE LA FRONTERA (Spanyolország)
Férfiak: 1. NDK, 2. Spanyolország, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Anglia, 5. Ausztria.

1983, DEBRECEN
Férfiak: 1. Franciaország, 2. MAGYARORSZÁG, 3. NSZK, 4. Dánia, 5. Anglia.

1985, MARIBOR (Jugoszlávia)
Férfiak: 1. Spanyolország, 2. Jugoszlávia, 3. Finnország, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Portugália.

1987, DUNAÚJVÁROS
Férfiak: 1. Hollandia, 2. Bulgária, 3. NDK, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Ausztria.
SCHWERTE (NSZK)
Nők: 1. NSZK, 2. MAGYARORSZÁG, 3. Svédország, 4. Görögország, 5. Izrael.

1989, FRIEDRICHSHAFEN (NSZK)
Férfiak: 1. NSZK, 2. Hollandia, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Spanyolország, 5. Izrael.
ANKARA (Törökország)
Nők: 1. Olaszország, 2. Törökország, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Norvégia, 5. Dánia.

1991, ATHÉN (Görögország)
Férfiak: 1. Görögország, 2. Bulgária, 3. Belgium, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Svájc.
MIELEC (Lengyelország).
Nők: 1. Lengyelország, 2. Franciaország, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Dánia.
A selejtezők első és második helyezettjei jutottak az Eb 12-es döntőjébe.

1993.
Férfiak. B csoport: 1. Spanyolország, 2. Görögország, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Svájc.
Nők. B csoport 1. Lettország, 2. Franciaország, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Ausztria.

1995.
Nők. D csoport: 1. Lengyelország, 2. Románia, 3. MAGYARORSZÁG, 4. Litvánia.
A selejtezőcsoportok első helyezettjei jutottak az Eb 12-es döntőjébe.

B-VILÁGBAJNOKSÁG

1986, RÓMA
Nők: 1. NSZK, 2. Olaszország, 3. Bulgária, 4. MAGYARORSZÁG, 5. Tajvan, 6. Hollandia, 7. Lengyelország, 8. Venezuela, 9. Ausztrália, 10. Új-Zéland, 11. Egyiptom.
Az első három helyen végzett csapat jutott be az A vb 16-os döntőjébe.

VILÁGKUPÁK

1965, LENGYELORSZÁG
Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Csehszlovákia, 4. Japán, 5. NDK, 6. Románia, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Jugoszlávia, 9. Bulgária, 10. Hollandia, 11. Franciaország.

1977, JAPÁN
Nők: 1. Japán, 2. Kuba, 3. Dél-Korea, 3. Kínai NK, 5. Peru, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Egyesült Államok, 8. Szovjetunió.

Főiskolai világbajnokságok és Universiadék magyar vonatkozású eredményei

FŐISKOLAI VILÁGBAJNOKSÁGOK

1949, BUDAPEST
Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Románia, 4. MAGYARORSZÁG.
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 5. MAGYARORSZÁG.

1954, BUDAPEST
Férfiak: 1. Bulgária, 2. Csehszlovákia, 3. Magyarország. (A harmadik helyen végzett magyar csapat tagjai: Antalpéter Tibor, Borsovszky Tibor, Gulyás János, Hennig Ernő, Kövér György, Makláry László, Nagy József, Németh Zoltán, Popovics Deján, Prouza Ottó, Róka Gaszton, Szilágyi István. Edző: dr. Abád József.)
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Románia, 3. Lengyelország, 7. MAGYARORSZÁG.

UNIVERSIADÉK

1965, BUDAPEST
Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. MAGYARORSZÁG, 3. Jugoszlávia. (A második helyen végzett magyar csapat tagjai: Bodó Gábor, Flórián Tibor, Garamvölgyi Mátyás, Jánosi Ferenc, Lantos Csaba, Molnár István, Nagy István, Polányi László, Sárossi György, Szalma Béla, Tóth László, Tüske Ferenc. Edző: Porubszky László.)
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Románia, 3. Csehszlovákia, 5. MAGYARORSZÁG.

1973, MOSZKVA
Férfiak: 1 Szovjetunió, 2. Kuba, 3. Dél-Korea, 11. MAGYARORSZÁG.
Nők: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Brazília, 11. MAGYARORSZÁG.

A magyar válogatott csapatok eddigi hivatalos országok közötti mérkőzései

(1996. szeptember 30-ig)

Rövidítések

oj = olimpiai játékokon lejátszott mérkőzések

oj-s. = olimpiai selejtező tornán lejátszott mérkőzések

vb = világbajnokságon lejátszott mérkőzések

vb-s. = világbajnoki selejtező mérkőzések

Eb = Európa-bajnokságokon lejátszott mérkőzések

Eb-s. = Európa-bajnoki selejtező mérkőzések

Eb-es. = Európa-bajnoki előselejtező mérkőzések

Vk = Világkupa keretében lejátszott mérkőzések

B vb = B világbajnokságon lejátszott mérkőzések

Férfiak

Albánia ellen
1947. V. 28. Tirana 3:1

Algéria ellen
1974. VI. 23. Belgrád 3:0

Anglia ellen
1981. V. 7. Jerez de la Frontera (Eb-s.) 3:0
1983. V. 19. Debrecen (Eb-s.) 3:0

Argentína ellen
1960. X. 30. São Paulo (vb) 3:0
1987. IX. 21. Velence (vb) 3:0
1981. VI. 6. Szófia 3:2

Ausztria ellen
1971. IX. 23. Modena (Eb) 3:0
1979. I. 6. Bécs 3:0
1979. I. 7. Bécs 3:2
1979. III. 19. Körmend 2:3
1979. III. 20. Répcelak 3:0
1980. IV. 3. Zalaegerszeg 3:0
1981. I. 2. Bécs 3:1
1981. I. 3. Bécs 2:3
1981 I. 4. Bécs 2:3
1981. III. 27. Tatabánya 3:0
1981. III. 28. Kecskemét 3:0
1981. V. 8. Jerez de la Frontera (Eb-s.) 3:0
1983. IV. 28. Székesfehérvár 3:0
1984. IV. 6. Alt Erlaa 3:1
1984. IV. 7. Münzzuschlang 3:0
1984. IV. 8. Münzzuschlang 3:0
1984. V. 17. Székesfehérvár 3:1
1984. XII. 21. Bécs 3:0
1984. XII. 22. Bécs 3:0
1985. IV. 24. Székesfehérvár 3:0
1985. V. 2. Bécs 3:2
1985. V. 4. Bécs 3:1
1986. V. 1. Székesfehérvár 3:0
1986. V. 7. Bécs 3:1
1987. V. 5. Székesfehérvár 3:1
1987. V. 10. Salzburg 3:1
1987. V. 21. Dunaújváros (Eb-s.) 3:0
1989. II. 22. Purgstall 3:1
1989. V. 6. Dorog 3:0
1989. V. 19. Bécsújhely 3:1
1990. X. 19. St. Pölten 1:3
1994. X. 25. Marcali 3:1
1994. XI. 23. Ganserdorf 3:0
1994. XI. 24. Bécs 3:2
1996. V. 11. Fürstenfeld 0:3
1996. V. 12. Fürstenfeld 3:1
1996. IX. 6. Szeged 3:0

Azerbajdzsán ellen
1994. V. 17. Brno 3:0

Belgium ellen
1949. IX. 12. Prága (vb) 3:0
1949. IX. 18. Prága (vb) 3:0
1955. VI. 15. Bukarest (Eb) 3:0
1958. VII. 9. Brüsszel 3:1
1958. IX. 2. Prága (Eb) 3:0
1962. X. 15. Leningrád (vb) 3:1
1963. X. 24. Brassó (Eb) 3:0
1966. VII. 15. Marseille 3:0
1966. IX. 9. Pardubice (vb) 3:1
1967. VIII. 12. Ostende 3:1
1967. X. 27. Izmir (Eb) 3:1
1969. VIII. 19. Constanta 3:1
1970. VIII. 15. Temesvár 2:3
1975. X. 24. Belgrád (Eb) 3:1
1977. IV. 14. Ruisbroek (Eb-s.) 3:2
1979. X. 10. Nancy (Eb) 3:1
1985. IV. 27. Székesfehérvár 3:0
1985. V. 2. Bécs 3:2
1985. V. 3. Bécs 0:3
1991. V. 24. Pireusz (Eb-s.) 2:3

Belorusz SZSZK ellen
1967. VI. 9. Minszk 1:3
1967. VI. 10. Minszk 3:0
1975. IV. 7. Pozsony 3:1

Brazília ellen
1959. IX. 18. Párizs 3:2
1960. XI. 12. Rio de Janeiro (vb) 2:3
1962. X. 19. Moszkva (vb) 3:1
1964. X. 18. Tokió (oj) 2:3
1966. IX. 7. Pardubice (vb) 3:0
1970. IX. 23. Jambol (vb) 3:1
1976. VI. 25. Salgótarján 0:3
1976. VI. 29. Budapest 1:3
1986. VII. 29. Pozsony 0:3

Bulgária ellen
1947. V. 31. Tirana 1:3
1948. IX. 7. Szófia 2:3
1950. VIII. 20. Budapest 1:3
1950. X. 15. Szófia (Eb) 3:2
1951. V. 27. Szófia 1:3
1952. VIII. 18. Moszkva (vb) 3:1
1952. VIII. 29. Moszkva (vb) 1:3
1953. VIII. 12. Bukarest 1:3
1955. VI. 16. Bukarest (Eb) 3:2
1955. VI. 24. Bukarest (Eb) 0:3
1956. IX. 11. Párizs (vb) 0:3
1958. IX. 8. Prága (Eb) 3:2
1959. IX. 12. Párizs 1:3
1960. VIII. 20. Budapest 3:1
1962. V. 11. Skopje 3:1
1962. X. 18. Moszkva (vb) 2:3
1963. V. 10. Eszék 3:0
1963. X. 29. Bukarest (Eb) 3:1
1964. IX. 4. Budapest 3:2
1964. X. 23. Tokió (oj) 1:3
1965. V. 5. Isztambul 3:2
1965. IX. 16. Kielce 3:2
1967. VIII. 9. Ostende 0:3
1967. IX. 15. Budapest 3:1
1969. VIII. 7. Aquila 0:3
1970. VI. 15. Szófia 1:3
1971. IV. 4. Pozsony 3:0
1971. VIII. 16. Temesvár 0:3
1972. V. 6. Pozsony 3:0
1971. VIII. 16. Temesvár 0:3
1972. V. 6. Pozsony 1:3
1974. IV. 4. Pozsony 3:0
1974. VIII. 19. Constanta 0:3
1975. VI. 6. Szófia 3:1
1975. VIII. 27. Berlin 1:3
1976. VIII. 27. Constanta 3:2
1977. V. 10. Pozsony 1:3
1978. V. 19. Pozsony 2:3
1978. VI. 9. Szófia 0:3
1979. VII. 4. Pozsony 0:3
1979. IX. 7. Constanta 2:3
1979. X. 11. Nancy (Eb) 3:2
1980. V. 6. Székesfehérvár 3:1
1981. VI. 13. Berlin 0:3
1981. IX. 2. Braila 1:3
1982. IV. 29. Székesfehérvár 3:1
1983. VI. 8. Szófia 0:3
1983. IX. 19. Berlin (Eb) 1:3
1984. VI. 7. Szófia 1:3
1984. VIII. 26. Havanna 0:3
1987. V. 4. Székesfehérvár 3:0
1987. V. 22. Dunaújváros (Eb-s.) 1:3
1991. V. 25. Pireusz (Eb-s.) 0:3

Ciprus ellen
1991. IV. 29. Pozsony 3:0

Csehország ellen
1995. IV. 21. Ceské Budejovice 0:3
1996. IX. 8. Szeged 1:3

Csehszlovákia ellen
1947. XII. 28. Budapest 1:3
1948. IX. 9. Szófia 0:3
1949. VI. 25. Kolin 0:3
1950. VIII. 6. Budapest 0:3
1950. X. 22. Szófia (Eb) 0:3
1952. VIII. 23. Moszkva (vb) 2:3
1955. VI. 22. Bukarest (Eb) 0:3
1956. IX. 9. Párizs (vb) 0:3
1958. VII. 5. Brüsszel 0:3
1958. VII. 6. Brüsszel 1:3
1958. VII. 11. Brüsszel 1:3
1958. IX. 5. Prága (Eb) 3:2
1959. VII. 5. Bukarest 1:3
1959. IX. 16. Párizs 1:3
1960. VII. 15. Constanta 2:3
1960. VIII. 21. Budapest 1:3
1960. X. 31. São Paulo (vb) 1:3
1961. IX. 12. Prága 1:3
1962. VIII. 25. Bukarest 1:3
1962. X. 24. Moszkva (vb) 2:3
1963. VII. 3. Prága 0:3
1963. X. 23. Brassó (Eb) 3:2
1964. X. 13. Tokió (oj) 2:3
1966. VII. 5. Budapest 1:3
1967. IV. 8. Pozsony 0:3
1967. VIII. 6. Ostende 1:3
1967. IX. 17. Budapest 2:3
1967. XI. 7. Isztambul (Eb) 2:3
1970. VI. 17. Szófia 0:3
1970. VII. 19. Varsó 3:0
1970. IX. 21. Jambol (vb) 1:3
1971. IV. 2. Pozsony 1:3
1971. VIII. 12. Temesvár 2:3
1971. IX. 28. Milánó (Eb) 0:3
1972. V. 7. Pozsony 0:3
1972. VI. 27. Szombathely 3:1
1973. IV. 11. Pozsony 0:3
1974. IV. 5. Pozsony 0:3
1974. VIII. 18. Constanta 0:3
1975. IV. 4. Pozsony 0:3
1975. VIII. 14. Constanta 0:3
1976. IV. 21. Pozsony 0:3
1977. IV. 13. Ternat (Eb-s.) 1:3
1977. V. 11. Pozsony 0:3
1977. VII. 6. Berlin 2:3
1978. V. 11. Budapest 3:1
1978. V. 16. Pozsony 1:3
1978. VII. 9. Berlin 2:3
1979. II. 12. Banská Bystrica 3:2
1979. II. 13. Rózsahegy 0:3

1979. II. 19. Budapest 3:2
1979. II. 20. Budapest 1:3
1979. VII. 6. Pozsony 0:3
1980. I. 23. Pernik (oj-s.) 1:3
1980. IV. 16. Pozsony 0:3
1982. IV. 28. Székesfehérvár 3:0
1982. V. 6. Rózsahegy 3:1
1983. VIII. 11. Zilah 2:3
1984. VIII. 25. Havanna 0:3
1985. VIII. 1. Zsolna 1:3
1985. VIII. 30. Brassó 0:3
1986. VII. 30. Pozsony 0:3
1989. VII. 26. Alexandrúpoli 0:3
1992. IV. 30. Brno 0:3
1992. VI. 10. Nyitra 1:3
1993. IV. 20. Pozsony 2:3
(Cseh-Szlovákia közös csapat)

Dánia ellen
1980. VI. 12. Berlin 3:0
1983. V. 18. Debrecen (Eb-s.) 3:0
1990. V. 5. Esztergom 3:0
1991. IV. 26. Pozsony 2:3
1992. VI. 12. Nyitra 3:1
1996. IX. 18. Aarhus (Eb-s.) 3:2

Az Egyesült Államok ellen
1956. IX. 2. Párizs (vb) 1:3
1960. XI. 13. Rio de Janeiro (vb) 3:2
1964. X. 15. Jokohama (oj) 3:0
1966. IX. 1. Nyitra (vb) 3:1
1970. IX. 20. Jambol (vb) 3:0
1974. VII. 17. Sosnowiec 2:3
1976. VI. 4. Moszkva 3:1
1978. IX. 26. Velence (vb) 1:3

Egyiptom ellen
1979. IV. 11. Budapest 3:0
1996. VII. 5. Sidi Bou Said 1:3
1996. VII. 5. Sidi Bou Said 3:2

Az Észt SZSZK ellen
1968. V. 18. Szolnok 3:1
1968. V. 20. Budapest 3:1
1977. V. 12. Pozsony 3:2

Finnország ellen
1952. VIII. 20. Moszkva (vb) 3:0
1970. IX. 24. Jambol (vb) 3:1
1972. VII. 18. Lappeenranta 3:0
1972. VII. 19. Pieksämäki 3:0
1972. VII. 24. Leningrád 3:1
1975. VIII. 31. Berlin 1:3
1976. IX. 7. Turku 3:1
1977. V. 14. Pozsony 3:1
1977. IX. 25. Helsinki (Eb) 1:3
1978. IX. 25. Velence (vb) 3:1
1982. V. 7. Rózsahegy 3:1
1983. IX. 24. Suhl (Eb) 1:3
1984. IX. 9. Kecskemét 3:0
1984. IX. 21. Naantali 2:3
1984. IX. 23. Pori 3:0
1984. IX. 24. Kauhava 3:1
1985. V. 16. Maribor (Eb-s.) 1:3

Franciaország ellen
1952. VIII. 26. Moszkva (vb) 3:0
1955. VI. 26. Bukarest (Eb) 3:2
1956. III. 3. Párizs 2:3
1956. IX. 4. Párizs (vb) 3:2
1957. VI. 9. Budapest 3:1
1958. II. 1. Párizs 3:1
1958. IX. 7. Prága (Eb) 3:0
1959. IX. 19. Párizs 1:3
1960. XI. 7. Rio de Janeiro (vb) 3:0
1960. XI. 22. Párizs 3:0
1962. VI. 9. Budapest 3:0
1963. III. 22. Párizs 3:2
1963. X. 27. Bukarest (Eb) 3:0
1964. IX. 2. Budapest 3:0
1965. IX. 12. Varsó (Vk) 3:1
1966. VII. 16. Cannes 3:1
1966. IX. 2. Nyitra (vb) 3:1
1967. X. 30. Izmir (Eb) 3:1
1969. V. 23. Bordeaux 3:2
1969. V. 24. Monte de Marsan 3:0
1969. V. 29. Párizs 3:0
1970. IX. 9. Párizs 3:2
1974. VII. 19. Sosnowiec 1:3
1975. X. 22. Belgrád (Eb) 2:3
1976. IX. 6. Turku 3:2
1977. IV. 7. St. André 3:0
1977. IV. 8. Donai 3:1
1977. IV. 9. Dunkerque 1:3
1977. IX. 29. Helsinki (Eb) 3:0
1978. VI. 11. Szófia 3:0
1978. IX. 3. Constanta 0:3
1978. IX. 15. Párizs 2:3
1979. V. 3. Székesfehérvár 3:1
1979. VI. 9. Szófia 3:2
1979. VII. 7. Pozsony 3:0
1981. XII. 20. Hamburg 2:3
1982. V. 22. Evreux 2:3
1982. V. 24. Nantes 3:0
1982. V. 25. Le Mans 2:3
1982. V. 28. Orleans 3:0
1982. VIII. 19. Buzau 1:3
1983. V. 22. Debrecen (Eb-s.) 2:3
1983. IX. 25. Suhl (Eb) 2:3
1986. III. 13. Athén 2:3
1992. V. 2. Brno 3:1
1994. V. 12. Brno 3:1
1995. V. 5. Custoias 1:3

Görögország ellen
1967. X. 26. Izmir (Eb) 3:0
1970. IV. 26. Belgrád 3:0
1979. X. 5. Nantes (Eb) 3:1
1983. IX. 19. Berlin (Eb) 3:1
1985. II. 20. Athén 3:0
1985. II. 24. Athén 1:3
1986. III. 12. Athén 1:3
1987. III. 10. Athén 2:3
1987. III. 11. Athén 1:3
1987. III. 12. Athén 3:0
1988. III. 15. Athén 3:1
1988. III. 16. Athén 0:3
1988. VIII. 27. Dunaújváros 2:3
1989. VII. 24. Alexandrúpoli 0:3
1990. IX. 9. Dunaújváros 0:3
1991. V. 27. Pireusz (Eb-s.) 0:3
1991. IX: 1. Dunaújváros 0:3
1993. IV. 30. Athén (Eb-s.) 0:3
1993. V. 4. Dunaújváros (Eb-s.) 0:3

Hollandia ellen
1949. IX. 14. Prága (vb) 3:1
1956. VIII. 31. Párizs (vb) 3:0
1958. IX. 3. Prága (Eb) 3:2
1964. X. 21. Jokohama (oj) 3:1
1965. IX. 19. Kielce (Vk) 3:1
1966. IX. 6. Pardubice (vb) 3:1
1968. VIII. 28. Zwolle 3:2
1968. VIII. 30. Oss 3:2
1968. VIII. 31. Geldrop 3:0
1969. XI. 15. Budapest 3:1
1969. XI. 17. Budapest 3:0
1970. X. 27. Jambol (vb) 3:2
1974. VII. 21. Sosnowiec 3:0
1975. X. 23. Belgrád (Eb) 2:3
1978. V. 18. Pozsony 3:0
1978. IX. 30. Velence (vb) 3:1
1983. IX. 22. Suhl (Eb) 0:3
1987. V. 20. Dunaújváros (Eb-s.) 2:3
1989. VI. 2. Friedrichshafen 0:3

Horvátország ellen
1996. VI. 8. Rijeka (Eb-s.) 3:1
1996. VI. 12. Szeged (Eb-s.) 3:0

India ellen
1953. VIII. 10. Bukarest 3:0

Irán ellen
1965. IV. 29. Isztambul 3:0

Izrael ellen
1965. IV. 30. Isztambul 3:0
1988. XII. 29. Petah Tikva 2:3
1988. XII. 30. Rishon 0:3
1989. I. 1. Kiriat Ata 3:2
1989. VI. 4. Friedrichshafen 3:2
1989. IX. 10. Dunaújváros 2:3
1989. XII. 26. Jeruzsálem 0:3
1989. XII. 29. Shaarhanegev 0:3
1994. V. 7. Marcali 3:0
1994. V. 9. Veszprém 3:2
1994. VIII. 22. Budapest 0:3

Japán ellen
1960. XI. 10. Rio de Janeiro (vb) 3:0
1962. X. 21. Moszkva (vb) 2:3
1963. IX. 1. Budapest 3:0
1963. IX. 3. Baja 3:1
1964. X. 14. Tokió (oj) 3:0
1969. VIII. 17. Constanta 3:0
1978. IX. 20. Velence (vb) 1:3
1980. I. 24. Pernik (oj-s.) 0:3
1982. VIII. 9. Budapest 2:3
1982. VIII. 11. Szolnok 3:2
1982. VIII. 12. Budapest 1:3
1987. I. 3. Nyköping 3:2

Jugoszlávia ellen
1947. VI. 26. Tirana 0:3
1948. IX. 8. Szófia 0:3
1955. VI. 21. Bukarest (Eb) 3:2
1956. IX. 8. Párizs (vb) 2:3
1957. VI. 22. Budapest 3:2
1958. VI. 7. Belgrád 1:3
1958. VI. 7. Brüsszel 2:3
1958. VII. 10. Brüsszel 3:1
1958. IX. 11. Prága (Eb) 2:3
1960. VIII. 19. Budapest 3:1
1962. V. 12. Skopje 1:3
1962. VI. 30. Budapest 3:0
1962. X. 23. Moszkva (vb) 1:3
1963. V. 12. Eszék 2:3
1963. V. 13. Pélmonostor 3:2
1963. X. 31. Bukarest (Eb) 3:1

1965. IX. 18. Kielce (Vk) 3:1
1967. VI. 21. Varsó 3:2
1967. X. 29. Izmir (Eb) 3:1
1968. V. 31. Zenica 1:3
1968. VIII. 18. Brassó 3:0
1970. IV. 25. Belgrád 3:1
1970. X. 1. Jambol (vb) 2:3
1971. IX. 24. Modena (Eb) 3:1
1973. VI. 16. Belgrád 3:2
1973. VI. 26. Veszprém 2:3
1973. VI. 27. Veszprém 3:2
1974. VI. 21. Belgrád 1:3
1974. VI. 29. Budapest 1:3
1974. VIII. 21. Constanta 0:3
1975. IV. 6. Pozsony 0:3
1975. VI. 8. Szófia 1:3
1975. VIII. 15. Constanta 1:3
1975. X. 19. Skopje (Eb) 1:3
1976. VI. 7. Moszkva 1:3
1977. IX. 26. Helsinki (Eb) 3:0
1979. IX. 9. Constanta 0:3
1979. X. 7. Nantes (Eb) 0:3
1981. IV. 28. Borovo 2:3
1981. VI. 4. Szófia 0:3
1982. V. 1. Székesfehérvár 1:3
1982. V. 13. Siska 1:3
1983. II. 2. Szeged 2:3
1983. II. 3. Szeged 3:0
1983. III. 15. Verbász 3:2
1983. III. 16. Újvidék 3:1
1983. VI. 12. Szófia 0:3
1984. V. 18. Székesfehérvár 2:3
1985. V. 19. Maribor (Eb-s.) 1:3
1986. IX. 3. Berlin 3:2
1989. VII. 25. Alexandrúpoli 0:3
1990. IX. 8. Százhalombatta 0:3
1991. VIII. 31. Dunaújváros 0:3

Kanada ellen
1993. XI. 20. Koblenz (vb-s.) 1:3

A Kínai Népköztársaság ellen
1953. VIII. 12. Bukarest 3:0
1956. IX. 12. Párizs (vb) 3:1
1959. VII. 7. Bukarest 3:0
1959. IX. 13. Párizs 1:3
1961. X. 13. Tiencsin 3:1
1961. x. 20. Peking 0:3
1962. X. 26. Moszkva (vb) 3:1
1966. VIII. 13. Kolozsvár 1:3
1966. IX. 11. Pardubice (vb) 2:3
1978. IX. 14. Párizs 1:3
1979. IX. 6. Constanta 0:3
1982. V. 14. Csáktornya 2:3
1983. VIII. 22. Budapest 0:3
1983. VIII. 23. Budapest 3:1
1985. IX. 4. Budapest 0:3
1985. IX. 7. Szeged 2:3
1985. XI. 8. Szeged 1:3
1985. IX. 10. Kecskemét 1:3

A Koreai Köztársaság ellen
1964. X. 22. Tokió (oj) 3:2
1980. I. 21. Pernik (oj-s.) 0:3
1981. XII. 21. Hamburg 3:1
1987. V. 8. Salzburg 3:1

A Koreai NDK ellen
1962. X. 12. Leningrád (vb) 3:1
1970. VI. 14. Szófia 3:2
1970. IX. 30. Jambol (vb) 1:3
1971. VIII. 18. Temesvár 2.3
1982. IV. 30. Székesfehérvár 3:0
1985. IV. 25. Székesfehérvár 3:0
1985. VIII. 5. Zsolna 0:3
1986. V. 2. Székesfehérvár 1:3
1987. V. 3. Székesfehérvár 3:2
1988. V. 3. Székesfehérvár 3:0

Kuba ellen
1966. VIII. 31. Nyitra (vb) 3:1
1970. IX. 28. Jambol (vb) 3:2
1973. IV. 12. Pozsony 0:3
1974. VI. 22. Belgrád 2:3
1974. VI. 30. Budapest 3.0
1976. IV. 20. Pozsony 1:3
1976. VI. 8. Moszkva 0:3
1977. V. 13. Pozsony 0:3
1978. IX. 22. Velence (vb) 0:3
1979. V. 6. Budapest 3:2
1979. VI. 7. Szófia 2:3
1980. IV. 15. Pozsony 1:3
1981. IV. 12. Székesfehérvár 3:0
1981. IV. 14. Budapest 2:3
1981. VI. 3. Szófia 0:3
1981. VI. 15. Potsdam 0:3
1982. V. 8. Rózsahegy 0:3
1983. IV. 30. Székesfehérvár 3:0
1984. VIII. 20. Havanna 0:3
1985. IV. 28. Székesfehérvár 3:0
1986. V. 3. Székesfehérvár 2:3
1986. V. 6. Bécs 2:3
1986. IX. 5. Berlin 0:3
1987. I. 5. Stockholm 0:3
1987. V. 4. Székesfehérvár 0:3
1987. V. 9. Salzburg 2:3
1988. V. 1. Székesfehérvár 3:0
1988. V. 4. Győr 3:2
1989. V. 7. Esztergom 1:3
1989. V. 8. Győr 3:1
1990. V. 6. Budapest 1:3
1990. V. 7. Győr 1:3

Lengyelország ellen
1948. IX. 11. Szófia 0:3
1950. X. 20. Szófia (Eb) 3:1
1952. VIII. 19. Moszkva (vb) 3:2
1955. VI. 22. Bukarest (Eb) 1:3
1956. IX. 6. Párizs (vb) 0:3
1957. IX. 21. Budapest 3:1
1958. III. 13. Ilmenau 0:3
1958. VII. 8. Brüsszel 2:3
1958. IX. 6. Prága (Eb) 3:1
1959. VIII. 1. Bukarest 1:3
1959. IX. 14. Párizs 3:2
1959. X. 11. Wroclaw 2:3
1960. XI. 5. Rio de Janeiro (vb) 1:3
1960. XI. 21. Párizs 2:3
1961. IX. 13. Prága 0:3
1962. X. 20. Moszkva (vb) 3:1
1963. XI. 2. Bukarest (Eb) 3:0
1964. VII. 11. Budapest 3:2
1964. VII. 12. Székesfehérvár 3:1
1965. V. 1. Isztambul 0:3
1965. VI. 19. Lipcse 2:2
(Négy játszmára játszották.)
1965. IX. 14. Varsó (Vk) 0:3
1967. IV. 7. Pozsony 2:3
1967. IV. 23. Varsó 1:3
1967. IX. 16. Budapest 1:3
1967. XI. 2. Isztambul (Eb) 1:3
1968. IV. 1. Zenica 3:0
1968. VIII. 16. Brassó 1:3
1969. VIII. 5. Aquila 0:3
1969. VIII. 15. Constanta 3:2
1970. VI. 13. Szófia 3:1
1970. VII. 21. Varsó 1:3
1970. IX. 22. Jambol (vb) 2:3
1971. VI. 8. Przemysl 1:3
1971. X. 1. Milánó (Eb) 3:0
1973. VII. 19. Olsztyn 0:3
1975. VIII. 16. Constanta 1:3
1975. X. 18. Skopje (Eb) 0:3
1976. VI. 3. Moszkva 0:3
1977. IX. 3. Constanta 0:3
1980. V. 3. Székesfehérvár 2:3
1984. VIII. 22. Havanna 0:3
1986. VIII. 1. Pozsony 0:3
1988. VI. 18. Zakopane 0:3
1988. VI. 19. Zakopane 1:3
1988. VIII. 26. Dunaújváros 1:3
1991. IV. 27. Pozsony 0:3
1992. VI. 13. Nyitra 3:2

Lettország ellen (1992-ig Lett SZSZK)
1980. IV. 19. Pozsony 0:3
1982. V. 5. Rózsahegy 3:2
1994. V. 11. Brno 3:0
1995. IV. 20. Ceské Budejovice 3:2

Litvánia ellen (1992-ig Litván SZSZK)
1971. VI. 7. Przemysl 3:1
1989. XII. 27. Jeruzsálem 3:2

Luxemburg ellen
1981. I. 2. Bécs 3:0
1988. IV. 16. Luxembourg 3:1

Mexikó ellen
1967. IV. 12. Budapest 3:0
1967. IV. 17. Budapest 3:1
1971. VII. 6. Budapest 3:0

Mongólia ellen
1953. VIII. 6. Bukarest 3.0
1961. X. 7. Ulánbátor 3:1
1970. X. 2. Jambol (vb) 3:0

Az NDK ellen
1958. III. 12. Ilmenau 3.2
1959. VI. 6. Bukarest 3:1
1962. VI. 29. Bukarest 3:1
1962. VIII. 26. Bukarest 3:0
1964. IX. 1. Budapest 2:3
1965. VI. 17. Lipcse 1:3
(Négy játszmára játszották.)
1966. VIII. 30. Nyitra (vb) 0:3
1967. IX. 4. Isztambul (Eb) 3:2
1969. VIII. 18. Constanta 0:3
1969. IX. 4. Berlin 0:3
1969. IX. 5. Berlin 2:3
1970. V. 4. Budapest 3:2
1970. V. 5. Budapest 1:3
1970. VI. 16. Szófia 0:3
1971. III. 31. Pozsony 3:0
1971. IX. 29. Milánó (Eb) 0:3
1972. V. 28. Pozsony 0:3
1972. V. 10. Miskolc 1:3
1972. V. 11. Budapest 1:3
1972. VI. 29. Szombathely 1:3

1973. IV. 10. Pozsony 3:2
1974. IV. 6. Pozsony 0:3
1975. IV. 5. Pozsony 0:3
1975. VI. 4. Szófia 1:3
1975. VIII. 28. Berlin 1:3
1975. X. 25. Belgrád (Eb) 1:3
1976. IV. 25. Pozsony 0:3
1976. V. 27. Berlin 0:3
1976. VIII. 28. Constanta 0:3
1977. VII. 8. Berlin 0:3
1977. IX. 5. Constanta 3:2
1978. V. 17. Pozsony 3:1
1978. VI. 7. Szófia 0:3
1978. VII. 5. Berlin 1:3
1978. VIII. 29. Constanta 0:3
1979. VII. 13. Brandenburg 1:3
1979. X. 13. Nancy (Eb) 3:0
1980. V. 4. Székesfehérvár 3:1
1980. VI. 14. Berlin 3:2
1981. V. 6. Jerez de la Frontera (Eb-s.) 0:3
1981. VI. 14. Cottbus 0:3
1981. IX. 3. Braila 1:3
1982. V. 9. Rózsahegy 0:3
1982. VIII. 20. Buzau 0:3
1982. IX. 24. Berlin 0:3
1983. IV. 29. Székesfehérvár 3:0
1983. VI. 10. Szófia 1:3
1983. IX. 17. Berlin (Eb) 0:3
1984. VI. 9. Szófia 3:1
1985. II. 22. Athén 0:3
1985. VIII. 31. Brassó 1.3
1986. V. 4. Székesfehérvár 0:3
1986. IX. 4. Berlin 2:3
1987. V. 24. Dunaújváros (Eb-s.) 1:3
1988. VII. 31. (délelőtt) Berlin 1:3
1988. VII. 31. (este) Berlin 0:3
1989. IX. 8. Dunaújváros 0:3

Németország ellen
1991. IV. 25. Pozsony 3:1
1991. V. 1. Pozsony 3:0
1993. XI. 19. Koblenz (vb-s.) 0:3

Az NSZK ellen
1966. III. 15. Freiburg 3:0
1966. III. 17. Frankfurt 3:0
1966. III. 19. Hilden 3:0
1966. III. 20. Augsburg 3:1
1967. VIII. 7. Ostende 3:1
1970. VIII. 12. Temesvár 3:1
1971. VIII. 13. Temesvár 3:0
1971. IX. 25. Modena (Eb) 3:0
1973. VI. 15. Belgrád 3:1
1978. V. 10. Tatabánya 3:0
1979. IX. 5. Constanta 3:1
1980. VIII. 28. Landenburg 2:3
1980. VIII. 29. Usingen 3:1
1980. VIII. 30. Bensheim 3:1
1980. VIII. 30. Galac 3:0
1981. XII. 22. Hamburg 3:0
1982. VIII. 18. Buzau 3:0
1983. V. 21. Debrecen (Eb-s.) 3:0
1983. VII. 22. Bad Soden 3:0
1983. VI. 23. Koblenz 3:1
1983. VI. 24. Hochein 3:1
1983. VI. 25. Stadtballendorf 3:2
1984. IV. 10. Osnabrück 3:1
1984. IV. 11. Rheine 3:0
1984. IV. 12. Coesfeld 3:2
1985. IV. 18. Oberramstadt 3:1
1985. IV. 19. Heidelberg 3:1
1985. IV. 20. Karlsruhe 3:1
1985. IV. 21. Aschaffenburg 3:1
1985. IV. 26. Székesfehérvár 3:1
1989. VI. 6. Friedrichshafen 0:3
1989. IX. 7. Dunaújváros 0:3

Olaszország ellen
1949. IX. 17. Prága (vb) 3:0
1958. I. 6. Torino 3:0
1958. VIII. 30. Prága (Eb) 3:0
1962. X. 13. Leningrád (vb) 3:1
1963. X. 22. Brassó (Eb) 3:0
1966. IX. 5. Pardubice (vb)
1967. XI. 3. Isztambul (Eb) 3:1
1969. VIII. 4. Aquila 0:3
1970. VIII. 18. Temesvár 2:3
1970. IX. 26. Jambol (vb) 3:2
1973. VII. 18. Olsztyn 3:0
1974. VIII. 22. Constanta 3:2
1975. X. 20. Skopje (Eb) 0:3
1976. IX. 5. Turku 3:1
1977. VII. 19. San Pellegrino 3:2
1977. VII. 21. San Pellegrino 3:2
1977. IX. 27. Helsinki (Eb) 3:2
1978. VI. 8. Szófia 3:1
1979. VIII. 25. Pescara 3:0
1979. VIII. 27. Terni 3:1
1979. VIII. 29. Terracina 0:3
1981. VI. 17. Berlin 3:0
1995. V. 7. Sra da Hora 2:3

Oroszország ellen
1992. VI. 14. Nyitra 1.3

Portugália ellen
1985. V. 18. Maribor (Eb-s.) 3:0
1993. XI. 21. Koblenz (vb-s.) 2:3

Románia ellen
1947. V. 29. Tirana 0:3
1948. IX. 12. Szófia 1:3
1949. VII. 10. Budapest 3:2
1949. X. 11. Prága (vb) 2:3
1950. VI. 18. Bukarest 1:3
1950. X. 18. Szófia (Eb) 3:0
1952. VII. 26. Budapest 3:1
1952. VIII. 27. Moszkva (vb) 1:3
1953. VI. 21. Bukarest 1:3
1954. VII. 11. Budapest 3:0
1955. VI. 25. Bukarest (Eb) 2:3
1956. IX. 10. Párizs (vb) 1:3
1957. VII. 19. Orasul Stalin 1:3
1958. VI. 6. Belgrád 3:0
1958. VIII. 31. Prága (Eb) 0:3
1958. IX. 9. Prága (Eb) 2:3
1959. VI. 7. Bukarest 3:0
1959. VII. 5. Bukarest 2:3
1959. IX. 11. Párizs 3:2
1960. VII. 16. Constanta 2:3
1960. VIII. 18. Budapest 3:1
1960. XI. 9. Rio de Janeiro (vb) 1:3
1960. XI. 20. Párizs 2:3
1961. IX. 9. Prága 0:3
1962. VIII. 24. Bukarest 1:3
1962. X. 16. Leningrád (vb) 2:3
1963. IX. 14. Budapest 3:0
1963. IX. 16. Békéscsaba 2:2
(Sötétedés miatt félbeszakadt.)
1963. X. 28. Bukarest (Eb) 0:3
1964. X. 19. Jokohama (oj) 1:3
1965. VI. 18. Lipcse 2:2
(Négy játszmára játszották.)
1966. VII. 17. Monaco 3:1
1966. VIII. 14. Kolozsvár 1:3
1966. VIII. 15. Kolozsvár 0:3
1967. VIII. 10. Ostende 3:1
1967. XI. 8. Isztambul (Eb) 1:3
1968. VIII. 15. Brassó 1:3
1969. VIII. 16. Constanta 3:1
1970. VII. 20. Varsó 3:1
1970. VIII. 16. Temesvár 0:3
1971. VIII. 14. Temesvár 0:3
1971. IX. 30. Milánó (Eb) 1:3
1972. V. 4. Pozsony 0:3
1972. VI. 28. Szombathely 1:3
1973. VII. 17. Olsztyn 1:3
1974. IV. 7. Pozsony 3:0
1974. VIII. 20. Constanta 3:0
1975. IV. 2. Pozsony 1:3
1975. VI. 7. Szófia 1:3
1975. VIII. 12. Constanta 2:3
1975. VIII. 29. Berlin 0:3
1976. V. 3. Berlin 1:3
1976. VIII. 26. Constanta 0:3
1977. VII. 9. Berlin 3:0
1977. IX. 1. Constanta 2:3
1977. IX. 28. Helsinki (Eb) 1:3
1977. X. 2. Helsinki (Eb) 0:3
1978. V. 9. Budapest 0:3
1978. VII. 6. Berlin 3:2
1978. IX. 2. Constanta 2:3
1978. IX. 27. Velence (vb) 3:1
1978. X. 1. Velence (vb) 1:3
1979. V. 5. Székesfehérvár 0:3
1979. VII. 15. Berlin 0:3
1979. VIII. 14. Nagybánya 0:3
1979. VIII. 16. Nyíregyháza 1:3
1979. IX. 8. Constanta 0:3
1979. X. 12. Nancy (Eb) 1:3
1980. V. 5. Székesfehérvár 1:3
1981. IV. 10. Székesfehérvár 3:2
1981. IX. 1. Galac 2:3
1982. VIII. 17. Buzau 0:3
1983. V. 2. Székesfehérvár 1:3
1983. VIII. 9. Zilah 2:3
1983. IX. 23. Suhl (Eb) 2:3
1985. VIII. 3. Zsolna 0:3
1985. VIII. 29. Brassó 0:3
1986. VII. 31. Pozsony 1:3
1986. IX. 7. Berlin 0:3
1988. VII. 29. Berlin 0:3
1988. VII. 30. Berlin 1:3
1992. IV. 26. Brno 3:2
1994. V. 15. Brno 3:0

Spanyolország ellen
1976. VIII. 30. Constanta 3:0
1977. IV. 16. Ruisbroek (Eb-s.) 3:2
1979. I. 5. Bécs 3:0
1979. I. 7. Bécs 3:2
1981. IV. 11. Székesfehérvár 0:3
1981. V. 9. Jerez de la Frontera (Eb-s.) 2:3
1985. V. 17. Maribor (Eb-s.) 0:3
1988. VIII. 17. Almeria 1:3
1988. VIII. 19. Almeria 0:3
1988. VIII. 28. Dunaújváros 1:3
1989. V. 31. Friedrichshafen 3:0
1989. IX. 9. Dunaújváros 0:3
1990. I. 6. Murica (B vb-s.) 1:3

1990. I. 8. Murica (B vb-s.) 0:3
1990. IX. 7. Dunaújváros 1:3
1992. VI. 17. Sanlúcar de Barrameda 0:3
1992. VI. 19. Montillon 1:3
1992. VI. 20. Priego de Córdoba 0:3
1993. V. 9. Dunaújváros (Eb-s.) 0:3
1993. V. 16. Almeria (Eb-s.) 0:3
1994. V. 13. Brno 1:3

Svájc ellen
1991. V. 26. Pireusz (Eb-s.) 3:0
1992. IV. 27. Brno 3:0
1993. V. 22. Nyíregyháza (Eb-s.) 3:0
1993. V. 29. Thun (Eb-s.) 3:0

Svédország ellen
1986. III. 14. Athén 0:3
1986. IX. 6. Berlin 0:3
1987. I. 4. Stockholm 0:3
1995. V. 2. Estoril 3:1
1995. V. 6. Sra de Hora 1:3

Szlovákia ellen
1993. IV. 21. Pozsony 3:1
1994. V. 16. Brno 3:0
1994. X. 30. Marcali (Eb-es.) 0:3
1994. XI. 27. Pozsony (Eb-es.) 0:3
1996. V. 26. Pozsony 0:3

Szlovénia ellen
1992. IV. 28. Brno 3:2
1992. IX. 19. Novo Mesto 0:3
1992. IX. 20. Novo Mesto 3:1

A Szovjetunió ellen
1949. IX. 13. Prága (vb) 0:3
1950. X. 19. Szófia (Eb) 0:3
1952. VIII. 22. Moszkva (vb) 0:3
1953. III. 22. Budapest 0:3
1955. VI. 19. Bukarest (Eb) 0:3
1956. IX. 5. Párizs (vb) 0:3
1958. VIII. 7. Győr 2:3
1958. VIII. 9. Budapest 2:3
1958. IX. 10 Prága 0:3
1960. XI. 6. Rio de Janeiro (vb) 1:3)
1961. IV. 26. Moszkva 2:3
1961. IV. 28. Moszkva 1:3
1961. IX. 10. Prága 1:3
1962. IV. 10. Budapest 3:2
1962. IV. 14. Budapest 3:2
1962. X. 25. Moszkva (vb) 0:3
1963. XI. 1. Bukarest (Eb) 1:3
1964. X. 17. Tokió (oj) 0:3
1965. IX. 13. Varsó (Vk) 0:3
1966. IX. 3. Nyitra (vb) 3:2
1967. XI. 6. Isztambul (Eb) 0:3
1970. VII. 17. Varsó 2:3
1971. IX. 27. Milánó (Eb) 0:3
1972. VII. 23. Leningrád 1:3
1974. VII. 18. Sosnowiec 0:3
1975. X. 6. Moszkva 0:3
1976. V. 28. Berlin 0:3
1977. X. 1. Helsinki (Eb) 0:3
1979. X. 6. Nantes (Eb) 0:3
1984. VIII. 23. Havanna 0:3

Törökország ellen
1965. V. 4. Isztambul 3:0
1966. IX. 10. Pardubice (vb) 3:0
1967. X. 20. Ankara 3:0
1967. X. 22. Ankara 3:0
1977. IV. 17. Ruisbroek (Eb-s.) 3:2
1983. VI. 9. Szófia 3:1
1984. VI. 8. Szófia 3:1
1992. V. 1. Brno 2:3
1995. V. 3. Estoril 0:3

Trieszt szabad város ellen
1948. IX. 10. Szófia 3:0.

Tunézia ellen
1953. VIII. 9. Bukarest 3:0
1980. IV. 12. Tunisz 3:0
1996. VII. 5. Sidi Bou Said 3:2
1996. VII. 6. Sidi Bou Said 1:3
1996. VII. 9. El Haouaria 0:3

Ukrajna ellen (1992-ig Ukrán SZSZK)
1964. V. 3. Kijev 3:2
1964. V. 4. Kijev 3:1
1972. V. 5. Pozsony 0:3
1982. V. 15. Zágráb 0:3
1993. IV. 17. Vásárosnamény 3:2
1993. IV. 18. Nyíregyháza 3:2

Az Üzbég SZSZK ellen
1981. VI. 16. Berlin 3:2

Venezuela ellen
1960. XI. 4. Rio de Janeiro (vb) 3:0
1978. IX. 24. Velence (vb) 3:0

Nők

Albánia ellen
1947. V. 31. Tirana 2:0

Anglia ellen
1971. IX. 24. Imola (Eb) 3:0

Argentína ellen
1982. IX. 13. Trujillo (vb) 3:1

Ausztrália ellen
1982. IX. 18. Trujillo (vb) 3:0
1986. V. 3. Róma (B vb) 3:0

Ausztria ellen
1962. X. 24. Kijev (vb) 3:0
1989. V. 13. Eger 3:0
1992. V. 29. Bolu 3:0
1993. VI. 6. Bécs (Eb-s.)3:2
1993. VI. 13. Budapest (Eb-s.) 2:3

Belgium ellen
1980. XII. 29. Hagen 3:0
1987. IX. 1. Ajka 3:0
1987. XI. 2. Ajka 3:0
1987. IX. 26. Gent (Eb) 3:0

A Belorusz SZSZK ellen
1971. VII. 7. Gomel 3:2
1971. VII. 8. Gomel 0:3
1971. VII. 9. Dobrus 3:1
1983. VI. 17. Moszkva 0:3

Brazília ellen
1970. IX. 22. Várna (vb) 3:2
1974. X. 14. Puebla (vb) 2:3
1980. I. 20. Pazardzsik (oj-s.) 3:2
1980. VII. 21. Moszkva (oj) 3:2

Bulgária ellen
1947. V. 27. Tirana 0:2
1948. IX. 7. Szófia 0:2
1950. VIII. 20. Budapest 3:2
1950. X. 20. Szófia (Eb) 1:3
1951. V. 27. Szófia 1:3
1952. VIII. 23. Moszkva (vb) 1:3
1955. VI. 25. Bukarest (Eb) 1:3
1958. IX. 10. Prága (Eb) 1:3
1960. VII. 1. Budapest 3:2
1962. V. 12. Skopje 2:3
1962. X. 14. Leningrád (vb) 1:3
1963. V. 12. Eszék 0:3
1963. X. 29. Constanta (Eb) 1:3
1965. VI. 4. Budapest 3:0
1966. V. 28. Belgrád 3:0
1967. VI. 29. Stendal 3:0
1967. IX. 10. Budapest 3:0
1967. IX. 27. Szlavonszki Brod (oj-s.) 3:0
1967. XI. 5. Izmir (Eb) 3:0
1968. VI. 20. Budapest 3:0
1968. VIII. 1. Szófia 3:1
1970. IV. 25. Belgrád 3:0
1970. VI. 14. Budapest 2:3
1970. VII. 24. Várna 3:2
1970. IX. 27. Várna (vb) 3:1
1971. III. 30. Budapest 3:1
1971. VII. 23. Várna 3:2
1971. VIII. 22. Koprivnice 3:1
1971. IX. 27. Reggio Emilia (Eb) 2:3
1972. IV. 2. Székesfehérvár 3:0
1972. V. 27. Koprivnice 3:0
1972. V. 30. Koprivnice 3:1
1973. VII. 30. Donyeck 3:2
1974. IV. 2. Szombathely 2:3
1974. VIII. 8. Constanta 1:3
1975. IV. 7. Szombathely 3:2
1975. VIII. 17. Várna 1:3
1975. IX. 25. Budapest 3:0
1975. X. 25. Belgrád (Eb) 3:1
1976. V. 29. Gradacsac 3:1
1976. VIII. 29. Várna 1:3
1977. IV. 5. Szombathely 3:0
1977. VI. 12. Constanta 3:0
1978. VI. 5. Szombathely 1:3
1979. VI. 21. Lódz 1:3
1979. VIII. 12. Constanta 0:3
1979. X. 13. Lyon (Eb) 2:3
1980. I. 21. Pazardzsik (oj-s.) 2:3
1980. IV. 6. Szombathely 3:0
1980. V. 10. Most 1:3
1980. VI. 26. Lódz 3:2
1980. VII. 25. Moszkva (oj) 3:1
1980. VII. 29. Moszkva (oj) 2:3
1981. V. 10. Koprivnice 3:0
1981. IX. 21 Szófia (Eb) 2:3
1982. IV. 5. Szombathely 3:0
1982. VI. 8. Phenjan 0:3
1982. VIII. 20. Várna 0:3
1982. IX. 25. Arequipa (vb) 2:3
1983. VIII. 11. Várna 1:3
1983. IX. 22. Rostock (Eb) 3:0
1984. IV. 26. Volgográd 0:3
1984. VII. 15. Tolbuhin 1:3
1984. VIII. 21. Havanna 2:3
1984. VIII. 26. Havanna 2:3
1985. VI. 4. Phenjan 2:3
1985. X. 3. Sittard (Eb) 3:2
1986. IV. 4. Rakovnik 1:3
1986. V. 9. Róma (B vb) 2:3

1986. VIII. 13. Várna 0:3
1987. IV. 7. Szombathely 1:3
1987. IX. 29. Gent (Eb) 0:3
1988. IV. 7. Szombathely 3:1
1988. IV. 17. Brno 0:3
1988. VII. 29. Belhatov 0:3
1988. VIII. 31. Várna 0:3
1989. IV. 6. Szombathely 0:3
1989. IV. 16. Brno 0:3
1989. V. 18. Mladenovac 0:3
1989. VII. 26. Slupsk 0:3

Csehszlovákia ellen
1948. IX. 9. Szófia 0:2
1949. IX. 14. Prága (Eb) 0:3
1950. XIII. 6. Budapest 0:3
1950. X. 15. Szófia (Eb) 0:3
1952. VIII. 20. Moszkva (vb) 0:3
1955. VI. 17. Bukarest (Eb) 0:3
1958. IX. 7. Prága (Eb) 0:3
1959. VII. 7. Bukarest 0:3
1960. VII. 2. Budapest 3:0
1962. VIII. 25. Constanta 2:3
1962. X. 15. Leningrád (vb) 1:3
1963. VI. 29. Plzen 1:3
1963. X. 23. Craiova (Eb) 1:3
1966. VI. 24. Znojmo 0:3
1966. VI. 25. Trebic 0:2
(Eső miatt félbeszakadt.)
1967. IX. 23. Szlavonszki Brod (oj-s.) 0:3
1967. XI. 7. Izmir (Eb) 1:3
1968. IV. 6. Ostrava 1:3
1968. V. 31. Zenica 0:3
1968. VI. 22. Budapest 1:3
1970: VII. 26. Várna 3:2
1970. VIII. 10. Constanta 0:3
1970. X. 1. Várna (vb) 3:2
1971. IV. 1. Budapest 3:2
1971. VIII. 21. Koprivnice 1:3
1971. IX. 29. Reggio Emilia (Eb) 1:3
1972. IX 4. Székesfehérvár 2:3
1972. V. 29. Koprivnice 1:3
1972. VI. 1. Koprivnice 3:1
1972. IX. 2. München (oj) 3:2
1973. IV. 1. Szombathely 3:0
1974. VII. 31. Lódz 0:3
1974. VIII. 7. Constanta 2:3
1975. IV. 6. Szombathely 3:2
1975. VI. 20. Prága 2:3
1975. VI. 20. Lódz 3:1
1975. VII. 10. Constanta 1:3
1975. VIII. 16. Várna 3:2
1975. X. 22. Belgrád (Eb) 3:1
1976. VIII. 27. Várna 2:3
1977. VI. 10. Constanta 3:1
1977. VI. 27. Lódz 3:1
1977. VI. 29. Lódz 2:3
1977. IX. 28. Turku (Eb) 3:1
1978. V. 28. Prága 1:3
1979. VIII. 10. Constanta 1:3
1980. V. 7. Most 1:3
1980. VI. 19. Iasi 3:0
1980. VI. 29. Lódz 2:3
1981. V. 6. Novy Jicin 2:3
1981. V. 12. Roudnici 2:3
1981. V. 14. Most 3:1
1981. V. 15. Turnové 1:3
1981. VII. 8. Besztercebánya 3:1
1981. VIII. 23. Várna 3:0
1981. IX. 24. Szófia (Eb) 3:1
1982. IV. 21. Plzen 3:2
1985. VIII. 18. Várna 1:3
1986. IV. 1. Rakovnik 2:3
1986. IV. 10. Szombathely 3:0
1987. IV. 16. Ostrava 0:3
1987. VI. 30. Schwerin 3:2
1987. VIII. 12. Tolbuhin 0:3
1988. IV. 10. Szombathely 0:3
1988. IV. 15. Brno 1:3
1988. VII. 31. Belhatow 0:3
1988. IX. 3. Várna 0:3
1989. IV. 9. Szombathely 0:3
1989. IV. 13. Mikulov 0:3
1992. V. 30. Bolu 0:3

Dánia ellen
1963. X. 24. Craiova (Eb) 3:0
1989. VI. 9. Ankara (Eb-s.) 3:0
1991. VI. 15. Mielec (Eb-s.) 3:1

A Dominikai Köztársaság ellen
1978. VIII. 30. Riga (vb) 3:0

Az Egyesült Államok ellen
1974. X. 20. Monterrey (vb) 3:0
1977. VIII. 2. Várna 1:3
1977. XI. 10. Jokohama (Vk) 2:3
1977. XI. 14. Urava (Vk) 3:1
1981. VIII. 12. Szolnok 1:3
1981. VIII. 13. Túrkeve 1:3
1981. VIII. 17. Budapest 1:3
1982. II. 28. Colorado Springs 1:3
1982. III. 3. Fort Collins 1:3
1982. III. 4. Denver 0:3
1982. VII. 1. Budapest 1:3
1982. VII. 3. Eger 3:2
1982. IX. 20. Trujillo (vb) 0:3
1983. IV. 5. Szombathely 1:3
1983. IV. 10. Budapest 1:3
1983. VIII. 12. Várna 0:3
1985. VII. 12. Le Touquet 3:2
1985. VII. 21. Budapest 3:0
1990. IV. 20. Szombathely 1:3

Az Észt SZSZK ellen
1971. VII. 14. Leningrád 3:0

Finnország ellen
1976. IX. 18. Kankaanpää 3:0
1976. IX. 20. Orivesi 3:0
1977. VIII. 6. Várna 3:0
1978. VIII. 27. Riga 3:0
1989. III. 31. Montreux 2:3
1989. IV. 2. Montreux 3:2
1990. IV. 11. Montreux 2:3
1992. IV. 9. Szombathely 2:3
1992. IV. 12. Szombathely 3:1

Franciaország ellen
1949. IX. 12. Prága (Eb) 1:3
1952. VIII. 24. Moszkva (vb) 3:1
1958. III. 16. Budapest 3:1
1959. III. 16. Lipcse 3:2
1960. XI. 5. Párizs 3:0
1961. V. 26. Zágráb 3:1
1969. V. 11. Belgrád 3:0
1971. VII. 25. Várna 3:1
1972. V. 21. Cannes 3:0
1974. VII. 26. Lódz 3:1
1979. X. 7. Evreux (Eb) 3:0
1984. IV. 4. Szombathely 3:0
1984. V. 25. Saint-Louis 2:3
1984. V. 27. Lyon 3:1
1984. VII. 14. Tolbuhin 3:1
1985. IV. 7. Szombathely 3:2
1985. VII. 13. Le Touquet 3:2
1985. VII. 20. Budapest 0:3
1985. VIII. 17. Várna 3:2
1985. IX. 18. Budapest 3:2
1985. IX. 19. Budapest 2:3
1985. X. 5. Sittard (Eb) 0:3
1986. IV. 9. Szombathely 3:1
1986. VIII. 14. Várna 2:3
1987. IV. 30 Párizs 3:1
1987. V. 3. Párizs 3:2
1987. VIII. 27. Oldenburg 3:1
1987. IX. 25. Gent (Eb) 2:3
1988. IX. 4. Várna 0:3
1988. XII. 28. Szaloniki 0:3
1989. IV. 1. Montreux 0:3
1989. VII. 24. Slupsk 1:3
1991. V. 21. Győr 3:2
1991. VI. 14. Mielec (Eb-s.) 2:3
1992. VI. 3. Bolu 3:1
1993. V. 15. Flers (Eb-s.) 0:3
1993. V. 23. Budapest (Eb-s.) 2:3

A Fülöp-szigetek ellen
1974. X. 13. Puebla (vb) 3:0

Görögország ellen
1985. VII. 14. Le Touquet 3:0
1985. X. 4. Sittard (Eb) 3:0
1987. V. 8. Schwerte (Eb-s.) 3:0
1988. XII. 27. Szaloniki 3:2
1989. V. 13. Eger 3:0
1991. V. 19. Győr 1:3

Hollandia ellen
1949. IX. 13. Prága (Eb) 3:0
1958. VIII. 30. Prága (Eb) 3:0
1959. III. 14. Lipcse 3:2
1960. XI. 4. Párizs 3:0
1961. V. 25. Zágráb 3:1
1962. X. 26. Kijev (vb) 3:1
1963. X. 22. Craiova (Eb) 3:0
1967. XI. 6. Izmir (Eb) 3:1
1968. XII. 16. Drachten 3:0
1968. XII. 18. Winterswijk 3:1
1968. XII. 20. Vlodrop 3:1
1968. XII. 21. Oegstgent 3:0
1969. VII. 2. Szombathely 3:0
1969. VII. 6. Budapest 3:0
1970. V. 16. Sneek 3:0
1970. V. 20. Nijmegen 3:2
1970. IX. 15. Budapest 3:0
1970. IX. 17. Budapest 3:1
1975. IX. 5. Heerenberg 3:0
1975. IX. 6. Gravensand 3:0
1975. IX. 7. Cuyk 3:1
1977. IX. 25. Turku (Eb) 3:0
1979. X. 6. Evreux (Eb) 3:2
1982. IX. 14. Trujillo (vb) 3:0
1984. VII. 12. Várna 3:2
1985. X. 1. Leeuwarden (Eb) 0:3
1986. V. 7. Róma (B vb) 3.0
1987. VIII. 15. Tolbuhin 3:2
1987. VIII. 30. Oldenburg 0:3
1989. IV. 15. Brno 0:3
1993. X. 29. Szolnok (vb-s.) 0:3

India ellen
1952. VIII. 26. Moszkva (vb) 3:0

Izrael ellen
1967. XI. 1. Izmir (Eb) 3:0
1971. IX. 23. Imola (Eb) 3:0
1987. V. 6. Schwerte (Eb-s.) 3:0
1991. V. 23. Győr 3:0
1991. V. 31. Eger 3:0
1991. VI. 3. Budapest 3:0

Japán ellen
1964. VII. 7. Budapest 0:3
1970. IX. 30. Várna (vb) 1:3
1970. VIII. 14. München 2:3
1971. VIII. 26. Budapest 0:3
1971. VIII. 28. Szombathely 1:3
1971. IX. 1. Miskolc 0:3
1971. IX. 2. Budapest 0:3
1973. VI. 9. Tokió 1:3
1973. VII. 18. Budapest 3:0
1973. VII. 19. Kecskemét 3:1
1974. VIII. 3. Budapest 1:3
1974. VIII. 4. Jászberény 0:3
1974. X. 18. Monterrey (vb) 0:3
1974. X. 25. Guadalajara (vb) 0:3
1976. VII. 19. Montreal (OJ) 0:3
1977. XI. 8. Tokió (Vk) 0:3
1978. VII. 23. Várna 2:3
1978. VIII. 17. Budapest 0:3
1978. VIII. 19. Salgótarján 1:3
1979. VII. 16. Szeged 0:3
1979. VII. 19. Szolnok 0:3
1979. VII. 20. Budapest 1:3
1979. VII. 22. Budapest 0:3
1981. VIII. 20. Várna 2:3
1981. IX. 5. Wilsbiburg 3:2
1981. IX. 8. Passau 0:3
1982. VI. 29. Budapest 0:3
1985. VII. 19. Budapest 2:3
1985. XI. 2. Szöul 0:3
1986. XI. 22. Szöul 0:3
1988. IX. 2. Várna 1:3

Jugoszlávia ellen
1947. V. 29. Tirana 0:2
1948. IX. 8. Szófia 0:2
1958. III. 14. Budapest 3:1
1958. IX. 3. Prága (Eb) 1:3
1959. III. 15. Lipcse 2:3
1960. XI. 6. Párizs 3:2
1961. V. 28. Zágráb 2:3
1962. V. 11. Skopje 0:3
1963. V. 10. Eszék 3:2
1963. V. 13. Pélmonostor 3:2
1963. X. 26. Constanta (Eb) 3:2
1966. V. 27. Belgrád 3:2
1967. IX. 8. Budapest 3:0
1967. IX. 25. Szlavonszki Brod (oj-s.) 3:1
1968. VI. 2. Zenica 3:0
1969. V. 10. Belgrád 3:0
1970. IV. 26. Belgrád 3:1
1975. VII. 12. Constanta 3:0
1975. VIII. 13. Várna 3:1
1975. X. 20. Rijeka (Eb) 3:0
1976. V. 30. Gradacsac 3:1
1976. VIII. 28. Várna 3:1
1977. IV. 4. Szombathely 3:0
1977. IX. 26. Turku (Eb) 3:0
1978. IX. 5. Minszk (vb) 3:0
1979. IV. 6. Szombathely 3:1
1979. X. 5. Evreux (Eb) 3:1
1983. IV. 19. Muraszombat 0:3
1983. IV. 20. Muraszombat 3:2
1988. IV. 2. Montreux 1:3
1989. V. 14. Eger 2:3
1989. V. 20. Mladenovac 0:3
1991. V. 24. Győr 3:0

Kanada ellen
1976. IV. 7. Szombathely 2:3
1976. VII. 21. Montreal (oj) 3:1
1978. VII. 22. Várna 3:1
1978. IX. 2. Riga (vb) 3:0
1978. IX. 6. Minszk (vb) 3:0
1981. VIII. 22. Várna 3:0
1982. IX. 24. Arequipa (vb) 3:0
1985. XI. 1. Szöul 3:0
1986. XI. 19. Szöul 3:1
1986. XI. 23. Szöul 0:3
1987. IV. 6. Szombathely 3:1

A Kínai Népköztársaság ellen
1959. VII. 8. Bukarest 0:3
1962. X. 20. Kijev (vb) 1:3
1977. XI. 9. Csiba (Vk) 0:3
1978. VIII. 25. Riga (vb) 0:3
1979. VIII. 9. Constanta 0:3
1980. VII. 18. Iasi 3:2
1980. XII. 30. Hagen 0:3
1982. IX. 19. Trujillo (vb) 0:3
1983. III. 4. Peking 0:3
1983. III. 5. Peking 0:3
1983. III. 7. Peking 0:3
1983. VIII. 16. Eger 1:3
1983. VIII. 18. Budapest 0:3
1983. VIII. 19. Budapest 0:3
1988. IV. 3. Montreux 0:3
1988. IV. 9. Szombathely 0:3
1989. IV. 7. Szombathely 0:3
1989. IV. 15. Brno 0:3
1990. IV. 19. Jennersdorf 0:3

A Koreai Köztársaság ellen
1972. VIII. 29. München (oj) 0:3
1974. X. 24. Guadalajara (vb) 1:3
1976. VII. 30. Montreal (oj) 1:3
1985. XI. 3. Szöul 3:2
1986. XI. 20. Szöul 0:3
1990. IV. 22. Szombathely 0:3
1991. IV. 4. Szombathely 0:3
1991. IV. 6. Szombathely 0:3
1993. IV. 24. Szombathely 0:3

A Koreai NDK ellen
1959. VIII. 6. Győr 0:3
1959. VIII. 8. Budapest 3:1
1959. VIII. 12. Almásfüzitő 3:2
1959. VIII. 15. Balatonfüred 3:2
1959. VIII. 16. Kaposvár 0:3
1962. X. 21. Kijev (vb) 0:3
1968. VIII. 31. Szófia 0:3
1970. IX. 28. Várna (vb) 2:3
1971. VI. 15. Budapest 2:3
1971. VI. 16. Budapest 3:1
1971. VII. 27. Várna 2:3
1973 IV. 3. Szombathely 3:2
1974. III. 29. Zalaegerszeg 1:3
1974. IV. 4. Szombathely 2:3
1974. VI. 9. Phenjan 2:3
1974. VI. 16. Phenjan 1:3
1977. IV. 6. Szombathely 3:1
1977. VIII. 4. Várna 1:3
1978. IV. 7. Szombathely 2:3
1979. IX. 2. Várna 2:3
1980. I. 22. Pazardzsik (oj-s.) 0:3
1981. IV. 6. Szombathely 3:2
1982. VI. 5. Phenjan 1:3
1982. VIII. 19. Várna 0:3
1983. II. 22. Phenjan 2:3
1983. II. 24. Phenjan 0:3
1983. IV. 3. Szombathely 1:3
1984. III. 30. Cegléd 3:0
1984. IV. 7. Szombathely 3:1
1984. IV. 10. Vonszan 0:3
1985. IV. 6. Szombathely 1:3
1985. VI. 6. Phenjan 2:3
1986. IV. 8. Szombathely 3:0
1987. IV. 9. Szombathely 3:0
1988. IV. 6. Szombathely 0:3
1988. VI. 16. Brno 0:3

Kuba ellen
1970. X. 2. Várna (vb) 3:0
1971. VI. 13. Zakopane 3:2
1972. III. 30. Székesfehérvár 2:3
1972. IV. 2. Székesfehérvár 3:0
1972. VII. 6. Katowice 3:1
1972. IX. 7. München (oj) 3:2
1973. IV. 3. Szombathely 3:1
1974. VIII. 6. Constanta 0:3
1974. X. 19. Monterrey (vb) 3:1
1975. IV. 8. Szombathely 2:3
1975. VI. 21. Prága 2:3
1975. VI. 28. Lódz 3:0
1976. IV. 8. Szombathely 1:3
1976. IV. 11. Salgótarján 3:0
1976. IV. 12. Budapest 3:0
1976. V. 22. Ludwigslust 3:1
1977. IV. 7. Szombathely 1:3
1977. VI. 9. Constanta 0:3
1978. I. 23. Havanna 1:3
1978. I. 27. Havanna 0:3
1978. IV. 6. Szombathely 1:3
1978. V. 26. Pardubice 1:3
1979. III. 1. Havanna 0:3
1979. III. 3. Havanna 0:3
1979. III. 5. Havanna 1:3
1979. III. 7. Havanna 0:3
1979. IV. 7. Szombathely 0:3
1979. VI. 2. Pécs 0:3
1980. IV. 3. Zalaegerszeg 1:3
1980. IV. 5. Szombathely 0:3
1980. V. 8. Most 0:3
1981. IV. 2. Répcelak 3:1
1981. IV. 8. Szombathely 2:3
1982. III. 28. Volgográd 2:3
1982. IV. 23. Plzen 0:3
1982. IX. 15. Trujillo (vb) 1:3
1983. IV. 7. Szombathely 0:3
1984. IV. 2. Szombathely 1:3
1984. IV. 5. Győr 0:3
1984. IV. 9. Ajka 0:3
1984. IV. 12. Eger 2:3
1984. IV. 14. Kaposvár 2:3
1984. IV. 27. Volgográd 0:3
1984. VII. 9. Várna 1:3
1984. VIII. 19. Havanna 0:3
1984. VIII. 23. Havanna 0:3
1985. IV. 5. Szombathely 3:2

1985. VIII. 15. Várna 1:3
1986. IV. 2. Rakovnik 1:3
1986. IV. 12. Szombathely 2:3
1986. XII. 20. Biberach 1:3
1987. IV. 10. Szombathely 2.3
1987. IV. 18. Ostrava 1:3
1987. VI. 27. Schwerin 0:3
1987. VIII. 26. Oldenburg 2:3
1988. IV. 8. Szombathely 0:3
1989. IV. 5. Szombathely 0:3
1989. XII. 16. Jéna 0:3
1990. IV. 18. Szombathely 0:3
1991. IV. 5. Oberwart 0:3

Lengyelország ellen
1948. IX. 11. Szófia 0:2
1949. IX. 16. Prága (Eb) 0:3
1950. X. 22. Szófia (Eb) 0:3
1952. VIII. 17. Moszkva (vb) 0:3
1955. VI. 19. Bukarest (Eb) 0:3
1957. IX. 21. Budapest 1:3
1958. VIII. 31. Prága (Eb) 1:3
1958. IX. 9. Prága (Eb) 1:3
1959. VII. 5. Bukarest 1:3
1959. X. 11. Wroclaw 0:3
1963. VI. 12. Varsó 1:3
1963. VIII. 29. Szombathely 2:3
1963. IX. 1. Budapest 1:3
1963. X. 31. Constanta (Eb) 1:3
1965. V. 23. Gdansk 3:2
1966. IV. 7. Zakopane 1:3
1966. VI. 8. Zakopane 1:3
1967. V. 2. Poznan 3:1
1967. V. 3. Poznan 3:0
1967. V. 4. Poznan 3:0
1967. IX. 24. Szlavonszki Brod (oj-s.) 1:3
1967. XI. 2. Izmir (Eb) 1:3
1968. VI. 21. Budapest 3:0
1968. IX. 6. Varsó 0:3
1968. IX. 8. Lódz 0:3
1970. V. 15. Dedmsvaart 3:2
1970. V. 19. Middelharnis 3:0
1970. VII. 23. Várna 0:3
1970. VIII. 5. Constanta 3:1
1971. VI. 11. Zakopane 3:0
1971. VI. 13. Zakopane 3:0
1971. VIII. 18. München 3:1
1971. IX. 28. Reggio Emilia (Eb) 0:3
1972. VII. 8. Katowice 3:0
1974. VII. 28. Lódz 0:3
1975. VI. 26. Lódz 3:2
1975. VII. 8. Constanta 1:3
1975. X. 24. Belgrád (Eb) 3:1
1976. V. 23. Schwerin 3:1
1976. VI. 13. Krakkó 3:1
1976. VI. 14. Zakopáne 3:2
1976. VI. 15. Zakopáne 3:0
1976. VI. 16. Bielsko-Biala 3:2
1976. VIII. 26. Várna 2:3
1977. VI. 25. Lódz 1:3
1977. IX. 1. Zakopane 1:3
1977. IX. 2. Zakopane 1:3
1977. X. 2. Tampere (Eb) 3:2
1978. VII. 19. Várna 3:0
1978. VIII. 26. Riga (vb) 1:3
1979. VIII. 30. Várna 3:2
1980. VI. 17. Iasi 1:3
1980. VI. 27. Lódz 1:3
1981. IV. 7. Szombathely 2:3
1981. VI. 26. Lódz 3:0
1981. VIII. 21. Várna 3:0
1983. VII. 25. Lódz 3:0
1983. VIII. 10. Várna 3:2
1984. VI. 8. Vonszan 0:3
1984. VII. 10. Tolbuhin 3:1
1985. X. 6. Sittard (Eb) 3:0
1987. VI. 29. Schwerin 2:3
1987. VIII. 16. Tolbuhin 3:2
1987. X. 2. Brüsszel (Eb) 3:0
1988. VII. 30. Belhatov 1:3
1989. VII. 23. Slupsk 0:3
1991. V. 23. Győr 1:3
1991. VI. 16. Mielec (Eb-s.) 1:3
1993. X. 30. Szolnok (vb-s.) 0:3
1995. V. 20. Police (Eb-s.) 0:3
1995. VI. 3. Debrecen (Eb-s.) 0:3

Lettország ellen
1993. V. 2. Budapest (Eb-s.) 1:3
1993. V. 28. Riga (Eb-s.) 0:3
1993. X. 28. Szolnok (vb-s.) 0:3

Litvánia ellen
1995. V. 27. Kaunas (Eb-s.) 3:1
1995. VI. 18. Debrecen (Eb-s.) 3:0

Mexikó ellen
1967. I. 27. Budapest 3:0
1967. I. 29. Budapest 3:0
1967. VI. 8. Mexikóváros 3:2
1967. VI. 9. Mexikóváros 3:1
1967. VI. 10. Mexikóváros 3:2
1967. VI. 11. Toluca 2:3
1967. VI. 12. Puebla 3:0
1967. VI. 14. Querétaro 3:0
1967. VI. 15. St. Luis Potosi 3:0
1967. VI. 15. St. Luis Potosi 3:2
1967. VI. 17. Leon 3:2
1967. VI. 19. Guadalajara 3:1
1967. VI. 20. Guadalajara 3:1
1967. VI. 23. Mexikóváros 3:1
1980. I. 24. Pazardzsik (oj-s.) 3:0

A Moldavai SZSZK ellen
1983. VI. 16. Moszkva 3:1

Mongólia ellen
1965. XI. 13. Ulánbátor 3:0
1965. XI. 14. Ulánbátor 3:0

Az NDK ellen
1958. III. 15. Budapest 2:3
1958. IX. 4. Prága (Eb) 3:0
1959. III. 13. Lipcse 2:3
1961. V. 27. Zágráb 2:3
1961. XI. 12. Lipcse 2:3
1961. XI. 14. Jéna 1:3
1961. XI. 16. Bad Blankenburg 3:2
1961. XI. 19. Berlin 1:3
1962. VIII. 26. Constanta 2:3
1963. X. 27. Constanta (Eb) 0:3
1965. VI. 6. Budapest 1:3
1967. VI. 28. Magdeburg 0:3
1967. IX. 28. Szlavonszki Brod (oj-s.) 0:3
1967. X. 26. Ankara (Eb) 0:3
1968. IV. 5. Ostrava 1:3
1968. VI. 23. Budapest 3:0
1968. VIII. 8. Szófia 3:2
1970. VII. 25. Várna 2:3
1970. VIII. 6. Constanta 3:1
1971. VII. 24. Várna 3:1
1971. IX. 30. Reggio Emilia (Eb) 3:0
1972. IV. 3. Székesfehérvár 2:3
1972. V. 28. Koprivnice 3:1
1972. V. 31. Koprivnice 3:1
1972. VII. 5. Katowice 3:0
1972. VII. 21. Veszprém 3:0
1973. VII. 31. Donyeck 0:3
1974. IV. 3. Szombathely 3:0
1974. VII. 27. Lódz 0:3
1974. VI. 26. Guadalajara (vb) 0:3
1975. VI. 20. Prága 1:3
1975. VI. 27. Lódz 1:3
1975. VII. 11. Constanta 0:3
1975. X. 18. Rijeka (Eb) 3:1
1976. IV. 4. Szombathely 3:0
1976. V. 21. Ludwigslust 0:3
1976. VIII. 25. Várna 3:0
1977. VI. 26. Lódz 1:3
1977. X. 1. Tampere (Eb) 0:3
1978. IV. 3. Szombathely 3:0
1978. V. 25. Pribram 3:1
1979. VI. 28. Rostock 0:3
1979. X. 12. Lyon (Eb) 1:3
1981. V. 8. Novy Jicin 2:3
1981. VIII. 19. Várna 3:1
1981. IX. 25. Szófia (Eb) 3:0
1982. VIII. 22. Várna 3:0
1983. VII. 22. Lódz 1:3
1983. IX. 19. Rostock (Eb) 0:3
1984. IV. 6. Győr 0:3
1985. IV. 9. Szombathely 3:1
1985. VIII. 16. Várna 2:3
1986. IV. 5. Louny 3:2
1986. VIII. 12. Várna 0:3
1987. IV. 8. Szombathely 3:1
1987. IV. 19. Ostrava 1:3
1987. VI. 28. Schwerin 0:3
1987. IX. 27. Gent (Eb) 0:3
1989. XII. 15. Gera 0:3

Németország ellen
1992. VI. 2. Bolu 0:3

Norvégia ellen
1989. VI. 8. Ankara (Eb-s.) 3:0

Az NSZK ellen
1962. X. 18. Kijev (vb) 3:0
1971. VIII. 13. München 3:0
1972. IV. 1. Székesfehérvár 3:0
1972. VIII. 27. München (oj) 3:0
1974. VII. Lódz 3:1
1975. X. 19. Rijeka (Eb) 3:0
1978. IX. 1. Riga (vb) 3:0
1980. XII. 29. Hagen 3:2
1981. IX. 7. Pfarrkirchen 3:1
1981. IX. 20. Szófia (Eb) 3:0
1983. IV. 4. Szombathely 3:1
1983. VIII. 10. Várna 2:3
1983. IX. 25. Rostock (Eb) 3:0
1985. VI. 21. Ruhpolding 3:1
1985. VI. 22. Berchtesgaden 3:2
1985. VI. 23. Lohhof 3:1
1986. V. 5. Róma (B vb) 1:3
1986. XII. 19. Aalen 3:1
1987. V. 10. Schwerte (Eb-s.)
1987. VIII. 29. Oldenburg 0:3
1987. X. 3. Brüsszel (Eb) 1:3
1989. XII. 17. Gera 3:2

Utánpótlásversenyek győztesei
(OSK, OIK és juniorbajnokság)

Az Országos Ifjúsági Kupa (OiK) győztesei

Év		Fiúk	Leányok
1964		Bajai Honvéd	Jedlik Gimnázium
1965		Csepel SC	Vasas Turbó
1966		Csepel SC	Bp. Előre
1967.	I. korcsoport	Nyíregyházi Spartacus	Nyíregyházi Spartacus
	II. korcsoport	Vasas SC	Bp. Előre
1968		Kecskeméti Volán	Nyíregyházi Spartacus
1969		Bp. VTSK	Nyíregyházi Spartacus
1970		Bp. Honvéd	Nyíregyházi Spartacus
1971		BBE	Bp. Spartacus
1972		Kecskeméti Volán	Bp. Spartacus
1973		Kecskeméti SC	Kaposvári Vasas Izzó SK
1974		Kecskeméti SC	Almásfüzitői TSC
1975		Kecskeméti SC	NIM SE
1976		Kecskeméti SC	Székesfehérvári Volán
1977		Kecskeméti SC	NIM SE
1978		Kecskeméti SC	Bp. Spartacus
1979		Kecskeméti SC	Szombathelyi Spartacus Styl
1980		Kecskeméti SC	BSE
1981		Bp. Vasas Izzó SK	Vasas SK
1982		Kecskeméti SC	Ú. Dózsa
1983		Komép SC	Dutép SC
1984		Komép SC	Ú. Dózsa
1985		Komép SC	Vasas SC
1986		Ú. Dózsa	Tungsram SC
1987		Szeged SC	Vasas SC
1988		Szegedi Építők	Dutép SC
1989		Kecskeméti SC	Debreceni SI
1990		Kecskeméti SC	Debreceni SI
1991		Szegedi Építők	Vasas SC
1992		Csepel SC	Vasas SC
1993		Dunaferr SE	Vasas-tuttoMobili
1994		Dunaferr SE	BSE-CSM
1995		Medikémia-Szeged	Angyalföldi DRE

Megjegyzés:

E versenysorozat küzdelmei az első években az útkeresés jegyében zajlottak. Évente változott a verseny elnevezése, a résztvevők korhatára, sőt volt olyan esztendő is, amikor két korcsoport részére rendezték meg a küzdelmeket. Végleges elnevezését (OIK) 1969-ben nyerte el. Az 1996. évi döntőket a hagyományoknak megfelelően decemberben bonyolítják le.

Az Országos SerdülőKupa (OSK) győztesei

Év	Fiúk	Leányok
1977	Bács-Kiskun megye vál.	Budapest C vál.
1978	Zala megye vál.	Bács-Kiskun megye vál.
1979	Komép SC	Miskolci VSC
1980	Kecskeméti SC	NIM SE
1981	Nem került kiírásra	Nem került kiírásra
1982	Zalaegerszegi TE	Vasas SC
1983	Komép SC	BSE
1984	Komép SC	Vasas SC
1985	Délép SC	Vasas SC
1986	SZEOL-Délép SE	Tungsram SC
1987	Szeged SC	Vasas SC
1988	Alba Volán SC	Debreceni SI
1989	Komép SC	Debreceni SI
1990	Kecskeméti SC	Debreceni SI
1991	Kecskeméti SC	Vasas SC
1992	Kaposvári Építők	Vasas SC
1993	Dunaferr SE	Vasas-tuttoMobili
1994	Papiron SC-Szeged	Extrade SC
1995	Bácstej RC	Extrade SC
1996	Bácstej RC	Angyalföldi DRC

Megjegyzés:
Az első két évben a budapesti, illetve a megyei versenyeket követően – itt egyesületi és iskolai csapatok vetélkedtek – már fővárosi, illetve megyei válogatott csapatok küzdöttek a döntőbe jutásért, majd a végső győzelemért. 1979 óta viszont végig egyesületi szinten játszanak a csapatok.

A Juniorbajnokság győztesei

Év	Férfiak	Nők
1974	Vasas SC	Ú. Dózsa
1975	Kecskeméti SC	Lehel SC
1976	Vasas SC	Bp. Vasas Izzó SK
1977	Vasas SC	NIM SE
1978	Székesfehérvári Volán	Bp. Vasas Izzó SK
1979	Vasas SC	Bp. Spartacus
1980	Kecskeméti SC	NIM SE
1981	BKV Előre	NIM SE
1981–82	Bp. Vasas Izzó SK	Bp. Vasas Izzó SK
1982–83	Ú. Dózsa	Ú. Dózsa
1983–84	Kecskeméti SC	Ú. Dózsa
1984–85	Komép SC	Ú. Dózsa
1985–86	Ú. Dózsa	Vasas SC
1986–87	SZEOL-Délép SE	Ú. Dózsa
1987–88	Szeged SC	Vasas SC
1988–89	Szegedi Építők	Tungsram SC
1989–90	Kecskeméti SC	Dutép SC
1990–91	Szegedi Építők	Vasas SC
1991–92	Papiron SC-Szeged	Tungsram SC
1992–93	Csepel SC	Vasas-tuttoMobili
1993–94	Dunaferr SE	Debreceni TE-DSI
1994–95	Dunaferr SE	Jászberényi RC
1995–96	Kaposvári Balatel RC	BSE-CSM

Hazai nemzetközi ifjúsági kupák

Fiúk

GÖCSEJ KUPA
(Zalaegerszeg)

1973. 1. Bulgária, 2. Magyarország A, 3. Magyarország B, 4. Zalaegerszegi TE.
1974. 1. Románia, 2. Magyarország, 3. Lengyelország, 4. Csehszlovákia, 5. Bulgária, 6. Zalaegerszegi TE, 7. Olaszország, 8. Hollandia.
1975. 1. NDK, 2. Bulgária, 3. Szovjetunió, 4. Románia, 5. Magyarország, 6. Lengyelország, 7. Hollandia, 8. Zalaegerszegi TE.
1976. 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Magyarország, 4. Lengyelország, 5. Jugoszlávia, 6. Zalaegerszegi TE, 7. Hollandia, 8. Románia.
1977. 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Jugoszlávia, 4. NSZK, 5. Bulgária, 6. NDK, 7. Magyarország, 8. Zalaegerszegi TE, 9. Hollandia, 10. Románia.
1978. 1. Szovjetunió, 2. Magyarország, 3. Jugoszlávia, 4. Bulgária, 5. Zalaegerszegi TE, 6. Csehszlovákia, 7. NDK, 8. Románia, 9. Lengyelország, 10. NSZK.
1979. 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Bulgária, 4. Lengyelország, 5. Románia, 6. Zalaegerszegi TE, 7. Jugoszlávia, 8. Magyarország A, 9. Hollandia, 10. Magyarország B.
1980. 1. Szovjetunió, 2. Magyarország, 3. NDK, 4. Csehszlovákia, 5. Bulgária, 6. Lengyelország, 7. NSZK, 8. Zalaegerszegi TE, 9. Jugoszlávia, 10. Románia.
1981. 1. Zalaegerszegi TE, 2. Olaszország, 3. Hollandia, 4. Bulgária, 5. NDK, 6. Magyarország.
1982. 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Bulgária, 4. Olaszország, 5. NSZK, 6. Zalaegerszegi TE, 7. Magyarország A, 8. Lengyelország, 9. Románia, 10. Magyarország B.
1983. 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Bulgária, 4. Románia, 5. NDK, 6. NSZK, 7. Csehszlovákia, 8. Magyarország.
Megjegyzés: A ZTE NB I-es csapata a rendező jogán szerepelt a tornákon.

VÉRTES KUPA
(Tatabánya)

1984. 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. NDK, 4. NSZK, 5. Franciaország, 6. Magyarország.
1985. 1. Bulgária, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. Magyarország A, 5. NDK, 6. NSZK, 7. Románia, 8. Magyarország B.
1986. 1. NDK, 2. NSZK, 3. Románia, 4. Csehszlovákia, 5. Lengyelország, 6. Bulgária, 7. Franciaország, 8. Magyarország, 9. Hollandia.
1987. 1. NDK, 2. Franciaország, 3. Bulgária, 4. Olaszország, 5. Csehszlovákia, 6. Lengyelország, 7. Magyarország, 8. NSZK.
1988. 1. Csehszlovákia, 2. Bulgária, 3. Magyarország, 4. NDK, 5. Portugália, 6. Franciaország.
1989. 1. Magyarország, 2. NSZK, 3. Jugoszlávia, 4. Csehszlovákia, 5. Portugália, 6. Bulgária, 7. NDK, 8. Izrael, 9. Franciaország.
1990. 1. NDK, 2. CSSZSZK, 3. Magyarország, 4. Bulgária, 5. Jugoszlávia, 6. Franciaország, 7. Magyarország B, 8. Portugália.
1991. 1. Olaszország, 2. Jugoszlávia, 3. CSSZSZK, 4. Izrael, 5. Magyarország A, 6. Hollandia, 7. Magyarország B 8. Franciaország.

Leányok

LEHEL KUPA
(Jászberény)

1974. 1. Magyarország A, 2. Lehel SC, 3. Jugoszlávia, 4. Magyarország B.
1975. 1. NDK, 2. Lengyelország, 3. Szovjetunió, 4. Bulgária, 5. Csehszlovákia, 6. Magyarország, 7. Lehel SC, 8. Magyarország utánpótlás-válogatottja.
1976. 1. Csehszlovákia, 2. Bulgária, 3. Magyarország A, 4. Lengyelország, 5. Lehel SC, 6. Magyarország B, 7. Franciaország.
1977. 1. Lengyelország, 2. Magyarország A, 3. Csehszlovákia, 4. Hollandia, 5. NSZK, 6. Lehel SC, 7. Magyarország B.
1978. 1. Csehszlovákia, 2. Románia, 3. NDK, 4. Lengyelország, 5. Lehel SC, 6. Jugoszlávia, 7. Magyarország, 8. Bulgária, 9. NSZK, 10. Franciaország.
1979. 1. Lengyelország, 2. Bulgária, 3. NDK, 4. Csehszlovákia, 5. NSZK, 6. Lehel SC, 7. Magyarország A, 8. Magyarország B, 9. Franciaország.
1980. 1. Lengyelország, 2. Csehszlovákia, 3. Bulgária, 4. NDK, 5. Magyarország B, 6. Magyarország A, 7. Jugoszlávia, 8. Hollandia, 9. NSZK.
1981. 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Bulgária, 4. Magyarország A, 5. Lengyelország, 6. Hollandia, 7. NSZK, 8. Magyarország B.
1982. 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Franciaország, 6. Magyarország, 7. Hollandia, 8. Románia, 9. NSZK, 10. Lehel SC.
1983. 1. Szovjetunió, 2. Magyarország A, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. NDK, 6. Lengyelország, 7. Franciaország, 8. Magyarország B.
1984. 1. Szovjetunió, 2. Magyarország A, 3. Csehszlovákia, 4. Jugoszlávia, 5. Románia, 6. NSZK, 7. Franciaország, 8. Magyarország B.
1985. 1. NDK, 2. NSZK, 3. Románia, 4. Lengyelország, 5. Magyarország, 6. Csehszlovákia, 7. Hollandia, 8. Franciaország.
1986. 1. Bulgária, 2. NDK, 3. Magyarország, 4. Lengyelország, 5. NSZK, 6. Románia, 7. Csehszlovákia, 8. Hollandia.
1987. 1. NDK, 2. Olaszország, 3. Csehszlovákia, 4. Lengyelország, 5. NSZK, 6. Magyarország.
1988. 1. Bulgária, 2. Franciaország, 3. Szovjetunió, 4. Olaszország, 5. NSZK, 6. Csehszlovákia, 7. Magyarország.
1989. 1. NDK, 2. Szovjetunió, 3. Csehszlovákia, 4. Olaszország, 5. NSZK, 6. Bulgária, 7. Magyarország, 8. Franciaország.
1990. 1. Olaszország, 2. CSSZSZK, 3. Magyarország A, 4. Bulgária, 5. Franciaország, 6. Magyarország B.
1991. 1. Magyarország B (Lehel SC), 2. Hollandia, 3. Franciaország, 4. Magyarország A, 5. CSSZSZK, 6. Jugoszlávia, 7. Svédország.
Megjegyzés: A Lehel SC felnőttcsapata a rendező jogán szerepelt a tornákon.

Ifjúsági Barátság Versenyek (IBV)

		Rendező ország	Indulók száma	Győztesek	A magyar csapat helyezése
1967.	Férfiak	NDK	8	Bulgária	3.
	Nők	Bulgária	8	Szovjetunió	7.
1968.	Férfiak	Csehszlovákia	10	Románia	10.
	Nők	Nem rendezték meg			
1969.	Férfiak	Románia	8	Szovjetunió	6.
	Nők	Nem rendezték meg			
1970.	Férfiak	Szovjetunió	7	Szovjetunió	7.
	Nők	Szovjetunió	7	Szovjetunió	6.
1971.	Férfiak	Nem rendezték meg			
	Nők	Csehszlovákia	7	Szovjetunió	5.
1972.	Férfiak	NDK	10	NDK	6.
	Nők	Románia	8	Szovjetunió	6.
1973.	Férfiak	Bulgária	8	Szovjetunió	7.
	Nők	Koreai NDK	10	Koreai NDK	8.
1974.	Férfiak	Románia	8	Szovjetunió	8.
	Nők	NDK	10	Szovjetunió	8.
1975.	Férfiak	Kuba	6	Szovjetunió	–
	Nők	Lengyelország	9	Szovjetunió	6.
1976.	Férfiak	Mongólia	9	NDK	6.
	Nők	Magyarország	10	Szovjetunió	5.
1977.	Férfiak	Csehszlovákia	8	Csehszlovákia	3.
	Nők	Kuba	7	Szovjetunió	6.
1978.	Férfiak	Szovjetunió	8	Szovjetunió	2.
	Nők	Koreai NDK	10	Koreai NDK	7.
1979.	Férfiak	Koreai NDK	5	Koreai NDK	3.
	Nők	Bulgária	11	Bulgária	9.

1980.	Férfiak	Lengyelország	10	Lengyelország	7.
	Nők	Románia	10	Szovjetunió	9.
1981.	Férfiak	Magyarország	10	Szovjetunió	4.
	Nők	NDK	11	Szovjetunió	9.
1982.	Férfiak	NDK	9	Lengyelország	3.
	Nők	Csehszlovákia	11	Csehszlovákia	10.
1983.	Férfiak	Mongólia	10	Bulgária	8.
	Nők	Koreai NDK	10	Koreai NDK	8.
1984.	Férfiak	Nem rendezték meg			
	Nők	Mongólia	10	Szovjetunió	9.
1985.	Férfiak	Bulgária	10	Szovjetunió	8.
	Nők	Szovjetunió	11	Szovjetunió	9.
1986.	Férfiak	Szovjetunió	10	Koreai NDK	8.
	Nők	Koreai NDK	10	Szovjetunió	10.
1987.	Férfiak	Románia	10	Szovjetunió	9.
	Nők	Magyarország	10	Szovjetunió	7.
1988.	Férfiak	Csehszlovákia	10	Szovjetunió	6.
	Nők	Lengyelország	10	Szovjetunió	8.
1989.	Férfiak	Magyarország	8	Bulgária	5.
	Nők	Bulgária	10	Bulgária	9.
1990.	Férfiak	Koreai NDK	5	CSSZSZK	5.
	Nők	Románia	6	Koreai NDK	–

A dobogós helyeken végzett magyar csapatok tagjai:

1967. Férfiak: 3. Magyarország (Bánfai József, Bogár Géza, Dévényi László, Dvorák Imre, Forgó József, Kiszelly Gábor, Kovács Károly, Petrekanits Máté, Piukovits István, Szekeres István, Vocskó György, Zsolt György. Edző: dr. Abád József.)

1977. Férfiak: 3. Magyarország (Balogh Ferenc, Filipovics Tamás, Havas Attila, Lantos Győző, Magyar Zoltán, Medve György, Melkvi Zoltán, Nagy József, Nagy Péter, Schmiedl Gábor, Szabó Zoltán, Zoufal Nándor. Edző: Botos Ferenc.)

1978. Férfiak: 2. Magyarország (Balogh Ferenc, Filipovics Tamás, Lehoczky Ferenc, Magyar Zoltán, Medve György, Melkvi Zoltán, Nagy József, Nagy Péter, Szabó Zoltán, Szép Mihály, Varga Ferenc, Zoufal Nándor. Edző: Nagy István.)

1979. Férfiak: 3. Magyarország (Barbócz Tamás, Dorogi László, Filipovics Tamás, Lajkó Attila, Magyar Zoltán, Medve György, Novák László, Nusser Elemér, Schmiedl Gábor, Seress Zoltán, Aczél-Szabó István, Szalay Gábor. Edző: Müller Ferenc.)

1982. Férfiak: 3. Magyarország (Batai János, Fejes László, Glózik János, Grózer György, Koperdák László, Nagy Ferenc, Nusser Ernő, Nyúl Attila, Radó Gyula, Schmidt János, Tóth Béla, Vinnai Gyula. Edző: Müller Ferenc.)

Megjegyzés: Az első három évben Olimpiai Reménységek Tornája (ORT) elnevezéssel bonyolították le a küzdelmeket.

Junior Európa-bajnokságok végeredményei

(Valamennyi résztvevő helyezésével)

1966. MAGYARORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Csehszlovákia, 4. Franciaország, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Románia, 7. Jugoszlávia, 8. Olaszország, 9. NDK, 10. Lengyelország, 11. Belgium, 12. Törökország, 13. Hollandia, 14. NSZK, 15. Ausztria, 16. Dánia. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Baumgartner Gábor, Borok István, Csontos István, Fodor Antal, Forgács Lajos, Kiszelly Gábor, Kovács Károly, Kreisz Gyula, Nagy István, Petrekanits Máté, Polányi László, Simon Attila. Edző: Kiss László.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Lengyelország, 6. Románia, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Jugoszlávia, 9. Hollandia, 10. Törökország, 11. NSZK, 12. Ausztria.

1969. SZOVJETUNIÓ

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Románia, 4. Olaszország, 5. NDK, 6. Csehszlovákia, 7. Lengyelország, 8. Franciaország, 9. Jugoszlávia, 10. Belgium, 11. MAGYARORSZÁG, 12. Hollandia, 13. NSZK, 14. Finnország, 15. Spanyolország, 16. Törökország, 17. Svájc.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Lengyelország, 4. Csehszlovákia, 5. NDK, 6. MAGYARORSZÁG, 7. Románia, 8. Hollandia, 9. Olaszország, 10. Jugoszlávia, 11. NSZK, 12. Belgium. (A hatodik helyen végzett magyar csapat tagjai: Blázi Magdolna, Domsits Erika, Eichler Katalin, Édes Pálné, Gámpé Erika, Gracza Klára, Kovács Margit, Pálinkás Judit, Polányi Lászlóné, Sebők Éva, Szigeti Beáta, Torma Ágnes. Edző: Havasi Gyuláné.)

1971. SPANYOLORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Lengyelország, 3. Bulgária, 4. NDK, 5. Jugoszlávia, 6. Olaszország, 7. Csehszlovákia, 8. Görögország, 9. Spanyolország, 10. NSZK, 11. Franciaország, 12. Hollandia, 13. Dánia. (A magyar csapat nem indult.)

OLASZORSZÁG

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Románia, 3. Lengyelország, 4. NSZK, 5. Csehszlovákia, 6. Bulgária, 7. Olaszország, 8. Hollandia. (A magyar csapat nem indult.)

1973. HOLLANDIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. Olaszország, 5. Bulgária, 6. Hollandia, 7. NDK, 8. Jugoszlávia, 9. Görögország, 10. Románia, 11. Franciaország, 12. Izrael, 13. MAGYARORSZÁG, 14. Törökország, 15. NSZK, 16. Spanyolország, 17. Dánia, 18. Skócia, 19. Finnország, 20. Belgium, 21. Ausztria.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. NSZK, 5. Hollandia, 6. Románia, 7. Bulgária, 8. NDK, 9. Olaszország, 10. Jugoszlávia, 11. Belgium, 12. Franciaország, 13. Ausztria, 14. Svájc, 15. Svédország, 16. Dánia. (Magyarország törölve.)

1975. NSZK

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Lengyelország, 4. NDK, 5. Bulgária, 6. Hollandia, 7. Olaszország, 8. Jugoszlávia, 9. Románia, 10. Belgium, 11. Izrael, 12. NSZK. (A magyar csapat nem indult.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. NDK, 4. Bulgária, 5. NSZK, 6. Lengyelország, 7. Jugoszlávia, 8. Olaszország, 9. Románia, 10. Hollandia, 11. Belgium, 12. Franciaország. (A magyar csapat nem jutott túl a jugoszláviai selejtezőn.)

1977. FRANCIAORSZÁG

Férfiak: 1 Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. NDK, 4. Lengyelország, 5. Jugoszlávia, 6. NSZK, 7. Olaszország, 8. Franciaország, 9. MAGYARORSZÁG, 10. Törökország, 11. Bulgária, 12. Svédország.

JUGOSZLÁVIA

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. NDK, 4. Lengyelország, 5. MAGYARORSZÁG, 6. Olaszország, 7. Jugoszlávia, 8. Bulgária, 9. Hollandia, 10. Románia, 11. Törökország, 12. NSZK. (Az ötödik helyen végzett magyar csapat tagjai: Albert Katalin, Anker Irma, Bardi Gyöngyi, Bernáth Beáta, Fodorné Gálhidi Zsuzsa, Kauzálné Czáh Éva, Kiss Éva, Kőszegi Bernadett, Pálinkás Erzsébet, Sebők Edit, Szabó Zsuzsa. Edző: Héra Gábor.)

1979. PORTUGÁLIA

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. NDK, 4. Csehszlovákia, 5. Olaszország, 6. Spanyolország, 7. Jugoszlávia, 8. Lengyelország, 9. Franciaország, 10. Románia, 11. Hollandia, 12. Portugália. (A magyar csapat nem indult.)

SPANYOLORSZÁG

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. Lengyelország, 6. Olaszország, 7. MAGYARORSZÁG, 8. Hollandia, 9. NSZK, 10. Spanyolország, 11. Finnország, 12. Ausztria.

1982. NSZK

Férfiak: 1 Szovjetunió, 2. NSZK, 3. NDK, 4. Bulgária, 5. Olaszország, 6. Csehszlovákia, 7. Svédország, 8. Finnország, 9. Spanyolország, 10. Franciaország, 11. MAGYARORSZÁG, 12. Belgium.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Csehszlovákia, 4. NDK, 5. Olaszország, 6. Hollandia, 7. Franciaország, 8. NSZK, 9. MAGYARORSZÁG, 10. Jugoszlávia, 11. Törökország, 12. Spanyolország.

1984. FRANCIAORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Bulgária, 3. Olaszország, 4. Franciaország, 5. Hollandia, 6. NDK, 7. Lengyelország, 8. NSZK, 9. Jugoszlávia, 10. Görögország, 11. Törökország, 12. Ausztria. (A magyar csapat nem jutott túl az ausztriai selejtezőn.)

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Olaszország, 3. Csehszlovákia, 4. Bulgária, 5. NDK, 6. Hollandia, 7. NSZK, 8. MAGYARORSZÁG, 9. Jugoszlávia, 10. Belgium, 11. Franciaország, 12. Svédország.

1986. BULGÁRIA

Férfiak: 1. Bulgária, 2. Románia, 3. NSZK, 4. Hollandia, 5. Szovjetunió, 6. Olaszország, 7. NDK, 8. Lengyelország, 9. Franciaország, 10. Csehszlovákia, 11. Jugoszlávia, 12. Belgium.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NDK, 3. Bulgária, 4. Csehszlovákia, 5. NSZK, 6. Lengyelország, 7. Románia, 8. MAGYARORSZÁG, 9. Hollandia, 10. Olaszország, 11. Jugoszlávia, 12. Görögország.

1988. OLASZORSZÁG

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Olaszország, 3. Bulgária, 4. Lengyelország, 5. NDK, 6. Jugoszlávia, 7. Hollandia, 8. Csehszlovákia, 9. Görögország, 10. Franciaország, 11. NSZK, 12. Izrael.

Nők: 1. Szovjetunió, 2. Olaszország, 3. Románia, 4. Bulgária, 5. NDK, 6. Lengyelország, 7. Csehszlovákia, 8. Franciaország, 9. NSZK, 10. Görögország, 11. Hollandia, 12. Törökország.

1990. NSZK

Férfiak: 1. Szovjetunió, 2. Olaszország, 3. NSZK, 4. CSSZSZK, 5. Bulgária, 6. NDK, 7. Jugoszlávia, 8. Hollandia, 9. Finnország, 10. Lengyelország, 11. Törökország, 12. Portugália.

AUSZTRIA

Nők: 1. Szovjetunió, 2. NSZK, 3. CSSZSZK, 4. Olaszország, 5. Románia, 6. Bulgária, 7. Törökország, 8. Lengyelország, 9. NDK, 10. Görögország, 11. Hollandia, 12. Ausztria.

1992. LENGYELORSZÁG

Férfiak: 1. Olaszország, 2. Spanyolország, 3. FÁK, 4. CSSZSZK, 5. Görögország, 6. Németország, 7. Lengyelország, 8. Hollandia, 9. Izrael, 10. Törökország, 11. Franciaország, 12. MAGYARORSZÁG.

GÖRÖGORSZÁG

Nők: 1. FÁK, 2. CSSZSZK, 3. Olaszország, 4. Franciaország, 5. Románia, 6. Bulgária, 7. Németország, 8. Görögország, 9. Törökország, 10. MAGYARORSZÁG, 11. Hollandia, 12. Svájc.

1994. TÖRÖKORSZÁG

Férfiak: 1. Oroszország, 2. Franciaország, 3. Olaszország, 4. Törökország, 5. Görögország, 6. Fehéroroszország, 7. Finnország, 8. Spanyolország, 9. Csehország, 10. Portugália, 11. Ukrajna, 12. Horvátország.

MAGYARORSZÁG

Nők: 1. Oroszország, 2. Olaszország, 3. Németország, 4. Hollandia, 5. Horvátország, 6. Ukrajna, 7. Lengyelország, 8. Csehország, 9. MAGYARORSZÁG, 10. Törökország, 11. Franciaország, 12. Görögország.

1996. IZRAEL

Férfiak: 1. Lengyelország, 2. Olaszország, 3. Oroszország, 4. Hollandia, 5. Görögország, 6. Jugoszlávia, 7. Franciaország, 8. Belgium, 9. Fehéroroszország, 10. Finnország, 11. Ukrajna, 12. Izrael.

TÖRÖKORSZÁG

Nők: 1. Olaszország, 2. Oroszország, 3. Lengyelország, 4. Franciaország, 5. Ukrajna, 6. Horvátország, 7. Görögország, 8. Románia, 9. Németország, 10. Csehország, 11. Törökország, 12. Spanyolország.

Junior-világbajnokság

(A magyar vonatkozású döntő végeredménye)

1993. BRAZÍLIA

Nők: 1. Kuba, 2. Ukrajna, 3. Koreai Köztársaság, 4. Peru, 5. Olaszország és Németország, 7. Brazília és Japán, 9. Kínai NK és MAGYARORSZÁG, 11. Argentína és Tajvan, 13–16. Mexikó, Lettország, Bolívia, Algéria.

Junior-világbajnoki selejtezők magyar vonatkozású eredményei

1991. ÚJVIDÉK, ill. SZEGED
Férfiak: Jugoszlávia–Magyarország 3:0, 3:2.
MIELEC, ill. BUDAPEST
Nők: Lengyelország–Magyarország 3:1, 3:2.
1993. GIJÓN (Spanyolország)
Férfiak: 1. Spanyolország, 2. Magyarország, 3. Horvátország, 4. Portugália.
SZOLNOK
Nők: 1. Magyarország, 2. Görögország, 3. Szlovénia.
1995. NÜRNBERG (Németország)
Férfiak: 1. Olaszország, 2. Finnország, 3. Németország, 4. Ukrajna, 5. Magyarország, 6. Románia.
(Juniorválogatott csapataink közül eddig csak a nőknek sikerült egyszer a vb-döntőbe kerülés.)

A junior Eb-selejtezők magyar vonatkozású eredményei

1975. KRALJEVO (Jugoszlávia)
Nők: 1. Jugoszlávia, 2. Magyarország, 3. Ausztria.
1977. BUDAPEST
Férfiak: 1. NSZK, 2. Magyarország, 3. Hollandia, 4. Görögország.
1977. ANNECY (Franciaország)
Nők: 1. Magyarország, 2. Lengyelország, 3. Franciaország.
1982. LAS PALMAS (Spanyolország)
Férfiak: 1. Magyarország, 2. Spanyolország, 3. Hollandia, 4. Izrael, 5. Anglia.
1982. LILLE (Franciaország)
Nők: 1. Franciaország, 2. Magyarország, 3. Belgium, 4. Finnország.
1984. KLAGENFURT (Ausztria)
Férfiak: 1. Jugoszlávia, 2. Ausztria, 3. Svédország, 4. Magyarország, 5. Svájc, 6. Ciprus.
1984. SZOLNOK
Nők: 1. Magyarország, 2. Jugoszlávia, 3. Ausztria, 4. Portugália, 5. Svájc, 6. Ciprus.
1986. DEINZE (Belgium)
Férfiak: 1. Jugoszlávia, 2. Belgium, 3. Görögország, 4. Finnország, 5. Magyarország.
1986. KOZÁNI (Görögország)
Nők: 1. Görögország, 2. Magyarország, 3. Franciaország, 4. Ausztria, 5. Izrael, 6. Ciprus.
1988. CZESTOCHOWA (Lengyelország)
Férfiak: 1. Lengyelország, 2. Jugoszlávia, 3. Finnország, 4. Magyarország.
ESZTERGOM
Nők: 1. Románia, 2. Törökország, 3. Magyarország, 4. Svájc, 5. Izrael.
1990. SZEGED
Férfiak: 1. Hollandia, 2. CSSZSZK, 3. Magyarország, 4. Svédország, 5. Ciprus.
ATHÉN (Görögország)
Nők: 1. NDK, 2. Görögország, 3. Magyarország, 4. Ciprus.
1992. PAKS
Férfiak: 1. CSSZSZK, 2. Magyarország, 3. Románia, 4. Svájc, 5. Anglia.

FIRENZE (Olaszország)
Nők: 1. Olaszország, 2. Magyarország, 3. Jugoszlávia, 4. Svédország.
1994. BRNO (Csehország)
Férfiak: 1. Csehország, 2. Horvátország, 3. Észtország, 4. Magyarország, 5. Bulgária, 6. Svédország.
1996. PORTO (Portugália)
Férfiak: 1. Jugoszlávia, 2. Görögország, 3. Németország, 4. Románia, 5. Magyarország, 6. Portugália.
MONFORTE DE LEMOS (Spanyolország)
Nők: 1. Spanyolország, 2. Csehország, 3. Svájc, 4. Magyarország, 5. Izrael, 6. Anglia.
1975-ben az első, az azt következő évben pedig az első és második helyezett jutott be az Eb 12-es döntőjébe.

Az ifjúsági világbajnoki selejtezők magyar vonatkozású eredményei

1989. PALAVAS (Franciaország)
Fiúk: 1. Franciaország, 2. Csehszlovákia, 3. Magyarország.
1991. SZOLNOK
Fiúk: 1. Szovjetunió, 2. Franciaország, 3. Magyarország, 4. Görögország, 5. Lengyelország.
ROMANS (Franciaország)
Leányok: 1. CSSZSZK, 2. Bulgária, 3. Románia, 4. Lengyelország, 5. Franciaország, 6. Görögország, 7. Magyarország.
1993. ESPINHO, ESTORIL (Portugália)
Fiúk, B csoport: 1. Görögország, 2. Horvátország, 3. Magyarország, 4. Románia.
BRASSÓ (Románia)
Leányok: 1. Románia, 2. Magyarország, 3. Horvátország, 4. Bulgária.
(Ifjúsági válogatott csapataink eddig még nem jutottak túl vb-selejtezőn.)

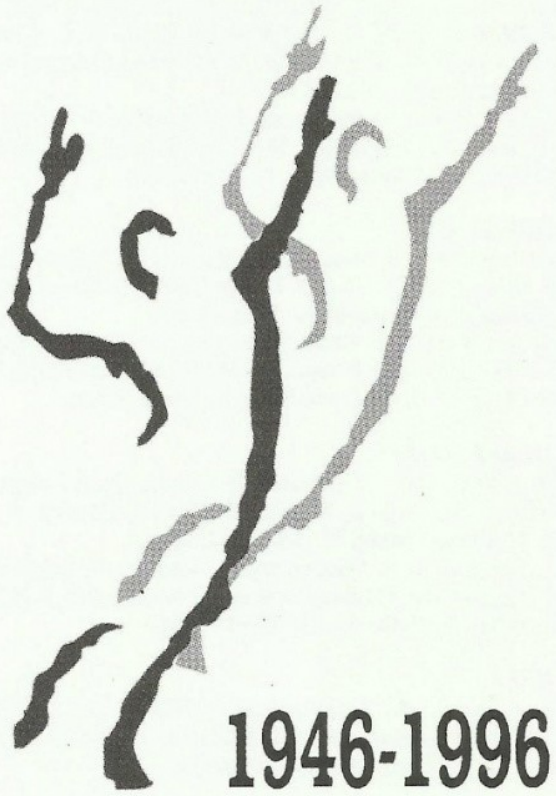

A Budai Tégla bízik a Vasasban

A tégla az emberiség történetében legrégebben ismert és használt építőanyag. Történelmi okok miatt Magyarországon inkább csak az újkorban terjedt el, mégis nagy hagyományai vannak ennek az iparágnak. A gyártóművek ott alakultak ki, ahol megfelelő nyersanyagot találtak, ahol gyorsabban fejlődtek a települések, korábban indult a városiasodás.

A főváros építőanyag-igényét nagy mértékben a Buda környéki téglagyártás elégíti ki. Ennek az iparágnak nagy hagyománnyal bíró, és termékei minőségével elismerést szerzett szereplője a Budai Tégla Részvénytársaság, amely három gyáregységében évi 150 millió kisméretű téglát tud előállítani – ezzel a mennyiséggel a második legnagyobb hazai gyártónak számít. A választékában megtalálható húszféle termék valamennyi épületszerkezeti helyre a legjobb tulajdonságú építőanyagok alkalmazását teszi lehetővé.

A termékválasztékban megtalálhatóak a teherhordószerkezetek kialakításához nagy szilárdságú, tömör vagy alacsony üregtérfogatú téglák, a határolófalakhoz kiváló hőszigetelő, jó relatív szilárdságú blokktéglák, teherhordó és nem teherhordó válaszfaltéglák, különböző födémszerkezetekhez gerendák és áthidalók.

A cég életében nem okozott gondot a rendszerváltás, a gazdasági társasággá való átalakulás és a privatizáció, hiszen a jelenlegi tulajdonosok – a dolgozók és a menedzsment – elkötelezettek és nagy tapasztalatokkal rendelkeznek a téglagyártásban.

E tapasztalatokat felhasználva, a cégvezetés minden forrást igyekszik a fejlődés, a műszaki fejlesztés és a korszerű cégstruktúra kialakítása érdekében mozgósítani. Ehhez a technológiai és gyártmányfejlesztésen túl a kereskedelempolitika, a marketing és a reklámtevékenység előremozdítása is hozzátartozik, például a sport révén.

A Budai Tégla és a Vasas női röplabdaszakosztályának kapcsolata több évre nyúlik már vissza, de nem a „tanult" menedzseri célkitűzések vezettek el a szponzori szerződésig. A szakosztály vezetése, a játékosok és a cég vezetői korábban is személyes ismerősök voltak – a csapat eredményei, a szereplések nyújtotta élmények hatására társult egy vállalkozókból, hivatalnokokból, lelkes magánszemélyekből álló baráti kör.

A szakosztály 1996 eleje óta szerepel Vasas-Budai Tégla néven, és nagy sikereket ért el hazai és a nemzetközi mezőnyben egyaránt.

2500 Ft

errea

A magyar
női röplabdaválogatott
1996. évi támogatója:

ERREA SPORT

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

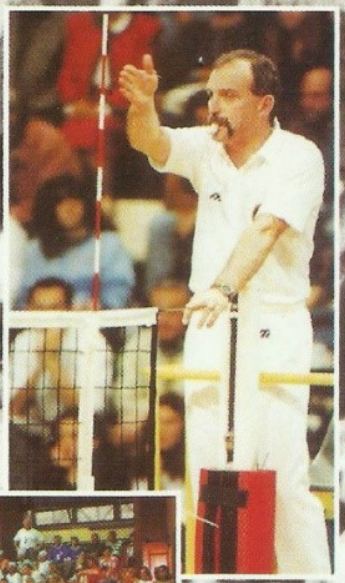

ARÉNA 2000

A MAGYAR RÖPLABDÁZÁS 50 ÉVE

Szerkesztette
Juni György

A szerkesztő munkatársa
Ládonyi László

ARÉNA 2000

A kötet szerzői

Ch. Gáll András, Gallai László, Gy. Szabó Csilla, Juni György, Lukáts György, Nádas Pál, Szabó Gábor, Vad Dezső, Zsolt Róbert

Fotók

Farkas József (Nemzeti Sport Fotóügynökség), Schwerlichovszky Lászlóné, Záhonyi Tamás (Nemzeti Sport Fotóügynökség), FIVB Magazine, Volley World, valamint az MRSZ és a szerzők archívumából

Reklámmenedzser

Bernáth Bea

A KÖTET TÁMOGATÓI

Borsodi Sörgyár Kft., Budai Tégla, Douwe Egberts, Dulőr Kft. (Dunaferr Rt.), Fémmunkás Rt., Infinity (O'Neill), Kaltenberg Bajor Királyi Söröző, 2M Reklám Stúdió, Kopint-Datorg Vámtanácsadó Kft., Medikémia Rt., Strázsa Vagyonvédelmi Kft., Szerencsejáték Rt., Tamati Kft., OTP Bank, Üllői Úti Hirdető

Magyar Röplabda Szövetség (MRSZ), MRSZ NB I-es férfiliga, MRSZ Játékvezetői Testület, A Magyar Röplabdázók Baráti Köre, A Magyar Röplabda Jövőjéért Alapítvány

Területi szövetségek

Budapest, Bács-Kiskun m., Csongrád m., Győr-Moson-Sopron m., Hajdú-Bihar m., Heves m., Jász-Nagykun-Szolnok m., Komárom-Esztergom m., Somogy m.

Szakosztályok

AgriaComputer RC, BSE-CSM, Debreceni EAC, Dunaferr SE, Gödöllői RC, Jászberényi RK, Kaposvári Balatel RC, Kaposvári Női RC, Közgazdasági Egyetem SC, LRI Malév SC, Medikémia-Szeged SC, Tabi RK, TFSE, Vasas SC, Vértes Volán SE

Egyéni támogatók

Baranyai Mihály, Garamvölgyi Mátyás, Németh Lajos, „Sasi", Zöldi László

A kézirat lezárva: 1996. szeptember 30.

© Aréna 2000, 1996
© Juni György, 1996

A kiadásért felel: dr. Ládonyi László
Lektor: Skrapits László
Borítóterv: Harsányi Tamás
Tördelők: Joe és Tsa.
A szöveget szedte: Hamar Ildikó
Korrektor: Sas László
Montír: Tóth Barbara
Elektronikus képfeldolgozás: Robert's & Tocsi
– Bodócs Mihály, Juhász Balázs, Mocsonoki Gábor, Tóth László

ISBN 963 85515 1 8

Tartalom

I. fejezet ..... Krónika 9

Az első tíz év/11 • A második tíz év/17 • A harmadik tíz év/23 • A negyedik tíz év/31 • Az ötödik tíz év/39

II. fejezet ..... Megyéről-megyére 49

III. fejezet ..... Nemzetközi porondon 63

IV. fejezet ..... A legeredményesebb szakosztályok 77

Újpesti Dózsa/78 • Tungsram SC/81 • Vasas SC/83 • Csepel SC/85 • Bp. Honvéd/87 • Medikémia-Szeged/88 • Kaposvári Balatel/89 • KSC/90 • NIM SE/91 • Eger SE/93 • Ganz Villamossági SK/94

V. fejezet ..... Kaleidoszkóp 95

Ami jó, az gyorsan terjed – avagy új sportág születik 96
Bieliczki és a legendás aktatáska 98
Abád József, a professzor 100
Dr. Holvay, akit méltán hívnak Mr. Volleyball-nak 102
Kotsis Attiláné: egy életre eljegyezve a röplabdával 104
Szalay László, akinek a nyomda és a röplabda volt az élete 106
Antalpéter Tibor karrierje – avagy röplabdásból nagykövet ... 108
Tatár, a villámkezű világklasszis 110
Buzek László, aki nem értette, miért van két „törvény” 112
Szalayné Sebők Éva, akinek rettegtek ütéseitől 114
Bardi Gyöngyivel az időgépben 116
Kántor megcélozta a holdat 118
Hóbor Béla nagyot csalódott, mégis folytatja 120
Magyar Röplabda Szövetség 1989–1996 122

VI. fejezet ..... A háló két oldalán 125

VII. fejezet ..... Utánpótlás 139

VIII. fejezet ..... Sportdiplomaták, edzők, játékvezetők 143

IX. fejezet ..... Légiósok 151

X. fejezet ..... Almanach 155

XI. fejezet ..... Válogatottak arcképcsarnoka 187

XII. fejezet ..... Ülőröplabda 203

XIII. fejezet ..... Strandröplabda 213

XIV. fejezet ..... Kitekintés: a világ röplabdázása 221

XI. FEJEZET

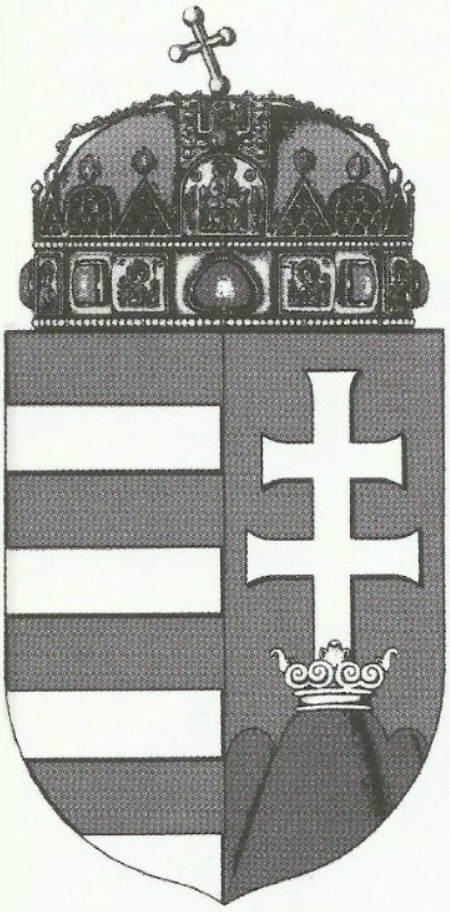

Válogatottak arcképcsarnoka

Összeállította

Juni György

Válogatottak arcképcsarnoka

A magyar válogatott csapatok 1947. májusában vívták első nemzetek közötti mérkőzéseiket Tiranában, Albánia fővárosában. Az azóta eltelt évtizedek során, 1996. szeptember 30-ig a férficsapat 827 a női csapat pedig 857 hivatalos nemzetek közötti mérkőzést játszott. Ezeken a mérkőzéseken 174 férfi és 171 női röplabdázó lépett pályára a válogatott címeres mezében. Arcképcsarnokunkban minden olyan játékos megtalálható – a nők leánykori nevükön –, aki legalább egy alkalommal pályára lépett a válogatott csapat hivatalos nemzetek közötti mérkőzésein a szereplés sorrendjében.

A név alatt szereplő adatok: az első és a legutolsó válogatottság esztendeje, valamint a válogatottság száma

Férfiak

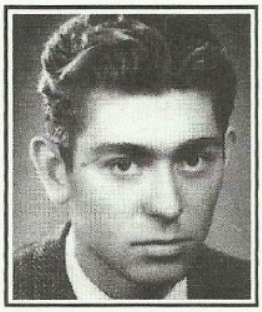

Gögh József
(1947) 4

Haulik Béla
(1947) 4

Hennig Ernő
(1947–56) 63

Kilián Árpád
(1947) 4

Dr. Prohászka László
(1947–50) 22

Spányik József
(1947) 5

Antalpéter Tibor
(1947–56) 64

Dr. Mordinyi Tibor
(1947) 4

Bizik László
(1947–51) 24

Dr. Kurimay Pál
(1947–48) 7

Zsolt Róbert
(1947–50) 12

Vad Dezső
(1947) 1

Simon Károly
(1947–48) 7

Dr. Schmiedl László
(1948–49) 14

Borsovszky Tibor
(1948–54) 32

Havasi Gyula
(1948–56) 49

Bots László
(1949–51) 12

Németh Zoltán
(1949–56) 47

Szabó Lőrinc
(1949–53) 24

Dr. Moss László
(1949–52) 21

Széki Zoltán
(1949) 1

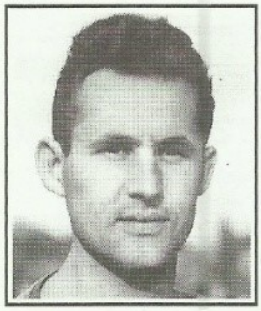

Benke Attila
(1949–60) 110

Imre László
(1950) 6

Szilágyi István
(1952–55) 26

Popovics Deján
(1952–56) 27

Erdődy László
(1952) 9

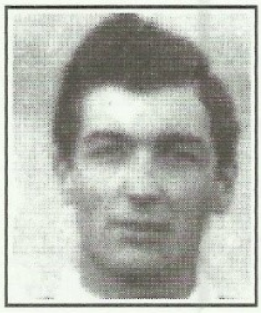

Bajnáczky István
(1952) 9

Nagy József
(1953–60) 46

Prouza Ottó
(1953–65) 154

Kövér György
(1953–62) 94

Mayer József
(1953–63) 123

Gulyás János
(1954–58) 28

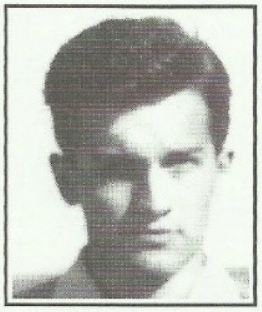

Makláry László
(1954–55) 10

Róka Gaszton
(1954–57) 25

Gálos László
(1956–64) 132

Tatár Mihály
(1956–73) 265

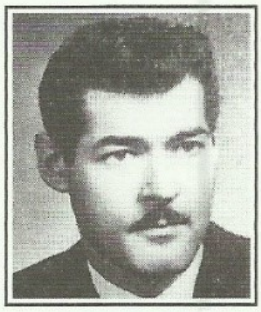

Varga Miklós
(1956–63) 83

Mihályi Miklós
(1957–61) 28

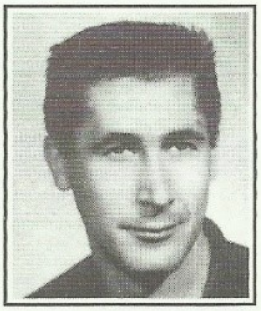

Jánosi Ferenc
(1957–70) 196

Czafik Béla
(1957–67) 118

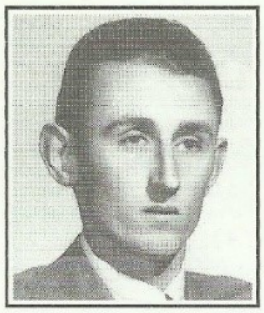

Nagy Jenő
(1957–58) 6

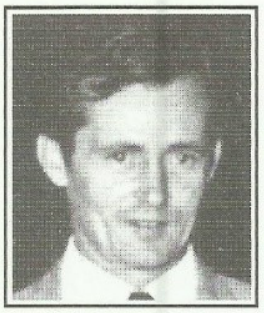

Kovács Jenő
(1957–61) 14

Dr. Pap István
(1957–60) 59

Náczi József
(1957–59) 40

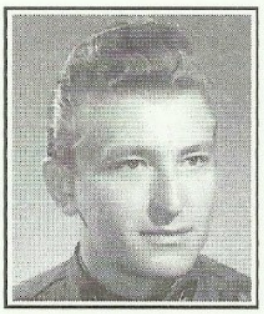

Horváth Zoltán
(1957–58) 5

Flórián Tibor
(1958–69) 170

Berek Károly
(1958–59) 18

Molnár István
(1959–67) 151

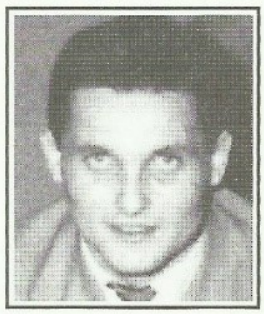

Blaumann Ferenc
(1960–63) 33

Ivancsó Vilmos
(1961–64) 50

Juni György
(1961) 3

Tüske Ferenc
(1962–67) 78

Farkas József
(1962–63) 35

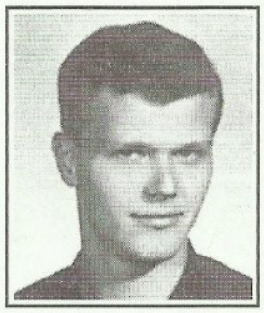

Dr. Lantos Csaba
(1962–73) 128

Sárossi György
(1963–70) 104

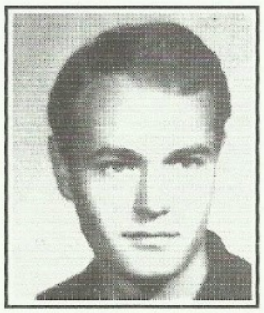

Kangyerka Antal
(1963–64) 29

Bodó Gábor
(1964–65) 30

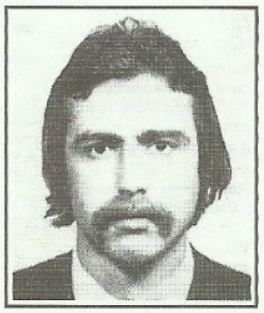

Buzek László
(1965–82) 266

Tóth László
(1965–68) 20

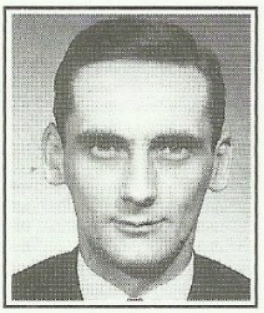

Békevári György
(1965–71) 12

Czakó Kálmán
(1965–70) 61

Nagy István
(1966–77) 185

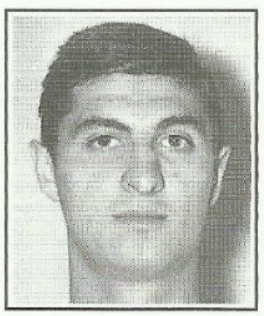

Policsányi István
(1966–75) 101

Polányi László
(1967–75) 135

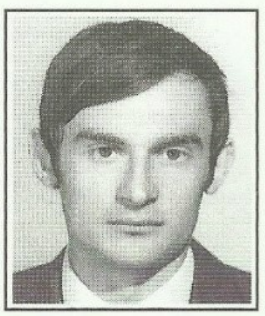

Petrekanits Máté
(1968–75) 107

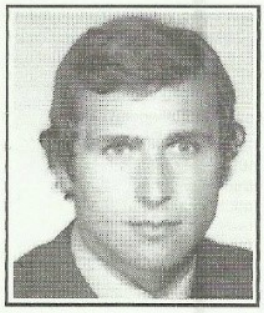

Kovács Károly
(1969–78) 179

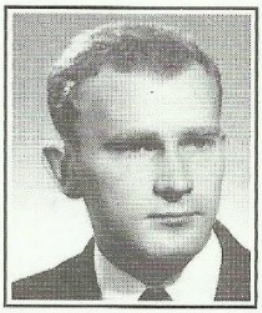

Steiner Gyula
(1969) 6

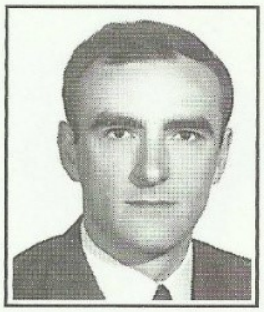

Kasziba István
(1969–74) 28

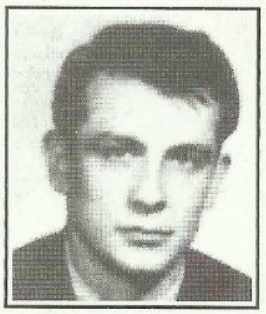

Bodó András
(1969) 5

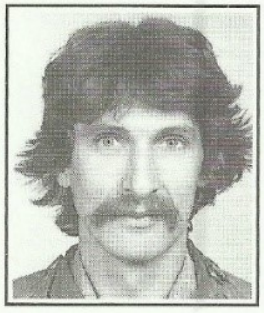

Bogár Géza
(1970–83) 205

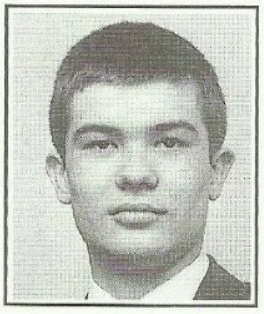

Szekeres István
(1970) 5

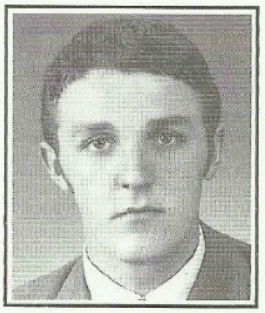

Forgó József
(1970–76) 37

Kiszelly Gábor
(1971–72) 13

Szalai Géza
(1972–75) 11

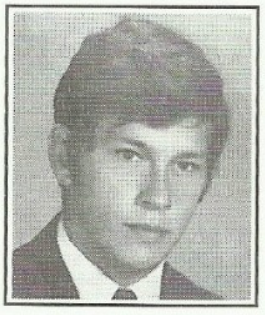

Farkas Mihály
(1973) 7

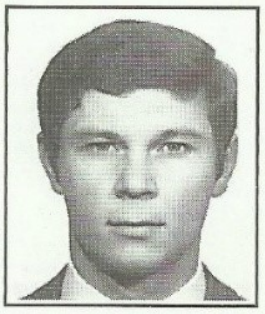

Markolt János
(1973) 2

Oláh Balázs
(1973) 4

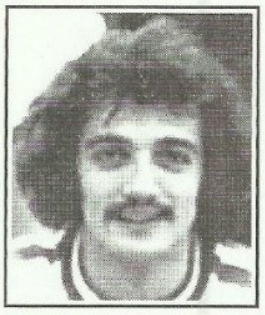

Takács Benjamin
(1974–78) 109

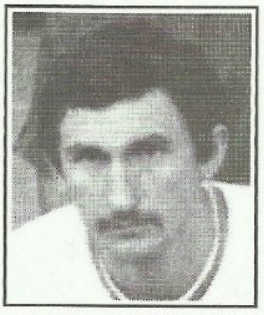

Babati Ferenc
(1974–78) 17

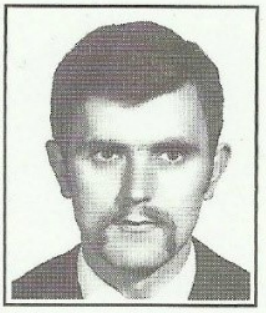

Kovács Lajos
(1974–78) 66

Huszár Ferenc
(1974–85) 186

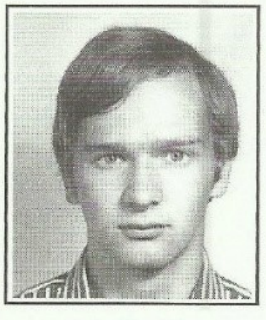

Daróczi Péter
(1974–75) 11

Somogyi László
(1975) 13

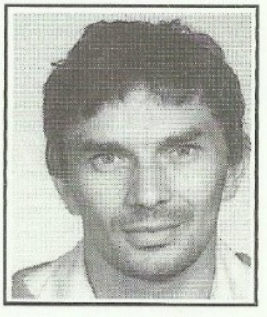

Börcsök Csaba
(1975–86) 216

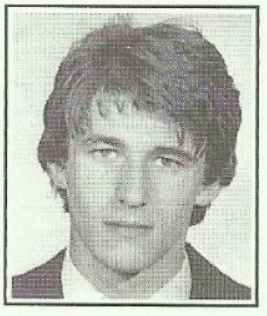

Győri Attila
(1976–88) 231

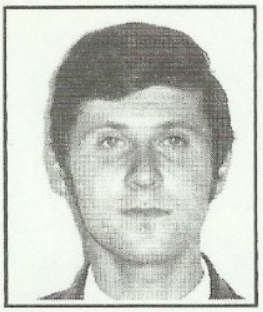

Fodor Ákos
(1976–82) 68

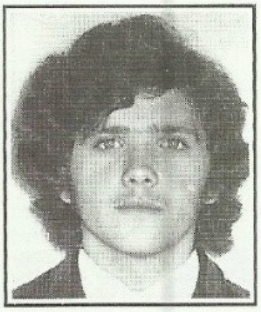

Hoboth Sándor
(1976–82) 113

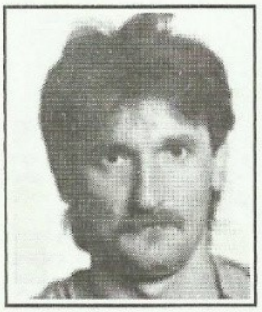

Simon György
(1976–79) 8

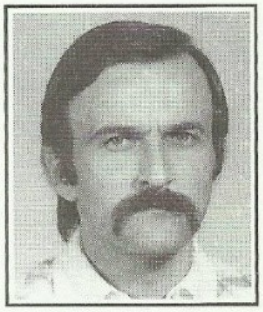

Hegedüs Sándor
(1976) 3

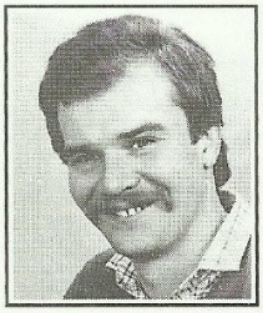

Konyári Antal
(1976–83) 39

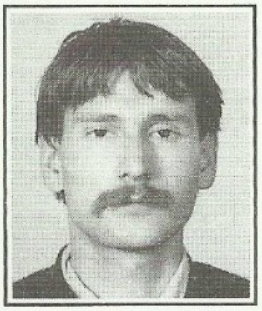

Nagy Péter
(1976–83) 99

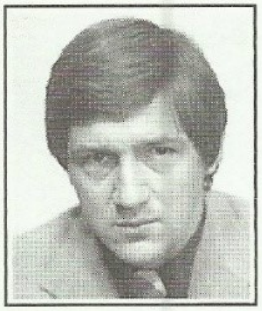

Borok István
(1976) 7

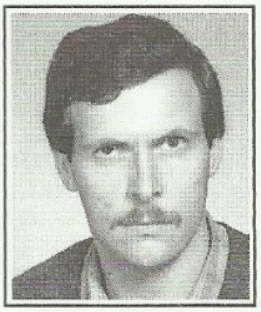

Horonyi Antal
(1976) 1

Gulyás János
(1976–79) 3

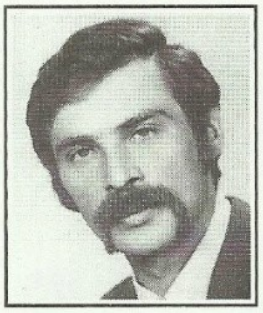

Járosi János
(1976–83) 50

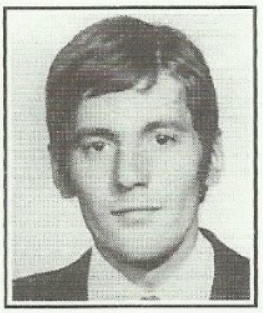

Dévényi László
(1977) 16

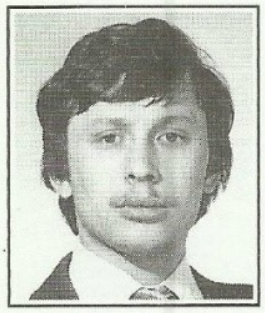

Szabó Kálmán
(1977–95) 209

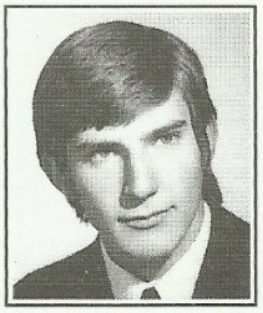

Kiss László
(1977) 1

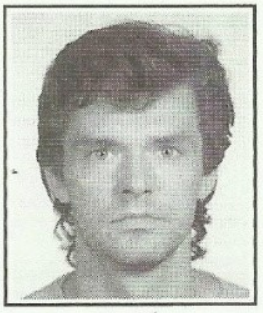

Melkvi Zoltán
(1979–88) 178

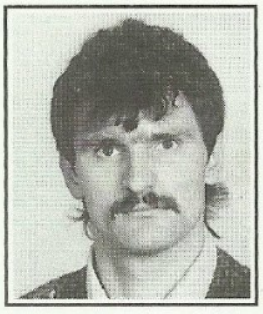

Szabó Zoltán
(1979–88) 85

Balogh Ferenc
(1979) 6

Nagy Lajos
(1979–83) 87

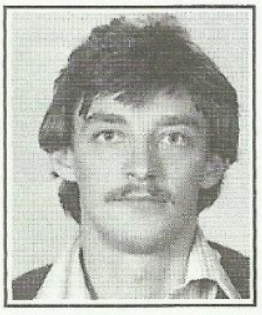

Demeter György
(1979–89) 201

Zoufal Nándor
(1979–81) 14

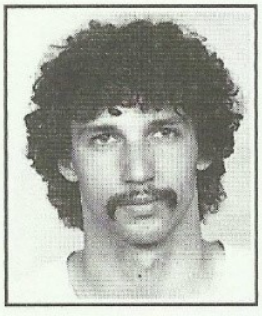

Magyar Zoltán
(1979–89) 221

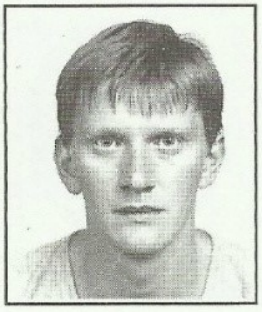

Nagy József
(1979–91) 95

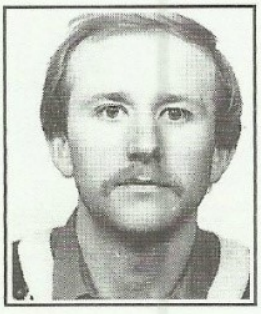

Bokor László
(1980–81) 13

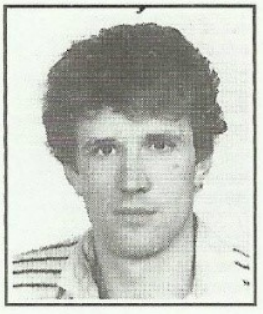

Czékmán Zoltán
(1980–81) 6

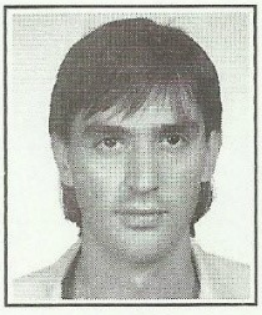

Filipovics Tamás
(1980–90) 130

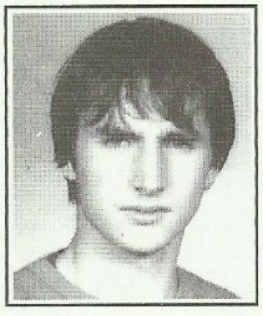

Grózer György
(1981–85) 70

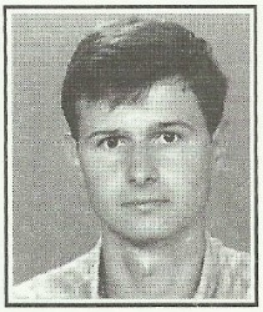

Głózik János
(1981–94) 125

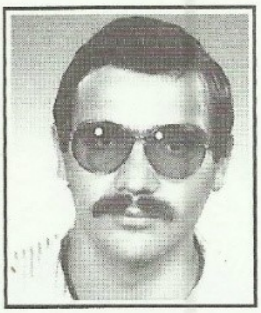

Illés László
(1981) 1

Hemperger László
(1982–85) 21

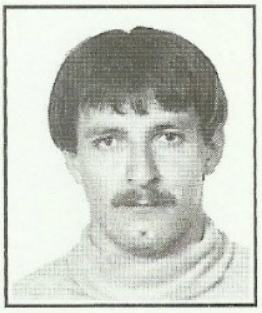

Lantos Győző
(1982–83) 31

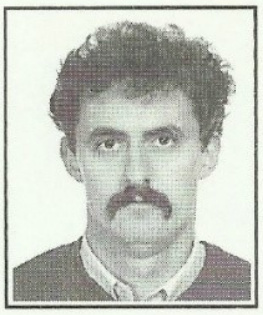

Schmidt János
(1982) 4

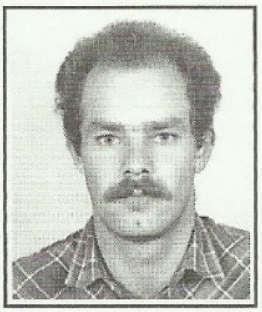

Nusser Elemér
(1982) 1

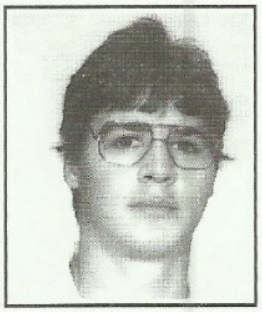

Fejes László
(1982–84) 2

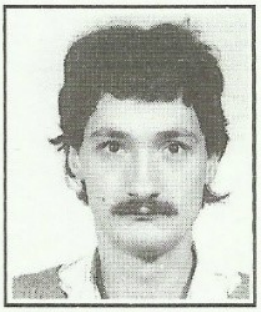

Domán Péter
(1984–88) 25

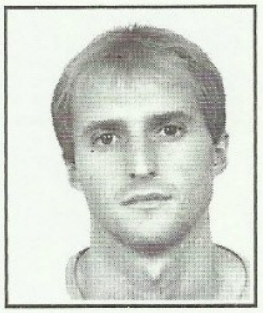

Koperdák László
(1984) 5

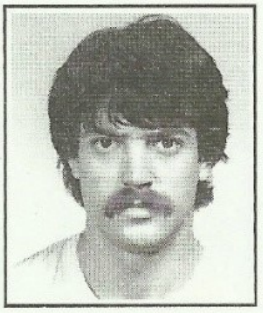

Novák László
(1984–89) 70

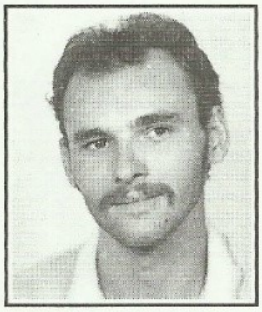

Nyúl Attila
(1984–92) 68

Wunderlich Gábor
(1984–85) 3

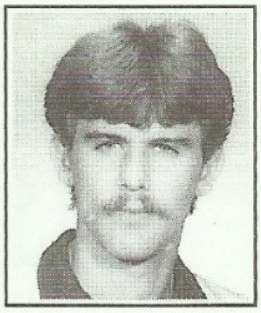

Pál László
(1985–91) 75

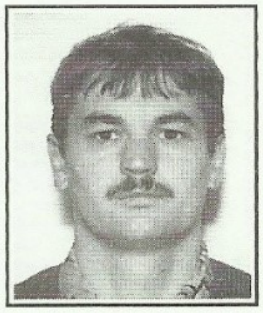

Jagodics Zsolt
(1985–92) 62

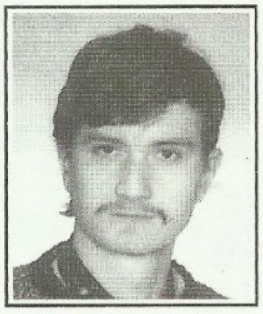

Tóth Béla
(1985) 6

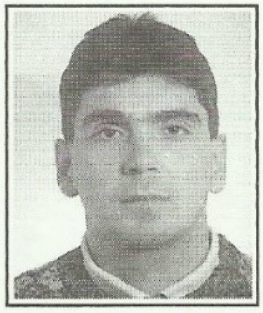

Valics György
(1985) 5

Király Zsolt
(1985–91) 63

Botyánszki János
(1986–96) 69

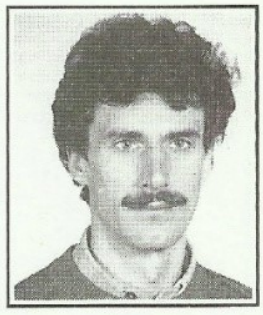

Gyurcsányi László
(1988–89) 24

Borhy András
(1988–89) 10

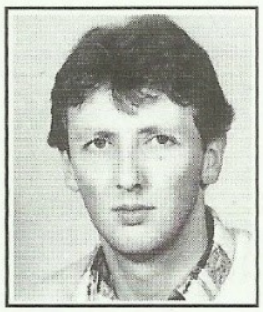

Vámos Ferenc
(1988–93) 22

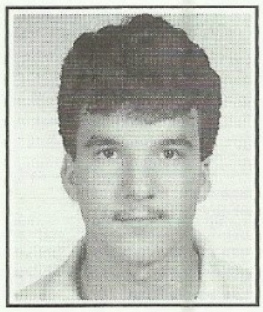

Torma Zsolt
(1988) 1

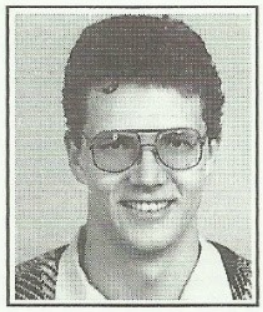

Gyapjas János
(1988–89) 6

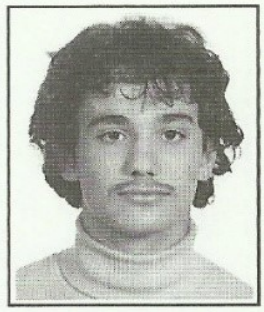

Halász Ferdinánd
(1988–89) 6

Lombos Róbert
(1989–91) 27

Schildkraut Krisztián
(1989–96) 83

Hulmann Zsolt
(1989–96) 69

Nagy Gábor
(1989–90) 14

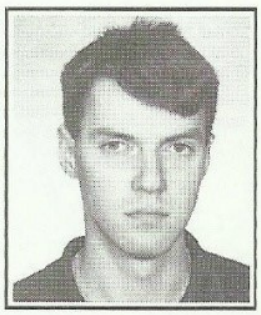

Karmos Zoltán
(1989–95) 53

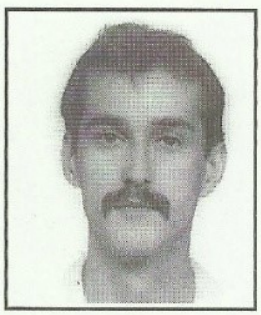

Radó Gyula
(1989–90) 6

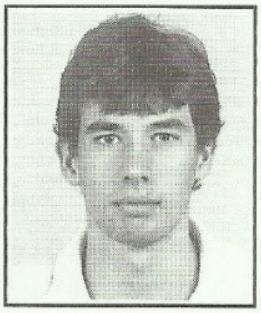

Szabó Gábor
(1989–90) 7

Pásztor Attila
(1989–96) 55

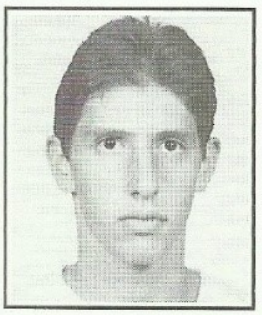

Urfi Csaba
(1989–93) 12

Kántor Sándor
(1989–96) 68

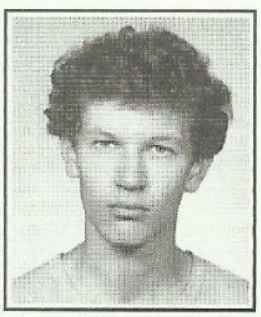

Batai János
(1990–91) 10

Nagypál Ferenc
(1990–91) 8

Sárik Zoltán
(1990–93) 4

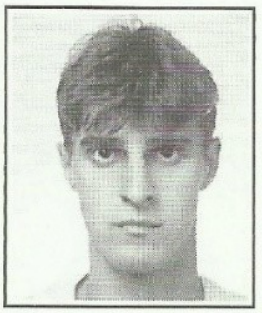

Somodi István
(1991–94) 13

Csíkos Gábor
(1991–96) 21

Szilágyi Bendegúz
(1992–93) 8

Tomanóczy Tibor
(1992–96) 60

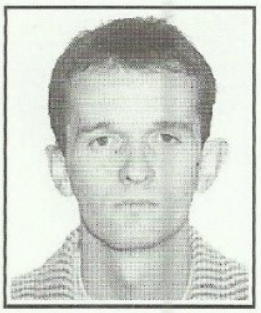

Liszi Zoltán
(1992–93) 13

Mészáros Péter
(1992–96) 52

Fogl Csaba
(1992) 7

Nagy Attila
(1992–96) 16

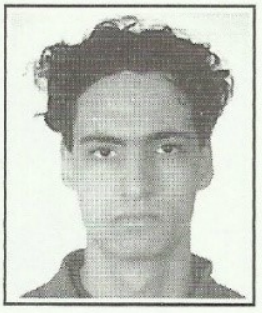

Zádor Zoltán
(1992–94) 8

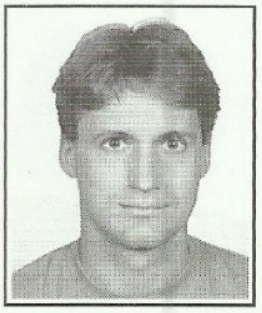

Vejtei Miklós
(1992) 2

Makai Péter
(1993–94) 14

Dalacu Árpád
(1994) 8

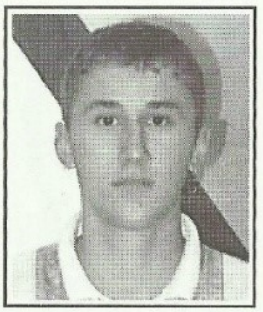

Koch Róbert
(1994) 1

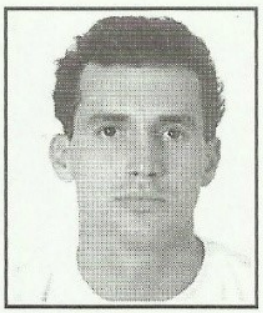

Margineam Gábriel
(1994) 1

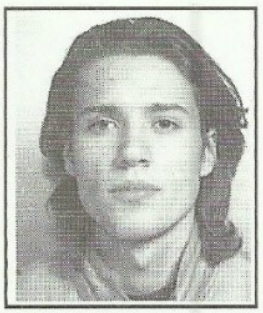

Gelencsér Balázs
(1994–96) 16

Buday Balázs
(1995) 8

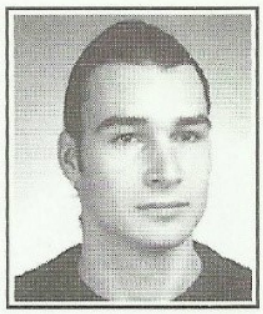

Petheő Gábor
(1995–96) 15

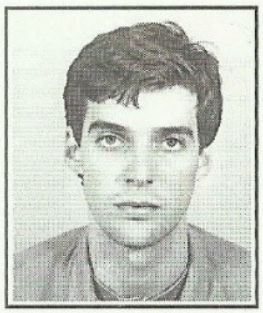

Polgár Gábor
(1995) 6

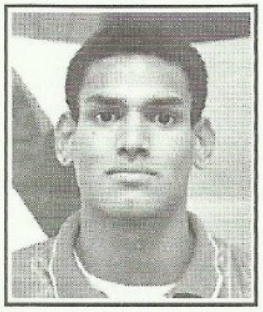

Mészáros Dömötör
(1996) 13

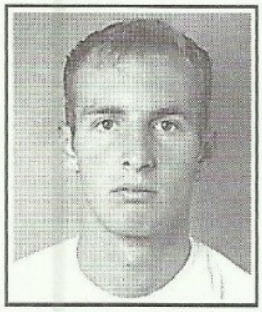

Bánhegyi István
(1996) 11

Neizer Zoltán
(1996) 8

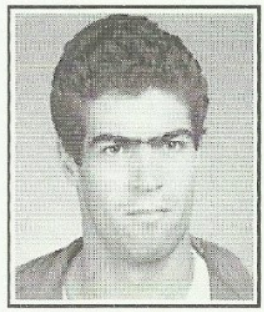

Berkes Zoltán
(1996) 1

Nők

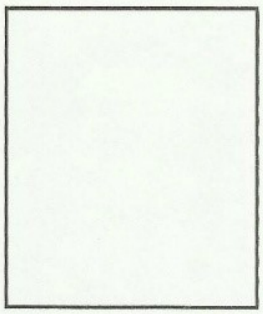

Bosnyákovits Etelka
(1947–48) 9

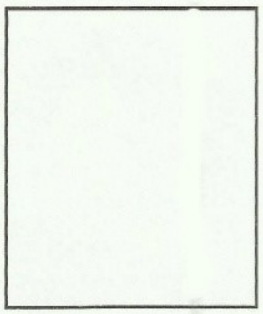

Münzler Magda
(1947–49) 10

Szatmáry Szilvia
(1947–48) 9

Zaffiry Solveig
(1947–53) 28

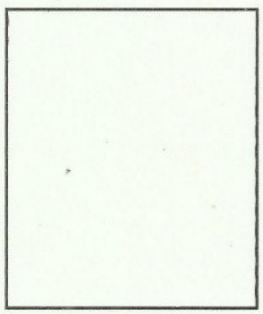

Pólya Jolán
(1947) 4

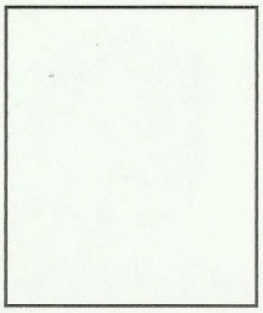

Polareczky Valéria
(1947) 4

Bán Hedvig
(1947) 4

Zsigmond Veronika
(1947–48) 9

Nagy Mária
(1948–51) 17

Kvassay Zsuzsanna
(1948–50) 20

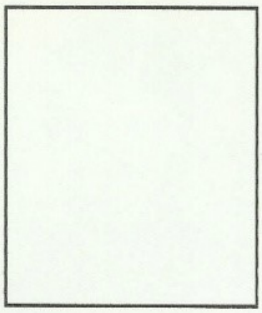

Koronczy Gabriella
(1948) 5

Galambos Margit
(1949) 1

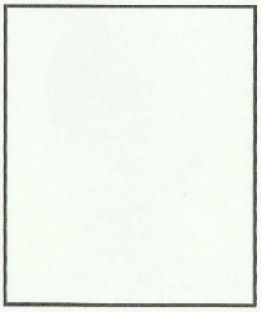

Galambos Lenke
(1949) 8

Kincsesy Gabriella
(1949–57) 26

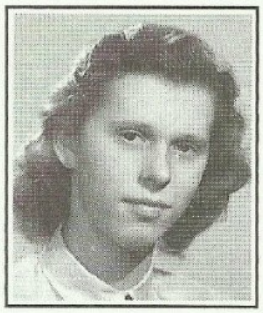

Oreskovics Éva
(1949–50) 10

Kaszás Borbála
(1949–54) 27

Kovách Mária
(1949–50) 10

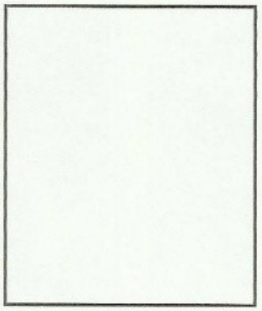

Kispál Gizella
(1949) 7

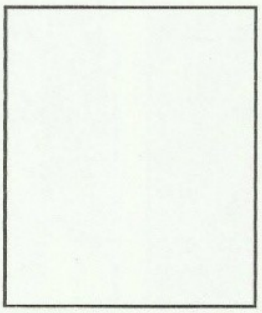

Oláh Irén
(1949) 6

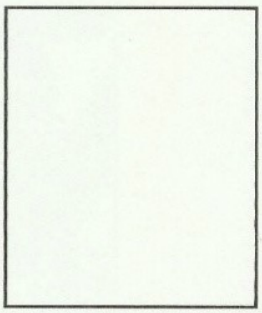

Handl Mária
(1949) 1

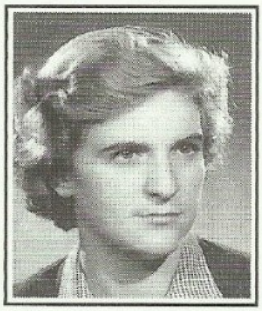

Szalay Margit
(1950–58) 38

Sztrain Ljubinka
(1950–52) 15

Kubinyi Margit
(1950–55) 24

Koska Anna
(1950–60) 51

Máthé Adél
(1950) 8

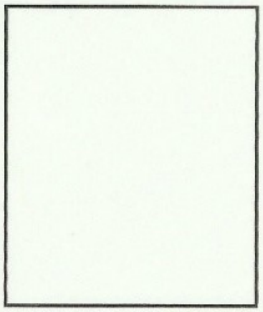

Kárpáti Irén
(1950) 2

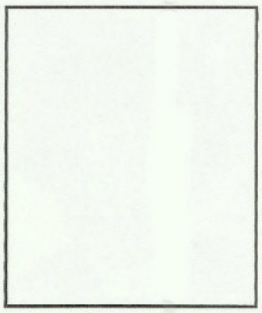

Peterdi Ildikó
(1950–51) 8

Kassay Márta
(1950) 5

Kovács Erzsébet
(1952–61) 54

Simó Aranka
(1952–57) 16

Schulcz Ildikó
(1952–55) 14

Jászai Márta
(1952–55) 12

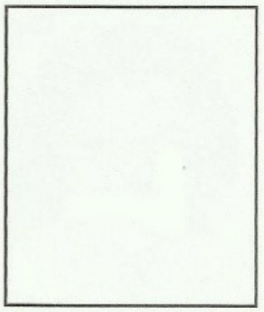

Kozik Éva
(1952) 7

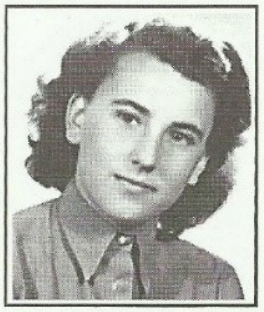

Borbély Vera
(1953–61) 53

Somogyi Eszter
(1954–58) 20

Szabó Éva
(1954–67) 99

Bertóti Éva
(1954–62) 47

Pető Júlia
(1955–62) 62

Gódor Mária
(1955–62) 62

Káposztás Ilona
(1955–63) 81

Kántor Erzsébet
(1955) 5

Beretzk Mária
(1958) 12

Kékesi Éva
(1958–67) 78

Ujfaludi Éva
(1958–60) 16

Kátay Éva
(1958–62) 44

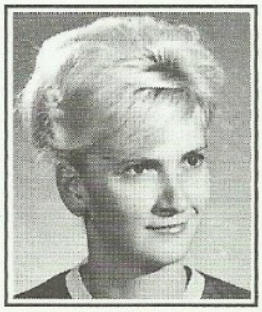

Lázár Éva
(1958–59) 10

Paulheim Gizella
(1959) 13

Nagy Margit
(1959–70) 136

Medgyesi Julianna
(1960–67) 91

Kiss Judit
(1961–74) 201

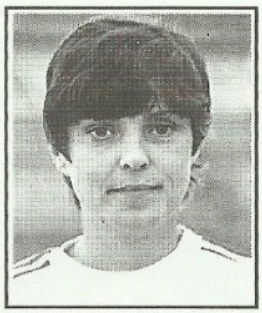

Schlégl Judit
(1962–79) 332

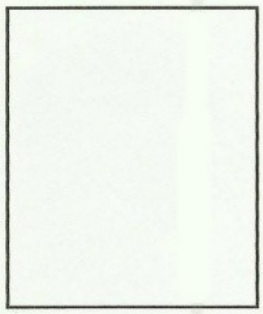

Pálinkás Ildikó
(1962) 2

Vaganek Rozália
(1962) 3

Fekete Judit
(1962–72) 162

Császár Zsuzsa
(1963) 16

Faragó Csilla
(1963–64) 19

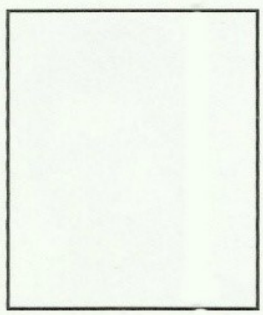

Bogár Mária
(1963) 3

Böröczy Márta
(1963–71) 19

Szabó Emma
(1963–64) 15

Merő Nóra
(1963) 1

Várkonyi Erika
(1963–65) 18

Makláry Ilona
(1964–79) 169

Medgyesi Mária
(1964–71) 91

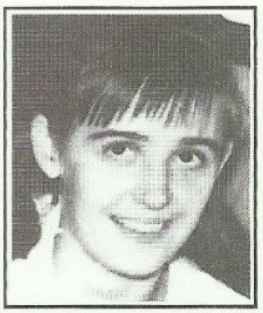

Tóth Mária
(1964) 1

Radó Lúcia
(1964–83) 364

Gál Mária
(1964–72) 104

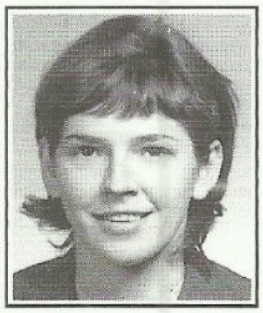

Bokros Zsuzsa
(1965–72) 93

Papp Mária
(1966–69) 49

Papp Katalin
(1967–76) 33

Sebők Éva
(1968–83) 236

Siry Emerencia
(1968–80) 171

Folcz Margit
(1968) 1

Torma Ágnes
(1970–87) 407

Énekes Emőke
(1970–80) 115

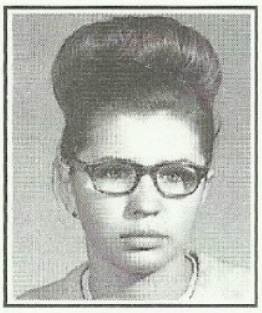

Jenei Mária
(1970) 4

Gajdos Ágnes
(1970–76) 79

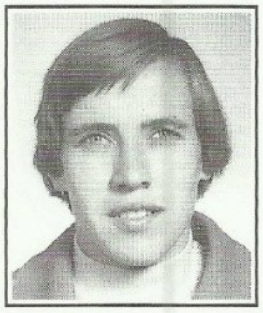

Eichler Katalin
(1971–77) 139

Marczis Katalin
(1971–79) 122

Csapó Gabriella
(1972–84) 282

Ecker Márta
(1973) 2

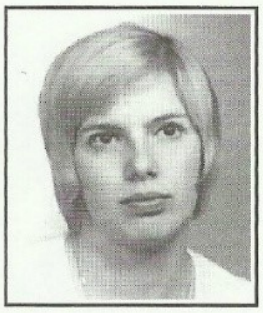

Priznitz Ilona
(1973–79) 16

Szőnyi Ildikó
(1973–78) 86

Juhász Ágnes
(1973–81) 158

Biszku Éva
(1974–76) 65

Szatmári Erzsébet
(1974) 3

Szloboda Zsuzsanna
(1974–78) 33

István Ágnes
(1974–77) 9

Biszku Zsuzsa
(1975–76) 15

Bardi Gyöngyi
(1976–89) 329

Anker Irma
(1976–80) 48

Szalai Margit
(1976) 4

Csuka Éva
(1977) 7

Kőszegi Bernadett
(1977–87) 224

Kutas Zita
(1977–79) 46

Pálinkás Erzsébet
(1977–85) 170

Lankus Magdolna
(1977) 1

Gálhidi Zsuzsanna
(1977–86) 240

Czáh Éva
(1977) 2

Gámpé Erika
(1977) 3

Kovács Margit
(1977) 2

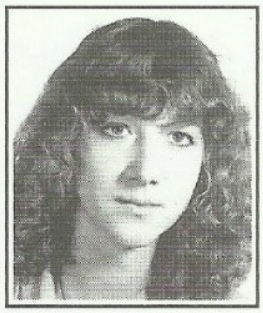

Szabó Zsuzsa
(1978–87) 70

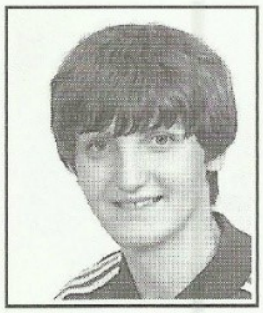

Albert Katalin
(1979–80) 10

Lengyel Gabriella
(1979–82) 45

Fésüs Irén
(1979–90) 28

Szalonna Júlia
(1980–81) 16

Bernáth Beáta
(1980–89) 203

Rau Éva
(1980–81) 12

Kőrös Mária
(1980–87) 184

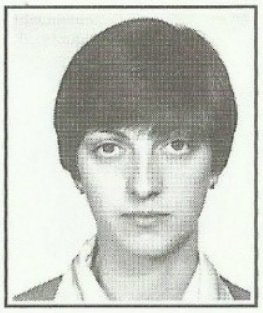

Sebők Edit
(1980) 2

Szűcs Éva
(1980–89) 175

Perecsi Jolán
(1982–92) 64

Zima Eszter
(1982) 5

Fekete Krisztina
(1982–91) 201

Kastner Veronika
(1983–93) 124

Raquel Chumpitaz
(1983–88) 141

Kiss Éva
(1983) 4

Bóta Enikő
(1984–95) 129

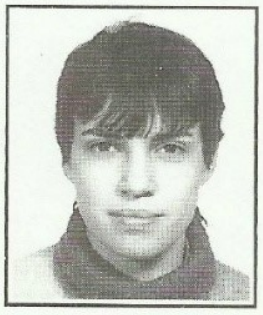

Szél Márta
(1984–92) 51

Csoborkó Julianna
(1984–86) 36

Tóth Anikó
(1984) 7

Kolláth Emília
(1984–87) 8

Balázs Erika
(1984) 7

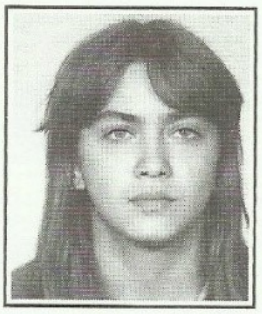

Bötös Margit
(1984–88) 5

Demeter Erika
(1984–91) 57

Gy. Szabó Kinga
(1984–85) 15

Danada Judit
(1984–92) 14

Fehér Anna
(1984) 2

Császár Andrea
(1985–93) 64

Lengyel Ildikó
(1986–87) 9

Nyári Virág
(1987–95) 115

Benőfi Katalin
(1987–93) 65

Grózer Anna
(1987–91) 41

Benkő Krisztina
(1987–93) 79

Szendrői Ildikó
(1987–91) 13

Kondri Zsuzsanna
(1987) 2

Varga Katalin
(1988) 20

Fellegvári Teodóra
(1988–91) 70

Hornung Mária
(1988–91) 8

Molnár Mariann
(1988) 5

Zubovics Eszter
(1988–89) 28

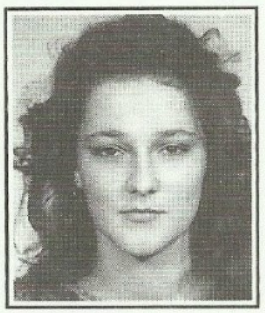

Szabó Rita
(1988) 2

Balázs Erzsébet
(1988–90) 31

Halász Márta
(1988–95) 26

Andrási Angéla
(1989) 10

Fésüs Erzsébet
(1989–93) 52

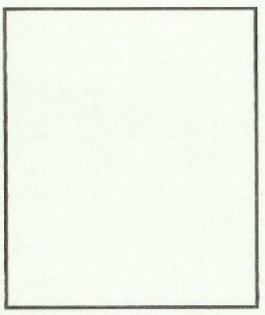

Dérczi Ágnes
(1989) 5

Balogh Erika
(1989–90) 16

Messzinger Zsuzsanna
(1989–93) 19

Szikora Ildikó
(1989–93) 54

Sztankó Éva
(1990–95) 35

Herczeg Judit
(1990) 3

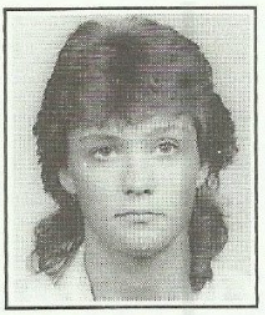

Pollák Gabriella
(1991) 10

Rácz Márta
(1991–93) 11

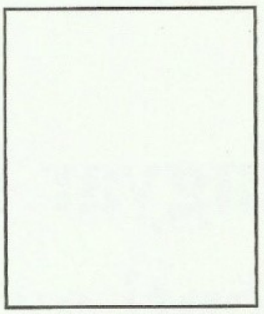

Gazdag Zsuzsanna
(1991) 5

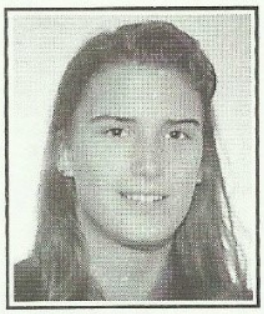

Czakó Mária
(1991–96) 11

Voith Ildikó
(1991–96) 6

Brecher Zsuzsanna
(1991–92) 13

Domokos Virág
(1991) 1

Polgár Annamária
(1993–96) 18

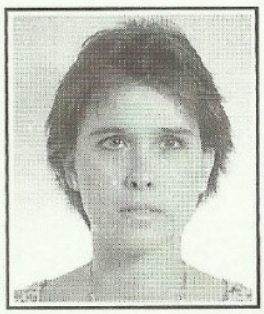

Molnár Katalin
(1993) 3

Dambendzet Nathalia
(1993–95) 7

Dobos Ildikó
(1993–95) 6

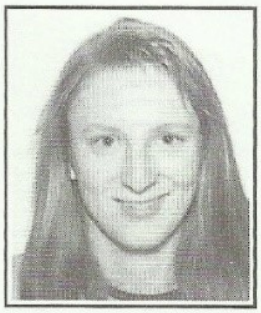

Nagy Mariann
(1993–96) 11

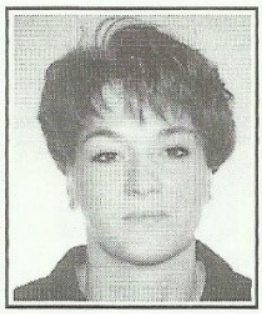

Battlay Krisztina
(1995–96) 8

Szabó Mónika
(1995) 3

Pesti Anikó
(1996) 2

Tímár Edit
(1996) 2

Karsai Andrea
(1996) 1

Nagy Krisztina
(1996) 1

Wolf Rita
(1996) 1

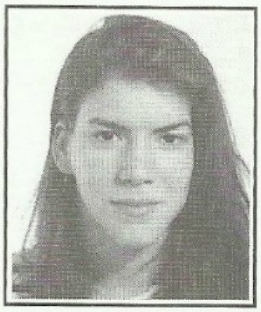

Jáka Zsuzsanna
(1996) 1

A Magyar Röplabda Szövetség köszönti az elmúlt ötven évben a nemzeti válogatottban szerepelt valamennyi játékost!

XII. FEJEZET

Ülőröplabda

Írta

Lukáts György

Nádas Pál

Akik ülve röplabdáznak

Az ülőröplabda nemzetközi fejlődése

A mozgásukban sérült emberek számára már 1939 előtt is létezett sporttevékenység, de igazában a második világégést követően a háborúban megrokkant emberek nagy száma vezetett a sportnak mint kezelési és rehabilitációs eszköznek az alkalmazásához, különösen a német, brit és amerikai kórházakban ápolt sérültek és rokkantak körében.

1944-ben dr. Ludwig Guttmann a London melletti Stoke Mandeville-i Kórházban Országos Gerincsérülési Központot hozott létre. A rendszeres sportot beépítette pácienseinek kezelésébe, és ezzel azt az orvosi, majd később a társadalmi rehabilitáció szerves részévé tette.

Az első nemzetközi játékot Stoke Mandeville-ben 1952-ben rendezték meg, amikor az angol és holland háborús sérültek mérték össze erejüket. E kezdeti időben az atlétika, úszás mint egyéni, a német Sitzball (ülőlabda) mint csapatsport szerepelt műsoron.

A hollandok nem találták megfelelőnek a Sitzballt a mozgáskorlátozott emberek számára, és egy új labdajátékot terveltek ki, amely hasonlított a röplabdához, de ülve játsszák.

Ezt a játékot ülőröplabdának nevezték el.

1957-ben megrendezik az első holland ligaversenyt, amelyre már pályaméretet, hálómagasságot és érintési szabályt alkotnak. Az ülőröplabda-szabályzat a Sitzball és a röplabda szabályaiból ered, és 1980-ig egyre jobban a röplabdázás szabályaihoz közelít.

1980-ban a hollandiai Arnhem rendezi – a Szovjetunió és Moszkva helyett – a VI. paralimpiát, és ekkor kerül az ülőröplabda a paralimpia programjára. A mozgáskorlátozottak kezdetektől a mai napig a röplabdajátékot játsszák állva (Standing Volleyball) és ülve (Sitting Volleyball) is.

A fejlődés igen gyors volt. 1981-ben megalakul az ISOD (International Sports Organization for Disabled), a Mozgáskorlátozottak Nemzetközi Sportszövetségének röplabdával foglalkozó bizottsága, amely megalkotja saját szabályozó és versenyrendszerét. Feladatául tűzi ki, hogy minél több országban játsszák a röplabdát. Megszervezi és rendszeressé teszi az Európa-, világ- és paralimpiai játékokat, meghatározza a kvalifikáció rendszerét. 1980-ban mindössze öt európai országban ülőröplabdáztak, míg ma, 1996-ban a kontinens huszonöt országában ülőröplabdáznak férfiak és 1993-tól már nyolc országban a nők is. Az ISOD röplabdabizottsága 1990-től az IPC (International Paralimpic Committee) Nemzetközi Paralimpiai Bizottság megalakulását követően a kerekesszékes kosárlabda vagy teniszszövetséghez hasonlóan megalakítja a World Organization Volleyball for Disabledet (WOVD), Mozgáskorlátozottak Röplabda Világszövetségét.

A mozgáskorlátozottak röplabdáért felelős ISOD-bizottságában majd az azt felváltó WOVD-szövetségnek dr. Plesa István 1985-től 1994-ig minősítő orvosa, míg Rádi Gyula 1985-től 1996-ig technikai igazgatóként működik e sportág felemelkedéséért.

A világ-, Európa- és paralimpiai játékokat évről évre magasabb színvonalon játsszák. A játékot ma már a WOVD által minősített, magasan kvalifikált játékvezetők irányítják. A nemzetközi minősítésű bírói stábnak több magyar játékvezető is tagja, akiket rendszeresen meghívnak nemzetközi porondra vezetni. Az ülőröplabda játékszabályzata megegyezik a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) által lefektetett szabályokkal az alábbi módosítások kivételével:

A játékpálya mérete:
10x6 m (2 db 5x6 m-es térfél)
2 m támadási vonal

A háló méretei:
magasság: 115 cm
szélesség: 80 cm
hosszúság: 650 cm
antenna: 80 cm

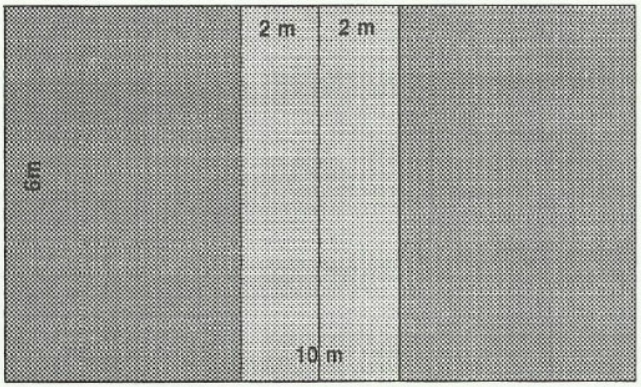

Az ülőröplabda játékszabályzata mindig követi a FIVB szabályzatát. A játékban csak azok vehetnek részt, akik mozgásukban valamilyen mértékben korlátozottak. Mivel a kéz használata mind a helyzetváltoztatáskor, mind a labdával való érintkezéskor igen fontos, ezért elsősorban alsóvégtagsérültek (amputáltak vagy bénultak) játszhatják, de nem lehet kizáró ok a kéz, vagy más sérültség sem. Az ülőröplabdajáték igen lényeges eleme a talajon ülő testhelyzetben történő labda nélküli hely- és helyzetváltoztatás, ami a játékba avatkozás előkészületét jelenti. A játékpályán történő ülő helyzet nem jelent helyhezkötöttséget, mozdulatlanságot. A játék közben a labda követése a talajon való mozgással, helyváltoztatással történik. El kell érni, hogy a játékos az ülő helyzetben minél gyorsabban tudja helyét változtatni úgy, hogy mozgása közben kezével, karjával bármikor eredményesen tudjon játékba avatkozni. Mára már a magas technikai tudás, a labda nélküli taktikai rendszerek (helyváltoztatások) támadásban és védekezésben teszik látványosabbá a játékot.

Évszám	Paralimpiai bajnok	Világbajnok	Európa-bajnok
1980	Hollandia		
1981			Hollandia
1982			
1983		Hollandia	
1984	Hollandia		
1985		Irán	Hollandia
1986		Irán	
1987			Hollandia
1988	Irán		
1989		Hollandia	
1990		Irán	
1991			Hollandia
1992	Irán		
1993			Norvégia
1994		Irán	
1995			Magyarország
1996	Irán		

Az ülőröplabda hazai fejlődése

Hazánkban a mozgáskorlátozottak intézményes fejlesztése 1903-tól számítható, amikor a Deák Ferenc Szabadkőműves Páholy megalapítja a Nyomorék Gyermekek Menhelyét és Egyletét. A '30-as években már komplex rehabilitációs intézményként működik mint Nyomorék Gyermekek Országos Otthona. Az otthonban fontosnak tartják és bevonják a sporttevékenységet a rehabilitációs folyamatba. Így történhetett, hogy 1929-ben megalakult a mozgáskorlátozottak első hazai sportegyesülete, a Nyomorékok Sport Egyesülete (NYSE), ahol asztaliteniszben, labdarúgásban, atlétikában és sakkban vetélkednek az otthon lakói.

A második világháborút követően a szervezett sporttevékenység megszűnik, és csak 1970-ben szerveződik újjá, amikor a Nyomorék Gyermekek Országos Otthonának jogutódintézményében, a Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthon, az akkori igazgató, Zsótér Pál közreműködésével megalakul a kétszeres olimpiai bajnok, lábszáramputált vízilabdázóról, Halassy Olivérről elnevezett sportegyesület az otthonban lakó mozgáskorlátozott fiatalok részére.

A mozgáskorlátozottak Halassy Olivér SC (HOSC) működésének kezdetekor az ülőlabda (Sitzball)-röplabda keverékéből kialakult szabályok szerint játszottak kedvtelésből, önmaguk szórakoztatására. E csapatjáték a kezdeti időben a közös játszadozás mellett fontos szerepet töltött be a mozgáskorlátozottak társadalmi kapcsolataiban.

Az egyesület első nemzetközi spartakiádján, 1971-ben Gödöllőn svéd mozgáskorlátozott sportolók megmutatják, ők hogyan játsszák az ülőröplabdát, a németek pedig a Sitzball (ülőlabda)-játékot mutatják be az érdeklődőknek.

A Mozgásjavító Általános Iskola tanulóinak kedvelt játéka volt a kézifoci. A német nyelvterületről érkezett az ülőlabdajáték a svédektől pedig a holland típusú ülőröplabda. E három játékformából ötvöződött az ülőröplabda szabálya, amit 1971-től 1980-ig játszottak. A pálya mérete 8x10 méter volt, és a 6-6 játékosnak állandó helye volt az első, illetve a hátsó sorban, támadó vagy védő feladatokkal. A labda nélküli mozgás, helyváltoztatás, illetve helycsere nem volt, de erre nem is volt szükség. A talajon történő gyors helyváltoztatást nem alkalmazták, mivel a játékosok a szabályok szerint közvetlenül egymás után akár kétszer is érinthették a labdát. E szabály alkalmazása azt jelentette, hogy a játékos akár saját magának is feladhatta ütésre a labdát, amelyet fogadott az ellentérfélről vagy társától, vagy azt továbbíthatta játékostársának. A csapat így akár 3x2 érintés kihasználása után juttatta át az ellentérfélre a labdát.

A HOSC 1970-es megalakulását követően megszerveződött a miskolci Akarat SC, majd 1973-ban a szombathelyi Vasakarat SC egyesület; később az egriek és a pécsiek is elkezdtek ülőröplabdázni. Az első összecsapások a klubok közötti alkalmi találkozók után a kétévenkénti Savaria Kupa adott játéklehetőséget. A Vasakarat sportolói Ausztriába és az NSZK-ba is eljutottak, a HOSC sportolói az NDK-ban játszottak nemzetközi Sitzball (ülőlabda)-tornán. E külföldi utakról hazatérve már hoztak a sportolók híreket az ülőröplabdajáték új, kialakuló szabályairól.

Az 1980-as évek elejére az egyesületek kialakították saját nemzetközi kapcsolataikat. E kapcsolatok azt is eredményezték, hogy különböző szabályfüzetek, újságok kerültek a sportolók és sportvezetők kezébe. Így történt, hogy egy jugoszláv kiadvány hátoldalán találtunk egy ülőröplabdapálya-ábrát és szabálymagyarázatot. E nagyon rövid szabálymagyarázat alapján és az akkori ismeretek birtokában a HOSC elnöksége megbízta Csík Jánost és Nádas Pált, hogy készítse el a hazai ülőröplabda játékszabályát úgy, hogy az a lehető legkevésbé térjen el a röplabda játékszabályától, mert hiszen ha egy játékszabályt módosítanak, akkor az csak olyan mértékben tehető, hogy a játék eredeti szépsége megmaradjon.

Az új szabályzat a meglévő tapasztalatok, a külföldről származó ismeretek, illetve a Röplabdajáték szabálykönyve alapján készült el. 1980-ban Budapesten rendezett egynapos próbajáték, majd a szombathelyi Vasakarat SC által rendezett Savaria Kupa versenyei óriási sikerrel zárultak és felvetődött a rendszeres bajnokság rendezésének gondolata.

Az 1970-es újrakezdés után a klubok nemzetközi kapcsolatai, külföldi versenylehetőségei, a paralimpiai mozgalomhoz való csatlakozás érdekében folytatott tárgyalások eredményeképpen 1977-ben az OTSH életre hívja a Mozgáskorlátozottak Testnevelési és Sportbizottságát (MTSB), amelynek feladatául csak a nemzetközi koordinációt jelöli ki. Az MTSB a sporthivatal felügyelete alatt működött. Az OTSH-tól való függőség megszűnésének, az önállóság megteremtésének első állomását az 1981-ben megalakult Mozgáskorlátozottak Egyesületének Országos Szövetsége (MEOSZ) jelentette. 1984-től már a MEOSZ szervezi a hazai és nemzetközi sportprogramokat 1989-ig, amikor megalakul a Magyar Mozgáskorlátozottak Sportszövetsége.

Az első két próbatorna után a Mozgáskorlátozottak Testnevelési és Sportbizottsága (MTSB) hivatalosan előírt feladatától eltérően nem kérve engedélyt az akkori OTSH-vezetésétől, meghirdette első hazai országos bajnokságát ülőröplabdában.

Az első ülőröplabda országos bajnokság 1981–82-ben négy csapat részvételével indult, négy, körmérkőzéses torna keretében. Minden csapat a saját otthonában rendezett egy-egy körmérkőzéses játéknapot. A mérkőzések két nyert játszmáig tartottak.

Az első torna Budapesten, a második Pécsett, a harmadik Szombathelyen, és a negyedik és egyben záróforduló Egerben, a Városi Körcsarnokban zajlott. A négyfordulós bajnokság első helyéért végig szoros küzdelem folyt a Vasakarat SC Szombathely és a HOSC Budapest csapatai között. A bajnoki cím sorsa az utolsó, egri fordulóra maradt, amikor a HOSC játékosai 2:0-ra verik a Vasakarat röpiseit, és ezzel a tabellán a pontokat tekintve behozzák az addig listavezető riválisukat, és az első bajnoki címet a szettarány dönti el a HOSC javára.

Az első bajnokság játékosai

A bajnokcsapat: Halassy Olivér SC Budapest

Játékosok: Bernard Tamás, Bicskei Gyula, Czink Imre, Csík János, Dukai Géza, Kurcsics Károly, Léka István, Lőcsei Sándor, Nyíri Lajos, Paczulák András, Stettner Ferenc, Tóth László.

Edző: Nádas Pál.

Második helyezett: Szombathely

Játékosok: Dominek György, Kovács József, Makrai Ferenc, Rozmán József, Semes Ferenc, Tóth Lajos, Tóth László, Tőke József.

Edző: Solymos Endre.

Harmadik helyezett: Eger

Játékosok: Császár Imre, Király József, Király Józsefné, Madarász János, Mezei Miklós, Ongai Sándor, Ongai Sándorné, Sáfrány Sándor, Szabó Tibor, Szalay Gyula, Takács István, Várnai Pálné.

Negyedik helyezett: Pécs

Játékosok: Dobos Sándor, Dobos Sándorné, Gáspár Attila, Grósz Jenő, Hoffmann Judit, Molnár Attila, Paluska Gyula, Wisner János.

Az első bajnokság végén az év játékosának Lőcsei Sándort (HOSC) választották.

A magyar válogatott megszületése

Alighogy elkezdődött az első országos bajnokság első fordulója, máris megszületett a magyar ülőröplabda-válogatott.

A rokkant személyek nemzetközi évében, 1981-ben a MTSB megrendezi II. nemzetközi spartakiádját több sportágban, többek között ülőröplabdában is. A spartakiádra az osztrák AVSV Wien (majdnem a teljes Eb 8. helyezett válogatottat jelentette) és a szlovén Ljubljana csapatával mérkőzhetett a HOSC, a Vasakarat és az Eger csapatból összeverbuválódott magyar ülőröplabda-válogatott. A torna negyedik csapata a magyar B keret volt, így az első nemzetközi megmérettetésen majdnem a teljes honi játékosállomány részt vett. A tornát a magyar A válogatott nyerte. E torna kapcsán az osztrákok jóvoltából megérkezik hozzánk az ISOD ülőröplabda-szabályzata.

Az első magyar válogatott

Játékosok: Bicskei Gyula, Czink Imre, Lőcsei Sándor, Paczulák András, Stettner Ferenc (HOSC), Dominek György, Kovács József (Vasakarat SC Szombathely), Szabó Tibor, Takács István (Eger).

Edző: Nádas Pál

A második országos bajnokságot már a nemzetközi szabályok szerint írta ki az MTSB. A fejlődést elsősorban (erőnlét, technikai és taktikai szint) az 1982 októberében az MTSB és a HOSC által közösen a MESZ támogatásával megrendezett ülőröplabda nemzetközi torna jelentette.

Az első ülőröplabda országos bajnokság végeredménye

1. Halassy Olivér SC Budapest	12	10	2	20: 5	22 pont
2. Vasakarat SC Szombathely	12	10	2	20: 6	22 pont
3. Mogássérültek Egri Egyesülete	12	4	6	7:12	14 pont
4. Mozgássérültek Pécs Városi Sportegyesülete	12	0	12	0:24	12 pont

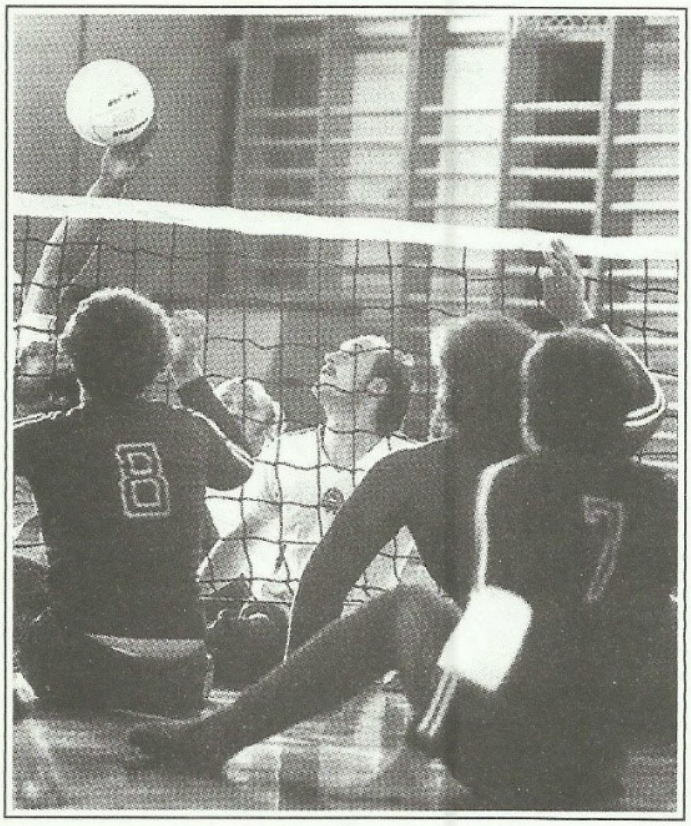

Jelenet az első válogatott mérkőzésről

E tornára eljött a budapesti Körcsarnokba a holland A és B keret, a jugoszláv válogatott, valamint az osztrák AVSV Wien csapata, és itt volt az ISOD röplabdabizottságának elnöke, P. Ch. Joon. Hazánkat a HOSC ülőröplabda-csapata mellett a magyar vidékválogatott képviselte.

Ezen a tornán láttuk meg először, hogy mit tudnak a paralimpiai és Európa-bajnok hollandok. Ők mutatták be, hogy attól röplabdajáték az ülőröplabda is, hogy a labdaérintésnek tisztának kell lennie. Itt tapasztalhattuk meg, hogy fogadásnál az alkarérintéses ülő helyzet technikai ismeretének milyen fontos szerepe van. E torna után az egyesületi és a válogatottban folyó edzésmunka alaposan megváltozott. A holland vezetőktől kapott szakirodalom, edzéstervek, taktikai és technikai elemek sokaságát tartalmazta, melyeknek hazai alkalmazása a minőségi fejlődés kezdetét jelentette. Az 1982-es tornáig alig lehetett a játékosokat rávenni például arra, hogy tanuljuk meg a röplabdában alkalmazott alkarérintés adaptálását ülő helyzetű játékukhoz. A hollandok játéka láttán azonnal hozzákezdtünk az alkaros érintés megtanulásához, valamint a tiszta kosárérintés érdekében újrakezdtük annak tanulását. A magasabb erőnléti állapot elérése érdekében keményedtek a fizikai, erőnléti edzések is.

Az 1982-es nemzetközi torna alkalmával kaptuk meg az első nemzetközi meghívást, amely az 1983. évi, a hollandiai Deldenben megrendezésre kerülő ülőröplabda-világbajnokságra szólt. Megkezdődött a válogatott tudatos építése hétvégi és hetes edzőtáborok szervezésével. E munkában nagyon sokat segített Izsóf Mária testnevelő tanár, valamint szakmai tanácsaikkal Déri Rezső, Beregszászy Szabolcs és Garamvölgyi Mátyás szakedzők, akik először látták meg a röplabdaszakemberek közül, hogy az ülő helyzetben játszott röplabdázás is röplabdajáték a javából, és nem szánalomra szoruló emberek csúszkálása a parketten.

Garamvölgyi Mátyás, a magyar férfi röplabda-válogatott akkori mestere az ülőröplabda-válogatott edzésén így fogalmazott 1983-ban: „Akár állva, akár ülve játszatok, a labda mindig repüljön, csak akkor mondhatjuk, hogy röplabdázunk"– ezzel megfogalmazta e játék integrálódásának feltételét.

A játékvezetés nagyban hozzájárult az ülőröplabda-játék fejlődéséhez. Kezdetben igencsak kételkedett mindenki e játék életképességében. A régi játékszabály (1970-től 1980-ig) időszakában ritkán vezette a mérkőzéseket hivatalosan minősített röplabda-játékvezető. Először a Savaria Kupán vezettek mérkőzéseket röplabdabírók (Horváth János, Farkas Lászó és Segyevi Imre). Az 1981-ben megrendezett nemzetközi rokkantévi spartakiád ülőröplabda-tornáján a Budapesti Röplabda Szövetség minősített játékvezetői működtek. Az 1982. évi budapesti Körcsarnokban rendezett nemzetközi tornán már a Magyar Röplabda Szövetség támogatásával Rádi Gyula irányításával, nemzetközi rutinnal is rendelkező holland bírók társaságában az MRSZ NB I. osztályában működő magyar bírák vezettek, nemzetközi mérce szerint is kiválóan. Ezt bizonyította az a tény, hogy magyar játékvezető is kapott meghívást az 1983. évi vb-re. E meghívást elfogadtuk, és a válogatottal Rádi Gyula utazott, aki a hollandiai Delden városában a világbajnokság legjobb játékvezetői teljesítményét nyújtotta. A vb-döntőn, a Hollandia–NSZK mérkőzés másodbírájaként kiválóan működött. Az ülőröplabda-játék és a játékvezetés igencsak szoros kölcsönhatásban van egymással. Ahogy javult és szigorodott a játékvezetés, úgy volt képes a játék magasabb színvonalra emelkedni. Rádi Gyula irányításával megalakult az MRSZ ülőröplabda-albiztotsága, és már a második bajnoki évadtól a játékvezetők küldését és továbbképzését intézte.

Az 1983. évi vb játékvezetői sikerét követően az 1985. évi norvégiai Eb-re, vb-re Rádi Gyula mellett Bukodi Zsoltot is meghívták. Az első hazai világbajnokság megrendezésekor, 1986-ban Pécsett a sportág legszínvonalasabb eseményén a teljes magyar ülőröplabda-játékvezetői testület kiválóan vizsgázott. Ennek is volt köszönhető, hogy 1986-tól a mai napig egyre több honi játékvezető szerezte már meg a nemzetközi minősítést az ülőröplabdában.

Ülőröplabda-játékvezetők

Benkő József	
Bukodi Zsolt	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Dömötör László	
Etelvári László	
Farkas László	
Fonyódi László	
Horváth János	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Huszti Zoltán	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Karádi Gábor	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Kiss Sándor	
Pál Károly	
Rádi Gyula	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Rombai Béla	
Simai Gábor	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Segyevi Imre	
Szekér László	(WOVD nemzetközi minősítésű)
Zach Károly	(WOVD nemzetközi minősítésű)

A pécsi vb keretében rendezték meg az első nemzetközi ülőröplabda-játékvezetői szemináriumot, amelynek nyitóelőadását dr. Holvay Endre, az MRSZ alelnöke és a FIVB JB elnöke tartotta. A pécsi vb befejeztével hat játékvezető, köztük a magyar Rádi Gyula kapott nemzetközi minősítést, és további öt magyar bírót jelölt az ISOD nemzetközi minősítésekre.

A hazai bajnoki rendszerek, a fokozatos létszámgyarapodás következtében minden évben másképpen bonyolódtak le. Az első országos bajnokságon 1981–82-ben négy, az 1986–87-es hatodik idényben már tizenegy csapat indult. A kezdeti első hat évben a Halassy Olivér SC egyeduralma volt a jellemző. 1984-ben megalakult a Nyíregyházi Piremon SE. Ettől kezdve a Nyírségben óriási léptekben emelkedett a színvonal, és több csapat is alakult a körzetben.

A sportág hazai fejlődésének igen nagy lökést jelentett, hogy Magyarországon először rendeznek mozgáskorlátozottak számára világbajnokságot. Nem véletlen, hogy a honi legnépszerűbb sportágban, az ülőröplabdában került erre sor.

Ülőröplabda-világbajnokság

(Pécs, 1986. július 19–22.)

Tizenhárom ország zászlaja lengett az Apáczai Csere János Nevelési Központ tornacsarnokában. A nemzetközi versenyek sorában a legnépesebb mezőny három csoportban kezdhette meg a játékot, miután

dr. Csehák Judit miniszterelnök-helyettes megnyitóbeszédében megköszönte minden résztvevőnek, hogy eljöttek hazánkba, és kérte a versenyzőket, mutassák meg, hogy játékukkal a mozgáskorlátozott emberek egyenjogúságát, önmegvalósítását hirdetik.

A magyar csapat az osztrákok ellen döcögősen kezdte a játékot, majd 3:1-re (–13, 5, 8, 3) biztosan győzött, mint ahogy Egyiptom legjobbjait is biztosan 3:0 (5, 9, 6) verte. A sportág történetében a magyar csapatnak először, a világon pedig másodikként sikerült 116 perces játékban 3:2 (–12, 4, –13, 13, 11) arányban a világ-, Európa- és paralimpiai bajnok hollandok legjobbjait legyőznie.

A csoport	B csoport	C csoport
Irán	Jugoszlávia	Hollandia
Norvégia	Svédország	Magyarország
Finnország	NSZK	Ausztria
Csehszlovákia	USA	Egyiptom
Anglia		

A hatos döntőbe kerülve sorra jöttek a mieinknél eddig sokkal eredményesebb nemzeti csapatok. Először az 1984. évi paralimpián ezüstérmet szerzett NSZK, amelyet a mieink 3:1-re (11, 6, –11, 9) vertek meg. Ezután következett az 1985. évi Európa-bajnok és vb-ezüstérmes jugoszláv válogatott. A sportcsarnok hangulata, mint a hollandok elleni mérkőzésen, ismét felforrósodott, telt ház a lelátón, hangorkán, taps buzdította a magyarokat – teljes sikerrel. A 3:1-es (14, 13, –5, 3) győzelem már dobogót jelentett a mieinknek. A döntőbe kerülésért a norvégokkal kellett mérkőzni, akik érmet Eb-n, vb-n, po-n – a magyarokhoz hasonlóan – érmet még nem szereztek, de a mieinknek mind ez ideig mindössze két szettre volt erejük ('83-ban és '85-ben) ellenük. Az eddigi két vereségért most 3:1 (9, –6, 12, 11)-re sikerült visszavágni. A finálét a két veretlen csapat, Magyarország és Irán válogatottja vívta, a tét az első helyezés, az aranyérem. Az első játszmában még felcsillant a remény, de a magyar csapatnak – bár végig méltó ellenfél maradt – meg kellett hajolnia a jobb iráni együttes előtt.

Irán–Magyarország 3:0 (13, 6, 12)

A magyar ülőröplabda-válogatott szereplése minden várakozást felülmúlt. A vb megkezdése előtt a negyedik hely elérésével mindenki elégedett lett volna. E szenzációs világbajnoki ezüstérem megszerzésével a csapat – a sportág története során először – kvalifikálta magát az 1988. évi szöuli paralimpiára.

A vb-ezüstérmes magyar csapat

Játékosok: Budai Sándor (Pécs), Dominek György (Szombathely), Czimmermann József, Pölcz Csaba (Nagykanizsa), Kekecs Miklós, Laczkó Lajos (Piremon SE-Nyíregyháza), Szabó Tibor (Eger), Czink Ime, Lőcsei Sándor, Léka István, Paczulák András, Stettner Ferenc (HOSC Budapest).
Vezetőedző: Nádas Pál.
Pályaedzők: Hajdú Pál (Eger), Réfi Sándor (HOSC Budapest).

Az első magyarországi világbajnokságnak a játék sikerén kívül a hírközlő szervek jóvoltából jelentős országos és nemzetközi visszhangja volt, ami pozitívan alakította a mozgáskorlátozott emberekről kialakult képet, a társadalmi közgondolkodást és hazánk megítélését a világban. A játékokon a Lukáts György vezette sajtóközpontban 52 újságíró, tv- és rádióriporter dolgozhatott.

A mieink Pécsett biztosan verték az NSZK-t

A vb-ezüstérmes magyar csapat

A mozgáskorlátozottak sportéletében fontos, hogy az eredményekről vagy eredménytelenségről tudósítson a sajtó, tv és rádió.

A kezdeti, az 1970–80-as időszakban a tudósításoknak majd mindig sajnálatkeltő hatása volt, ami nem igazán eredményezte azt, hogy e réteg sporttevékenységét valóban sportként értékeljék. Ebben történt változás, amikor 1982-ben a Népsport röplabdaszakírója, Lukáts György kilátogatott a budapesti Körcsarnokban zajló nemzetközi viadalra. Ettől kezdve a riportok, tudósítások, hírek ugyanúgy íródtak, mint minden más röplabdamérkőzésről.

A fejlődés tovább tart

A pécsi világbajnokságot követően az ülőröplabdázás egyre népszerűbb a mozgáskorlátozott sportolók körében. A csapatjáték, a rendszeres bajnokság, a nemzetközi siker azt eredményezi, hogy mind több vidéki városban alakul csapat. Megszakadt a HOSC hegemóniája – és a mai napig is – az ülőröplabdázás fellegvára már nem Budapest, hanem Nyíregyháza!

A nyírségi Piremon SE az egyik legnagyobb hazai célvállalat támogatását élvezve nagyon rövid idő alatt három csapatot indít a bajnokságban. A mennyiségi növekedésből minőségi fejlődés következik. Az 1986–87-es évadban megszerzik első bajnoki címüket, és azóta sorozatban kilenc alkalommal a Piremon SE csapata az ország legeredményesebb gárdája. A kilenc bajnoki cím mellett nyolc alkalommal a Magyar Kupa győztesei is, és mind ez idáig egyszer hódították el tőlük a serleget, akkor is a szintén nyírségi Start-Sportula SC Nyíregyháza ülőrpisei, akik 1993-ban voltak jobbak, mint a Piremon.

Az 1986–90-es években a bajnokságban 11 csapat indult, és a játék színvonala egyre javult. A bajnokság továbbra is körmérkőzéses tornarendszerben bonyolódott, de már A és B csoportban.

Bevezették, hogy először csak egy, majd később – és ez a mai napig így van – két olyan játékos is pályára ülhet, aki nem mozgáskorlátozott.

A szabálymódosítást a hollandoktól vettük át, és ezzel megkezdődött az ülőröplabdázás integrálása. Kiváló NB I-es röplabdások is bekapcsolódtak a játékba, emelve az ülőröplabda-játék színvonalát. Időközben, 1989 decemberétől, az ülőröplabdázók önálló szakbizottságként tagjai lettek az MRSZ-nek.

Bajnokcsapatok Európa-kupája

1990. augusztus 19–25., Nyíregyháza

A hazai bajnokság 1989–90-es idényében a Piremon SE gárdája harmadszor szerzi meg az első helyet, és egyben felvállalja a másodízben kiírt Bajnokcsapatok Európa-kupája döntőjének megrendezését is.

Az akkori szabályok értelmében a rendező ország két csapattal indulhatott, így a bajnokság második helyezettje, a Hamburger SE Nagykanizsa gárdája is szerepelhetett Európa legjobb csapatai között.

A nyíregyházi városi sportcsarnok három pályáján 12 csapat küzdött az első helyért, amelyet a holland Tubanten csapata nyert meg. A Piremon gárdája második lett, ezzel eddigi legnagyobb sikerét aratta. A rendezvénynek igen jó visszhangja volt.

A BEK küzdelmeivel párhuzamosan nemzetközi játékvezetői tanfolyamot rendezett a WOVD Rádi Gyula irányításával, amelyen ismét több hazai bíró került be a nemzetközi vérkeringésbe.

A hanyatlás első jelei, és mégis fantasztikus sikerszéria!

A nyírségi BEK-nek már nem volt olyan motiváló ereje a hazai röplabdázás fejlődésére, mint a 86-os pécsi vb-nek. Sorra szűnnek meg a csapatok (Eger, Veszprém, Miskolc, Pécs, Vásárosnamény), így mára csak nyolc együttes játszik a bajnokságban. A bajnokság létszámának csökkenése, a Piremon abszolút egyeduralma, a csapatoknál történő fiatalítás hiánya sajnos színvonalcsökkenéssel járt.

Mindennek ellentmont az a tény, hogy 1995-ben, tizenöt évvel a hazai ülőröplabdázás első bajnoksága, és tíz évvel az első nemzetközi sikerek után a legszebb nemzetközi eredmények születtek.

A Piremon SE gárdája megnyeri a Bajnokcsapatok Európa-kupáját 1995-ben és 1996-ban is, és az 1995. évi Európa-bajnokságon Magyarország ülőröplabdásai az első helyen végeznek. A magyar ülőröplabdasport ez idáig soha kontinens- vagy világversenyen első helyezést nem ért el, és most, 95–96-ban ez háromszor is sikerült. Az 1995. évi Eb első hely megszerzése egyben kvalifikálást jelentett az 1996. évi paralimpiára, amelyet Atlantában rendeztek.

A honi ülőröplabdázás Eb-vb eredményei között több érmes helyezés van, de az eddigi paralimpiai játékokon, ahol ülőröpiseink elindulhattak, csak egy 5. (Szöul), illetve 6. helyezést (Barcelona) értek el. Talán most itt van a nagy lehetőség és esély, hogy dobogón végezzen a magyar ülőröplabda-válogatott, és megszerezze első paralimpiai érmét – reménykedtek az optimisták Atlanta előtt. Sajnos ez most sem sikerült. A nyolc ellenfélből csak a kezdőnek számító Kazahsztánt, Argentínát, Oroszországot és Ukrajnát sikerült megverni, míg Irán, Finnország, Hollandia és Németország válogatottja elleni mérkőzéseket elveszítettük. Az ötvenszázalékos teljesítmény Atlantában a 6. helyre volt csak elegendő. Az 1995–1996-ban elért nagyszerű eredménysorozat után Atlantában reális volt a dobogós remény, hiszen a Piremonra épülő válogatott bizonyította képességét és tehetségét. Nagyon sok válogatott játékosnak ez volt az utolsó lehetősége paralimpiai érem megszerzésére. Ha nem szűnik meg a hazai bajnokság létszámának rohamos csökkenése, a bajnoki rendszer nem a játék színvonalának emelését, hanem annak romlását fogja tovább erjeszteni, ha nemcsak a provinciális klubérdekek, hanem a honi ülőröplabdázás is fontos lesz minden résztvevő számára, csakis akkor lehetséges, hogy a 2000-ben Sydney-ben megrendezendő XI. paralimpiát jó reményekkel lehessen megcélozni. Ha nem történik radikális változás, akár úgy is, hogy a meglévő alapokon minden újrakezdődjön, akkor elkerülhetetlen a honi ülőröplabdázás zuhanórepülése.

Az 1995. évi BEK-győztes, a Piremon SE

Az 1995. évi Eb-n aranyérmet nyert magyar csapat

A magyar ülőröplabda-válogatott érmes helyezései

Év	Rendező város	Rendező ország		
1986	Pécs	Magyarország	vb	II. hely
1989	Las Vegas	Egyesült Államok	vb	II. hely
1991	Nottingham	Anglia	Eb	II. hely
1993	Järventpää	Finnország	Eb	III. hely
1995	Ljubljana	Szlovénia	Eb	I. hely

Az érmet szerzett csapatok

1986. Pécs (Magyarország), vb II. hely

Játékosok: Budai Sándor (Lendület SE Pécs), Czimmermann József (Hamburger SE Nagykanizsa), Czink Imre (HOSC Budapest), Dominek György (Vasakarat SC Szombathely), Kekecs Miklós (Piremon SE Nyíregyháza), Laczkó Lajos (Piremon SE Nyíregyháza), Léka István (HOSC Budapest), Lőcsei Sándor (HOSC Budapest), Paczulák András (HOSC Budapest), Pölcz Csaba (Hamburger SE Nagykanizsa), Stettner Ferenc (HOSC Budapest), Szabó Tibor (Eger).
Vezetőedző: Nádas Pál.
Pályaedzők: Hajdú Pál, Réti Sándor.

1989. Las Vegas (Egyesült Államok), vb II. hely

Játékosok: Balogh Imre (Hamburger SE Nagykanizsa), Budai Sándor (Lendület SE Pécs), Czimmermann József (Hamburger SE Nagykanizsa), Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Gál János (Piremon SE Nyíregyháza), Kekecs Miklós (Piremon SE Nyíregyháza), Lőcsei Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Pölcz Csaba (Hamburger SE Nagykanizsa), Szécsényi Lajos (Piremon SE Nyíregyháza).
Edző: Szekér László.
Szakágvezető: Máthé Csaba.

1991. Nottingham (Anglia), Eb II. hely

Játékosok: Balogh Imre (Hamburger SE Nagykanizsa), Budai Sándor (Lendület SE Pécs), Czimmermann József (Hamburger SE Nagykanizsa), Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Kekecs Miklós (Piremon SE Nyíregyháza), Makarovszky Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Peres János (Piremon SE Nyíregyháza), Pölcz Csaba (Hamburger SE Nagykanizsa), Stirczer József (Humanitás SE Tatabánya), Szabó Lászó (Piremon SE Nyíregyháza).
Edző: Szekér László.
Szakágvezető: Máthé Csaba.

1993. Järventpää (Finnország), Eb III. hely

Játékosok: Balogh Imre (Hamburger SE Nagykanizsa), Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Kovács László (Piremon SE Nyíregyháza), Laluja Tibor (Mozdulj SE Vác), Makarovszky Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Mányák Attila (Piremon SE Nyíregyháza), Marosi József (Humanitás SE Tatabánya), Stirczer József (Humanitás SE Tatabánya), Szabó László (Piremon SE Nyíregyháza), Szécsényi Lajos (Piremon SE Nyíregyháza).
Edző: Batai János.
Szakágvezető: Máthé Csaba.

1995. Ljubljana (Szlovénia) Eb I. hely

Játékosok: Domokos András (Piremon SE Nyíregyháza), Kovács László (Piremon SE Nyíregyháza), Makarovszky Sándor (Piremon SE Nyíregyháza), Mányák Attila (Piremon SE Nyíregyháza), Marosi József (Humanitás SE Tatabánya), Peres János (Start-Sportula SC Nyíregyháza), Stirczer József (Humanitás SE Tatabánya), Szabó László (Piremon SE Nyíregyháza), Szécsényi Lajos (Piremon SE Nyíregyháza).
Edző: Balogh István.
Szakágvezető: Gál János.

A válogatott mérkőzései

	Összesen	Győzelem	Vereség
Anglia	1	1	0
Argentína	1	1	0
Ausztria	9	9	0
Dánia	2	2	0
Egyesült Államok	2	2	0
Egyiptom	3	3	0
Észtország	1	1	0
Finnország	17	10	7
Hollandia	14	2	12
Horvátország	1	1	0
Irak	1	1	0
Irán	10	1	9
Jugoszlávia	13	8	5
Kazahsztán	1	1	0
Németország	19	11	8
Norvégia	15	6	9
Oroszország	1	1	0
Svájc	1	1	0
Svédország	11	9	2
Szlovénia	3	3	0
Szovjetunió–FÁK	3	3	0
Ukrajna	1	1	0

A válogatott edzői

		mérk.	győz.	ver.	mérleg
Nádas Pál	1981–1986	42	26	16	61,9%
Hajdú Pál	1986–1987	10	8	2	80,0%
Szekér László	1987–1992	63	31	32	49,2%
Batai János	1993–1993	8	7	1	87,5%
Dukát Zsolt	1994–1995	10	4	6	40,0%
Balogh István	1995–	6	6	0	100%

Válogatottak

1. Czimmermann József	103	Hamburger SE (Nagykanizsa)
2. Kekecs Miklós	96	Piremon, Start-Sportula (Nyíregyháza)
3. Domokos András	87	Piremon SE (Nyíregyháza)
4. Budai Sándor	92	Lendület SE (Pécs)
5. Lőcsei Sándor	88	HOSC, Piremon, Start-Sportula
6. Paczulák András	82	HOSC (Budapest)
7. Balogh Imre	76	Hamburger SE (Nagykanizsa)
8. Szécsényi Lajos	59	Piremon SE (Nyíregyháza)
9. Pölcz Csaba	65	Hamburger SE (Nagykanizsa)
10. Stirczer József	56	Humanitás SE (Tatabánya)
11. Szabó László	53	Piremon SE (Nyíregyháza)
12. Makarovszky Sándor	53	Piremon SE (Nyíregyháza)
13. Czink Imre	55	HOSC (Budapest)
14. Dominek György	47	Vasakarat SC (Szombathely)
15. Peres János	47	Piremon, Start-Sportula (Nyíregyháza)
16. Stettner Ferenc	46	HOSC (Budapest)
17. Léka István	37	HOSC, Piremon, Vásárosnamény, Start-Sportula
18. Szabó Tibor	36	Eger
19. Mányák Attila	24	Piremon SE (Nyíregyháza)
20. Kovács László	23	Piremon SE (Nyíregyháza)
21. Tiser Imre	22	Akarat SE (Miskolc)
22. Laczkó Lajos	20	Piremon SE (Nyíregyháza)
23. Gál János	18	Piremon SE (Nyíregyháza)
24. Klauzsovics László	10	Akarat SE (Miskolc)
25. Madarász János	10	Eger
26. Takács István	10	Eger, Akarat SE (Miskolc)
27. Bernard Tamás	8	HOSC (Budapest)
28. Deák Miklós	8	Vásárosnamény
29. Ábrahám Ferenc	7	HOSC (Budapest)
30. Marosi József	5	Humanitás SE (Tatabánya)
31. Bicskei Gyula	4	HOSC (Budapest)
32. Gráczer József	4	Humanitás SE (Tatabánya)
33. Kéninger István	4	Vásárosnamény
34. Mészáros József	4	Lendület SE (Pécs)
35. Laluja Tibor	3	Mozdulj SE (Vác)
36. Losó László	3	HOSC (Budapest)
37. Tibai István	3	HOSC (Budapest)
38. Bortyók Gábor	2	Akarat SE (Miskolc)
39. Kovács József	2	Vasakarat SE (Szombathely)
40. Mezei Miklós	2	Eger
41. Kovács Zsolt	1	Mozdulj SE (Vác)
42. Makrai Ferenc	1	Vasakarat SE (Szombathely)

A magyar csapatok eredményei a Bajnokcsapatok Európa-kupájában

Év	Rendező		Magyar	
	város	ország	résztvevő	helyezés
1987	Enschede	Hollandia	Halassy Olivér SC	4.
1990	Nyíregyháza	Magyarország	Piremon SE	2.
1991	Roermond	Hollandia	Piremon SE	6.
1992	Ravnye	Jugoszlávia	Piremon SE	4.
1993	Rosental	Hollandia	Piremos SE	5.
1994	Lappeenranta	Finnország	Piremon SE	3.
1995	Roermond	Hollandia	Piremon SE	1.
1996	Kristiansand	Norvégia	Piremon SE	1.

Magyar bajnokcsapatok

1981–82	Halassy Olivér SC Budapest
1982–83	Halassy Olivér SC Budapest
1983–84	Halassy Olivér SC Budapest
1984–85	Halassy Olivér SC Budapest
1985–86	Halassy Olivér SC Budapest
1986–87	Halassy Olivér SC Budapest
1987–88	Halassy Olivér SC Budapest
1988–89	Piremon SE Nyíregyháza
1989–90	Piremon SE Nyíregyháza
1990–91	Piremon SE Nyíregyháza
1991–92	Piremon SE Nyíregyháza
1992–93	Piremon SE Nyíregyháza
1993–94	Piremon SE Nyíregyháza
1994–95	Piremon SE Nyíregyháza
1995–96	Piremon SE Nyíregyháza

Magyar Kupa (MNK)-győztesek

Év	Rendező város	Résztvevők	Bajnok
1985	Eger	8 csapat	HOSC I Budapest
1986	Nyíregyháza	9 csapat	HOSC I Budapest
1987	Pécs	13 csapat	HOSC I Budapest
1988	Pécs	11 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1989	Nagykanizsa	9 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1990	Pécs	8 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1991	Tatabánya	8 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1992	Vásárosnamény	9 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1993	Budapest	10 csapat	Start-Sportula Nyíregyhá-
za			
1994	Budapest	7 csapat	Piremon SE Nyíregyháza
1995	Budapest	7 csapat	Piremon SE Nyíregyháza

Bajnoki helyezések

	81–82	82–83	83–84	84–85	85–86	86–87	87–88	88–89	89–90	90–91	91–92	92–93	93–94	94–95	95–96
HOSC I (Budapest)	1	1	1	1	1	1	2	6	8	9	6	10	7	6	7
Vasakarat SC (Szombathely)	2	2	3	4	5	6	5	5	5	7	7	7	6	–	–
Eger	3	3	2	6	4	4	4	3	–	–	–	–	–	–	–
Lendület SE (Pécs)	4	5	6	8	6	5	6	4	4	4	5	6	–	–	–
Akarat SE (Miskolc)	–	4	4	7	10	11	9	9	9	8	8	9	–	–	–
Hamburger SE (Nagykanizsa)	–	–	5	3	3	3	3	2	2	2	2	3	4	4	4
HOSC II (Budapest)	–	–	–	2	7	8	–	–	10	–	–	–	–	–	–
Piremon SE (Nyíregyháza)	–	–	–	5	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Törekvés SE (Veszprém)	–	–	–	9	9	10	11	11	11	10	9	–	–	–	–
Piremon II (Nyíregyháza)	–	–	–	–	8	7	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vásárosnamény	–	–	–	–	–	9	7	7	3	5	5	8	–	–	–
Humanitás SE (Tatabánya)	–	–	–	–	–	–	8	8	6	3	4	4	3	3	3
Mozdulj SE (Vác)	–	–	–	–	–	–	10	10	7	6	3	5	5	5	5
Start-Sportula (Nyíregyháza)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	2	2	2
Ajka	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	11	8	8	8
Sprint SC (Szombathely)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7	6

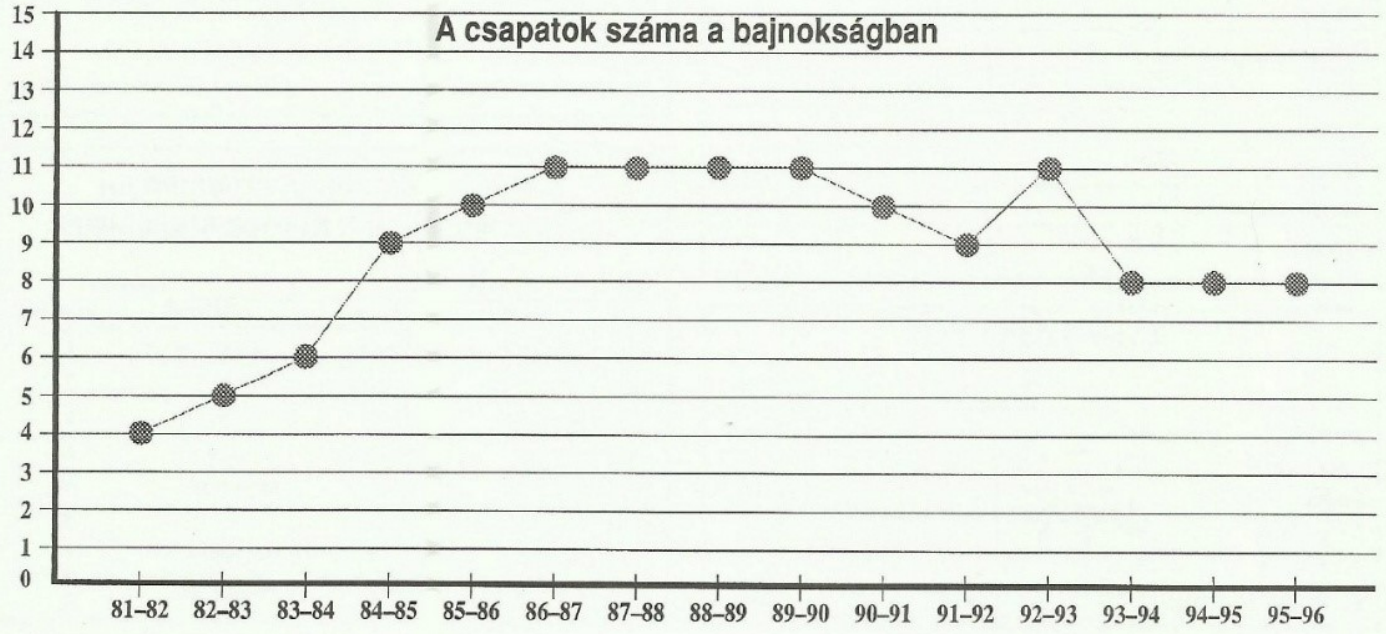

Miniportrék

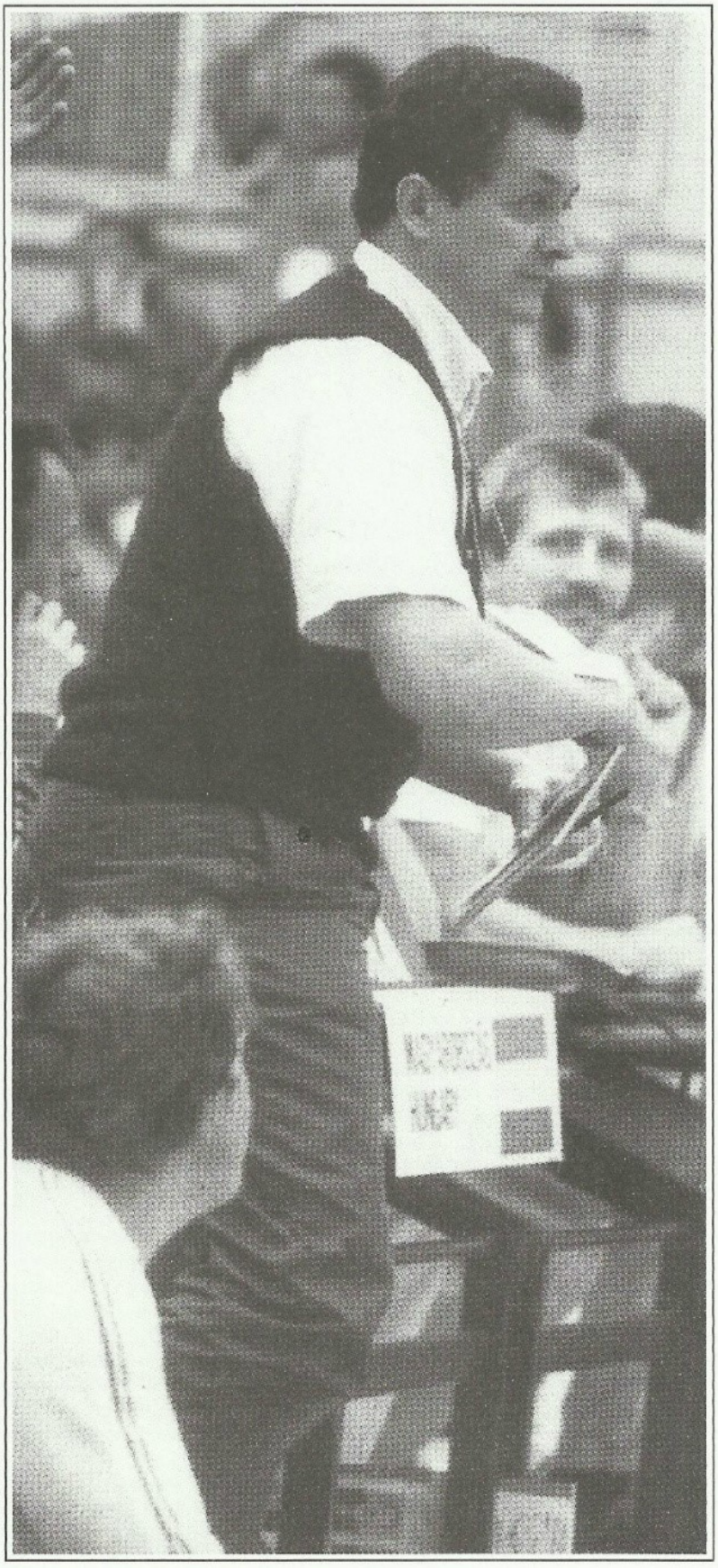

Nádas Pál

Megdöbbentő ténnyel kezdem. Nádas Pál soha nem volt röplabdázó. Ugyanakkor – többek között – egy világbajnoki ezüstérem fűződik a nevéhez.

Aki ismeri, az csodálja, becsüli, tiszteli. Aki nem, annak az első bekezdés alapos magyarázatra szorul. Nádas szakképzettségét tekintve részben kertész, részben pedig gyógypedagógus, illetve testnevelő tanár, aki jelenleg a Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon igazgatója. Több mint két és fél évtizede itt volt első munkahelye is, akkor még kertészként alkalmazták. 1970-ben az iskolában alakult meg a Halassy Olivér SC, és a lelkes „kertészt" megkérték, szervezzen egy nemzetközi tornát több sportágban. Ekkor szeretett bele a kerekes székes kosárlabdázásba. Nem sejtette, hogy a székek beszerzése anyagilag megoldhatatlan. Mint a labda- és csapatjáték híve, ekkor fordult az ülőröplabdához, és most már tudjuk, ez a pillanat meghatározó volt a honi mozgássérültsport történetében.

Dicsőséges időszak kezdődött. Nem ijedt meg, amikor őt kérték fel edzőnek. Segítséget kért és kapott olyan elismert szakemberektől, mint Garamvölgyi Mátyás vagy Déri Rezső, és beszerezte a szakirodalmat, folyamatosan konzultálva a külföldi, főleg holland sportemberekkel. Rövid idő alatt négy csapat is szerveződött az országban, és kiírták az első bajnokságot. Óriási fejlődés indult. Nádas Pál és lelkes társai szervezésében a Körcsarnokban rangos nemzetközi torna népszerűsítette hazánkban ezt a csodálatos sportágat. Az első magyar ülőröplabda-válogatott is elindulhatott dicsőséges útján. A kispadon mint szövetségi kapitány, Nádas Pál ült, miközben 1983-tól már őt választották a Mozgáskorlátozottak Testnevelési és Sportbizottsága elnökévé is. Ezt a kettős tisztséget egészen az 1986-os pécsi világbajnokságig temérdek sikerélmény kíséretében lelkesen ellátta. Miközben éremesővel tértek haza sportolóink a New York-i, szöuli és barcelonai paralimpiáról, az ülőröplabda-válogatott a világ egyik legjobbjává fejlődött. A pécsi világbajnokságon meglepő, ám hatásos taktikai, technikai újdonságok segítségével ezüstérmet szereztek a mieink.

Ez volt a csúcs. Ahogy mondják: a mór megtette kötelességét... Nádas lemondott szövetségi kapitányi tisztéről, és az 1992-es olimpiáig az elnöki teendőkre összpontosított, de nem akadt olyan rangos mérkőzés, amelyen ne ordította volna magát rekedtre. A sikeres barcelonai játékok után úgy érezte, jöjjenek most már mások. A magyar mozgássérültsport megkezdte új időszámítását, és ezen belül az ülőröplabdázók végig egyfajta motor szerepet töltöttek be.

Hogy ez a sporttörténelmi időszak mit jelentett a jövő szempontjából, azt napjaink híradásaiból pontosan nyomon lehet követni. Aki ismeri ezt a történetet, az jól tudja, hogy mögöttük ott vannak a lelkes úttörők, elsősorban Nádas Pál, akit ha hívnak, ma is boldogan és a régi lelkesedéssel rohan. És most már temérdek esemény közül válogathat...

Lőcsei Sándor

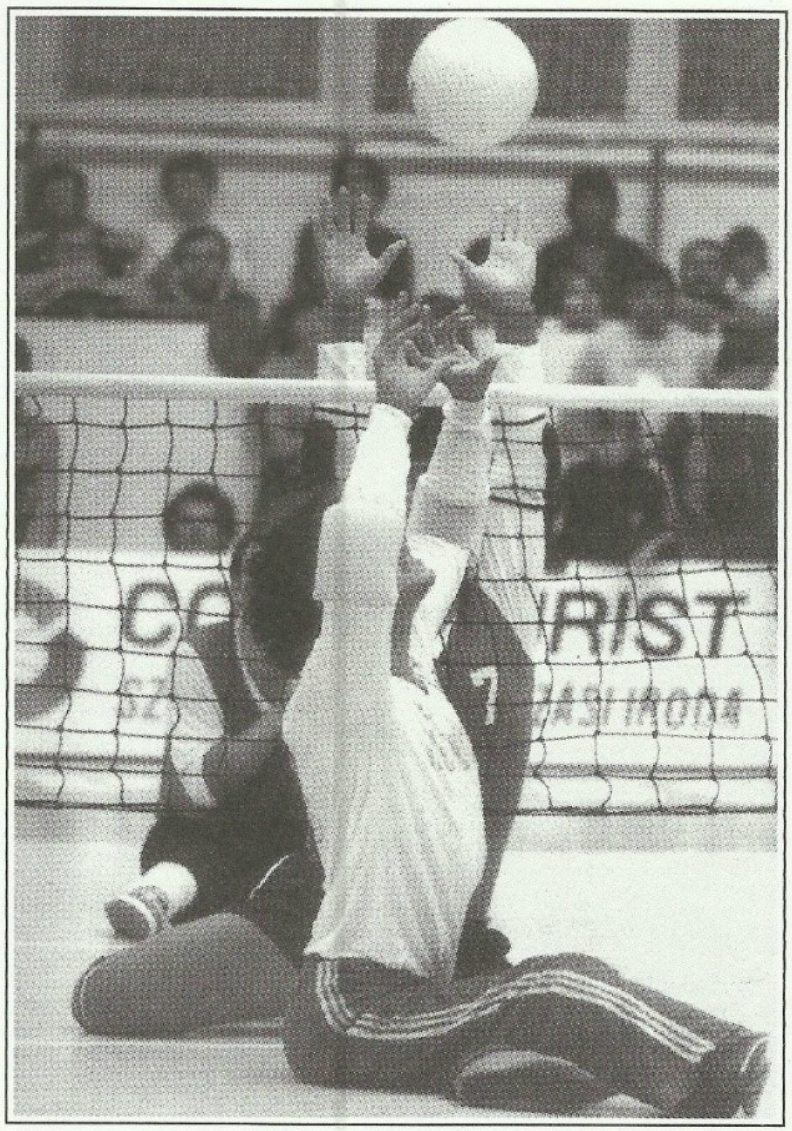

1956-ban született a magyar ülőröplabdasport eddigi történetének egyik legkitűnőbb játékosa, aki egészen a világválogatottságig vitte, sőt megválasztották a világ legjobb támadójátékosának is. No de nem illik a végével kezdeni.

Lőcsei Sándort már az általános iskolában elvarázsolta a labda, a röplabdázásra a testnevelő tanár hívta fel a figyelmét a Mexikói úti iskolában. Azonnal helyet követelt magának a válogatottban. Nem is akármelyikben, hiszen ez volt a sportág történetének első magyar ülőröplabda-válogatottja. A sikerek közül kiemelkedik a pécsi és a Las Vegas-i világbajnokság egy-egy ezüstérme, a szöuli olimpia 5. helye, a tíz magyar bajnokság, a 11 MK-győzelem. Utóbbiak részben a Halassy Olivér SC, részben pedig a nyíregyházi Piremon SC színeiben.

Merthogy Sanyi Nyíregyházán él két gyermekével és feleségével, aki ugyancsak röplabdás, a sport hozta össze őket. „Ne csak a múltról beszélgessünk" – kéri. Érthető, hiszen ma is aktív játékos. Igaz, a válogatottságtól már visszavonult, ám Nyíregyházán bajnoki ezüstöt nyert csapatával, és amikor e sorok íródnak, ugyancsak az ezüsthelyen állnak.

Nála a sport és különösen a csapatjáték varázsa, lehetősége másról, többről szól. Még a világbajnoki aranyaknál is többről. Hiszen a magánélet minden szála valahogy kapcsolódik a röplabdához. Mert a csapat a pályán kívül is összetart. A baráti körben vagy játékosok, vagy szakvezetők, „legrosszabb" esetben szurkolók találhatók. Ha pedig szakmai tanács kell, akár a feleséggel is elemezhető a probléma. Nem csoda hát, ha arra a sablonos kérdésre, hogy mit jelent számára a röplabda, ez a válasz érkezik: „Az életet!"

Makarovszky Sándor

Régi igazság, hogy a sikerek, a példaértékű egyéniségek motiválják a környezetet, és egy-egy ilyen alkalom a szép korszakok kezdetét jelentheti.

A mozgáskorlátozott, ám a sportot kedvelő emberek számára az ülőröplabdázás varázslatos lehetőség. Hiszen ez azon kevés sportágak egyike, amelyben felszínre kerül a játékosság, a technikai, taktikai kombinációk kavalkádja. A legfontosabb pedig, hogy csapatjáték, amelyben a sportoló közösségbe kerülve, barátok társaságában él.

Főleg ez utóbbi vezérelte Makarovszky Sándort abban, hogy ezt a sportágat válassza. A hajdúsági fiatalember – úgymond – amióta az eszét tudja, aktívan sportol. Egy munkahelyi baleset átmenetileg megszakította ezt a folyamatot, de nem sokáig tartott a tanácstalanság. 1990 volt az az esztendő, amely nemcsak az ő életében számított mérföldkőnek, hanem a magyar ülőröplabdasport történetében is. Otthonra talált a nyíregyházi Piremon SE csapatánál, és ez a gárda vezérletével talán a világ, de mindenképpen Európa legjobb együttesévé vált. Ez a tény megkérdőjelezhetetlen, hiszen az 1996. évi norvégiai BEK-sorozaton már másodszor került fel a Piremon SE a trónra, ismét elnyerve az értékes trófeát.

A skandináviai eseménynek a nyíregyházi legénység kollektív bravúrja mellett akadt egy személyre szóló szenzációja is. Makarovszky Sándort Európa legjobb játékosává választották. Ilyenkor szokták az újságírók azt firtatni, hogy mi ennek a megtiszteltetésnek a titka, milyen egyéni adottságok, esetleges speciális edzésmunka juttatta fel a sztárt a csúcsra. Makarovszky azonban ezekre a kérdésekre nagyon szerényen, nem sztárként válaszol. Szerinte mindez nem a saját, hanem a csapat érdeme. Megfelelő társak nélkül ebben a sportágban a legtehetségesebb egyéniség is elkallódik.

Az öreg földrész legjobbja tehát ízig-vérig csapatember, és ez nem csupán a nyíregyházi együttes eredménylistáján, hanem a válogatott teljesítményén is látszik. Olyan egyéniség, aki ismét példaképként szolgálhatja majd a honi ülőröplabdasport jövőjét.

XIII. FEJEZET

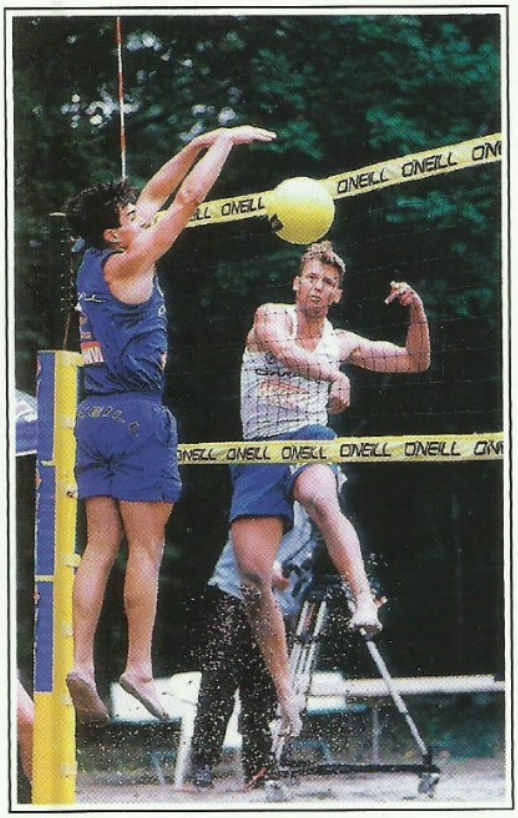

Strandröplabda

Írta

Gy. Szabó Csilla

Szabó Gábor

A strandröplabdázás nemzetközi és hazai térhódítása

Strandöplabda! Ez az egyetlen szó jókedvet, szórakozást, igazi showműsort takar. Egyike azon kevés fiatal sportágnak, amely biztos jövőre számíthat, s arra, hogy túlnő majd nagytestvérén, a teremröplabdán. A közvélemény úgy tudja, hogy a „beach-volley" a hetvenes-nyolcvanas évek kiöregedett sztárjainak kedvteléseként született, amolyan levezetésfélének. Pedig nem így van. A gyökerei jóval korábbi időre nyúlnak vissza. Úgy a húszas évek tájékára...

Ha a strandröplabda „szülőföldjét" keressük, a térképen azonnyomban két pontra is rábökhetünk. Ma már ugyanis szinte kideríthetetlen, hol is kezdtek el előbb röplabdázni, a hawaii tengerparton vagy pedig a kaliforniai Santa Monica homokján? Az biztos, hogy a húszas években már mindkét helyen játszották, ráadásul itt is, ott is hat-hat tagú csapatok. Ma már a legtöbben Santa Monicára esküsznek. Ez annak is köszönhető, hogy amikor majd ötven évvel később, 1979-ben elindult egy bajnokság, a főszervező a kaliforniai életstílus jelszavával hirdette meg: „Lejössz a partra és kellemesen töltöd az időt. Ha kedved van, beszállsz játszani, ha nincs, megiszol egy italt. Még nézni is gyönyörűség a szép bikinis testeket. Hát még ha jól is játszanak...!" Merthogy ilyen laza és könnyed Kalifornia, no és persze a strandröplabda. De amíg a játék meghódította az egész világot, számos említésre méltó esemény történt.

A játék eredetéről folyó vita bonyolításaképpen például nyomban meg kell említenünk Franconville nevét és az 1927-es évszámot. A strandröplabda tehát átkelt az Atlanti-óceánon, s már ekkor kopogtatott Európa kapuján. A hódítás egyetlen szépséghibája: mindez a francia nudistamozgalom égisze alatt történt... Néhány évvel később azonban már „felöltözve" is megérkezett az öreg kontinensre, a harmincas években nemcsak Franciaországban, de Bulgáriában, Csehországban és Litvániában is feltűnt a játék, miközben Amerikában már ezrek menekültek a depresszió elől a tengerpartra, s négy- vagy háromtagú csapatokat alkotva a röplabdában találták meg a kikapcsolódást. Ebben az időben jelentek meg az első párosok is, mégpedig Santa Monica homokján.

Mindebből következik, hogy a beach-volley korántsem a teremröplabda késői hajtása, hanem az alapjáték letisztult, felszabadult válfaja. Egyszerűsége mégsem jelent amatőr színvonalat, sőt! A strandöplabda a technikai tudás magasiskolája, ahol egyik játékosnak sem lehet gyenge pontja, hiszen nincsenek társak, akik segítenének. Az a két ember, ott a forró homokban, minden tudását összeszedve küzd ellenfelével, a labdával, a homokkal, a széllel, a nappal, no és persze saját magával.

A második világháborút követően alig két esztendőre volt szükség, hogy a strandröplabda újból hódítani kezdjen. A mai formájában 1947-ben rendezték az első hivatalos bajnokságot a kaliforniai State Beachben, ekkor már két-két játékos nézhetett farkasszemet egymással. A következő esztendőben már „fizetség" is járt a legjobbnak – a résztvevő csapatok összedobtak egy láda Pepsire valót a győztesnek.

Az igazi őrület azonban csak 1951-ben kezdődött. Kalifornia öt strandján (Santa Barbara, State Beach, Corona del Mar, Laguna Beach, San Diego) több száz játékos részvételével szerveztek körversenyt, s a hivatalos programba szépségversenyeket, s más szórakoztató műsorszámokat is beiktattak. Az 1957-es esztendőben például az akkori amerikai filmipar egyik sztárját, Greta Tysont is megnyerték a szervezők, a díjazás ebben az esetben egy puszi volt a csillagtól. Irigyelte is egész Amerika a tengerpart első királyát, Gene Selznicket.

Az ötvenes években Brazíliában is megrendezték az első bajnokságot, a következő évtizedben Franciaországban pedig már 30 ezer frank volt a tét. Eközben Amerika továbbra is a sztárok bűvöletében élt. Sorrento Beachen például nem kisebb személyiségek asszisztáltak a strandröplabdázók küzdelmeihez, mint a Beatles tagjai, Marylin Monroe, valamint az Államok elnöke, John Fitzgerald Kennedy. Ekkor már csak a hivatalos keretek hiányoztak – nem sokáig. 1965-ben megalakult a kaliforniai strandröplabda-szövetség, amely nyomban rögzítette a játékszabályokat, s a bajnokságok rendszerét. Ekkor már nyolc pálya működött Kaliforniában. Rövid időn belül megjelent az első igazi szponzor is, a cigarettáiról híres Winston. Az 1974-es San Diegó-i bajnokságon 250 néző előtt mérkőztek a két-két tagú csapatok a felajánlott 1500 dollárért. Két évvel később, az első világbajnokságon, természetesen Kaliforniában már 30 ezer néző látta a döntőt, s a pénzdíj is 5000 dollárra emelkedett. Úgy is mondhatnánk, az üzlet szépen beindult! Szponzorként sorra csatlakoztak a legnagyobb cégek, 1981-ben már 20 000 dollárért „ütögethettek" a játékosok, így érthetően az érdeklődés is nőttön nőtt. S nem csak Kaliforniában és az Egyesült Államok más részein. A nyolcvanas években már a híres brazíliai Copacabana is egyre többet hallatott magáról. Rio de Janeiróban egyre-

A strandröprabdázás szentélye a riói tengerparton

másra követték egymást a rangos összecsapások. A nézők száma pedig itt is ugyanolyan dinamikusan emelkedett, ahogyan néhány évvel korábban Kaliforniában.

A nyolcvanas években a strandröplabda minden csatáját megnyerte, nészerűsége rohamosan növekedett. Előbb a férfi, majd a női játékosok is megalakították profiszövetségüket, az évtized végére pedig a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) világsorozata is útjára indult. A nagy viadalba bekapcsolódott Olaszország, Japán, majd Franciaország, Ausztrália és Spanyolország is. A Barcelonai olimpiai játékok idejére a strandröplabda már profi sport, mindenki elismerte nagyszerűségét. A katalán fővárosban tehát már senki sem csodálkozott azon, hogy bemutató sportágként ugyan, de bekerülhetett a programba. Ugyanebben az évben, vagyis 1992-ben Almeriában több mint száz játékos részvételével, az öt kontinens képviseletében az első női világbajnokságot is megrendezték. A siker hatalmas!

A strandröplabdázás abszolút győzelmét azonban mégiscsak 1993-ra kell tennünk, amikor Juan Antonio Samaranch, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnöke néhány kollégájával meglátogatta a világbajnoki sorozat döntőjét Rio de Janeiróban. Egyetlen hétvége alatt nem kevesebb, mint 140 ezer ember nézte meg a találkozókat, s ez a tény a neves sportvezetőket is ámulatba ejtette. Hét hónappal később Monte-Carlóban bejelentették: a beach-volleyt felvették az ötkarikás játékok

hivatalos programjába, s így Atlantában 24 férfi és 16 női páros valódi érmekért mérkőzhet. A hír természetesen újabb lendületet adott az amúgy sem tétlenkedő sportágnak, s a következő évi vb-sorozat versenykiírásában már 1 millió 500 ezer dollár szerepelt összdíjazásként. A következő esztendőben ez már több mint 3 és félmillió, a résztvevő országok száma pedig 29 – öt kontinens képviseletében. A televíziós társaságok már korábban a strandröplabda mellé álltak, így tavaly és az idén már 50 millióan nézhették világszerte a küzdelmeket, miközben a helyszíneken több mint 800 ezer ember drukkolt kedvenceinek.

A sikersorozat ezzel azonban nem ért véget. Atlantában a nyári olimpiai játékokon minden a várakozásoknak megfelelően alakult. Teltházas meccseken remek csatákat vívtak a kiválasztottak. A strandröplabda célba érkezett! Több mint ötvenmillió játékossal s 211 nemzeti szövetség együttműködésével a földkerekség egyik legnépszerűbb nyári játéka lett.

De vajon hogyan vélekedik minderről a teremröplabda vezérkara, az FIVB? Dr. Holvay Endre szerint a legteljesebb mértékben elismerik az új sportág eredményeit. Az atlantai siker most már senkiben sem hagyhat kétségeket a beach-volley létjogosultsága felől. A cél: mindaddig fejleszteni a játékot, amíg nem lesz valamennyi kontinensnek saját, jól működő bajnoksága, teljessé téve a világbajnoki mezőnyt. A magyar sportdiplomata ugyanakkor hangsúlyozta, hogy önálló szövetségként egyetlen nemzet strandröplabdázói sem kaphatnak zöld utat. Bizonyára sokak számára emlékezetes még az a körlevél, amelyet a Nemzetközi Röplabda Szövetség elnöke, dr. Rubén Acosta küldött el a tagállamoknak, felhívva a figyelmet arra, hogy csakis a hagyományos teremröplabdára alakult legitim szövetségeken keresztül tarthatják a kapcsolatot egymással és a nemzetközi vezetőséggel. Ez 1993 nyarán, a nem olimpiai sportágak számára Hágában megrendezett világjátékokat követően történt, amikor szervezkedés kezdődött egy önálló nemzetközi strandröplabda-szövetség létrehozására. Ebben akkor magyar sportvezetők is részt vettek, így a körlevél „nekünk is szólt".

Ekkor ugyanis már nálunk is beindult a sportág, még ha közel sem olyan dinamikusan, mint mondjuk Amerikában. A terv ugyan már 1983 júniusában megszületett, az első versenyt azonban csak 1988-ban rendezték Tatabányán, az Oázis-strandon. Ekkor kezdődött meg országszerte a pályák építése, ami feltétele volt annak, hogy a Magyar Röplabda Szövetség 1990-ben beindítsa a Grand Prix-rendszerű, pénzdíjas országos bajnokságot férfi és női párosok számára. A szövetség strandröplabda-bizottságának első elnöke Rózsa László volt, aki nagy lelkesedéssel szervezte ezt a bajnokságot. Nem sokkal később azonban családi okok miatt külföldre költözött, s helyére Zoufal Nándor, majd Kovács Gábor lépett. Az említett önállósodási törekvések nyomán kialakult botrány miatt azonban 1993 őszén teljesen új gárda vette át a hazai beach-volley irányítását és szervezését. Egyedül Gönczi József maradt a csapatban (a közelmúltban ő is kivált – a szerk.), aki az egykori válogatott játékossal Bernáth Beátával, Szakáll Lajos ifjúsági referenssel, valamint a férfi, illetve női játékosok egy-egy képviselőjével közösen újjászervezte a bizottságot. Kisvártatva Déri Rezsőt nevezték ki elnöknek, aki szorgalmazta a hazánkban élő Jo Lamson megnyerését, abban bízva, hogy az amerikai röplabdás sokat segíthet a magyar strandröplabda fellendítésében. Ő vállalta a munkát, majd mások is bekapcsolódtak. Dr. Holvay Endre a nemzetközi követelményekről tájékoztatta őket, Hoboth Sándor pedig az MRSZ-ben segédkezett az információgyűjtésben. A mi kis strandröplabdánk pedig egyre erősödött, gyarapodott.

Az amerikai tapasztalatok azonban nem váltak, nem válhattak be teljesen. Az anyagi háttér előteremtése szinte erő feletti munkát igényelt. Jo Lamson – aki közben a bizottság elnöke lett – és Bernáth Beáta azonban minden kapcsolatát és erejét összeszedve kilincselt. Előbbi az amerikai, utóbbi pedig a magyar irányítás alatt álló vállalatoknál. Sikerrel. Az 1995-ös bajnokság kecsegtető folytatást ígért, az idei pedig már szinte tökéletesen működött. De hasonlóan nagy sikerként könyvelhető el az is, hogy a tavalyi közgyűlésen bizottságból szakággá nőtte ki magát a strandröplabda, így nagyfokú önállóságot vívott ki, s felsorakozhatott a játékvezetői testület és az edzői kollégium mellé. Az elnökségi tag és főszervező Bernáth Beáta szerint most már itthon is megteremtődött a sportág alapja, s nagyon jó úton halad a teljes elismertség felé. Elfogadtatták, hogy szervezett körülmények között működjön mind az amatőr, mind pedig a profi társaság. Megszülettek a szabálykönyvek és a pontos versenykiírások is. A központi szponzorok támogatásai révén pedig nem csupán a szervezet épült ki, de a pénzdíjak is ugrásszerűen növekedésnek indultak. Úgy, ahogyan azt az amerikai példákban láthattuk. Egyre többen adtak pénzt, az összegek pedig évről évre emelkedtek. Most már városonként 300, az országos döntőn pedig közel 800 ezer forintot osztanak ki, s ez vélhetően még nem a végállomás. Ennek persze egyik feltétele, hogy az első évet kivéve önálló pénzügyi gazdálkodást folytathatnak, így a reklámbevételekkel pontosan el tudnak számolni. Ezeknek egy része a bajnokság finanszírozására megy, a másik pedig az utánpótlás-nevelésre és a nemzetközi versenyeztetésre. Pillanatnyilag ugyan ki vannak szolgáltatva a szponzorok adakozó kedvének, ám lassan egyéb csatornák is megnyílhatnak előttük. A Sydney 2000 programra például már nyugodtan pályázhatnak, s miként a teremröplabdában, úgy elsősorban itt is a hölgyekre lehetne építeni, hiszen a nemzetközi erőviszonyok alapján könnyebben befuthatnának. Talán még olimpiai mezőnyben is.

A strandröplabdázás hazai fejlődését mindenesetre alaposan megnehezíti, hogy a játékhoz speciális pályákra van szükség. Ez pedig annak dacára gondot jelent, hogy egy strandon nem igényel túl nagy beruházást lekeríteni egy kis területet. A szabályos küzdőtér 9x18 méter, amihez persze némi nézőteret is hozzá kell számolni, ám a valódi tengerpart illúziójához mindössze 30 centiméter magasságban kell homokot hordani az eredeti talajra. A pályát a homokra fektetett szalagokkal jelölik ki, s a szabályok, valamint a labda alkalmazkodtak a speciális helyzethez. Ez utóbbi színes bőrből vagy műanyagból készül, amely nem szívja be a nedvességet, a mérkőzés megnyeréséhez pedig egy vagy két játszmát kell

Az országos strandröplabda-bajnokság győztesei

Férfiak

1990	Király Zsolt, Schildkraut Krisztián
1991	Király Zsolt, Schildkraut Krisztián
1992	Mészáros Péter, Sárik Zoltán
1993	Hajdú Zoltán, Gulyás Ferenc
1994	Szűcs Imre, Karmos Zoltán
1995	Forgó Nándor, Schildkraut Krisztián
1996	Koch Róbert, Zirigh Balázs

Nők

1990	Szíjjártó Csilla, Bánhidi Viktória
1991	Szíjjártó Csilla, Bánhidi Viktória
1992	Ivanov Mónika, Demeter Erika
1993	Ivanov Mónika, Kőrös Mária
1994	Bóta Enikő, Sztankó Éva
1995	Nyári Virág, Fésüs Erzsébet
1996	Bóta Enikő, Fésüs Erzsébet

King and Queen of the Beach
(A strand „királya" és „királynője" cím nyertesei)

1994	Férfiak: Forgó Nándor	Nők: Bóta Enikő
1995	Férfiak: Koperdák László	Nők: Nyári Virág
1996	Férfiak: Forgó Nándor	Nők: Nyári Virág

megnyerni. Attól függően, hogy a rendezők melyik lebonyolítási módot választják. Az első esetben két pont különbséggel kell elérni 15 találatot, utóbbinál pedig 12 pontot. Amennyiben két játszma után döntetlen az állás, rövidítés következik, amelyben már csak két pont különbséggel lehet nyerni – pontszámkorlátozás nélkül. Jelentős különbség viszont a teremröplabdához képest, hogy a játék folyamatossága érdekében a labdaérintések megítélése korántsem olyan szigorú.

Szerencsére az idén pályaépítési hullám söpört végig az országon, hiszen a korábbi rossz szokással szakítva – általában mindig annyi város pályázott a versenyek megrendezésére, amennyit a szervezők terveztek – az idén már válogatni is lehetett a jelentkezők közül. Ez pedig alapfeltétel a sportág erősödéséhez és fejlődéséhez. Bernáth Beáta szerint gomba módra szaporodnak a pályák, s az évek óta stabil partnernek számító városok – például Balatonfüred, Balatonalmádi, Szolnok, Dunaújváros, Győr, Zánka, Balatonszemes, Siófok stb. – mellett újabb és újabb helyszínek szervezői veszik fel velük a hivatalos kapcsolatot, s kérik pályáik hitelesítését. A szakág azonban maga is kutat azon helyek után, ahol ma már strandröplabdáznak, – a második vonal tervezett beindítása előtt ugyanis az egész ország területét fel kell térképezniük.

Mindez persze egyelőre csak terv. A profijátékosoknak kell még néhány sikeres esztendőt produkálniuk ahhoz, hogy feltűnjön mögöttük az utánpótlás és a második vonal. Bár ebben a sportágban azon sem lehetne csodálkozni, ha a kettő kicsit összemosódna. Egy tizenéves fiú ugyanis nyugodt lélekkel pályára léphet akár a harmincas éveinek végét taposó édesapjával is – nem fogják kinevetni. Ez ugyanis strandröplabda. A jókedv, a szépség, a kirobbanó erő és leginkább a szabadság játéka. S mivel az őshaza mégiscsak valahol Kalifornia ragyogó napja alatt van, ha úgy tetszik, az anyósoddal is benevezhetsz. Egy a lényeg: te legyél a legjobb!

Magyarországon persze mindez nem megy ilyen egyszerűen és természetesen. Egy ízig-vérig amerikai életfilozófiát nem könnyű Európa közepén elterjeszteni és meghonosítani. A gondok és problémák még jó ideig napirenden lesznek, a szakág vezetői pedig jövőre is kitehetik a lelküket azért, hogy támogatókat találjanak, s meg is tartsák őket.

De hogyan vélekednek minderről ők maguk?

Jo Lamson

– Úgy gondolom, jól sikerült a kilencvenhatos bajnokság megszervezése és megrendezése. A korábbi bizonytalanságok után most mindenkinek precízen ki lett osztva a feladata és csak arra kellett koncentrálnia. Ez a megbízható stábnak és az egyértelmű versenykiírásnak köszönhető. Úgy láttam, a játékosok is komolyabban vették a versenyeket, és jobb volt a hangulat is, ami talán annak is betudható, hogy az idén megoldottuk az étkeztetésüket, a szállásukat – ez korábban sok pénzt vett ki a zsebükből. Ugyanakkor a teljesítményeken meglátszott, hogy többet edzenek, főként a férfiak fejlődtek sokat. A két legjobb női és férfi párosnak lehetővé tettük, hogy elinduljanak a Világszéria-sorozat belgiumi versenyén. Megtapasztalhatták, mire képesek a nemzetközi mezőnyben, miben kell javulniuk.

A rendezőknek keményebb feltételeket szabtunk, mint a megelőző években – bárhol nem lehet bajnoki fordulót lebonyolítani. Hála istennek, egyre több pálya épül az országban, gyakran hívnak fel telefonon minket tanácsokat, információkat kérve. Talán sikerül a strandröplabda tömegsport oldalát is felfejleszteni, ami a teremröplabdára is kihathat. Nyáron könnyű megnyerni az embereket, akik talán ősszel meglátogatják a csarnokokat is. Most már kezd meglátszani a munkánk eredménye.

Bernáth Beáta

– Kilencvennégyben lettem a marketingmunkáért felelős vezetője a szövetségnek, a teremröplabdához és a srandröplabdához is kidolgoztam egy tervet. Ekkor találkoztam Jo Lamsonnal, akivel együtt kezdtük megvalósítani az elképzeléseket a strandröpiben.

Miután ő amerikai, természetszerűleg amerikai kapcsolatokat keresett Magyarországon – nagyobb esélye volt arra, hogy fogadják. Így lett a hazai srandröplabda anyagi megalapozója a Pepsi Cola és a Procter & Gamble, mint fő- és társszponzor. Segítségükkel lehetett először a médiumok felé fordulni, nagyobb pénzdíjat oszthattunk, és már az utánpótlásversenyekre is jutott. Az első két, már általunk szervezett szezonban egy-egy évre kaptuk a támogatást, ám kilencvenhatban hároméves szerződést kötöttünk az O'Neill-lel. Mondanom sem kell, mennyivel nagyobb biztonságot ad egy hosszabb távra szóló egyezség. Az O'Neill-lel mindig októberben aktualizájuk a keretszerződést.

A sportágat kísérő színkavalkád, mozgalmas környezet új életmódot sugárzott, ez érdekli a lehetséges támogatókat. Úgy látom, megvan az esély arra, hogy egyre több cég kapcsolódjon a sportágba, hiszen olyan nagy neveket nyertünk meg eddig minden évben, hogy már mindenki láthatja: nem babazsúrral foglalkozunk.

Bóta Enikő

Az 1996-os bajnok Bóta, Fésüs páros tagja

– Az ostendei Világszéria-verseny után gondolkodóba estem: mi, magyarok egyáltalán nem vagyunk úgy leszakadva a világtól, ahogy eddig hittük. Biztos szponzor kell, akinek a segítségével benevezhetünk mondjuk az európai körversenyre, de akkor minden állomásra el kell menni. A pénzen kívül a magyar bajnokság időpontja is gondot okoz, mert ütközik a szériaversenyekkel. Eddig a hazai bajnokságot részesítettük előnyben, de jövőre elképzelhetőnek tartom, hogy a külföldi eseményt választom. A jelen állás szerint másképpen nem tudok kilépni ebből az ördögi körből.

– Első lépésben a teremjáték mellett foglalkoznék komolyabban a strandröplabdával, kockázatos lenne mindjárt beleugrani a mély vízbe. Nagy gond itthon a pályahiány. Budapesten most a BVSC-nek van egyedül elfogadható pályája, mindenki azon szeretett volna gyakorolni, nem volt ritka a sorbanállás sem. A Honvéd nem régen jelentette be, hogy a Hajógyári szigeten tervez pályákat építeni – mindenesetre nagy segítség lenne. Annál is inkább, mert úgy veszem észre, hogy sok játékos fellelkesült, és egyre komolyabban szeretne foglalkozni a strandröplabdával.

Zirigh Balázs

Az 1996-os bajnok Koch, Zirigh páros tagja

– Nagy terveim vannak a strandröplabdával. Miután leállamvizsgázom a főiskolán, belevágok a közepébe. Az elhivatottság, a „hangya" megvan bennem, és mindent elkövetek, hogy kijussak az olimpiára. Még akkor sem leszek elkeseredve, ha Sydneybe nem sikerül, hiszen még csak huszonkét éves vagyok. Kilencvennyolcban már stabil résztvevője szeretnék lenni a Világszéria-versenyeknek.

– Szponzort lehet találni, legalábbis arra az időre, amíg meg nem keresem azt a pénzdíjat, amelyből aztán már fedezni tudom a következő versenyem költségeit. Szerintem egy-két év szükséges a felzárkózáshoz – a magyar játékosok kondícióban és a környezeti feltételek terén maradnak el a nemzetközi mezőnytől. A belga versenyen láttam, hogy a többségnek milyen természetes közeg a homok, úgy lépkedtek benne, mint mi a teremben. A tengeri homok egészen más, mint amiben itthon futkosunk. Ahhoz, hogy esélyel vegyük fel a versenyt a nemzetközi mezőnnyel, fél évig tengeri homokon kellene edzeni. Technikailag jók a magyarok. Szóval szokni kell a tengerparti homokot, meg kell szerezni a kondíciót, és ezután már előnyként jelentkezne a technikai tudásunk.

Nyári Virág

Queen of the Beach 1996

– Mivel kétéves szerződést írtam alá a Clamart Paris-val, a strandröplabda egyelőre másodlagos marad. Ám most, hogy Belgiumban részt vettem a Világszéria-sorozat egyik versenyén és beleszagoltam a nemzetközi versenyek légkörébe, idővel szívesen váltanék. Mindenesetre kell majd egy „indító" szponzor, amely az első hónapokban támogatna. Úgy látom, nem vagyunk messze lemaradva, fél év munka után ha nem is az élvonalat, de a középmezőnyt, a világranglista 10–15. helyét már elérhetjük. Sok idő sajnos nincs, mert a mezőny egyre gyarapodik, a konkurencia egyre nagyobb, és egy-két év múlva már sokkal nehezebb lesz a felzárkózás.

– A strandröpi mindenképpen komolyabb a teremjátéknál annyiban, hogy sokoldalúbbnak kell lenni. Mindent tudni kell, és aki a teremben nem nyújt látványos játékot, mert főként a mezőnymunkából veszi ki a részét, az itt jobban érvényesül. Nekem kifejezetten tetszik, hogy nagyobb a felelősség, hiszen csak ketten vagyunk és nem hatan.

– Igazán előrelépni Magyarországon is csak profijátékosokkal lehetne, de úgy látom, erre nincs sok esély. Amikor bajnokok lettünk, nem akadt szponzor, aki segített volna kilépni a nemzetközi porondra. Én azt is sikernek tartom, hogy mi, teremröplabdások csináljuk.

Karch Kiraly, a király

...A nemzetközi sportéletben aligha van még egy ember, akinek a neve olyan híven tükrözné sikereit, mint Karch Királyé. A magyar származású, harmincas éveinek derekán járó világklasszis röplabdázó ugyanis a sportág koronázatlan királya. Mindegy, hogy teremben vagy homokon kell ütnie a labdát, ahol pályára lép, ott biztosan jobb mindenkinél. S bár még gondolni sem akar arra, hogy abbahagyja az aktív játékot, olyan múlttal dicsekedhet, amilyennel a világ legjobb röplabdázói – akár osztozva is – elégedettek lennének. 1972-ben indult első strandröplabdaversenyén tizenegy évesen, ám ifjúkorát még a teremben töltötte. Tizenhét esztendősen lett az amerikai juniorválogatott tagja, s ettől kezdve mindig a legjobbak közt volt a helye. Olimpiai és világbajnok, Világkupa- és BEK-győztes. Ezt persze mások is elmondhatják magukról, még ha nincsenek is sokan. Azzal azonban rajta kívül senki sem dicsekedhet, hogy a rangos tornákon rendre ő lett a legjobb vagy legértékesebb játékos. Király neve már-már egyet jelent a röplabdázással.

Mostanában már a strandröplabdázással is, hiszen amióta komolyan veszi a sportágnak ezt a válfaját, rendre ő nyeri el a profibajnokság legértékesebb játékosa díjat, gyakran kiegészítve a part királya címmel (King of the Beach). Igazi uralkodóvá azonban kétségtelenül Atlantában, az olimpián vált. Az ötkarikás játékok műsorára újonnan felkerült sportág első aranyérmét ugyanis Karch Király nyerte, Kent Steffesszel az oldalán. Ezzel pedig rekorder lett, hiszen nincs még egy röplabdás a földkerekségen, aki három olimpián is a dobogó tetejére állhatott.

Mi, magyarok érthető büszkeséggel tekintünk erre a 189 centiméteres, 94 kilogrammos sportolócsodára. S nemcsak azért, mert tudjuk, hogy közülünk való, de azért is, mert sokan emlékeznek még édesapjára, Király Lászlóra, aki maga is röplabdázott itthon 1956 előtt. A kapcsolat pedig így már nem annyira személytelen, mint ahogy a nagy sztárok esetében lenni szokott.

De vajon mi lett volna az ifjabb Királyból, ha édesapja nem rejtőzik el egy zöldséget szállító teherautón, s nem keres magának új hazát a tengerentúlon? Vélhetően akkor is röplabdás, csak akkor szerényebb eredményekkel!

Forgó Nándor

King of the Beach 1996

– Régóta kihasználom a nyári versenyzési lehetőséget. A hazai strandröplabdázás korai időszakában nagyon jó hangulatú meccseket vívtunk a vízparton, egyben szórakozást is jelentett számunkra a bajnokság. Az évek múlásával egyre komolyabb lett, de nekem most is kifejezetten jólesik a kilenc hónapos teremidény után a homokra váltani. Egyfajta levezetés. Természetesen nagyon komolyan veszem a strandröplabdát is, ezt bizonyítják eddigi eredményeim. A továbblépéshez azonban jelentős szponzorokra, nemzetközi tapasztalatra van szükség. Magam még egyetlen külföldi tornán sem vettem részt, csak a többiektől tudom, hogy mennyiben különbözik a hazai versenyektől. Például más felfogásban bíráskodnak a játékvezetők. Hogy ehhez hozzászokhassunk, külföldi tornákon kellene részt vennünk, minél többön. A strandröplabdára specializálódott edzők segítségével szakmailag is sokat fejlődhetne a sportág. Én is eljátszom néha a gondolattal, hogy egyszer majd profijátékos leszek, de egyelőre a teremben ütöm a labdát. Ha őszinte akarok lenni, érzésem szerint egy ideig még várnunk kell a magyarországi strandröplabdázás „nagy ugrására".

Még akad különbség...

Aki először „üti bele az orrát" a strandröplabdába (egyelőre), ne várja ugyanazt a látnivalót itthon, mint amit a tévén keresztül Amerikában vagy éppen Brazíliában tapasztal. De mi is a különbség?

Nálunk a bajnoki sorozat egy-egy versenyét (férfiakét, nőkét egyszerre) két nap alatt, két pályán bonyolítják le, nincs lehetőség a maratoni hosszúságú csatákra. Tizenegy nyert pontig, időlimittel játsszák a meccseket, míg külföldön tizenöt pontig, korlátlan ideig. Ugyan a döntőket itthon is tizenötre kell nyerni, de – ha valamivel hosszabb is – az időtartam szintén meg van határozva. Az időkérések száma között is van eltérés a külföld javára.

A külhoni bírók, mint az a határon túli versenyeken kiderült, más felfogásban fújnak. A leglényegesebbet említjük meg: a kosárérintést rendkívül szigorúan ítélik meg. Csak a legtökéletesebbet fogadják el szabályosnak, és ezzel a technikával csak a legerősebb ütések fogadását „értékelik". Innentől kezdve már rátérhetünk a szakmára, ugyanis az előbb említett játékvezetői felfogáshoz alkalmazkodott a technika. Ez abban nyilvánul meg, hogy – például – egy Világszéria-versenyen a játékosok inkább alkartechnikával oldják meg az adott helyzeteket (fogadás, feladás). A magyar hölgyeknél nem „divat" a sáncolás, odakint nagyon is ajánlott.

A felsoroltak ellenére technikailag nincs számottevő különbség, valójában kondíció terén van bőven behoznivaló. És itt találunk még egy lényeges eltérést: Magyarországon a teremröplabdások űzik a nyári változatot, míg az előttünk járó országokban kialakult egy profi játékosréteg, amelyből egy-két nemzetközi klasszis is kikerül. Nos, a strandröplabda speciális erőnlétet követel, amit kemény munkával csak homokon lehet megszerezni. Lefordítva: a hazai éghajlati és földrajzi körülmények nem alkalmasak erre.

Ha nemzetközi versenyre esélyes párost akarunk felmutatni, pénzt kell áldozni, hogy külföldön, ideális feltételek között, hosszú ideig tudjon dolgozni egy-két kiválasztott duó. Mert ugye az ötven centiméter vastag tengeri homokkal borított pálya eleve másképpen „fogadja" a lábakat, mint a harminc centiméteres (nem tengeri) homokréteggel fedett hazai.

Nem beszélve a rövid, kontinentális nyárról...

O'Neill Grand Prix

Budapest, Római parti camping, 1996. június 21–23.

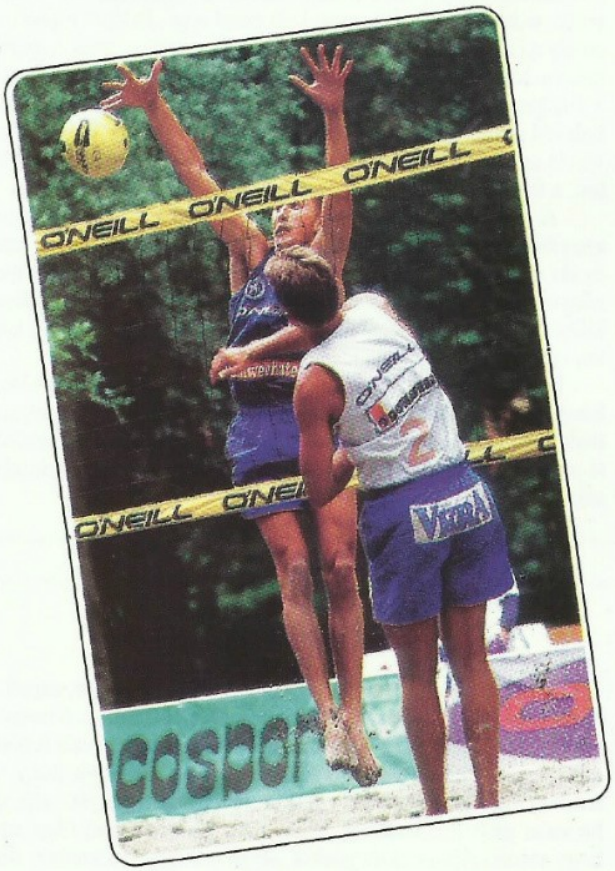

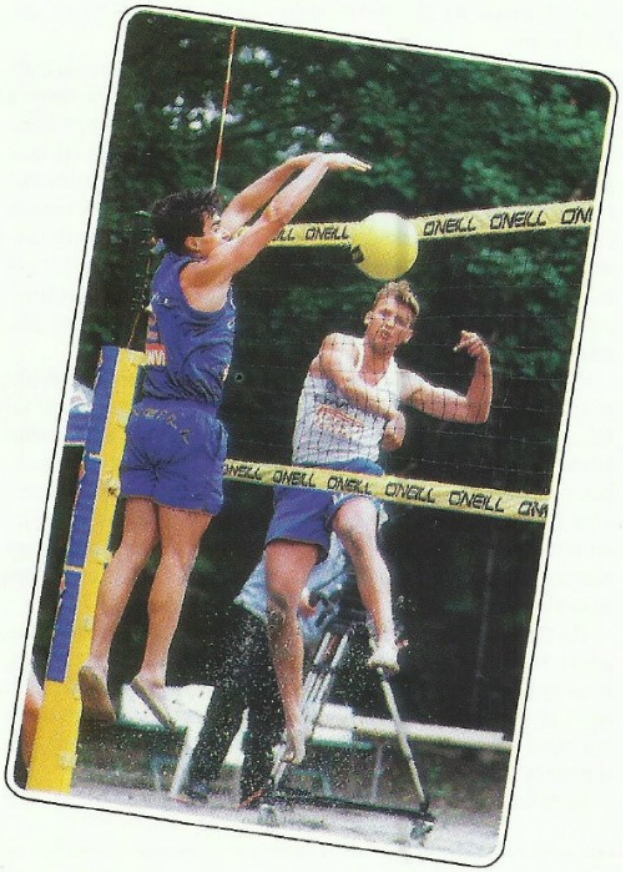

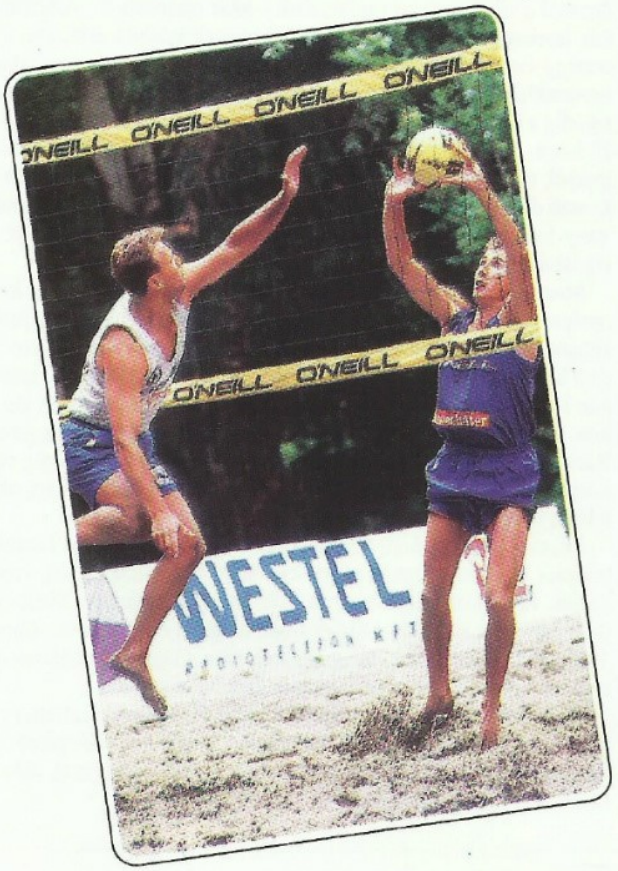

O'Neill Grand Prix

Budapest, Római parti camping, 1996. június 21–23.

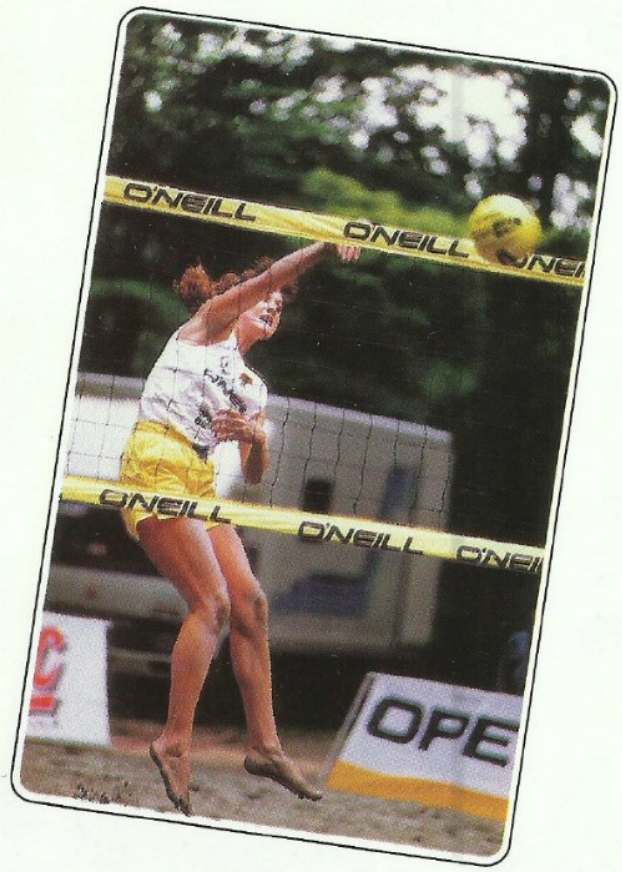

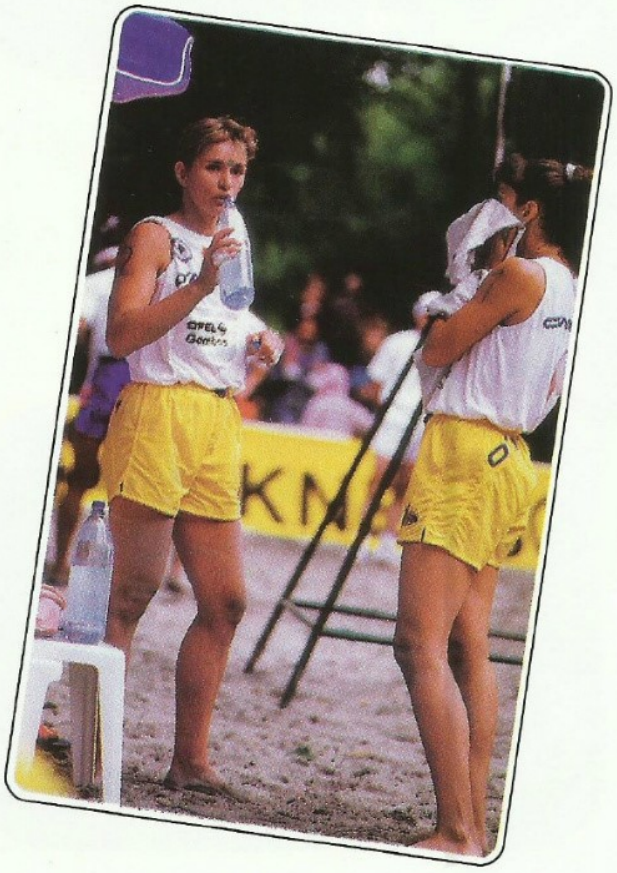

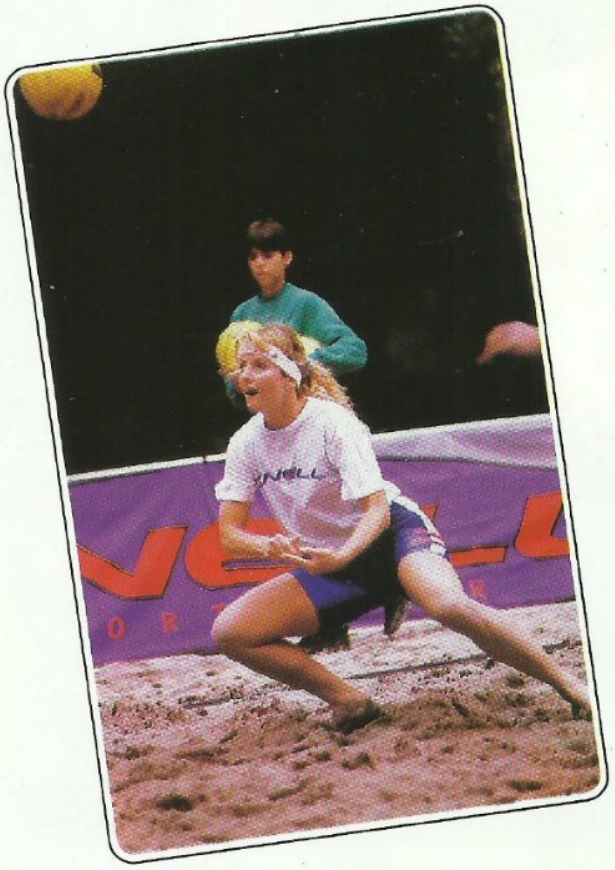

A strandröplabda első olimpiai bajnokai

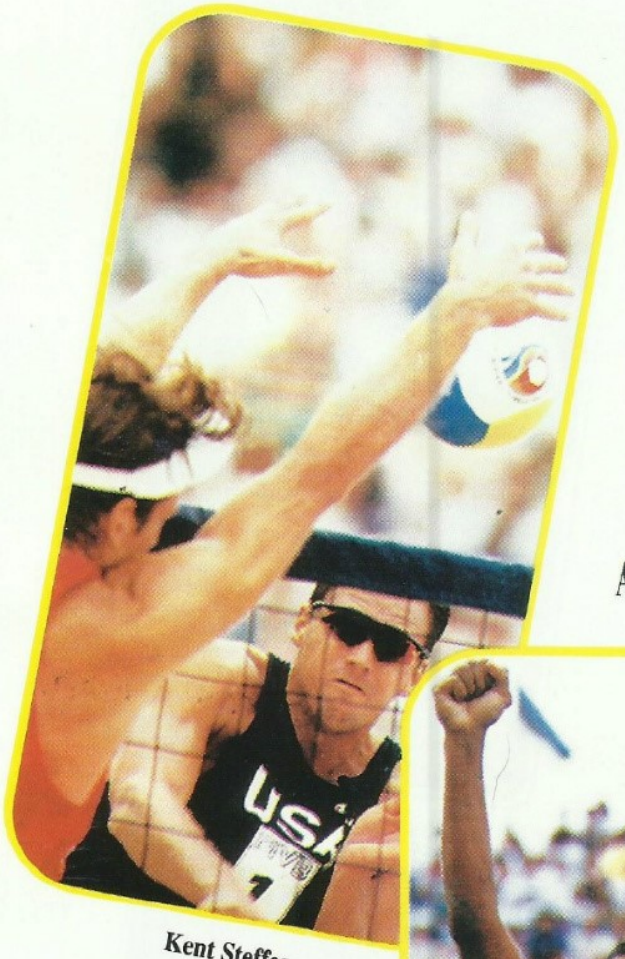

Kent Steffes

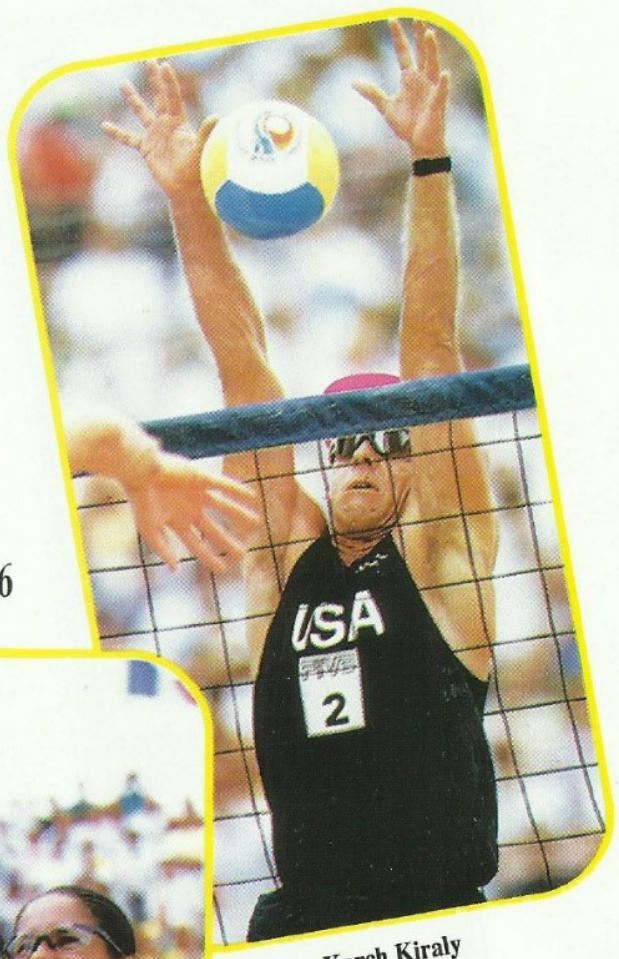

Karch Kiraly

Atlanta 1996

Jackie Silva

Sandra Pires

XIV. FEJEZET

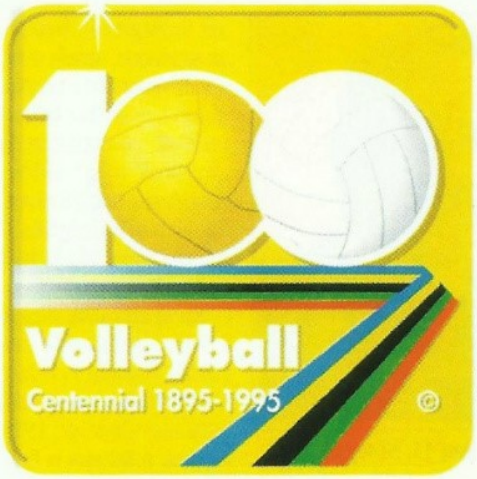

Kitekintés: a világ röplabdázása

Írta

Juni György

Szabó Gábor

Dr. Rubén Acosta mondja:

„A föld egy nagy röplabdapálya”

Erdekes módon a röplabdázás megszületése szorosan kapcsolódik a kosárlabdázás világrajöveteléhez. Ugyanis annak a William G. Morgannek az agyában fogant meg a játék gondolata, aki a kosárlabdázás szabályait is megalkotta. A nevezetes esztendő: 1895.

Az amerikai úriember a Fiatalok Keresztény Szövetségének (YMCA) springfieldi egyetemét végezte el, és rövid auburni kitérő után a Massachussetts állambeli Holyoke-ba költözött, és testnevelési igazgató lett a helyi YMCA-ban. Ebben a beosztásában lehetőséget kapott egy széles körű sportprogram megszervezésére és irányítására. Ráébredt, hogy szükség lenne egy izgalmas, szórakoztató játékra az órák változatosabbá tételéhez. Így nyúlt a James Naismith által kitalált kosárlabdához, amely akkoriban kezdett elterjedni, és jól megfelelt a fiataloknak. Ám úgy vélte, hogy – az idősebb tagokra is gondolva – kell egy kevésbé heves, vad játék is. Saját tapasztalataira támaszkodva dolgozta ki a röplabdázást, amelyet kiegészítő, ha úgy tetszik, szabadidősportnak szánt. Az volt a célja, hogy a téli holtidényben – amikor mindenki beszorul a terembe – se maradjanak mozgás és sport nélkül a diákok. Még egy „labdányi” hasonlóság is kimutatható a palánkok világával: eleinte kosárlabdával vagy kosárlabdabelsővel (és fejmagasság fölött rögzített teniszhálóval) játszották a röplabdát, pontosabban a „mintonette”-et. Mivel az egyik játékszer túl nehéznek, a másik túlságosan is könnyűnek bizonyult, Morgan felkérte az A. G. Spalding & Brothers céget egy megfelelő labda kifejlesztésére, ugyanakkor megbízta két barátját a röplabda alapfogalmainak és első tíz szabályának kidolgozásával. 1896 elején nyilvános bemutatót tartott Springfieldben, ahova két öttagú csapatot és néhány lelkes szurkolót vitt magával. Itt került sor a névváltozásra, A. T. Halstead professzor javaslatára – ő ejtette ki először a száján a „volley ball” (1952-ben írták először egybe a két szót), azaz „repülő labda” kifejezést.

William G. Morgan

Kezdetben egyáltalán nem kristályosodott ki a játék technikája, szabályzata, de még a játékterület mérete is változó volt – a játékosok (diákok) létszámától, a terem nagyságától függött. A labdát akár meg is lehetett fogni (!!!), nem határozták meg az érintések számát. A lényeg: nem eshetett le a játékszer.

A túl sok játékos, a kevés mozgás miatt egyre unalmasabbá váltak a mérkőzések, ami szükségessé tette az első átfogóbb szabályozást. „Befagyasztották” a létszámot és egységesítették a teremméretet, de maradt a korlátlan labdaérintés. E század elején már a szabad téren is hódított a röplabdázás, majd kis idő múlva gyorsabbá tétele érdekében előírták a pillanatnyi érintést, mint ahogy egy térfélen már csak háromszor avatkozhattak játékba a csapattagok. „Beköszöntött” a forgásszabály is, az addigi hét helyett csak hat játékos alkothatott egy együttest. Ezentúl már mindenki játszhatott térfelének egész területén – addig a nyitójátékosnak ez tiltva volt, maradnia kellett a nyitóhelyen.

A hódítás

Az Egyesült Államokon kívülre először 1900-ban tette a lábát az új sportág, mégpedig Kanadába. Aztán már nem volt megállás. Elsősorban az ázsiai kontinensen terjedt el a röplabdázás: Japánban (1908), a Fülöp-szigeteken (1910), Kínában és Burmában. Az első Távol-keleti Játékok programjába is felvették 1913-ban, de Ázsiában még az úgynevezett Brown-szabályok (Fülöp-szigeteki elterjesztőjének nevéből) szerint játszották, s 16 játékos kapott helyet egy csapatban. Fokozatosan jutott el Mexikóba, Dél-Amerikába, Európa és Afrika egyes országaiba. Népszerűségére jellemző, hogy 1916-ban az Egyesült Államokban mintegy kétszázezren űzték.

A játék (de csak a játék!) szempontjából hasznos szerepet töltött be az I. világháború, amely alatt az amerikai katonák kiképzésének egy szelete volt, mind a hazában, mind a külföldi állomásokon. Labdák és hálók tömegét küldték a távolban állomásozó amerikai csapatoknak, a kiképzőtisztek pedig a röplabda szabályait is tartalmazó Atlétikai kézikönyvet lapozgatták. Ezúton terjedhetett el Európában is, éppen ezért téves az az eszme, amely a szovjeteket nevezi meg elterjesztőként, legalábbis a volt szocialista országokban. Csehszlovákiát egyértelműen az ott állomásozó amerikai katonák „fertőzték meg” vele, míg a Baltikumba Kanadából hazatérő észt diákok hozták el. Nem volt kétséges, hogy sorban „hajolnak meg” előtte az „öreg kontinens” országai: Franciaország, Anglia (itt hosszú távon nem sikerült gyökeret vernie), Lengyelország, Szovjetunió, Bulgária, Románia, Jugoszlávia is „áldozatul” esett. A harmincas évek végén már alig van olyan európai állam, ahol ne terjedt volna el.

Sorra alakultak meg a nemzeti szövetségek: Csehszlovákiában (1922), a Szovjetunióban és Lengyelországban (1926), az Egyesült Államokban (1928), Japánban (1929), Franciaországban (1936). A sportág bölcsőjében már 1922-ben megrendezték az első nemzeti bajnokságot 11 állam és Kanada részvételével. 1929-ben a Kubában zajló Közép-amerikai és Karibi Játékok műsorára is felkerül, 1933-ban ugyanezen eseményen, Salvadorban már a nők is bemutathatták tudásukat.

Az összhang igénye

A harmincas évek elejéig így is inkább a szórakoztató jellege domborodott ki a röplabdázásnak, hobbisportágként ismerték. Csak elvétve rendeztek nemzetközi mérkőzéseket, ráadásul szinte ahány kontinens, annyi szabály létezett. Ám egyre több helyen indultak el a nemzeti bajnokságok, amelyeknek köszönhetően már versenyjelleget öltött, egyre magasabb fizikai és technikai követelményekkel.

A szabályok egységesítése, a nemzetközi kapcsolatok keresése szükségessé tette egy átfogó-irányító szervezet megalapítását. Már 1932-ben, a Los Angeles-i olimpián is volt néhány nem hivatalos megbeszélés. Végül Európában sikerült előrelépni az „otthonkeresésben”, miután 1934-ben egy lengyel képviselő javaslatára a Nemzetközi Kézilabda Szövetség stockholmi konferenciáján létrehoztak egy röplabda technikai bizottságot. Az útkeresés tovább folytatódott a berlini olimpián (1936), ahol megszületett a Röplabda Technikai Tanács 22 ország közreműködésével (13 európai, 5 afrikai, 4 ázsiai). Ennek „hozományaként” – főként Európában – szorosabbá fűzték kapcsolataikat a tagállamok, mind több nemzetközi lánc alakult ki. Jó példa erre a lengyel és a francia szövetség együttműködése. A végső és egyben megnyugtató megoldást a szeszélyes történelem elhalasztotta – a feszült nemzetközi helyzet, majd a II. világháború több évre lehetetlenné tette a további erőfeszítéseket.

A háború befejezése után az amerikai YMCA (Morgannél már szó esett a szervezetről) vált ismét főszereplővé a nemzetközi röplabdázás színpadán: közreműködésével újjáéledtek a nemzetközi kapcsolatok. Különösen Harold T. Friermood fáradozott rengeteget, aki sokat utazott, és megszervezte a különböző, röplabdáról szóló kiadványok népszerűsítését. A 80 országot összefogó YMCA-láncolaton és a szerte a világban állomásozó amerikai katonai személyzeten keresztül beindult a nemzetközi párbeszéd és információcsere. Európában elsősorban a lengyelek vették ki részüket az „élesztésben".

1946 januárjában Varsóban, az YMCA-épület egyetlen épen maradt zugában találkoztak a csehszlovák és lengyel szövetség képviselői egy petróleumlámpa fényénél. Elhatározták, hogy a csehszlovákok a nyugat- és dél-európai, a lengyelek pedig a Szovjetunió és a balkáni országok szövetségeivel veszik fel a kapcsolatot. Hét hónappal később Prágában ötezer néző előtt játszott egymással a hazai válogatott és Franciaország, majd az eseményt követően a helyi Graf kávéházban elbeszélgettek a csehszlovák, a lengyel és a francia szövetség képviselői. Az eszmecserét egy komolyabb légkörű találkozóval „hosszabbították meg" az egyik sörfőzde tanácstermében, ahol az olasz, a jugoszláv, a román és a belga röplabdaszervezetek támogató nyilatkozatát is felolvasták. Ezután a jelenlevők megalapították az úgynevezett Önálló Röplabda Bizottságot, amelynek tagjai a következők voltak: Ronald Wirszyllo (lengyel) elnök, Paul Libaud (francia) elnökhelyettes, Josef Cebalka (csehszlovák) titkár, és egy-egy küldött a Szovjetunióból, az Egyesült Államokból és Romániából. A bizottság legfőbb célja a nemzetközi röplabdaszervezet alapjainak lerakása volt, de ugyanígy célul tűzték ki a játék népszerűsítését, az amerikai minta alapján történő egységes szabályozást, Európa- és világbajnokságok szervezését, a röplabdázás olimpiai sportágként való elismertetését és egy alakuló kongresszus megszervezését 1947-ben, Párizsban. A házigazdaszerepre Paul Libaud-t kérték fel.

Kezdődhet a munka

A párizsi Grand Hotelben 1947. április 18–20-án megtartott kongresszuson végre révbe ért a röplabdázás: megalakult a Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB). A tizennégy alapító tag: Belgium, Brazília, Csehszlovákia, Egyesült Államok, Egyiptom, Franciaország, Hollandia, Lengyelország, Magyarország, Olaszország, Portugália, Románia, Uruguay, Jugoszlávia.

A „vadonatúj" tagállamok megalkották az alapszabályt, egységesítették az amerikai és az európai szabályokat, két bizottságot – a szabályalkotót és a játékvezetőit – hívtak életre. Az elnök Paul Libaud, a székhely Párizs lett, a szövetség hivatalos nyelvének az angolt és a franciát választották.

Az első férfi Európa-bajnokságot hat csapat – Belgium, Franciaország, Hollandia, Olaszország, Portugália, Csehszlovákia – részvételével 1948. szeptember 24–26. között Rómában rendezték, ahol északi szomszédaink szerezték meg a történelmi értékű aranyérmet. Kevesen tudják, hogy magyar vonatkozása is van az eseménynek: hazánk ugyancsak benyújtotta igényét a házigazdaszerepre, mert így akart tisztelegni az 1848-as szabadságharc századik évfordulója előtt. A rendezésért lobbyzó magyar képviselők többek között Magyarország előnyös földrajzi helyzetére hivatkoztak. Dr. Simai László már Párizsban megbeszéléseket folytatott az olaszokkal, nem is eredménytelenül: megegyeztek abban, ha hazánk meg tudja teremteni a(z anyagi) hátteret, az itáliaiak átengedik a rendezés jogát. A „végeredményből" kiderül, nem sikerült a terv. Bármilyen furcsa, a szervezők az egyiptomi csapatot is meghívták. Ez azonban nem is volt olyan „földönkívüli" próbálkozás, hiszen az 1947-es prágai kosárlabda-kontinensbajnokságon is szerepeltek az észak-afrikaiak, ráadásul nem is utoljára. Nos, Rómába nem jöttek el.

A következő évben Avery Brundage-nél, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnökénél járt közben a sportág vezetősége annak érdekében, hogy vegyék fel az olimpiai játékok műsorára a röplabdázást. Prágában megrendezték az első férfi-világbajnokságot (10 válogatott) és a debütáló női Európa-bajnokságot (7) – Magyarország mindkét eseményen képviseltette magát, a szovjetek szerezték meg mindkét aranyérmet.

Az ötvenes évek

1952-ben Moszkvában az első női világbajnokságra is sor került, amely szintén szovjet sikerrel zárult. Egy év múlva, a bukaresti kongresszuson hivatalos állásfoglalás formájában tudatta akaratát az FIVB a NOB-bal, amelyben ismét kéri a röplabdázás ötkarikás sportággal való „előléptetését". 1955-ben már a Pán-amerikai Játékok műsorán is szerepel a röplabda, a következő esztendőben az addig elszigetelődő japánok is magukévá teszik a nemzetközileg elfogadott szabályokat, megalakul az Ázsiai Konföderáció. Az 1956-os párizsi (3.) férfi-világbajnokság már valóban világbajnokság, hiszen először képviseltette magát az eseményen az ázsiai kontinens.

Rendkívül fontos dátum 1957. szeptember 24., amikor a szófiai NOB-ülésen felveszik a röplabdát a fakultatív olimpiai sportágak közé, a NOB elismeri az FIVB-t mint a földkerekség röplabdázásának hivatalos szervét. 1959-ben Budapesten ülésezett a VII. kongresszus, amelyen először vetették fel, hogy az „öreg kontinensen" kupát írjanak ki a klubcsapatok között.

A hatvanas évek

Nevezetes az 1960-as, Rio de Janeiróban megrendezett női és férfi-vb két okból is. Az egyik: először adott otthont a világtalálkozónak Európán kívüli ország. A másik: az addig szinte ismeretlen japán hölgyek második helyükkel valósággal berobbantak röplabdaéletbe. A következő évben úgynevezett kontinentális zónabizottságok alakulnak, és ami a legfontosabb: athéni ülésén – a japán akarattal összhangban – a NOB az 1964-es tokiói olimpia műsorába „beírta" a röplabdát is, ezzel a döntéssel már nem is harcot, hanem háborút nyert a sportág.

1963-ban első alkalommal hívták életre az európai klubcsapatok kupáit. Egy évvel később egyértelműen az olimpia a legemlékezetesebb esemény a „volleyball" addig már majd 70 esztendős történetében. Tíz férfi- és hat női válogatott vendégeskedett a japán fővárosban, az első (röplabdás) olimpiai bajnoki címet a Szovjetunió és Japán (az „ördögi" Daimacu edzősége alatt) nyerte. Ami cseppet sem közömbös: óriási sikere volt a mérkőzéseknek. Ebben az évben született meg az a szabály is, amely szerint a blokkoló játékos kétszer érhet egymás után a labdához. Az FIVB a látványosságot, ennek egyenes következményeként a nézők csalogatását szem előtt tartva 1965-ben kiírta az első férfi Világkupát, amelynek házigazdája Lengyelország volt. Az FIVB jelenlegi elnöke, a mexikói ügyvéd, dr. Rubén Acosta 1966-ban került be az adminisztratív tanácsba, 1967-ben az első junior Európa-bajnokságot rendezték – Budapesten!

Az amerikai földrészen is egyre nagyobb családot alkot a röplabdázás, miután 1968-ban az Egyesült Államok és Kanada csatlakozik a Közép-amerikai és Karibi Zónabizottsághoz. Az új „család" neve ezentúl: NORCECA, amelynek első bajnokságát már a következő évben, Mexikóban lebonyolítják. Az FIVB kebelén belül megalakul az edzői bizottság (1969).

1984-ig

Az FIVB XII. kongresszusán (1970) Szófiában határozta el a tagság az antenna bevezetését a keletnémet Horst Baacke kezdeményezésére. Az új hálótartozék megkönnyítette a bírók tevékenységét, főként a pálya oldalvonalán kívülről visszajuttatott labdák megítélésénél. A müncheni olimpián a zónabizottságok helyett (ázsiai, európai, afrikai, dél-amerikai, NORCECA) kontinentális konföderációk jöttek létre, Acosta pedig a négy alelnök egyike lett. 1973-ban (nyolc évvel a férfiak után) az első női Világkupa is bemutatkozott Uruguayban. Először 1974-ben vetődik fel a játékidő „megzabolázásának" gondolata – Libaud elnök (már 27 éve van funkciójában) úgy fogalmazott: „Fennáll a monotonitás veszélye." Egyelőre csak tanulmányozták a javaslatot.

1975-ben egyszerre két kontinensbajnokság indult útjára: az ázsiai, amely a zónához sorolt Ausztráliában (!) debütált és az afrikai, ahol egyelőre csak a hölgyek viaskodtak Dakarban. Új, háromérintéses előírást vezettek be 1976-ban: a sáncoló játékos blokk utáni – eddig is megengedett

– labdaérintése is beleszámolandó a háromba. A montreali olimpián a kubaiak új távlatokat nyitottak a fizikai felkészítés terén, a felugrásban szó szerint messze felülmúlták a többi csapatot. Igaz, ez még nem hozott egyúttal olimpiai aranyat.

1977-ben sincs még vége az újabb „legelső" eseményeknek: a brazíliai junior (21 év alatt) női és férfi-világbajnokság szaporította tovább az FIVB-rendezvények számát. A finnországi Európa-bajnokságra kellett először selejtezniük a kontinens csapatainak, azelőtt minden jelentkező nevezését elfogadták. Sporttörténeti eseményt hozott az 1978-as női világbajnokság a Szovjetunióban, ahol az amerikai kontinens először jutott a legfényesebb éremhez világversenyen, mégpedig Kuba jóvoltából.

A moszkvai olimpián tartott kongresszus általános amnesztiát hirdetett minden játékosnak, aki az Amerikai Profi Ligában addig és az után játszott. Egy korlátozás azért maradt: olimpián továbbra sem léphettek pályára azok, akik csak egyetlen mérkőzés erejéig is profijátékosnak mondhatták magukat.

Az Acosta-éra

Egyértelműen a „korszakváltó" jelzővel illethető az 1984 júliusában Los Angelesben megtartott XIX. kongresszus. Harminchét évnyi (!) munka után leköszönt Paul Libaud és Rubén Acosta ült az elnöki székbe – az „expresidentet" tiszteletbeli elnöknek választották. Fontos és az egész röplabdavilágot „megrengető" határozatok születtek. Az egykori mexikói ügyvéd jogászhoz méltó alapossággal és kitartással veselkedett neki elképzelései megvalósításának.

Rögtön átfogó programmal jelentkezett.

A világ – röplabdás szemmel – fehér foltjait fejlesztési központokkal, szám szerint tizenhattal, kívánta lefedni: Bahrein, Kolumbia, Costa Rica, Dánia, Anglia, Hongkong, Kenya, Új-Zéland, Paraguay, Puerto Rico, Szenegál, Trinidad és Tobago, Tunézia lett kiszemelve befogadó országnak. A küldöttek elfogadták a kettős érintés engedékenyebb elbírálására tett javaslatát, valamint a szervák blokkolását, leütését tiltó új előírást is, amelyek az olimpia után léptek életbe. Három problémát vetett még fel programjában a sportág jövőjét illetően: gátat kell vetni az elhúzódó (ötjátszmás) mérkőzéseknek; növelni kell a televízió érdeklődését a röplabda-közvetítések iránt; meg kell őrizni az alacsonyabb (közepes) magasságú játékosokat a sportág számára.

A korszakváltás egyben helyváltoztatással is járt: 1984. december 15-én már a svájci Lausanne-ba (a NOB városa) költözött az FIVB. Az érdemi munka 1985 januárjától kezdődött meg a helvét városban.

Maga a játék is „kiköltözött" egy másik helyre, mégpedig a vízpartra. Persze korántsem minden előzmény nélkül. Már a '20-as években űzték a strandröplabdát Kaliforniában, a '30-as években a hollywoodi filmsztárok és általában a gazdagok is „rászoktak" az új és kellemes játékra. Az első páros versenyre Santa Monicában került sor az évtized végén, míg az első hivatalos rendezvény ugyancsak Kaliforniában, a State Beachen „rajtolt" 1947-ben. Az Egyesült Államokban 1983-ban megalakult az Association of Volleyball Professionals (AVP) férfi profiszervezet, majd 1986-ban a Women's Professional Volleyball Association (WPVA) női profiszövetség. Az újra mindig is fogékony Acosta is gyorsan megbarátkozott a „testvérrel", ennek bizonyítéka, hogy 1987-ben az FIVB neve alatt az első férfi-világbajnokságot is megrendezték Brazíliában, a sportág paradicsomában. A következő évben már a Strandröplabda Világtanács képviseli a játékot a nemzetközi szervezeten belül. 1990 szeptemberében kidolgozták az úgynevezett World Series (Világszéria) verseny programját, amely az egész világot átölelő „nagy utazás", egyre nagyobb pénzdíjak kíséretében. 1992-ben a spanyolországi Almeirában az első női világbajnoki viadalra is sor került, majd a következő esztendőben az Európa-bajnoki címért küzdhettek az „öreg kontinens" párosai.

Acosta már a nyolcvanas évek végén tárgyalt Juan Antonio Samaranchcsal, a NOB elnökével a strandröplabda ötkarikás sportággá „minősítése" érdekében. Nos, ami azt illeti, nem kellett sokat várni az örömteli napra, mert az 1996-os atlantai olimpián már érem járt a legjobb strandröplabdásoknak.

A „vízparti" kiruccanás után térjünk vissza ismét a terembe.

A szöuli kongresszuson (1988) a korábbi elképzeléseknek megfelelően a játékot nagyban befolyásoló döntések láttak napvilágot. A gyors, sokmozgásos, kombinatív játék érdekében a labdakezelést a játékvezetők hang alapján nem, csak saját látásukra hagyatkozva minősíthetik – bizonytalanság esetén nem szakíthatják meg a labdamenetet. Az új szabályozással véget vetettek a mérkőzések „időtlenségének", és a játszmákat 16:16-os állás után már elég egyetlen ponttal megnyerni, míg öt szett esetén a mindent eldöntő ötödikben minden egyes poénért pont jár. E szabályt az 1992-es barcelonai kongresszus úgy módosította, hogy a döntő játszmában 15:15-ös állásnál addig kell folytatni a játékot, amig valamelyik csapat a két pont különbséget el nem éri. Tehát az ötödik játszmában nincs pontkorlátozás.

Egyebek mellett főként a tévéközvetítések miatt volt égető szükség a hosszan tartó találkozók „megzabolázására". Acosta mindig is hangoztatta, hogy csak az elektronikus médiumok, pontosabban a televízió segítségével léphet a legnépszerűbb, leglátványosabb sportágak körébe a röplabdázás. Ebből egyenesen következik: minél több szponzort kell megnyerni az „ügynek". A '90-es években a legkiválóbb válogatottak részvételével (közben minden kontinensre is gondolva) pénzdíjas nemzetközi tornákat hívott életre. 1990-ben a férfiak részére első alkalommal írták ki a Világliga-sorozatot, de hogy a hölgyek se maradjanak „óriás-rendezvény" nélkül, 1993-ban a Női Grand Prix-versenyek indultak hódító útjukra. A japán cégek között találhatóak a nagy versenyek főszponzorai, mint a NEC, Fuji és még lehetne sorolni. Ezek segítségével Super Four elnevezéssel már 1988 óta – hagyományosan – Japánban (férfi- és női) tornát rendeznek, amelyeken a világbajnokság vagy az olimpia első három helyezettje és a házigazda két válogatottja lép pályára. 1996-ban már Super Sixre „bővül" az elnevezés – a felkelő nap országában sorra kerülő nagyszabású gálán az atlantai olimpia dobogósai és Japán mellett még két kiválasztott nemzeti csapat vesz részt.

Időközben újabb szabályváltoztatások követték ki a szabadabb röplabdázás felé vezető utat. Már az alapvonal teljes hosszában szabad nyitni, engedélyezett a lábérintés is. A legfrissebb változtatásokat az atlantai kongresszus hozta 1996. július 13–15. között. A teljesség igénye nélkül íme néhány érdekesebb módosítás: puhább a labda; a hármas vonalat mindkét irányban 1,75 méternyire – szaggatottan – meghosszabbítják; az elpattanó labdákat az ellenfél oldalára átfutva – de nem lépve a térfelére – a kifutóról vissza lehet juttatni a saját területre; csak FIVB-szervezésű versenyeken a tv-reklámok érdekében minden játszmában a vezető csapat 5. és 10. pontjánál egy-egy perces time-out szakítja meg a játékot, az edzők – saját akaratukból – egy alkalommal fél percre kérhetnek időt.

Az egykori mexikói ügyvéd alapjaiban változtatta meg a röplabdavilágot. Mint egyik interjújában említette: ő mindig is vezető típusnak tartotta magát, és ezt a hajlamát soha nem is tudta háttérbe szorítani. Nos, az FIVB élén a legmesszebbmenőkig bizonyította kvalitásait. Amikor átvette a szervezet irányítását, 400 ezer dollár „árválkodott" az FIVB kaszájában és feleennyi volt a költségvetés. Mostanra 100 millióra dagadt a tartalék és 30 millióra a költségvetés összege. Acosta kitűnő „(bel)politikai" érzékére vall, hogy az 1994-es világbajnokság 40 milliós közvetítési jogdíjából egytized résznyit a strandröplabdába „folyatott".

A nemzetközi szövetség 1995-ben ünnepelte a röplabdázás századik születésnapját, és a jubileum jegyében meghirdette a World Plan 2001 programot, amelynek célja, hogy a röplabdázás az ezredfordulóra elfoglalja helyét a legnépszerűbb sportágak legszűkebb elitjében. Az FIVB a fejlettségi szint alapján négy csoportra osztotta a tagországokat, hogy ez alapján támogassa őket, ám szerinte sokat kell még tenni a nemzeti szövetségek kapcsolatának szorosabbá fűzése érdekében.

A jubileumi évben a Száz év száz napban mottó jegyében augusztus 25-től december 3-ig száz országot átölelő sorozat mozgatta meg planétánkat: minden huszonnégy órában valamelyik országban ünnepi eseményre került sor. A csúcs a december 3-án Tokióban megrendezett férfigála volt, amelyen a Világkupa-győztes Olaszország és a világválogatott küzdött meg, és a világ számos országában bélyeget adtak ki e jeles alkalomból.

Az egyszerűen csak „Monsieur Röplabda"-ként emlegetett Rubén Acosta a földet – saját bevallása szerint – egy hatalmas röplabdapályának tekinti, ami nem is olyan nagy túlzás, ha megszámláljuk, hány tagországa van az FIVB-nek – nem kevesebb, mint 211 (!).

Nincs megállás! Az ezredfordulón már a futballal akar konkurálni, és aki ismeri eddig elért eredményeit, nem is vonhatja kétségbe: ez a terve is sikerülni fog…

FIVB-elnökök

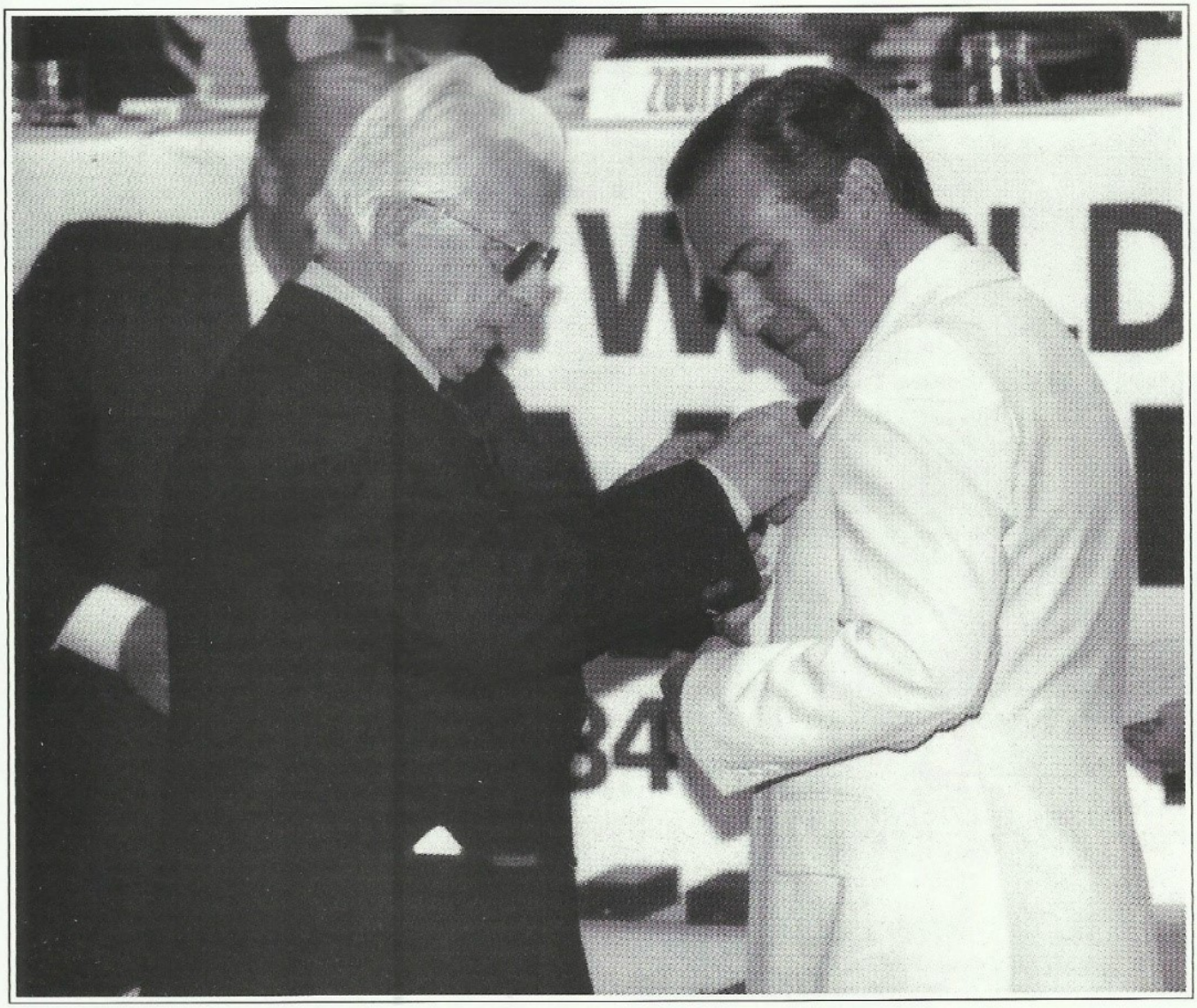

Paul Libaud

A Nemzetközi Röplabda Szövetség (FIVB) alapító elnöke, aki 1947–84 között megszakítás nélkül töltötte be e tisztséget. Párizsban született 1905-ben, s ifjúkorában több sportágat űzött eredményesen. Kitűnően kerékpározott, s háromszor volt asztaliteniszben Párizs bajnoka. Vitorlázásban egyszeres Eb-ezüstérmes és röplabdázásban francia bajnok. Sportvezetőként – elsősorban a röplabdázás területén – rendkívül gazdag és eredményes munkát végzett. 1946-tól 1960-ig volt a Francia Röplabda Szövetség elnöke, tagja volt a Francia Olimpiai Bizottságnak, és elnökölt a Francia Vitorlás Szövetség földközi-tengeri szövetségében is. Az FIVB-ben végzett 37 éves munkássága alatt elévülhetetlen érdemeket szerzett a röplabdázás világméretű elterjesztése, népszerűsítése és a sportág olimpiai műsorba iktatása terén. Irányításával az FIVB tekintélyes világszervezetté nőtte ki magát, melynek 1984-ben már 156 tagállama volt. Visszavonulásakor az FIVB tiszteletbeli elnöke címet kapta. 1994-ben hunyt el.

Dr. Rubén Acosta

Jerez (Mexikó) városában született 1934-ben. Középiskolás korában ismerkedett meg a röplabdasportággal, de alacsony termete miatt húszévesen abbahagyta a játékot és a vezetői pályára lépett. Előbb 1952–1955 között edzősködött, az 1956–1963 közötti időszakban játékvezetőként működött. Közben felsőfokú tanulmányokat végzett, és ennek során előbb pedagógiai, majd társadalomtudományi diplomát, végül 1963-ban jogtudományi doktori címet szerzett. 1960-tól tevékenykedett a Mexikói Röplabda Szövetségben, amelynek 1965–1984 között elnöke volt, jelenleg tiszteletbeli elnök. 1966 óta tagja a Mexikói Olimpiai Bizottságnak és az FIVB-nek. A nemzetközi szövetség megbízásából számtalan kontinentális, világ-, valamint olimpiai verseny szervezésében, illetve lebonyolításában vett részt. 1978–1984 között az FIVB alelnöke, 1984 júliusa óta pedig elnöke. Az elmúlt tizenkét év során bizonyította rendkívüli vezetői képességeit. Irányítása alatt az FIVB a világ egyik legnagyobb szövetsége lett.

CENTENÁRIUMI GÁLAMÉRKŐZÉS

Tokió, 1995. december 3.

Olaszország–Világválogatott
2:1 (–5, 13, 10)

Játékvezetők: Simojama, Nisikava (japánok)

Olaszország: Tofoli, Bernardi, Gardini, Giani, Bracci, Gravina, Bellini, Papi, Zorzi, Pasinato, Bovolenta, Pipi.

Világválogatott: Blangé (holland), Ctvrtlik (amerikai), Van de Goor (holland), Negrao (brazil), Giovane (brazil), Hernández (kubai), Aojama (japán), Nakagaicsi (japán), Mauricio (brazil), Carlao (brazil), Szaszaki (japán), Macuda (japán), Sánchez (kubai), Diago (kubai), Zwerver (holland).

Mizuno WORLD GAL

KALTENBERG BAJOR KIRÁLYI SÖRÖZŐ

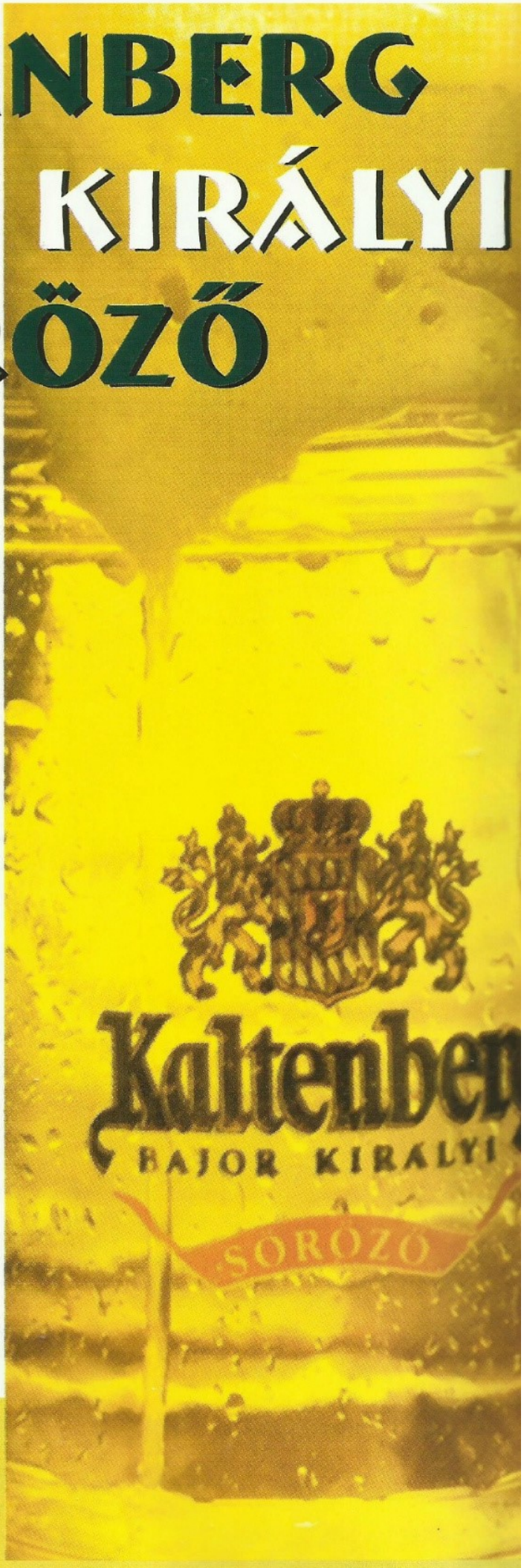

Figyelmükbe ajánljuk "Party Service" szolgáltatásunkat: bármilyen helyszínen megszervezzük és lebonyolítjuk a kívánt vendéglátást.

Party Service

1092 BUDAPEST,
KINIZSI U. 30-36.

Telefon/Fax: 215-9792
Nyitvatartás:
minden nap 12-24 óráig

DUNAFERR

ACÉLMŰVEK KFT.

A társaság melegen hengerelt széles tekercset, hasított szalagot, táblalemezt állít elő sima és mintás kivitelben.

Üzletfilozófiánk: minőség és megbízhatóság.

Tisztelt ügyfeleinket várjuk Dunaújvárosban:
Telefon : (25) 381-234, 381-025
Telefax : (25) 381-062
illetve az országos DUNAFERR CENTER kiszolgáló központokban.

DUAG KFT	6791 Szeged, Dorozsmai út 78.	Tel.: (62) 361-043
	5600 Békéscsaba, Szerdahelyi u. 14.	Tel.: (66) 454-524
DUKER KFT	7623 Pécs, Megyeri út 64.	Tel.: (72) 333-591
DULŐR KFT	1184 Budapest, XVIII. Vaslemez út 78.	Tel.: (1) 292-4445
DUNEX KFT	3531 Miskolc, Tatár u. 5-11.	Tel.: (46) 358-911
DUPOL KFT	4090 Polgár, Hajdú út 2.	Tel.: (52) 391-393
	4030 Debrecen, Monostorpályi út 7.	Tel.: (52) 419-034
DURÁB KFT	9028 Győr-Sashegy, ÉPFU-telep	Tel.: (96) 436-441
DUTALL KFT	8638 Balatonlelle, Maort t. 2.	Tel.: (85) 350-429
DUVER KFT	2750 Nagykőrös, Zsíros dűlő 4.	Tel.: (53) 353-012
	5000 Szolnok, Piroskai út 8.	Tel.: (56) 425-199
DUVAS KFT	9701 Szombathely, Lovas u. 23.	Tel.: (94) 328-903

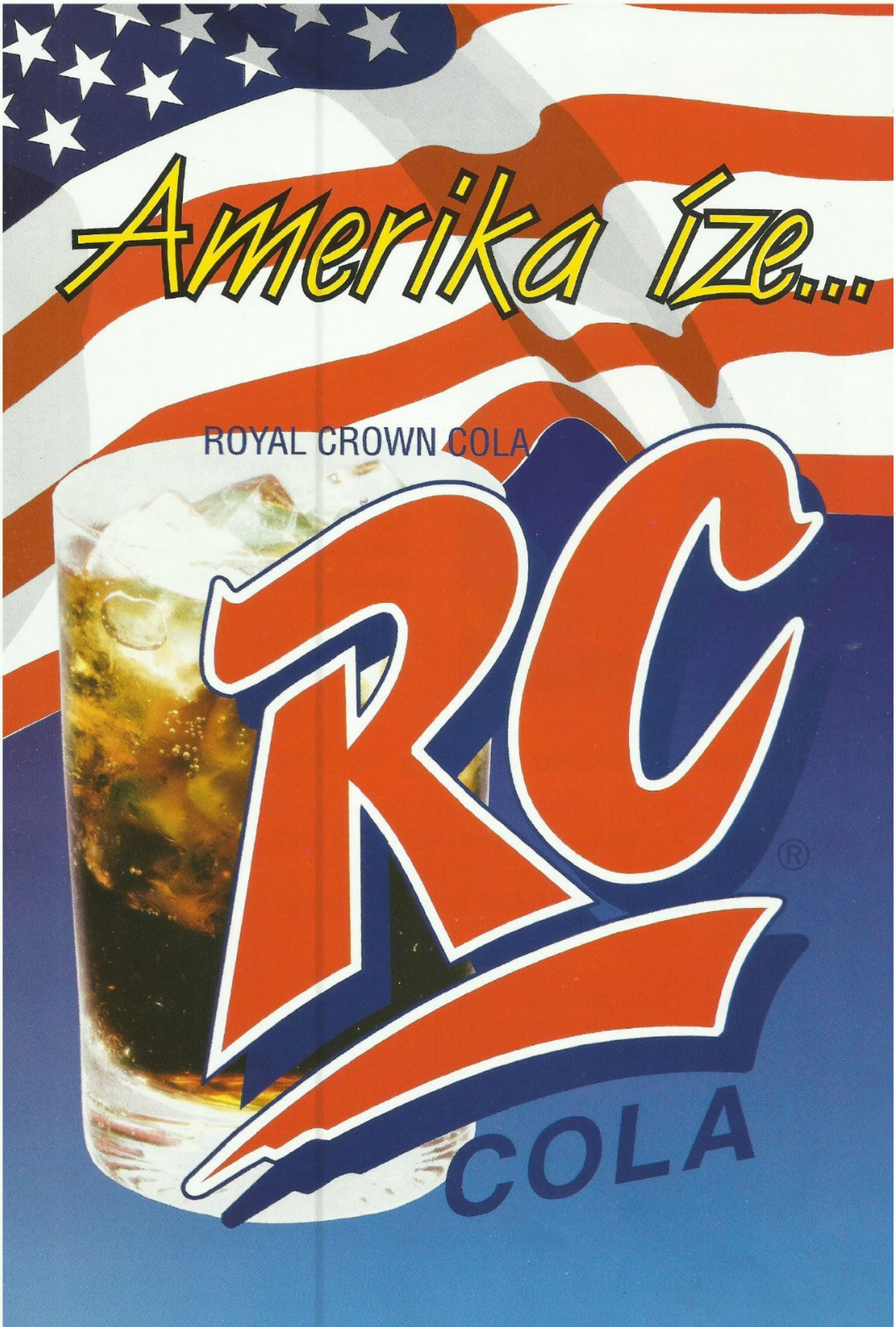
Amerika ize...
ROYAL CROWN COLA
RC
COLA

2500 Ft

errea

A magyar
női röplabdaválogatott
1996. évi támogatója:

ERREA SPORT